[illegible]

Omni causa prouenira ymo est influentia

[illegible]

Quia tota vniuersalis. ij

[illegible]

[illegible]

Omne esse superius aut est supius eternitate et ante ipsam. aut est cum eternitate. aut post eternitatem et supra tempus.

Omne esse superius et c.

Omnis anima et cetera.

Omnis anima participabilis substantiam quid eternalem habet opacionem aut secundum tempus.

Omnis anima nobilis tres habet opaciones. Etenim est operacio animalis intelligibilis. et opacio divina. quae autem dicitur anima nobilis intelligi potest ex dictis pedi. qui hanc opinionem posuit. Ecce sub hoc verbis.

Omnes divine animae triplices habent opiniones. Alias quidem ut animae. Alias autem ut suscipientes intellectum. Alias autem ut divinae et iunctae.

sicut dicit ab principio ab hoc et unum ab alio et sic in infinitum aut
et ab hoc principat et ipsum non aliud principat. est ipsum vnum
et omnia separata quod dicebat summum dm et omnia rum. vnum
et ii lib. pcli. inducit ppo. c. xvi. tal. **Omnis deus par**
ticipabilis. participat excepto uno. et ipse
forme est dr dicebat. sunt s se intelligibiles. intellectus q
stractu intelligere p scam intelligle sb ordie dcor. i. p
may forma posuerit ordine intellectuum qui principant
fors pdtis ad h q sint intellectus tne est fors est et intellec
ydeal. gz intellectus pdta principat pdtas formas s mod t
mobile inquiri intelligit eas. vnde sub ordie intellectuum
ponebat etiam ordinem aiarum que mediantibus intellectibus p
ticipat fors pdtas s motu inquiri. c. sunt pri corpli q
motum p qs superiores fors participat i in corpli. et sic qrt
ordo rerum est ordo corpli. Inter intellectus autem superiores qd
dicebant esse dmos intellectus. inferiores autem melius qd
h no dmos. Qia intellectus ydeal qui est p se dr s eos pta
pat quod a superioribus intellectibus s utrumq. s. scdm q est in
tellectus t s q est dr ab inferioribus no intellectibus s q est intel
lectus tm. et id no sunt intellectus dmi. gorium et ei tral
lect superiores no sol q sunt intellectus. sz et q sunt dmi. gr
et ei aie applicet duc mediantibus intellectibus. q. pmo. ipse et aie superiores sunt dmi. pp intellectus dmos quibus ap
plicantur ut quos principat. inferiores autem aie uelut
applicare intellectibus no dmus sunt no dmi. et q. an no re
quirit motum p aiam q sequitur et est ut superiora cor sunt
dma s eos et inferiora cor no dma. vn pclus dr. c. xvii.
pdm. **Omne corpus dmum per aiam deifi**
catum est dmum. Omnis autem aia dma pp
dmum intellectum. Omnis intellectus dmus secdm p
ticipationem dmine virtutis. et q dr appel
labant pmas formas separatas. inquiri sunt s se vlec. gr
et intellectus dmos et aias dmas et cor dma dicebant scdm
q hic quida q vlem intellectum et ea liberare sup subsecn
ta sui g hic et inferiora g am. hic autem pdm congrit dio
nisio quiri ad h q ponebant ordinem diversas fors separa
tas qs dr dicebant. ut. s. ad esse p se vnitas et ad p se esse
et aliud p se una et sic de aliis. dz ei dice q oia idea sunt ds
sencia. qia pma omni ea a quo res principat omne h p esse
nes et sic no ponen inferos deos. sz vnum. h est q dr. v. c.
de di. no. no ad aut esse bonum dicit. s. sac. scripturam et
ad extrus. et ad intra aut sapiam nec intellectus et a dr ad
p ducitur dicitur et q quadruplex et subiectus. sz vnus
est omnes bonos pcessus. Qia no aute hoc esse possit ex h omni
dit quia q. ait deus sit ipsum esse et ipsa essentia bonitatis. quia
quod pruet ad p fundine bonitatis et esse tocti ei esse sit
quiete ut. s. ipse sit essentia uere et sapie et intellectus et creator. vn
post aliq subdit. et et dr no q dr modo est quia h simpli
et in eo scripture tocti ni scripto est pacepit. et hoc se auctor s
lib. sto et tuetur induce aliq intentionem dicunt sz vnitate
et dd ostendit. Distinctione autem et ordine intellectuum et aiarum et col
s hoc gr dr aia nobil. i. dma aia celestis corpis s q ordinem
phor qui possidet celestis aiarum. Hoc et aia q eos tse aliq in
fluentia ulem sup res. p motum. et ex h dma dr eo nu
loquendi quo et apud hodie qui vlem aiam rei publice ha
bent duc dnt. Ita hat gr aia nobilissime dma dicit q hic
appone dmam. et exponens dr q opacio dma eius est
q ipsa pat ea inquiri. s. est pnci pm motum aut tota
n subiect et h hic p intuitu p separata a ea pma q est
vlis ori ea ex q tocti q da vlem transliterare in res
n les. et ro aliqui rom hui oponis dme aie dicentis dr
q ipsa est ex. i. ymago intuitus s mons. i. dme. et sicut
ei inpdta aia vlentis dme intuitus q. s. sic dr est vlis
ea oim encii: ita pdta aia est vlis ea n illum rem q mo
uent. Secdm autem oponem aie nobil seu dme potest intelligle
q q uid sic ipse exponit est in h q ipsa gg sit res inquiri
pacipant intuitu intellig. Qia autem intuitu intellig pacipat:
ondit p h q aia est intra a ea pma medie intellectua. vn
aia est a do sit a ea pma. ab intellectua autem sit a ea s. et
tenus autem ordi pacipat ad de intuitu sue esse. vn relinqt
q aia sic facit oponem dr ea inquiri est a ea pma. ita ea
et opacione intellectue inquiri est ab ea participant eius intu
tu. hoc autem q hic dr q ea pma tantum esse aie medie in
tellectua: quida male intellexerunt certaliter auctorem istum
libri q intellig esse tantum sic aiam. Qz h est q ponen
plonicus. hi ei ea intuitus simplicem encii ponebant

sedm principia dm. principat autem no quid. id q est principat h
id q est prim p esse. n. s. tale pnta si albedo et separata ipsa al
bedo simplice et ea sit albedo in quiete sit alba. no autem
ad albedinem principat. Sedm hoc gr plonici ponebat q id
q e ipsum esse est ea esendi ordi. id autem q est ipsa uita: est ea
viuendi ordi. id autem q est ipsa intellectua est ea intelligendi
ordi. vn p eius dicit. ig. pone sui lib. **Omne dmum**
esse aliud p se primum est hoc quod tradit re
cipientibus dmacionem. Eius sine qo dicit q ex. dr
ipso medie q id q est primum et magie eius est ea subsistentia
est g intelli q ipsum esse. s. pdta entia est a ea pma que e
sunt ipsum esse. h omnes principaliores h ab aliquibus posterio
principium ea. s. q vide ipse a pma intra. et intelligie a pma
intellectua. vn p in. ig. pone hui libri dicit. **Res omnes**
habent essentiam per eius primum et res
uere sunt p uitam p intellectum et res intelligi
biles habent sciam p intellectum primum.
Quia intelligit q pma ea habent esse aie medie intellectua
q ea pma sola habent esse aie. h q aia sic intelligit. h h ipse
ex oponem intellectue. et hic sensus ordinis in dicit fecit p ii
ba a sequit. post q g inq habent ea pma esse aie ponit
ea sic stratum intellectue. i. si substratum eam oponem i
tellectue uts. intellectua agat i ipsum oponem. s. dans ei ut
sic intelligit. vn concludit q pp h aia intelligibile efficit
oponem intelligle. et h et concordat ei ea q dam est i p
ma pone. q efficit esse pme potest efficiens esse se
cundum dicit. esse ei q est principium dicit in ordine
a ea pma. h intelligie no gerat ordi ab intellectua. h
quibus da p supposito esse q h ut a pmo. h et h po si no sa
ne intelligat repugnat virtuti. et sine ap. qui arg
i duo mecha q plonicos poneret h ordine entis se
parati secdm ea que de individuis pdicantur. Quod sequit
q sortes et intra alia. s. ipse sortes et h sequat et ab se
parati homo ei separat principat ab et ita est ab. sortes
autem principat utrumq. vn et est h et est ab. p no g sor
tes esset ne vnum. si ab a h dr q esset ab et ab a q esset
homo. vn ei esset intelle pcedit ad ipsum nim aie ut
pote esse dta esse: si ab a h dr esse et ab a nim intellec
tua. sequeretur q no esset vnum simpli. Dupliciter g dicere
q a pma ea a q h est esse aia. h et intellectualitate. et
hoc concordat sententie dionisii supponere. s. q no aliud
sit ipsum bonum ipsum esse et ipsa uita et ipsa sapi. h vnum et
id q est deus a quo dicuntur omnes res. et q sunt et q
viuant et q intelligant utrique ibi ondit. vn et ay. i
xii. mecha sunt duo attribuit et intelligere et viue
dicens q ipse est vita et intellectua ut excludat pdtis
plonicis ponen a ea ea h p h h ire intuitu sui esse
no ad nim intellectualem h ad fors intelligibiles q aie
intellectue recipiunt p oponem intelligencia. vn et
dio. dit dicit. c. ca de di. no. q aie p angelos eius
principes illum accipiunt adeo emanant. et ea no oponem
aie nobilius sine dme ponit alem. et exponit
q alic oponem est in h q q ipsa uno cor pmum et p g
dia cor n ita. ipsa ei est ea mor in rebus. et h i
a aliqui. Qia ei aia est inferior. h intellectua
sapientie intelligentie ipsionem. g nec est ut
modo oper ea que sunt sub ipsa q intellig
subiecta sibi. Qia ea pmaria pluit fluit
ex pma pone pz. intellectua autem imprimit in aia
motum inquiri. s. fieri aiam q h sce q est sine motu
imprimit i cor p mocit. et id q est sub ea. s. cor no
ipsionem aie nisi inquiri mot. Qb ipsa et g aing
q: dr sic q motus corporis naturalis sic ab aia. Qia
ei dia cor n ita duce pueri ad suas opones et
ad debitos fines q no possent fi n ab a intellectue dig
ant. ex q uidet q mot sit ab aia que influit intuitu
sua sup cor mo ea. h et pd no est ita i fide. s. q mot
celi sit ab aia. h aug h hoc sub dubio relinquit. in
s sup gen. ad lit. Quod autem sit a do digerere tota
naturam ex et q cor tota moueat a do mediantibus
intellectus sine anglis h aug asserit aug nec det
m et h in. iii. dial. et ulterius autem gelit. pp. s. q aia
nobil habet tres pdtas oponem. Et autem q dm est dei
ttu dmo et aia dma ordinat sua dyo. q m. iii. c.
de di. no. supponit angelos uocat dmas intellectus. i. in
tellectus p quos et aie di formandono principant s sua

est perfectius operatur ad unum perfectum et actu ad potentiam. Et in [illegible] quod in genere natura sunt agere in perfectiorum. Cum ergo superiores intelligentiae sint completiores in virtute et reliquis bonitatibus intelligentiis inferioribus, ergo est quod hec [illegible] inferiores intelligentias [illegible] superiores [illegible] in inferiores et sic usque ad ultima.

Intelligentiae superiores primae et cetera

1 Postquam in precedenti propositione manifestavit auctor distinctionem intelligentiarum, hic agit de distinctione animarum et quod assignatur per differentiam intelligentiarum eas quodam tamen [illegible] et propositionem. Unde quod hic agit de distinctione animarum per respectum ad distinctionem intelligentiarum [illegible] ex epilogo quod hic [illegible] propositioni. Est autem propositio talis: intelligentiae superiores primae [illegible]

[illegible]

[illegible] motu quem dicunt angeli sive intelligentiae vel intellectus separati. [illegible] intelligentiae ad operandum ad hoc quod anima humana [illegible] cum [illegible] de distinctione animarum. Et ponit eandem [illegible]

[illegible]

[illegible] opiniones recitando.

Causa prima superior narratione.

Postquam auctor huius libri distinxit esse superaeternale in tres gradus, quorum primum est supra aeternitatem, quod quidem est causae primae; secundum cum aeternitate, quod quidem est intelligentiae; tertium quod est infra aeternitatem et supra tempus, quod quidem est animae, hic incipit prosequi de singulis gradibus: et primo de causa prima; secundo de intelligentia, in VIII propositione ibi: Intelligentia est substantia etc.; tertio de anima, in XIV propositione ibi: Omnis anima etc. De causa autem prima hoc est quod potissime scire possumus, quod omnem scientiam et locutionem nostram excedit. Ille enim perfectissime Deum cognoscit qui hoc de ipso tenet quod quidquid cogitari vel dici de eo potest minus est eo quod Deus est. Unde Dionysius dicit in I capitulo [illegible] Mysticae Theologiae quod homo secundum melius suae cognitionis [illegible] unitur Deo sicut omnino ignoto, eo quod nihil [illegible] de eo cognoscit, cognoscens ipsum esse supra omnem mentem. Et ad hoc ostendendum in dicta [illegible] propositione: Causa prima superior est nar[ratione] [illegible] per narrationem autem oportet affirmationem intelligi. Quia ea quae de Deo affirmamus non conveniunt ei secundum quod a nobis significantur; significantur enim a nobis per modum quo nos [illegible] intelligimus, quem modum esse divinum excedit. [illegible] Unde Dionysius dicit II cap. Caelestis Hierarchiae quod negationes in divinis [illegible] sunt verae, affirmationes vero incompactae vel inconve[nien]tes. Hanc autem propositionem probat per Proclum c. XXIII, cuius [ver]ba sub hoc sunt:

Omne quod divinum ipsum quidem propter supersubstantialem unionem ineffabile est et incognoscibile omnibus secundis; a participantibus autem capibile est et cognoscibile; propter quod solum primum penitus ignotum tamquam amethetum ens.

Per hoc autem quod dicit quod omne divinum intelligit omnem formam separatam per idealem participationem, puta per se hominem, per se unum et huiusmodi, quae deos dicebant, ut supra dictum est. Haec autem habet unitatem supersubstantialem, quae excedit omnia subiecta participantia; ideo dicit quod incognoscibilia sunt eorum sub inferioribus; sed a superioribus cognosci possunt, puta per ideam intellectus cognoscitur per ideam entis. Et quia non possunt perfecte cognosci vel dici ab inferioribus, aliqualiter tamen ea cognosci possunt a participantibus, quia per participationem sui quae ea participant veniunt ad cognitionem de ipsa unitate. Sed illud quod est primum simpliciter, quod secundum Platonicos est ipsa essentia bonitatis, est penitus ignotum, quia non habet aliquid supra se per quod possit cognosci. Et hoc significatur cum dicit amethetum, id est non participatum ab aliquo. Et quia auctor huius libri non concordat cum Platonicis in positione aliarum substantiarum separatarum per idealem participationem, ut supra dictum est, ideo praetermisso alio de hac causa prima dicit quod est superior narratione. Et rationem assignat propter suam supersubstantialitatem [illegible]. Et hoc est quod subditur [illegible] dicens: Secundo deficiunt linguae a narratione eius quia pro narratione [illegible] quia ipsa est super omnem causam. Et non

deficiunt linguae a narratione eius nisi propter narrationem ipsius quia ipsa est super omnem causam.

Quia autem narretur [illegible] non narraretur nisi per causas secundas quae illuminantur [illegible] causae primae. Et hoc est idem ei quod Proclus dicit: [illegible] capibile est et cognoscibile. Sed autem ad [illegible] propositionem probat per hunc modum: primo quod [illegible] non sit effectus per [illegible] in se ipsam [illegible] effectum. Primo quod ostendit quod causa prima non cognoscitur [illegible] per causam. Et dicit quod causa prima non cessat illuminare causatum suum. Et ipsa non illuminatur lumine alio, quia [illegible] ipsa est lumen purum supra quod non est lumen. Ad cuius intellectum considerandum est quod plerumque visibilia sensibilia cognoscuntur; unde id quod aliquid cognoscitur per similitudinem luminis dicitur. Probatur autem per Philosophum in III De Anima et IX Metaphysicae quod unumquodque cognoscitur per id quod est in actu, et ideo ipsa actualitas rei est quoddam lumen ipsius. Et quia effectus habet quod sit in actu per suam causam, inde est quod illuminatur et cognoscitur per suam causam. Causa autem prima est actus purus nihil habens potentiae admixtum; et ideo ipsa est lumen purum a quo omnia alia illuminantur et cognoscibilia redduntur. Et ex hoc concludit ulterius quod sola causa prima fit [illegible] ipsa quae non potest narrari, quia non habet causam superiorem per quam narretur; haec enim convenit narrari per suas causas. Et quia a cognitione processit ad narrationem, ostendit consequenter quod causa prima, cum sit super cognitionem, sit etiam super narrationem. Et hoc idem [illegible] narratio, id est affirmatio, sit per loquelam, id est per aliquem sermonem significativum; loquela autem est per intellectum. Quia voces significativae sunt signa intellectuum. Intelligentia autem sit per cognitionem, id est per rationem, quae est inquisitiva rationis qua devenitur ad intellectum veritatis. Et cognitio per meditationem, id est per imaginationem, et ceteras interiores sensitivas virtutes quae deserviunt rationi humanae. Et meditatio sit per sensum, quia phantasia est motus factus a sensu secundum actum, ut dicitur in III De Anima. Unde cum causa prima sit super omnes res, excedit omnia praedicta. Et hoc est quod Dionysius dicit I cap. De Divinis Nominibus dicens: Et neque sensus est ei, neque phantasia, quam iste nominat meditationem, neque opinio, quam iste nominat cognitionem, neque nomen, quod iste nominat loquelam, neque sermo, quem iste nominat narrationem, neque scientia, quam iste nominat intelligentiam. Secundo autem ostendit quod non cognoscitur per seipsam. Et hoc probat per divisionem rerum cognoscibilium. Rerum enim quae per se cognoscuntur, quaedam cognoscuntur sensu, sicut res sensibiles; quaedam meditatione sive imaginatione, sicut res imaginabiles quae sensui non subiacent; quaedam vero intellectu, sicut res aeternae et immobiles. Quaedam vero cognitione sunt, sicut res generabiles et corruptibiles, quae modo Philosophus in VI Ethicorum dicit ratiocinativum est circa ea quae contingit se aliter habere. Unde cum causa prima sit super omnia huiusmodi genera rerum, nullo istorum modorum cognoscitur. In hac autem probatione inducitur productum, quia meditationem posuit loco cognitionis et cognitionem loco meditationis. Et quidem hoc totum manifestum est quod causa prima est super res sensibiles et imaginabiles et corruptibiles. Sed quod sit super res intelligibiles sempiternas non est manifestum. Et ideo hoc probat hic per hoc quod omnis cognitio nostri intellectus est entis, prout enim nomen ens primo accipitur ab intellectu; et ideo quod non invenit rationem entis non est capibile ab intellectu. Unde cum causa prima sit super ens, consequens est quod causa prima sit super res intelligibiles sempiternas. Causa autem prima secundum Platonicos quidem est super ens in quantum essentia bonitatis et unitatis, quae est causa prima, excedit etiam ipsum ens separatum, sicut supra dictum est. Sed secundum rei veritatem causa prima est super ens in quantum est ipsum esse infinitum. Ens autem dicitur id quod finite participat esse; et hoc est proportionatum intellectui nostro, cuius obiectum est quod quid est, ut dicitur in III De Anima. Unde illud solum est capibile ab intellectu nostro quod habet quidditatem participantem esse; sed Dei quidditas est ipsum esse, unde est supra intellectum. Et per hunc modum inducit hanc rationem Dionysius I cap. De Divinis Nominibus sic dicens: Si cognitiones omnes existentium sunt et in existentia finem habent, quae super omnem substantiam est ab omni cognitione est segregata. Deinde ostendit quomodo causa prima cognoscatur per effectum. Et dicit quod causa prima non significatur nisi a causa secunda quae est intelligentia. Sic enim loquimur de Deo secundum quod a causa [illegible] intelligentiae, et hoc ideo quia intelligentia est suum causatum primum. Unde est [illegible] et per ipsam nominatur [illegible]. Sed cum non sufficienter cognoscatur per eam, quia intelligentia est [illegible] causae primae. Alio modo causa excedens effectum non sufficienter cognoscitur per ipsum. Sic ergo patet quod causa prima superior est narratione, quia neque per se ipsam neque per effectum sufficienter cognoscitur aut dicitur.

Intelligentia est substantia etc. Postquam determinavit de primo gradu superiori entis, scilicet de causa prima, hic determinat de secundo gradu, scilicet de intelligentiis. Et primo determinat de intelligentiis quantum ad suam substantiam; secundo quantum ad earum cognitionem, in X propositione ibi: Omnis intelligentia plena est formis etc. Circa primum dicit quod ea quae sunt superioris ordinis non possunt sufficienter cognosci per ea quae sunt ordinis inferioris. Et quia superiora excedunt inferiorum modum intellectus, quia ea quae nobis nota sunt a sensu [illegible] sensibilibus occurrunt cognitioni, sufficienter cognosci possunt secundum ea quae sunt [illegible] nobis [illegible]. Causa vero quae in sensibilibus nobis innotescunt [illegible]. Ea vero quae ex sensibilibus occurrunt sunt inferiora eorum quae non omnino [illegible] cognitione, quaedam autem ea quae [illegible] consequuntur [illegible] quae ad hoc sequitur. Et ideo pertingere possumus ad cognoscendum de superioribus causis. Et claritatem ipsorum, secundum quod sunt nobis manifesta, et quantitatem magnitudinis [illegible] ipsorum et figuram. Et per genus ipsorum per modum quo conveniunt [illegible] cum inferioribus corporibus; primam autem [illegible]

[illegible] de celo [illegible] celeste [illegible] grave neque leve neque [illegible] [illegible] intelligentia [illegible] [illegible] Et sic [illegible] Et ideo intelligentia [illegible] ad suum genus ut dicatur esse substantia [illegible] per negationem nobis notificare [illegible] [illegible] divisibilitas [illegible]

Intelligentia est substantia que non dividitur. Et autem prima non est [illegible] subsistens in suo esse [illegible] [illegible] **Omnis intellectus inpartibilis est substantia.** Quod autem [illegible] probat [illegible] duplex divisionem [illegible] [illegible] magnitudinis [illegible] Et hoc [illegible] magnitudinis neque corporis [illegible] [illegible] magnitudinem [illegible] [illegible] magnitudinis [illegible] magnitudo [illegible] [illegible] [illegible] magnitudinis [illegible] [illegible] divisionis [illegible] magnitudinem [illegible] [illegible] multitudinem [illegible] divisio [illegible] [illegible] magnitudinem [illegible] et motus [illegible] multitudine [illegible] divisio [illegible] [illegible] divisio per magnitudinem [illegible] divisio per multitudinem [illegible] [illegible] intelligentia dividitur [illegible] [illegible] Et hoc quod [illegible] corruptio [illegible] magnitudine et in corpore [illegible] [illegible] divisionis [illegible] Omne enim [illegible] partibile aut per multitudinem aut per magnitudinem aut per oppositiones est partibile. Et statim probat quod non sit partibile per oppositiones [illegible] intellectus [illegible] [illegible] intellectus que ad se ipsum conversio [illegible] est autem conversio intellectus [illegible] ipsum intelligit [illegible] ad se ipsum [illegible] [illegible] corpus ad se ipsum [illegible] [illegible] substantia [illegible] [illegible] [illegible] magnitudo [illegible] [illegible] [illegible] extensionem [illegible] magnitudinis [illegible] magnitudine [illegible] [illegible] intelligentia extenderetur [illegible] [illegible] magnitudine [illegible] [illegible] magnitudine [illegible]

dividatur per eas [illegible] probat [illegible] magnitudo [illegible] intelligentia [illegible] magnitudinem [illegible] Deinde cum dicit [illegible] intelligentia [illegible] substantia [illegible] [illegible] magnitudinem [illegible] divisionem temporis [illegible] intelligentia [illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible] variatione [illegible] [illegible] intelligentia [illegible] intelligentia [illegible] multitudine [illegible] intelligentia [illegible] bonitates [illegible] prima [illegible] intelligentia [illegible] simplicitatem unitatis [illegible] bonitatis [illegible] bonitates [illegible] [illegible] intelligentia [illegible] intelligentia indivisibilis [illegible] multitudine bonitatum [illegible] prima. Et ad id [illegible] [illegible] iam [illegible] est et cetera.

Omnis intelligentia scit quod est et cetera. Postea notificatione [illegible] ad eius substantiam hic incipit [illegible] [illegible] declarat modum quo [illegible] modum quo cognoscat se ipsam [illegible] ponens [illegible] omnis intelligentia intelligit essentiam suam et cetera. [illegible] declarat modum quo cognoscat intelligentia superiora et inferiora. [illegible] omnis intelligentia [illegible] et quod se habeat [illegible] inferiorum. Omnis intelligentia est plena formis [illegible] ad declarandum [illegible] modum quo intelligentia cognoscat superiora et inferiora [illegible] **Omnis intelligentia scit quod est supra se et quod est sub se. Verumtamen scit quod est sub se quoniam est ei causa. Et scit quod est supra se quoniam acquirit bonitates ab eo.** [illegible] intelligentia [illegible] [illegible] [illegible] intelligentia [illegible] ad ea que causat [illegible] intelligentia causat [illegible] [illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible] intelligentia [illegible] [illegible] modo [illegible] [illegible] in se ipsis. Et [illegible] **Omnis intellectus intellectualis est et que sunt [illegible] ipsum quia scilicet tam superiora quam [illegible] feriora sunt in intellectu secundum modum eius scilicet intellectualiter.** Et adhuc [illegible] intelligentia [illegible] [illegible] modum [illegible] acquirit [illegible] modum forme sue que est [illegible] [illegible] modum [illegible] [illegible] modum [illegible] [illegible] superiora [illegible]

[illegible]

Omnis intelligentiae fixio et essentia. Postquam posuit modum quo intelligentia comprehendit quod supra se est et id quod sub ipsa est, hic ostendit quod sit super ipsam, inducens propositionem ad manifestandum quod intelligentia dependet ex causa prima, quae talis est: **Omnis intelligentiae fixio et essentia est per bonitatem puram quae est causa prima.** Hic autem propositionem [illegible] dicit [illegible] propositione sui libri: **Omnium enim principium et causa prima bonum est.** Id autem significat in hac propositione quod dicit bonitas pura [illegible]

[illegible]

[illegible]

quod intelligentias et animas tamen habent virtutem participatam ab alio sicut et esse; set participatur a virtute cause prime que non est participata ab alio, sed ipsa est causa omnis virtutis. Sed et ipse quantum ad esse omnia quia causa prima habet altius esse quam omnia alia. Secundo intelligentia habet yliatim, id est aliquid materiale vel ad modum materie se habens. Dicitur enim yliatim ab yle quod est materia. Et quomodo hoc sit exponit subdens: Quoniam est esse et forma. Quidditas enim et essentia ipsius intelligentie est quedam forma subsistens immaterialis. Sed quia ipsa non est suum esse sed est subsistens in esse participato, comparatur ipsa forma subsistens ad esse participatum sicut potentia ad actum, sicut materia ad formam, et sic illa [illegible] est hoc yliatim non solum ipsam formam subsistentem. Sed et ipsum esse cuius est forma [illegible] et id est huius yliatim quod compositum ille est ex utroque [illegible]. Causa autem prima nullo modo habet yliatim, quia non habet esse participatum, sed ipsa est esse purum et per consequens bonitas pura, quia unumquodque inquantum est ens est bonum. Dicit autem quod esse participatum derivatur ab eo quod pure subsistit per essentiam suam. Unde relinquitur quod esse intelligentie et totum entium sit a bonitate pura cause prime. Sic ergo patet quod supra dixit quod causa prima non est in intelligentias neque animas neque naturas. Quia est sancta excedens sanctitatem intellectualitatis et virtus excedens omnem virtutem et esse omne esse. Deinde cum dicit: *Quod si dixerit aliquis et cetera*, excludit quandam obiectionem. Posset enim aliquis dicere quod si causa prima sit esse tantum, videtur quod sit esse commune quod de omnibus predicatur, et quod non sit aliquod individuale ens ab aliis distinctum. Sed constat quod esse commune non individuatur nisi per hoc quod in aliquo recipitur. Causa autem prima est quoddam individuale distinctum ab aliis quod non habet compositionem aliquam. Unde cum non est neque agentem participatum, ergo videtur quod necesse sit dicere causam primam habere yliatim, id est aliquid recipiens esse. Sed ad hoc respondet quod ipsa infinitas divini esse in quantum scilicet non est terminatum per aliquod recipiens, habet in causa prima vicem yliatim quod est in aliis rebus. Et hoc ideo quia sicut in aliis rebus fit individuatio rei quod recipitur per id quod est recipiens, ita divina bonitas et esse individuatur ex ipsa sua puritate, per hoc scilicet quod ipsa non est recepta in aliquo. Et ex hoc quod est sic individuata sua puritate habet quod possit influere bonitates super intelligentiam et alias res. Ad cuius evidentiam considerandum est quod aliquod dicitur esse individuum ex hoc quod non est natum esse in multis. Universale enim est quod est natum esse in multis. Quod autem aliquid non sit natum esse in multis, hoc potest contingere dupliciter. Uno modo per hoc quod est determinatum ad aliquid unum in quo est, sicut albedo per formam sue speciei nata est esse in multis, sed hec albedo per formam sue speciei nata esse in multis. Sed hec albedo que est recepta in hoc subiecto non potest esse nisi in hoc. Iste autem modus non potest competere nisi in formis que non possunt procedere in materiam(?) et non potest procedere in talibus formalibus et intellectualibus in materia, ut probatur in VII Metaphysice. Alio modo potest contingere aliquid(?) ad hoc quod non est natum recipi in aliquo. Et ex hoc habet individuationem sicut [illegible] materia in rebus corporalibus, que est principium singularitatis. Unde oportet quod omne quod non est natum esse in aliquo, ex hoc ipso sit individuum. Et hic est secundus modus quo aliquid non est natum esse in multis, quia scilicet non est natum esse in aliquo. Sicut si albedo esset separata sine subiecto existens esset per hoc [illegible] modum individua. Et hoc modo est individuatio in substantiis separatis que sunt formis habentes esse subsistens.

Omnis intelligentia est plena et cetera. Postquam auctor huius libri ostendit qualiter se habeat ad id quod est supra se et quod est sub se et quod est supra ipsa, nunc incipit ostendere qualiter intelligat alia a se preter causam primam. Et primo ostendit generaliter qualiter cognoscat omnia alia a se. Secundo specialiter quomodo cognoscat res sempiternas et corruptibiles, ibi: Omnis intelligentia et cetera. Primo ergo premittit talem propositionem: Omnis intelligentia est plena formis. Verumptamen ex intelligentiis sunt que continent formas plus universales, et ex hiis sunt que continent formas minus universales.

Et hoc etiam invenitur in libro Procli in propositione sub hiis verbis: Omnis intellectus plenitudo est specierum. Hic quidem universaliorum, hic autem particulariorum est continitivus specierum. Circa hanc igitur propositionem duo oportet considerare. Primo id quod est commune omnibus intelligentiis vel intellectibus separatis, scilicet plenitudo formarum vel intelligibilium specierum. Secundo diversam universalitatem et particularitatem in speciebus. Circa primum igitur considerandum est quod sit supra eam. Dicebamus Platonici ponebant formas rerum separatas sub harum formarum ordine ponebant ordinem intellectuum. Quia enim omne quod est tale per participationem reducitur ad id quod est tale per essentiam, ideo dicebant quod intellectus separati ad intelligendum participant formas abstractas. Et has participationes formarum separatarum dicebant esse species intelligibiles de quibus hic dicitur. Sed quia secundum Aristotilem, quod hoc est magis consona fidei christiane, non ponimus alias formas separatas supra intellectuum ordinem, sed unum bonum separatum ad quod totum universum ordinatur sicut ad bonum extrinsecum, ut dicitur in XII Metaphysice, oportet nos dicere quod sicut Platonici dicebant intellectus separatos ex participatione diversarum formarum separatarum diversas intelligibiles species consequi, ita nos dicimus quod consequuntur huiusmodi intelligibiles species ex participatione prime forme separate que est bonitas pura, scilicet Dei. Ipse enim Deus est ipsa bonitas et ipsum esse in se ipso virtualiter comprehendens omnium entium perfectiones. Non tamen ipse solus per essentiam suam omnia comprehendit absque participatione alicuius alterius forme. Inferiores autem intellectus cum eorum substantia sit finita non possunt per suam essentiam omnia comprehendere. Sed ad hoc quod cognoscant res necesse est quod ex participatione cause prime speciebus intelligibilibus receptis res intelligant. Unde Dionysius dicit VII capitulo De divinis nominibus quod ex ipsa divina sapientia intelligibiles et intellectuales angelicarum mentium virtutes simplices et beatos habent intellectus. Et est considerandum sicut Augustinus dicit II Super Genesim ad litteram, quod sicut ex Verbo Dei procedunt forme in materiam corporalem ad rerum constitutionem, ita ab eodem, scilicet Verbo, in angelicis mentibus rerum cognoscendarum procedit specierum intelligibilium receptio. Quod exprimebant Platonici ponebant per participationem idearum et intellectus separatos res cognoscere et materiam corporalem per diversas species variari. Sed sciendum est quod eadem diversitas participationis invenitur in intellectualibus et in corporalibus. Materia enim inferiorum corporum participat quidem formam aliquam ad esse specificum, sed tamen illa forma non replet totam eius potentiam que adhuc ad alias formas se extendit. Materia vero celestium corporum repletur per formam quam participat, quia non remanet in ea potentia ad aliam formam. Similiter et intellectus inferiores, scilicet humani, non replentur intelligibilibus speciebus. Sed a principio quidem intellectus possibilis humanus est sicut tabula rasa in qua nichil est scriptum, ut dicitur in III De anima. Postmodum autem ordine quodam species recipiens, nunquam in hac vita repletur. Sed intellectus separati statim a principio sunt repleti speciebus intelligibilibus ad cognoscendum omnia ad que se extendit sua facultas(?) naturalis. Unde Dionysius dicit IV capitulo De divinis nominibus quod intellectus supermundane intelligunt et illuminantur per existentium rationes. Et hoc est quod hic dicitur quod intelligentia est plena formis, vel sicut expressius dicitur: est plenitudo formarum, quia ipsa intellectualitas ad plenum in intelligentiis, scilicet in intellectibus separatis, pertinet. Circa diversam vero universalitatem et particularitatem specierum intelligibilium hoc primo attendendum est quod sicut hic dicitur et in libro Procli, superiores habent formas magis universales, inferiores vero minus universales. Et hoc est quod Dionysius dicit XII capitulo Celestis ierarchie, quod cherubim ordo participat sapientiam et cognitionem altiorem, inferiores autem substantie participant sapientiam [illegible] particularem. Sed hec quidem universalitas et particularitas non est intelligenda ad res cognitas. Sicut aliqui male intellexerunt, existimantes quod [illegible] cognoscunt universalia [illegible], inferiores autem intellectus [illegible] magis individua(?) scire. Quanto [illegible] particularia(?), quod unus intellectus cognoscit solum universale, sed alius [illegible] non tantum cognoscit, sed etiam descendit ad individuas species. Que quidem [illegible] apertissime falsitatem. Cognitio enim quod cognoscat ad solum universale est cognitio imperfecta. Cognitio vero quod cognoscat aliquid in propria specie est cognitio perfecta. Cognitio enim speciei includit cognitionem generis, [illegible] sed non e converso. Sequeretur ergo quod quanto intellectus esset superior, tanto esset eius cognitio imperfectior. Est ergo dicta universalitas et particularitas attendenda solum secundum id quo intellectus intelligit. Quanto enim aliquis intellectus est superior, tanto id quo intelligit est universalius, ita tamen quod illo universali eius cognitio extendatur etiam ad propria cognoscenda magis quam cognitio inferioris intellectus qui per magis particularia cognoscit. Et hoc etiam experimento in nobis percipimus. Videmus enim quod illi qui sunt excellentioris intellectus ex paucioribus [illegible] vel cognitiones totam veritatem alicuius questionis vel negotii comprehendunt, quam alii grossioris intellectus capere non possunt nisi manifestetur eis per singula. Ratione(?) et per plura exempla(?) inducere. Et ideo dicitur quod intellectus est excellentissimus, uno solo, scilicet essentia sua, omnia comprehendit

Alioq uo mellium separatorq tanto vnigsq paucorubq speciebq
et ad pla spe extendentibq rerq noticiam. Ist quinto est alioq
ita q mellefluus hylarius qui est ipsum rerq sciam hyse no
ptrusi simplice speciebq simplicibq rerq nl ogstat. Quarta u
corpl et spiritus corporeus dio ab vli quia quadrupe species de
fine ducitur. hui gr dnie que est s vlitate et pricla re
species plaed ead ponit hic et in pcto. et est supra ea
essentia. sic gi mellii p mellifluiles fori ogstant ita et
p mellifluiles fori suos effectus produnt. Qa dis mellifluus
mellii opat. ut mlta dicet. Quinqq quin mellificiaq
sint maiores iuniores. et hi id q sint magis simplices et mno
ris difficultatis. i. quomis vtpote vni pmo ffm maiores. gr
oq q iuniores opatie ipsaq ad pla se extendat. et tam ipse
iuniores sunt magis simplices. et ex hi appz q fori supioq
mellificiaq sint vliores. Quid quin fori que sunt ifiori
bq tellifluus vinte multiplicet in mellificis sedis. quantum
tum hi assignat sic pelus ex pte mellificiaq infiori fntel
ligentie ei m fiores ogsequit mellifluiles species ex supioribq itel
ligentiis quodam ad eas respiciendo q mellifiqa sic oe q
agit mellifluo agit. ita oe q respicit mellifluos recipit sed
mo. s. ffm. et. et q in inferiores mellifluos no est tante simplici
et vnitatis q ipse in supiores mellifluos. id nec forme mellifluiles
recipiunt in mellifiqa infiori. et illq vnitate et qua sunt in fori
mellificis. et ffm hi fori mellifluiles magis multiplicat in infiori
mellificis q in supioribq. ita q ea que sunt mellifluit a sti
ori tellifiqa p vna species mellifluiles inferiores mellifiqa tel
ligiq p plures. et q sic dom est mellifiqa dicq opat mellifluo
opat. sic et mellifluo recipit q recipit. pt id hui multipli
species assigni no solum ex pte mellificiae recipientis. sz ex pte
tellifiqa in pmis et prius one multiplicante species et fiori in
telligentia. s sua capacitate. vii dyo dr. xv. ca. de. di. no
vnaqz ecli mellificiae ornatia sibi a dmore vm forme
mellificiae prudi iniuste didit et multiplicat. ad infiorus
ducte analogia. i. s proportione et fiorus sibe.

Omnis intelligencia intelligit etc.

Ouso quo mellificia mellifiqat alia a se q p fori
tellifluiles quibq est plena. hic spali agit de ogstione
q mellifiqa ogstat res eternas. et p ondit q ogstat res et
nas sue mortiq. sp ondit mo quo eas ogstat. i. pmo
ostendit quedam sic et. et pmo ponit tale pdm. **Omnis i
telligencia intelligit res sempiternas
que non destruuntur neqz cadunt in
tempus et intelligit p res sempiternas q
sunt supra tempus et motum.** vt exponit et
et p pone. sic sit autem dicit. que no destruunt neqz cadunt sub
tempe. Quedam ei cadit sub tempe que tm no destruit. sic no
tus celi. q cat tempe mensuret no destruit nec cessabit p phi
pom. videt g s sicut mellificia hi. ffm. oe q mellifiqa no ogst
tat res corruptibiles et cadentes sub tempe sz volut res incor
ruptibiles sint tempe exentes. sz q no sic hic mellificia pdic
pz ex pbagine que subdit. et q no pbat q mellificia ogst
tat sempitna et no corruptibilia. sz q no causet et medie
nisi sepiena. vii exponitur est. omis mellificia intelligit. i.
intelligendo tat res sempitnas. et hi pz ex li. pcti. qui adhi
nduit duas pones q vna est. ita. **Omnis intellec
tus superior est prior tempore et incorruptibilium
substitutor.** alia est ita. **Omnis in
tellectus intelligendo intuitur que post ipm
** dualz pdibz auctor hui lib. o clamat vna tdide
ducto. ab sicutate nidiqat pbat quit sub hi sensi
bus. in quo et pcluc et m hat pbone duo fant
ondit q intelligentia no pducit et medie
cor
ut tadentes sub tpe. sz potiu res sempitnas. po
dat corrupti et tabz. pm autem ondit sic. s mellificia
pducit suum esse. s suum oe. et hi id q suum intelligere
sibi quia tempe. nl autem pducit in mellificio ut sup mai
gestam. pm telinge q quicq pducit pducat p suum oe.
sz oe mellificie est et corruptible. i. sub tempe et motu p
ficiati ut et p pone hic. et. g et medie et mellificie esse
est sempiten no cadens sub corpe ut tepe. s autem ma
dicens q ei mellifiqa et medie no cadet res corruptibi
les no sunt et medie. ab tellifiqa. sz sunt ea cohi tempali. ita
corrupt et g no et hic et fiorubz tabz cadet et motu celi. sp
autem mot celi no est et medie ab mellifiqa sz ab ala. sicut
sup dem est et tra pone. Si ergo autem hic pcedit tedu
cere ad mellifiqa. qui supficialit ex pone appet. po
dit dice ulcus q res corruptibiles ogstat ab mellifiqa
ut sequiene. sunt et et mellificia sic no mhi q ius m

se sunt similes in qualit. sz semptne. q mutat p essentia. q
et medie essentie mellificie est sempiten. sd ei quo mellifiqa ogst
tat est pm tem et ipsa. sic et tarta ex p form artis opat.
Hec autem pbo q hic induxit. et si a quibzda phis q ted ac
no et mutate est. hac ei pbone suscepta milti fundam
ta catholice fidei tollent. sequeret ei q angli n p de
nouo et hus et fiorubz et medie facere possent. et multo
mi dl q no solu est ecli sz an ecli intrape ut sup dem e.
et sequeret idem mundu sp fuisse. hi ei videt ee essen
tialissia et ponere et intrare mundi q sunt ex immobili ex
trinse. sd ei videt posse gtingere q aliq agens nc tapi
at opari ei p no opat fiat. si ergo et mobilit se hdat.
et forte a exiori mutatione p suppositu. q ut ait et
nito. viii. phie p se. gi ad agent volutate vlt ad facie
post et no pus ad ind oz q ymagiet et q est nuc mor
et no gtinuit et post ee q ex uo et mobili et ma gnitiat
essentie nouam et p suppositu motu et p hi videt ee essentia
et. et q ut ait ad pbandu et intrate mundi diligenter est
s et sol acte tenda. Considerand est g alit loq ndu ee
de agente q pducit ad et tepe. atq alit de agente q
pducit tempe sil ei tre q et tempe pducit. et ei ad in
tpe pducit oz actipe dm proceedne ad tempe ul solu e
q pducit ul et pducetes quinq. Quinq ei acto est et tepe
no solu ex pte eius q age. sz et ex pte agentis. sp tepe
et est ad s q est et motu. Cui nul tep est. Q. n g aliqua
mutatio et incat ex pte eius q ag ul ex pte agentis et
acto s ut in est et tepe. pnta ei a s altat a tempore ig ne
de nouo sibi vdet et inte ut ignis acte dat ad strig pel
lendu. hi aut no sp g. Est et aliq cui s va pro est in
tepe. sz o s o et tepe est ut mlta dicet. hi g agens alioq
aliq sui mutatione effectu pducit in tepe qui pus n
fiat. et sic et ds ad pt pducte et tepe de nouo q pus n
fiat s et ta proceedne hui effectus ad hi tep. sic gtingit
et oibz miraculosis effectibz q fiunt et medie a do. sic ob
stat q dr q pducit p suum oe. q suum oe est suum et
et sic suum oe est vna intelligit et mlta. et p hi pt mlta
pducere q is eius et illiu et simplex remanent ita
q is sit ee suum et nu et et mole. pt et mlta
ale et mobile. et id et si suum et illige sic sepiena p ipm
et pducere et effectu nouu et tepe cui iudicu aliqlit et
nob appz. pt ei ho volu et mo p manere et q suum et
fiem differre ut fiat. id detiato tepe. sz si et di
cis q quocies hi gtingit. oz p mlte alu motu ex
quo gtingat aliq pus no fiat quiescens et. post mo
videtur ut hens ad fiend ad mo ipm tpis de et.
q s motu et illigi no pt. Dicendu hic quod vm et
et pticularibz di effectibz quos et tepe opat. q ei laza
ri suscitauit a tra die pus hic ita ipsu ad am
tem mutatione pcedente hoc fiat. sz et vmulq pduc
tione hi locu no hat. q sil ei indo sic et tep. et co
tus ylis mot. s o est g a d tpis pcedens ul mo
t ad q opteat nouitate hui effectus p
pcedenti. sz solu ad tem fiacentis
pnt mellifiqat et uolunt hui effectu ab et no
no fore. sz mutatio post no ee. sic ei tpis est in suum
opdinis ul mot. sz dmsio est mensura mag tudis
et p pat. et g q ipsum de a to pticlari cor pnta de eta
ri. ita hoc mag tudis limites cohaet et no excedit
ulte. pt ei id ee ex proceedne ipius ad tactu indi
sz si tactu quietum et tota arripit vmulsite. et d
detiate mag tudis et mos no excedat. no pt hi id
ee ex proceedne ad aliq mag tudine. sz ul oz dice
magnitudine ee fiat sic autem illes posuit.
ul oz hi detiate mag tudis tem actu et ex sola m
mellifiqa et uolutate facient. sic g et tactus d fiat
vmul sit pducere s sue sapie tem ita et hic dis
potuit nouu mundu pducere s eand sapie tene.

Rimor omnium et cetera. post ipm
ondit q mellificia intelligit res sempiternas.
hic tu due pone ad inaitiand d alia mellifiqa q
sunt res sempiterne mutio se intelligit. p hi aut ad
mellifiqa et et mellifiqa. et o ondit et hat pone quo
vnu de auctibz sioribz sit ta. et ast pro tab. pm
**Rimor omnium sunt quidam et quibzdam p mo
du quo licet ut sit vnu eorum alio.** hec et p
pone ioz et hi pti. sub hui abic. Dia et oibz
pte aut mvpo quoz. s d quit ast et p ptus dic
pone autem et vnoqz et q hic dicit p mod q sz ut sic

Vnum eorum vnum eorum in alio ubique et sic intelligitur quod unum est in alio secundum convenientem modum ei in quo est. [illegible] Proclus ponens pluralitatem [illegible] formarum separatarum subsistentium [illegible] ut supra dictum est unaquaeque tanto est altior quanto est virtutis ad plura sua participatione extendentis. Et per hoc ipsum esse est [illegible] ipsa vita [illegible] ipse intellectus [illegible] Proclus [illegible] sua propositione addit: **Et ens in mente vita et intelligentia et in vita esse et intelligere et in intellectu esse et vivere.** Et sic [illegible] auctor huius libri [illegible] separata prima nominans subdit autem quasi exponens: Quod est quia esse et vita sunt in intelligentia [illegible] et intelligentia sunt [illegible] addit autem Proclus [illegible] propositione exponens modum [illegible] dicens: **Sed alicubi quidem intellectualiter alicubi autem vitaliter alicubi vero entialiter**, id est per modum entis **entia omnia** [illegible]

[illegible]

Omnis intelligentia intelligit essentiam suam. [illegible]

Omnis intellectus seipsum intelligit [illegible]

[illegible]

Omnis anima etc. [illegible] **Omnis sciens et cetera** [illegible] **In omni anima res sensibiles sunt per hoc quod est exemplum eis et res intelligibiles sunt in ea quia scit eas** [illegible] **Omnis anima est omnium rerum exemplaris quod sensibilia autem intelligibilia** [illegible]

per modum adquisitum, id est per quandam participationem, ita scilicet quod comparantur ad animam sicut exemplaria et anima ad ipsa quodammodo fiat ymago. Sicut ergo patet quod sensibilia preexistunt in anima vero que quodammodo est exemplar effectuum. Exponit autem consequenter de qua anima intelligat dicens: Intelligo per animam virtutem agentem res sensibiles. Secundum illos enim qui ponunt corpora celestia animata, anima celi est causa omnium sensibilium corporum sicut inferiorum animarum unaquaque est causa proprii corporis. Similiter inferior anima habet causalitatem respectu sensibilium, et ideo sensibilia non sunt in ea per modum cause sed solum in anima celi que super sensibilia habet universalem causalitatem, et hanc appellat virtutem agentem res sensibiles. Unaqueque vero anima [illegible] sue hic habet quandam causalitatem respectu proprii corporis. Sed tamen causat ipsum neque per sensum neque per intellectum habentem sui corporis intelligibiles exemplares rationes, causat ipsum per virtutem nature. Unde et in secundo de anima dicitur quod anima est efficiens corporis causa. Tale autem agens non agit per aliquam formam intelligibilem exemplarem, preter ipsam naturam per quam agit, dicatur exemplar effectus ad cuius similitudinem producitur alio modo, et per hunc modum in virtute anime causative preexistunt omnes res sensibiles sui corporis. Eo quod virtutes et potentie anime que ex eius natura procedunt et per quas res sensibiles formantur anima que est causa earum, non tamen sunt in ea per modum quo sunt in corporibus. Nam virtus anime est immaterialis et simplex, sic tota simplex et est [illegible] sicut tota corpus et sine dimensione corporali sic est tota rerum sensibilium dimensione et extensione sunt in ea per virtutem tamen. Sic ergo quod res sensibilia sunt in anima indivisibiliter et immaterialiter. Et sic res inferiores anima sunt in ea alio modo quam in corporibus. Item res superiores scilicet intelligentie sunt in anima inferiori quam in corporibus, scilicet per convenientiam vel per modum ymaginis, ut predictum dictum loco autem hic dicitur per modum accidentalem, id est quendam inferiorem modum participationis, ita scilicet quod res intelligibiles que sunt in se ipsis [illegible] immobiles sunt in anima mobiles et divisibiles per comparationem ad intellectum animam. Sic enim ad hanc proportionem ut sunt tamen multitudinis et divisionis motus rerum sensibilium, vel dicitur quod res [illegible] biles per motus modum. Per probationem anime ipsum est quod sit movens seipsum. Per se autem est principium motus in movente seipsum. Ultimo autem epilogando concludit propositum et est manifestum ex premissis per [illegible] quod dictum sunt apparere per quale superiores anime per eorum sunt anima et possunt cognoscere sensibilia et intelligibilia. Sic enim cognoscit ea per quod sunt in eis.

Omnis sciens etc. Ostenso qualiter anima se habeat ad alia, hic ostendit qualiter se habeat ad seipsam, et ponit talem propositionem: **Omnis sciens qui scit essentiam suam est rediens ad essentiam suam reditione completa.** Et ad huius propositionis intellectum considerande sunt quedam propositiones que in libro Procli ponuntur, quarum prima est XV libri eius que talis est: **Omne quod ad seipsum conversivum est incorporeum est.** Et hanc propositionem supra manifestavimus in XV propositione huius. Secunda propositio eius que est XVI in libro Procli, que talis est: **Omne ad seipsum conversivum habet substantiam separabilem ab omni corpore.** Et huius probatio est quia si esset corpori coniunctum ad seipsum conversivum non posset. Ex premissa propositione habetur quod conversio ad ipsum sit operatio separata a corpore. Et aut operatio a corpore separabilis, necesse est quod et substantia sit separabilis. Unde quod ad seipsum conversivum est a corpore separabile. Tertia propositio eius est XLIII libri eius que talis est: **Omne ad seipsum conversivum est authypostaton**, id est per se subsistens, quod probatur per hoc quod unumquodque convertitur ad id quod est substantie sue causa. Unde si aliquid ad seipsum convertitur oportet quod sit causa sue substantie. Omne quod intellectio sui substantia est [illegible] propositionem sequentem XLIIII propositione in libro eius: **Omne quod per operationem ad seipsum conversivum est et secundum essentiam ad se conversum est.** Et hoc probatur per hoc quod cum anima ad seipsum sit per operationem, scilicet ad seipsum non [illegible] quod per operationem convertatur, se credere quod operatio esset melior et potior ipsa substantia. Quinta propositio XLIIII libri eius que talis est: **Omne ad seipsum omnino conversivum est**, quod probatio est ad quod causa convertitur ad seipsum per suam operationem et per operationem per suam substantiam etiam propositionem premissa

secundum propositionem acceperunt [illegible] talis est: **Omnis anima est eius incorporea substantia et separabilis a corpore**, que sic probatur secundum premissa anima cognoscit ipsam, ergo convertitur ad seipsam omnino, ergo est incorporea et a corpore separabilis. Hoc igitur considerandum est quod ita hoc vel ea ponuntur. Dicit primo quod anima scit essentiam suam, deinde anima cum intelligit ut hic dicitur, per quod expositio concludit quod redeat ad essentiam suam reditione completa. Hoc etiam in propositione Procli dictum est quod omne sui ipsius cognitivum ad seipsum omniquaque conversivum est, et intelligitur redire sive reditio completa. Hoc etiam et operationem ut dictum est, quod autem hic per [illegible] probatur sic: quod quicquid scit essentiam suam ipsum sciens sit operationem intelligit. Patet quod sciens scit essentiam suam redit, id est convertitur per operationem suam intellectualem ad essentiam suam intelligendo scilicet eam. Et hic debeat nota reditio vel manifestatio per hoc quod cum anima scit essentiam suam scitur et sciens se res una tamen sola que scit essentiam suam ipsa ergo intellectus est ex eo in quantum est sciens et est ad eam in quantum est scita. Et hoc est in quadam circulatione importatur in verbo redeundi vel convertendi. Ex hoc autem quod per suam operationem redit ad essentiam suam concluditur quod et per animam suam est rediens ad essentiam suam, id est sit reditio completa per operationem et substantiam et exponit consequenter quid sit redire ad essentiam suam. Illa enim dicitur per substantiam ad seipsam converti que subsistit per seipsam, habita fixione vel quod non convertatur ad aliud sustentans ipsam sicut est conversio accidentia, talia non quiescit [illegible] unde quia sciens seipsam et tale omne est substantia simplex sufficiens sibi per seipsam, quia non indiget alio sustentamento. Hec ergo sit de hoc quod anima sit separabilis a corpore ut propositione Procli. Quartum autem horum, scilicet quod anima scit essentiam suam, hic non probatur, probatur autem in libro Procli, sed ideo quod convertitur ad seipsam manifestum est. Sic est tamen scit ipsam, convertitur ad seipsam naturaliter est convertere multo magis [illegible] a causa quia sunt causa ipsam convertentis seipsam. Sed diligenter considerandum est quod supra cum intelligentiam convertere agere dixit quod primus intellectus intelligit seipsum tamen ut in XII propositione dictum est, quod scilicet ipsa est bonitas intelligibilis predicatis [illegible] alii vero intellectus tamen ei propinqui participant a primo intelligibili et eorum intellectualitate [illegible] virtute intellectualitatis sicut dictum est in propositione III, IV, de divinis nominibus.

supreme substantie intellectuales sunt intellectuales et intellectuales. Unde videtur eorum intellectus et seipsum et alia pro eorum

in parte quid participat. Sed quod anima intellectualis in eorum

intellectualiter par primum intellectum in vita sua non habet [illegible]

unde intellectum et eam non per essentiam suam sed

per plurimos per superiora participat per [illegible] autem intelli-

de anima per intelli gibiles species que efficiantur quedam

in forme et [illegible] per eas sit acta.

Omnes virtutes quibus non est sic et cetera. Posita distinctione superiorum causarum et [illegible] singularis per talem distinctionem hic accedit ad ostendendum comparationem earum ad virtutes et hec sicut dicta facit. Primo ostendit quomodo inferiora dependent a superioribus. Secundo ostendit quomodo superiora influunt in inferiora, XX propositione ibi: **Causa prima regit etc.** Tertio ostendit quomodo inferiora diversimode recipiunt influentiam primi influentis, XXIII propositione ibi: **Causa prima existit etc.** Circa primum duo facit. Primo ostendit quod inferiora a superioribus dependeant per virtutem. Secundo quomodo dependeant per similitudinem et etiam suam, XIX propositione ibi: **Res omnes habent essentiam.** Circa primum duo facit. Primo ostendit quod omnes virtutes infinite dependeant a prima infinita virtute. Secundo quomodo magis vel minus ei assimilantur, XIX propositione ibi: **Omnis virtus unita etc.** Circa primum ponit hanc propositionem: **Omnes virtutes quibus non est finis pendentes sunt per infinitum primum** quod virtus virtutum non quia ipse sunt acquisite fixe et stantes in rebus entibus, immo sunt virtutis rebus habentibus fixionem. Hec autem littera prout in omnibus libris invenitur esse corrupta. Deberet enim sic stare dicta: **Non quia ipsa sit acquisita fixa stans in rebus entibus, immo est virtus etc.** Ut referatur hoc ad virtutem divinam. Et hoc patet in libro Procli, cuius propositio XCII talis est: **Omnis multitudo infinitarum potentiarum ab una prima infinitate erecta est, que non ut participata potentia est neque in potentibus subsistit, sed secundum seipsam non alicuius participantis eius potentia sed omnium causa entium.** Circa primo considerandum est quod infinita potentia dicitur per comparationem sicut supra dictum est in quarta propositione. Infinitum scilicet videmus quod plus durare possunt habent maiorem virtutem essendi. Unde illa que in infinitum durare possunt habent quantum ad hoc infinitam potentiam. Plato autem platonicas ponebat omnia quod temporibus

Omnis virtus unita et cetera. Postquam
tractatum est de omnis virtutis infinite de-
pendentia a prima virtute infinita. sequitur propositio quam
ondit quod una virtus magis accedat ad primam infinitatem
quam alia tertia. **Quod omnis virtus unita plus
est infinita quam virtus multiplicata.**
Hic cadit propositio in libro primo lxxxxix. sub hac forma. **Omnis porro
unitive entis est infinitio quamplurima
virtute.** Probatur autem ut videtur dicit primo quod per totum hunc modum sic ex
primissa propositione hic ordinis virtutes infinite dependent a primo infinito
et est virtus virtutum. et quia quanto virtus propinquior fuerit illi prime vir-
tuti tanto magis participat de ea infinitate. sed autem virtus prima
est ex eternitate unum. et quia quanto aliquid est magis unum tanto habet
magis infinitatem inde est quod virtus intellective que est prima inter virtutes
datas infinitas et magis infinita ut potest primo et primo virtu-
tes in quem multiplicantur ex hoc ipso deficiunt ab unitate et sic
indicat eorum esse hic ex appetitu naturali aggregatis. intellectus et
quia dicit infinitas posse effectum est in agnoscendo quod sensus et
imaginatio diminuitur et cadit propositio virtus aggregata intellective quia non
dicit esse sensitiam et intellectiva est fortior quam illa aggregata
huiusmodi tamen et sensibilia singularia quam et intelligibilia aggre-
genda. sed in probatur per signum videmus in relinquo corporalibus practarilq
quam unita aggregante et unitate sic velocium cor quod ex
oculis mirabiles operones sine in militia hominum sine hominum
navis a disimilis non possent ea hominum preter eis proportionales.
et quanto magis dicit res corporalis tanto debilior fit et fiat
operones uniores. sic tota domus a magno igne aggregato
tale fit quod non signum dicat esse diversas preter domus ex diversis
dualis publicis occludit propositum ut infra patebit.

Sed omnis hinc essentiam et cetera. Post
quam ostendit quod res omnis dependent a primo et sua virtu
te hic ostendit quod dependent ita a primo et sua virtute et
hic duo fiant. primo ostendit velum dependentia rerum a primo sed
ita quod pertinet ad unum ut sunt ea. secundo ostendit diversitatem gradum ap-
propriatorum ad primum a quo dependent. sed et dependentia virtutis dicit
ut hic. xix. propositione ibi. **Et intellectus est et cetera.**
Et quia potest talem propositionem. Res omnis habet esse in esse primum
et res unde ita sunt more esse esse sua propria prima. et res
intelligibiles ita habent esse intellectum primum. et id est intelli-
gibile. cum propositione sub hac ratione. ita quod dicitur entia ex
esse sunt et in esse et in esse esse primum esse. ita autem unitas
sua propria mota sunt esse propria prima. ita autem aggregata ag-
ne propriat esse intellectum primum. et autem quod ita sunt ex esse et
esse esse esse primum esse quod habet esse et esse esse quod habet esse
nisi esse intellectum primum. primo quod considerandum est quod omnis gradus res
ad ea ut reducte que sunt esse vive et intelligere. et quia una
aliquid refert considerari. hic dicit quod se et sic quietem ei esse. sed quod
tendit ad aliquid et sic quietem ei propria. et quod quia alia in
se habet et sic quietem cognoscere quia secundum hoc cognitio habetur
quod cognitum est cognoscere non quod intellectum sed fortius. sed autem
hinc ad in se fortius et non intellectum in quo consistit et cognitus
est nobilissimum in hinc ut gratiedi ad a se ipso est nobi-
lissimum nobilius in et in quo consistit et unite. sicut ea dicit
vivacia que se aliquid movet esse et est primum
est oculis. sed non ita pertinent ad illa habitudine ut sint
sua propria mota. vel non ita sunt mota sed
ipsorum ut aut non ita sunt mota sed
aliquid mile primum sicut accidit in planetis. vel et non ita quia
vivacia habent ad gradum cognitionis. sed volunt illa et quia primum
motionis est ad esse ad sui. sed et ipse sensus et sensibilia sine in. ut dicit in po de anima. propositio
dandum quod in uno quia gratie est ea id quod est primum et gratie illo
a quo ita que sunt illuc gratie illo gratie constituunt sui
in et claria cor ignis est primum calidum a quo ita cali
dicitur corporalis. sed est autem tertio res ordine dividitur
precedit. et ordine enim est aliquid primum quod oculis
est et est quod dicit **Quod res omnes habent essentiam
per eius primum.** Sicut ordinem gratie videtur esse aliquid
primum et habet ita ita habent quod vivat et ipsa vivacitas
primum est quod sit sui ipsi motum. ideo dicit quod res. **Quod res
omnes sunt motive per esse suum. i. motum**

tes scripas per uitam priuam · vii m lib pcl. et
ord uitaeta sui quoq motiua sit per uitam priuam · et qd
modo scripm procedat a prima uita qua priat subdens. Quin
uita est processio procedens et exite primo q
eto scriptiono · ad cui quidem intellem est sa q
prius est alicq esse m se et moueri talem. vn modu p
suppoit esse q si ipsm esset substantia mot rem oportebit
p suppoi aliq prie. et sic quousq deueniat ad aliq ons
tmo se. q est pri modi scripm oib. et hi est uita prima vni
ni est q uita toib uniuersaliq est processio qda procedens a
quoda primo ente quieto et scriptiono. i. nullo mutati
one sbo. sicut et in ordine ggnoscendi oz esse ad prim e
matem aut q ordine perfectionis et ne ggtd intellectua por
est substantia qr est magis tm. vn et p intellem de ggt
one substantia iudicam. sit de tlorib p stius. et ista
aut intellectua ggne m est q et idiuatia td sicd q
principius p se notis procedit quam intellectus. vn ib se
intellem. prim g et ordie ggscendi est tellectus. et id
oz. q' omnes tres intelligibiles. i. ggnoscibile. hinc
sapientiam. i. ggtdinem. per intelligentiam pri
mam · vn et in lib pcli dicit q ota ggnitua ggt
one principat per intellem primu. et ideo hui assigr. qr
ois sta tradicalit id est il intellia. sed hinc ei est sic
uniuersalis qda ut pclus dicit ois ggnitiones. vn intellia
est prim ggstentis et influens ggtione. gr. ota ggstente
ca. sicut aut sup dam est. p plotinos. prim est q est
ydea entis est ad sup uita. i. sup ydeam uite. et post
uita est ad sup prim intellem ydea ale. sz p dyo. prim
ens et prima uita et prim intellectus sunt vnum tid q est ds
vn et ay. t. xiii. metaph. primo phs attribuit q sit intellect
et bo sensu intellte sit uita. et h' ab eo ota hunt de
uite et intelligte. et id q sid'and' est q ista tra diuisi tdo
et i tribz sunt a diuisi primi p plotinos sunt ab eod phs
p fidi orthodoxa et ay. est ei duplex modus tradidi vnus
q ad fit p suppositio alto. et hi modo dr fl' ad p tertio
ite. q. id q prius adiuenit se hi ad id q p suppositio et
p mod' forme. a. in tat ad illo p suppositio. et hi ipsi
dr ad fi' p tacite. Q' ag intelligte p suppositi uite
et uite p suppositi esse. esse aut nd p suppositi ad aliud
pus. sed est q prim ens dat esse oib p mod' creationis
prima aut uita q dr sit illa nd dat uite p mod creationis
sz p mod' for. i. tedoris. et sic pd est de in
tellecta. ex quo pz q ai sup dicit intellecta esse tam
aie. nd intellect q esset ta et p mod' tedoris ne sup
exposita est.

et intelligentiae est et cetera · post
ondit tp tedunt ppone q oz res q sua ipsi
dependent a primo. hic ondit quo qda dicit de
ea app in qnt p p tacite nt p tadius et post ta
ppone. et intellectus est que est intellecta
diuina qm ipa recepit et voluntarie primus
que procedunt et causa prima recepcione
multa. et de hiis ens que est intellecta tm
qm non recepit et voluntarie primus multi
mediante intellecta et ea aliquis est que
est alia intelligibile qm est ipa prudens
et intelligentiam. et et hiis est que est
tm. et et corporibz naturalibz est
ens est alia regens ipm et facens du
cione sup ipm. et de hiis ens sunt que
sunt corpora naturalia tm. quibz nd
est alia · hec aut ppo tuetur in lib pcli. c. xi. sub
hiis abis. omnis intellectualis scie. i. ordinata omnis
hi quid' sunt diui intellectus sapientes dicuntur
solum et omnis alis. s. scie. hec quid' sunt i tel
lectuales aie ad intellectus sufficiente ppos. hec et
hiis alias entes deficiunt. hec aut sunt naturae
solum alias et p tis p scientia. ad e euidentia sa
est q p plotinos q duplex ordo tuetur i tribz. p
ni erit ordo dicy. i. tertiu ydealiu nt q aut q.

ordo p ordine ulitatis fortiu. ut supdcm est. sub hi aut a
die est ordo intelligentiu intellectu separatu sub q e or
do aliay. sub quo item est ordo anm. et hi tres inferiores or
dines accipiu p ea que i p missa ppone sunt tacta. sam
anm principant et tm. aie aut p ppam tm principat ulti
mus et et vnde. intellectus aut principat et vnde et intelli
gte. causalitas aut hoy ad ordine diuu pertinet su
ponant nisi dii ordiati sub vno p plotinos su vni
tm inse ord hiis p nos. vlitas et causalitas ppa est deo
hi aut ordines at ab vno primo procedant q tinuitate
p da hiis ad tinuee ita q' ordo anm ascendit ordine
intellectuu qr attingit ad ordine diuu. vbi aut diu
si ordines sb tinuee quiescunt oz q id q est suppmtu in
ferioris ordis. pp ppinquitate ad superiorem ordiem ad pri
apet de superioris ordis perfectione. et hi maiore uidem t
telz. sed qda alia principat am hoys sillitudine. et qda
da planee principat aliq de distinctione sui que est
ppa gni aliu. vn et dyo dr. viii. tq. de di. no. qr p di
na sapiam kings primo quiescunt principius sui. sic
et alii qui sunt supmi in ordie intellectuu ut intellectuay
dependent p qda perfectione principacione qm duc a do et
magis principat de bonitatibz eius et de uii caliate qui
us. et id diu dnm intellectus. ut dine intellie. sic et dyo
dr q supm angli sunt di in vestibis dicuntur collo
cati. inferiores ido intellectus q nd pertinguit ad ta excel
lente principacione dine similitudis sunt intellectus vni n
tymos illa diua dignitate. et ex ead' id est de aliis
et intellectuu. nd supme aie sunt intellectuales utpote
apta ordi intellectuu. alie ido aie tiores nd sunt intellectu
ales. sz hunt solu id q est aie. ut s. sunt vitalitatis
sit mayes pz de aiabz aliu et plantay. et ead' id est
de ordie corm et aiay. nd aut uolunliora a perfectio id
ne sunt constituta sed aiata. a ido aut sed tantata. et ea
d id est de oib aliis ordinibz tiss p da gradales ordi
nes distinguunt. Q la et tanlz sunt diuisi ordines. tiss
taiabz et intellabz.

Causa prima regit et c. post p ondit e q sunt
inferiora a superiorib dependeant. hic ondit
q sunt superiora i tiorib tinuat p sunt regimi. et
et hi duo facit. p agit de ulti regie tae pme. p o
de regie intellie. xxiii. ppone ibi. oes intellecta
diuina et. et p m duo facit. p ondit mod' vlis re
gis tae pme. p o ondit p dnsecratae tae pme ad re
gendu. xxvi. ppone ibi. p m est diuey. et p m poit
tale ppom. causa prima regit omnes res ita
tal preter quod omnes ratiu ei es. ad e eu
dencia q sid'and' est q i hiudmo regie hi q tige uide
in q ille q hi aura regis pliorz nrte est ut ay suo
regie ad pla detrahat q do a cuci regis a est lib ma
gis i sensio pt vnuersitate q sunt. vn et eqnaur phi
ut quiete et vniuersitate diua q sunt. et possint dis
ullius regis aura hie. sz oio oculos et n aura tal ut sic
uideant ee fulcer. et id q hi i hi ppone i ducit q hi
duo i causa prima nd sunt q ia nec sedigat qiedut
vle regimie tor et sum vmtas p q dr exaltatur
sup oia. vn stati i phs exposis po. q est q regnu
nd debilitat vmtate ei exaltata sed omnes te nec de
structeam. Q la. s. nec i toto nec i parte p vle regi
nie vmtati dine detrogat. et eos subdit. nec gbi
bz est ecim vnus ei secuta arebz qn regat. et hoc
tocit i. iii. ppone p cli. po sub hui abis. Omnedi
uinum et prudet sedis et ereptu est ab hiis
quibz prouidetur nec prouidencia sub
iuste sua in mirtam et uniuersalem
excellenciam iz separata unicione pro
uidenciam et terrum aute. ad hi uo ppos
mat tdu ta nidugt. primo nd ondit diuisi
mod' recapiendi i hi uenerat tae pme ex p re rey
recapiedu. po ondit vmtas ex p re tae pme fi
fluentis. ibi. et vomtas prima et. dat ex hiis duobz
q cludit ppositu. s. q regimi tae pme exerat abz
hoc q q miscreatur tebz. i. redeam aut et dicam?

dicit ergo primo quod omnes bonitates que inveniuntur in rebus effluunt a causa prima. Tamen illas bonitates recipit unaqueque res per modum receptibilitatis sue sive esse et virtutis. Sunt autem diversarum rerum diverse nature et virtutes. Et inde est quod quamvis causa prima influat uno influxu super omnia diversa, tamen influxus eius in diversis rebus recipitur. Cuius exemplum evidens est in lumine quod quidem a corpore lucido uno modo procedit, sed propter quod radius diversimode recipitur per vitra diversimode colorata diversam apparentiam facit. Deinde ostendit quod causa prima uno influxu influat in res omnes. Influit enim in res per hoc quod bonum. Ipsa enim est bonitas bonificans, id est que est principium bonitatis in omnibus bonis. Bonitas autem cause prime est ipsum suum esse et sua essentia. Quia causa est ipsa essentia bonitatis. Unde cum essentia eius sit maxime una, quia primum principium est per se unum et bonum, consequens est quod causa prima uno influxu quantum est ex parte sua agat in res et influat in eas. Sed ex eius influxu res diversimode recipiunt, quedam plus et quedam minus, unaqueque secundum suam proprietatem. Deinde ex premissis concludit in proportione cause prime ad res alias. Et huius conclusionis intellectus plenius habetur per hoc si accipiamus illa que sunt in commento propositionis, qui sic dicit: nec igitur providentes, scilicet diversitudinem recipiunt ad ea quibus provident. Per esse enim quod sunt omnia bonificant. Omnia autem ex actione sine diversitudine fiunt. Diversitudo enim ad esse per hoc quod per se non [illegible] aut diversitudinem alicuius dispositionis per quam agens coaptatur seu proportionatur passo seu recipienti. Et quod sic agit in diversa, necesse est quod habeat diversas dispositiones quibus diversis coaptetur. Et propter hoc cadit in hoc tamen quedam multitudo que diversificat agere in diversa per diversas suas dispositiones, quamvis sit per se unum secundum essentiam eius que est una. Et sic tale agens per diversas dispositiones convenientes rebus indiget agere per quamdam coaptationem ad ea. Sed causa prima agit per esse suum ut probatum est. Unde non agit per aliquam diversitudinem vel dispositionem superadditam per quam coaptetur et conveniat rebus. Et hec diversitudo notatur hic continuatrix vel res media. Quia scilicet per huiusmodi dispositionem vel diversitudinem coaptatur agens recipienti, et est quedam media inter essentiam agentis et ipsum patiens. Quia igitur causa prima est agens per esse suum, ideo quod uno modo regit res. Sic enim regit res quo ad agit. Unde patet quod regimen eius est optimum et perfectissimum. Ad hoc enim tendit quilibet rector multitudinis quod reducat multos quos regit in unum. Hoc maxime invenitur in divino regimine quod est unum per se et non diversificatur in [illegible] secundum diversitatem [illegible] per diversa [illegible] subditorum.

Primum est dives etc. Postquam assignavit modum divini regiminis, hic ostendit sufficientiam eius ad regendum. Que quidem attenditur per duo: primo quidem per eius habundantiam, secundo per eius excellentiam, et hoc ibi: Causa prima etc. Hec enim duo necessaria sunt regenti. Primo quidem ut habeat bonorum habundantiam ex quibus possit subditis providere. Unde Dionysius dicit xii capitulo De divinis nominibus quod dominus est excedens pulcrorum et bonorum perfecta possessio. Et regimen est [illegible] legis [illegible] distributio. Ad ostendendum autem divinam habundantiam sufficientem proponit hanc propositionem: **Primum est dives per seipsum et est dives magis.** Ad cuius evidentiam accipienda est propositio xxvii Procli que talis est: **Omne divinum simplex primum est et maxime. Et propter hoc maxime per se sufficiens.** Probat autem quod deus sit primo et maxime simplex ex ratione unitatis. Iam enim ostensum est quod est maxime unum, cum sit prima unitas sicut et prima bonitas. Simplicitas autem ad rationem unitatis pertinet. Nihil enim simplex quod est unum non ex pluribus aggregatum. Unde oportet quod id quod est primo et maxime unum tale sit primo et maxime simplex. Et ex hoc ulterius procedit ad ostendendum primum pertinere sue propositionis, scilicet quod deus sit maxime per se sufficiens. Causa per se sufficientia consequitur ad simplicitatem. Omne enim compositum indiget pluribus ex quibus sua bonitas constituitur. Et non solum indiget illis ex quibus componitur ut ex partibus, sed et indiget alio quod eam coniungat componentia. Sicut in corporibus mixtis non est diversi in unum que [illegible] per aliquid ea uniente. Cum igitur deus sit primo et maxime simplex, utpote habens totam bonitatem suam in uno perfecto, sequitur quod deus sit primo et maxime per se sufficiens. Sed auctor huius libri pretermittit primam partem propositionis que est de simplicitate quasi eam supponens. Et loco vero de per se sufficientia que dicitur hoc nomine significari, et loco eius quod in propositione Procli dicitur quod deus est per se sufficiens, dicit quod **primum est dives per seipsum**. In quolibet enim genere est primum id quod est per seipsum. Quod enim est per se prius est eo quod est per aliud. Loco vero eius quod ibi dicitur quod est **maxime sufficiens**, hic dicit quod est **dives magis**, scilicet quam omnia alia. Probat autem propositionem que est eadem rationibus. Nam primo dicit quod unitas divina que non est dispersa in multitudinem, sed est unitas pura est, significans hoc quod deus sit in fine simplicitatis, id est maxime simplex. Et ex hoc ulterius probat quod deus sit maxime per se sufficiens per interrogationem [illegible] diligentia quo [illegible] ducitur, sicut iam dictum est. Et quia in nomine divitiarum non solum intelligitur sufficientia sed et copia potens in alios redundare, adicit ulterius ad ostendendum quod convenit ei dici de influxu bonitatis eius in res, quod deus influit bonitates suas in res alias et propter habundantiam sue bonitatis influit in res alias. Et nihil est quod influat super ipsum. Omnes autem alie res, sive sint corporales sive intelligibiles sicut intelligentie et anime, sive sint [illegible], non sunt divites per seipsas, quia ex seipsis habundantes habere non sunt. Sed indigent participare bonitatem a primo uno quod influit super eas gratis, ideo sic quod ad eum reservat omnes bonitates et perfectiones.

Causa prima est super etc. Ostensa habundantia divine bonitatis, hic ostendit excellentiam propter quam dicitur: **Causa prima est super omne nomen quo nominatur.** Ad cuius propositionis intellectum considerandum est quod id quod hic sub uno colligitur Proclus in suo libro per diversa distinguit. Et est [illegible] propositione: **Omne deum supersubstantiale est et supervitale et superintellectuale.** Quod quidem Proclus diversis probat [illegible] per probationem que talis est. Deus est unitas per se perfecta. Unumquodque autem aliorum que sunt sub deo non est ipsa unitas, sed est aliquid participans unitatem. Cum igitur ergo deus est ultra omnia hec. Sed [illegible] probat per rationem specialem, quod scilicet ubi non est idem esse et unum esse, sed quelibet substantia participat esse et unum. Unde relinquitur quod deus qui est ipsum unum et omnis per se [illegible] sit super substantiam, et per consequens super vitam et intellectum que presupponunt substantiam, ut patet in libro [illegible] xviii propositione [illegible] inducta. Sed quia auctor huius libri [illegible] dicit [illegible] est sola probatio [illegible] que scilicet in [illegible] causa prima quedam inveniuntur perfecte sive complexe, quedam imperfecte sive diminute. Perfecta quidem videntur esse ea que per se subsistunt in natura, que a nobis significantur per nomina concreta, ut homo sapiens et huiusmodi. Imperfecta autem sunt illa que per se non subsistunt sicut forme, ut humanitas, sapientia et huiusmodi, que significantur apud nos nominibus abstractis. Cum igitur duo [illegible] id quod non est completum non [illegible] per se [illegible] operationem perfectam. Non sicut calor calefacit sed calidum, nec sapientia sapit sed sapiens. Id autem quod est completum apud nos, quamvis sit per se subsistens, non est sibi quodammodo sufficiens, quia non indiget alio [illegible] esse [illegible]. Cum enim [illegible] est esse in ipso limitatum et participatum, non potest agere per modum creationis aut influxus, sed agit id quod totum est [illegible] quod suum participat [illegible] est aliorum productivum. Cum igitur ita sit apud nos in hiis que sunt diminuta, [illegible] sic quod deus neque sit diminutus neque completus simpliciter, sed magis completus. Neque enim caret actione sicut diminuta, et agit per modum causantis et influentis, quod non possunt ea que sunt completa apud nos. Et ideo est quod sub [illegible] dicit quod ipse est causans res et influens bonitates super eas influxione completa. Et hoc ideo est quia ipse est bonitas subsistens, quod non est finitum, id est non est bonitas contracta ad aliquam proprietatem in corpore sicut

est bonitas intelligencie. nec sunt ei diuisiones ad quas [illegible] nisi est de bonitate omnium. ex quo ulterius concluditur quod causa prima est ipsa bonitas increata. sed quod ipsa sit prima bonitas et quod repleat omnia secula .i. omnes durationes rerum et eas suis bonitatibus. sed non omnia recipiant eodem modo de illa bonitate eius. sed unumquodque per modum sue potencie. ut supra dictum est in xx propositione. tota quidem intencio est hic probata. ad hoc redit quod prius breuiter tangit quod scilicet deus et est ipsa unitas non unitatum addita sicut completa que sunt apud nos et tamen est per se perfecta a quo defficiunt diminuta .i. formaliter non sufficientes que apud nos sunt. Ex quo hic ulterius concluditur quod causa prima est alcior omni nomine quod a nobis dicitur. quia omne nomen a nobis impositum uel significat per modum completi participantis sicut nomina concreta. uel significat per modum diminuti et separatis formis. sicut nomina abstracta. unde nullum nomen a nobis impositum est condignum diuine excellencie.

Omnis intelligencia diuina etc. Postquam ostendit modum diuini regiminis et ostendit sufficienciam dei ad regendum. hic agit de regimine secunde cause .s. intelligencie quod quidem regimen fit ex uirtute cause prime et propositum hic habet proponit. **Omnium intelligencia diuina scit res per hoc quod ipsa est intelligencia et regit eas per hoc quod est diuina.** Et similis propositio inuenitur in libro procli. centesima decima quarta sub hiis uerbis. **Omnis diuinus intellectus intelligit quidem ut intellectus prouidet autem ut deus.** Ad cuius euidenciam considerandum est quod sicut xix propositione dictum est. ex intellectibus quidam est diuina et quidam non diuina. supponimus dicimus intellectum uel intelligenciam diuinam eam que propter habundanciam participacionis diuine bonitatis ex propinquitate ad deum. quod autem habundanter participat proprietatem alicuius rei assimilatur ei non solum in forma sed etiam in actione. sicut patet quod corporum que illuminantur a sole quedam sunt que participant lumen solis solum quantum ad hoc quod uideantur. Quedam uero ulterius quantum ad hoc quod alia illuminent quod est propria actio solis. sicut patet de luna. Cum uero forma est principium actionis necesse est quod omne illud quod ex habundanti participacione alicuius superioris agentis accipit actionem eius habeat duas actiones. unam scilicet per propriam formam. aliam uero per formam participatam a superiori agente. sicut intellectus agit per propriam formam in quantum uero est intelligit. sicut ergo superiorum intelligenciarum unaqueque que diuina dicitur habet duplicem actionem. unam quidem in quantum participat habundanter bonitatem diuinam. aliam autem per se ipsam. Est autem proprium intelligencie in quantum huiusmodi cognoscere res. et ideo intelligencia diuina in quantum est intelligencia est rerum cognoscitiua. proprium autem est dei que est ipsa essencialis bonitas ut se aliis communicet. uidemus enim quod unumquodque in quantum est perfectum et actu ens similitudinem suam aliis tradit. unde deus quod est essencialiter actus et bonitas .s. deus essencialiter et primordialiter communicat suam bonitatem rebus. et hoc pertinet ad regimen ipsius. nam regentis proprium est producere ea que reguntur ad debitum finem quod est bonum. sic ergo intelligencia diuina in quantum participat habundanter bonitatem diuinam ipsa fit regitiua [illegible]. manifestum est autem quod unumquodque quod agat per propriam et nullam formam tali actione uehemencius et perfeccius agit illa actione quam quod agit eam participacione uirtutis superioris agentis. sicut ignis uehemencius calefacit quam corpus ignitum. et sol [illegible] illuminat quam luna. cum ergo regimen dei quod est actio eius per suam essencialem bonitatem est alcius et efficacius quam regimen intelligencie quod competit ei per participacionem bonitatis diuine. Et inde est quod regimen cause prime quod est per essenciam bonitatis se extendit ad omnes res. significatum est quod omnia desiderant bonum uel appetitu intellectuali uel alio uel [illegible]. regimen autem intelligencie quod est ei proprium non se extendit ad omnia. non enim diffundit bonum intellectuale in omnia sed solum in illa que sunt nata intelligere. unde nec omnia intellectuale bonum appetunt sed solum bonum absolute.

Causa prima existit. Postquam ostendit modum diuini regiminis et sufficienciam ipsius ad regendum. hic incipit ostendere quomodo diuinum regimen diuersimode participatur a diuersis. et primo manifestat hoc in generali. secundo in speciali de diuersitate rerum que subsunt diuino regimini. xxv. propositione .i. scilicet unitate etc. Circa primum ponit talem propositionem. **Causa prima existit in rebus omnibus secundum dispositionem unam. sed res omnes non existunt in causa prima secundum dispositionem unam.** Ad cuius euidenciam considerandum est quod ad dicendum esse in aliquo multiplicatur. uno quidem modo in [illegible]. alio modo per similitudinem actionis et passionis. per primum modum dicitur est quod omnia sunt in causa prima. uno modo quia scilicet id per quod omnia sunt in causa prima est una et eadem res .s. deus diuina essencia. sicut effectus est uirtute in sua causa. Causa autem prima per hunc modum est in rebus diuersimode quia scilicet causa prima in rebus causatis est per quod eius similitudinem suam imprimit. Diuerse autem res diuersimode similitudinem cause prime recipiunt. sed in secundo est econuerso. nam causa prima per unum modum agit in omnia. et ideo dicitur esse in rebus omnibus per dispositionem unam. non autem omnes res recipiunt eodem modo actionem cause prime. et ideo dicitur quod res omnes non existunt in causa prima per dispositionem unam. ad cuius propositionis manifestationem causa subsequitur. nam primo manifestat propositionem. secundo probat ibi. et diuersitas quidem etc. Circa primum [illegible] secundum per modum etc. dicit ergo primo quod ideo dicitur res omnes non esse in causa prima per dispositionem unam. quia et si causa prima existit in rebus omnibus et quantum scilicet attingit res omnes per essenciam sue actionis tamen unaqueque res recipit actionem eius per modum sue uirtutis. Et ex hoc fit quod tres diuersitates possunt inueniri in rebus. quarum prima est per diuersitatem unitatis et multitudinis. que quidem diuersitas pertinet ad ipsas substancias. nam ea quorum substancia est simplex recipiunt cause prime actionem unite. Illa uero quorum substancia est composita recipiunt eam multipliciter .s. per modum sue substancie. Secunda diuersitas sumitur ex parte durationis rerum in suo esse. Quedam enim recipiunt actionem cause prime receptione eterna illa .s. quorum esse non subditur motui. unde eorum duracio in suo esse non uariatur per prius et posterius. quedam uero recipiunt actionem cause prime receptione temporali illa .s. quorum esse subditur motui. et propter hoc eorum duratio continuatur per successionem prioris et posterioris. Tertiam diuersitatem ponit ex parte speciei seu forme ipsius rei. prout quedam sunt incorporea per suam speciem. ista recipiunt influenciam cause prime spiritualiter. Quedam uero sunt per suam speciem corporea. et hec recipiunt influenciam cause prime receptione corporali. hoc autem totum quod premissum est continetur in propositione que ponitur in libro procli. 143. que talis est. **Omnibus quidem diuina assunt eodem modo. non autem omnia eodem modo diuinis assunt. sed singula secundum ipsorum ordinem et potenciam transsumunt illorum presenciam. hec quidem uniformiter. hec autem multipliciter. Et hec quidem perpetualiter. hec autem secundum tempus. Et hec quidem incorporee. hec autem corporaliter.** Deinde cum dicit. et diuersitas quidem etc. probat quod premissum est hoc modo. diuersitas in receptionibus ex duobus potest contingere. quandoque quidem ex agente siue influente. quandoque autem ex recipiente. quia cum diuersitas cause causat diuersitatem in effectibus necesse est ut si agentia sint diuersa et recipiens unum quod diuersitas receptionis causetur ex agente non ex recipiente. sicut aqua que ex frigido congelatur et ex calido dissoluitur. Si autem eo agens fuerit unum et recipiens diuersum erit diuersitas receptionis ex parte recipientis non ex parte agentis. sicut patet de sole qui indurat lutum et dissoluit ceram. Manifestum est autem quod causa prima est una nullam diuersitatem habens. sed ea que recipiunt influenciam cause prime sunt diuersa. diuersitas ergo receptionis non est ex causa prima que est bonitas pura influens bonitatem rebus omnibus. sed est propter diuersitatem recipiencium. sic ergo patet quod causa prima existit in omnibus per modum unum sed non econuerso. Est autem attendendum quod duplex est actio cause prime. una quidem per quam instituit res que dicitur creacio. alia uero per quam res iam institutas regit. sed in prima quidem actione non habet locum quod hic dicitur. quia si omnem diuersitatem effectuum reducere in diuersitatem recipiencium oporteret dicere quod sint aliqua recipiencia que non sunt a causa prima. quod est contra id quod dictum est supra xviii propositione res omnes habent essenciam per causam primam. unde oportet dicere quod prima diuersitas rerum per quam habent diuersas naturas et uirtutes non sit ex diuersitate recipiencium. sed ex causa prima. non quia in ea sit aliqua diuersitas. sed quia est diuersitate

9

[illegible]

Substancie vite et intel[ligentie] etc. [illegible]

[illegible]

Omnis substancia stans per essenciam suam est non generata ex re alia. [illegible]

[illegible]

Omne antipostatio. [illegible]

[illegible]

Omnis substancia stans per seipsam. [illegible]

[illegible]

Omne antupostatum incorruptibile est. ad cuius evidenciam considerandum est quod [illegible]

[illegible]

Omnis substancia destructibilis et cetera. [illegible]

Omnis substancia destructibilis non sempiterna aut est composita aut est delata super rem aliam. [illegible]

[illegible]

Omnis substantia stans et c. Postquam prosequutus est de distinctione substantiarum secundum generationem et corruptionem, hic prosequitur de distinctione substantiarum que sit ratione simplicitatis et compositionis, et inducit ad hoc duas propositiones quarum secunda videtur esse correlarium prime. Prima est talis. Omnis substantia stans per essentiam suam est simplex et non dividitur. Que est propositio posita in libro procli sub hiis verbis. Omne autoypostaton impartibile est et simplex. Ubi primo considerandum videtur quod simplex et impartibile est idem [illegible]

[illegible]

Substantia per se stans est simplex [illegible] in libro procli [illegible] modum generationis.

Omnis substantia simplex et c. Hic ponitur propositio correlaria prime que talis est. Omnis substantia simplex est stans per seipsam id est per essentiam suam. Sciendum est quod hec propositio in commento non probatur [illegible] quod substantia stans per seipsam est creata sine tempore [illegible] sub hiis verbis. Omne autoypostaton [illegible] est ab hiis que tempore mensurantur secundum suam substantiam. Ubi considerandum est [illegible]

[illegible]

Omnis substantia creata et c. Postquam prosequutus est de distinctione rerum que est secundum generationem et corruptionem et simplicitatem et compositionem, hic tertio prosequitur de distinctione que est per temporale [illegible] duplicem substantiam sempiternam et temporalem [illegible]

Omnis creata in tempore aut est semper in tempore et tempus non superfluit ab ea quoniam est creata et tempus equaliter. Aut superfluit super tempus et tempus superfluit ab ea quia est creata in quibusdam horis temporis. Ad cuius evidentiam considerandum [illegible] omnis substantia mobilis [illegible] est duplex substantia mobilis [illegible]

[illegible]

continuum est autem quod sicut coaequales quae participant aeternitatem ut substantia quaedam est, et sicut generabiles et corruptibiles sunt penitus dissimiles, ita sicut coaequales tempus simul sunt immobiles. Communicant quoniam generabilibus et corruptibilibus. Unde oportet ponere inter haec duo extrema aliquod medium quod sic se habet ut extremo, ut sic gradus rerum procedat per similia. Et sic perducitur investigatio per ea ut id quod est secundum se immobile et id quod est aliquo modo mobile non pertinet tamen est simplex medium, sed id quod secundum motum id quod aliquo modo est, id quod aliquo est. Hoc autem tantum non pertinet medium, quia id quod aliquo est id est ei quod aliquo modo quod distinguitur esse extremum. Similiter et neque potest esse medium id quod aliquo modo immobile est. Impossibile est enim esse aliquid tale, nisi enim desinit esse nisi per aliquam transmutationem. Unde id quod est in motu non potest esse aliquo modo, sed est secundum esse. Relinquitur ergo quod medium inter id quod secundum est immobile et inter id quod aliquo est mobile sit id quod secundum motum. Hoc enim convenit corporibus quod in se quod est secundum se esse, est autem in extremo in hoc quod est motum. Utitur autem nomine generationis generaliter pro qualibet transmutatione, quaedam quolibet motu includit generatio et corruptio ut dicitur in VIII physicorum. Sic igitur sicut ea quae inveniuntur, scilicet caelestia corpora coniunguntur per quandam similitudinem rebus aeternis quia ea coniunguntur quaedam substantiae superiores immobiles sicut inferioribus generabilibus et corruptibilibus, in quantum scilicet substantiae superiorum distantur ad generabilia et corruptibilia per motum caelestium corporum. Ex hiis autem inducit quoddam corollarium, scilicet quod duplex est perpetuitas vel perpetua durabilitas. Una quidem per modum aeternitatis, alia non per modum temporis. Et differunt hae perpetuae durationes dupliciter. Primo quidem quia perpetuitas aeternalis est circa stans et immobile. Perpetuitas autem temporalis est fluens et mobile, unde tempus est mensura motus. Aeternitas autem accipitur ut mensura motus; aeternitas autem accipitur ut mensura esse immobilis. Secundo quia perpetuitas aeternalis est tota simul quia in uno collecta. Perpetuitas autem temporalis habet successivam extensionem secundum prius et posterius quae est de ratione temporis. Et hoc est quod perpetuitas aeternalis est simul tota secundum seipsam existens, sed unitas sive totalitas perpetuitatis temporalis est secundum diversas partes sibi succedentes.

Inter rem cuius substantia et cetera.

In praecedenti propositione manifestatus est ordo temporalium ad invicem. Hic autem manifestatur ordo aeternorum ad invicem. Tempus quidem aeterna quod quae est omnino aeternum, et aliud quod est quodammodo aeternum et quodammodo temporale. Sed manifestatur ordo eius quod est quodammodo aeternum et quodammodo temporale ad propositionem scilicet omnis substantia et cetera. Primo ponit talem propositionem. **Inter rem cuius substantia et actio sunt in momento aeternitatis et inter rem cuius substantia et actio sunt in momento temporis existens est medium, et est illud cuius substantia est in momento aeternitatis et operatio est in momento temporis.** Intendit hic sumere momentum aeternitatis vel temporis pro mensuratione, ut scilicet dicatur esse in momento aeternitatis quod aeternitate mensuratur et in momento temporis quod tempore mensuratur. Hoc etiam proponitur propositione 106 in libro Procli sub hiis verbis. **Omnis eius quod omnino aeternale est secundum substantiam et eius quod substantiam habet in tempore medium est quod hac quidem aeternale est hac autem tempore mensuratur.** Posuit autem aliquis quod hoc medium sit corpus caeleste quod quidem secundum substantiam suam incorruptibile est sed motus eius tempore mensuratur. Sed hoc non videtur, nam in praecedenti propositione dictum est quod secundum modum potentiae est simpliciter mensura temporalia, ut etiam in IIII physicorum philosophus dicit sic tempus mensurat motum, ita etiam tempus mensurat mobile. Unde corpus caeleste quod mobile non est in momento aeternitatis sed in momento temporis. Et praeterea motus non est actio eius quod movetur sed magis passio, est autem actio moventis ut dicitur in III physicorum. Primum autem movens est anima ut in praecedenti propositione habitum est, quae quidem mobilis per accidens et immobilis. Actio autem eius est motus quem est ut anima secundum suam substantiam sit in momento aeternitatis, cuius tamen actio sit in tempore. Corporis autem quod motum et substantia et operatio est in tempore mensuratur. Illud vero cuius substantia et actio est in momento aeternitatis. Huius autem propositionis probatio est sicut probatio primae propositionis. Supra enim dictum est quod generationes continuantur substantiis per quandam similitudinem. Unde ea quae sunt totaliter dissimilia consequuntur continuari in ordine rerum per aliquod medium quod habet similitudinem cum utroque extremorum. Res autem illa cuius substantia et actio est in tempore totaliter dissimilis est illi cuius substantia et actio est in aeternitate. Ergo necesse est ut media inter eas sit aliqua res media ut ita quod substantia eius cadat sub aeternitate et actio sub tempore, ut ostensum est. Sed hic contrario non potest quod aliqua res substantia sit in tempore et actio in aeternitate, quia sic actio esset altior et melior quam substantia et effectus quam causa, quod est impossibile. Relinquitur ergo quod illa res media sit per substantiam scilicet in momento aeternitatis et per operationem in tempore. Et hoc est quod probabiliter mediante.

Omnis substantia cadens et cetera. Quod in praecedenti propositione probatum est esse aliquam rem cuius substantia est in aeternitate et actio in tempore, quantum huiusmodi substantiae convenit ostendit in hac propositione dicens. **Omnis substantia cadens in quibusdam suis dispositionibus sub aeternitate et cadens in quibusdam suis dispositionibus sub tempore est ens et generatio simul.** Et hoc eadem propositione ponitur 107 in libro Procli sub hiis verbis. **Omne quod hac quidem aeternale hac autem temporale et ens est simul et generatio.** Ad huius autem propositionis manifestationem est sciendum quod praemittit probationem propositionis inducere quae quidem totaliter dependet ex significatione nominis. Quia enim aeternitas est tota simul carens successione praeteriti et futuri ut supra habitum est, id quod est in aeternitate dicitur ens quod secundum se est in actu. Quod autem consistit in successione praeteriti et futuri, unde id quod est in tempore est quasi in fieri quod significat nomen generationis. Quod ergo est totaliter in aeternitate est totaliter ens, quod autem est totaliter in tempore est totaliter generatio. Quod non est quantum ad in tempore et quantum ad in aeternitate est simul ens et generatio. Postea cum dicit. Iam ergo manifestum est et cetera, inducit quoddam corollarium et cum talis dispositio entium quod inferiora a superioribus dependent. Unde necesse est quod id quod est totaliter generatio quod substantiam et operationem habet in tempore dependeat ab eo quod est simul ens et generatio, habens substantiam in aeternitate et operationem in tempore. Hoc autem necesse est quod dependeat ab eo quod est totaliter in aeternitate secundum substantiam et operationem. Et hoc ulterius dependeat ab ente primo quod est supra aeternitatem, quod est principium durationis rerum omnium et spiritualium et corruptibilium. Et dicit iam manifestum est unum faciens et cetera. Ostendit quod ab isto uno primo omnia dependeant, et ad intellectum huius quod hic dicit sumendum est 116 propositio Procli quae talis est. **Omnis deus participabilis est excepto uno.** Quae quidem propositio ab eo addita est quod platonici ponebant plures deos, non enim ponebant deos ex eo, sed unum ponebant primum qui nihil participabat sed est essentialiter unum et bonum. Alios vero deos ponebant inferiores participantes ipsum unum et bonum. Et hoc probatione inducit quod de primo et supremo deo manifestum est quod non participat aliquid, non enim esset prima causa omnium. Si enim participat praesupponit aliquid prius quod est per essentiam. Sed quod omnes alii dii sunt participantes probat per hoc. Quia si primum deus est unum essentialiter et non participative et non aliquis aliorum deorum est aliud unum et sic in nullo differt a primo, [illegible] oportet quod sit unum participative. Si enim ipsum unum [illegible] primus, oportet quod si aliquid ab eo differat quod per posterius existens non sit tale quod essentia eius sit ipsum unum, sed sic per participationem unitatis. Et hoc est quod hic dicit quod necesse est ponere unum primum faciens acquisita unitates, id est a quo participant unitatem quae sunt unum, et ipsum non adquiritur, id est non participat unitatem ab aliquo alio. Ex hiis quidem probatio inducitur quae praemissa est. Et sic dictum sit totius libri de causis. Sint gratiae Deo dispensatori qui est prima omnium causa.

anima ut certe phi est quodam mo
do omnia · quoq; n. est · vel est sen
vel est intelli. ana · n. p sensu est q
dam modo oia sensibilia ⁊ p intellig
omnia intelligibilia. Sicut man est organum organo
rum · sic intellect est spes spes intelligibilium · ⁊ sen
sus est spes spes sensibilium · Sicut · n. aliqdo alibi
tang instrumentum ⁊ organum ad sui cognitionem · dedit
cornua · aliqdo vo ungues · homi a dedit man · ⁊
dando sibi hi organum · quodam nu dedit ei omnia or
gana · qz p manum qlibet organum ⁊ qlibet instrumentum
fabricare potest · Ideo dicta est man organum organo
rum · qz est quodam nu oia organa · Sic ⁊ in alio
qdo corpo dedit huic formam sensibilem · vt alte
dine · aliqdo vo colorem alium · ut nigredine · homi
ni ⁊ cunctis aliis p tempus dedit pupillam ⁊ omnis se
sus ⁊ dando eis pupillam · qdam nu dedit eis oem co
lorem · Est · n. pupilla aliquo nu omnis color
qz est susceptiua spes omnis color · Sic ⁊ dando
eis oem sensum dedit ipsis omnis formas sensibiles
pp q dicit est sens spes spes sensibilium · qz est q
dam vis q phendens omnis spes sensibiles · bn g
dem est q ana p sensu est qdam nu oia sensibilia ·
Et q omnium est de sensu respectu sensibilium · intellig
dum est ⁊ de intellectu respectu intelligibilium · sicut in
tellectus est susceptiuus omnium formarum intelligibilium ⁊ qz vniq
q recipit distinctione ⁊ diam ab eis aliqd recipit esse
⁊ spem · cum intellectus informet spebus oblorum ⁊ recipi
at formam ⁊ speciem ab ipsis obiectis · ogz q ea q sit intellec
tu recipiat esse ⁊ speciem ab ipsis obiectis · pp q oz ta
lia diuisibilia p diuisitate oblorum · Scie vo q sit in
intellectu diuisibilia p diuisitate oblorum sine p diui
sitate rei q q deciatur in scia · hec a diuisitas du
p potest accipi vel p esse vel p intentionem · Cum · n.
dicimus scias diuisibilia p ea q deciuntur in ipsis
· est accipienda ista diuisitas p esse · sicut q de vna
⁊ eadem re p esse non possunt diuise scie certare ·
Methaphisicus · n. ⁊ physicus disputant de iii p ut de
quantitate in · xii · metha · Sed nu p eandem rationem
metha · n. disputat de ea ut hbet rationem entis · physicus
vo ut est subiecta emutationi ⁊ motui · Sufficit
q diuisitas intentionum ad diuisitatem scias ⁊ q p alia
⁊ alia intentionem accipitur ad esse quia ⁊ esse spiritu
ali est ignis vnus ⁊ idem quidam esse quia ⁊ spiritu
ali pertinet ad diuisas scias · ut de corpore mobili dicitur
physicus esse spiritu · ut esse rationem qua mobile · methaph
physicus vo dicitur de eo esse quantum ⁊ esse rationem en
tis ⁊ si quia ⁊ spiritale sufficiunt ad diuisitatem diuisa
scias · nulli dubium esse dz · q sufficere possunt ad diuisi
tatem diuisorum librorum in eadem scia · Cum q rotta phia
vel sit de corpore mobili ⁊ de hiis analogiam ad ta
le corpus · possimus prima facie diuidere libros istos
q vel in eis determinatur de corpore mobili in quantum vel de
eis hiis que vel spiritali vel qui pertinent hiis analogia
ad tale corpus · liber · n. physicorum · de celo ⁊ mundo ⁊
de generatione sed qui libri quidem certi vo sed qui spirituales · Sed
inter ipsos quidem est ordo quidam · qz liber physicorum est
quinque libro de celo ⁊ mundo · ⁊ liber de celo ⁊ mun
do · libro de generatione · In libro · n. physicorum principium in
tendit de corpore mobili simpliciter · non quidem ipsum ad li
tum vel ad formam ⁊ si ibi determinatur de motu ad
stantem vel ad formam · hi est in quantum in aliis motibus re
spiratur ratio motus simpliciter · liber vo de celo ⁊ mundo ⁊
de generatione sed aliquo vel de motu gentis · In vero
· n. istorum principium intendit de mobili simpliciter · Sed in
libro de celo ⁊ mundo intendit de mobili ad sicut
In libro de generatione de mobili ad formam · quia mobile
a ad sicut est quinque mobili ad formam · quoniam · n. lo
cal quiescit omni corpori p phin · Ille est · n. motus de
quo pbatur · vi · physicorum · q omne corpus mobile ⁊ omne
mobile corpus · Et vtrum ium sit vel sit dare aliq
corpus immobile in est presentis questionis · respiritur · n.
motus local · tam in celestibus q in spa actiuorum ⁊
passiuorum · Ideo liber de celo ⁊ mundo quia omnium li
brorum · iii · sic nominatus est · qz prima duo libri sed magis
de celo ⁊ mundo alii vo duo · ut dicit ⁊ quit vnum p
magis ce de mundo ⁊ de motu actiuorum ⁊ passiuorum
sed est quidem dubium de celo ⁊ mundo precedit liberum de
generatione cum motus ad formam respiratur in spa actiuorum
⁊ passiuorum · quod vo ad sicut respiratur ⁊ in celesti
bus · Si forte dubitaret aliquis · q liber physi
corum in debeat precedere liberum de celo ⁊ mundo · Nam
cum motus ad sicut ut dicum e respiratur in omni mobili
determinata in libro physicorum · in se extendit ad pla
nobilia · q determinata in libro de celo ⁊ mundo ·

Ad q dicit p. q ⁊ si determinata in libro physicorum non
sed ubiora sunt nunc mobilium · Sunt enim magis vlia
sunt intentionum considerationis · Intendit vo in libro
physicorum de mobilibus sed esse quia ut patet in eis resp
ire motus simpliciter · In libro vero · ce · ⁊ in · patet in eis
respirat motus ad sicut ⁊ hoc sufficit ut ille precedat
illum · Placet q q sit sum in libro de generatione ·
q corpus mobile ad formam · p ⁊ q ordinem hi in nio
librorum illum · qz est etiam ⁊ quo differt ab omnibus hiis
q sum in hi libro est minus q in libro physicorum
⁊ ce · ⁊ in · Est enim quinque sum libro aliorum hiis vsio
ad expositionem hre accedamus ·

Et generatione autem et corruptione ⁊ c ·
Consuetudo est physicus libros principia pla
nia · q ⁊ in hi libro fecit · possimus q hunc
librum diuidere in partes duas · In phemium
et certum · Sed ipse incipit ibi · antiquorum q hu
gdem · In phemio narrat eaq dicenda sed in execu
tione · Ad cui euidentiam nod q hi motus large
sumpsit sit i · in · gnibus · s · in sua · quinque · q hi ⁊ vbi
ut patet in ced physicorum motus enim ad formam in esse
in vbi q p talem motum in acquirit nouam formam
Si non sicut accipiendo q motum includ
tionem dicem motum ad formam esse i ebus gnibus · s · in
sua ⁊ hi dz generatio vel corruptio in quinque · ut augmen
tum ⁊ diminutio · in qlitate · ut alteratio · Sed q physicus in
hi libro inter determinare de omni motu ad formam ·
oz cum determinare in solum de generatione · Sed ⁊ de augmen
to ⁊ alteratione · Sed q generatio inter ista est principalior
· Ideo augmentum ⁊ alteratio post dicit q annexa · Sed
⁊ certare de dia inter generationem ⁊ alterationem vel eo forte
quod annexum dz dicit ex quo alteratio vna q annexum
dz · ex hoc a parte potest · q iste liber intitulatur lib
de generatione · Cum enim in eo in solum de generatione

detrimentū. Sed et de alteratione et augmento. quare denuo hoc
detrectat si a principali non abiunxisset. Diuidit igitur
ps philosophia in preter duas. quarum primo eximit principia
incerta in libro. secundo eximit ancera. ibi. Amplius
a. et de alteratione. Sed quaeritur a quare plus in libro tenet hunc ordinem. quare primo determinat de generatione
et corruptione. Ergo se et in primo libro. Ergo omnis
dicit generationem et corruptionem esse illam et hoc in primo
secundi libri. Ergo determinat de causis generationis et corruptionis. quare ad ea quae dicuntur esse sine secundi hi. hoc est
quare aut quare multo determinare de generatione et corruptione se. quare facit in primo libro et de illis generationes et corruptiones. i. unde omnes generationes
et corruptibilibus illae quae facit in primo sed hic. Ergo omnes causae
rationes. i. et differentes uel li. et. Sumatur expositione
quid est ut sit sensus. causae. et. i. rationes. nam alligare
rei est alligare cum ei. uel alter et forte
melius determinare sed causae et rationes. i. causae rationes
sine uel. vo. u. esse uel a uisae. Vnde alia ratio
non habemus quare dicere de sed causae et rationes hic quare determinat
de sed causae uel omnes generationes et corruptiones quare uel
cum quaerendum cum serie textus. quare esse sine libri alii
generationes uel causae omnes generationes et corruptiones. Secundo
quaerit a omnia predicta esse alius nisi essentialia doctrine. nam
secundum philosophum primo priori capitulo de uniuerso scientiae. scientia
est una quae est unius generis subiecti et passiones
subalternis essentiale est. Sed scire quare subiecti passiones
subiecti sui proprie et ea quae probantur passiones de subiecto
uel de probatis ei. cum sed aut quare multo determinare de
generatione et corruptione. tangit passiones et proprietates quae
generationis et corruptibilium. cum vero subdit determinandum esse de generationes et corruptiones. i.
de generationis et corruptionis uisae tangit subiecti generationis
et corruptionis. non solum secundum se. sed et secundum suas passiones
proprietates. cor. u. nobile ad formam quae subiecti in libro
est cor. generabile et corruptibile. quare vero addit dd
esse causae et rationes hoc tangit ea quae probantur passiones
de subiecto et de suis partibus. Vnde cum dicit. Amplius
a. de alteratione. narrat ea quae sed ancera negotio principali. dicens amplius. i. praeter ea quae dicta sed quae sed principia
partis inuenta dd est de hiis quae alia nisi sed ancera
quae dd esse de alteratione et augmentatione quae sit uel
cor. quae dd esse ut estimandum sit aliquo eadem esse nam
generationis et alterationis. uel non esse eadem non uerus quare. sed est
semota et distincta. ut sic generatio et corruptio sed
determinata nominibus. quare hinc alia et alia nomina sic hinc
alia et alia nam. Declarabitur. u. ut generationes et
corruptio differant secundum. ut differunt secundum
his in prima parte hoc philosophus ea tangit. Ergo
u. dicit quare multo et de notitia de generatione et
corruptione. Ergo dicit ratio est illa. et ideo ad
dit quare multo et de doctrina generationis et corruptionis. et quare possit si rationes de rebus
non entibus videtur. nunc quare uelit et de scientia
quae non corruptitur et corruptione scibilium. cum possint si rationes et argumentum de primum. primum non
existere. ea quae sed declarandum. primum de istis sen
sibilibus et corruptibilibus possit esse sed scia. dubi

tamen non corruptio sit quae non. Verum scia de cor
ruptibilibus possit dici non. et declarandum
erit uerum re corrupta remanear scia.
Circa primum dubitatur sic. Vi quod de istis sensibilibus
et corruptibilibus non possit esse scia. sola sensibilia
sed sola praeclara. praeclarum a non esse scia nisi dissimilia
et. ut. vii. metha. et. Sed argumentum
dicit quod talium non esse scia. cum sint in continuo fluxu. scia
u. est de necessitate. sine de hiis quae non aliter se habere
quae recordat cum nihil loquitur. in primo ariste. di
cetur scientiam esse eorum quae immutabilem habent sortem.
Sed ad eundem a difficultatem quae difficultatem quae
ex duobus quae sunt. dicimus. u. scientiam esse de sensibilibus et corruptibilibus de talibus. u. esse scientiam uerum
repugnare rationi. cum quae sensibilia. cum quae corruptibilia
Ad euitandam a difficultatem hanc dicunt quidam philosophi
cum esse scientiam de sensibilibus. Sed non de hiis sensibilibus. absit hic. u. philosophus ab his sensibilibus et ab illo
Sed non a sensibilibus simpliciter. propter quae non est scia de praeclaris
ribus. Sed de illis et quae de sic acceptis sensibilibus
propter corruptibiles rationes. de sensibilibus et
corruptibilibus esse scientiam non esse in genere. hoc autem sit
difficultatem quae sunt non uidetur euacuare. imo uerum
quae quidem non placet. Stam quae sensus sentit esse hic
et nunc. non. u. sentit semper. u. hoc uel id. Si quis ab
stinet ab hoc et ab illo. illud sic abstinetur non est
uel sensus non quis uel nihil dicit sensibile. propter quae
uerum omnino idem esse abstinere ab hoc sensibile et ab illo
et abstinere a sensibilibus simpliciter. cum simpliciter non remaneat
sensibile. si non sit hoc uel illud. Sed quae
secundum philosophum ea sine sedi priori. sensus est unus et
licet sentire sit singularis. possimus. u. dicere omnem
unionem esse actu. praecedentia. u. simul. et obi simul
pli. et sunt actu possint fieri in hoc omnium ut omnium
intellectus est quae quod est simpliciter. tamen sunt actu fieri propter i
telligentia in hanc quidditatem uel in illam. ut in quidditatem
leonis uel lapidis. Sic et visus est et colores. nunquam
tamen sentit in hunc colorem. Si. u. uisus esset hi colo
ris determinati. sunt quae hi aliam colorem non sentiret
cum quae omnem colorem sentiat erit visus sunt quae hi
colorati et lucidi. non a hi colorati uel illi luci
di et sic visus est coloris uidet cum hunc colorem. Ita
sensus est quae. sentiunt cum hoc quae. quae dum non ab
stinent aliquid simpliciter non abstinent a sensibilibus
et quae propter non abstinent a quae simpliciter. Ideo hi scia
simpliciter est de sensibilibus. Sed hi sensibilia ut dicebatur
non sed praeclaria. Sed alia. dum. u. talia esse sensibilia
magis a sensibus quae a sentire. hi a sic declarat. quare
res sic se habet ad esse. ita se habet ad cognoscere et quare propter
propter se loquendo et sed quae hi ad sui esse non indiget priori
ori. Ita ad sui intellectum priori non egent. quae quae
sit propter sit cum priori. propter cum intelligi propter priori non
intellecto. sunt a propter priori et propter hi se habent
propter ordinem. sed quidditas quaeritur quaeritur. et hi quaeritur.
propter non intelligi quidditas non quidditata quae uel quae et
hi quidditates indeterminatae magis pertinent ad metaphysicam
sic et propter intelligi quaeritur non intellecta quae quae primum
quae adhuc sed est quaeritur. sic multae chimeras. ut
recitat quinto. xiii. metha. et hi quidditates est magis ma
che. Ideo marche non abstinent a uel simpliciter. cum

propter quae quae de hiis possit esse scia

uō possit intelli quantitas ñ intellecta nisi. absit hic tñ
aliū quali. cū g sidet nisi quantā. ñ cū g sidata qlitē
p q ē rei sensibilis. phic vo g sidat sbām. ut ē g
mixta qlitatib z quantib. Ideo ñ solū ñ abstrahit a
nisi sup. Sz z ñ abstrahit a nisi sensibilis. q ñ abstra
hit aliū qli. nisi hoc a ñ ē descēs ñ descēdēs ad
hūc qlitē p̄ticularē. Sz illi sic accepti ñ ē ultimi
scia. Sz sensus ex hoc a appere p intellēt illi ñ
bi secti metha. q erei st cēn lēs modi phic
phic. matheis z dis q modi quo se hūt p or
dinē z quo i tra istos ñ ē descēs z quo ulti p
se ad scīam pruenīt. cū inf. eos ñ sit scia. Sz
sensus p ea q dā st clare ē mātfū ex q b pace
p q sciā ñ ē de sensibilib z de corrup. Iam
cū g sidata in scia ñ b q hi sint g mixta qlitē
z ñcuribz actiuis z passiuis p q st ad sensibile
z corrupibile. Ideo hi scia de sensib z corrupti
ē dz. ñ q sit de p̄ticularib z h de ulib z de q b z ro
nes i variables si p̄ st. est g declarata vitas qli
ti. Sz o declārd est ut in corrupcō sit q d ñle. z
ve in sit p̄ de dem q scia de corrupcōe sit scia ñl
Iuhoc a q sito. duo vnū facē dubiū. p mi su
mit ex pte ipi ñe. fm vo ex pte corrupcōis.
sicut. n. ut dz fo phicor z quo metha. p se
z p dz de fōr. de alis a in cū dz inq hēat ordinē
ad fōrm. vt si ñ dz ñ. h ē q suscipit fōrm. Sz a
mor dz ñ. hoc ē q ē viā fōrm. sig ñ p se z
p mo dz de fōr q simp repugt forme ad ñ
ñ vr pmie. nc dz dici q d ñle cū g forme p se
sit dare ē p̄ accidens z corrupcōes. q de se st ñ
ens. ut videt ñlia ē ñ p̄ st z p q ñ ñ vnū p̄ti
ne ad g sidacōnē scie ñl fm a q facit dubiū
inq sito ē ipa corrup. sla cū ñ agat p̄ sinem
ut dz fo phicor. z finis z bonū sint qi idē. ut
inuit phs fo metha. q ñ h z rōn bonī fm
q hi ñ p ē q d intēdit a ñ. nc z ab aliq agē
te p̄ sine. corrup g q. ñ h z rōn bonī pōt
ē de intēdēte ñe z p q ñ ñ vr pmie ad g sid
acōn scie ñl. Ad hūc a difficultates vitan
das dicit q dā corrupcōn ē de intēdēte ñe. ñ
ñe q ē fōr. Sz ñe q ē ñl. Sz hoc ñ est vm. sla
corrupcō p se loquēdo. nc est de intēdēte ñe forme
nc ñe ñ p accidens cū ē de intēdēte vel sig. ñl. n.
ñ intendit corrupcōn forme. sb q existit. Sz in
tendit p fōrm sui. q vna fōr sui appetitū saci
are ñ pōt. Ideo cū est sb vna fōr appetit ē sb
alia. p q p accidens appetit corrupcōn alīs forme
sb q existit. Sic z z ignis p fōrm sua agens in a
aq ñ intendit corrupcōn aque. Sz intendit i
ducē fōrm sua i in aq q intendendo p accidens i
tendit corrupcōn aq. simili g p se loquēdo ē dē
tendēte corrupcō p accidens cū ñ solū in. Sz z agēs
z fōr corrupcōn intendūt. Intēdend est g ali
q p̄ q nocād q ephici via venari possimus. q
declare de corrupcōe pertinēt ad scīam ñlē. z q
z ipa corrup p dici ñl. p̄ma via sumit ex p
te illi scie ñl. fa ex pte ñe nc. secūda ex pte ñe
forme. p̄ma via sic ondit. difficilis est. n. inter
scīam p̄ticā z speculatiuā. Scia. n. ut p̄tica ē
et ut opat cū efficit vnū oppositor ñ efficit

aliud. facē. n. vnū oppositor ñ ordinat ad fōnē
alicui. sz ad destructōnē ei. Sz in speculacōne ñ sic
est. q ut dz in. vi. topicor. q bī distinguit q̄ra
g sig ficat. sciencia. n. vni q̄ra fiat ad notitiā
alicui. rectū. n. ē index sui z obliqui ut dz ip̄ mo
de aia. rectū. n. z q̄rit obliqui fiat cū ad cog
nōnē obliqui. z scia q g sidat de recto hīt g sidare
z de obliquo. Si g scia ñl ēt p̄tica z p scīam ñlē
q hīent ñl rex p ducēm i ē. forte hīet dubi
ū. vm ad ea fm q hi p̄tinet cognitiū. Sz cū sit
speculatiua. si ei est g sidare de g nacōne ñ ē du
biū q ad ipsam spectat g sidare de corrupcōe.
Sz a via sumit ex pte ñe nc. ñ. n. o. q sit de in
tencōe ñe q dz ñle. q sufficit q ñlie eueniat
cū g p ifm nc eueniat corrup. q ñ est p q
rei pōt ē z ñ ē. ut dz. vij. metha. corrup q d
ñle dici p. Ecia via sumit ex pte ñe forme.
nūq. n. ad sic corrūpit simp. ut in ñlū re
digat. Sz sp g nacō vni ē corrup alicui z eo.
ut inf. patebit. Si. n. ad in pteme ñl redige
t tal corrup forte ēt q ifm eni z forme. Sz
cū ex q b corrupcō ad g nat ñlā erit corrup
q sit q ifm forme simp. z sit q ñm forme
hī ñl ñlī. in corrupcō. n. ita ē g sidare. fōrm
q abicit. fōrm q introducit. z ñm successiue
sbīta vel q forme. corrup g. hic z sit q ñm for
abicē. ñ ē cū q ifm nc ñl forme introducte. Si
g q grat vel corrupcō sit de g sidacōe scie ñl
planū ē q sit q. z si violēta existēt illo. cū de
g sidacōe scie ñl ēt cū ei d artificial sit. q̄ra
g scē. h si q grat vel possit dici ñl. p q acci
piendo ñle large p q ñle est. q eq g sidat ñl
dici p corrup q d ñle est z ñl. q ē fm ñm
ñ. z eō q d ñle dici p q ñ est q ñm e lib z for
q a facebāt dubiū de facili solui. sla p̄ma
dulō q dicebat corrupcōnē ē q ñm forme
p q ñ est q ñm forme simp. hic z sit q ñm
h ñl ñlī. sa z de facili solui. q ñ or p se
ē de intēdēte ñe. q ñl g sidat. ñl z q ē q d ñle
Sz z ñle dici p q ñlie eueniū. Ecō restat de
ēlānd vel corrupta re remanent ei scia. q a
dta h dubitare faciūt. sl auctor est ar. sla
in p dicamēntis nulle dzīm ē i scīam z scibile
q scia sb lata ñ auft scibile. scibli a sb lato
auferī. scia corrupta g re scibli ñ remanet
scia ei. Amp i p mo p̄ior nulle q de sbō
or suppōnie q ē z q d est. q g ñ ē ñ p ē sbīn
i aliq scia h q ñ p ē sbīn i scia ñ p ē scīa
ñ g eniice re ñ p ē scia de ea. Amp. fo
p̄ior. nulle q de eo q ñ est scīri ñ p ñ q d est
q sig ñ. h hoc scire ñ ē scīam hīe de re.
cū de ch̄ma hoc scīri possit. ñ g eniice re p̄ti
rei scia. Amp i p p̄ior nulle. Fm ñ scīri
q ñ ē q si lōnā cām assig ñ sufficit re ñ ē.
vt de ea ñ possit ē scia. Plur sū rō ad hoc
adduci posset. Scie. n. accipiūt ē z spēm
ab ipis sbīdis. sū ab ipis rebī de q b z sb. Sz nō
eniice eo a quo ad hīc ē z spēm ib eo vma
ne ñ p corrupta g re scibli scīi ñ remane
bit. hac a difficultates quādā ut euadant

id q hīz ē z spēm

diuinum. q res habet esse duplex esse. esse scientie et esse
actuale. corrupta a re. quod ad esse actuale remanet
quod ad esse cognitum et quia remanet quod ad tale esse
per de re corrupta esse scia. sed hoc improbatur quia res
sum esse actuale habet proprie esse. Sed esse scientie habet
esse vbi-vbia a re. nec non corrumpitur per se corrumpitur
cum per accidens. Corrupto .n. forte corrumpitur homo
qui est in forte. Ideo dicit impugnantes. quod destruitur per
mus impossibile est aliquid aliquo remanere. corrupta
quod res quod ad esse actuale. corrumpitur quod ad esse scien
cie. Ideo alii dicunt quod re non existente per hanc scia
de re. Sed sub quadam posset .n. hanc scianam de per
plumia plumia non existente. Sed illa scia esset quod
ordinata. videlicet si plumia esset. Ita esset quod de
plumia per frem. Sed hoc improbari per. quia cum ad
non est aliquid vnum nisi sub quadam ordine. non stante quadam
non stante vitam ei. Si quod re non existente non habet scia
nisi sub quadam ordine nec pluria si res esset cum ipsa res
ponatur non existere. Vnde erit dicere. quod non est scia rei
quod res non existit. Sed hoc stare non per quia de
plumia non existente posset vel rationes forte de plu
mia. Sed talibus rationibus forte vel habet scia de plu
mia. plumia quod non existente scia de plumia habita po
ceret. Per indeterminatum ideo redicitur dicere quod si habeo
scianam de rosa adueniente hyeme per dam scianam
meam eo quod rosa perit. Sed cum scia sit in anima et ex
corrupcione rei non fiat variatio. ergo quod non quod per
corrupcionem rei collatur scia. Ad declarationem
quod vitanda propter duo sed declanda. primo declanda
est quod re corrupta idem significat nihil et re existente. quod
si non idem significaret nomen esset quod dicere de plu
mia plumia non existente dicere equoce et quia equi
vocus non est disputare propter rationes de plu
mia plumia non existente. Ideo visum est idem significare
re existente et corrupta considerare scianam rema
nere corrupta re. Per primum notandum notandum si
gnificare res non absolute. Sed ut sed apprehense ab
intellectu. Ideo modi significandi sequuntur modos in
tellendi. forte quod in significando vnum est modus in
tellendi et apprehensio intellectus. Sed remanere for
tis alius variatis non collitur id est id forte significat
res significatur primum ut est ab intellectu concepta. quia
ab entibus sensibus remanet in nobis sensus et fantasia
et destructa re remaneat in nobis concepto et
intellectus. ut destructa plumia remanet primo
in intellectu concepta plumia quia remanet id quod
est forte in significato nomis plumie idem significat
primum plumie plumia existente et corrupta. propter
quod vitam declarari per similia. Nam sic in significato
est ad mile ut res et ad forte ut concepto sic in
loco est ad mile ut corporeum generans. ut prima aer
ut aqua et ad forte. ut ordo ad vmusum. Si quod ali
est in alicuius loco et vento flante collecto cor
aer quod est esse ipsum. quia ipse sup habet esse ordine
ad vmusum. Per hoc non mutaret locum quia hic quod
motum est id quod est mile in loco ut aer in sui
phicam aeris. manet tamen id quod est forte. ut
idem ordo vmusum. sicut nauis existente ligata
anchorae per manum in eodem loco. hic sup aqua reno
vetur sub vnam. quia nauis sic ligata sup habet esse

ordine ad locum fluminis. hic vanetur per per fluu
vii. Sic est impossibile cum per nihil significetur res ut con
cepta quod hic vanetur res ex quo manet concepto ad
significatum recipit formam et species significatum ipsum non
variabitur. Idem quod significabitur nihil re existente et cor
rupta nisi cum per hoc arguit possimus quia ipsa con
cepto sit principale significatum nostis. Sed res ut concep
ta est id quod principaliter significatur. sicut ipse ordo vmusum
non est loquendum gerentis vel supplicat corpus
generantis ut in ea refugiat. talis ordo vmusum
habet rationem loci. Visum quod equoce significatur nomen re
bus existentibus et corruptis de facili est videre quomodo ma
net scia re corrupta. Ad cuius euidentiam notandum
quod res habet duplex esse. sunt ipsis in suis causis et ap
prehensum et habet duplex esse se habet per ordinem. quia quod habet
esse actuale et in se ipso habet esse in suis causis. Sed non
quidem in metaphysica. in suis causis quia in se ipsis actu
aliter non existunt. Sic et quodcumque habet esse actuale. vel in
suis causis habet esse rationis et apprehensum. Sed non quidem
est chymera. est enim apprehensum et non est aliquid
in se nec in suis causis. cum quod scire sit per causam
vt per hanc ex per phicorum et primo posterior. quia res
corrupta secundum actuale esse ex quo remanet in su
is causis non tollitur scia ipsi. Est a. Nunc dili
gentiam notandum quod existentia rei in suis causis facit ut de
re possit esse scia. non solum ut per cognitionem causae co
gnoscatur effectus. Sed quia sufficit ad rationem quidditatis
quod sit in potentia ad esse. res quod quia eo ipso quod est in suis cau
sis est in potentia ad esse. eo ipso quod est in suis causis quaeritur
eis habet quidditatem et quod quid est esse obiectum intellectus. Ideo
quod est in suis causis potest scire et potest esse obiectum intellectus.
res quod ut est ad in se ipsis cum destruitur secundum esse ac
tuale destruitur secundum esse scientie. Ideo dicit quod res cum
corrumpitur quia ad esse actuale remanet secundum esse scientie
non est bonum deum. per cum quia dicit quod esse est praeter
rationem quidditatis et per intellectum quod quid rei absque eo quod res
sit vel absque eo quod intelligatur esse. Absolute quod
loquendo apprehensum non remanet res ut est ad in se ipsa
Sed si dicendum res remanere secundum esse scientie cum corrum
pitur secundum esse actuale si per remanere rem secundum esse
scientie melius volunt existentia eam in suis cau
sis secundum quod quaeritur rebus. ut est obiectum intellectus et ut
possunt intelligi secundum suam quidditatem bonum intellectum
habent cum apprehensum loquendum. hoc visum per quod sit de quo
ne timendum. quia cum quaeritur vtrum re corrupta remu
neat scia rei. Si hoc quaestionem inducit per ipsam notam
per quod exprimitur vitam rem. quia dicit ad equoce notam
significare re existente et corrupta quod non non habet dubium. non
sunt est. .n. notam vnuoce significare rebus existentibus et
corruptis. Sed si inducitur quod per ipsum res. dicendum
quia si res corrumpitur ita quod non remanet in se nec in
suis causis. Sed solum esset esse apprehensum non remanet
scia rei. Si .n. corrumpitur plumia in se et in suis cau
sis et solum esset esse apprehensum et non esset plumia esse quod
chymera. de plumia scire esset non possit. cum quia ista cor
rupta non corrumpitur sic. quia remanent in
suis causis. quia per talia est quod inducta dubitabat
.n. cum ista illa corrumpitur. vtrum scia cor re
maneat ens corruptis. vtrum satis facianus quod si
to cum talia remanent in suis causis. Vicinum

Sciam talium remanere eis corruptis. Adhuc ad
hoc quod proclarius corruptis non remanet in suis cau
sis sicut quod hic. hac. n. plumia corrupta per cas
tilles non potest redire ead' numero. quia quorum sola depri
mi redeunt ead' numero. ut dicit esse sine hic redeunt
a' ead' specie. Verum a' sit alia causa quod possit corrup
ta ead' numero reficere non est presentis speculationis. sufficit
ut a' ad presens negotium corrupta manere in su
is causis. quam ad indeficienter speciem. hic non manet quam
ad indeficienter numerale. Si quod sciam esset nil esset de pro
clarius. cum talia corrupta sicut hic non manent
nec in se nec in suis causis. Rationale Vt dicunt sciam non re
manere eis corruptis sicut quia scia est de utilibus et quam ad
deficienter speciem et numerale manet vel in suis cau
sis ipsis corruptis. nulli dubium est dicit quia manet scia
plumie et rez corruptibilium non existente plumia nil non
existentibus corruptibilibus rebus. Auctores a' phi de
facili solunt. quia rationes fundate super eas probabat
per fallam accentis. Cum. n. dicit quia Boetio scribit auctor
scia quod stat quia re corrupta non auctor in eo quod scibile cum
remaneat in suis causis. Sic et cum dicit quia de Boetio
supponere quia est nil. Boetium scire esse. dicit est quia ut sit
scia sufficit Boetium scire esse in eo quod scibile. esse a' hic si
est in suis causis. Quia a' dicebat ratio quia de eo quod
non est non scire nil quia esse quia sicut non intelligit est de eo quod
non est nec in se nec in suis causis. Et solum esse apud animam
ut chimera corrupta a' ut dicunt est remanet in
suis causis. Quia vero dicebat ratio de falso. dicit quia
non esse sile. quia falsum est quia hic esse solum propinquo et esse simpliciter
non eius. nec esse sum quia hic vel predicamenti. corrupta a'
non sic. cum sunt in suis causis. Ratio a' scia quod vita
re predicamenti de facili solunt. Scia. n. non recipit esse
et speciem aere. nil vero esse scibile. re a' corrupta rema
nere ut esse ut esse scibile. quia remanent in suis causis ut dicunt.

Strigonus et Gal. et c. Quinto phenomeno potest
rotulus et ut dicimus rotatum sum ea quod tangita
est in phenomeno. dicamus prae hunc circuli
vel dividi in pres tres. quia in prima pre determinat de
gracide et corrupcione et de eis ancetis. Secunda vero
tractat de non gracis et corruptis. Tertia vero de
causis utilibus et rebus omnium gracis et corruptis. et
est sensus totum primum libri. Ita incipit in primo libri
ibi. De unctione quid et tactu. Tertia est incipit octa
ne et libri. ibi. quia vero est quidam gracia. ancta vero
gracium ut tangebat in phenomeno et alcaco et
augmentum et diffinit inter gracium et alcacum. et hec
non est ancta gracium et hic. quia alcaco et augmentum
anectitur gracium et se. et rotare de diffinit inter
gracium et alcacum potissime vel ancti principali
propto pp de ancis quorum phorum inquinos dum sunt
dubitatum sunt de cione predicamenti. Deo in phi libri sui
inquirit verum gracio ab alcacione differat primo libro
dividit in pres duas. quia primo determinat de diffinit gra
cionis et alcacionis. Secundo determinat de ipsa gracide et de
aliis modis ancetis. Ita. ibi. ulsit ita quod de gracio
ne. Tertia primum duo facit. quia primo ponit quod intendit
Secundo exequitur de intento. ibi. quoniam gracium. Dicit quia
quod hic quod de nio antiquorum nocata simpliciter gracide
nuncupantur. dicitur esse alcacium. hic. i. alii antiqui
phi dicebant aliud esse gracium et alcacium et dicit

nocata simpliciter gracium quia Boetius. alcaco quia
gracio est. Sed non dicit vocari gracio simpliciter. Deinde
de eis dicit. quia gracium. exequitur de intento et tertia fa
cit. quia primo dicit quod ponentes unum nihil principium oppo
nebat dicere gracium esse alcacium. Sed ponentes plura
nihil principia non negabat hoc dicere. Secundo probat quod dicit
at. et hoc quia ponentes plura nihil principia videbantur
primo dicere quod unum redarguit ponentes plura nihil
non principium. Ita probat ibi. hus quod gracium omnibus. tertia. ibi.
necesse est a' eis. tertia primum facit tria. quia primo facit quod dicit
est. Secundo improbat increpat anax. et hic narrat. ponentes
plura principia nihil. Ita ibi. Sed non anaxagoras. et tertia
ibi. empedocles. n. Dicit quod quia dicunt omnia esse
unum ad ut unum nihil principium. et omnia gignant ex uno
principio nihil. hus necesse est dicere gracium esse alcacium. et
quia principium sit sine principio sit et alcacium esse dicunt idem
et dicit principalis. sit. quia hic alcaco sic quidem Secundo non
est non Secundo principalis. Sed quia ponunt plures nisi quam unum. ut
empedocles. et anax. et leucippus hus necesse est dicere
gracium esse ab alcaco. Deinde cum dicit.
Sed cum anax. Ita increpat anax. dicens quia anax.
ignorant propam vocem. i. quid dicit prima sue. quia. n. quod
dicit nobis sunt ignorat quid prodat vox propria. quia a' sibi
quid dixit anax. pro. dicebat. n. quia sit et destrui existe
bant idem quia alcaria et cum dicebat. i. ponebat unum
elementum nihil quod ad unum alii. Deinde cum dicit
empedocles. n. narrat ponentes plura principia
nihil et duo facit. quia primo narrat dicta ponentes. Secundo de
clarat ponentes illas. Ita ibi. hic quidem omnomeria.
dicit quia quia de quo necessitatibus plura principia nihil sunt em
pedocles quinque sunt principia nihil esse. nimirum. h' corpo
rum sensibilium. videlicet ignem. aquam. aerem. et terram. et po
sunt duo principia movencia litem. scilicet amicitiam. pp
quia principia nihil cum movencibus dicit esse sex mio
nimirum. nihil et duo movencia. sicut anax. leucippus et
democritus posuerunt plura nihil principia. quia dicunt
ea esse in finita. Deinde cum dicit hic quidem omno
meria declarat ponit predicta et ea facit. quia primo
manifestat ponit anax. Secundo ponit democritum et leucip
pum. et tertio quia opinionem anax. ad opinionem empedocles
Ita ibi. democritus a'. et tertia ibi. quia. Dicit quia
quod. i. anax. vel hic quod. i. anax. cum sunt secundum ponit
plura principia nihil. quia ponit omnomeria. i. similium
partium esse elementa nihil omnium. ut puta os. carnem. ut
medullam et omnia alia quorum unum quodque est similium
ma. i. est quilibet. Unum. n. et alia esse similium partium. quia
quilibet est carnis est caro et quilibet est ossis est os et sic de alii
is. Deinde cum dicit. democritus a'. manifestat
ponit democritum et leucippum dicens. quia democritus et
leucippus in quibus hic omnia alia mixta quod videmus quo
ni ex corporibus indivisibilibus. ponebant. n. atthomos
et corpora indivisibilia esse principia nihil omnium et hic corpo
ra dicebant esse in finita multitudine. i. nimio. et morphea
i. forma sui figure. quia alii dicebant esse figure triangula
ris. aliqua quadrangularis. alii pyramidalis et sic
in finitum et per hic principia nihil distinguebant omnia
quoniam ex eis. Dicebant. n. quia illa. i. quoniam ex
atthomis. differunt ab illis. i. ab aliis quoniam his.
ex quibus sit et ponunt et ordine horum atthomorum et
eis. n. fuerunt eum per atthoma distinguebant quoniam

nil qz ex hyle alius atthomus opponebat unum qd aliud. vt qz unum opponebat ex qdrangularibus. aliud ex trangularibus atthomis. hoc appellat differe ex hylē ex qbus. ut erat hi differunt per ordinem per primum atthomorum. Locata est. n. qp sm democritum atthomi et differebant. primo figura. qz qdam erant trangulares. qdam qdrangulares. ho ordine qz qdam erant acriores. qdam vero pacriores. ceteri sicut per primum. qz qdam erant lubriores. qdam vero rugiores. sm ar. hic explicem differentiam atthomorum sumebat differentia eorum. q ex atthomis opponebantur. Deinde cum dicit quia ai opponit primum anaxi. ad primum empedocles dicens qp qui ponit anaxi. i. anaxi. cum sint secundum unum esse dicentes quia eis q ponit empedoclem. sla hui. s. empedocles cum sint secundum multitudinem. ignem. aquam. aerem. et terram. esse magis simplicia. qz carnem et os et alia talia similium partium. hui vero s. anaxi. et sim secundum dicebant eos. qz h. s. corporis similium partium dicebant esse similia simplicia et ela. omnium. terram. ignem. aerem. et aqm. dicebant esse opposita eis ex eis. ponebant. n. hi corporis similium partium esse passionum. i. esse vle semen et totale principium. horum dorum corporum. Tunc secundum illa ps. hui qdem qui ex uno. i. qd ut dicebant. pbat que diversitas et duo facit. s qp duo dicant. p. n. pbat qp ponentes unum nisi. necesse est dicere gratiam esse alterationem. ho ostendit qp ponentes multitudinem non. sa ibi. hui a qui gria. Dicit quod hui omnibus qd ex uno nihil phi omnia constituunt. necesse est dicere gratiam et alterationem corruptionem esse alterationem. sicut cum principia operentur manere s sbam sp manebit unum et idem sbm s sbam sua. ut i. materiale principium sed tale dicunt alterari qm manente sba. sic cum mutatione in aliis. Deinde cum dicit hui a qui gratiam pbat sm ea facit. qz p facit qp deum est. ho qd dicit manifestat p deum empedoclis. et ad epilogat et determinata. sa. ibi. ideo dr hi modo. ceta. ibi. qm g ppus. Dicit quod hui qd faciunt multa gratia multum principior qd dicere gratiam differre ab alteratione. Isti. n. s appetentia salvare potuit gratiam et corruptionem qz generibus illis principius generabat gratia dissolutis vero generabat corruptio. supplendum est a qp aliis variationibus fecis generabat alteratio sic indicetur qp generibus lapidibus gratiam principis dissolutis corruptio. alia a variatione facta alteratio. Deinde cum dr. Ideo dr. manifestat qp dicit. p deum empedoclis. empedocles. n. dicebat hoc unum. qp illud non est aliqd a mixtione. sed non est solum mixtum qdam et corruptio. sup. est segregatio mixtorum. et concordabat quod deum empedoclis cum hoc. qz probabat gratiam esse segregationem. corruptionem vero segregationem. Ultimo cum dicit. qm g ppus. epilogat et determinata dicens manifestum esse qp sic hup ponit ut manifestum est et ita loq ut locutum est. est ppus suo cor. i. illorum philosophorum et nisi qm dicit hoc unum ut deum est.

h Ie declinda sed ca. p videndum est de

supposito

pone democriti vel nisi ut pole democritum ponere corpora indivisibilia diversa figuram esse alia principia. ut hec. n. in tra. ho declarabit. vel pro anaxi. qd dicit pro primum empedocles. qp cum aqua et alia ela. sint principia praeter terram et ossis. eo vidd erit. vel pone ponentes unum nisi. opteret dicere gratiam esse alteratione ut patet. Circa primum sic procedit. vel qp non sunt pole fuisse de mente democriti. qp sint dare corpora indivisibilia diversa figuram corporum. n. si unum est qd omnium notae. De ratione a omnium est esse divisibile. sed qm predicatum de ratione subi pdi debet esse p se nota. Est g qd dam modo p se notum cum p esse qd divisibile. sed talia que sunt qd dam non p se nota. ut numeri omn. sup. sm me. sunt qm loq Jamne in domo. qm nll ignorat. nisi g vel esse pole ignorasse democritum. qp quodam modo omnes sciunt. Amplius phs omnibus democritum sed plato ut hebet. nisi. et aut democritum melius potuisse salvare opinionem et appetitum qm placo et e cum qz pl. insidiantur illis et plus sunt expe in ii rex qm placo. dicere g hoc non tam diuci exptum g tare q qm quis de vulgo occideret. non inde deus non pole fuisse de mente democriti qp ei in pic phs. Notandum g qp cum illa q ponebat democritus erant quanta et erant phica ratione a qd quanta didi poterant in sp divisibilia. e. n. de ratione omnium qp dicit in pcis sp divisibilis. et ratione qd erant phica non sic e. n. dare minimum corpus phicum. et non sic dare minimum corpus mathematicum. corpus. n. phicum dr nisi cum cum forte omnia qd lita actuis vel passivis et qz dicit actuorum sed potentia et dispositio posset a deo dividi corpus hisanum phicum. qp si vel dividet fortasse et qd tantum illud corpus inveniret sibi nisi in ipso natam pp qp mea in illi corpus resinari non posset. vn et phs p phm corporum disputans qm anaxi. dr qp e dare minima aqm et minimum carnem. vn ibid arg qp e determinata qd tantum corpus magnitudine et puritate. qp si forte de magnitudine dubitaret aliqs vel sit determinata qd tantum qz ignis vel posset esse in infinitum. si licet in infinitum obviscibile cum qm possit esse qll corpus adeo parvum qp reddatur

ī approbationē formē · ñ vī dubitādū / Iam fm quī-
tēd phīcor ēdēs corpē ēsēt ⁊ uīr ⁊ fortificētur
de minuto g̃ minuūt ⁊ debilitāt ⁊; cū sp passi
o mag̃ fēā abiciat a se ñ · ut īnuit phīs · vi · corp
a deo pōtēt debilitari p gemmā diminuēdū · q
de nēcē te collet uīr ⁊ fōr illī corpis · cū g̃ de
mocr ēdidit pīcipia ñ hui matheīa · q ē
dare mīmū corp phīcū · t; ñ sit dare mīmū cor
p mathēcū · Vba g̃ democti possēt aliq̃ mīē
hī ad lōmū intellēū · vēm cū sic tellūt demo
ēt ut dēm ē · ut ñ plene scire ñ possum · q · h
bri sui ad nos ñ pueūnt · ērū fm q az · et in
pōnit mag̃ videt q hīnt malū ītellēū q
lōmū · ēdidit · n · democr · ut az · aut q vm ēt
ī appendo · ita q sens hīet ūtātē disciplīne
et q q apperet sensū ēē vm ⁊ q fm sen
sū g̃ deuenīre ad eōr in dīsiblia · ēdidit ut
vī ei īpōnē az · q fm vītātē ēt dare īdī
siblia eōr · q q ērū sit de hoc p; q dē q h m ah
q hīc saluari potēt dēm ei · s · eōr illa ēē ī dīsi
blia · ut erant phīca ⁊ ut erant pīcipia rez ñ hui
ēē trī dīsiblia ut erant qnta ⁊ q ī quot qnto p
desēbi q; ſ g̃ sil cū hoc q erāt ī dīsiblia · ut
erāt q ille potēnt ēē diuisa ſ g̃ az cū ēēnt qn
ta vt m a dato q posseūt pōni eōr sic ī dīsiblia
et sic ſ g̃ata · Si ēēt dare talia eōr possēt di
ci pīcipia ul nō · mr dicēt / oñdēt · n · q si ex
talib eorb qpōnēt aliq qpōrū mag̃ illd q
pōrū hīet rōnē pīcipij ⁊ illor corpor in
diuisibliū q eo · Jbi · n · forte de dīone qemu
et quō ēdare mīmū in ñ lab oñdēt ⁊ supple
ſ q hīc vī ēē diuisibile · Ad pīsens a m cū sit
dēm · q sit pōle ēē eōr phīca ī dīsiblia diuisa
ſ g̃ az · illa mag̃ debēt dici pīcipiata q pīn
cipia · ut in sta clari oñdetur ·

Ternō declāndā ē dissīa ī pōnē anaxē ·
et emped · vī · n · fm ēē q az · aut · vide
licz anaxē · q diuisse empedocl · q posuit
carnē ⁊ os ēē pīcipia ⁊ ignis ⁊ ērē · emped ·
vo ex io · ignē ⁊ ērā ēē ela ⁊ carnis ⁊ ossis ·
Iam anaxē · ut hēt ī textu posuit eōr silīū p
cū ēē pīcipia omī · corp · n · ē silīū pcū · qī
pres recipiūt pdicacōm eoī ⁊ q q; p signis
ē ignis ⁊ q; p ērē ē ērā · ērā ⁊ ignis sīt eōr sīli
li pcū · g̃ hīc rōm pīcipij ñ pīcipiati · pō g̃
emped ad pōnē anaxē ñ se vī hīe ut qta · S;
ut ps ad totū · nā emped solū · uī · ela dicit
ēē pīma eōr ⁊ pīcipia omī alior · anaxē · vo oīa
eōr silīū pcū dicit ēē alior pīcipia · de quor
mio sīt · mr · ela · Amplī vī pōnē anaxē · qī
ēāt hīsse cū pōne emped · Si corp quōto ma
gis ē qpōrū cāto mag̃ ē ēlīoelitū ⁊ mag̃ est
dissilīū pcū · q m · n · s ē eōr carne ⁊ osse
ē pcū dissilīū · ñ · n · q; p s man ē man · ca
ro a ⁊ os q manū qpōnūt sīt pcū silīū · S; g̃
sili do pcū sēpt simplicē pīcipali reperiēt
ī elemētis · q in elātis ⁊ p q · si caro p dici silīū
pcū ignis ⁊ ērā ⁊ alia ela pīcipali debēt dici
silīū pcū · q caro ⁊ os · q sīt ela · g̃ fm pōnē anaxē
ignis ⁊ ērā mag̃ erāt pīcipia q caro ⁊ os · q

ut oñsū est pīcipali in eis reperit q emcia pcū
Notādū g̃ anaxē · de oīb; corb; silīū pcū posu
isse duo gnia · q q dam erāt talia fm vītātē · qdā
vo fm appēciā · ut erat caro fm appēciā ⁊ fm
vītātē ⁊ ignis fm appēciā ⁊ fm vītātē ⁊ sic de
alis · Vbi ñ a istor sic accipiebat · q ēia ea
q erāt fm vītātē talia nūq̃ īuenebāt p se oīn
cia ⁊ separata · h; sp erāt alis quīcta · De illo · n ·
p se ēēnte vm erat dicē q ēēt pure caro ul pu
re aq · q vo erāt talia fm appēciā īuenebāt
p se exīncia ⁊ separata · Jnuenebat · n · ad p se ēn
sens q appebat aurū ⁊ aliq q videbat a caro
ñ q i ēēt pure aurū · n · illa pura caro · S; in
quolb eor erāt oīa · S; vnū illor videbat aurū
q ⁊ si in eo erat caro ⁊ os ⁊ ceta talia · tū q erat
ibi pl de auro q de alis videbat aurū aliud vo
v erat pl de carne q de alis videbat caro ·
vtī voledat q eōr omiomera ⁊ silīū pcū fm
vītātē ēēnt pīcipia eor q erāt talia fm appē
ciā · nō · n · posuit q ignis ēēt simplicior carne
ul vnū corp simplicī alio · S; solū saluabat
rōnē pīcipij ⁊ pīcipiati p eōr omiomera · fm
vītātē ⁊ fm appēciā · ex hoc apet quō ponebat
carnē ⁊ os ēē pīcipia ignis ⁊ ērē ⁊ quō ñ · Iam
si accipiat ignis ⁊ ērā ⁊ caro ⁊ os fm vītātē ·
illm illor hīebit rōnē pīcipij ⁊ alī q illm
erit pīcipiatū · S; q; illor hīebit rōm pīci
pij · sic ⁊ si sumāt p ēēa fm appēciā · ñ potī
nī saluare fm pōnē anaxē · q vnū illor sit pīn
cipiū ⁊ a pīcipiatū · S; q hīebit rōnē pīcipi
ati · ēēt si sumat caro ⁊ os fm vītātē ⁊ ērā ⁊ aq
fm appēciā · caro ⁊ os erūt pīa ⁊ illor · Dēm
ē · n · q ī quot; corpe omiomero fm appēciā sīt
oīa eōr omiomera ⁊ vītātē · ut ī ērā ⁊ appen
ciā sīt caro ⁊ os ⁊ ceta talia eōr · ⁊ vītātē q sīt
pīa illī corpis q ē ērā ⁊ appēciā · ēēt ērā ñ sit pīa
ērā · ⁊; denotāt sp hīc a pdīnānci · ut dī ī pīmo
phīcor · vbi pō anaxē · diffinī reūtat ērā g̃
⁊ appēciā ⁊ q; corp q videm est qpōrū ex
sīb; corb; omiomeris · hoc viso apet quō
pō anaxē · q dicebat pōm emped · Empedocles
n · posuit ērā ⁊ aq ⁊ ista ela q p se existūt ⁊
q nos sentim ēē pīa oīm alior corpor · ponebat
n · q ex caro ⁊ vīn os erant qpōrta ex istis ele
mētis q sentim · anaxē · a eōr io Jsta ela q sentim
ut ērā aquam aerem ⁊ ignē dicebat ēē talia
fm appēciā · ñ fm vītātē · Quia ⁊; ut dēm ē
ñ sit dare ad p se exīs · q sit pē tale · ērā ista
q nos videm ñ est pa ērā · nē aqua pa aq · Idēo
caro ⁊ os ⁊ vītātē ⁊ ceta alia eōr omiomera
sīt de qpōne ērē · aq · aeris · ⁊ ignis q nos sentī
m ⁊ p q appet mānifeste pōnē anaxē · q dicē pō
m empedocl · ea ⁊ p q oñdebat vnā pōm
ñ q dicē alī pcedebāt ex flo ītellēū pōis anaxē
q pōne mānifesta declata ē vtī q sīt ·

Ternō declāndū est vēm ponētes vnā
nīm opēt dicē id ēē gnacōnē ⁊ alī
cōnē · ut az eis īpōnit ⁊ vī az · ignorāte
nātās ⁊ diffīās motū · mot n · recipūt sīem
nō a sīs ī quib sīt · S; arebz ad quas ē motus ·

vñ ĩcẽto phĩcorꝫ dĩ q̃ mot⁹ est mcod' grãe cũ rebꝫ
ad quas est mot⁹. cũ g⁹ grãcõ sit mot⁹ in sbam
altãcõ vo sit mot⁹ ĩqlitate. q'cq' g⁹ dicẽt phĩ
de nũlĩ pn⁹ saluare potẽt grãcõm ee a altã
cõne. q̃ fõr sbãl' alia est ab accentali. Amp
nos ipi ponim⁹ vnũ ee nũle pncipũ. dicim⁹
n. ut nos pbabile vnam ee nũ oũm hũcũ
cũsmutacõm ad se ĩ vice. z cũ distingũ grã
cõne ab altãcõne. Amplĩ phs in suis deis
videt⁹ pcẽe q ẽ ĩqzio. argut. n. oppõitũ ĩ ppo
sitũ. omis. n. mot⁹ saluam⁹ pp vnitate sbi z
omis cũsmutacões ad form pp vnitate nr. vnũ
n. qzior ũ sit a⁹. sz nõ q̃ est sb vna fõr efficit⁹
sb alia z successiue sbiat⁹ vetz qzior. Ideo ĩ p
phĩcorꝫ z ĩ. xii. metha⁰. ut saluarem⁹ cũsmu
tacões q̃s videm⁹ aut q̃ oz dare ĩtẽũ q sbicia
t⁹ qzius pvnitate. g⁹ sbi saluam⁹ omis cũsmu
tacões. sz g⁹ collat⁹ talis vnitas nlla erit cũs
mutacõ. ĩ g⁹ erit a⁹ grãcõ z altãcõ posita phĩ
ente nũl' pncipy. q̃ tales mot⁹ oĩo cessaret
Sed ad' g⁹ q̃ si ãtiq' phĩ recte possiusset vnita
ee nũl' pncipũ ut nos ponim⁹. saluasset oĩs
mot⁹ ut nos saluam⁹ z phĩ ĩuste ĩcrepasset
eos. z omis qi erramus cẽdentes nũ ee aliq
corp⁹ in actu. sla aliq' pstũt nũle pn ee
ignẽ. aliq' aerẽ. aliq' vo aqm. aliqn a' medũ
ĩt aqm z aerẽ. aliq' vo oĩa. nũ. ela ut emped'
nll⁹ a' phĩmenũ potũt solã ẽtã ee pn. Ideo
dein ẽ oĩa ela accepisse iudicẽ pt ẽtã. e sicod⁹
a' potũt ẽtã ee pn alioꝫ. sz qte ũ sunt phĩ
sz legista ut qũtatoꝫ aut z q̃ omis phãtes
potũt nũ ee aliq corp⁹ in actu. Ideo rep hẽ
dit eos phs. p metha⁰ dicens q̃ sunt inod⁹
errozis eoꝫ. i. errabãt. q̃ potũt nũ ee ĩn coꝫ
poꝫ. i. de nũo coꝫpoꝫ. dicũt. n. materiã ee eoꝫ
p z. hoc viso satis apet sic loquẽs ũ potu
isse saluare grãcõm. sz opeuisse eos dicẽ g
grãcõm ee id q altãcõm. nũ. n. sp manet
ead' sm eẽũ in oĩ cũsmutacõe. si g⁹ mat
a eẽt aliq corp⁹ in actu. ut ignis v aer nl' qoꝫ
a⁹. q̃ nũ oꝫ mane si manet ĩ corp⁹ in actu
sm sbam. sz manẽte corpe ĩ actu sm sbam ũ
g⁹ ei grãcõ licet possit altãn. nl' g⁹ ad ponem
fẽam nlla erit grãcõ. nl' si grãcõ erit eẽt
idem q altãcõ. Est. n. diffrã ĩ grãcõne et
altãcõm. ut dr. iv. metha⁰. q̃ ĩ grãcõe sbiat⁹
eus ĩ põ. In altãcõe vo ẽ ĩ actu. si g⁹ grãcõis
sbm ponat⁹ eus ĩ actu. q̃ faciebãt pdẽ phĩ.
k a' restat nl q̃ grãcõ sic altãcõ ut p phs aut
Racões a' ĩõnũ precedebãt ex flo intellẽtũ pos
possiedis deoꝫ phsoꝫ.

Ecce ille est a' z hus z c. Supr' oũdit
phs q̃ g⁹ dicẽ ponẽ ebꝫ vnũ nũle pn
et q̃ ponẽ ebꝫ plura z q̃ ponẽtes plura
nũlia pncipia indebãt⁹ pri' dicẽ q̃ ponẽtes
vnũ. Ideo ĩ pce ista ĩcrepat omis sic opinan
tes. z duo facit. q̃ p facit q̃ dein est. fo spa
lit descendit ad ĩcpand empedoclem. sa. ibi.
empedocles qd' g⁹. cta pnũ duo facit. q̃ p
germinat deũ dicẽdis. fo exclam⁹ de ĩcẽto. ibi.

q̃ admod'. n. videm⁹. dicit g⁹ q̃ hus. r. potũ
bꝫ plã nũlia pncipia ee dicẽ altãcõm ee
aliud pt⁹ grãcõm z q̃ nus hoc sic ncẽũ z q̃ eus
cũ sm ea q̃ dnr ab eis ipse est saluare vt vera
grãcõne z altãcõne hoc a' q̃ũ dnus recte z
ĩcpam⁹ eos nõ debito. facile ẽ vide si q̃ sid'
aut⁹ q̃ sequũt⁹. Vende cũ dicit. q̃ admod'
n. videm⁹. exclam⁹ de ĩcẽto z ta facit. q̃ p oũd
eos p dẽ eoꝫ ũ posse saluare altãcõm. fo q̃ pat q̃
saluare ũ potũ aliq' cũsmutacõm. ẽto redit ad
oũdend' sp ahe eos altãcõm saluare ũ posse. fa
ibi. aut z manifestũ. ẽta. ibi. amph' a' silr.
ẽta pnũ duo facit. q̃ p declarat q̃ ẽ altãri.
fo ex hoc pbat q̃ pdẽ phĩ altãcõm saluari ũ
potũ. fa. ibi. sz cũ ex q̃bꝫ. Dicit g⁹ q̃ admodũ
videm⁹ q̃ q̃escẽte sba sic mta cũsmutacõ sm
magtudinẽ q̃ uocat⁹ augmẽtacõ z diminuẽtacõ.
sic sũ q̃escẽte videm⁹ in altãcõne si. sup
pp cũsmutacõm in q̃lite. est g⁹ altãcõ cũsmu
tacõ in q̃litate manẽte sba. Vende cũ dr
sz cũ exquibꝫ. oũdit eos ũ posse saluare altã
cõm. gemmet⁹ g⁹ sic lra. dixim⁹ q̃ altãcõ est
cũsmutacõ in q̃litatibꝫ. sz cũ sm ea q̃ dnr fa
cientes pla pncipia vno. ĩ pte ad altẽri. sla
passiones z q̃litates sm quas dicim⁹ hoc qẽ
ge sk q̃litates pine p quas diffiunt elemẽta.
puta calũ frigidũ. albũ. nigrũ. siccũ hũidũ
molle durũ z alioꝫ vnũ qq p q̃ diffiunt ela
sonat a' hic albũ z nigrũ ĩt pnas q̃litates
q̃ sic loq̃bãt⁹ antiq' phĩ. sla empedocles di
cebat solẽ. i. ignẽ ee albũ z calidũ. ymbrem
a'. i. aqm ĩ oĩbꝫ. i. ulĩcet z simp' dicebat ee
nigrã frigidꝫ frigidã z nebulosã z sil' dcimãt
de reliquis passionibꝫ adaptando reliqs q̃lita
tes reliqs elemẽtis. q̃ pp q̃ pn⁹ oꝫ mane. hi
pma coꝫ z ela ex q̃ ponũt⁹ ee pn⁹ manebunt
z ũ fient. ex se ĩ vice. pn⁹. n. nc fiunt ex alis
nc ex se ĩ vice vt pbat⁹ p phĩcorꝫ. sz si ũ ee pte
ex igne fi' aqm. nz ex aq' ẽtã. i. si ũ ee pte cũsmu
tacõ in sba elemẽtorꝫ ũ fiet cũsmutacõ ĩ q̃lite
eorꝫ. ũ g⁹ fiet ex albo nigrũ. nz ex molli du
rũ z ead' rõ ẽ de alis. i. si ũ fit cũsmutacõ in
q̃litatibꝫ elorꝫ sũ in q̃lita pmis ũ fiet ĩ alis
i. in sedis z q̃ hoc erat altãcõ cũsmutacõ in
q̃lite ex q̃ nlla pte fi' tal' cũsmutacõ nlla erit
altãcõ. Est g⁹ nis rõis q̃ p ponẽtes pla ũ
lia pn⁹. ũ pte fi cũsmutacõ in sba elorꝫ ũ fiet cũs
mutacõ ĩ q̃lita eoꝫ z p omis n ĩ q̃litatibꝫ alioꝫ
z si ĩ nllis q̃lita ẽtigat cũsmutacõ. nlla erit
altãcõ. Vende cũ dr. aut z nũ. addunt fa
rõnẽ p q̃ oũdit⁹ eos ũ posse saluare aliq' cũs
mutacõm. nã cũ oĩs cũsmutacõ fit a qzio in
qzũ. cũ vnũ qzũ ũ fiat ee illic ad qzũ. nũ
est q̃ũ sp supponẽd' ẽ vnũ ũ pn ipis qzus fi
fiat cũsmutacõ sm locũ. sũ sm augmẽtacõ
nẽ z diminuẽtõne. sũ sm altãcõne. sive simple
sm gnãcõm z corrupcõm. q̃ g⁹ negat vnũ
cẽ sbi. sive vnitate nũl' phĩ nlla cũs
mutacõm saluare pt. Vende cũ dicit.
am pp autẽ silr. spahe ad aperat istã rõnem

alchacōm dicens. q hoc. s. vnitatē nūlis principij
sibi necē est et alchacōm. nā si alchaco est vnū
solū z vnū nūle elēm. est. n. vna nū omū hēntū
ad se trahēdū cōsimilitudōm z quia q si vnū solū
ē alchaco est. sī g. vnitas nū ita qūtūlibet respi
cit alchacōnē. q negat vnitatē nūl principij al
chacōnē saluare ū pt. Vnde cū dr. empedo
cles q dg. spālitē descēdit ad mixtōnē emp
docis z duo facit fm q dupl ipīn sepat. p. u.
sepat cū de q dēde. so de insufficiēcia ibi. incētū
a z vt. ēta p. dno facit. q. primo ponit q
ascendit. so declarat ppositū. sil a ū dicit. Vicit
g. q ipse empedocles videt dicē dzia z ad ea q
appetit z ad se ipīn. Vnde cū dicit. sil a ū
manifestat q dicit z ēta facit. q primo manifestat
empedoclem q dicē appetitū. so ostdit cū q di
cē sibi ipī. cēd remouet quēdā cauillacōnē. fa
ibi. sil a quū. ēta. ibi. ū cūc solū sz mūc. con
tinuet sic. Vim ē empedoclem q dicē appetitū
bz. q. sil cū hoc q ū dr. ullīn alēm el'oz si ex alco
dicit z omīa alia si ex ipīs elementis. hoc. n. q dr
hmōi q appetit. si. n. el'a ū possent cōsimilita
ri ad se tuicem ū possēt ex eis gnari alia mq
empedocles g. negando cōsimilitudōm el'oz ad
se tuicē q dr appetitū ul q dr sensiū cū ad
sensiū videatur q dzū. ul q dr appetitū rōm.
Cū manifesta vō q dzū plet. Vnde cū dr.
sil a quū. ostdit. empedoclem q dicē sibi ipī di
cens. q empedocles sil sup cū hoc q aut vnū
el'oz ū si ex alio. dicit q quū ē amicicia ulis
q oēm ū el'oz aggari i vnū chaos q fusū
pē lucē. z rursū lite sup adueniente ex illo
vno chaos q fuso. q si vnū q q el'oz. sz si ex
oīb; elementis pt gnari vnū ad. z ex vno illo
aliq. ita pt gnari. el'a. ul ē q adueniēn
tib; q bz dr diffrīs de nuo diuso z q bz dr
passionib; diuisis bōnū est ex illo vno cha
os q fuso. hoc q d aq. hoc a ignis. sīl si fm
empedoclem q sol ē. i. ignis ē albū. calid
et leuem. ēram a grauem z durum. cū hmōi el'a ul
cū diffānt ad īuicē. si ex eis dr gnari vnū ad q
hoc si ablatis hmōi diffrīs. diffre q el'oz sē au
terib'les cū ex elementis possint gnari vnū ad
z hmōi diffre sē z geuere. i. posse ita gnari q ē
el'a posse recuperare diffrās suas. cū ex illo vno pos
sint regnari el'a. sz si el'a posse amittere z recupera
re diffrās suas. manifeste appet q necē est si
ex aq dram z ex ēra aq z sic alioz vnū q q ad
se īuicē. q alia el'a hē b ūtē cōsimilitudōm. q dr
q empedocles s ipī dicendo el'a posse pdē z
recuperare passiones z ēōz p q s differūt et
negando ea ad se īuicē hīe cōsimilitudōm.
Vnde cū dr. si cū solū remouet quēdā caui
lacōm. dicēt forte ds q solū cūc qū ex elemē
tis gnat i vnū chaos posse el'a pdē diffrās su
as z qū ex illo regnant el'a posse hmōi dzās re
cuperare. sz hoc ē ridiculū dicē. q cū corrupti
z incorrupti fūdent in ipīa ū rei. ūlit lo
quūdo nūq corrupt p si incorrupt ū eq.
Ideo si cūc el'a potest cōsimilitari fm dzās

et passiones nēcē ē dicē q z nūc possunt cōsi
milari passionib; sīl passiones z forme
ex q; empedocles dr differre el'a. si cūc erāt
poles aduenire elementis. z rursū separari ab eis
ad huc nūc ē hoc pole alte z alte adūsātib;
ad īuicē lite z amicicia. sīl si p. adūsātib;
lite z amicicia dzīe potēnt separari ab elemē
tis z aduenire eis. cū z nūc talia adūsātia
adūsari possunt. nūc z potest hoc q ingē
q a cūc amittunt el'a diffrās suas qū erāt
i illo vno chaos q fuso p; q. ideo cūc ex
vno gnata sē. q. ideo ū erāt el'oz dzīa. nō.
ū. ignis. aer. ēra. z aq. erāt ēnēa vnū omne
i. vnū tocū z vnū chaos q fusū. si retinebāt
dzīas. ppas. Vnde cū dr. Ju ctū a. rep hē
dr empedoclem de insufficiēcia. Insufficiēter
ū. loqbat empedocles. cū ū ctificaret nos ut
ēnt ponēda multa pīa aut vnū. ve. ignis et
ēra z sicci. i. media eōz ut aq z aer ēnt sup
pīa. i illo chaos q fusi ul eq. sīl si i chaos q fu
sū suppōnēt cāq. iii. ex quo pīa agēcia sē cōsimi
lēcia ipīn. z pp hmōi motū z cōsimilitudōm fuit
ignis z ēra z aq cūc ē vnū elm. q hoc potest i
chaos hē rōnē principij. Sz si illd chaos q
fusū hēt ex q pōne el'oz. z generaliter ulis elementis
illa a el'a gnanē ex eo cāq ex dissolubilē cōne
xi. cūc illa. iii. eōz magis z pueri deberent dici
el'a z pīa z ū pīma. z illd chaos magis dz dici pri
cipiatū. Secūd a q alte fuit diuisa instru
mēta ex ferro. z alte diuisi lapides ex piere. nā
diuisa instrumēta ex ferro fuit cāq ex eo q ē fm
Ju accōnē z cōsimilitudōē agētis. Ideo ferrū
hēt rōnē principij i instrōz. sz lapides gnant
ex piere cāq ex dissolucōe z corrupcōe ei. Sic
el'a fuit ex illo chaos sic diuisa instrā ex ferro
cūc i chaos hēt rōnē principij z ē vnū principiū
pp vnū chaos. sz si el'a fuit ex eo cāq ex dis
solucōne z corrupcōe ei. Sic lapides fuit
ex piere. cūc el'a sē pīa z ū i chaos. z erunt
pl'a pīa pp plitatē el'oz z q ū ctificauit nos e
empedocles ve. illd chaos hēt rōnē princi
pij. ul h. nūc. eōz insufficiēter locūs est.

b Je declaranda sunt ēta. p ve. dn potēt
plēs nūl possent saluare gnacōnē z alte
cōnē cū in certu dicat q ī pole sic eos
saluare pdēā. So dubitabit de eo q hēt
in hīa. q si el'a ū possēt cōsimilitari fm sōam
q cessaret alchacō. ēcō declarāda erit pp illa
que hēt in certu videt q vna ē ū oīm hmōi
cū ad se īuicē cōsimilitudōnē.

c Jrca p̄mū q sicū diffiolātē facūt vbi ex
plam fm p hīn ponēdes plures nūl necē
hēbant dicē gnacōnē ē alū alchacōnem
sz nō hēnt necē hec dicē. nisi illa segrēt ex
deis eōz. q. p eōz dicta q̄ cū gnacōnē q
alchacōnē saluare potānt. Amplius plus re
phendit anax. q ignorauit ppē vocem z q dr
sermoni suo ponendo p les materiales z nō
distinguendo in gnacōnē z alchacōnē. sz hoc
nō erat i cū gnacōnē q alchacōnē p deis sua

saluare posset. // Ampli⁹ hęc⁹ in hĩa q̃ iste ē ꝓpus
sitio ponēciũ plęs nũs. ut saluēt gr̃iacõm ⁊ cor
alcacõm ⁊ distinguãt me⁹ ęas. // Amplⁿ plo po
sunt vnitatē ex ptę forme. ⁊ plitatē ex ptę
me⁹ posunt. u. magnũ ⁊ pnũ ex ptę me ⁊ ydeã
ex ptę forme. ut hꝫ declari p⁹ phicos ⁊ cũ no
negant cũsmutacõm ⁊ motũ. g⁹ ponētes plęs
nũs ꝓ hi⁹ plitatē. nõ vr̃ q̃ o; eos negare motũ
et cũsmutacõm. lęa cũ dicit oppositũ. Solcad'
g⁹ q̃ alie⁹ est saluare gr̃iacõm ⁊ corrupcõnem
put repnũt⁹ i artificialib; alie⁹ vo put repri
mit⁹ in nũlib; gr̃iacõ. u. ē motⁿ de nũ ēe ad ēe
vt dr̃. v. phicos enis ⁊ vnũ q̃ritur⁹. Sic g⁹ q̃tę
cit reb; vnitas. sic q̃ptit eis entitas ⁊ sic q̃pt
nit eis entitas ⁊ ēe. Sic q̃ptit eis ꝓ ⁊ gr̃iari. ar
tificialia. u. nũ ꝓ q̃ vnũ. vt nũlia q̃ nũ reprie⁹ in
eis vnitas. sm vnitatē vnu⁹ ipse ul vni⁹ for
b; vnitas i eis vr̃ sm q̃dã aggregacõni ⁊ sm q̃dã
ordinē ⁊ q̃tactũ ptes. u. artificialiũ retinet si
nũ actũ ⁊ sm̃ pies. u. ex plib; lapidib; gr̃iat⁹
nũ est vn⁹ ꝗ vnã ũ^am ⁊ vnã fõrm. S; ꝗ vnitatē
ent⁹ dã ordis ⁊ q̃tact⁹. Ideo talia q̃ nũ hũt aliq⁹
vnã nũlem pnin ⁊ ptes eor retinet sinũ actũ
et sm̃. gr̃iari hũt p aggregacõm suaz ptiũ
⁊ corrũpi p disaggregacõm. ꝓ q̃ de hi⁹ artificia
lib; aliq⁹ nõ vrificare⁹ q̃ dicebat entpd' q̃ nũ eor
nũ est nũ mixta quedã. // Cum g⁹ quęr⁹ vr̃m
ponētes plęs nũs saluare possunt gr̃iacõm et
corrupcõm ul ⁊ alios mor⁹ dici p⁹ q̃ gr̃iacõm
⁊ corrupcõm ꝗ vnitatē ⁊ ut hũt ēe ista i nũlib;
saluare nõ potant sm cũ q̃dã appēciã ⁊ ut
talia repnũt⁹ i artificialib; potant hi⁹ motus
⁊ cũsmutacões saluare. p; g⁹ distrãm ēe in
t⁹ antiquos phos ponētes vnã nũ^m ⁊ pone
tes plęs. q̃ ponētes vnã ꝗ ponent illã ēe ali
q̃ corp⁹ i actu. ꝗ vnitatē saluare potant alia
cõm nũlem gr̃iacõm ⁊ corrupcõm vo nõ sm
vnitatē. nõ ꝗ appēciã saluare potant. ponētes
vo plęs nũs ꝗ vnitatē cũsmutacões nũles. sine
cũsmutacões ꝗ q̃ ⁊ aqrit⁹ aliq⁹ ũ ut aliq⁹ fõr
saluare nõ potant. S; cũ ꝗ q̃dã appēciã q̃ ⁊
cũsmutacões saluabãt. Ideo i vna pte de
et⁹ aut phs. q̃ oportebat eos distingue me⁹
gr̃iacõm ⁊ alcacõm. q̃ loq̃ndo de cũsmutacõn
b; ut ipi loq̃bat⁹ seq̃bat⁹ ex dcis eor gr̃iacõ
me ēe aliam ab alcacõne. In alia vo pte dex
t⁹ aut q̃ ꝗ saluare nõ potant q̃ ꝗ vnitatē loq̃ndo
de cũsmutacõnib; nõ vt ipi loq̃bat⁹. S; ut de
eis d; loq̃ nũl negant⁹ vnitatē me⁹ negãt omnes
cũsmutacões nũles ⁊ ōem motũ ad fõrm. q̃
ut fri⁹ innuebat⁹ vna fõr nõ fit alia. S; nõ q̃
p⁹ erat ꝗ vna fõr fit p⁹ ea ꝗ alia ⁊ p hoc sol
uit⁹ repugnãcia cext⁹. Vo addebat⁹ de plo
ne. ad' q̃ nõ possunt plicatē ex ptę me⁹. q̃ nõ pon
ce oim gr̃iabliũ ⁊ corrupribliũ vnã me⁹ p
nã. S; plicat⁹ illa me⁹ ꝗ magnũ ⁊ pnũ. nul ve
fendi est ad nũs pnias ⁊ ad nũs dispõitas. ut
sm maiorē ⁊ minorē dispõnē me⁹ fiat alie ⁊ ali
et⁹ suscepcõ forme ⁊ q̃stat q̃ ꝗ nõ pna sit
vna oim gr̃iabliũ. nõ eũ pnia ⁊ dispõita est

Ano posunt omn de vna mm pma.

alia ⁊ ꝗ nõ alia magnũ ⁊ pnũ refendo est ad
diuisos g⁹ dus enerũ. posunt eũ plo q̃ ydee erãt
i p⁹ g⁹ du. p⁹ has erãt mtlligie post mtlligias
aie. p⁹ aias eor ⁊ ab vna ⁊ eadẹ ydea deriuabã
silitudo ⁊ fõr. ea mtlliaz q̃ i aias. q̃ ⁊ i nũs eor
los ⁊ q̃ oinũ receptiuũ ⁊ pte ē mte p⁹ ei⁹ q̃ i
fluit ⁊ ē i actu eor aie mtllie erant q̃ nũlia
p⁹ ydee. i p⁹ nũtes silitudinũ ⁊ fõrm i eas ⁊ q̃ illa
silitudo ⁊ illa fõr nõ eod' mo recipiebat⁹ in oia
ydea. S; mtlligias recipiebat⁹ mag⁹ vlie. in
aias; min⁹ vlie. in eor; vo nõ hat⁹ ⁊ pticlariũ
Ideo posunt vnitatē forme q̃ ab vna ydea erãt
omnes isti influx⁹. posunt vo plicatē ex ptę me⁹
⁊ illã plicatē appellant magnũ ⁊ pnũ. q̃ eũ
hi⁹ receptiua ⁊ nũlia q̃ ponũt⁹ ēe mtlligie. aie ⁊ eor
sunt i tanto ⁊ tanto ordine. eniũ ⁊ sm q̃ ꝗ i mag⁹
fri⁹. ul mag⁹ i fri⁹ ordine. Sic hi⁹ receptiua
magis ⁊ min⁹ pticipabant de illo i fluxu. In
fluebat g⁹ vna ydea i diuisas nũs. sũ i diuisa gr̃ia
receptiuor. vnitas g⁹ plonis ex ptę forme. ⁊
plicatis ex ptę me⁹. nõ q̃ dicit hus q̃ diuinũ equoc
u. ponebat plo plicatē me⁹ ⁊ alij phi. vo⁹ q̃ po
plonis sit vna ul nõ. nõ est ꝗstis sprelacõis. S;
si sup libũ phicor q̃ rig⁹ et nos sĕbere clari⁹
elucidaremus ipsum.

Secundo restat declare vo⁹ si nũ ēt cũsmu
tacõ in sba si ēt cũsmutacõ i q̃litate. ul q̃
id' ē si ēt i ꝓ⁹ gr̃iacõ ⁊ corrupcõ. vt⁹ ēt
ꝓ⁹ gr̃iacõ alcacõ. ⁊ u. i sba hat⁹ q̃ si nũ possent
ela cũsmutari ꝗ sbam nõ possent cũsmutare sm
q̃litates. hoc eũ difficile ē vide. nã p⁹ nõ dependet
ex p⁹ior. corrupcio g⁹ posterior nõ o; q̃ corrupcio
p⁹. erit g⁹ pos corrupcõ q̃litatũ absq; eo q̃ sit pos
corrupcõ sbe. cũ sba sit prior q̃litate potest g⁹ ēe
mot⁹ ad q̃litatē. nõ ex hoc motu ad sbam. // Amp
q̃ sequi posset ab i vice nõ hũt ēe nũle ordinē. S;
nõ hũ eũ ēe nũlem ordinē nõ o; q̃ si vnũ sit pos
q̃ aliud sit pos. S; alcacõ me⁹ eos eus separat⁹ a
gr̃iacõe. nõ. u. o; q̃ q̃nõ; sit cũsmutacõ i q̃litat
q̃ fiat cũsmutacõ i sba. alcacõ g⁹ ⁊ gr̃iacõ nõ hũt
ēe nũle ordinē. potest g⁹ ēe gr̃iacõ i pos ⁊ alcacõ
pos. // Amp videm⁹ aliq⁹ alcari. q̃ sm sbam cũs
mutari nõ possent. hue. u. ē q̃dã sensus q̃litas. sm
q̃ sensus⁹ q̃litates accidunt⁹ ꝓ⁹ alcacõ. ⁊ cũ luna
exolupsat⁹ ⁊ illuiat⁹ sm rei vnitatē. S; sm sbam
i corrupti⁹ manẹ. // Solcad' g⁹ q̃ ꝗ ei via de
clare possimus ēe pos gr̃iacõnē ⁊ corrupcõnē
et cũsmutacõm i sba si sit pos ꝗ alcacõ et
cũsmutacõ i q̃litatib; actus ⁊ passus. p⁹ma
via sumit⁹ ex ptę me⁹ forme. ꝗ ex ptę nõ me⁹
dia ex ptę nõ motⁿ ⁊ cũsmutacõis. cum sbita
nõ tendit in fõrm. p⁹ma via sic oindit⁹. Sam
aliq⁹ nõ sit de rõne alie⁹ vno nõ q̃ cũ sit de rõne
ei⁹ alio nõ sudem⁹. u. q̃ q̃ deõnes me⁹ nõ sit de rõne
rei absolute. sit cũ de rõne ei⁹ absolute. ut
hũt ēe pticlare. sic ⁊ ēe nõ ē de rõne ēen⁹ in se q̃
sid'are. ē cũ de rõne ei⁹ ut hũt ēe in effectũ. omnis
n. facto ⁊ ois cõsqualis cõmat⁹ ad aliq ēe. q̃
mut. u. omnis causa i ꝗ q̃ ē dare ēe. ꝓ q̃ nõ bõ ar
guet. q̃ diceret ēen ē p⁹ o q̃ ēt ⁊ ēe nõ est de rõne

cēnere · g⁹ aliq̄ cā sū aliq agens p̄ducē poēit cēu
cā sū ē · q̄ ut dicū est ē tz ñ sic de rōne cēu ab
soluta · ē cū de rōne ei⁹ ut ē mensurū · z q̄ rel pro
tūto hī cām q̄ hī vōm effect⁹ · nulla rel p̄duci
poēit ab aliq̄ cā ñ q̄ ⁿ est quēta ipi ē z sic⁹
dedes m⁹ ñ sē de rōne rel absoluta · sz sē de rōe
ei⁹ · ut hī ē p̄ticlāre · z sic ē ñ ē de rōe cēu de
se · sz ē de rōne ei⁹ ut hī ēē mensūrū · sic dicē pot
suum⁹ q̄ q̄litates actiue nl passiue ñ sē de rōne
forme simpl · sē tū de rōne ei⁹ ut hī ē phicū
z ñle · z q̄ ista corruptibilia q̄ videm⁹ p̄ q̄ mota ē
qō · ut sē nisi ipis · hūt ē ñle z phicū · qm tollē
ab eis hi⁹ ē phicū z ñle · vtri⁹ ñ remanēt i ser ipis
sz corrpūt⁹ fm corr sōm · si g⁹ ab aliq̄ cor⁹ possēt
auferi omīs q̄litates sue · q̄ vtri⁹ ñ q̄ēret ei ē
phicū z ē ñle corrpt⁹ a sua ñ · z q̄ alcāo expoli
at rem a q̄lita⁹ p̄pis · ad vltimū expoliat eū a ñ
p̄pia · p̄z g⁹ ex pte ñe forme · cū de rōe forme ut
est ñ q̄dā z ut hī ē ñle z phicū sit q̄ sic q̄ quēta
q̄lita⁹ p̄pis · ut actiuus nl passiuus · si ē p̄ alcā
cō p̄pe dēi z rel p̄ auferē q̄litates suas est p̄ grā
cō z poēit rel auferē ñ ⁿ sua · si g⁹ p̄ oms alcāōm
ē p̄ ⁿ, ñcē ē tē p̄ne ē p̄ ⁿ grācōm · z
si negat possibilitatē grācōis z corrupcōis · possibili
tatē alcāōis saluare ñ p̄ēis · ⁊ a vna ad q̄ oēs
deud' hoc idē sumit⁹ ex ñ in⁹ · agens · n · ñle exp
lando ñ ⁿ vna fōr ī ducit ī ea fōrīn oppōitam
q̄ sp grācō vnū ē corrupcō alter⁹ z ē⁹ · z q̄ ñ sē
iecta oēs fōr ē ēi ōēs accēdēcēs q̄ sunt inter
ut dr p̄ phicorr q̄litates existēs ī ñ · sōrēs ēi
ut ē sēsta alter forme reddūt ⁿ ipam p̄ corrō
nata fōr sē q̄ existit · si g⁹ expoliat ñ · ex illis
q̄lita⁹ p̄ q̄ ē p̄corrōnata fōr sue · q̄ hoc ñ erit
ñ p̄ reductōm oppōitarū ī q̄litatū · eēs ñ sit corr
rupcō vnū oppōita sū grācōe alter⁹ · p̄ tale ēēs
mutacōm z alcāōm ñ q̄ p̄ erat disp̄ōita z p̄corr
ōnata alter forme · cū g⁹ act⁹ actiuor sint inpa
cētē z disp̄ōtō ñ p̄ alcāōm fēā p̄corrōnata al
ter fōr ī ducēt ī ea alia fōr z ñ vtri⁹ remanebit
ī ea sēsta fōr q̄ erat act⁹ z p̄fectio ei · p̄z g⁹ ex p̄ta
ñ in⁹ q̄ si ē p̄ alcāō ē p̄ grācō · Ideo bū dcūt
ē q̄ sp p̄ullio mag⁹ fēā abicit a sū · q̄ oēs talis
fiēt p̄corrōnata in⁹ sue forme · ⁊ tria via
sumit ex p̄te ñe mot⁹ · mot⁹ · u · ē q̄ via ī mu
tō · cū g⁹ p̄pe loq̄d grācō ñ sit mot⁹ · sz mu
tacō · mutacō a q̄ sp ē cōmu⁹ alter mot⁹ · mot⁹ q̄dē
ē grācō ē cōmu⁹ ē p̄ alcāō · z q̄ si est p̄ mo
t⁹ ē p̄ cōmu⁹ z si ñ ē p̄ cōmu⁹ ñ ē p̄ mot⁹ · alter
n · oēiose ñ agēt · si mot⁹ ī choarēt q̄ cōare nō
possēt · Ideo q̄ negat grācōm negat alcāōm · sic
q̄ negat possibilitatē mot⁹ cōmu negat possibili
tatē mot⁹ · ex q̄ appēre p̄ · q̄ ñ q̄ alcāō argūt
possibilitatē grācōis z corrupcōis · sz alcāō p̄pe
dēi z rel · q̄ tāta vnū ē ma fōrīn z ideo tz ī tēl
ge sit q̄dā pars · z tāta fm p̄tē ī tellēmā aliq̄ ñ
alcēt · ñ cū dr ea fm talem p̄tē ē sbiectam corr
rupcōi · q̄ ī p̄tē ī tellēma ñ ē p̄pe alcāō · sicē
tz luna eclipsatē · cū q̄ illa alcāō ē mag⁹ ī ecl
ōnē nl q̄ rel · ñ dr luna corrupcōm ē sbiectam
Oppōita a dēis solui ñē difficile · sed cū dr q̄ sēsta

est p̄ q̄litate z q̄litates ñ facūt ad ē fōr · nl
ñ sē de rōne ei⁹ p̄ q̄ ñ dr q̄ sēsta q̄litates colli p̄ sē
q̄ fōr colli possūt · nl q̄ colli rei sēsta z ñ p̄z p̄ hīcta
q̄ tz q̄litates ñ sunt de rōne fōr sēsta simpl · ē
tū de rōne sēste rei z fōr ut hī ē phicū z ñle
q̄ sic quēta q̄lita⁹ p̄pis · z hoc sufficit ad p̄pōi
ēs · Et vo addit⁹ q̄ grācō z alcāō ñ hūt ordi
nē ēēūlem q̄ separari p̄sē dici p⁹ p̄ ⁿ ē ēs separa
ri fm actū · ñ fm possibilitatē · ñ · n · q̄ q̄ ad al
cāō grācō nl corrūpūt · q̄ si p̄ ē alcāō p̄ est
grācō z corrupcō · causa a q̄ dīre p̄dēa separari p̄sē
p actū z ñ p possibilitatē patē p⁹ p q̄ dēa · hīcū
ē · n · alcāōm z corrupcōm hīe analogā adī ūcē
sic moē z tūnū · sēō · n · dr q̄ cū dē actu movet⁹
q̄ actu sit ī cōmūo · sz si p̄ ē mot⁹ · p̄ ē cōmu⁹ ·
alter · n · ocīose z frustr · ēēt ille mot⁹ cū ñ ēēt p̄ ⁿ
cōmūan · Si g⁹ p̄ ē alcāō p̄ ē grācō z corrupcō
ad q̄ ordinat⁹ mot⁹ ut ad cōmūū · vr⁹ a q̄ ēēt
alcāōm alt⁹ cōmu⁹ p̄ grācōm z corr corrupcōm
z quō vnū mot⁹ p̄sē ē p̄ēs cōmūan cōmu
nō est p̄ seūtis speēlacōis

Ercō dēēlīnd' est vr⁹ sit vna ūi oēm hīs
cū cōsumutacōm ad se ī vicē z vr⁹ q̄ ñ · q̄
phs · v · metrī · exp̄lo de vno · distinguens
uī · modos vnū · s · vnū unio · vnū fōr · vnū grā
z vnū analogia · ant q̄ illa sē vnū unio quor
ē vna ñ · sz nūq̄ ad cōsumutat⁹ ī idem unio ·
sz oēs cōsumutacō ē ī oppōitū · nulla g⁹ hūcta cōs
mutacōm ad se ī ūcē hē hūt vna ñ ⁿ · Amp̄
ñ q̄ tz est ī p̄ ad q̄libz · sp̄na · u · eq̄ ñ ē ī p̄ ad
grācōm leōnis · sz cū cēūle sit ⁿ ē ī p̄ ut
dicit q̄ñtator nūde sēa orbis · Sic dēēm⁹ loqui
de ñ ut loq̄ut⁹ de p̄ hūcte · sz ī oīb⁹ istis corrup
tibilib⁹ ñ rep̄ēt⁹ ñ vna rō p̄ p̄ ⁿ · cū ē q̄ tz
ñ hat q̄libz g⁹ ī eis ñ rep̄ēt⁹ vna ñ · Amplī
sōm talis ñ est vna ñ · nl hoc ē fm ē nl fm
ēēūl · fm ē ñ · q̄ si oēm grābilē ēēt vna ñ ē
ē · oēm eor ēēt vna fōr cū ñ ñ hēat ē ñ p̄ ⁿ
est sē fōr · sz cū diūsor grābilē sint diūse fōr
ñ p̄ēt eor ē vna ñ q̄ ad ē ñ z q̄ ad ē ñ
q̄ cū diūsor grābilē sint diūse ēēs ñ q̄ ē de
ēēs vnū ñ p̄ēt ē de ēēs alter · nl g⁹ ñ ē eor
vna ñ · Sēcūd' g⁹ q̄ sēdī dicēs ñ ⁿ dup⁹ q̄ sīdā
ri z posse · q̄ ad actū z q̄ ad p̄ēm · q̄ ē ī actu
sic ñ est vna oēm · sz fm q̄ ē ī p̄ vna z eadem
est · q̄ ñ cū libz grābil p̄ē ē sē forma vnū
cū q̄ · hoc a nūdē q̄ ñ ut est in p̄tēcia sit
vna omnīū tz aliq̄ vitatem hāc tamen ut
ipi exponūt hoc dictū ñ bīdē vitatem hīe
materia · n · que est ī g⁹ no milī · nūq̄ est in p̄
tēcia ut possit ēēs induci forma leōnis ·
materia · n · videt⁹ ē in p̄tēcia ad formam
ut est sub aliqua quantitate · alter · n · ex quo
cūq̄ p̄ no corpore possē fī magnū ūchū addito
z eo ñ rare fēō q̄ est in q⁹ēūs · sz materia ut
est sub q̄ēcūcē hē diūsionē z p̄tēs ē aliaz
alia · g⁹ non p̄tēst dici illo ñ eadem ut p̄
ūeniat⁹ · p̄ hoc q̄ minimē p̄ūcūr q̄ materia
dupliciter q̄ sīdēari p̄tēst · uel ut est p̄ma · ⁊
ut est p̄ēiaz disp̄ōita ad suscēpcōnē forme · Si

(c) 2006 Ministerio de Cultura

videtur ut est prima sic est vna. Iniquoltz. u. Sic eam
laz est stat et est deuenire ad vnū primū ut probat
ut vbo metha. Sic est deuenire ad vnū primū
efficiendū et ad vnū vltimū finē et ad vnā primam
dialē forzm. Sic est deuenire ad vnum primum nim
Sz si videtur nō ut est vna propria et disporta et susceptibilis
formē. Q. alij et alij actus requirūt nim alia et
alia disqvisitā. et dulsaz formaz sit dulse nō ut
hq̄ blīū est actus ypotaminatū et ignitoz sit sicca et
nūctuosa et alioz alia. Vlso nim est vna nō q̄ltz
Sz primū ut laboret ut equoq̄ restat vide quis
modus vnitatis ei q̄ptat Sed dic q̄ fin quantato
rē in. xij. metha. nō est vna p aliq̄ vna in
dividualem forzm sz est vna p indzam. Q. si oīs nō
absoluet ab oī forz. vel videtur ut absoluta ab oī
forz nō veniaz. ñ vna. Sta ceū actus sic q̄ distinguit
ut dz. ix. metha. Vbi nihil actus ibi nulla distinctio
et q̄ in substantia unico nō. i. in nō est ad distinctū.
Sz est ibi pura potentia ut vult phs. Vo metha.
et q̄ pura potentia excludit oēm actū et oēm distinctionē. nō. oīo p. et p se videtur esse vna oīm p in dis
tinctum. Q. nō hīt p q̄ distinguat. vnū phs. v. metha. et
plo de vno vult. Q. vnitas ni est q̄ vnitas genis
et nō est q̄ vnū p vnitatē formē. hic. n. sicut
sic forzm vna genis et nō est vna forzm. Sta sim theumisti
nō in p de aīa. accepit spēi vnūz ypostasis accep
tum. n. q̄ hēnt de spē vnūz. i nō vnū ad. ut vna
forzm. q̄ respicit tal accepto. ut ypostasis et sida
mentū Sz gnis nō q̄ptat tal vnitas. Ideo gnis accepit
sū ypostasis supe est. et. et tenuit singularū sil'ritu
dine. vnitas et gnis est ex q̄dā tenuitate
et ex remotione distinctū. ut remoueō ab homine et
leone rōnale et irrōnale remanz al. bū et deīn
est q vnitas gnis et vnitas mis et eo. cū q̄ltz ustaz
sic p q̄dā indistinctū nō p vnitatē formē. p; et in
ē vna. nō q̄ltz sz primā et p; q vnitate ē vna. q p
q̄dā indistinctū. vt a' pte hūc vnitatē sic mea
alia vnitas forte in. pterebit. ñ de vnitate nis
nō solū q in ad gnalia Sz et q in ad celestia disputari potest.
Oppōit a' dcis nō ē difficile solue
sta cū dr q hūtes. eād' nūm sē vnū nūo. Intellū
dū ē de vnitate nis p idividualem forzm. nos a'
loqnt de vnitate et p indistinctū. sta illa sē q
vnū nūo q hūt vna indiuā et singlarē forzm
Vo vltē addit nō q̄ltz ē intp̄ ipm q Sz ex
quoltz p. sz q̄ltz p in potū remoti loqdo p se.
et forte intrediret p accens ipm ipōnāt q̄ti ē
ex g. no. u. multi nō potest. sz leo. Sz cū nō q ē sb g
no multi quēta ēte nis q sufficiet ad q̄ti ē leo
nis potest ē sb forz leonis. bū g argnit p rōnē
p dcm q nō q̄ta nō ē vna oīm ut spīna et nō est
nō q̄ta leonis et de nō p ina de q nos loqnt nō
arguit argnmētū Vo addebat tertio q in dnū
sis gnabliū nō ē ead nūm. nec tm ē nūm. nec p ē dici
p nō dnūsoz gnabliū nō ē. ead p ē est p se.
Sz nō ē ead p ē nūm est p accens. est accidit. n. nec
q in dnūsis gnabliū sit differens p ē nūm. q hoc nō
hīt ex se Sz q et ut ē quēta q̄ti et forzme. sta
si absoluet nō hī gnabliū et illi ab oīm q̄ti
et ab oī forz nō ē dnūsa p ē nūm. q ut dcm est nō

hīet p quid differret.

v Sinisalis q d'z. Inpte ista ut dicebat in
cipit phs determinare de gnacōe et de alis mo
ribz. et duo facit. q primo gtinuat se addit
cēda. ho exclusē de intētō. sa ibi. plato. u. g. dic
g q ipe inter dicē bli de simplici gnacōe et cor
ruptōe et oz. vtm ē q aut nō est et sic quo est.
vtm nūc ut alic et p inter dicē de alis simplici
bz moribz. puta de augmētacōe et alētacōe et dicit
gnacōis simplici. ut distinguat ea ab alētacōe
q hēz possit dici mor simpl. nō ē gnacō
simpl. Sz p q addit p eloz. q cū iste liber oppu
tet inter libros gnales et vles. ñ. u. intend de sēt
de sp alic ad gnacōm hī mixti vel illi desēdet
nō ad gnacōm hī eli. vel illi vel dr eloz. q sp alis
sunt gnalia. inter antiquos de gnacōne eloz magis
q de gnacōe mixtoz. Vnde cū dr plato. u. g
exclusē de intētō et duo facit. q p determinat de hī
moribz sm opīones alioz. ho sm ppā. sa. ibi. de
terminantis a' hūc. et a p duo facit. q p p ponit p
nes opīones ipsas. ho p rēctat eas. sa. ibi. gones
a' hūc. Inter a' istos antiquos phos forte q ma
g rōnabli loqbant sicut plo et democr. Ideo
solū hoz opīones recitat. duo g facit. q p p ponit
opīonē plonis. ho opīonē democri. ibi democr
a'. Inpo do a' pōnē plonis. q primo īcipit cū q i
sufficiēter loqui fuit de gnacōne rez. ho īcipit
ipm. q insufficienter rēctauit de alis moribz et do
cet. omnes antiquos phos p democritū fuisse valde
īsufficienter loquētes de illis moribz. sa. ibi. ap̄ p
ter. et a. ibi. vlt a'. dicit g plōnē rep̄hensibilem ē
de insufficētia. q strictat de gnacōne et corruptōe
quo existit in rebz scrutabat de gne. ñ oīm Sz so
lū de ea q est eloz. sta quo fiunt carnes aut ossa
aut ad alioz talium istoz. nil vlēr dixit. Vem
de cū dr. amp. ix. reprehendit de insufficētia q
ad alios mores. nā plato ñ solū insufficienter dicta
vat de gnacōe cū ñ determinaret de gnacōne oīm
Sz q pl est īsufficiēter dixit quo ad alios mores. q
ñ dixit de alētacōe et augmētacōe quo existūt in rebz
in rebz. Vnde cū dicit. alic a'. dr omnes aut
quos p hos valde insufficienter locutos fuisse de ea
libz moribz excepto democrito. Ideo aut q vlt exce
ea q supstitit videtur appetit de illo tali motū als aliqz
gstituit p monē p scrutatū pte democritū. h a' inde
et de omnib hīc curā et de oīb redde causam. et
h a' id ia apparet in q hic et quo differt opīo demo
cri ab alis q illi alioz determinauit de augmētacō
ne ut dicum. n. ut ita loqm q ñ q libz dicēt. Vi
cebāt. u. q adueniēte sili sicut augmētū hoc
n. q. n. q libz de ppo plo secuntur dicē. Sz quo fit au
gmētū ñ diverunt. adhuc a' ix de mixtione. ix
de illo alio q sili. ut ita dicam dō phi pēctauit
ut puta de face et puta quo hoc q dcm fiat hoc
a' patet p ūles opones. illes eoz dixit. Vem
de cū dr. democr a'. narrat opīonē democri et
duo facit. q primo ponit dcm opīonem. ho sb iū
git opīonis rōnē. ibi. qm existimabat. dicit g q
democr et leucipp. leucipp. u. fuit soci democri
et q dicit vnū dicit alī. pp q. q dr de vno alio dz

ad q h. verū de po

eet

mm

mellí·hij phi facientes figuras·i·arthonos figuras
alchacõm ⁊ gniacõnẽ ex hijs faciũt· q̃ segregacõne ⁊
ꝯgregacõne saluabãt gniacõm ⁊ corrupcõm·ordine
ex ⁊ põne saluabant alchacõm·// Deinde cũ dicit
quũ existimãt·assigt dẽ opiones rõnẽ·⁊ duo facit
q̃ p̃· ostendit dẽm põnẽ fuisse aliquo modo rõnabilem i
pnẽdo p̃ma·ꝯo ipõnẽdo ea q̃ sequũt ex principijs·ibi
qua pp cõstitucõe·sunt·n·democr mot aliqd rõne
ipõnẽdo arthonos ĩ suis figuras ẽe rez p̃ma
q̃ ex estimabãt ipẽ ⁊ leucipp vm ẽe ĩappendo·ed
dicit q̃ q̃q appet ẽet vm·⁊ q̃ ꝯia sunt vm app
encia ⁊ vm appet vnũ·⁊ alij a·⁊ q̃ ĩsuita sit q̃ app
eut ĩ sensu·ut omnes istas appetias saluarẽt in sim
tas figuras fecerunt·// Deinde cũ dicit·q̃ pp cõstitucõnẽ
omnis q̃ rõne mouebãt ad ponẽdũ p̃ma ex quo uno
vebãt ad ponẽdũ q̃ sequũt ex principijs·⁊ q̃ ex suis p
principijs saluabãt alchacõnẽ ⁊ gniacõm·Ideo duo
facit·q̃ p̃ ostendit quo saluabãt alchacõm·ꝯo quo gr
niacõm·ibi·quũ a videt alchacõm a ut dicũ ut ẽ
saluabant ex ordine ⁊ põne·q̃ ex eo q̃ ordinabant
ẽ alie ⁊ alie arthonos·⁊ hẽbãt aliã ⁊ aliã põnẽ in
ut q̃ arthonos fiorz fiebat infiorz dicebat alchacõm fi·h a erat satis rõnabile supposito suo p̃mo
sli si vm est ĩappendo·cũ p̃ cõstiacõm q̃ poteri ide
videt q̃ ꝯnũ aly ⁊ alij·ut collũ colũde cõstatũ ⁊
mocũ alchacõ ⁊ alchacõ colorũ appet·⁊ q̃ ita ẽ ut appet
si p cõstiacõm q̃ poteri ⁊ principiati causat alchacõ·
go mlto magis dz h fi p cõstitucõnẽ arthonorz ⁊ pri
cipiorz·Ideo dicebat q̃ vno arthono p̃mo ad nẽ
entre ⁊ cõstituto cõstituit q̃ poteũ ⁊ vlr alchacõ
⁊ appet a·nã ut dicebat·sic ex eis lrĩs alie ⁊ alie
ordinatis fit comedia ⁊ tragedia·i·fluunt vsus
alij ⁊ alij·ut vsi in laudem ⁊ vituperũ sic sup·ex
eisdẽ arthonis alie ⁊ alie ordinatis fit q̃ poteũ
alchacũ ⁊ variacũ·// Deinde cũ dicit·q̃m at vz
ostendit quo videbat saluare rõnabile gniacõm
⁊ corrupcõm·sed si q̃ q̃ vz est vm·cũ fere omi
bz videat gniacõm ẽe q̃d a ab alchacõe·⁊ fere omib;
videat ꝯgregata gniari·⁊ disgregata corrũpi·⁊ cõstita
tis passionib; alchari·cũ ista sint p̃ dẽmocri ⁊ hoc
videt fere omib; q̃ q̃ videt ẽe vm arguebat
democr vam ẽe põnẽ suam·// addit a ad q̃m
dacõnẽ democri q̃ de hijs est a sententib; q̃ sid'and'
forte hoc ideo dicit·q̃ sic rõnabile democr fuit
suam q̃ dignũ erat sententes q̃ sid'are de ipa
Deinde cũ dicit·q̃nes a hijs·p̃tetat dẽas opi
niones·⁊ duo facit·q̃ p̃mo ostendit hi p̃tetacõm
ẽe rõnabilẽ·ꝯo incipit eas p̃tetare ⁊ dat modũ
procedendi q̃ dẽas opiones·ibi·p̃m a hoz·ex
hoc·n·rõnabilem est aliq̃ nũ p̃tetare·q̃ ex
eo omnes mlte rõnabiles questiones·Ideo dicit q̃ h
i·dẽ q̃nes hijs q̃nes mlte ⁊ rõnabiles·q̃ si gnia
cõ ẽ solũ ꝯgregacõ mlta ipo q̃ tmgũt·q̃ tũc
gniacõ eet mot local gentũ ũ hzet nũ vnã
⁊ certa alia·⁊ si hoc ĩpossibile sit rursus alie rõnes cogẽ
tes ũ hiles solui pbantes q̃ ũ q̃cigit alit se hzẽ ꝯ
usq·n·ad tẽpũ azt dicentes·q̃ gniacõ ũ ẽ ꝯgrega
cõ dicebat ad hoc ingenius·q̃ ul ulit gniacõ ũ erat
vt si erat alchacõ erat q̃ hoc difficile dissolue·Ideo
tẽptãdũ ẽ dissolue dẽm difficultatẽ·// Deinde

cũ dicit p̃m a hoz·p̃ncta rõ bliterare p̃tacõnes in
cipit p̃tetare dẽas opiones·⁊ duo facit·q̃ p̃ dat
modũ procedẽdi q̃ hi opiones·ꝯo procedit q̃ ipas ⁊
tetat eas·ibi·hoc q̃dem g·dicit g q̃ p̃m p̃tetacõnes hoz omnes sũt p̃m p̃ q̃ inquirendi ẽ vitas q̃
dẽas opiones·est inquirere vtrũ sic gniare alchare
⁊ augmentare eucia ⁊ pncũte q̃ ꝯia hijs·i·corrũpte
⁊ diminute extrinsecus p̃mis magnitudib; principijs
omnũ eucũ indisibilib; aut ulla ẽ magnitudo indisi
q̃ intellũ dissẽ vtrũ debeant p̃m p̃ma magnitu
dines indisibiles aut nõ·⁊ rursũ si eet p̃ole ẽe
magnitudines indisibiles restaret p̃scrutandum
vtrũ hee magnitudines sint corpee·vt p̃ sint
democr ⁊ leucipp ul sint planicies·i·superficies
vt plato p̃sunt in thymeo·// Deinde cũ dicit
hoc q̃dem g ipm inquirit ⁊ p̃tetat p̃ dẽas opio
nes·⁊ duo facit q̃ p̃mo p̃tetat opiones pla
tonis·ꝯo democri·ibi·hz·n·q̃nẽ·Inpetendo
platonis opionẽ ĩquirit de ea q̃ando ipam ad o
opionẽ democri·⁊·mlz facit·sm q̃ in mlz
ostendit opionẽ platonis defecisse ab opione democri
p̃·n·deficit·h p̃ncto ab illa q̃ ad p̃ma·ꝯo q̃m ad ea q̃
sequũt ex principijs·eo q̃m ad viã p q̃ ad innata
sunt dẽa p̃·q̃rto q̃m ad rones p quas p̃fata p̃ sus
cebat·Sa pt incipit·ibi·Sz cũ ⁊ hijs·ea·ibi·
cã a q̃ mm·q̃rta·ibi·videbit a quis·sunt a me
lioz ⁊ sufficientẽ p̃ democri pone platonis ĩpo
p̃ma·Ideo dicit q̃ hoc ipm·f pone sufficiens p̃ma cozpo
ũ rerũ est valde ĩgenius·q̃ ut dicitur in aliis ei
p̃m cey celi ⁊ mũdi·Ingenius sunt dẽm platonis
q̃ usq ad planicies dissolunt corz·Ideo magis ro
nabile sunt dẽm democri ponẽtis p̃ma rez ũ supe
ficies·Sz corz indisibilia·licet ⁊ hoc ũ sit simpr bũ
dẽm·Sz multa habent irrnabilitẽ·licet ⁊ hoc ũ sit
simpr bũdẽm·Sz multa habent irrnabilitẽ irrnabili
n·ẽ corz resolui in corz·ut dicit democr q̃ resol
ui in superficies ut p̃sunt plo·// Deinde cũ dicit
Sz cũ ⁊ hijs·ostendit pone democri ẽe sufficientẽ
pone platonis q̃m ad ea q̃ sequũt ex principijs·demo
cri·n·p sua p̃ma salvabat ea gniacõnẽ q̃ alchacõm
plo vo alchacõnẽ ũ solũ vt sz ⁊ appetit saluare
ũ potẽt·Ideo ait q̃ democritũ q̃ hijs·i·p hz sua
p̃ma facẽ alchacõnẽ ⁊ gniacõm·q̃ ut dicũ est q̃ si
sione ⁊ geneciu·i·ordine ⁊ pone cõstituitẽ ydea
lem·i·forzin accidens ũ nũ·sup·salvabat alchacõ
nẽ ⁊ fieri do figuras diuersas sup·salvabat democri
gniacõnẽ nã fm q̃ alij ⁊ alij arthonis aliaz ⁊ ali
az figuras ꝯgregabant gniabant diuisa gniabilia p
ut vo illi arthonis diuisificabant ĩ pone ⁊ ordi
ne·inducebant alia ⁊ a q̃litas ⁊ q̃ ex solo situ ⁊
ex solo ordine diuisificabant q̃litas ⁊ color democri
et leucipp ũ inquũt colorẽ ẽe hoc·i·ẽe ad sensũ in
ũ·Sz sola q̃sione inquũt rem colorari ⁊ alchari
Sz hijs·n·plomeis q̃ didunt ⁊ resoluunt corz in
planicies·i·insuficies h fm q̃dã appetentia saluẽt
gniacõnẽ corpoz·alchacõm vo ⁊ cõstituitacõm in
passionib; ũ ad hoc saluari p̃sẽt·sed ex opõitis
superficiebus ũ sit fm planicies pte solida·i·pte
corz·passionẽ cũ ⁊ q̃litẽ ũ susceptũt gniari ex
ipis superficiebus·superficies·n·vnũ ẽe q̃ mathema cũ

et talia se abstracta a qlitatib; · Ideo p eas passiones
gnari n̄ poss̄. // Deinde cū dr. cā a' q mm̄ · ondit
pōnē democriti fuisse melioē pōne plōnis · q̄m
ad viā z mod' p q democr' deneiat ī pōnē suā
democr' n · deneit ī pōnē suā dni m sb'dando z
p mlta exprēciā · plō vo qī mexpr' de rebz et
sensib'lib; dicit · q dicit z q stat in exprienciam
desicē ab exprēt · Ideo ait q cā qr plō imm' vi
de potuit q fessa z appēt̄ fuit in exprēt · Ideo
democr' z leucipp' q mag' m studuerunt ñ lib;
mag' post suppone talia p'ri' · p q post multa q
plicare z multa elicē · plōnici vo q sunt eneet
de nuo existēciū modeti ex mlteis finonib; re
spicientes z mutuentes ad pauca cunciantur
facile · v · deblic' · // Sloctd' at q ulia r' singla
riū sē pauca · plato · n · z phi tenuit modū op
pōtū · phi · u · ex sensib; ascēdit in intellibilia ·
plō vo ex intellibl'b; voluit descēdē in sen
sibl'ia despiciens g' ista sensibl'ia z ista intea
z respiens ad vlia z ad pauca · p ferebat de
blic' · qz in talib; exprien z cogitō p ticlari
ñ intell̄ p ficit · // Deinde cū dicit · videbit
a' quis · ondit pōnē plōnis deficē a pōne de
mocri · q̄m ad rōnes p q' suas pōnes fulcie
bant plō vo adducebat rōnes exnias · demo
cr' vo q'dā in' ppis · Ideo ait q ex his · v · ex q
dēis · democri z plōnis · videbit q' q̄m diffē
phice z logice intēdentes · sā hi · s · platon
ci q' pōnit magitudines · i · sfficies īdisibles
arguit logice · i · exnice · Inq̄it · u · q si nō
ēt dare sfficies indisibles · i · sfficies ñ re
solubles in alias superficies · intea · i · intte si
gē ēnt ñ egonū · i · ñ tangtin voluit · u ·
plōz voluerunt omnis mathematica omnis figa
rectilineas resolui in tangtlos · tangtlos vo
ñ resolui in alias z qz in tangtis erat stat
z ipi erāt prime figāz · Ideo p sunt eos ēt p
planicies indisibles z ēt p'ri' omnū corporū · h
a' rō logica erat · qz erat extnica ñ h̄ p̄ pōto
democr' vo videt' ppis z phicis · i · ñ lib; fmo
nib; persuade q a' ita sit ut d̄ñis procedētib; ·
i · p sequēcia erit m̄m · Sloctd' a' plōnē fuisse lo
cutū ñ solū extnice · qz loqnēs de ñ lib; ñ lo
q̄bat' ñ lit' · g; z' ad trām q'dā ui loqbat' lo
gice · g; q' m̄ hoc sit indeclinabilib; dicet' · Ju
cēdum · n · deinceps facē declaracōes sepa
tas a ñia · ne volentes solā hz̄e ñiam de
clinationū tedius fiunt affecti

h alet · n · qōnē si quis z' · pēcta pōne
plōnis hic inq̄rit phi de pōne democ
ri · ad ont' eundēciā notād' q cū democr'
pōnet corp' indisibilia z ōe corp' sit q'd gemmū
oportebat eū dicē ēe aliq' sig' gemmatiua q ñ
erāt disiua corp · g' fm ipm erant disibilia
fm qlz signū disiuū · ñ a' fm qlz gemmati
uū · ex his a' dicp' uerabat' ēe corp ī disibilia
p ex eo q corp erāt disibilia fm qlz signū di
siuū · sā fm eū hac dione fēa ut patebat
ñ remanebant n̄ corp in disibilia · sō p̄bat h
idē eo q corp ñ erant disibilia fm qlz signū
gemmatiuū nō fēa dione fm oia sig' disiua remā
nebant corp gemma in disibilia · cū ēnt mens sig'
q erant ita gemmatiua · q ñ erāt disiua · duo g'
facit · qz p' pōit primā viā z solut eā breuit · so
pōit tam viā z solut eā diffuse suppleudo qz que
in p̄ma solone dimisit · tax p · ibi · ēt a' sil' oia ·
ēt p̄mū duo facit · qz p̄mo pōit dētam viā · sō eā
solut · ibi · g; z hoc pōnētib; ñ z mm' · p̄ma via
sic ondit' · democr' vo ī tmēdo p̄ma corp ī disi
blia ēt altoz p'ri' mouebat' hō rōne · Dicebat
n · pole ēt corp' ēt actu disiuū · fm q q signū di
siuū · Vbi · n · in hō lectione fit mēcō de sig' re
fend' est ad sig'na disiua qz fm talia p eū fit disio
g; hac dione fēa ñ remanēt n̄ corp indisibilia · g'
indisibilia corp sē p'ri' oīm corporū · cū ad ea stet
resolucō oīm corpū · Inp̄dēa a' rōne duo vnt
ēt dubia videlicet ñ ēt ī'gens pōne corp' ēt
sil' actu disiū p vnū q q signū z q talia dione
fēa stet resolucō ad corp indisibilia · hic · n · de
clarat videt' sufficient' argui corp indisibilia
ēt altoz corporū p'ri' · p' q' ad ea stat vltīo re
solucō oīm altoz · Vidit' g' p̄sens p̄s in duas
partes qz p' ondit' quō democr' p̄bavat ñ ēt ī'
gens corp' ēt sil' actu disiū · fm vnū q q signū ·
g; o manifestat' quō ondebat q tali dione fēa
stabat dio ad corp indisibilia · sa p̄s · ibi · qm̄ g' oīo
tale · ēt p̄mū duo facit · fm q duplicat p̄bat ñ ēt in
ī'gens pōne corp' ēt actu disiū fm q q signū · sa
p̄s ibi · q' pp̄ z fm medium · // Dicit g' q hō qām
rōnabile deū democri · qz si quis pōnat corp'
z magitudinē disibilem passim z fm q q signū
qz hoc ē pole si pōnat' in ēt q' erit q dionē ēt
figrat · hoc g' pōito n̄ remanebit disible · est g'
ins rōnis q qz ñ est ī'gens pole pōn in ēt · si corp'
est oīo disible z hoc pole nō est ī'gens · q sil' sit
hoc passū z sil' sit actu disiū · sā z si sil' ñ dicit'
tū z si h' fiet z pōnet' in ēt ñ sequet' inde ī pole
Deinde cū dr · q pp̄ z fm me' adducit fam rō
nē · sā q' rōne qz corp' est disible fm medium si
gnū · Si pōnat' simple actu disiū fm tale signū
ñ sequet' ī'gens · silr g' z pam rōne si est corp'
vlr disible aut si oīo est ī nātū ēt disible si dicat'
sup · oīo ut est natū dici · nullū erit in pole nas
cens · sā si ut; si mille milia pcū disa fiunt corp
nullū ī pole nascet' inde · hēz vtiq; nisi ea dicat
ita ex quo pōnit' oīo disibilia fm oia sig' disi
ua · Si pōnat' oīo sic actu disa · ñ erit ī'gens p
nō oīo actu diuidantur · // Deinde cū dicit
g' oīo tale · ondo ñ ēt ī'gens pōne corp' ēt actu
disiū fm oē signū · tū qz pōnit ī ēt ñ sens
ide ī'gens tū z' qz q' rōne p' pōi actu disiū pm
rōe p' pōi ēt disiū f oē signū · Inpte isti addu
cit' rō democri q' uterbat' ondē q hō dione
fēa stabat resolucō ad corp ī disibilia · erat aut
sua rō tal' dico sorte f q q signū q relīq'
ex dione · ut' erūt magitudines disibles · ut' pōn
ta ut' ll · ut' sfficies · ut' passiones · ut' corp ī disi
blia · Si ñ ē aliq' p̄dēcorp · relinq'r' g' ēt corp in
disibilia · In hō a' rōne sic procedit · qz p' ondit
q ex dione p̄dēa ñ p' relīq' a'd a' a corporibus

indisibliby · ſo q. pſo z vlt omes mathematici videbant resolui cor in ſuperficies · ſi ficies in lineas · lineas in puncta · Ideo adducit plures rones ad ondd' ñ posse cor resolui in puncta · ccd recolligit ſucincte ronem cota · concludens tale dione ſtare ad cor diſibilia · ſa ps incipit ibi · amp a' z b' erunt · c'cia i' · q' pp ſit ly ni · cc pnm · nuſ · facit · nã p ondit q pd cã dio ñ ſtat ad magtudines diſibiles · ſo q nõ ſtat ad puncta ut ad ll · ccd q ñ ad ſuperficies · qrto q ñ ad passiones · ſa ibi · Si ſi ullm erit · c'cia ibi · Si z ſi q' dio · qrta ibi · Si a' ñ eſt cor · Dicit go pp q ſi corp eſt oio tale · i · oio diſibile ponat go in ce z didat q' gt erit reliquũ ſecã cah dione · ñ erit pole q re linq' magtudo diſibil · qz hoc pnõo erit p corp ñ diſu oio cũ possit pl' didi · erat a' ut dicebat oio diſibile z ponebat ſup oio actu diſu · Vende cũ dr · Si ſi ullo oiſo · Si ſi ullm · oiſo q ñ ſtare dione ad magtudines diſibiles · or q ñ ſtat ut ad puncta ut ad ll z duo facit · qz p pnm q incedit · ſo manifestat q dixat ibi · q pp q gnab · Dicit go q ſi ſecã pdcã dione ñ relinq' aliq corp diſibile ng magtudo · dices forte q dio erit aut ex punctis ita q ea ex q'by eſt qpoteũ corp erunt ſũ dione · qz erunt puncta indiſiblia · aut forte dices q relictũ ex dione ñ erit puncta · Si oio ll · Ve m qz a' ſtdoz ē ipole · Vende cũ dr · q pp z gnab · pbat ueritũ pdcõz ēe pole · Ideo facit duo · qz pp p ondit q ñ p ſtare dio ad ll · ſo q nõ ad puncta · i · Sil a' z ſicut dicit go q qz ut ex eiſd' qpoterat ad ī que didr · Si edt pole cor diuidi in ll gnab cor ex illo z erit cor qpoteũ ex illo z oe · i · z toteũ cor erit vtiq ll z ñ erit ad existens ſ appens tũz qz ſ' ſ' ī gen ī gens eſt cor didi inf · Vende cũ dicit · Sil z ſi erit · or ñ ſtare dione ad puncta · qz ſi erit dio ex punctis · cor ſic diſu nõ eſt q m qz ex punctis ñ p fieri magtudo · q ſic ondit qz q ñ puncta tãgebãt ſe · i · q ñ erant magtudo gnua ī qua puncta qdã m ſe tangebãt · qz ſil erant z vna magtudo erat ogn neus oia illa puncta · oia illa puncta ñ faciebãt oe i · i · toteũ corp ſine illã totã magtudinem ēe ad mai · eſt go inf rones · q qz oia puncta ecencia in ñ magtudine gnua ñ faciũt magtudinem maiorem · Ideo ex punctis ñ pt fieri aliq magtudo · q a' puncta nichil augent pz · nã in linea gnua ñſt ñ duo puncta tactu · Si ei didat fieri ubi pla puncta tactu q' duo · Si go puncta ad augent · qz m magtne diſa ſt' pla puncta tactu q' ingnua as ptes magtudis gnune ſil' ſiupte ēent pl' q' ſi ñ totũ · q ē ī gens · go qz dio magtudis ī duo ut ī pla omes ptes magtudis ſil' ſiupte ñ ſt ng mai ng min' oe · i · tota poze magtudine z qz pla'ita puctoz ñ auget ſi omes puncti qpondãt nullam faciũt magtudinem · ſi go ex punctis ñ p fieri magtdo ſequ' q ñ possit didi ī puncta · q declare volebam · Vende cũ dicit · Si z ſi qua dio ostendit dione corpis ñ posse ſtare ad ſt' fieri · qz ſi fiat aliq dio z q' rasura · i · ſup ficies q pot dici rasura · qz eſt ī extimo corpis · z primo videt attingi rasorio · Si hi rasura z hi ſup ficies fiat de corpe · nr q corp resoluat in ſu

ficies qz ex eiſdẽ aliq qpoterat in que resolui · ſecũdo q cor egdiat · i · q corp fiat z q ſtriat ex magtudine · ut ex dimẽſione ut hẽt a hã · i · ex ſuperficie · q post dici magtudo z dimẽſio · ſcm longitudinem z latitudinem · hic ñ ſit magtudo ſcm pfũditatẽ · Si ſi hoc ponat q fiat corp ex ſuperficie cũ corp ſit magtudo ſcm pfũditatẽ z ñ ſuperficies erit idẽ ſcmo q p' ut · z dicemus id q p' ut dicebamus · videt quo corp q eſt diſibile z eſt magtudo ſ pfũditatẽ fiet ſup ex ñ magtudine ſ pfũditatẽ ſequ' Sequ' go ī eſt q p' ut dicebat · ſ ex ñ magtudine magtudinem fieri · Vende cũ dicit · ſi a' ñ ē corp oñdit ñ ſtare dionẽ ad passiones z duo facit · ſ q duplr hoc pbat · ſa rõ ibi · z eſt magtudo puncti · p'ma rõ talis q relinq' ex dione ñ eſt cor diſibile · n' ll · n' puncta · n' ſuperficies · Si dices forte q eſt ſpes aliq aut passio ſequ' ī q' eſt q' te · nã cũ ea in que didr ſint p ſe existentia Si ī passiones diderent corp passio ſe cedet z eẽt ſeg gabil z possit p ſe existere q eſt ī q' eſt Vende cũ dicit · z eſt magtudo puncti · adducit ſcm rones · q tal eſt · passion de ſe ñ qpetit magtudo · omis · n · passio p ſe loquendo dicit q ī diſibile · vñ magtudo ei eſt q magtudo puncti ſine magtudo tacti p eodẽ · n · hic accipit puncta z tacta · Dicit · n · puncta tacta qz ē rõ q' linee ſe qtingãt Si go passioni ñ qpetit magtudo dicens corp didi ī passiones erit p aciet ī q' eſt · videt ex ñ magtudine ē magtudinem · cũ deũ ſit ex eiſd' ad qpon in que resolui · Vende cũ dicit · amp a' b' erunt · qz videbat magis rõnable corpi vltima resolui ī puncta qz plonici z mathematici hoc dicẽ videbant · Ideo adducit plures rones ad ondd' hoc ſp' alit ē ī pole · z ta facit · ſ q tres rones ad ducit · ſa ibi · tactus · n · ſp · c'cia ibi · amp ſic dideus · Ad eindencia p me ñdum notandũ q ē ſcdm magtudinis ex punctis fieri duo modi dicendi · q dã · n · posuit hoc ē p motũ vt q puncta motu facit lineã · linea mota ſup ficiẽ · ſuperficies mota corp · q dã vo dicebant q absq tali motu z absq tali fluxu magtudo fiebat ex punctis argunt go dcmodo q ſine ponãt puncta ī mobiles ſine mutata ſi magtudo didat in puncta illa puncta erũt b · i · alicubi qz ptes in quas didr corp · or q alicubi ē · Si puncta ñ pot qpere locus · cũ locus ſit q' q' z q' ñ possit esse ñ qpto · qz loc equat locato in punctis ñ potest didi corp · Vende cũ dicit · tact · n · ſp · ponit ſcm rones · ſa ſic magnete naturali eſt attractive q agit z q eſt rõ agendi calidũ agit z calor eſt rõ agendi z id q eſt rõ agendi · ñ p ſe existit ut calor ñ eſt q' p ſe exis · Si eſt exis in calido q eſt aliq aliud excepto calore · Sic ī tãgente aliud eſt q tangit · aliud q eſt rõ tangendi · nã hũcia vltima ſe tangũt · Ipa vo vltia ſt rõ tangendi z Ideo talia ñ p ſe existunt · Si ſt ī tãgentib primo go q pot dici primetus

tactus & dio · punct. n. dicit. mag. est q̃ ī dis le
dio vo dicit. q̃ sp̃ sup aliquo punto dicit. line
a · tact. a' notac. mag. est rō q̃ se lineę tangāt
& q̃ talia vt deūm est ñ poss. p se existere cū ea iq̃
dicit. cor. p se existant impuncta ñ potest fieri ta
lis dio · ideo aut q̃ tact. r. punctus nūq. sup. p se
existit · Sz sp̃ est vn. duor quorda se tāgēciū
r. sp̃ est enim dā tangētis · punct. n. alīq. est tagē
tis sic passio est ad sōm · vnde sp̃ est inquodam
tangēte · q̃ ipo tangente cōte alīo · pt. punctū
qui dr. tact. & dio sīg. utriq; quis p̃dcōr plōr
q̃ lib; sine q̃ lib; magnitudinē ut corp. aut q̃ta
tem potest esse oīo visibile & dīdi ī puncta · hī
possibilia ponūt et · q̃ sup. ponūt puncta p se
existere · cū ñ possint p se esse · Demde cū dicit.
nūq. si dīdens · ponūt ceta rōnē · q̃ si aliq̃s dī
dens lignū ul' aliq̃ a' corp. & ponūt singlās p
ces sīl sūpte st q̃ esse & q̃ vnū suo cort. Sz
puncta ñ posse esse in magnitudī · g. in ea ñ p. dīdi
magē do. Demde cū dicit · quia pp̃ sic hz
resumūt cōta rōm · vt concludat intentū dicēs
q̃ si corp. visibile · sic hz mediū signū & q̃ lib; a
signū · q̃ p. b q̃ q̃ signū dīdi · q̃ pōt secūdi
lignū b q̃ q̃ signū · Si g. ponat. oīo dīsū · ut
potestate ē visibile · q̃ erit pt. dīonē · r. q̃ reli
ge. dione fēn · si dicat. q̃ ē passio aliq̃ quo in
passiones dissoluūt. corpa & grāant. ex ipis.
a. quo sepabūt. hī · s. passiones a sōis · Imp̃le
est g. q̃ fiat dio in passiones · sic sup. imple ē
p deūm dionē stare ad magnitudines visibiles.
ul' ad ñ · ul' ad superiores · ul' ad puncta · q̃ pp̃ sicēt
pole stare · sup. dionē ad puncta ēt pole · sup.
ex tactis aut ex punctis ēe magnitudinē · q̃ est
ingens · multo g. phs breuior & sucinete re
sumie rōnē q̃ ad ñ p. deōr. p. stare dio corpis
Si dīdat. b q̃ q̃ signū · Sz ul' stabit ad aliq̃ p
deōr. ul' ad cōr ī visibilia · cū oīsū sit ñ posse
stare ad p. deā · nēte ē ēe cōr ī visibilia & mag.
tudies ī visibiles ad q̃ sup. stat vltīa resolo & q̃
talia sē p. ī rez ad q̃ stat vltīa resolo q̃ pōtur
arguebat democr. cōr indisibilia ēe rez p. ī
ut ipē ponebat · Demde cū dicit · Sz & h pp
nētur · solut ad questa q̃ solo mag. est adui
tatē q̃ dnis · q̃. ad fōzm q̃rendi · duo a' facit ·
q̃ p. gemmat se ad dicēda & dat modū soluēdi
vo ponūt ipam solone · i. oē q̃dem corp.
Dicit g. q̃ ponētur hoc · q̃ posunt democr. ñ
min. r. ilo. q̃ ī pole q̃ multa ī pole sequūt. Si
possit dīdi corp. usq; ad cōr indisibilia · De
hus a' ī possibilib; seqūtur ad pōnē cuēta sem
tatū est ī talis · ut ī ceō ceh & mūdi & h ibi pōi
ta sint hī ī g'enera · Sz cū hoc q̃ democr. q̃rit
repētādū ē hic solue · Ideo ut i. soluam. dd' est
rurs. & repetēdū q̃onē ap'ii. Demde cū dr.
oē q̃dem corp. ponit solone repetēdo q̃onē
ap'ii. r. ab eo ī quo p'ncip. gst. gsistit · p'ncip.
a' q̃o gsistit ī vidēdo quo corp. sensibile ē visi
bile b vnū q̃q signū & quo nō · sīl oē corp.
sensibile ēt visibile b q̃q signū & ē ī visibile
ñ ēt ī sens alter cū & alter · sīl hoc · s.

visibilitas b q̃q signū q̃ ēt corpi potēte · hoc a' · s.
indisibilitas existit sū q̃ ēt corpi actu · p. g. est
visibile corp. b q̃q signū h ñ actu · q̃ nūq. actu ēt
disū b vnū q̃q signū · soluta est g. q̃o q̃ūcū ad dis
sicl'tatē q̃licī · h ñ soluta q̃m ad fōzm q̃rendi b
q̃ hic dūtur. infra supplebitur.

c Sse a' simil oīo &c. Posita via democri p
q̃ oīdebat corpi ēe indisibilia q̃ corp. potest
dīdi b vnū q̃q signū · disūū quo fēō erant
g. residuū dionis · cōr indisibilia & posita solone q̃m
ad difficl'tatē q̃oīs · hic ñ q̃m ad fōzm q̃rendi · imp
te ista ponit modū & viā democri p q̃ venaba
t. cōr ēe indisibilia · eo q̃ ñ possit dīdi corp. b q̃
hb; punctū grammaticū & solut simp. ad hūc bi
am supplendo q̃ fiat ī solone alia pt. mill. &
duo facit · q̃ p. pōit deūm via & dubōm · so po
nit solone ibi · quū a' latet · ēe p'mū duo facit
b q̃ democr. dupr. venat. q̃ deūm est · p. n. ve
nat. modū deūm via ipole. so via oīsua · ibi ·
Sz quū dīdit. Vicebat g. q̃ nēte erat ponē
cōr indisibilia · q̃ videt. vtiq; ēe ipole corp. ēe
sīl visibile potēte oīo · r. simpr. b oīe signū
sīl sicēt hoc pole q̃ corp. dīdi possit b oīe
signū tā disūū q̃ & grammaticū · fieret · r. poss.
pōm nēe ñ q̃ sumit. h ambo ī ēēnt corpi ac
tu · Sz ēēt disū actu b q̃q signū ex quo p. p.
sic visibile · h diso corpi b vnū q̃q signū ñ so
lū disūū h & grammaticū · fēā dione ñ remane
bit aliq̃ grammū & q̃ nēc ē grammū ñ ē cor. nll'in
g. erat reliquū corp. erit g. corp. corruptū
ī incorruptū & grādabit. ī ūrs. ex ī corpeo a' ex
punctis aut oīo ex illo · q̃ q̃ ñ ē grammū · ul' est
incorpeū ul' punct. ul' ī. & q̃ ī pole ē fīn talia
q̃ pōm & diso lit corp. ī pole ē corp. dīdi b q̃
hb; signū grammaticū · q̃ pleta g. dione b sig.
disūū remanētur solū signis grammaticis · re
liquū erūt grammata cōr ī disibilia · ē g. dare talia
cōr ul' ducēs ad ingēs. Stand' a' talem
ēe hīc rōnē democri · q̃ ñ solū est ad ppōtū
Sz & destruit · solonē fēam apho. Vicebat
n. ī soluēdo corp. ēe disible b q̃ signū pōn
te ñ actu q̃ hoc ē · q̃ si ēēt pole & fiēt. De
mde cū dr. Sz quū dīdit. ponit rōnes oīsuas
& duo facit b q̃ duas tales rōnes ponit · ba. f.
& alie sic erit · edebat · n. democr. q̃ q̃ appet;
ēe vm · pp̃ q̃ q̃ erat ī disible b appenēa & b
sensū ponebat ēe ī disible b vnitatē & q̃ una
g'cudo dīdit. ī separabilia · r. in pres separabiles
& q̃ p. magnitudis seinota & segregata sp̃ dīdit.
ī minores magnitudines · dicebat · ul'. ēe q̃ b pre
dīdenis · r. b pre dumsuā ñ erat ī hmta dio.
n. in hmta fēna n. sil' ē pole dīdere corp.
b oē signū grammaticū · ñ · n. est i. pole. b est
pole ipm dīdē usq; ad q'd · r. usq; ad a'd. ut usq;
ad pres insensibiles & ī disibiles b appenēa & p
ñs ī disibiles b vnitatē · concludebat g. q̃ nēte
erat existē magnitudies in disibiles & ī visibi
les · Demde cū dicit. & alie sic erit · pōit
alā rōnē ōīsuā dicens q̃ & alie · r. & alio m
sup. arguebat democr. ēe magnitudies indi

sibiles. qz sic ponendo erit gratia cõ et corruptio
sta hoc qd. i. corruptio erit segregatione dcõz cor
poris. hoc. i. gratia erit segregatione. et qz ponenda sit ea
p que possit saluari gratia et corruptio ponenda sit cor
indisibilia. videbatur. n. democito ñ esse corruptionem
et gratiam ñ ggregatione et segregatione principioz et qz
principiũ dicit q' minimũ et ĩ disible. Ideo p democ
eũ. q' negabat corpora indisibilia negabat pri' et negabat
motu' illes q' saluãt' p pri' talia. Ideo geludebat democrit'
q' hic erat primo cogens ad ponendũ
magnitudines indisibiles omnes a' iste rationes fundat' sup
hoc q corpus ñ est disible. s. q qz sigmũ oriunti
mũ. Deinde cũ dicit. quũ a' latet. soluit et
facit. qz p' soluit ad primã rationem ducentem ad ĩpo
so soluit ad primã rationem omnium. secũ soluit ad alia
ra. ibi. q' ppter est aggregatio. tertia ibi. Si ñ simpl' et
p se. Ad eundem ĩtentionem autem primo solomis notandũ
ñ esse diffinitam realem ĩter signũ disiuncũ et oriunta
tiũ. corpus. n. ẽ disible. s. omne signũ disiuncũ et
s. omne signũ oriuntiũ. Si hi pri' ñq' reducent ur
ad actũ oppositũ ñ ppter hoc negat' ĩ primũ q' po
ponto mere nullũ esse' ĩpo le. sta pole d; ponit in
ee ĩ act' s. q' est pole. act' a' ẽ duplex in fieri et ĩ
fecto esse. oriuntiũ a' ut ẽ in disible in ĩsiuncũ et sim
qz signũ ñ ẽ hi' ĩ act' in fecto esse. Si; in fi'. Ideo ñ
d; pon actu disiũ s. qz signũ. pri' tũ pon ĩactu ĩ
fi'. sta si ponet' ipsũ ñ esse disiũ. s. qz signũ actu
diso et ĩ fecto esse. Si; sp indiuiduũ fi' nullũ nascet' in
de magens si de hoc plenius ĩ dcta cõibus tractabit'
ad pseus tũ tm dcũ sit q oppte soluit' dubi
tacõ democri q' ad oẽm viã si oñdat' q s. omne
signũ tã disiũ q' et oriuntiũ esse disible corpus
pro et ĩ act' in fi'. qz ĩ tal actus sumit' illa pos
sibilitas. ñ a' esse disible actu et ĩ fecto esse. qz ñq' pot
disible esse actu disiũ et ĩdisibilia. qz ĩdisibilia exiũ
cia ĩre disibili s' ĩ vice ñ oriuntiũ' ñ origuãt'
ñ ñ' se hũt. duo a' facit phs ĩ pponendo solbiu
hũc. qz p' ponit eã sb iũ oriuso et qũ vli. so hec
ficat eã ipãm ibi. vr a' quũ hoc. dicit g' q democ
rit' latet. i. latet est paulogrammus. Si; nos dicam'
quo latet. sta quũ punct' ñ est punctũ vnd q
origin'. ñq' sup disible dicet' ĩdisibilia et pl
ĩdisibil' ñ p' separari a disibili et qz hoc est q punct'
ñ oriuntur' punctũ corp' esse disible ono. i. s. omne
signũ est at qlit' existit magnitudiũ est a' qlit'
ñ. i. vno ñ est vnum ho ñ ẽ flm. Deinde cũ
dicit. vr a' manifest q dupl et duo facit s q duo
p dupl. pl. n. oñdit quo magnitudo ñ ẽ vndiq
disibil. so quo ẽ vndiq disi'. ibi. hoc a' ẽ q ex
stit. notãd a' q sp cũ dicit' aliq disi' fit dno sit
aliquo ĩdisi'. vt si dicit' linea dicit' sup punctũ
In linea a' sit qdã punctũ ĩactu qdã ĩpo. In actu
a' sit punctũ existens ĩ extremitatibus linee. punctũ a'
ĩpo sit existens ĩ nulla linea. Si g' dicit' linea ñ p
dici q dicit' in punctũ continuo et q ẽ ĩ extremitate
linee. qz ulter illũ punctũ ñ ẽ de linea q' g' ponet
instrũ ĩ illo punctũ ñ abscidet. In alio g' punctũ
fiet dno. hz cũ illũ punctũ ñ oriuntur' nec origuntur
alia punct'. hz sp mt' illũ punctũ et ĩt' aliũ punctũ
cadat a linea media. ñ q' a linea pot abscidi ñ
linea et adisi' ñ disi' oportet g' et disi' esse origi
ñ in disi' si deliberet pt ĩdisi' abscindi et si vndiq
deliberet ĩdisi' abscindi vndiq deliberet ptem disi'
originari. Ideo ait q q qñ hi pt' videt; q ĩdisibilia
possint dici disi' videt' punctũ vndiq et vbq pot
esse punct'. Ita q punct' oriuntur' punctũ. q pp
nece. i. ex necessitate dicet magnitudinem in punctũ
cũ g' vndiq sit punctũ. q pp ex tactibus et punctis
nece est esse lineã q est magens. Deinde cũ dicit.
hoc a' est q existit. oñdo quo ñ est oriuntiũ vbq
disible. qz ñ est vbq punct'. cũ ñ sit punct' iuxta
punctũ. et quo pot oceedi corp' esse vbq disible et
vbq esse punctũ. dicens q hoc videt; q vbq existit
punct' vitate. quũ vtiq magnitudo sup ẽ vna et
oriunta. et qz o mis puncti sunt vnusq; punctus ori
uant lineam. ex quo linea est vbq oriunta. vbq
nece est esse punctũ. est g' punctus vbq p oppacõ
ne ad pres linee. qz ĩ oi pte linee et unq' qlib;
pte linee est punct'. Si; ñ ẽ punctus vbq p oppacõ
ne ad punctũ qz no est punctus unq' punctũ. Ideo
sbdit q pres puncti no sit vna. i. ñ sit simil. qz ñ
sit oriu. quia pp ñ vbiq est punct' cũ ñ sit quiet'
alci puncti. sta si punct' cũ puncto quiet' esset q
rone esset oriuntiũ disi' s. punctũ medium ĩt duas
pres linee. pari rone esset disi' s. punctũ origuntur
ñ alio puncto. polsh; g' si dno linee oriunte ĩ line
as et ĩ puncta et qz hoc ñ est pole. Ideo ñ ẽ signũ o
riguntur signo. nz punctũ puncto. hoc. n. fuit s hoc
i. s puncta ẽ oppo. et oriuntiũ et dno. punct'. n. ẽ ori
untur' et disiuncũ linee et qz sp sup indisi' ñ fit dno
i. p dnõe abscindit' q ĩdisi' est quietũ et qz
ĩ oriuntur indisi' ñ est quietũ ĩdisi'. Immo ĩt
dno indisibilia cadunt oriuntiũ medium nunq' a disi'
pt separari pl indisi'. nec oriuntiũ dici pt ĩ pres in
disibiles. Deinde cũ dicit. q pp est aggregatio. sol
uit iam rõnẽ. soluit a' et oñdendo q' oriuntur
vitatis q' fluentis. sta dicit oriuntiũ ĩ indisibilia
s vitate fluxu est. Si; ĩ indisibilia s sensũ et appen
gentia vbi est. Ideo ait q aggregatio et segregatio. i. q
pp et dno oriuntur sup fi' p. Si; ñ in arthonia nec
ex arthonis. s vitate qz hoc pstio inlta ĩpo
nuntur. sto. n. ita dicit' oriuntiũ q dno fiat vbq
vbq. cũ sit vbq punct'. qz ñ ẽ vnus punct' nisi aliũ
punctũ. Si. n. punct' est origin' puncto. hoc vtiq
esset q esset oriuntiũ vbq disi' et fieret dno ĩ mãq
ma s vitate. q ñ ẽ vbi. Si; ĩ pna et minuta et ex
minutis ñ s vitate. Si; sup s appenentia est aggre
gatio et segregatio. Deinde cũ dicit. Si; ñ simpl' et pstea
soluit etiã rõnẽ et duo facit. qz primo soluit ro
nem dictã oñdendo gratiõnẽ et corruptionẽ ñ
esse aggregationem et segregationem. so oñdit ad qd talia
deseruiãt gratiõnẽ et corruptionẽ. ibi. segregata
a' et aggregata. dicit g' q simpl' et pstea gratia ñ deri
uat sine nõ diffinit' q' ad id q est p aggregatio
nẽ et segregationẽ ut qdã indicũt. volunt. n. ali
q' q manente oriuntiũ q' ñ ĩmutatione pstea ĩ ipo
esset alteratio solũ. Si; hoc ẽ ĩ quo fallũt' oia dcta
antiquoz. alia a' ĩrã hz oio qz ĩ h oio deteriorãtur
aliq' ñ est. n. gratio et corruptio simpl' aggregatio
ne et segregatione. Si; q' gratio et corruptio qñ ĩmutat'

hoc totum in hoc totum. exponunt a'quidam in gratia
esse transmutari totum in totum. qz nihil est fortius transmu
tari in fortius et minus. hoc a' si possit aliquo modo esset
ad bonum intellectum. non est tamen de intentione ar.
Sed de intentione eorum esse possit esse gratiam esse et corrumpi
esse absque diminutione quantitatis. Sed totum non diminu
transmutatur in totum. Alii a' ab arte. oem talem
transmutationem estimabant alteracionem esse. in. u.
differt gratia ab alteracione q' una fiat dione gratiam.
Sed alia bono non. aere. n. non diuino p' alterari et
corrumpi. Sed in hoc differt gratia ab alteracione qz
in aere et ceteris aliis corporibus transmutacoibus
ceteris esse hoc per rationem et fortius. hoc a' per minus
quam g' est transmutacio in hus. s. in substantiis et est
resolucio usque ad minimum tunc est gratia et corruptio
Quia bono est transmutacio in passionibus et per accidens
tuam ad ut per minimum tunc. Sed per rationem et fortius. et
est alteracio. Deinde cum dr. seg'grata. a' et gg'
gratis. qz duplex phis q' ermhar dicebat gratia
esse gg'gracionem ne videret aliquis eos oio
a Virtute deuiasse et in nullo talia gratiacionis et
corruptecionis definire o' quo ad illa faciunt
dicens q' q' sit leuis' gg'gratis et seg'gratis. leuis'
mutabilia sit. q. u. de facili diuinum de facili cor
rumpitur. nam si aq' diuinum inpossibilis aquas
cicl' aqua gratis et corrumpitur. hoc a' magis nu
est in sapientibus. dicere q' pua seruus prius posita
facili' in vice transeunt. unde a' cum determinatum
sit. quia in p' est gratiacionem esse gg'gracionem
sicut quidam inquiunt.

Determinatis autem huius. et. Postq' phis
determinauit de gratiacione et de aliis moribus
et opiniones aliorum. Inpte illa determinat
de eis et opinionem approbat et dicit' p' illa in duas
qz p' determinat de gratiacione et se sit de gratiacio
ne simplici. Secundo determinat de aliis moribus ane
xis ibi. de gratiacione a' et alteracione dicis. ostendit
duo facit. qz p' ponit rationem hinc. vt' ad ge
nere' simpl'. Secundo arguit ad rationem approbatam. ibi.
gr. u. simpliciter erit. Dicit g' q' determinatis huius q'
dicitur antiq' de gratiacione simpliciter et de aliis
moribus. qz ipsi simpliciter gratiacionem saluare in
potest. rationale est q' primo videamus vtrum gratia
ad simpl' et corrumpit. aut appe quod in gratia
simpl'. Sed ostendit gratiacio est et quod et in gratiacione in est
transmutacio ex simpl' in simpl'. Sed sit ex aliquo
in ad pnta ex albedine sani. aut ex sano al
bedinis. aut pnm ex magno. aut magnum ex
pno et ota alia si hoc in. Inquibus est sola gratiacio
quam et transmutacio et accencia. Deinde cum dr
gr. u. simpl'. arguit ad rationem approbatam et duo fa
cit. qz p' arguit. Secundo soluit ibi. de huis a' et in
aliis. est primum duo facit. qz p' et et q' duplex plat
in posse ad simpl' gratiam. et ibi. aut primum sigt
dr g' q' si erit gratia simpliciter. est simpliciter ad gratiam ex
non ente. q' p' erit bonum dicere q' quibus dam existit tam
q' sunt gratiis. non est ex quo gratiam q' est magis est.
sed accipendo non est simpl'. ut si de non ente loquim
non potest esse gratiis sunt. q' a' sic oportet esse pri.
qz sic gratia quam est ex non ente aliquo sum ex non ente

et quod. ut ex non albo album. aut ex non bono bonum.
Sic gratia simpl' erit ex non ente simpl' et qz hoc
est si gratia sup' nulla erit gratia simpl' Sed simpl'
vbi sup. omis gratia erit. aut ex non bono aut
sup. ex non albo. aut ex non ente aliquo non q' tam est
ex non ente simpl'. Deinde cum dr. aut primum
sigt. adducit sam rationem et ne laboret in equi
voco distinguit qz modis dr simpliciter dicens
aut sup. simpliciter bono non sigt primum et bonum
qq p'dicamentum entis. si sigt sbam q' est primum
te p'dicamenta entis. alio non est simpl'. idem est
q' ens vbi omia q' p'hedens quoq; a' non simpl'
simpliciter non q' simpliciter gratiam. nam si sumatur
simpl' pro ente id q' primum et pro sigt sbam. qz
g' gratia simpliciter est ex non ente. simpl' gratia sbe
erit ex non sbam. Sed cum non existit sbam q' est ens
simpl'. manifestum est q' non erit hoc. v. non erit ac
cidens q' non est ens aliq. quia non erit nullum
aliorum p'dicamentorum pnta nec tale. v. nec q'litas
nec q'tas nec loc'. separate. u. essent p se passiones
a sbis. esset g' gratia ex nilo. si bono non ens simpl'
idem est q' non ens vbi ad hoc sequitur gratiacionem esse
ex nilo. qz si erit negacio vbi omnium entium. non est
est gratia gratiam ex nullo. Deinde cum dr.
de huis quidem et aliis. soluit et ea facit. qz p'
soluit. Secundo obiciit g' solutionem. ibi quidam
gonem ex cui' solutione appet vitas quisti. Sed a
ibi. qz a' et hius determinatis. ibi. de huis a'
q'tum quantum. soluendo a' stat in hoc. qz rationes
procedebant. ex insufficienti. qz non ens simpl'
dicit' exp'. vel non ens. sbam vel non ens vbi vel non
ens actu gratia q' g' simpl' fit ex non ente simpl'
qz fit ex ente in potentia. Ideo aut q' de huis dicun
est et determinatum malus s' monibus ut in p' phicorum
cum amp' et uno breuiter dd' est ad de hoc. nam si
bono non gratia est ex non ente simpl'. alio non ex
non ente. sed id ex quo est gratia simpl' sit ente po
tentie entis. actu a' non entis. ut ente. u. q' dicit' sbam
gratiam p' existere vbi non. v. p' existere non entis actu
et potentia. Deinde cum dr. q' a' et huius. arguit q'
determinata et duo facit. qz p' ponit determinata hic
mutabilem gonem annexam et repetit gonem a p'mo
Secundo g' determinata arguit ibi. si. u. q' gratiabit'. dicit
g' q' huius determinatis by determinacio mutabilem gon
nem. Ideo repetendum est rursus gonem a p'mo. quia est
gratia sbe gratia simpl' sine hoc ponat' ex potentia
te ente. sed q'lis alius. q'ret. u. aliquis vtrum possit
saluari vbi gratia. et gratia simpl'. vt gratia sbe
et gratia hic et q. gratia quidem et q'lis et vbi et q' dem
est de gratiacione. eod' modo q'ret et de corruptione
vel a' tollitur vbi non habem' q'tem habet. Sed non q'tem
et tunc est totum referend' ad gratiacionem sbe tot
tum a' non' bonum est vt patuit. Deinde cum
dicit. Sed. q' gratiabitur. resumpta questio
ne arguit q'tra determinata soluebatur. u.
questio. q' fiebat generacio ex non ente
simpliciter. quia fiebat ex ente in potentia
et q' generacio substancie est ex po
tentia substancia. Set tunc q' surgit
mirabilis qo. qz gratiacionis sbam q' ponitur

pō · sba · vel ē actu aliquorū p̄dicamentorū vel nullum
quorū · n · dicit · sed ingens · duo g̃ facit · qr p̄ o
sbm gratiosū n̄ posse esse · sic p̄ sbā z n̄ actu ·
q z n̄ sit actu aliq aliorū p̄dicamentorū · ko dicit
ic aliud mbrū videlicet n̄ esse p̄ se sbm gratiosū
nisi n̄ esset actu sbā · esset ē actu aliqz aliorū p̄dica
mentorū · sed ibi · sed a hoc qd · esse p̄mū duo facit
f q dupl̄ probat p̄ p̄ncipiū · sa · ibi · z amp̄ q mānsie
vicit g̃ q si gratia · q · n · sbā · mānsīm est q
sbm gratiosū · sm nil ex q erit gratiosū z iq̄ necesse
est ē sīmutari q corrumpi · illa · s · hi nil erit
aliq sbā p̄ter actu vo n̄ z ē n̄ sit actu sbā
est ipo vel ens actu aliq aliorū p̄ter vel
erit actu q̄ aut ipse · aut erit p̄ter ens
v · sbā z p̄ter hoc ens · v · accens · sim p̄ a z ac
cu · nec erit ens nec hoc · v · nec erit sbā · nec accens
si a nil est actu · s; ē oia p̄ter · g̃ q ē esse ad
separū · q n̄ sit sbā nec accens z p̄ g̃ q n̄ sit
ens actu · q ē ī g̃ens · p̄ta · n · p̄ n̄ p̄ hīc se
parū ē z p̄ se ens · Deinde cū dr · z amp̄
q mānsie · p̄ē p̄ tam rōnē · nā q sīt actu ad p̄
dicī n̄ · n · n · ē albū n̄ q ē actu albū · si · n · q ē
p̄ albū nigrū · ē albū · q g̃ nec ē actu sbā n̄
accens · nec ē sbā nec accens · z q sbā z accens sufficiē
ē · Videne dicit gen̄ entis q p̄ ē tale p̄
ē · p̄ · q · si q p̄ gratiosū sbm · nec actu sbā nec
accens · Incidunt q mānsie p̄ne p̄hantes erant
ignorantes · v · gnari ad ex nilo p̄mo existere · v ·
ex nilo p̄existere sū ex nilo · Deinde cū dr ·
Sed a hoc · īpbat ad mbrū · q · si p̄ponat gratiosū
sbm ē hoc aliorū p̄dicamentorū · Ita cū q non
existit ad · v · aliq sbā erit sic dixim̄ separate
passiones a sbm q est īg̃ens ·

E hinc qd g̃ z ē q̄ ē q̄ ē gratiosū · z ē · Inpre
ista vt dicebat̄ sunt p̄dicā qdā qm
ex eis solone hīz via ad solvend qonem
p̄p̄ītā z ētia appet p̄ n̄ qo rōnabile · duo g̃ fa
cit · q · p̄ p̄mitat dcam qonē z solvit · so ex so
hīcōe ei īcipit īnestigare de p̄ n̄ qone · ibi ·
p̄p̄ q a hoc · ē p̄mū duo facit · q · p̄ p̄ponit
dcam qonē · so exseq de ea ibi · hīz a qonem
sufficiētē · p̄ma p̄s dicit īpres tres · q · p̄mo
p̄ponit qonē · so ostē qr qo est īducta · ētio
assignē cam dē · sa ibi · exīte a cā · ētia · ibi ·
de illa qd · n · dcim ē · Vicit g̃ q de hīs rōtā
dū est q̄ gtingit · i · q̄ decet · ut hīt alia līa
est q · ad eundētia dōz spectat īq̄rere de gra
tuitā cōe gratiosū · qrēd est sup · q ē cā ut gratiosū fit
sep cā simp̄ q̄ p̄ p̄ē · i · qr n̄ deficit gratiosū
nec h nec illa · Deinde cū dr · exīte a cā · o
qr est īducta tal qo · nā cā gtuitā gratiosū
gtuitā est dupl · vna q dicit ē p̄ n̄
vel mot · i · cā efficiens z vna alia tal cā est
nū · tale a cam ē ddm est · i · cū qrit de cā
gtuitante gratiosum n̄ īducit z qo p̄p cam
efficiētē · p̄p cam talem · i · p̄p n̄lem · Be
nde cū dr · de illa qd · n · assignē rōnē z cam ei
q dicat · z duo facit · p̄ q duo dicat · p · n ·
ondit · qr n̄ ē qo īducta p̄p cam efficiētē
so qr est īducta p̄p cam n̄lem · ibi · a

vt in m · Vicit g̃ de illa · v · de cā efficiēte
dcim ē · p̄ n̄ mīnomby de motu · i · in octauo phī
cor · ibi · n · ostēsū est h̄ mobilia reduci īd duo · mo
nēta quorū hoc qd ē est īmobile p̄ se ē p̄ ut
p̄ma cā · hoc a mo · sy · ut celū z iste sīt due
cause efficiētes gtuitā gratiosū · declare
a de īmobili cā q est de nūo hīz dcīz cāz · est
q̄ alī plīe qr n̄lis · sīt · n · ad philosophādi
p̄ma · Declare vo de alia cā mouēte · q gtuitā
mouet · vel de cor celesti z de motu solis in
obliq̄ circulo · dd ē p̄ hoc ut in fine sī hī · ibi
n · ondet · quō tal est cā dōz singlariū · n · dōz
gtuabliū z corruptibliū · g̃ p̄p cam efficiētē
n̄ est īducta qo · qr declare de ea q sbam ·
n̄ sīt vlī ad plīm n̄lem · vt q̄ ad ea q ē
īmobil · vel n̄ sīt ad p̄sentē ētia ētarū ·
sz ad finē hīb · ut q̄ ad ea q sīt mouet · Deinde
de cū dr · nūc a ut in m · o qr est īducta qo
p̄p cam n̄lē · dicens q nūc dicam̄ cam p̄p̄ītā
i · p̄ītā · vt cam gtuitā gratiosū · z dicam̄ ea
ut in n̄ sīt · i · ut sīt n̄ eigit n̄ ex pte n̄
fri p̄ p̄p q̄ cam gratiā z corrupcō sīt sīt z n̄
deficit n̄ · est · n · rōnabile · hoc hic qrē · qr eo
declarato si n̄ forsan fiet mānīm de q̄sito · nūc
quō oportebit dicē z q̄rit mānīm · quō ē dd n̄
quō est rōnabil qo de simplici gratiā z corrup
cōne · Deinde cū dr · hīz a qo ne sufficiētē
exēplē de dcā qone z duo facit · qr p̄ repetit
qonē · so solvit ad ea ibi · n · vtq p̄p · dicit
g̃ q hīt qonē sufficiētē · i · rōnabilem z bonā ·
q ē cā q gratiā oplicat · i · multiplicat z gtuita
at z n̄q deficit cū id q corrpit se cedat ad
n̄ens · id a q ē n̄ ens n̄ est · cōsū ē · n · id ex q ē
gratiā ē id q q cōsumitat q cōsumitat vel
gratiosū sbm · sīt q̄cq corrpit · i hoc habibit
vlcmū · cedit · n · i id q corrpit · n · sui ī ea
p̄ōm · Si g̃ tale sbm q p̄ponit n̄ ens · n · est ac
cu sbā n · a · qr n · ei q̄ le · n · q · n · n · vbi · q corr
pit · sup · sīt videt ad ūlīm · cū cedat i n̄ ens
z si p gratiosum sīt q ē ens secedit · qr ē tota
q sīpreā eleūcū · i · p̄ n̄ q est sbm gratiosū z qr
ōe · i · totū n̄ ē fēm mane z vicinū · Si sīmū
erat ex q fit vmū q q gratiosū · Deinde cū
dicit · nō · n · solvit z duo facit · qr p̄ remouet
q̄dā solucōes falsas · so p̄ solucōnē vī · ibi ·
quo cta · p̄p hī · ē p̄mū duo facit · q q duas ta
les solones remouet · sa · ibi · p̄ōāte a ē · dicet
forte aliq gratiosum n̄ deficit · qr sbm gratiosū ē · nō ·
īstinctū · hoc remouet phīs dicens · q n̄ ē vnū
dcim q gratiosum n̄ deficit · p̄p īstinctū ē · sbm gratio
sū ex quo fit gratiosum · hoc · n · ē īpo q ad sīt in
stinctū īactu · Deinde cū dr · p̄ōāte a est ·
remouet aliā sophīcā solonē · dicēt forte
ālī hīz n̄ sīt īstinctū īactu ē cū p̄ōāte z dicit
semp · n · p ad abscidi a gtuitio · z n̄q deficiet
cū sīt dissibile īnstinctū · q p̄p dicēt aliq hīc
solū ē cam gratiosum n̄ ē deficiētē qm sīp
gratiosum sīp m · Sic gtuitū · n̄q deficit si sīp
dicit in minores z minores p̄tes · hoc a īplicat
phīs qr repugnat sensui dicens · nūc a n̄ videm

hoc sup. qz sp gnier mnu sp min. ñno de nõ
z de sbo gnacõis si depit ut. j. oñdet. Vem
de eñ dr. q cõt pp hi. dat vam solone dicens.
q qz corrupcõ hi ẽ gno alci z eo gno hi est
corrupcõ alci. Ideo necẽ ẽ cõt gnacõm z cõs
mutacõm. Juqta. i. q mutat z sñ defeñ. Idõ
n. sbm gnionis. ñq deficit simpr. qz cũ amit
rit fozm vnã. acqirit fozm aliam. cũ vnũ
corrupit ad gnat. de gnacõe g z corrup
cõe sp cõt silit. i. eod nõ absq discrimnacõ
ne cõt vnũ q p eneñ. estiandũ ẽ hũc cõt suf
ficiẽtẽ cam oib; qz. s. corrupcõ vni ẽ gno al
ci et eqnerso.

Preter q autẽ hi. zc. Poita qõne pdẽa
et soluta ipce ista. ex solone et inced
ad iuestigadũ de pmi q sito. z ita facit
qz pmo resumit qõm principale. fo ex solo
ne qõis pdẽte o ea cõt rõnabile. et cõ exsecs
de ea. fa. ibi. si idẽ ẽ gno. et ia. ibi. dñs. n.
qñ. dr g rursus pseruta d cõt de qõne pmi
videlz pp qd dicit gnari z corrupi simpr. hoc
a ñ simpr. Vemde eñ dr. si id ẽ gno. o
hũc rõm cõt rõnabile ex solone qd it pdẽte
sla si idẽ ẽ gno hi z corrupcõ hi z eo. qz
corrupcõ hi ẽ gno hi. ulla ẽ gno simpr.
n corrupcõ simpr. si g als qrit vtm qeigit
cõt gnacõm simpr qrit rõne. i. qrit qõm rõ
nabilem. Slocta d a q qõ pm ãneqa fuit
qr ñ erat totũ mane z qr ñ erat totũ q sup
eñ ñ le pmm. ad hoc a solueb. qz ñ ñ de
pit simpr. sz corrupcõ vni ẽ gno alci. eñ
g ad corrupit ñ pit ñ et. sz efficit sb fozh
a. ex hõc a solone soluit p dubiũ. videlz eñ
id ex q gnat sba ñ sit actu sba. vtm sit actu
alioz pdicamẽtoz. pz. n. cõt actu sbam. ex q
gnat sba. ñ. n. oz cõt ullam sbam ex q sba
gnat sufficit. n. ñ cõt actu sbam illã q gna
t. si. n. ex aliq dz gnari leo sufficit q illa
nõ ñ sit sb fozt leonis. et eñ sb alia spali fozt
et eñ hoc gengat. qz gnacõ vni est corrup
alci. Ideo id dubiũ dependebat ex solone qõ
nis ĩtepõite. Rursus ex dcã solone apet pm
qõ rõnabile. sla si id ex q gnat sba. ñ cõt
simpr eius posset absq difficlte saluare
gnacõnẽ simpr q eñ sit actu sba z simpr
eius id ex q gnat sba. et eñ gnacõ vni sit
corrupcõ alci. nisi q ẽ gno ex ñ cõte sip
sz ipe ñ cõte hoc rõnabile. Est g qrere quo
possimus saluare gnacõm simpr. Ve
mde eñ dr. dñs. n. qñ. oñsa rõnabile
qõis exsecs de ea z duo facit. qz p dicit q
vel ñ ad gnari. fo docet nos saluare
vel q gnacõnẽ. i. q adm. n. deciamus
Dicit g ĩtredũ cõt nõ. quo dñs q corrupi
ad simpr z ñ solũ hoc. sla q est gnacõ si
ply. q a est corrupcõ simpr. q a res gna
t hoc. i. gnat fm q. ñ a gnat simpr. qñ
dicat q vel ñ sit gnacõ. eñ aliq gnent
simpr. aliq vo nõ z explicat. de hus que
gnient ñ simpr. sla eñ dñs si discrete. dicim

gnari z si hoc. vt si discrete. ñ a gnari simpr
aliq a text hũc dicẽte. sz forte hã corrup
ta. ut p tẽto dẽm est. qz ñ p accius ĩpediat
stiens est dicens z eloqns. Vemde eñ dicit
q admod. n. deciamus. qz dicit gnacõnẽ si
ñ solũ fq sz simpr oñdit quo possimus talia
saluare. z duo facit. qz p docet q p ut simpr
sumus q pcẽ. fo p ut simpr absolute. ibi.
dñs a q qdẽ. cõt primũ duo facit. qz p docet
f modũ tractũ. saluare gnacõm simpr fm
vitatẽ. fo docet hoc fm qzdã opionẽ. ibi.
vi a mag. prima pl dicit mod. qz p docet q
dem est. faci q pacõnẽ i diuisis gnibz. fo m
eod gne. ibi. dicit. n. mq. Dicit g q pp h
q q qrit videlz aliq gnari simpr. aliq vo nõ
qz q admod mlcoriens deciamus dicẽtes qm
hoc sigt hoc. s. sbam. hoc a ñ sup. sigt sbam
z qz sba est eius simpr p accius. et gno dr
gnacõ simpr. Vemde eñ dr. dicit. n. qz
saluaiat gnacõnẽ simpr z fm q q quando sbam
ad accius. q sl duisoz gnũ. hic a saluat hoc
idẽ. facit q pacõnẽ modũ gne z duo facit.
qz p facit q dem est descẽdẽdo ad gen sbe.
fo descẽdo ad gen accius. ibi. alio a ñ. cõt
primũ duo facit. qz p facit q dem est. fo q
dicat manifẽt p dem mendis. ibi. q admod
p mendes. dicit g q dicit mq tũs mutat
tũs mutans. posset. n. cõt duise tũs mutacões z
Ideo diuisi dẽ est loq dũ. sla si fiat tũs mutaci
cõ in igne erit gnacõ simpr. erit tũ corrup
aliq. ut puta tre. si estu ex tra gnat ignis
si a fiet eo cõt gno ñ simpr. sz aliq. qz tre.
z cõt corrup simpr. qz ignis ñ solũ. g ñ re
pit gno simpr. q quando sbam ad accius. eo q
pl heat de eminente sba. sz z repit hoc q
quando sbam ad sbam. cũ q pl cedat ñ repiat
si eminentis ĩ vna sba q in alia. Vemde eñ
dicit. q admod p mendes. manifẽt q dicat
p dem p mendis. tra facit. qz p facit q dem
est. fo oñdit ad q ĩtroducũ est dem p mendis
ced dat vlem mod ad q cedd quo ad gnat
simpr z quo ñ. fa. ibi. si q dem. tra ibi. in. ñ
eius g. geminet sic. q a in gne sbe possit sal
uari gno simpr. z gno aliq. q p dem p mem
dis. q dicebat duo cõt videlz ipm eius. z ipm
ñ eius. Jnqens ignẽ z tra. appellabat. n. ignẽ. eius
tra. ñ eius. gno g vni erat simpr. cũ cõt eius
alci vo erat gno aliq. Vemde eñ dicit.
si q dẽ aut talia. o ad q ĩtroducũ est dem p
mendis. sla ex p pm ñ ut iniste. sz ut seni
erat q disdis. Ideo hoc. aut talia alia suppone
si dicit sz q sp stat ad pmũ. mod. n. q in ñ
sbñ. q in. n. iuestigare ĩ q gno sbe hũc
mod gnionis. videlz q ẽ gno simpr z aliq.
sz in q sbiti ñ hoc gengat. vel ñ gno ignis
sic simpr. ut z aliq. ñ ẽ de principali pp. dem
g p mendis solũ pp hoc fiunt ĩtroducũ. q in
vna sba restuat q pleci ñ eius q ĩ alia
vtm a illa sit ignis ul tra ñ diuisio diuisibiliat
principale pp. Vemde eñ dr. in ñ eius g. dat

vlem modū gratiaꝫ ⁊ corrupcōis simpr. dicens
q̃ q̃ ē ēsumptiuō m ñ ens simpr est corrupcō
simpr. q̃ a m ens simpr est gra simpr. Sz q̃bz
est deciatū est ens simpr. ⁊ ve ignis aut ēre.
Sine aliq̃bz aliis si ad ppo. sufficit a q̃ hoc ens
ens simpr. hoc a ñ ens. ad hoc ut saluet gra
⁊ corrupcō simpr. Epylogat a cō deciata. q
vno q̃dem m differt simpr gratia ⁊ corrupi. si
plr m hoc q̃ dem est. Deinde cū dicit.
alio a m. saluat gratiaꝫ simpr quando vnū
actus ad a dicens. q̃ alio m differt gratia
simpr fm q̃ ñ rōne m. vt forte q̃ genera
est magis ignis ut ēra. ut forte ignis. Sz q̃ q̃
sit m q̃dā. sū aliq. i cui dīe signū magis hoc
ad. i. magis actū ⁊ hitū. ē magis sba ⁊ magis ens
cui a dīe ptiaꝫ signū est magis ñ ens. pu
ta si calidū est pdicamētū aliq. i. est ad i actu
⁊ spes ⁊ frigiditas est ptiaꝫ. tūc vnū erit ens
ad q̃dā ut ñ ens vni erit gratiaꝫ simpr alteri fm
q̃ videt a calidū magis ignare hitū ⁊ frigiditū p
tionē. q̃ ignis ⁊ ēra differūt hus differencis
⁊ q̃stat ignē forliorē ēe ēra. quo a ēra ⁊ ignis
differūt deis differencis ⁊ quo vna sba est magis
ens q̃ alia in declaciōib; patebit. Sloctādū a
q̃ dicit sb q̃dcōne. si calidū est spes ⁊ frigidū p
tiaꝫ. q̃ ut dicū est modū intendit tenere g
gionis simplicis ⁊ alio. ñ a ē sua principal in
tencō. inq̃ ñ ñ b vitiōsū. Deinde cū dicit
vi a mstris. deciat de gione simpr fm opīo
nem aliorꝫ ⁊ ēa facit. q̃ p̃ ponit hi opīonē
fo m pbat. ēcō epylogat cē deciata. sa ibi.
id a dicētes. ēcia. ibi. ēe q̃d g. dicit g q̃ mr
tis vt differe gratiaꝫ simplr ⁊ fm q̃. p cēsatū
⁊ ñ sensatū. ut q̃ ēusumitat ad in rem sen
sibilē ⁊ i m. i. i rem ñ ilē. sicut ea gratia
simpr. q̃ a ēusumitat i rē ñ manifestam sen
sui dicit ea corrupi simpr, ens. n. ⁊ ñ ens in
sentire ⁊ ñ sentire. deciuntur. ē debāt. n. in
ellectū ēe sensū. pp q̃ q̃ ad mod sibile ē ens.
ignorū a ñ ens. q̃ q̃ ñ ē sibile ñ ē ens ⁊ q̃to
magis est ens. magis ē sibile. Jta ē debāt q̃ q̃to
magis ēet sen le magis ēet ens. est ia abāt. n. se
sū hīe vtute scīe. Jmmo q̃ pl est. sic est ia
bāt al. sup. ⁊ posse vnie ⁊ posse ēe i sentire
re. eo q̃ sentiebat. q̃ al ē al pp sensū. Jta ⁊
rel ē debāt ēe q̃ eo q̃ sentiebāt pp q̃ ñ sen
sibilia ñ reputabāt entia. sic ñ scientia. ñ sē
alia. ⁊ hoc m. s. p sensū ⁊ p ē sensile psequ
bant. i. ēuestigabāt vitate. ut p sensibiliū ea
i. ēuestigabāt vitari. cū ñ deciarent de ea. ut
debebāt. Deinde cū dr. id a dicētes. Jpbat
opīonē eorꝫ. dicens. q̃ dicētes i ñ q̃tigit di
ce vm. sū fm opīonē recta ⁊ f vitate alie
q̃. gratia ⁊ corrupi simpr q̃ ipi dicāt. spes
n. i. rel sbtiles ⁊ acr. f sbm sē unm q̃ res
grosse. Jdeo f opīonē eorꝫ q̃q̃ corrupiunt
in hē cūsumitacōe. i. in tala ñ sensibilia. dūr
corrupi simpr. q̃ ñ imitāt tangible. ut
ēta gratia sup. dūr simpr h f vitate. h. i. rel
sbtiles ⁊ ēsensiles sē magis hoc ad q̃plerū ⁊ spes

q̃ ēra. Deinde cū dicit. ēe q̃dē g. epylogat
cē deciata dicens. dea est ea q̃ q̃tingit hīe
q̃d gione ēe simplice corrupcōis alio. ⁊
ente simplice corrupcōis gione ēe alte. qa
ut p; p hīta vno m est gra simpr pp ut m
dīe. i. pp diam ñ ilem. ut cū gratia ignis q
est i ñ ilior ēra. aut so ut hoc q̃tigit. q̃ h q̃
gratia est sba. a vo sup. est actus. aut q̃ hoc
est magis hīe. illi vo ē magis ptiaꝫ ⁊ hi tē
modi sē fm vitate. fm a opīonē hoc q̃.
cū h. s. regulata est magis sensil ⁊ mm. q̃
cūc est gra simpr q̃ vo rel ex q̃ ē gra est
magis sensil. illa vo i q̃ gratia est mm sen
sil. tūc sup ē corrupcō simpr. p; g q̃ f vita
ē gra simpr ē gra sbe i actus ⁊ gra sbe
fort i ñ ⁊ actus hīt i ptiaꝫ f opīonē
a est gra rei sensil i sensibil.

Jtem autem hoc quidem ⁊c. Supp
ondit pbat quo potest saluari gra si
plr ⁊ gra aliq accipido simpr q̃ ratīe
supre illi or hoc ido accipido simpr absolu
re ⁊ ea facit. q̃ p dicit hīc q̃m differe ap
mula. so alligat cām dīe hi q̃ ad aliā. ēcō
soluit et. fa. ibi. ñē q̃d. n. ēra. ibi. h a deciati.
dicit g q̃ h q̃d dicūt gratia simplr. b a ad so
lū ñ ex ad in vice gram. i. ñ q̃ando gratia ver
eor ad se iuice. h sup. absolute. fm q̃ mo
ñē dictū. i. ñē ēcidū loq de gione sup
⁊ dr ñ ex ad iuice gione q̃ simpr ⁊ f q̃ ab
solute supta ñ p̃ reputē i eod grie n m hus
q̃ hīt gione ad se iuice. Sz i vno gra re
pte simpr gra. ut i sba. i alio vo f q̃. ut in
actūcia. Deinde cū dr. ñt quid. n. alligē
cām dē dīe. dicens. q̃ ñē deciatū est q̃
omni gione ente corrupcōe alte ⁊ ñ corrup
cōe ente alte gione i hus q̃ sē ad iuice cūs
mutacōib; ñ dicūt ut actū gratia sup
n corrupi. Jta q̃ gra simpr sit corrup sup
⁊ eo. sicut ut dcm est gra simpr est corrup
f q̃ ⁊ ea. Jdeo p. i. ptiaꝫ q̃d q̃ dicūt ñ ñ
q̃rit hoc. i. ñ q̃rit de gione simpr. in hus
q̃ cūsumitāt ad se iuice mq̃bz ñ repte gra
simpr absolute loq̃do. Sz q̃ratīe. Sz q̃d ñ
absolute q̃rit de gione simpr ut q̃ dicēs
dicens ñ dr gratia simpr. Sz gratia aliq. ut gra
ri scient. discipinati. Sz plata ⁊ vlt oīs sba
p dici gratia simpr. Deinde cū dr. h a
deciata sē. soluit. ⁊ ea facit. q̃ p soluit. so
epylogat. ēcō deciata q̃dam a q̃ q̃ ñ ⁊ ea
sa ibi. de gratia g. ēcia. ibi. Sz ñ q̃rere or.
dicit g q̃ hoc ex q̃bz dependēt solo ptacte
q̃is. deciata sē ipdicamētis. Sū q̃ i dcm est
q̃ h sig ficāt hoc ad. i. sbam. h a q̃le. h a q̃m
q̃z g ñ sig̃nt sbam ñ dūt gratia sup. Sz gra
ri ⁊ sē aliq. Sloctādū g q̃ gra sbe est gra sup
q̃ratīe ⁊ absolute. Jnq̃m ei gra est gra
simpr q̃ratīe sic. ptinet ad q̃dm ptedētē. Jn
q̃ ñ vo absolute loq̃do gra sbe. q̃ est gra
simpr. sic spectat ad ptiaꝫ q̃dm. absolute. n.
sba est ens. accēs vo ñ ens. Sz est entis ut dr

vij. metha^ce. Ideo ꝑ istũ mod' z ꝑ istũ modũ ꝑ
q̃ loqm^r de simp^r ñ repit^r simp^r z ꝑ q̃ ĩ eod'
gne n^ri hus q̃ hñt cõsimilitudinẽ ad se ĩuicẽ
ꝯ cũ accipi^do simp^r z ꝑ alium ordinẽ z ꝑ
alium mod'. ut accipi^do simp^r qnq̃ ie. si absolu
ce sic ĩ oib; sup̃. gnib; repit^r sip^r gno. pu
ta ĩ sba erit gno simp^r si gnet^r ignis. ꝯ ñ
si ĉra. nq̃ ĉra a' simp^r gnabit si fiat scens
disciplinatũ ꝯ ñ erit gno simp^r qũ sit ne
cens z ĩ disciplinatũ. Deinde cũ dicit. de
gnari c^l. epy logat cõ declarat dicens q de
gnari q̃ nũ h' q'd' gnane simp^r. h' q'd' ꝑ q̃
deũ ẽ z z' deũ est vlt ĩ ꝯpis sbstiens. qũ
ẽ gno simp^r. z qũ ꝑ q̃ z cũ hoc deũ est qm
cũ ẽ genuine gnomis est. qz id q est ut ñ z
sbm est. sp est cõsimilitudinũ ĩ gna. Ita q qũ
amittit vnũ gnar efficit^r sb reliq'. pp q m
sbamais. sp gno alter ẽ corrupcõ alter z cor
rupcõ alter gno alter. Deinde cũ dicit.
ꝯ ꝯ q̃rere q. Inuestigat q'd' alias q̃nes z
duo facit. qz p' monet q̃nẽ de ꝯpa gnione
so de gnomis sbo. i. ꝯ hoc ñ ens simp^r. et a
primũ duo facit. qz p' mo monet q̃m. so sol
uit. et cõ ĩ fit q dã correlariũ ex pdcis. fa. i. q̃
ad modũ. et ĉra. i. vltro g^l. est g^o q̃o q̃r sp sp
gnat^r ad ex alis corrupcis. solunt a' ad hnc
q̃m q q̃ ad mod' corrupit^r hoc simp^r. utq;
mlti ĩquunt. qũ uenit ad ad q ẽ m sensi^le q
sm eos ẽ ñ ens. Ita sup̃. qz vbi ĉmitat^r corrupi
rupcõ ibi. ĩcipit gno. q; q gnari sit ĩquit
ex ñ ente z ex ĩsensi^li. sũ g^l aliq' ente. sbo
gnomis sũ ñ. i. q'q' sit de sbo gnomis sp gna
t^r ad ex ñ ente z qz sile est de principio gno
mis z tio corrupcõis sile. i. eod' mo z gnat^r
ad ex ñ ente z corrupit^r in ñ ens. Nota q
dũ a' q multi. i. vulgares. qz ñ percipiũt ñ
sensibilia z ĩtellia. Ideo ꝑ q̃m mod' loq̃di
ñ est ad gnarũ ñ cũ efficit^r sensi^le. n^c est
corruptũ ñ cũ efficit^r in sensi^le z qz gno sp
est ex oppositis. erit gno ex insensi^li ad
sensibile. si g^o ĩ sensi^lia ꝑ q hi' dicũt^r ẽ cor
rupta. qz ꝑ q̃m mod' loq̃di gno sp est ex
ĩ sensi^li sp gnabit^r aliq' ex corrupti.
Deinde cũ dicit. vltro g^l. m fit q dã corre
larũ. videlicet q vltro z rõnabile. nũq' deficit
gno. qz n. gno entis est corrupcõ ñ entis
z corrupcõ entis gno ñ entis. sp perit gno
gnum ari. Deinde cũ dicit. ꝯ hoc ñ ens
simp^r. monet q̃nẽ de sbo gnomis. z duo fa
cit. ꝑ q dual tales q̃nes monet. fa. ibi. an
alia. dicit g^o q q̃rit al vt^m hoc q pone^t gno
mis sbm z dicit^r ñ ens simpl^r vt^m sit ad q̃nor
puta vt^m sit ĉra q ẽ q'd gne z ñ ens. ut sit
ignis q leue est z ens. soluit dicens. a^d nõ
i. nũ z sbm gnomis ñ est aliq pdcõr z ẽ rõ
qz ñ solũ ignis. ꝯ z' ipa ĉra est ens. absolute
loq̃do lic; forte. qpiie possit dici ñ ens.
nũ a' ignis z ĉre ñ p^r sile dici ens cũ simp^r
sit ñ ens. Deinde cũ d^r. z an alia. mouet
alia q̃nẽ qz dicto nũ^m ñ ẽ aliq q̃nor z ñ
ẽ igne nũ ĉra. est q̃o an sit alia nũ verus q z
arguit ẽ eid' nũ^m. qz ñ gnient^r ex se ĩuicẽ
n^c est gno ex q̃nis. si est a' z a' nũ gnabi
lis z corruptibilis. vnis. n. q̃nor ñ sit aliud
ꝯ nũ q est sb vno efficient^r sb alio z qz hus. s.
ire. aq. aer z ignis. constitũt q̃na z sup̃. gnan
t^r ex se ĩuicẽ. vna erit nũ eor z ꝑ q̃nis. vna
erit nũ omnũ hñtiũ ad se ĩuicẽ cõsimilitudi
nẽ z ne al edieret o ĩo est taliũ vna nũ^m. o^r
q̃o est vno z q'nũ ñ. dicens q nũ hor ñ est
q̃lit eid' z q̃lit alia qz q^m ad ẽtiũ p^r est ad est
q q̃ sbiect^r vni q̃nor. q̃ aly ẽ ide nũ le p^m
ꝯ q^m ad ẽ ñ est id'. vlterio epy logat q de hus
deũ sit mtanium. - vn. p.

E gniacõne a' z altacõne z c. Q'q' phi
dicunt de gniacõe z corrupcõne. Imp
te vbi dicit de aliis motib; simplicib;
z duo facit sm q fri' dixit duos tales mot
ẽ altacõ z augmentũ. p' g^o dicit de altacõne
so de augmento. sa ibi. de augmentacõne a' reli
quis. In dicendo a' de altacõne. dicit de ea
ĩ qpiẽe ad gnionẽ. deũ ẽ. n. altacõnẽ ad gno
nẽ ordinat z rursũ altacõ qz ẽ mot' ad q̃lita
tẽ maiorẽ q̃ntitatis hñt cũ motu ad sbam. q̃ al
ij mot'. Ipa. n. for sbal'. q ꝑ gnionẽ ĩducũ
q̃dã q̃litatis dicit p^r ut d^r. v. metha^ce. ñ a' pot
dici sic. q̃dã q̃tatis nl' q dã. vbi pcissim g^o
mod' dicendi de altacõe ẽ dicere ad ea p
qpiẽe ad gnioẽnẽ. Inq pãdo a' altacõnẽ
ad gnioẽnẽ duo facit. qz p' d^r eas ẽ differen
tes. so hi' diam manifẽ. ibi. qm g^l ẽ ad. dicit
g^o q ꝯ ꝯ mult dicẽ de gnioẽ z altacõne. q'
i. sm g^l z q̃lie differũt. Deinde. n. cõsimilitudi
tes has. i. cõsimilitudines q sm has cõsimilitudi
nes. sũ cõsimilitudines hi' ẽ altas ad ĩuicẽ. bo
nũ ẽ g^o eas dicas eos^l sce. Deinde cũ d^r. qm
g^l ẽ ad. assigt diam ĩter eas z duo facit. qz
p' assigt deũm diam. so qz p hi' diam q' hñt
gno ad altacõnẽ. dicit. q q a ceteris motib;
assigt diam gnomis ad omnes mot'. ibi. qm q'd'
g^l. ẽ p'mũ duo facit qz p' tãgit q dã p que
hñ p^r dã altacõis ad gnionẽ. so ex hus q ceteris
gnat assigt diam ĩter ea ondendo q' sit utriusq
eor. ibi. altacõ q'd' est. dicit g^o q ire cõsimi
tabile ad sbm z aliq' a' q ẽ passio. que ẽ in
nata dici de sbo z sbdit q ẽ cõsimilitudo vtriusq
eor sbi. s. z passionis. Deinde cũ d^r. altacõ
q'd' est. ex deis venat^r diam ĩter gnionẽ z alte
cõnẽ. ondendo q' sit vtriusq; eor z duo facit
qz p' facit q deũ est. so declarat q dã dubia
q̃ possẽt oriri ex deis et'. ibi. In hus. a. si ali
qua. ẽ p'mũ duo facit. qz p' ondit q' est al
tacõ. so q'd gno. ibi. qm a' totũ. Dicit g^o q ẽ
est altacõ. qm manere sbo sensi^li^b ente actu
cõsimilitudinis hi' sbm ĩ ei' passionib; z hoc a^d
a q̃ris. ut si a nigro albũ. aut medius. ut
si a fusco in pallidũ z exemplicat dicens.
puta corp' est sanũ. z rursũ p' ea laborat
z fit egrũ. manens idẽ corp' z metallũ
q̃; est rotũdũ. q̃; a' angulare manens idẽ

ens sm sbam z sbm. Vnde cū dicit. qm
a' totū. ostdit q' est grio z quo hēt esse z du
o facit. qz p' o' quo hēt esse grio simpr. sto o'
quo esse hēat ozo manifā. sā. ibi. mayōe a' gri
abit. Dicit g' q' qm totū cōsimutat' i totū
ñ manēte aliq' sensi' ut eod' sbo. i. ñ mane
te eod' sm sbam z ñ eiusdem sensi' z in actu.
vt cū ex semine totū. i. ex semine cocahit
fit sanguis. aut ex aqua aer aut ex aere
omne. i. toto. fit aqua. hoc q' ē tamtale. p tā
tot' cōsimutatō ē grio h'. corrupcō a' h'.
Vnde cū dicit. mayōe a' grabit' o' q' fit
grio manifā. sā quocienq; totū cōsimutat'
in totū p' dici grio simpr. sz cūc ē grio ma
yōa z manifā. si cōsimutet' ex i sensi' i ad se
si'. sensi' dico. aut tactu. aut oīb; sensib;
q'dīdit a' tactū q' omis sens'. qz ē sensib; ioz
z mīoz omī sensu. Idco qū aq' grat' ex a
ere ē grio sensi' qū corrūpit' i aere corrup'
est sensi'. aer. u. valde i sensi' hēt passione
cū qz rarus. cū z' qz p p' oppetit ei humidtas q'
est vtus passiua. q' calidtas q' ē actiua.
Vnde cū dicit. In hus a' si aliq'. declarat qdā
dubia po' ortā ex dēs. dicat. u. i grione
totū cōsimutari i totū. ēderet g' aliq' q' iō
ne grionis ē si ad remanet. Idco duo facit
qz primo o' q' remanē passione p q' h' ñ videt'
q'dicē grioni. sc manifāt q' remanē idē sbm
grionis q'dicit. ibi. Si a' nō. Dicit g' q' in hus
grionib; z corrupcōib; dubitaret' al'. si passi
o aliq' ēxistatis. i. alio' ēxistatis manē ead' in
grato z corrupto. puta qū ex aere fit aqua
z sbdit q' passio symbola p' remanē. qz si am
bo sint deafina ut frigida ñ o; h' i q' cōsimu
tat' ēē alēm. i. ēē alēatū z variatū q'm ad pas
sionē symbolā. Vnde cū dicit. Si a' nō.
ostdit ēē q' rōnē grionis manē idem sbm.
Continuet' a' sic. hic; ñ videat' ēē q' rōnem
grionis manē eād' passionē. ē cū q' rōm ei' q;
manē idē sbm. qz si ñ. i. si ñ ēēt cōsimutacō
p sbam z sbm et alēacō ñ grio. v. g'. musicus
hō corrupt' est. hō a' music' grat'. Ju hac a'
cōsimutacōe hō manē z manē id id. Si q'd g'
musica z i musica p se ñ ēēt passio h'. i. hōis
si sup. eo'. hō ēēt passio musici cū ex i musi
co fieret musicū ēē simpr grio q'd' h'. i. mu
sici. corrup' a' h' est. s. i musica. sā i hē grio
ne manet hō. q' p' ēē passio z ñ manet
musicū. q' p' ēē sbm vm qz p vitatē hō ñ
se hēt vt passio. sz ut sbm. qz h'. s. musica ē
passio hōis. Idco hōis musici z hōis i musici
ñ ē grio simpr. sz grio qdā z corrup' qdā. Idō
sbdit q' qz nīc ita est q' h'. s. musica se hēt ut
passio. z manēte sbo fit tal' cōsimutacō. Idco
p talia ē alēacō ñ grio. Sto d' a' ñ ēē de mu
tēcōe aliq'. distinxit h' vtm maneat ead' passi
o ut eād' q'litas symbola i grato z corrupto
qz de hoc ulr' dicet'. sz i tēcō sua ē q' si nō
man; id' sbm z fit variacō i fōr sbali. q'm h;
maneat eād' passio. ñ tollit' grio z corrupcō

vel' a' fit p' eād' quali' remanē z quo pōt
manē eād'. nō est p' sensus negocii. cū si ēēt p'
z remanēt eād' passio cōsimutato sbo. tal ydēp
titas ñ faceret grionē ēē alēacōnē n' hoc q'd dicit
sup' dēs. videt; cūc grionē ēē q' totū cōsimu
tat' i totū. ut cū ex toto fēē sanguis. sā acēn
cia ñ st' entia ñ qz st' entis. hoc acēns ē h' entis
cōsimutato g' sbo totū dr' cōsimutari z totū cor
rūpi. z si manet q'litas aliq'. qz illa ñ remanet
vt ē corrupti q' vt est grati. sicut acēns i cōsu
est ens i q'm ē entis. Jta i totū remanē i q'm remā
nē entis. cū g' ex aq' fit aer. qz q'cq' est i aere grā
to totū est i ut aeris est. ñ a' ut est aq'. tota aq'
dr' cōsimutata i totū aerē. sino cū i tota cōsimu
tacōne planū sit manē ut' eād' p ēēnū z cū dr'
tota aq' cōsimutari i totū aerē qz ñ manet
nū ut ē aq'. sz ut est aeris. si sic manet eād' pas
sio. qz manet ut est grati ñ ut ē corrupti to
tū i totū cōsimutari dicet'. si g' fiat cōsimutacō
in sbo z i fōr sbali. qz nō simpl' hēt ēē p fōrm
z acēns p sbm q'm q' manēt eād' nū z eād' passio
ñ colit; rōm grionis simpr. vtm a' ēēt mag' grio
simpr. si ñ remanet eād' passio z vtm fit p'.
eād' passionē remanē. in fo dicet'. Vnde
cū dr. qm q'd g'. o' p hnc drām q' hēt grio ad
alēacōnē videl. qz i ea est cōsimutacō sbal' o'
grionē differe ab alis moribz. sz i cōsimutacōe
sbali est duo q'dare id q p grionē acq'rit' z id
q grionem sbicit' duo g' facit. p'. u. o' grionem dif
fere ab oīb; moribz q'm ad id q ē p grionem acq'rit'
fo q'm ad id q grionem sbicit'. sa. ibi. est a' ylē.
Dicit g' q' qm ē cōsimutacō qlitatis sm q'm qz
acq'rit' qlitatis q'litas. cūc ē aug ñtacō z dimi
nūcō. qm vo sm locū dr' lacio sū loci mutacō
qm a' p passionē z q'lit' dicit' alēacō. sz qm ñ ma
net z fit resolutio sm fōrm sbale z ñ man;
id' sbm. sz fōrm est alēm z diūsū e' sbi est passi
o z acēns ē grio z corrupcō vlr. i. simpr.
sto d' g' q' ad hoc q' fit grio ñ sufficit q' fiat cōsi
mutacō i ipis acēntib; ul' i passionib;. sz o; ēē
cōsimutacōm i ipo sbo e' st' acēntia z passiones
sto d' z q' eo ipo q' ñ man; passio ut est sbi cor
rupta dicet' ñ ipēnare remanē. sino qz si ñ
n' a' man; ut est corrupta dr' ñ remanē sz
totū cōsimutari i totū. Vnde cū dr. est
a' ylē. separat grionē ab alis moribz q'm ad id
q i ea sbicit'. nā ñ solū differt grio ab alis
moribz q'm ad id q p eā acq'rit'. ut qz i ea acq
rit' sba. Jn alis a' moribz acq'rit' acēns sz z
differt rōne sbi. qz maxīe z ppe q'dē sbm suscep
tibile grionis z corrupcōis est ylē. Jn alis a'
cōsimutacōib; ñ ē ylē sbm ppe h' aliq' m'. sanu
oīa suscepta alias cōsimutacōnū st' susceptibilia
aliq' qualitatū z qz sa reduct' i p'nū omis qua
tatis alias genū reduct' i fōrm z p'ionē
q' st' p'ma qualitas i grie st'. qz sic qualitates re
duct' i qlitatem. sic sbia reduct' i sbm. sbia
omī alias cōsimutacōnū reduct' i ylē. q' sbi
cit' i cōsimutacōe sbali. Idco ylē est aliq' m'
sbm alias cōsimutacōnū. Vltio epylogat

q' de grione qd' sii est sii ñ est ⁊ quo est ⁊ de alta
cõe declarũ sic hoc modo.

d E augmentacõe mtõ ⁊ c'. Inpte ista det
minat plus de augmento ⁊ duo facit. q. p
gtinuat se ad dicenda. so exsequ' de mtõto
ibi. seruãd' vtrq; primũ. Dicit g' q' vehqm
est dicere de augmentacõe. dicer' g' de augmẽ
to q' differ de agrione ⁊ altacõe ⁊ ⁊' dicer' quo
augmentar' vnũ q' q' augmentar' ⁊ quo diminu
ir' q' diminuir'. Deinde cũ dicit. sed tãd'
vtrq. exsequ' de mento ⁊ duo facit sm q duo p
mittat. p. n. declarat de dta augmẽti ad alios mo
t'. so declarat cõ q' ⁊ q'lis' hit cõ augmentũ. i. cõ
q' q'. cõ primũ quod facit. q. p distinguit augmẽ
tũ agrione ⁊ altacõe. so separat ipm a motu
locali. cõ eo explogat cõ declarata. sa. ibi. alio
a' m'. cõ ia. ibi. quũ g' cõsumtacõ. cõ primũ duo
facit. sm q' sigt duplicem dtam augmẽti ad
grionem ⁊ altacõem. sa. ibi. aut ⁊' mod'. dicit
g' p. sed tãd' cõ ut m' h' motuũ sit solũ dta eorũ
ad iuicem. q'm ad gria. sũ q'm ad p dicamẽta cõ
q' huit. sic h' modi motũ vsari cõ diuisa gria
ñ est dubiũ. v. g'. quũ cõsumtacõ q' est ex h
i hoc. i. ex sba i sdam. ut ex p' sba i actu sbam
est grio. q' a' cõ magtudinem augmentacõ q' a' cõ
passionem. i. cõ q'litatem altacõ. cõsumtacõ. n.
vtrq; deorsum. s. cũ altacõis q' augmẽti cõ ex p'
eneũ i actũ. ois. n. motus est ex p' i actũ. cũ
sit p motũ inobile acq'rat ad q ñ hebat actu
erat ñ i p' ad hñdũ r'. Deinde cũ dicit
aut ⁊ mot'. p. ostendit sam dtam. nã augmentũ ñ
solũ differt agrione ⁊ altacõe rõne grionis
cõ q cõ. ut q. est cõ q'tem grio vo cõ sbam.
altacõ a' cõ q'litem. sed ⁊' sm cõsumtacõem lo
calem. sic mod' cõsumtacõis augmẽti differ
a m' cõsumtacõis grionis ⁊ altacõis q. i' q' al
tar' ñ de nãm cõsumtar' p locũ. m q' gria
t'. nõ cõ est cõsumtam sm locũ. s; q' aug
mentar' aut diminuir'. sup. de necessitate cõsu
mtat locũ. Deinde cũ dicit. alio a' m.
separat motũ augmẽti a motu locali. ⁊ motũ
d' q' separe motũ augmẽti a grtacõne ⁊ alta
cõne primo dicit ad istd' capitũ ⁊ quo ad
hũc libũ i quo intendit' de motu ad forma
s; separare augmentũ a motu locali. est q'dam
incidens. cũ hic ñ intendat' de motu ad v. h
cũ incidens ex h venit. dicit. n. augmentũ ⁊
diminutũ mutare locũ. ne g' d' ol' odet q' silr
esset cõsumtacõ local' i augmento ⁊ i motu ad
v. ondit q ñ. Ideo duo facit p q' dupl'
at motũ augmẽti a motu locali. sed p' separat
ipm a motu locali recto. so aspico. ibi. nõ
q'adinod'. dicit g' q' augmentatũ mutat locũ
s; hoc ē alio m' ab eo q' fit'. sed id q' fit' loca
lit' loq'do de motu recto altar'. ⁊ cõsumta
t' sm vmisũ locũ. s; q' auget' ñ mutat to
tũ locũ. s; q'adinod' id q' deducit' id ē q' ex
tendit' manente eo i eod' loco. p'cise cõsumi
tur' sm locũ q ñ mutat locũ sm totũ. s;
sm p'te hoc ⁊' q' auget' sm p'te mutat locũ

p' ut occupat locũ maiorẽ. Deinde cũ dicit. ñ
q'adinod'. ondit augmentatũ ñ cõsumtare locũ sic
sp. dicens p'cise augmentari ñ cõsumtare locũ
sic' p'cise q' sit sp'ere. q. i motu sp'rico manente
toto i sili loco. i. i loco eqlu ⁊ eod'. hee. s. p'cise sp
re cõsumtur' sm locũ. augmentatũ a' ⁊ diminutũ
nũq' est i loco sili ut' eqlu. s; p'ter q' sit et' q' auget'
sit i locũ plem. occupando maiorẽ locũ. p. vo q' est
et' q' diminuit' i minorẽ. Deinde cũ dicit. quũ
g'. epylogat cõ declara dicens m' cõ est q' cõsum
tacõ et' q' grat' ⁊ altar' ⁊ augmentar' ñ solũ differ
m grio; cõ q' sit tales mot'. ut q. augmentũ est cõ
q'ta ⁊ ñ alie cõsumtacões. s; ⁊' differ ut sic. i.
in m' cõsumtacõis local' q. augmentũ de necessitate
cõsumitur locũ ñ cũ sic est de grato ⁊ altato

c Ista q' a' est cõsumtacõ. ⁊ c'. Osso quo dis
fert augmentũ ab alis motib; inpte ista o'
cta q' ⁊ q'lit' hit cõ augmentũ ⁊ duo facit. q.
p' p'mittit q' intendit. so exsequ' de intento. ibi. ve'm
ex ipo'. Dicit g' q' dd' est cõ q' est cõsumtacõ
augmentacõis ⁊ diminutacõis. sed augmẽ ⁊ diminutio
vr' ē et magtudinem. Ideo suscipiend' ē q'lit' cõ ma
gtudinem talia gerũt. Deinde cũ dicit. ut'm
ex ipo'. exsequ' de intento ⁊ duo facit sm q' augmẽ
tũ dupl'. p' sumit. large ⁊ ppe. large. n. sp cũ
q'm addit' q'to. augmentũ exercit'. sm q' modũ
⁊' mensura exercit'. augmentat'. n. p'ter cũ lapis la
pidi addit' ppe a' augmentũ sumit'. cũ q'libz p'
aucti ē aucta. ut cũ p nutritionem ad singlas p'tes
alimentũ ē hit' ⁊ sic ñ augmentat' ñ mensura ⁊ sic' dup
p' sumit augmentũ large ⁊ ppe. Sic aliq' posset re
spice augmentũ q' aliq' vo ppe. duo g' facit
p'ms. p. n. i q'rit q' respicit augmentũ q'e. ut q'
augmentũ fit ex aliq' corpo ⁊ q'to. so i uestigat
respicientũ augmentũ ppe. ut q' q'lib; p' aucti
d; et aucta ⁊ q'lib; p' diminuti diminuta ⁊ c'. hi
sa ibi. suscipi' d' utrq; mag'. sed tãd' a' q' sbm est
q' vsat' augmentũ p' accipi dupl'. indicalie ⁊ ppe
radicalie. n. sbm i grione est aliquo m' sbm in
alis cõsumtacõib; ut sup' dicebat' ppe cũ q'lib;
cõsumtacõ hit sbm sui ⁊ addit sbm cui'lib; cõ
sumtacõib; sup' sbm grionis. Vno g' facit. sm q'
ex sbo augmẽti dupl' ondit augmentũ ñ ex q'to et
corpeo. sed p' o' hoc ex sbo augmẽti. cũ ex eo
cõ q' vsat' augmentũ radicalie. so ex eo cõ q'
vsat' ppe. sa ibi. amp' a' tal'. Inpma pte intẽ
dit tale rõem m' cõ q' vsat' grio m' m' q' est
separata a corpe ⁊ magtudine ⁊ ab h' formis ⁊ mor
phis. s; id' ē sbm grionis m' ⁊ augmẽti. g' id
cõ q' vsabit' augmentũ m' q' erit separatũ a corpe
tare ⁊ magtudine. ea g' facit sm q' b rõ ter
p'ter hit nã p' ondit m'm m' q' sequi a corpe ta
te ⁊ magtudine. so manifẽ eãd' cõ m'm ⁊ idem
ē sbm augmẽti ⁊ grionis m'. eco ocludit id cõ
q' vsit' augmentũ ⁊ ex quo fit augmentũ ñ ē sepa
ratũ a magtudine ⁊ corpe. sa p'. ibi. quũ a' est.
⁊ sde corpee m'. ea ibi. mali sm a' ex q'lib;
p' p'ma p' i qua ondit m'm grionis m' ñ separa
ri a magtudine ⁊ corpe. didit' i p'ter duas.
sedm q' dupliciter hoc ostendit. primo. n. ondit hoc

rōmly. Ad ipo le. Sic rōmly ostensum est ibi. Sed nz pnē
tos. cē pnum ēa facit. qz p̄ sl̄ distinctōnē pnsent
modos quibz p̄ mētis nūm cē separata. accorpeitate
z magtudine. Sic modos illos iplat. ecd geludit
nūm iseparata cē. ka. ibi. aut ipo le. cria. i. meli
g. omibz. Dicit g. iqrēd' cē utrūq corp z ma
gnitudo gnari possit ex corpe z magtudine. i
po nō sactu. Sed actu erit ī corpūq z sīl magtudi
ne z qz ut cē fine ledins dicit idem est sbīm g
gnacdis nīl z augmēti. si gnabit corp ex nō corpe
corpe. augmētabit z ex nō corpe z qz si gnacdo z
augmētū ex nō corpe z ex nō separata accorpedo dup
g dici. Ideo iqrend' est si hoc est vīm q̄ hic fit au
gmētacdo ut fiat ex nō separata sīm se nō solū sīm
cē. Sed z loco 4. hoc fit ex nō separata sīm cē. nō a
separata accorpe sīm locū. Sed exīre ī aliq corpe.
Deinde cū dicit. aut ī po le ut. nnpbat in
qz membrū. ad c. eudenciā notād' mātia sīm
vicinitē nō cē separata accorpe loco. Sta q nūl sic qd
p se exīs sīl corpe īmo qz ī po corpe in eod' loco
existit īquo est corp. rursū nō cē separata sīm cē
ut sic sit ī eod' loco nūl z corp ī quo est. sic vi
nū z dolium sīt ī eod' loco. qz aliud ē cē vīm z a
dolio. Vno g. facit. qz p̄ pbat m. nō cē separata
a loco. Po o. ea. nō cē separata sīm cē. i. Sed si ī aliq
existit. Dicit g. q aut ī po le ē ut. nūdet
m. cē separata z loco z cē. qz si ē eus. i. exīs. se
parata loco accorpe. tūc nūlīn possidebit locū.
erit g. ul sic ad pūct. ul sic vacuū. sīl sīm cor
p. sensātū. vacuū. i. z corp. insensātū idē
est ul erit sic corp insensātū. i. sic corp nō
occupans locū. hoc q hoc deōz qdq ponat nō
ostnigit rōnabīt ponē. sīl hoc. i. nō z sbīm ex q
gnat ad nēcē est cē ī aliq loco. In eod loco. i.
īquo erat id q ē corruptū ē p ea id q est gnā
tū z qz q gnat ex eo. i. ex sbo aliq. sīl ē alicu
bi q ipp z i. ex quo fit gnio ut sīm cē ut sīm actū
sup. nēcē est alicubi cē. Sed si nō ponat separa
ta a magtudine z ponat p se existē nō cēt in
loco. nē p se nē p accēns. g. ex ea n possit fī. qz
cūc fēm ex ea insq cēt. Deinde cū dicit.
Sed si ī aliquo. Impbat sīm membrū videlicet q nō
nō ē separata sīm cē z duo fiunt. qz p dicit hūc pō
nē. sequi ī po la. Po narrat ī po la illa. ibi. dico
a. ostendit sic ut nō p. ponu nō separata z p se
existē. Sed si dicet q ī aliquo corpe z nō ē separata
loco sīl existit. si qdē qd separātū sup. sīm cē. Sta
nt nūl corpis sic ad p se ul p accēns. Sic vnū
est ī vase. tūc qz ē separātū a vase sīm cē n est na
sis nē p se nē p accēns. Si sic dicamus de nō. nūl ta
ī po la ostnigūt. Deinde cū dicit. dico a. vi
g. narrat illa ī po la q ostnigūt sic. dicendo
z ea facit. sīm q ea talia ī gencia adducit. Sa
ibi. Sed pp ea. cria. ibi. Amplius neq. Dicit g.
hūc dico q nūl ta ī po la sequūt dicendes nō
cē ī corpe z nō cē separata ab eo loco. Sed cē qz hoc
cēt aer posset gnari ex aq sīl ex nō q est ī aq
aq nō cōsumata q ē ī gens. cū gnacdo vnūs sit e
corrupcdo alter. q. n. distinct sīm cē p se loq
do z p q h p cē cōsumtacdo ī vno alio nō cōsumu

tho. Sed g. aq cōsumitur. si ex nō q est in ea ad ge
nēcē cū ponat nō cē idē cē aq z nūl que est ī aqua.
Deinde cū dicit. Sed pp ea. addit sīm ī gens. dicēs
q pp ea qz ponē q ut aqua est in vase sic nō ē ea
ī quo est. n. phly ī sīmtas nūs cē ī aliq ne ī sīmtas
nūs cē in aqua. Sta cū nō occupet locū z ponat sic
cē ī aq. ut aq ī vase. q vōne. ī aq p cē vna nō pa
ri rōne. ī ea cē potēcīe infinite nūl. Sta si aq nō occu
paret locū infinite aq possēt cē in eodem vase
z qz vāsē sp ex nō p ad gnari. infinita actu possēt
gnari ex ipa aq. ī aqua cēnt infinite nūl q ē ī gens
sīl. n. ex eodē sīmto infinita actu gnari posset
Deinde cū dicit. amp nz sic. addit cōtū ī cēs
sta ē ingens. h p. qz repugnē apparētib. Sta si nō
cēt in aq. sic aq ī vase. quo n cēt ad nō exit a
manēte. sic. n. aq exit a vase manēte z p manē
te vase sīl cōsumtacdo. sic exiret ab aq q gnat
ex nō exīte in ipa. h h repugnē apparētib. nō. n. sic
vz gnari aer ex aq. ut exit aq a manēte. sīmo ex
aq cōsumitata z corrupta est aer gnac. Vltīo
cū dicit. meli g. ōnib. Concludit nūm ī sequtā cē
dicens. q ōnib. i. ī oīa meli ē facē nūm cē ī sequ
tā acor z a magtudine z facē ea ut ente ead' z vna
nūlo p cēnū. rōne q. n. sīm fōzm z cē deteria ea
facē ī vnū.

Et nz pūctos ponēd' z c. Pōnit rōnib
ad ī po le q nō ī p separari a magtudine z corpe
re. Ipse ista ponūt rōnes ostīnē.
Ad c. eudēciā adūcēd' q ī di le h q h z sū magtudine
p intelligi ad dup. negatīe z p̄uatīe. negatīe. n.
pūct est ī di. qz ī p dīdi. sic z z linea ē ī di
ī simp. Sed sīm latitudinē. p̄uatīe vo nō h se
gnata ē ī di. q ī p dīdi h se. ē tū apta nata
dīdi p qtē. p̄uacō. n. g. negacōm addit ap
titudinē. pūct g. ē in di le solū negatīe. qz
nō dīdit nē ē apte nat dīdi. duo g. facit p̄ls
īōndēdo ī m. h q existit z ut ē ad in effectū. nō ē
cē separata a magtudine z nō cē ad ī di le negatīe
sic pūct ul z sic linea. q aliq nō est ī di le negā
tīe in q m h latitudinē nē dīdit nē ē apta na
ta dīdi. Po ōnd ea nō cē ad ī di le p̄uatīe. ut q
actu nūl nūlām hāt magtudinē nē qtē. Sed solū
sit p di le z nē apta nata q sit qta z mag. Sta
p ibi. gnar ad dē. Dicit g. q nō est ponēdū
nūm cē pūctos nz cē lineas cor. pp eas d' cās. i.
pp eas d' rōes qr sīl certigum. Ille. n. heed rōnes
ducētes ad ī po le ōndētes nūm nō cē separata a ma
gtudine qz tē nūl nō cēt alicubi ōndē posse nūm nō
cē pūcta p se existēta nz lineē p se existētes. pūc
tus. n. z lineis h q h modi nō deberent loc z sic pp
illas cās z pp illas rōes ducētes ad ī po le sīl
tactas ōndi p nūm nō cē pūcta. nz lineas. Sta
posse adduci rōes ōnsīle ad ōnd hoc idē. n. nā
pūcti z linee hūt rōnē vlcīōz z cīōz. nūl a de
se ē ad mēciatū. Inciatū a nō est ipi cīmū. Sed ē
id q p cīnos cīat z vlcīat. nūl g nō ē pūcti nz h
nee. Sed ē id ē h. s. linee z pūcti sīt vlcīa z cīnī
z qz cīnīble nō separat a suo cīnio cū nūl cīet z h
nat p pūcta lineas fōzs z passiones. sic nō q
ē nūl sū pūctis z sū lineis nūl sū magtudine. Sta nō q

esset possibile eam esse neque sub passione neque sub forma. // Deinde cum dicit: generatur quidem igitur, postquam ostendit materiam non esse quid indivisibile negative, quia non est punctus neque linea, ostendit eam non esse quid indivisibile privative, ut quod sit actu separata ab omni magnitudine et ab omnibus passionibus. Et est ratio sua talis: quod quod fit, fit a convenienti aliquo modo, sicut est declaratum in aliis ut in .vii. methaphisice. Cum generatur aliquid ex aliquo sicut et generatur ab alio ente actu, vel generatur ab eo quod est actu homogeneos, id est eiusdem generis, vel est actu homoydos, id est eiusdem speciei, verbi gratia homo generatur ab homine et ignis ab igne. Sed et eiusdem speciei homo cum homine et ignis cum igne. Sed aliquando generatio est ab actu secundum idem genus, generatur enim durum a non duro, quia generatur a frigido; frigidum enim constringit et indurat. Quicquid enim fit sic generatur ad aliquid convenire aliquo modo, ita quod agens et patiens in principio sunt dissimilia, in fine vero similia. Sed supplendum est quod materia separata ab omni actu et ab omni corporeitate nec similis nec est dissimilis. Oportet igitur eam generans quod id ex quo generatur esse aliquid in actu. Nunquam igitur materia ex qua fit generatio erit indivisibilis privative, ut quod sit separata ab omni actu et ab omni magnitudine, sed sit apta nata esse quanta et magnitudo. // Tunc sequitur illa pars: quoniam autem est et similiter quod sunt dicta, quod totum precedens continuetur autem sic. Postquam ostendit materiam generationis vel non esse separatam ab omni corporeitate et ab omni magnitudine, in parte ista ostendit eandem esse materiam augmenti et generationis vel. Intendit autem talem rationem: augmentum cum videtur respicere corpus et quantum secundum se, generatio vero respicit corpus in eo quod naturale. Sed idem est corpus et corpus naturale, cum non sit dare aliquod corpus separatum quod sit commune ad corpus secundum se et ad corpus naturale. Igitur eadem erit materia sic corporee et sic talis corporalis, id est corporalis naturalis, et si eadem est materia corporalis et corporalis naturalis, eadem erit materia passionis, id est corporalis passionati. Secundum corporalis naturalis et per consequens generationis, que respicit corpus tale, et magnitudinis, id est augmentationis, que respicit corpus magnum. Ratione igitur et intellectu separata est materia generationis et augmenti, loco autem, id est subiecto et re, non est separata materia huius et illius. Non quod proveniet passiones separabiles a se invicem; si enim passiones separabiles essent, alia esset materia magnitudinum et passionum et aliud esset corpus et corpus naturale et per consequens aliud esset materia generationis et augmenti. Sed de hoc in declarationibus tangetur. // Deinde cum dicit: materia autem ex quibus, concludit conclusionem principaliter intentam. Nam si materia generationis naturalis nunquam est separata a magnitudine et corporeitate et eadem est materia generationis et augmenti, materia est ex quibus, id est ex investigatis, quoniam augmentatio non est continuatio ex potentia magnitudine, actu autem nullam magnitudinem habente. Quia si hoc esset, separatum esset quod quod est quid commune, id est separata esset materia a corporeitate quod est quid commune et una in hiis ambobus, eam vel aliter separatum esset quod commune ad corpus secundum se sumptum vel ad corpus naturale, quod est incertum ut prius dicebatur. Vel etiam ut dictum est in aliis, quia in celo et mundo ostensum est hoc esse impossibile. Et sicut est de corpore et corpore naturali et non est alia materia huius et illius, augmenti et generationis, nec materia augmenti separata erit a magnitudine et corporeitate sicut nec materia generationis. // Deinde cum dicit: amplius autem talis, adducit rationem sumptam ex parte proprii subiecti augmenti. Nam quod subiectum in generatione est corpus et eius in actu, hoc est per accidens, quia cuius in potentia est proprium subiectum generationis, cum id cuius in potentia nunquam actu separatur a corporeitate. Sed in augmento hoc est per se, quia subiectum proprium in augmentatione est corpus habens magnitudinem in actu. Ideo ait quod talis continuatio in quantum proprium subiectum esse eius in potentia non corpus in actu non esset proprium materia augmentationis, sed generationis. Et dicit propria quia aliquo modo est eadem materia et idem subiectum generationis et alterationis, proprium tamen secundum hoc et differt. Quod autem in augmento non solum sit per accidens sed etiam per se presuppositione corporis et magnitudinem patet, quia augmentatio est exitus additamentum magnitudinis et diminutio est minoramentum. Ideo oportet aliquid magnitudinem habere quod augetur. Quod augetur quod prius non sit materia magnitudine vel non sit materia cum magnitudine, oportet esse augmentationem et etiam esse materia in actu vel secundum actum magnitudinis, aliter non magis esset generatio corporis quam augmentatio. Sed ut quod sit philosophus quando dicit: nam sicut dictum est materia generationis non separari a magnitudine, hic autem videtur innuere quod in augmento materia non sequitur a magnitudine, in generatione autem non sic. Ad quod dici potest quod tam in augmento quam in generatione materia semper est coniuncta magnitudini, sed in augmentatione videtur esse per se, in generatione autem non est per se sed per accidens. //

Accipiendum vero igitur magis etc. // Superius philosophus innuit quod videtur respicere augmentum commune. In parte ista venatur quod videtur respicere augmentum speciale et duo facit, quia primo continuat se ad dicenda. Secundo exequitur de intento ibi: videtur utique eius. Dicit igitur quod sicut accipiendum est utique magis specialiter tangendo questionem a principio, id est principale questitum. Nam quod aliquo adveniente fit augmentum et recedente fit diminutio. Ideo querimus causas et rationes de illo aliquo quod quod augetur et diminuitur et utrum sit ens vel entitatis, utrum videlicet sit corpus vel incorporeum. Deinde cum dicit: videtur utique eius, exequitur de intento, quia primo venatur causas et rationes augmenti et ea que specialiter requiruntur ad augmentum arguendo. Secundo solvendo ibi: quoniam autem questitum est. Circa primum duo facit, quia primo probat duas conditiones que requiruntur ad augmentum. Secundo arguit contra eas que dicuntur ibi: necesse autem augmentari. Una conditio que requiritur ad augmentum est, quia videtur eius quod augetur quamlibet partem esse auctam et in diminutione similiter quamlibet partem videtur esse generata minor. Amplius alia conditio que requiritur ad augmentum est aliquo adveniente augmentari et aliquo recedente diminui. // Deinde cum dicit: necesse autem augmentari, arguit contra predicta. Ad cuius evidentiam notandum quod predictas duas conditiones sic se habere quod destructa secunda destruitur prima. Destructo enim non fieri augmentum aliquo adveniente destruitur quod quelibet pars aucti sit aucta. Similiter ideo quelibet pars aucti est aucta quia cuilibet parti additur et ad quamlibet partem additur adveniens. Ideo solum arguit contra hanc conditionem quod non fiat augmentum aliquo adveniente et duo facit, quia primo facit quod dictum est. Secundo removet quandam cavillationem ibi: Sed utrum sic etc. Circa primum duo facit, quia primo ponit quandam distinctionem. Secundo destruit utrumque membrum ibi: Si quidem igitur. Dicit igitur quod si fit augmentum aliquo adveniente necesse est augmentari aut corporeo aut incorporeo, illud enim adveniens vel erit corpus vel non corpus. // Deinde cum dicit: si quidem igitur, destruit utrumque membrum. Primo enim ostendit non fieri augmentum adveniente incorporeo. Secundo non fieri adveniente corporeo ibi: Sed neque corporeo. // Ad evidentiam autem prime partis notandum philosophum supponere quod de necessitate requiritur materia in augmento et in omni transmutatione. Hoc autem supposito ait quod si fiat augmentum adveniente incorporeo, quia sic fit augmentum adveniente materia, quam supponimus in omni transmutatione, sequeretur igitur quod ipsam materiam esse, quod est quid commune omnibus generabilibus, esse separatum a corporeitate. Sed quemadmodum dictum est prius

impossibile est duo corpora esse simul, et separabile a magnitudine et corpore. Deinde cum dicit: Sed neque corpore, destruit sextum membrum, quia si fieret augmentum advenienti corpore, duo corpora erunt in eodem loco, quod augetur et quo augetur, et hoc est impossibile, quod duo corpora simul sint. Deinde cum dicit: Sed iam sic quidem, removet quandam cavillationem et duo facit: quia primo ponit cavillationem, secundo eam destruit, ibi: non utique augmentatio. Dicit ergo quod non quidem dicere sic generari et secundum augmentationem et diminutionem, sicut quidam dicebant cavillationem, id est sophistice, aliqui de augmento determinantes dicebant quod cum ex aqua fit aer, tunc est augmentum, quia tunc est maior tumor generatus. Sed hic modus si verus esset, adnullaret argumentum Philosophi, quia non advenienti corpore neque incorporeo fieret augmentum. Deinde cum dicit: non utique augmentatio, destruit hanc cavillationem ratione praedicta. Ad cuius evidentiam notandum in praedicta generatione tria esse consideranda: aquam quae corrumpitur, aerem qui generatur, et quod est commune utrique. Tria autem facit: quia primo ostendit in praedicta transmutatione non salvari augmentum quantum ad aquam quae corrumpitur, vel quantum ad aerem qui generatur. Secundo ostendit non posse salvari augmentum ad id quod est commune utrique. Tertio narrat conditiones augmenti ut magis sint manifesta quae dicuntur, secunda ibi: Sed aut utriusque, tertia ibi: Sed autem tales. Dicit ergo quod hoc, scilicet praedicta transmutatio, non est augmentatio neque aeris neque aquae, sed est generatio eius in quod transmutatur, scilicet aeris, et erit corruptio contrarii, id est aquae, quae transmutatur in aerem. Augmentatio erit autem neutrius. Deinde cum dicit: Sed aut utriusque, ostendit non esse augmentationem eius quod est commune utrique; augmentatum enim debet manere et esse in tota transmutatione. Ergo cum ex aqua fit aer, aqua non potest esse aucta, quia non manet, neque est in fine transmutationis, neque aer nec augetur, quia solum incepit esse in fine transmutationis. Ergo nullius est augmentatio. Aut si aliqui non volunt salvare augmentum, dicentes quod aliquid existit commune ambobus, scilicet ei quod generatur et ei quod corrumpitur, videlicet generationi, si corpus, ut si non est hic commune id forte diceretur auctum. Aqua ergo non est aucta quia desinit, neque aer qui est generatus. Si quid ergo auctum est, corpus aut non commune quod commune praedictis videtur auctum esse. Sed et hoc est impossibile, licet habeat quandam apparentiam, quoniam salvare rationem et essentiam secundum genus eius quod augetur et diminuitur. Sed secundum modum non manet eadem, sive essentia et forma, id est secundum esse et dispositionem, sed aqua corrupta et facere generato. Ideo huic enim non competit augeri. Sol. Autem quod essentia et ratio competit magis per formam. Ideo sicut quod mutatur forma mutatur ratione et esse. Iterum notandum quod Philosophus cum loquitur hic de non commune quod commune aeri et aquae, nominat ipsum corpus, quia antiqui philosophi omnes posuerunt materiam esse corpus. Ideo quia contra eos disputamus more eorum loquimur nominando materiam esse corpus. Verumtamen posset sciri quod hic accipitur de ipso corpore forte in declarationibus dicetur. Deinde cum dicit: Sed autem tales, narrat conditiones augmenti ut magis sint manifesta quae dicuntur, et duo facit: quia primo facit quod dictum est, secundo quod ex conditionibus augmenti apparet solo conditionibus movet quaestionem illam, ibi: Quaeret autem aliquis. Circa primum tria facit, quia primo narrat tres conditiones, secundo per praedicta comparat augmentum ad generationem et alterationem, tertio per has conditiones augmenti reddit ad destruendum cavillationem praepositam, secunda ibi: cum generatur, tertia ibi: Si itaque erit. Dicit ergo quod haec tria sunt quae reservantur ad augmentum, quorum unum est quod quaelibet pars eius magnitudinis quod augetur esse aucta et esse maiorem, verbi gratia si caro sit aucta, quaelibet pars carnis debet esse aucta. Secunda conditio augmenti est quod adveniente aliquo fiat augmentum. Tertia autem est quod salvetur et maneat quod augetur. Deinde cum dicit: cum generatur, comparat ea quae dicta sunt, comparat augmentum ad alterationem et generationem, dicens autem augmentatum manere. In hac autem conditione augmentum convenit cum alteratione et differt a generatione. Ideo autem quod cum ad generationem simpliciter aut corruptionem non manet, cum autem alteratur aut augetur aut minuitur manet idem quod augetur aut alteratur, sed cum non manet eadem passio neque eadem magnitudo manet, id est quod alteratur. Sed mutat passionem et qualitatem procedendo de uno in aliam. Sic augmentatum mutatur secundum quantitatem procedendo a minori in maiorem. Deinde cum dicit: Si itaque erit, redit ad destruendum cavillationem praetactam per conditiones quas praedixit de augmento, dicens quod si fuerit praedicta ratio vera ut dicamus modo sic augmentum cum ex aqua fit aer qui est rarior, et sic diminutionem cum ex aere fit aqua quae est densior, non salvabuntur conditiones augmenti, quia, ut patet ponendo praedicta, contingeret augmentationem nullo adveniente et contingeret diminutionem nullo recedente. Rursum, ut patet per litteram, contingeret non manere quod augetur. Sed oportet salvare hoc, id est has conditiones supradictas, id est supposita esse augmentatione esse tales supponebantur, id est quod aliquo adveniente fiat augmentum et salvari atque manere quod augetur. Deinde cum dicit: Quaeret autem aliquis, ponit quandam quaestionem quae solo habetur ex praedictis, et duo facit, quia primo ponit quaestionem, secundo solvit, tertio manifestat quod in solutione sua posuerat, secunda ibi: aut quibus, tertia ibi: similiter et in alteratione. Dicit ergo quod quaeret aliquis quid est quod augetur: utrum augeatur id cui aliquid apponitur, verbi gratia si augetur crus, hoc est quod efficitur maius, et est ad apponitur autem cibus. Augetur id quod augetur, quia autem augetur est cibus, et quare non ambo dicuntur aucta; totum enim videtur maius quod apponitur et cui apponitur, id est cibus et crus, quemadmodum cum miscentur vinum aqua utrumque, id est totum videtur similiter augmentatum et esse plus. Deinde cum dicit: aut quoniam huius, solvit dicens quod autem substantia augmentatur crus, cui apponitur, et non cibus quod apponitur, et est ratio quoniam manet substantia huius, huius autem non manet substantia, verbi gratia cibi non manet substantia. Sic ergo in mixtione dicimus dominans augeri, ita hic crus autem quod dominatur et convertit cibum ad naturam suam est id quod augetur. Sic quando miscentur aqua cum vino et vinum convertat ad se aquam, vinum diceretur auctum, quoniam manet; faciunt enim vini opus. Sed illa aliqua vinum miscenda aqua et vinum non diceretur aucta, non enim est aucta aqua et vinum, cum solum ponatur facere vini opus et non aquae. Deinde cum dicit: Similiter et in alteratione, manifestat quod in solutione supposuerat, et duo facit, sicut quod dupliciter manifestat quod dictum fuerat, id est: quoniam alteratum est, supposuerat, id est quod quia non manet cibus, hoc non augetur, sed manet crus, augetur crus et non cibus. Hoc autem manifestat per simile dicens quod similiter in alteratione, quia manet caro eius et quod est ad praesens, manet passio autem aliqua de numero eorum accidentium secundum se, vel passio aliqua quae secundum se est accidens existit, quae passio non existebat prius. Ideo alteratum est hoc, id est alteratum est secundum quod manet, non passio superinducta, quae est de novo introducta et non manet. Et tunc complenda est ratio. Videlicet quod est similiter in alteratione, quia manet subiectum et non passio, alteratum est hoc, id est subiectum quod manet. Ergo in augmento quia manet crus et non cibus, augmentatum erit crus quod manet. Deinde cum dicit: quoniam autem alteratum est, manifestat hoc idem alio modo

distinguendo de primo alterativo dicens. id quod alterari est
si tale primum alterativum. quia quidem id est passivum. nam alterari est
sibi ei. i. unum primum effectivum alterativum est alterans. i. alterari
ut anima vegetativa. aliud alterans alterari. ut cibus. Idem sibi
dicit quod quia et id sicut. quod alterat alterat. Alterans quod primum quod est
primum motum ut anima vegetativa est id quod augetur et alterat
et. 5. i. hinc. i. i. alterantibus alterari. Idem est movens. quia
est ingredientis. Idem. ii. cibus alterat. quia ingredientes inibrium et consum
sibi ei. quia si cibus esset accipiens ad corpus. i. veri
quet formam illius corporis ad quam ingredientes. i. si recipiet fere
ma carnis existens per se et non ingredientes ad inibrium ge
nerare verum. i. magis esset id quod magis quam augmentum
v. g. Si cibus ingredientes fiat verum ad species. i. accipi
at illam formam et illam speciem carnis ad quam ingredientes et hoc
patiens corpori. Ita quod est movens in hoc. i. in ad for
mam spiritualem. 5. movetur ad formam carnis. vel movens in in
hoc quod movens primum. i. anima vegetativa est in hoc. s.
in cibo. 5. in carne. // Sed dicit quod ex ribis philosophi habetur quod cum du
plex sit alterans unum alterativum. id est alterativum. alterans in
alterativum est in carne. non in cibo. Idem caro manet. cibus
autem quod est alterans. alterativum in manet et tunc supplenda est
ratio ex quod caro augetur quod manet et non cibus. // Item notandum
quod actus ad formam carnis per mediam diversi. vel per se
ipsum et tunc est quod aliquid alteri. et tunc est augmen
tum ut infra dicetur. Cibus quod accipit formam carnis.
5. accipit eam non quia per se existens. 5. ut quando ingredi in inibrio
Idem dicit philosophus. quod si cibus non esset ingredientes ad corpus quod est
in inibrium et accipiet formam eius magis verum esset quod
augmentum. // Item notandum quod cum cibus ingredientes ad inibrium
resolvuntur in partes similes et quod corpus similes per dicit species
Idem in illa ingressione per dicit species. Idem cum aliquid tale
videntur sicut ingredientes fiat utique species et aliquid manet
fiat utique species. s. quidem per dicit verum exponit per.
Vomum autem quesitum est. &c. // Post philosophus
venatur est quodcumque augmentum inquirendo et argu
endo. in parte ista exequitur de utrento solvendo et
veritate determinando et diu facit. quod primum se ad
dicendum. Ho exequitur de appetito ibi. salvantur mane id
dicit quod quicumque est. i. quando et argumento quicumque est suf
ficiens de hiis quae requiruntur ad argumentum. ut deinceps
repetare in fine solutionem quaestionis. // Verum est dicit
salvantur mane id. exequitur de appetito et diu facit. quod
primum quodcumque augmentum. Ho dat modum augendi sal
vando quodcumque illas. Ita. suscipiunt determinantes. ad eum
determinantes a prima parte. Ho notandum quod quodcumque augmentum
requiritur ad augmentum tripliciter salvandum. quod vo triplicitur in
tanda. salvanda. in. sed tamen primum quod manear id quod augetur.
Ho quod augmentum fiat aliquis adventiente et diminuitur aliquis re
cedente. Ad hoc autem salvandum est tertium quod quilibet pars anime
tri sit aucta et diminuta et diminuta. Item quod augmen
tum sit gradatim magis vel minus quod signum sectum
in. Ho quodcumque pro formam et diminutum sit gradatim in
ut. quodcumque autem sed tertius. primum quod non sit lucum
corpus. Ho quod non sunt duae magnitudines in eodem loco.
tertio quod non ordinatur augmentum adventiente in corpore. // Ve
inde cum dicit. suscipiunt determinantes. dat modum augendi
salvantes quodcumque predicis et ordinat augmentum si non pos
cum. nec appetere duo corpora in eodem loco. nec adventiente in cor
pore. 5. quod autem hic alimentum ad singulas partes fiat
ipsum alimentum. Ho quod modum salvantur omnia quae requiruntur ad augmen

tum. duo quod facit. quod primum modum salvat ostendo
nes augmentum. quod primum alimentum salvare inquirit quodcumque illas quae
requiruntur ad augmentum. Idem de ipso alimento monet quae dam
quoniam. Ita. quaeretur autem. et primum ita facit Ho quod tres quodcumque
nes se salvandae. primum salvat. quia quia ipsum auctum est auc
tum. Ho quia manet id quod augetur. tertio quia aliquid adventiente
aliquo fit augmentum. Ita ibi. 07 autem intelligere. et ita ibi.
manet autem. Insalvando primum auctum est auctum ita
facit. quod primum quia fit augmentum. Ho distinguit inter pre
mum et posterius. et ex hiis quae dicitur determinat veritatem in
tertia. Ita. Deinde quod caro. et ita ibi. quod quia. Ubi
quod suscipiunt est quia fit salvari quodcumque tacite. 5.
autem quod fiat determinum primum unum quod quia augetur. na
omnia. i. corpus primum dissimilium augetur. cum augetur
omnia. i. corpus similium primum. manet. n. quod quia est dissimilium
primum. quod ipsum manet non quia est dissimilium
primum. quod ipsum manet non est non manet. quia est dissi
milium primum. quod ex carnibus ossibus et nervis quae est similium
primum. quod. n. ipsum carnis est caro et ossis os. et nervus nervus.
ipsum quod augmentatur carnibus ossibus et nervis. quae est similium primum
et quia non fit manum augmentatur et manet. // Deinde
cum dicit. deinde quod caro. potest quidam distinctione de
prima sum formam et sum ut. Ad evidentiam notandum
quod ipsum formam dicitur esse id quod in se acceptum per hanc ac
cidentem talem et in se quidam habet formam talem. ipsum vo sum
ut est illa quae alteri quicquam per hanc actionem talem. ex quo
apparet quod quicquid ipsum quod est numina est ipsum formam quod possit
accipere tantum modicum de carne. quod si accipiet minus
ita non habet actionem carnis. vel si remanet ibi species
carnis. 5. quia ipsum. quicquid numina est ipsum ut. sulla
est. n. ipsum adeo modica quae non reviviscere species carnis. ut
est quicquid alteri fuerit ibi tale species. 5. accipiet sum
se et quod dicit est de ut carne intelligendum est de omnibus hu
ribus formam in ut dicendum distinctionem. n. omnibus istis red
ibus ad papiare possunt. quod est unum sum speciem et
sum ut dicitur unum vel lapis sum speciem in se
acceptum. hic actionem unum vel lapidis sum ut vo
quia ut alteri quicquid habet actionem tale. // hoc visio le
ue est imaginari quomodo fit augmentum. In augmento. n.
distinguitur ad singulas partes in brio. non ad singulas partes
quae minimas. 5. ad tales partes quae possit resinari
veris et actio quae fiat ad se dissimilium alimentum et quod
tales partes se sum formam fit dissimilio ipsum ad quae ipsum
sum formam et augetur quia ipsum formam non a quia sum ut
quod non fit dissimilio ad partes ita minimas quae non possit
resinari vel et actio per quae fiat quidam alimentum per quae
nitur tale distinctionem. quod est caro et os et unaquaque calum
partium ex quibus componitur al. est duplex videlicet sum speciem
et sum ut. quod quadmodum distinguendum est in aliis rebus in
bus quod unum quod alterum hinc speciem in ut primum distin
gui hoc sum speciem et hoc sum ut. est. n. lapis sum
speciem et sum ut et unum sum speciem et sum ut et sic
et caro et os distinguendum est. est. n. caro et caro
species et os ut et os species. // Deinde cum dicit. quod
primum. primisso quod et homogenea. ut manus et caput ut au
gentur. per homogenea. i. per corpus similium partium et os et caro
et calum similium dupliciter sum speciem et
sum ut. determinat hic veritatem in tertia. quia hic corpus
similium partium augetur sum quod primum. sed quod primum calum
corporis augmentari adventiente alio et oriuntur et est

Vnu sm sp̃m · ñ a' ē vm sm nis^m // Vnde cū
dicit · q a' intelligit · oñso quo qlz ꝓs auctr ē auctū ·
qz ē vnu sm sp̃m ñ sm nis^m · oñdit quo oz saluari
z mane id' q auget' z q minuit' · qz mag' idē ꝑ fōzm
ñ sm nis^m · Vero a' facit · qz ꝓ facit q deūi ē · ꝑo redit
ad manifestand' quo qlz ꝓs auctr ē auctū · adducens q
ai ydoneū exemplū · ad ꝓ^m ibi · Iouno nis · ad eni
dēcia a' ꝓme ꝓxis · uocād' q fōz mag' oriuz nis^m · q
nis fōzm · vñ sic' ē sme ꝓmde aia · scribit' q aia ma
gis oriuz corp' · q' corp' aiam · sic g' ꝓ magiari debem'
q q̃dm vivit a' · tā diu manz idē · sm aiam z ꝑ fōzm
sz cū aia z fōz alis · ꝑ q manet end' alia cū ē ipsum
nis · ut cū a' auget' alia ipaucēdo · ut cū minuit' fōz
g' manz ead' · nis vo fluit z refluit · Sdo ait q oz sic
intelligere aug̃ntū · q ad mod' si als insuraret aq' ead'
insura · ut eod' corpo sine eod' utre · qz si ab eod' utre
flueret z reflueret aq' sp̃ aliud z a' aguar' · qz sp̃
alia z alia aq' fluerz z reflueret · sz sup' · nisi oriuz
aq' sp̃ manet idē · sic vtiq cū aug̃ntur' ad nis car
nis fluit z refluit · sz fōz oriuz hi' nis^m sp̃ manet
ead' · Sdo ait q cuoz ꝓcū sm fōzm · aguar' ad · sz ꝓ
res sm nis^m hīd' defluit · hīa' deuenit adueit · sta q nis
ñ manz · sz defluit z adueit · fōz a' sup' · manz tonu
oz ꝓcisie sp̃ z sm ad aguar' manz · g' id q auget' ·
sz manz sm fōzm sl ꝑ nis^m · // Vnde cū dicit · omni
oñis · redit ad oñdēdū quo qlz ꝓs aure ē auctū z du
o facit · q ꝓ adducit q dā exemplū ad ꝓ^m · ꝑo o
d' ex^m ē ydoneū z bonū · s · nū · n · alia · dicit g' q hoc
s · videre quo qlz ꝓs auctr ē aucta ē nis^m in omno ni
is · i · i corpib' disibilib' ꝓcū · v · g' · i manu · videt'
n · q oziginū man' ꝓxīmū ē auctū · q ꝓxīmū
qlz digit' ut qlz ꝓs man' auget' q ñ ē ñ ad ꝓ' hīꝓ
cū sanet' alimēto z qlz ꝓs aucta ē · // Vnde cū
dicit · nis · n · alia · oñdit hi' ex^m ē ꝓcū z ydoneū z ta
facit q deūm ē · ꝑo q dicat ꝓbat · ccō · ꝓcedit ꝓnci le
mentū · s · a ibi · Sdo z mortui · ccia ibi · q ꝓ ē q dē · d
g' q ñ q est alia eius z diffēnis · a sp̃ ē mag' manifēs
hi' · s · i manu z brachio z i alis q sl' disibilib' ꝓcū · q
i cerne ut i osse ut i alis oiniomis q sl' sibi ꝓcū z
q i illis sl' mag' manifēs q sl' sm sp̃m z q sm ai^m
Sdo i cetib' mag' est nis^m q dicunt · Videl' quo qlz ꝓs
auctr ē auctū z quo qlz ꝓs sm sp̃m auget' · Vnde
cū d' · Sdo z mortui · ꝓbat q suppōnat · dicat
n · q i manu z cetib' q sl' disibilib' ꝓcū ē mag' nis^m
q d ē ꝑ nis^m z q d ñ · ut q d est ꝑ sp̃m · ut q ñ q i
hīs q sl' sibi ꝓcū · // ad ē c' eiudēcia notādū
q actō facit scire fōzm z q actō man' z brachij
z hi' oziginū · quoz ē mouē z agere · alias actōes
exēsecis ē mag' nota q actō carnis ut ossis ·
quoz ē q uere alimēto z agere actōes exēsecis z ido
mortui mag' vtur ē caro z os q man' z brachi
s · sm · n · i ccō ꝓbi · mortui ñ cetibus sl' z ñ cetib
sl' hīnt · q ꝑ in ꝓm caro mortua ñ ē caro ñ ma
ni' mortua ñ ē man' ñ equoce est ñ ē ita notū
carnē mortua ñ ē carnē · sic manū mortua ñ
ē manus · q ñ est ita nota actō carnis sic actō ma
ni' · g' eo ꝓ q caro mortua mag' appet caro q
brachiū mortuū appeat brachiū · ꝓbatū ē q sint
suppōnū · videl' q carne z osse magis latet q d
est sm sp̃m z q d sm nis^m · q i manu z brachio ·

Vnde cū dicit · q ꝓ ē q d · q etiam cū sme ñ
videt' q oriuz ꝓtē carnis ē auctū z q oriuz sp̃m ē
auctū · est a' ut sic · ē a' ut ñ · q sp̃m vtiq ꝓ ad
uenit z qlz ꝓs ē aucta · sz sm nis^m nd · // Vnde cū
dicit · nisi a' ctcū · oñso a' quo saluat' vna q d ad au
gmēti · ut quo qlz ꝓs auctr ē auctū · qz qlz ꝓs ꝑ fōzm
ñ sm nis^m z oñso quo manz id q auget' z q minuit'
qz manz ꝑ fōzm ñ sm nis^m · cū nis fluat z refluat
quo adueniēte aliq' sit aug̃ntū dicēs q ctcū ñ bzū
gdar' nisi a' adueniēte aliq' q uocat' cibz z hi' cibz
ipsi ē ōzi' ipsi ñ bzo · ñ bzo dico cū sm nutriēte ipsum
cibū i sp̃m ead' · i · i sp̃m ꝓ · qz ñ ē hic ipsum ad
ñm sicc · v · g' · si ñ bzo sicco adueniat alimēto hu
midū · cū adueniūt tale alimētū ñ bzo sicco tūc
nutrit' i ñm ñ bzi z gdar' z efficit' sicū · q etiam
ꝓ' hīndū z ex hoc solutū ē qd q' ita q' difficile
regnitū ē · vt' aug̃ent' ad ꝓ sile nis ꝓ dissile ·
nā vno ni sile auget' sili · alio ni dissili · alimētū
n · ꝓ q fit aug̃ntū i ꝓ' ē dissile i sme sile · nd'
a' q ꝓ hi' sigillatū o' quo saluat' · ydēdes silu ad'
i aug̃nto · qz o' quo qlz ꝓs auctr ē aucta quo
manz q auget' z q aliq' ad uenientē fit aug̃ntū
quo a' uitat' ydēdes vitande ñ oñdit · qz ꝓ ē ꝓ
hīta nis^m · Iam cū fiat aug̃ntū ꝓ cibū z cibz fit cop'
ñ fit aug̃ntū adueniente i corpo · nisi cū auget'
ñ bzū · qz ꝓuent' cibz i ipsum ñ fiet aug̃ntū ꝓ vacui
tate · sz ꝓ cibi ꝓsione · a ꝓpli' cū ñ ꝓuent' cibz i
ñ bzū ñ q' cibz ꝓti sm fōzm adueniē ad ipsi' cibi ·
cū ex hoc ñ sequ' duo corz ē i eod' loco · ñ oz q fit
duo corz i eod' loco · si deleat fl aug̃ntū ·

q Verit a' quale z c' · // Post q' ꝓbs dedit mod'
aug̃nti oñdēdo aug̃ntū fl ꝓ ad ē dōneū
alimēti ad sual ꝓtes fōzles alimēti · s q' mod'
absq' i o' euti aliq' saluat' q' reqrit' ad aug̃nti
cū · Iu ꝓte ista mouet q dā q ōnes ē alimētū
z alimētū z duo facit · qz ꝓ mouet q ōes ꝓdeāl ·
ꝑo qz ad aug̃ntū ocurrit ubi ē q uno ē ·
q ꝓat aug̃ntū ad gdacōnē z nutrēdū · i · q'
a' ulse · ē ꝓmū duo facit qz ꝓ mouz q ōnē de ali
mēto s q parit' ab alimēto · ꝑo mouet q ōnē de eo
ꝓ ut alimētū parit' ab ipso i · q d g' z ab hoc · ē ꝓ
mū duo facit · qz ꝓ oñdit quo alimētū parit'
ab alimēto · qz ꝓuent' i ipsum · ꝑo dat mod' hi' oñsōis
ubi · ñ q' hoc est · // Dicit g' q q̃rit a' q̃le oz
ē quo auget' · i · alimētū quo ad aug̃ntū z solu
ut q alimētū ē ꝓ' i q auget · v · g' · Si enim ē
id q auget' ꝓ alimētū oz ipsum alimētū ē ꝓ' tam
ñ actu a' a' q corrupto hoc · i · alimēto gdacū
ē id q ē caro ex q' app' q d alimētū qucat' · qz cor
rupt' z gdacit' nisi alimētū · // Vnde cū dicit · ñ
q' hoc · dat mod' hi' oñsōis · nā q i cibo gdat'
fōz carnis ꝓ intelligi duplic' · ut q cibz ꝓ se existat
z accipiat fōzm carnis · ut q hi' cibz ñ ꝓ se exists · s
gdat' ñ bzo accipiat tale fōzm · g' in aug̃nto
hoc ipsum alimētū ñ sm se existens gdat' in car
nē · qz tūc ē ctio ñ aug̃ntacō · sz q auget'
est hoc sup' · q in se manz z gdat ad se alimētū
Vnde cū dicit · q' g' z ab hoc · oñso quo ñ bzū
agit i cibū oñdit quo parit' ab eo z duo facit
qz ꝓ facit q deūm est · ꝑo assigt' mo^m tal' ꝓ assōis

+ 1 ord

ibi · g. sil' cute · Dicit g. q' g. auctū · i · me bzū q' au
gere' est pacient' ab hoc · i · ab aliūdo z solut' mix p
mixtū · i · pare' mixtione' qūdā · nā q' ad' si d' vno
p fūdat aq' · hoc q' mixtū e p' face q' vnū · i · p' face
vnū op' · sz cū ē est vnū pūrū · sz vnū mixtū · sed
aliūtū qūsū z carne' facit carne' mixtū q' ē ca
ro ita pura sic' p' z si qīat' quō caro p' ad se q'ere
aliūtū dicit' q' q'ad' ignis tangens' vrēda facit
id q' tāgit ustū · i · ad ustū z ignitū · sed ī eo q' au
gere' · q' ē actu caro · augmētū · i · aliūtū q' fest' s
z q' adueīt ei facit ipm actu carne' · aliūdo d'eo
adueniente exīte · carne p' · si dicat q' sic ignis
q' ē actu tal' facit p' ignita actu ignita · sed p
mūtū q' ē actu caro facit cibū q' ē p' caro facit
actu carne' · Vnde cū dicit · g. sil' cute · dat
mo' ist' passiōis · sed hoc nō mbzū patie' actio
mutatione' qūdā · q' cibz sil' mbzo qui gie' · sed a
ut sil' g. cute · si · u · aliūtū seorsū z separā acci
pet forma carnis · ut sit' dicebat' g. ēt · est
ita q' · p' g. duobz modis ex lignis face ignē
vno ni ad ignē exīte ad mīgat' ligna · z sic q'd'
ūdo nō ē augmētāo · sz si ligna p se īcendent'
ēt g. · sic si cibz acquīt forma carnis p se ex
stens g. ēt · sic' q' mīet' mbzo augmētum ·
Vnde cū dicit · q' vl' a' · dēcīat de augmēto
p q'pacōm ad g. z nutrīōne · z d. no facit ·
q' p' q'pat augmētū ad g. ne · ho ad nutrīōm
ibi · caro a' · Dicit g. q' sile est de g. ne z aug
mēto · q' mag' g. iat' nō sit q' vl' · sic' nō g. iat'
al' vl' · nō hō nō ad singlarū talū · h' le singlare
est hō q' secundo a' ē phī appellare spēm singla
re p' g. nis · cū g. aut · q' nō g. iat' vl' nō singlare
intendit q' nō g. iat' gen' nz spēc · alia a' hīa v
nos hēm' · nō hē nō z cūc est plan' tere' · q' nō
g. iat' vl' nō ad singlarū z cūc exponēd' est
singlare p indiuiduo nō p spē · addit autē q' sic h'
vt i g. ne sit vl' · sed illic g. iat' q'cū · sū ge
nat' q' est q'ūc' z q' ē q' · q' g. nato q'cto pre
clari g. iat' q' vl' · sic' g. nato preclari hoīe
g. iat' vīs homo · Vnde cū dicit · caro a' ·
q'pat augmētū ad nutrīōm z duo facit · q' p'
facit q' dcīm ē · ho dat ēam tā augmētī q' nu
trīōis · ibi · h' spēs sū nō · ēt p'mū duo facit ·
q' p' q'pat nutrīre ad augē · ho dat dzām tē
ta · cēo ostendit nutrīmētū z augmētū aliq' nō
ē ead' · aliquo nō diuīsa · ha ibi · sed nutrī
tia · ibi · z nutrīmētū · Dicit g. q' caro z os q' sē
cōr sibī pēnū z man' q' ē q'dā corū ad hoīz o
mōnia · i · ad carne' z os z ad cōr q' sē de nulo
talū sibī pēnū · talia q' augēt' aliq' q'cto ad
deficiēte · sz nō carne q'ita īactu · cibz · n · q'
auget z ē caro · q'ta īp' z f q' p' vt' q' au
gere z nutrī · ad · g. · nā sīn q' ē caro q'ita
auget · oz · n · agnam carne' q'ītā · i · carnem
magnā · sīne carne' maiorē ad hoc ut fiat
augmētū · f id est q' ē solū caro nutrī z isto
modo differūt cibz z augmētāo · z alia rōe
fit augmētū z alia nutrīmētū · Vnde cū
dicit · sed nutrī · dat q'ūdā dzām tē augē
z nutrī dicens · q' q'ūsq' diminuit' al' · z z q'

usq' saluat' sp' nutrī' · q' sp' g. iat' caro · sz nō sp'
augmētat' · q' nō sp' g. iat' caro q'ita · i · caro ma
gna · sū caro maior · alū · n · ē maior de p dicō q'
restauratō z tūc h' ex nutrīmēto gen' caro nō
efficit' caro q'ita · i · nag' · est restauratō sit maior
de p dicōe · Sed d' a' sp'alī · p hīm dixisse q' q' di
u diminuit' al' z z q' diu saluat' q' sp' nutrī' · q'
nō ē dubū q' cū augmētat' nutrī' · cū g. nō carnis
q'ite p suppōnat' g. nōne carnis · sz dubū forte
ēēt vtr' cū diminuit' · nl' z cū vtr' q' diu vīuit
al' · possit dici q' nutrī' · Vnde cū dicit · z nu
trīmētū · ostendit nutrīmētū z augmētū ēē aliquo
modo aliud · dicens q' nutrīmētū est id idē au
gmētacōi q' id' ē sbm vēq; sm rē z ēēnū · cū
sm rōnē z sm ēē ē a' · sed aliud q' auget z
nutrī · alia' augēt z alī nutrī · sed f q' adueīt
mbro z ē caro q'ita p' ē augmētatiuū carnis
sm vo q' solū ē p' caro nutrīmētū a' facit ·
Vnde cū dicit · h' spēs sū nō · assignō ēam tā
nutrīmēti q' augmēti · causa · n · hoz ē sū alis ·
p' nō dicē ul' nō cū ul' forma tū · ul' aggregatū
ex vēq z q' actōes sīt q' p' tōta nō alis ē q'
oppat' īcibū z q' dicit ipm z h' a tota nō sit hō
actō ē cū a tota nō rōne forme · nō rōe nō · sed q'
principale īactōe ē form · sed ad q' h' q' ē cā nutrī
mēti z augmēti ē spēs · i · form z nō carnis sū nō ·
q' cārō z p'mū hī actōis nō d' actēbū nō · sz aliq'
p'cedēta ut ēnūl · i · ut ē form · sū ipsa form q' hīt ēē
i nō ē cā h' nutrīmēti z augmēti z q' dcīm est de car
ne dcīm ē de manu · z de q'z alio organo · sū de q'z
mbro · q' nō z form existens i tali mbro ē tō augē
di z nutrīendi · sed a' q' si adueīat mbro sū carni
ad q' ens nō z ens īp' p' et · ut cibz q' est caro i
p' tūc p' i mal' · i · p' z ut form · sū spēs z form
si sit hīs vtrūq z p'cēdēiam q' p' sit facē p'ōm
q'ītū · i · p' magnū ut q' p' sit p' q'ūc' q' fiat
de p dicō erit augmētū z hec p'ēs i materiales
erūt maiores q' form · erit i p' nō q' a' nō p'
amplī facē tūc deficit augmētū · ul' z deficit
al' tāta p' ēē deblitatō vtrīs · sic · n · p' magīari
debem' q' aliquo sp' g. iat' caro mixta z īpura
z p' hī īpūtatē ita deblitat' ut q' nō p' p' q'
ūc' · ul' z nō tūc q'ita sit de p dicō z tūc cessat
tēp' augmētī · ad ultimū a' deblitat' i tū q' nō p'
vīt' ad q'ūc' z tūc deficit z mori' al' · vū est
sic' aq' vno mixta · q' sp' amplī' mixta i fine fiet
vnū aqīcū z q' aq' z tūc q' erit caro aqīcta
z īpura faciet diminuōm q'ītī · q' cessabit tē
pus augmētī · cū nō p' sit p' restituare q' h
at de p dicō · cū q' nō stat cū cessat augmētū
deficit al' · sed spēs z form manz · sz ad vltimū ut
dcīm est oz q' corū fiat aq' z q' al' deficiat ·

q Vonā a' p'mū oppet z c' · Vt dicebat'
supī' i hoc libro īcendit phī declarare de
ipsa g. one z de aliis modis ānexis · in so
vo de ipsis nōlī g. iatis · Declarat' · n · i so de nā
z de elemētis · quō ex se i vicē nōlī g. iant' z q' de
clare de factis z de actōne z passione z de mix
tione deinde tā g. ōne de q' declarat' i p'mo q'
z ipsis g. iatis · de q'bz declarat' i so · sed nūq' īcipiat

nisi in hiis libris exercet de predicamentis et duo facit. Et ostendit
quod declarare de actione et passione et tactu et mixtu
one spectat ad presens negotium. Et exercet de prae
dicamentis. Et ibi. primum. Secundo primum duo facit. Et primo
quod declarare de predicamentis spectat ad presens negotium
et desinit in hiis libris. Et ostendit quod declarare de
aliis desinit ipse Gracchus de eis et ceteris in primo libro
Et ibi. Et a generatione. Et secundum duo facit. Et primo fa
cit quod dicit est. Et assignat causam dicens. ibi. omnis. nam et
elementa. dicit quod in isto restat dicere primum. i. principa
lia de rebus et de naturalibus elementis. sunt enim hic elemen
ta sunt in. et dato quod ostendere verum unumquodque elemen
torum sit sempiternum. aut generari aliunde. i. aliunde vel
unum ex alio et si generari unum ex alio. interim eorum non ge
nerari aliunde omnia ex se invicem. aut eorum elementorum est
aliquod unum primum. Deinde cum dicit. Nam elementalia. non fiunt et plex opinio
ap antiquos. quod non possunt omnia elementa in generabili
a et incorruptibilia. ut empedocles et sui sectatores
quod a divinis solum unum elementum est tale et hunc
modum omnia elementa accepunt indicentes primo etiam
quod nullus dicit quod corpora incorruptibilia et primum omnia esse
terra. sed aliqui dicunt ipsum esse ignem. aliqui aerem. ali
qui aquam. quod vero possunt omnia elementa generabilia et corrup
tibilia prae. et eorum in quod nullum elementorum possunt
primum omnium. sed aliquid medium. inter ea dicunt esse alio
primum. quia cum elementa sint generabilia si de ipsis ele
mentis generatis volumus certitudinem facere. necesse est verum
dicere primo de illis de quibus non ab antiquis determinatum. i.
necesse est dicere de mixtione tactu actione et passio
ne. quantum de talibus non prius determinatum est
Deinde cum dicit. Omnis. nam manifestum quod dicunt di
cens. quod omnis generatio elementa et ea quae sunt ex elemen
tis verum est generatione et segregatione et verum est mixtio
ne et tactu. quia in generatione quidam mixtio et quidam tactus
remanent. Declarare quod de istis desinit ipsis ele
mentis generatis simpliciter et de eis verbum
modum omnia elementa accepunt indicentes primo etiam
quod nullus dicit primo corpora incorruptibilia et primum omnia esse
terra. sed aliqui dicunt ipsum esse ignem. aliqui aerem. ali
qui aquam. quod vero possunt omnia generabilia et corrup
tibilia prae. et eorum in quod nullum elementorum possunt
primum omnium. sed aliquid medium. inter ea dicunt esse alio
primum. quia cum elementa sint generabilia si de ipsis ele
mentis generatis volumus certitudinem facere. necesse est verum
dicere primo de illis de quibus non ab antiquis determinatum. i.
necesse est dicere de mixtione tactu actione et passio
ne. quantum de talibus non prius determinatum est
Deinde cum dicit. Et a generatione. ostendit quod declarare de
primo desinit ipsis elementaribus corporibus generatis. Ju
xta ista ostendit quod declarare de eis desinit ipsi gene
ratio simpliciter simpliciter. et quia in primo libro magis det
minatum de generatione simpliciter. Ju solo vero magis de gene
ratione horum hic. ut de generatione elementorum. Idcirco ostensum
est quomodo certum ut desinit in hiis libris. nunc restat os
tendere quomodo desinat in primo libro certum quod ch facit. quantum ostendit
hoc de mixtione. Et ostendit hic de agere et patiendo
de tactu. Et in. Sed in alterum. et ita. ibi. Sed si de facie
et pati. Dicit quod generatio est mixta quidam
et simpliciter. quia secundum opinionem omnium antiquorum quidam
generatio est. ut vel secundum unitatem generationis et segregationis ad generationem
fiunt. quia segregata et generata existunt leviter generabilia
et corruptibilia. cum non sint abaliquo philosophorum determinatum manifeste
quod ad ortum et ad muscum et generari generatum est
simpliciter. quia nos dicimus et ostendimus quomodo fit mixtio. cum
hic desinat ipsi generationi. Deinde cum dicit. Ut alteri. ostendit hoc expressius modi secundum quod fit generatio. Et ex
pressius ut principium. quia in generatione dicit. ibi. et. in. Et
generatio a fit per hunc modum. videlicet per generationem et
segregationem. ut scilicet fit per ipsam alterationem. quia non
potest generatio realiter esse nisi precedat alteratio. cum generatio non sit

potest in aliquid nisi segregari et generari illo faciente nisi
faciente determinandum est simpliciter. de ipsa actione et passione
Deinde cum dicit. et in. plura. et hoc idem expressius ut
principium quia in generatione dicitur et duo facit. quia primo ostendit
hoc quod ad ponentes plura principia ut ha. Et secundum
ad ponentes unum tantum. ibi quia ex uno. Dicit quod fa
cientes plura elementa ut ha gratiam. i. generationem solum at
in faciendo et faciendo ad invicem. et secundum sic ponentes
determinandum est de actione et passione. Deinde cum
dicit. quia ex uno. ostendit hoc idem quantum ad ponentes
unum ut ille primum et duo facit quia primo facit quod demon
stratio concludit quomodo se habet unitas ut principium ad
actionem et passionem. ibi. et propter igitur. et tertium et
sic. quod quia facientes plura ut ha principia ponunt et
actionem et passionem tantum si faciemus omnia ex uno primo
necesse est dicere actionem et passionem esse et ideo duo
genera recte dicebant. quia si non essent omnia ex uno non
primo non esset facere et pati ad invicem. Et. et negata
unitate non concludit non impossibile esse et rursus hoc
est non impossibile esse calefieri et frigidari et rursus hoc
est non impossibile esse calefieri et frigidari non esse impossibile
ad invicem quia una fiat alia sed est manifestum. i. valde
non quia dare simpliciter vera forma si volumus esse
mutationem salvare. Deinde cum dicit. et propter igitur. ostendit quomodo se habet unitas ut principium ad
actionem et passionem. et ostendit quomodo antiquorum unum di
cebat Diogenes et in quo non. nam dicit quod igitur est
agere et pati necesse hoc unum esse subiectum non. Et
est sed dicit omnia esse talia et omnia efficere in aliquid quod est tac
mutationis. sunt non esse unum. sed solum igitur esse unum dicit
quod sit ad invicem non impossibilia esse dare unum tale
non. Diogenes. et ponendo unitatem non ut salva
ret ostendit mutationem in hoc recto dixit. sed dicendo
omnia esse talia et omnia efficere esse ex una non male dix
quod a sit intelligenda vox. Et. in declarationibus patet
bit. ostendit. i. quod est una non omnium oriuntur et quod
non. Deinde cum dicit. Sed si de facie. ostendit
quod et oportet declarare de tactu dicens. quod si videntur
et declaratum est de facie et pati et de mixtione determinandum
est et de tactu. quia non possit. i. agentia et patientia facie
pe et pati quia non possunt tangere ad invicem. rursus quia
tangit musci primum. i. principalia et pe quia non sit con
gencia ad invicem. et ita ad agere et ad muscum sequitur
tactus et propter de hiis verbis est determinandum. videlicet quia sit
tactus et mixtio et facere et pati et passio. actio.
et passio idem dicitur.

Principium autem accipiamus. Omnia de
primis verbis determinandum est in ipsa ista exercet de eis et
ita facit quia primo determinat de tactu. Et de actione
et passione. Et de mixtione. Et in libro. de facie et pati
tertia ibi. reliquum a modo. est primum duo facit
quia primo dat causam et rationem quare determinandum est primo de
tactu. Et incipit ibi declarare de ipso. ibi. Fere quod
et. Dicit quod primum accipiamus hoc a tactu. ut
quia primo determinemus de ipso. quia de mixtione et actione. quia
hic quia est de uno enim quod non est mixta. nec est ad in
vicem esse tangibilia et si hic ad aliquid aut partes primi
cipalis. i. ipse ut hic filii sui. in est actus. et tactus
videtur esse quod quia et primo actione et mixtione. quia sequ
ad veritatem. Et do primo dicit est de tactu. Deinde cum dic

fere qd g. detiat de tactu et duo facit. qz p oñdt
tactū multipr dici. so detiat de vna q̃q accepcōe
ipi ibi. Sz cū principali. Dicit g. q ut fere vnū
q̃q aliqz nomī dz multifariū. i. multipr. qz q̃dā
dnr commune. i. efficace q̃dā vo analogice qz
dnr alia ab alijs et potiori. i. sm p et pri. Sic et de
tactu. qi dicit q sic fere oia dnr multipr sicz
tact et dicit fere qz forte nō oia nō ita multi
plicia. q multiplicata a tact in hoc q sistit qz p su
mi ppe et metaphorice. Deinde cū dr. Sz cū
principr. oñso tactū sumi multipr. detiat de vna
q̃q accepcōe et duo facit qz p detiat de tac
tu ut sumit metha. i. qmō a moues. cē primū
duo facit. qz p ueniat diffōnē tact ppe supra
so q oñdit diffōnē illā tactū ueniata. sa ibi. q̃ ppe
ui. cē primū ta facit. sm q ta ueniat cē tactū
primo. n. oñdit tāgibilia hīe pōnē. so hīe ulteria
tēo cē actiua et passiua adiunctē ex q̃bz oibz he
r diffō tact. videlicet q tact cē in hñtibz pōnē
qz ulteria sē sil actiui et passiui ad iunctē. sa ps
ibi. Sic est ut detiatū. et ita ibi. qmō a pō. dicit
g q tact. Si sit q deū principr. i. ppe existit in
hñtibz pōnē. pō a est q̃bz et loc et supplend est
qz nō possē se tāgere alicq nisi sint in loco. oz q̃bz in
est act mēte pōnē. addit a ad maiorē expli
cationē virtutis. q tact et loc ita se q̃ contrariē
q mathematicis sili dādū cē tactū et locū. sunt
separatū vnū q q eorū. sū alio modo. Sed a q de
mathe sint duplī pō vna sunt p lōgitudē q po
sunt ea separata sm cē f cē a sensibilibz. alia sunt
azt. q f cē possunt ea in sensibilibz. Sz f q̃dā cōuē
dicit ea separata. est g in tēcō azt. q loc et tact
ita se in sensibilibz q contrariē. q vbi ponitur vnū
et ad et eod mō et sili. ut sic ponitur vnū et ad.
Deinde cū dicit. Sic g est. Inuestigat sam
q̃dēm dicens q si ita cē ut cē detiatū prius. s.
in. vi. phicorū vbi. dcm cē q tāgere cē hīe in
trinsa sil. oz tāgētia hīe vltīa sil. b g. utq
tāgēt ad iunctē q̃oz hñt detiatis magnitudines
et pōnē et hñt ultima sil. Deinde cū dicit.
qmō a pō. Inuestigat etiā q̃onē q̃dēm q tāgē
cia deberē cē actiua et passiua ad iunctē dicens
q pō i est q̃bz existit loc. loca a pma dzi est
sur sū et deorsū. talia a sē oppositorū. oz a q se tā
gētia hīent aliq oppōnē ad iunctē. Sed aut q
oia se tāgētia ad iunctē hñt g iuncta aut leui
tatē aut ambo. q̃m ad elementa inedia. aut altim
q̃m ad extrema. etia. n. est solū g iuncta et ignis solū
leuis. aer aē et aq hñt vtrūq. qz i ignis q̃ sē
gma. p ere leuia. qz g talia se tāgētia sē in
loco et q̃ptet eis dzī loci. ut sur sū et deorsū.
cū hoc nō sit sū oppōne. oz q talia oppōnē hñ
ent et q sint actiua et passibilia ad iunctē.
Deinde cū dr. q ppe ui. oclud ir diffōnē tac
t. tacta venata dicēs. ui cē q illa sē aptā
nata se tāgere ad iunctē q̃z extrinsecū diuisis ma
gnitudinibz q̃m ad q̃dēm pmū. q debet hīe ma
gnitudines detiatis et pōm sē ultīa sil. q̃m ad q̃di
cōm sam motiuis et mobilibz ad iunctē. i. actiuis
et passiuis q̃m ad q̃dēm etiā. Deinde cū dr

qmō a moues. p q̃ sīq sunt de tactu. ppe tetig
tīgere de tactu metaphorico et duo facit. qz
p q̃ ppat q̃ actōm ad motū. et agere ad mo
uere. so ex hī modi q̃ ppacde fēi venatur quo
hīt si tact metha. ibi. i. g. ui. cē primū
duo facit qz p q̃ ppat mouere ad agere sm q̃ en
cia. so sm dcm. i. ibi. zm. moueus. Dicit g
q qz moueus si sili mouet mobile q mouet. Sz hoc
q̃dē moueus uere cē q̃m mouē motū. hoc a moue
ens i mobile ad. est qm i agente dicem sili. qz q
dā agens cū agit patit. q dā vo agit i passibile
manens. Deinde cū dicit. et. u. moueus. q̃ita
q̃ cū ir agere et mouere q cē deuenire ad agens
et passū. Sic ad moues i mobile q̃ir hic dzīu inte
ea dicens q q̃dā imāmur moueus agere ad et agens q
mouere et ū est ita ī mo diffūnt. et oz declare quo
diffūnt. Si. n. facē opponit pacientī ū est p le de
moues agere et tūc solū moueus agit cū mobile
patit. g hoc vnū cē solū i hus tq̃bz moe est
passio et exponit q appellat passionē dicēs. passio
a cē id f q ad alterat solū. v. g. calidū. albū. et
ita talia. sē passiones. f quas est alteratio distē
g mouere ab agere. qz cē vlīus eo q. n. agit mouet
Sz ū eq. Sed aut q mouere sp agere est. i. cē mag
amplū et cē vlīus et pp q agere. Deinde cū dr.
et g ui. ex q̃ppatione p missa venat tactū metha
phoricū. hī a tact duplī sumi pō. tact. n. sp cē
ad duoz. ut g sumet hī metha. ta exprē ta
gētis q tacti. ut ex ptē tāgētis cū. duo g fiet
qz p venat tactū metha phoce ex utq ptē. so
ex altera ptē tm. sa ibi. cē q d g vtrūq. et p
mū duo facit. qz p tact q deū est. so exponit dif
fōnē tact supī data. sū addit ad diffōnē illā
ibi. sic detiato tāgere. Dicit q i cē tū qm
motiua ulta sū motiua i mobilia. ut hī alia ita
ut tāgūt mobilia. i. ut tāgūt eoz sē celestia
q mouēt ab eis. cē a ut sic. cē a ut ū. i. vno modo tā
gūt ea alio modo ū. qz tāgūt ea metha. ū ppe
et q sit hī tact metha. cū. ex utq ptē. qz n
illa ppe agūt. n celestia ppe pacientē. Deinde
cū dicit. Sic detiato. exponit diffōnē tact
supī data. ul addit ad ipsam. dicens q sic detia
to tāgere. ut dcm cē uh. i. simpl cē tact hūcū pō
nē. q̃d motiuū. hoc a ut mobile ab iunctē. aut
motiue et mobile. q̃ dicere ū sufficit ad hoc q sit
tact q vnū sit moues et a motū. Si restrictū
q mobile se hīeat motiue. Ita q nec ulla mo
ueat moueus et moueus ū moueat i mobile. q
sit motiuū mobile. sū motiuū motiui et hoc i
q̃bz existit facē et pati. Sicut a data diffō de tac
tu dicebat tactū cē i hñtibz pōnē quoz ultīa
sē sil motiuis et mobilibz ad iunctē q diffō ū ar
guit tactū ppe supī ū p motiua et mobilia i
telligam agentia et pacientia. q g hī di. ul est
expositiuū diffōis illi. ul cē q̃pletiuū eis.
Deinde cū dr. Et q g. inuestigat tactū metha
qm cū maxīe videt cē et alta ptē tm et duo
facit. qz p o q ut p limū i hus q̃ videm est
tact ppe supī. Sz alū cē i eis mor metha
so q̃clud quō q iuenire tactū metha. i.

q̃ ꝓ̃ sic dicendum. Dicit g⁹ q̃ ē ut ſimilitū i. utpl̃ minū
q̃ tactū ita tāgit" q̃ z tāgit tāgens. q̃ fere oīa q̃ ſt
ī g spectu nr̄o mouēt mota q̃b; nēce ē z videt" sic
ē dd' tactū tāgit tāgere q̃ tāgit i. tāgētē. est
q̃ ut alū q̃ mīnim⁹ i. ſq̃ ut z dicim⁹ mouens solū
tāgēte id q̃ mouet" ita q̃ tāgit" ſ. mere ūsa tāgit
q̃ tāgit i. tāgētē. ſ; ea q̃ mouēt mota. q̃ ſic. ho
genea. i. eēd' n̄ nēcē videt" ēe q̃ tāgit" tāgēte. z q̃
tāgit tāgēte tactū. ut q̃ mouēs mouēte motū.
Deinde cū dicit. q̃ ꝓ̃ ſi q̃d. ostendit quō q̃ ſimul
te tactū metha⁹ dicens q̃ ſi q̃d mouēt ens ſimo
bile. tūc id tāgit q̃ mouet". ſ; id q̃ mo" ūtāgit
ꝓ̃m. Infinit⁹. n. i. dicim⁹ alū ēstimare tāgere nostrū
nos ſt tāgim⁹ eū z isto m̄ tāgēte videmus cōr ſi ēte
lestia. Solu⁹ a' tactū ēplicē ēe ꝓ̃ z metha⁹ et
z metha⁹ duplicē. ut q̃ cū hī ē ſimilitū exte⁹ mor
ut ſ alto tū. Indem⁹ n. ſbās ſeparatis mouēte cōr
ſup celestia. cōr ſup celestia mouēte h ī fiora z
h ī fiora mouēte ſe ꝓ̃a ad ſimilitū. Intellīcie a mo
uent ſup celestia cōr ī mote n̄ pall'. ſup celestia
mouēt mouet h ī fiora. z h ī fiora mota ſ; n̄ pallā
h a' ī fiora mouet ſe ꝓ̃a ad ſimilitū. mota z pallā
Idō ut ī tellīcie mouet cōr ſup celestia ē oīo tact⁹
metha⁹ ita ex ꝓte tāgētis q̃ tacti. q̃ n̄ ī tellīcie
ꝓ̃e agūt. n̄ ſup celestia cōr ꝓcauūt". ſ; cū ſup
celestia mouēt h ī fiora. est ibi tact⁹ metha⁹
ſ; causa h⁹ videt" ozīri ex alta ꝓte tū. ſed ex
ꝓte hoz ī fiorū bū est ap⁹ nat⁹ reꝓiri tact ꝓ̃
ē. ſ; n̄ ex ꝓte ſi celestiū q̃ tāgūt ī pallibl'.
cū ūo h ī fiora se tāgūt ad ſimilitū ē ibi oīo tact⁹
ꝓ̃ z q̃ n̄ plib; modis ſ q̃ ſpectat ad n̄alē reꝓie"
tact⁹. Idō phs solū dicīat de hoc ēplica tactu-
dno ꝓ̃ z dup⁹ metha⁹ quō a' z ī q̃d ꝓte dicīat
de vno q̃z istoz. p; ꝓ ea q̃ in ſinando dcā ſt. Ultī
mo ēpilogat q̃ de tactu ī ūtilib; dicīatū sic h
hoc modo.

Ē facē z pati dd'. z c. p⁹ q̃ phs dicīaūt de
tactu. ī ꝓte ista dicīat de agē z pati z duo
facit. q̃ ꝓ̃ dicīat de actōne z passione ſ
opīonē alioz. ſo ſcāt ſm ꝓ̃ ibi. quō a' ēcisti
gūare ēntaly. cōr ꝓ̃mū duo facit. q̃ ꝓ̃ o⁹ q̃d ſen
ſerūt ātiq̃ de agē z pati. q⁹ ad q̃ītatēs actuoz
z pasiuoz. ſo q⁹ ad mod' agēdi z pacīēdi. ibi.
quō a' ēcingit. cōr ꝓ̃mū duo facit. q̃ ꝓ̃ ēcimiat
se ad dicēdi z ꝓfitat ūtēdōnē ſuā cōr opīones ātiq̃
ſo ēcisaē" de eis. ibi. ūlti q̃d'. n. dicit g⁹ q̃ de ma
ēpis. ꝓ̃ q̃ dcā est de tactu. dd' est de facē z pati
addit q̃ apōrly. i. ab ātiq̃s ſuſcepit de agē z pa
ti ſimones ad ſimilitū q̃ ſbōtuos. Deinde cū dc
ūlti q̃d' ēcisq̃" de dcīs opīomb;. dicīat n. ātiq̃s
ſbōtue ſensiſſe de agē z pati. Idō duo facit. q̃ ꝓ̃ ī
narrat hī opīones. ſo o⁹ eas ēe ſbōtuas. ibi. vūm
a' hoc ūl. cōr ꝓ̃mū duo facit. q̃ ꝓ̃ ponit opīonē
dicēntiū. dissile a dissili pati. ſo ponēntiū q̃ ſisse a
ſili patiū". ibi. democr⁹ a' ulti. cōr ꝓ̃mū duo facit
q̃ ꝓ̃ narrat opīonē ꝓdcām q⁹ ad agens z pacīēs
ſo q⁹ ad rōnē agendi z pacīēdi ibi. z. n. q̃ minor
Dicit g⁹ q̃ ulti dicūt hoc ēcordit q̃ omne ſile est
impassibile a suo ſili z dicit ūlti q̃ plēs ēntū de
hac opīone q̃ de alia. allig⁹ lāt a' ulti cānu z rōm

q̃ ſile n̄ patiū" a ſili. q̃ ut dicebāt n̄ ēēt alū m̄ ma
gis passiuū ab alto q̃ actiuū. cū g⁹ ſibi ſm q̃ h⁹
oīa ēxistāt ſilia. ſm q̃ h⁹ actiua. n̄ p⁹ ꝓ̃ ſilia. ſ q̃
h⁹ actiua z passiua ēē. q̃ tūc id ſm q̃ idē agēt et
patiēt" q̃ ē ſ̄ēns. dissilia g⁹ z dcā ſt ſimata facē z pati
ad ſimilitū. Deinde cū dicit. est. n. minor. narrat
hīc hīc ꝓ̃ūs. q̃m ad rōnē agēdi z pacīendi. ꝓdcī
n. n̄ solū ponebāt dissilia agē z pati ad ſimilitū. ſ; z
nolebāt q̃ rō agēdi z pacī⁹ ēēt dissilīdo. q̃ q̃n n
minor ignis a maiori corrūpit" ſi q̃ mit minorē ignē
corrūpi z pati a minori maiori ꝓ̃ dissilīcudinē z
q̃ietatē. q̃ q̃ nū est mīlitū pauco. Deinde cū
dicit. democr⁹ a' ulta. narrat hīc ꝓ̃ūs q̃m ad
actiua z passiua. ſo q̃m ad rōnē agēdi z pacī⁹. i.
ſ; ſi alta ēncia. Dicit g⁹ q̃ democr⁹ ulti alios
i. ꝓ̃ alios. ut ulti alios. q̃ q̃dā m̄ ſbtil⁹ alius ſol⁹
dicit ſingl'are. Inq̃t. n. idē z ſile ē faciēs z paciēs
q̃ alta z dcā n̄ q⁹ pati ad ſimilitū. Deinde cū d⁹
ſ; ſi alta. narrat dcām ꝓ̃ūs q̃m ad rōnē agēdi
z pacīendi. nō solū. n. democr⁹ ponebat ſile a
ſili pati. ſ; addebat q̃ id ꝓ̃ passionis erat ſilīcudo.
volebat. n. q̃ ſi ēncia alta. i. dūsa faciūt ad ſimilitū
hoc n̄ ē ſ q̃ ſt alta. ſ; dicebat accidē hoc. ſi. q̃ ag⁹
ent z patiēnt" ad ſimilitū ſ q̃ ēxistit ēis ad idē. i. ſ
q̃ g⁹ unt. addit a' q̃ ēx ylo⁹. q̃ q̃ dūr ab ātiq̃s. h ſt
q̃ dcā ſt. Deinde cū dicit. vūm a' hoc m̄. o⁹ dcīs
opīones ēē ſbōtuas. z duo facit. q̃ ꝓ̃ ꝓnit q̃ ītēdit
ſo manifāt ꝓ̃m. ibi. ſile. n. oīfariā. Dicit g⁹ q̃
dicētes hoc m̄ vūm dicē ſimones ſbōtuos. z ē rō q̃
ea q̃ dicūt cōr ſunt. q̃m cū optimū ēēt totū ad ſ
ſpicē amlo z amle ꝓ̃dēē opīones dūr ꝓ̃ aliq̃
n̄ totū. Solu⁹ a' ſbōtua oppōni ſm ꝓticlarē oppō
nē z id n̄ est ī ēns. ſbōtua ēē aliq̃ m̄ ūa alia z
alia accepta. ut hoīem currē ꝓ plōne p⁹ vīsicari
q̃ ſorte z n̄ currē ꝓ plōne q̃ oz g⁹ dicit ad q̃ aliq̃ vno
m̄ est vūm z alio m̄ n̄ ꝓticlārē z defectiue loq̃t"
z ī tably ſmomb; ē oppō ōtua. ſile. n. pati a ſili.
ē vūm vno m̄ z ſlūn alio. ātiq̃ g⁹ sic loq̃ēs ſbōtue
loq̃bāt" z h q̃ ſib; dcāz opīonū. alio m̄ ēēt ūa re
ſpiciendo ꝓticlarē q̃ dicōm respicē⁹ cū totū ne
gociū q̃ simp⁹ erat ſlā. n̄. n. absolute dd' ē ſile
pati a ſili. ut dissile a dissili. ſ; dici dz q̃ agēs z pa
ciens vno m̄ ſt ſilia z alio m̄ dissilia. g⁹ potest phs
dicīatue loq̃bāt" z q̃ ſidābāt ꝓte cū deberent q̃ſi
dare totū. Deinde cū dc. ſile. n. z oīfariā.
mat q̃ dicīat. dicīat. n. eos defēdūe locutos fuisse
z q̃ſidare ꝓte z n̄ totū. cōr q̃ duo facit. ſ q̃ ī dcīs
opīonib; duo ē q̃ſidare. videt q̃ dicebāt de actiuis
z passiuis z q̃ ponebāt de rōne agēdi z pacī⁹. ꝓ
g⁹ o⁹ eos defecisse q⁹m ad actiua z passiua. q̃ n̄ de
bebāt absolute dicē ſile pati a ſili. n⁹ dissile a
dissili. ſ; dd' erat agens z pacīēs ēē aliq̃ m̄ ſilia
aliq̃ dissilia. ſo o⁹ h⁹ defēm. q⁹m ad rōnē agēdi
z pacī⁹. q̃ n̄ ē dd' ut ātiq̃ dicebāt. q̃ cōta rō actō
nis z passionis ſic ſili⁹ ut dissili⁹. ſ; ut⁹ q̃ est
aliq̃ m̄ h⁹ rō. ſa ibi. z ſim rōnē a'. cōr ꝓ̃mū duo
facit. q̃ ꝓ̃ ꝓbat agens z pacīens. n⁹ ēē oīo ſilia. n⁹
oīo dissilia. ſo o⁹ q̃ m̄ ſt ſilia z q̃ dissilia. ibi.
ſ; q̃ n̄ q̃q; cōr ꝓ̃mū duo facit. q̃ ꝓ̃ oīdit q̃
agens z pacīens n̄ ēē oīo ſilia. ſo n̄ ēē oīo dissilia

ibi · et obiectiones alias · p̄ p̄ dicit ī pres erat · sumq
erat rōnes adducit ad ppm · sa ibi · si qz a silli · vel
a · ibi · q̄nus hus entibz · Dicit g̃ p̄ q̄ q̄ sile obiec
tiā et oio m differens rōnable est ñ pati et ñ sustinere
a sili et ē rō · qz hoc pōito q̄ mag̃ eet actiuū alt
ū q̄ alterū · sed g̃ possz pōni q̄ vnū eet agēs et ad
patiens ex quo vio pōnit silia · eo · n · ipo q̄ vnū
po agens et ad patiens pōnit dre et recedre ab
ypo q̄ sunt oio silia · Vende cū dr · si qz a sili
pōnt sam rōnē · q̄ si sile eet passi ad a sili p
oem mod' ipm a se ipo pateret · q̄ ē ī ōens ·
Vende cū dr · q̄nus hus entibz · pōnit eoia qōm
rōm q̄ q̄nus rōnes sup̄ dee sufficiēt deludāt
sile a sili · obiectiā pati ñ posse · hus cū entibz · nm
et hac pōne pōita sequ ad ī ōens · qz ñ erit ī corr
ruptibile · ñ erit ī mobile sbe · n · separate q̄ pōnūt
ī mobiles nl et de ipe q̄ p oem mod' ē ī mobilis
natre ē idē g̃ · si g̃ sile sim q̄ sile et sim q̄ idē
eet actiuū omne mouebit se ipm · se ipo · sumo
p̄ima cā et sbe separate maxīe erūt mobiles · qz ma
xīe ste heed g̃ · sed a q̄ h̄ sili do accipi largep
oio ydēptitē et ōencia · sla h̄ res ñ sūt ipe sile g̃
ipi ē tū ead' g̃ · Vende cū dr · et obiectiā · omēdr
agens et patiens ñ ee oio diuisa et duo facit · qz
q̄ diuīr hoc omēdr · sa ibi · ñ entibz · n · Dicit g̃ q̄
si patiens sit obiectiā alterū et nlla ten' idē · sile
sup̄ · ñ patiere · ñ · n · q̄ patiere aq̄ · qz albedo nō
patiere a linea · n · linea ab albedine ñ forte p
accidēs · puta si accidat linea ee alba · aut nigra
et qz p̄ distat linea ab albo cū ñ sint ead' gnis · q̄
albū a nigro · ñ q̄ ōr dicā agunt et patiūtur · sed
q̄ p̄ hīm ñ curare h̄ de exemplis · q̄ stat · n · linea
ñ ee sbm albedinis · sz sup̄ficie · rursū albū et
nigrū · ñ ipe agūt et īmutāt reahe · sz secundū
hoc cū sufficit deīm ex ad ppm · vle · n · plis ñ
q̄ ōr distāta ñ ad se īmēdē agere si opposita et si alia
agūt h̄ ē ī q̄ ī eis resnat opō · Vende
cū dicit · ñ entibz · n · adducit sa rōnē q̄ ē q̄ exp̄
mia rōnis p̄ ne dicens q̄ q̄ ñ sed ōnia ut ex
hīs ñ faciūt se entibz a ñ sua · i · ñ corrpūt se
ipsa · sz supplēdū ē q̄ q̄ ñ corrpūt se ipsa ñ agūt
et patiūtur · ad se īmēdē · ōr g̃ ee ōnia q̄ sed sic ac
tiua et passiua · sz īē ōnia ē alia ōencia et ōnia
ñ · p oem mod' distāt g̃ actiua et passiua nō
sed obiectiā alia · Vende cū dr · sz q̄ ñ ñ q̄ ōr
p̄ q̄ omēdr actiua et passiua ee ñ oio · alia · n ·
oio silia · declarat quō sed alia et quō silia agūt
et alia sup̄ et duo facit · qz p̄ p̄ ostendit q̄ īredūt · sed
p̄bat q̄ diuīr · ibi · īmatū est · n · Dicit g̃ q̄ ñ
q̄ ōr est īmatū pati et fac ī q̄ q̄ · sz q̄ ōr aut sed
ōnia aut hīs ōnietate sed sic actiua et passiua ·
cū g̃ ōnia sint ead' gnis et diuisa sup̄ · necē est
patiens et agens faciens gnis et ee sile et id' sup̄ · a
dissile et ōnū · Vende cū dicit · īmatū · e · n ·
p̄bat q̄ diuīr et duo facit · sed q̄ duīr id p̄bat ·
p̄ · n · p̄bat id īductōne · sed rōnē ibi · et · n · vle gnis
ee p̄mū duo facit · qz p̄ īducit īplib̄ quō ōnū
actio patiere · sed concludit conclusionē īpēdētā · ibi ·
q̄ p̄ necē · Dicit g̃ q̄ īmatū ē corp̄ pati a
corpe · sapore a sapore · colore a colore · et vlie

homogeneos · i · q̄ ē eid' gnis · ab homogeneo · i · ab alio eid'
de gnis · causa a h̄ est · qz ōnia sed oia īeod' gnis et ōnia
ha q̄ sed ōnia faciūt et patiūt ab īuicē · sed a q̄ cū
dr corp̄ pati a corpe · accipit ibi cor ñ ile · q̄ ē q̄nū
tū q̄litatib̄ actiuus et passiuus · rursū p sapore et
colore īelligit q̄litates actiuas et passiuas ī hen
tes corpi ñ h̄ p q̄ sed actio et passio · nl possum
dicere q̄ color patiere a colore et sapor a sapore et q̄
litates se a q̄litatib̄ sīs · īq̄ ī h̄ q̄litatib̄ sīs re
p̄uat · vel q̄litatū p̄mazz · ut nigrū patiere ab al
bo īq̄ albū ē q̄nūctū frigido et nigrū calido ·
Vende cū dr · q̄ ipp necē · deludr deloue sectā
dicens q̄ ē necē faciens et patiens ee eas q̄lie · i ·
alq̄lis · sū alq̄ m et ee aq alq̄lie alta et dissilia · ad
īuicē · sed · n · faciens et patiens sīla et dissilia · qz
gnie sed ead et sīla · sup̄ a dissilia et qz talia sed ōnia
m est q̄ ōnia et media ee actiua et passiua sed m
uicē et dicit ōnia et media et qz īipis medius res
uat alq̄ rō q̄nectens · rursū qz tā media q̄ ōnia
sed ead gnie et diuisa sup̄ · cū talia sint actiua et pas
siua · tā ōnia q̄ media · actiua et passiua erūt ·
Vende cū dr · et · n · vlie gnio · q̄ p̄bat īductōe
p̄bat p rōnē q̄ tal ē ex quib̄ ē gnio et corrupcō ·
ex hīs et hīs ē actio et passio · qz actio et passio ad
gnionē et corrupcōnē ordīauē · sz vlie gnio et
corrupcō est ī his · i · ōnis · g̃ sup̄ · actio et pas
sio īe ōnia h̄ ee et qz ita ē rōnable vnū oppositorz
agere ta et te h̄e ipm ad ñm suā · rōnale ē g̃ ignē
cale facere frigidū et frigidare calidū ·
et vlie facere assilare g̃ ipm patiens et rōnale
ē dicere q̄ faciēs et patiens sed ōnia · cū gnio sit īter
ñ · q̄ ipp qz ita ē necē est patiens cōsimilari ī
faciens · qz sic · i · isto ñ gnio erit ī ōnū · si vnū
oppositorz cōsimilet ī aliud et patiens cōsimi
let ī ñm agēs ·

Et sim rōnē q̄ ñ eadē · ꝛc · Ppter q̄ p̄bat oēdr
q̄ ōnia q̄ p̄ dissordabāt ī lo q̄ēdo de actiuis
et passiuis · qz ut dicebat ñ respiciebat ad
totū h̄ ad p̄te · Juxte ista oēdit q̄ dissordabāt
ī assignando rōm agēdi et patiēdi · ñ · n · eand' rōm
assignabāt omnib̄ · sz q̄dā dicebāt hī rōm ee ōen
cia et similitudinē · q̄dā vo dissimilitudinē · q̄ ido gem
gebat · qz ñ respiciebāt ad totū h̄ ad p̄te · sla ñ
sim̄ do cū ñ dissimilib̄ do ē rō agēdi vel patiēdi · sz ut
q̄ ī ōencia · Duo g̃ facit · qz p̄ p̄ostat q̄ īredū
to declarat p̄ p̄ōnē · oēdens cū ōencia q̄ dissōen
cia · ñ cū similitudinē · q̄ dissimilitudinē ocurre ad actō
nē et passionē · sa ibi · diuīs · n · patiēdi · dr g̃ q̄ sim
rōm sup̄ · agēdi et patiēdi ōencia p̄bat ñ erant di
cētes ead' · qz ñ assignabāt eand' rōm actionis et pas
sionis · sz q̄dā dicebāt hī rōnē ee similitudinē ·
q̄dā vo dissimilitudinē · Ambos vo sic dicētes · vnū
tāgere · i · ōmēgere tāgere nm agēdi et patiēdi · sed a
q̄ dicit tāgere · qz cū q̄ dēt opīonē dicēt et
nlla q̄ sidaret ad totū nlla q̄ p̄hēdebāt nm acti
uorz et passiuorz · sz q̄ h̄ alq̄ p̄te tāgebat ea
sed a q̄ dicit nm · sla ñ sim p̄hm sed p̄hīorz
dicit de ūs et sōī · q̄z q̄ h̄ facit · alq̄ ñ ad actōnē
et passionē · q̄ h̄ g̃ dēt opīonē tāgebat alq̄ ñ
nm agēdi et patiēdi · alr tū et alr · qz dicētem

sibi nec et generia ee hominum. et mutetur mundi mundi. dicendum est ibi
dilectio nec et mutetur mundi forme. Vnde et dicit.
dnus. n. parti. mat. appo. videtur quod nec generia tam non
disgenera erit id agendi et pacidi. sed quia nu ibi ut. nu
gerunt et duo facit. quod primo facit quod deum est. secundo quod dicit
agens et patiens. ibi. eod' nu susceptibile. et primum duo facit. quod primo
quod agens ad patiens. secundo ex tali quod de concludit
vnitate interea. ibi. et eod. n. Dicit ergo quod quia dicimus pa
ri filium. vbi ergo. dnus homem saluam calefi mundi
et alia eod' nu. sed qui dicimus pari quia. ut calefi fugid'
saluari lauant. multo a' sit ii. i. filius. Ita. sed vnum est
vnum per nun forme. a' per nun mundi. et quia dicimus de pacie
te. eod' nu ad' est de facientes. sed quia deus age sum
ut cum idem calefacere hominem quod non est quia fugido quod
calefit. sed vnum et idem manens per sui calido et fugido
quia a' dnus calefacere calum. quod est quia fugido. Vel
de et dicit. est ad. n. concludit vnitate inter dicit
quod quia ad patiens ut nu. ad ut quia et ut sol respicit
entes ad ide. i. ad unum. quod ad ib ut quod quia eam
maius facere et pari quod hic idem. Ita quod propterea
erat ro agendi et paci. respicientes a' ad alia ut
ad solum et quia dicunt quia ponentes quod dissentire
et concentire esse tale rem. Vnde et dicit. eod
nu susceptibile. probat quod suppositum. et quia de
est dra. ex parte forme et quia et generia. ex parte ma et
ibi. o. g. quo agens et patiens quia in nu. Ad o. et
generia notandum quod in generia solum agens per id quod
agit passum. et quia in nu et passo. sed primum duo nu dicit
quod mechanicum. alio nu dicit ibi et primum. Ideo duo fa
cit. quia primo ostendit quod agens ibi et primum non agit passum
non quia in nu et. sed ostendit hoc de agente mechanico
fa ibi. et. n. secunda ca. ut non primum. et primum facit.
quia primo narrat et ostendit ordine ipsum agentium. sed quia dicit
exponit in nu. et ex ordine narrato concludit vnitate
inter. fa. ibi. et. n. mechanicum. et ibi. quia a' nu hic
Dicit ergo quod sic est ordo in motione et mobilia. sic est
ordo in actiua et passiua. eod' ergo nu. vt susceptibile
et de facere et pati. quia de remote et motum. motum
a' dicit ad duplex. vnum in quo est primum. motum. i. mo
uens primo et hoc videtur monte in motum supra. quia hic
primum est. prima enim. i. et primo non mota. tunc sed alio
nu dicit motum ad ultimum. i. ad quod est ultimum et
primum et immediate movens id quod est sup. movet
ad gradum movet. et de facientes eod' nu dd' est
quia sic est deuenire ad movens immobile. Ita est
deuenire ad agens in passum. Consequenter et dicit et
et. n. medicum. et exponit in nu quod dicit dicens. quod
nos dicimus medicum sui arte medicine sanare et di
cimus vnum sanare. sed cum ars medicine sanat in
motu vnum ante sanat et assimilatur. et alterum.
et alterat et cum sumitur primum et movens id primum et
in movens et in mobile. Innuo fa. bydi est necessum. quia
de necessitate deuenire ad movens immobile. sed mo
uens ultimum. i. primum et immediatum necesse est sup
movens motum et sic in motum est. sic est et in actione
se hit. quia primum agens agit in passum. ultimum a' cum
agit et quia patiens sum est patiens. Vnde
et dicit. quod a' nu hic. concludit vnitate interea et
duo facit. quia primo facit quod deum est. secundo assigna

cum dei. fa ibi. nu quod. n. Dicit ergo nunc facere fac
unt impossibilia encia. i. cum agunt in patientes. vbi
ipsa medicina. i. ars medicine. quia non quia in nu est
cum corpore sanato. quia non est in nu corpus sed
facit sanitatem in patiente a sanato. cibus a' quia quia
in hi nu facientes sanitatem. ipse et patiens quia cum assimi
nunt in alimentum aut calefit. aut in fugidum. aut
ad aliud patiens sil' patiens. i. sil' agendo patiens
et quia sic est medicina et primum. i. agens primum principale
cibus a' et agens ultimum et tangens. primum et immediatum. per quod
quia quia quia agunt pus
sa. quia in nu. quia vo agunt impossibilia in quia in nu.
sed aut quod quod in nu in hunc modum est de mio eorum actuum
quia et passiua. quod a' hunc modum in nu. agunt passiua.
Vnde et dicit. nu quod. n. assignat causam dei et duo fa
cit quia primo facit quod deum est. secundo concludit distinctionem primo da
ta de actiuis et passiuis ex vbam ibi. sed quia. dicit
ergo quod omnis dicimus nu esse eid. ut ita dicit cuius oppo
nit et dicit ut ita dicit. quia non est eid quod omnium nu est
n. eid sum esse in non esse et hi nu est ut gen' eius. sed
sic gen' se hit ad duas oppositas et hic ad diuisas
species quas et intelligitur quod abnegonem eius. sic et nu
se hit ad duas oppositas et dicitur quod eius et intelligitur quod
abnegonem autem quia non est sic susceptiua oppositarum
formarum. quod apprimitur et presentem et calefacientem
necesse est calefi. quod agens apprehendit quia quia in nu de
nectere agit passum. sed quod a' quia non est actio et passio n
in hic quia. ut calidum non agit in nu ut fugidum et si
agit in repugnum. hoc est in quod repugnum oppositum ad calidum
dum hit rem fugidi et quia in calidum actione concludit appropiat
fugido et cetera. vbi quia agit et patitur. sed agentia app
ymata. quia quia in nu sit sil' actiua et passiua.
Vnde et dicit. sed quia nod'. concludit distinctionem pri
ma quia est vbam nu si agentia prima quia in nu cum
passis et non agentia principia. quia quia in nu sibi non
agunt patientes. non quia a' non. sed quia nod'. deum
est hi actiuum sit in passibilia hi quod pa ha quia quia nod'
se hit in modo. eod' nu se hit in actione. sed ibi. n.
s. in modo primum movens est in mobile et in effectum
primum facientes est in passibile. Vnde et dicit. et. n.
secunda. ut supra dicebatur agens quod quia in nu est
agens primum sin quod primum dicit quia ulte et primum et quia est
agens primum: primum ut primum dicit quia mechanicum. non so quod
agentia quia in nu sit primum. quia non sit vna. hi ut hi agen
tia est primum. quia non sit mechanicum et non facit. quia primum
distinguit in agens primum et mechanicum. sed ut agentia
primum quia in nu et agit passa. et non ut agentia mechanica
si quod hi non quia in nu. quia non agunt passa. fa ibi. et. n. ha
cientes. et ita ibi. iguis quod hit. Dicit ergo quod non secunda est
duplex vna vna est primum movens. i. efficiens et alia est
finis. vtrum. n. ea finis quod efficiens facit et movet
sed efficiens primum finis mechanice. sed aut. et a' quia
i. cum finis non est secunda sup. primum quia non sumitur non quod
secundum non fa mechanicam. Vnde et dicit. et. n. fa
cientes. quia ita distinguit in agens primum et mechanicum
et quod agens primum quia in nu cum passio quia assimilatur primum
quod est non possit si agit passum et quia in nu cum passio
sed aut quod cum facientes existit primum grau ad pa
cientes. i. passum patiens quia usque in ducere fo. tal
fiet agentium sed hinc primum in nu. i. in ducta

fōr. ñ ad hunc gradū ad. n° uidet assilire. Sed ita ē oppo
ta assilacō. addit fm q patiet. fm q assilire. nā
assilire. p fōtm q est spes. hīet. finis actōis. pati
ēt. fm m̄. qz ñ p q hī est q passiuū. Deinde cū dr. igitur hē. ot agēcia metha ñ ocurre ī ñ. qz ñ agit passa dicens q qz igitur hī ndū. fōtm calōris ī ñ. Sed sup. agit passū. Si ēt aliq calidū separū ī ñ. hoc ī agendo ñ patiet. addit. q hoc videt calidū fortiori ī p est ēt separū. sla agēcia ñ ita ñ hīt ēt separū ī ñ. Si sic q dā talia q hīnt ēt separū. ī illis verū erit vnū q dicit. videt q agent ī passi g q agūt passa ocurrunt ī ñ. ergo. ergo ñ supplendū ē. q cū fines agēcia metha. qz agūt in passibilia. Sed talia fm hī ñ ocurrere ī ñ. de rō ne. n. finis ē p q hī q mouet ī mobil. Deinde q aliq agens metha cū ocurrit ī ñ cū passo ī decla racōib patebit. Solu a q dicit fortiori calidū ñ p hīe ēt separū. et dicit. Si aliq sic talia q hīnt ēt separū. qz hoc postulat negocium metha cū. Sed hic de hac ñ dubitando. et solū dicēdo loquē. Ecē fm veritatē calidū ñ hīt ēt separū sic nīlo aliq agēcia hīnia ēt separū. Vltīo epilogat q q ē de facē. et pati. et q hīs existit ue m̄ sibi. ut dis sibi. et q sit cū actōis ut passionis. Deinde q sibi tudo. et dissimilitudo. et quo se hānt agēcia et pacia. ut ve m̄ ocurrit ī ñ ut ñ. declarū sit hoc ñ. Solu a ī ellēn tocī locus q sistē ī ēt. primū ē q agens et pacients differunt ī fōr q unt ī ñ. fm est ñ oīa agēcia ocurrere ī ñ. Sed agēcia p ēcla ria si vlia. ēcū est q agēcia q mouet mota et agūt passa et ocurrunt ī ñ et assilant. Si passū sic agēcia ppe ñ age cia metha. fmus. n. q hī. ñ assilat sibi passū. qz ñ mouet ñ m̄. Sed pocī mouet efficiētē et agētē. h a sic deberet ad aperiri ad ppm. sucēcō. n. phi ī cota locū ē q sic ñ ē simpr ocedēd ocurrens pati a ocurrit. n° discurrens a discurrēti. Sed determ dicē agēs et pacients aliq ñ differt et aliq ocurre. sic n° ocurrēcia est cota actōis et passionis. n° dīa. Sed ut m̄ q ibi ocurrit. nā exprē m̄ ē ibi ocurrēcia exprē fōr ruri sū exprē agēcū ēcla ruū ē ī ocurrēcia ī ñ ñ a exprē vbū. Amp est ī assilacō exprē agēcis ppe q mouet ñ m̄ et cū mutat ad sui similitudinē ñ a ppe loquēdo et fmq hī ē ī assilacō exprē mo uētis mēp metha q ñ mouet ñ m̄ h agētē.

Vomodo a ocurrit hīc. Ppō q phs dēcīau de agē et pati p opīones ārīq q m̄ adquirates actiuoq et passiuoq. ut ut m̄ sibi pacīat a sibi ñ dissimile ad sibi. et ut m̄ sibi do ut dissimilē do sic rō actōis et passionis. Inuēte ista dēcīat de agē et pati. q m̄ ad mo m̄ agēdi ut pacī di. ut ut m̄ actō ut pas sio fiat p pōros. ut quo alue. et duo facit. qz p mo ōstrauit se ad dicēdū. Sed exsequē de ītētō. ibi. hus qd vī. ocurrēt a sic dicīt ē q le dī ēt agens et pa ciens h rursū dicam quo ocurrit accidē hoc q fiat actō et passio. Deinde cū dicit. hus qdē vī. exsequē de ītētō et ī facit. qz p recitat opīones ārīq ēt mod agēdi et pacī di. Sed q pat hī opī nes ad se ī uicē. ēcō argunt ō eos. sapīs īcipit i lenoipp a existīat ēt. ēcta ī. plamoeb dyim

pozib fmomib. ēt primū ēcā facit. fm q tres opīones narrat. p. n. pōit opīonē empedocli Sodemocti. ēcō methissi. sla. ibi. ozēdiose a maxīe. ēcta ibi. qdā. n. ārīq. Solu a q empedocles opīo p pōnit. Sed fuit q actō et passio fiet p pōros. p quos ñ solū saluabat agē et pa ciēs. et sensū et mixtionē dicens mediātib pō ris hīe ēē sēcare et miscī. duo g facit. qz p fadi cit q empedocles saluabat p poro actōnis et passionē sensū. Sed q saluabat mixtionē. ibi. hug ī qb dā. ēt primū duo facit. qz p p̄ficit q ītendit. Sed mā fīt. q dicat ibi. ārīq ut dicit g q hus. s. empedocli et suis sequēcib videt pati vnū q ex eo q faciens. n. agens cā ultimū q p p̄ le ī qdīt p q qdā pōros et hoc ñ videt p h pōros inq ñ nos videt et audire et sēcare fm ōs alios sens. Deinde cū dicit. amp ñ mā fīt q dicat. oñs quo empedocles saluabat talia p pōros. Vtcūq. n. q mādi fit p aerē et p aq qz aer et aq q sic cūspencia hīnt pōros et hī pōri sic ī mobiles p p̄ūtare et sic passibiles et or dīati ñ debito et q to magis cōr sic cūspencia. cā to magis hīnt tales pōros et q de ī ē de ī usu. et illud ē de oī sensu et ūhīc de actōe et passione. qz oīa talia p pōros saluabāt. Deinde cū dr. hug ī qb dā. oñdit quo p pōros saluabāt mixtionē dicens q hī. s. sequtes empedoclem ī qb dā. n. ī agē et pati et ī mixtione. sed declinauit ad mod et empedocles. sla empedocles et fm sequēces ñ solū ī facientib et patientib. Sed et ī miscī de clinant p pōros. ī qunt. n. ea bīī miscī qz pōri sic ad ī uicē q mīsurables. Deinde cū dicit. q dō hoc sic. ponit via democti. sla democti et leu cipp. maxīe qz dīose et vno fmone dēcīnt de oīb. sla facientes p m̄ corp ī disible. q fm eos ē p m̄ fm m̄ m̄. p tale p m̄ saluabāt agē et pati et oīs mot ñles. Deinde cū dicit q dā. n. ārīq. ponit opīonē methissi q negauit oēm motū. hunc g ñ fuit cure dare cām actō nis et passionis. q cū negauit vlīc motū ne gauit actōnē et passionē. Dicit. n. vnū cū ēē et vnū posuit ī mobile et ī fimetū. Sed nar rādo a ponē ei duo facit. qz p oñ quo methis sq posuit vnū et ī mobile. Sed quo posuit ī mū metū. ī et ī fimetū q dā. et primū duo facit. qz p p̄ūtit ponē methissi. Sed assigē ponis rōm. ibi vacuū. n. Dicit g q q dā ārīq ut methissi et fui sequēces opīati sic ēt ex necī cū vnū ens et ī mobile. Deinde cū dicit. vacuū. n. q dā. as sigē rōnē dēi. et duo facit. qz p oñdit q rōne methissi negabat motū. Sed q rōne negabat p̄ūtare. ī. m̄ rursū. dicit g q methissi dicebat vacuū ñ ens. et ponebat nō posse moui aliq mobile ñ ētē vacuo separato ī quo recipet. Sed ēdebat g tale rōm. Si mot ē vacuū ē. mo bile. n. cū mobile ñ ēt vacuū ñ p recipī ī pleno. q duo cōr ēēnt ēēd. g recipit ī vacuo. g ad destructōm oīnis cū vacuū ñ sic. mot ñ erit. Deinde cū dr. m̄ rursū inf ta. o q ārīq gauit infinitudinē. infinitudo a ēp p pōnit.

p. q dicunt esse multa. q. u. sunt grunna u. grigua. Ro q
ly multa ponunt grigua. Sed sic ponunt grunna. Sed ta
facit. q. p. ot. q. sim opinione mellisi. si posset esse multa
u. grunna u. grigua. Ro q si posset esse multa grigua. e
cio q si posset esse grunna. Sa ibi. hoc. n. si differt. e
ca ibi. Dissi fore multa. Dicit g. q. rursus si posset
multa poni esse ita sicut. q. u. sunt grunna u. grigua
quia alia si posset poni esse. si segregate vacuo. si. n. p
multa ceca cuca essent. et u. grunnarent. u. griguare
et. oportet q. vacuum dividet sed ca. vacuum si e. g.
cal. inseruda si e. Vende cum dr. hoc. n. si. oud.
quod sim opinion mellissi si posset poni multa grigua.
ipse. n. si distinguebat ie grunnum et grigum. q. sim
ipsum si differ si qs existimet omne si esse grunnum.
sed tage. et esse grigum et q. ut paredit si posset poni
multa grunna. g. si multa grigua. Quo a sit intellu
dum q. mellissus si distinguebat ie grunnum et grigu
si idem lacubus paretebit. Vende cum dicit. dissi
fore multa. or quo si posset esse multa grunna et duo fa
cit. q. p. facit q. dem e. Ro ex pdecis adducit spiale
rone. q. or negare motum. sa ibi. amp. a. sic fore
dicet fore ac q. se multa. q. e dare corpus grunn
si ut grigum tem. h. corpus orit dissi. or multa fore
cum obviabat mellissus. q. si ponedat tale corpus
dissible. i. una pro pecit dividi vel et diso vel si re
manebit ad cor. et ad fem tah divone necde e q. re
manet si esse vnum. sed si esse vacuum. sa si cor e vel
dissibile. et esset vnum. i. si remanet grunnum divone
quia ceca. si p. n. et esset multa. sed si vacuum esset. si a. dica
t. corpus. cum ad dissible cum a. si. videbit esse aliq fic
tum. sa si dicit. cor esse dissible usque q. n. i. usque
ad ad. ita q. ultimus si pgdiat. dio. fiet. q. hoc utrum
hic esse totum. i. hic esse totale et e plenum et si p. ultimus
dividi. si a e dissi. qi dicat si e dare tam. Ca g. mel
lissus si pecit vide q. ha fem divone. sm q. signum.
q. si remanet cor tunc et vacuum. ut negaret va
cuum negant tale divone et q. rone p. dividi cor
f vnum signum p. dividi f q. q. signum. ut si cogit
de. e esse dissible f q. q. signum negant omnem divone. Sed
dixit nullo m multa esse. nec actu n. p. cum ponet illud
vnum esse si solum indissum. sed p esse indissible. Vende cum
dicit. amp. a. sic. ex pdecis adducit spiale ronem
quo negabat motum. et q. ad sensum videm motum
esse. Sed duo facit. q. ponit p. rone p. dem. Ro ondr
q. mellissus negabat sensum. ibi. ex hus g. Vicit
g. amp. a. sic. i. pp p. dem. ut q. si posset esse multa. ucde
est modum si fore. i. si esse. cum mot. sp requirat mul
ta. requirit. u. motore et mobile. Vende cum dicit.
ex hus g. q. clud. ex dem quo mellissus negabat
sensum dicens q. mellissus et sim sequebat pp simones p
decis erat tum secederet sensum et despicerent esse. dice
tes q. deus e seq rom et si sensum. Sed dicebat esse
esse vnum et immobile. q. hoc indicabat ro. hi sensus di
cet. Vende cum dr. et immutum q. dam. ut dice
bat. or. q. vnum immobile esse immutum. sed facit. q. p.
facit q. dem est. Ro epilogat de dictata. ceto ut
ostat mellissum de sua demecia. sa ibi. hus g. ita.
ceca ibi. amp. a. simone. Vicit g. et immutum
q. dam. i. p. vnum immobile ponebat esse q. dam immutum
fine. n. si dabat ei. q. ut dicebat sunt esse ad

vacuum. Nod. a. ad evidencia dem mellissum sic
arguisse. si sunt et fiat ad ut fiat ad ad et ad
plenum ut ad si et ad vacuum. si dicat q. fiat ad
plenum. cum q. ro de illo pleno verum fiet ad va
cuum ut ad plenum et q. mellissus valde abortunt
vacuum. vtum cogit. pozie ipsum malunt ponere p
cessum in sunt. dicent. et vnum immobile si hic sunt
Vende cum dr. hu g. ita. ex p logat de dictata di
cens. q. hu. s. mellissus et sim sequebat pp dem. s. ita
enumerantur de virtute. i. de eo q. debant esse vnum
Vende cum dr. amp. a. simone. Incipit mellissum
de sua demecia. dicens. q. simone hoc videt. ortum
posse. p. n. ho dice q. e vnum tum immobile et simu
cum sed opinari ita esse in rebus. e sile demecie et dicit sile
et non dr eqle. q. hoc cum secedit omem demecia. nullum
n. de nuo demecium vidimus. tem igitur dr. a vi
tate nt ex estimaret vnum esse igne et gracie q. esti
mabat mellissus. cum dicet ora esse vnum. sed demecet
pp q. suetudinem et male eligendi solum vim dice q.
si discimus ie bona simpr et appencia. q. hyda. n.
pp demecia h. si bona simpr et appencia ni vnum differe
Encipp. a. existiat. e te. Narratis opinionibus
atiqz. i. pre illm q. pat eas ad se sunce et ta
facit. q. p. q. pat opinione democti ad opinion
mellissi. Ro q. pat dem opinione ad opinione empe
docli. ceto q. pat ea ad opinione plomi. sa ibi. Stric
emped. ceta ibi. sili. a. aliorum omnium. et p. unum ta
facit. q. p. narrat opinione democti et lencipp.
Ro narrat opinion mellissi. ceto ex opinionibus nar
ratis dat differam ie eas. sa ibi. a stricentibus a
vnum. ceta ibi. Sed ore q. tale. Vicit g. q. lencipp
sum democti. sunt. n. lencipp et democti college
et socii. et q. dicebat vnum dicebat alium. Vicit g.
lencipp sum democti existiat. e hic simones. q.
simones erat dicetes. q. fessi ad sensum. q. non desi
ebat nec gnione nec corrumpcom in motum. nec mu
tacudinem eterum. q. fiebat. at ora ea q. apparent
ad sensum. Vicit Vende cum dicit. q. stricenti
bus a vnum. narrat opinion mellissi dicens q. q.
stricentibus vnum. i. mellisso et suis sequentibus q. dice
bat. ora vnum esse. q. dice non esse mocum. sum sic
fiet vacuum. vacuum a non esse dicebat esse. q. n.
vacuum esse non esse et esse non esse. plenum a ut dicebat
esse esse pucie. Vende cum dr. Sed ore q. tale. a
narratis opinionibus dat dam ie eas et ta facit
q. p. separat opinion democti ab opione demo
cti mellissi q. ad pri. Ro q. ad en q. sequentur
ex principis. ceto q. ad vt. q. sa. et. et stricta q.
ceta ibi. f. n. id non vnum. q. tamen sic. ita dicit
mellissus. q. pvit tum vnum q. vocabat plenum et
negant vacuum. Sed democti ore q. erat tale. i.
q. erat plenum non dixit esse vnum tum. Sed ponedo pri
rez dixit ea esse in sunta mlcie et dixit ea esse i
sunta i insibilia. pp punctate minoris. i. magni
discursum non negant vacuum sed dicit h. i. talia
cor firi i vacuo. ponebat esse i vacuum. Ve
nde ost dr. et stricta q. separat opinion democti
ab opione mellissi q. ad en q. sequitur ex pri
cipis. non. n. solum differebat in ponedo pri. q. vn
posunt in sicta. ab vnum tum. Sed democti posu

saluare cum mutacione et mores que secundum eyusdem
ipsum a melliflu dicebat. n. democritus predicam corpus in
visibilia. s. quae erant solutum et quieta gratiam
facere dissolutum a corruptione. sunt vero quae existebant
contraria se cabant facere et pati. Vnde cum de
sum. n. id est unum separatis decem opinionibus quae ad
primam principiata sit. Democritus. n. putabat
mixta et quae vita et unum esse semper. et putamus di
di. s. in visibilia corpora erant unum et sunt vitare
Dicebat. n. corpora in visibilia quae vita et quae mixta ge
nare mixtum et id quod gignabat tale mixtum dice
bat ea non esse unum semper et sunt vitare semper
non ex uno quod gignari mutatione. non ex nec mul
tis unum. sed hoc est in quo salvabat quod democritus
unitate semper quam ad primam et unitate quod non
ad mixta quae ex principiis. quae non possunt saluare
melliflu. cum potest cum unum esse. Vnde cum
dicit. sed ut empedocles ad opinionem democriti et du
o facit. et pro quat decem opiniones. sed generalia
so quam ad decem ibi. et ad eorum opiniones. et primum
ta facit. et pro ut decem opiniones ore in opinione
prorum. so in opinione corporum in visibilium. eo quod
logat et deciata. sa. ibi. sere a et empedocles
cia ibi. modi quod g. Dicit quod quod dicit
democritum. ut empedocles et ut aliquid aliorum.
ut sunt secundum in quibus prata pro pro. ita quod ordo
altaciones et ordo prata sup. pro pro salvabant
et hoc non logabat democritus quod dicebat gratiam pro
vacuum et corrupti sed dissolone et corrupedine
vacuo. sed et augmentedum dicebat si quod solu
da sibi habent vacuitates quod dicit. sed sup. idem est prime
pro pro quos sibi erant corpora et se gingant et agant quod
faciebat empedocles et prime vacuitates pro quod. si habent
quod faciebant democritus. sed in opinione pro pro non diffinit
dem opiniones. Vnde cum dicit. sere a empedocles
et decem opiniones quare in opinione corporum in visibilium
dicens quod empedocles sere necesse est dicere ut lucretius
inquit necesse est. n. sum empedocles esse in visibilia
solida in pro pro. quia si hoc non ponunt pro erunt vi
et quinum quod est in pro. quia tunc solidum non esset a pro
pro. sed esset totum vacuum. ut sed pro non se tangant
necesse est esse aliquid corpora in visibilia sed in visibilia tangere
ea se. media a horum corporum esse vacuitates quod
illa dicit esse pro pro et lucretius dicit de facie et
pati et ponens corpora in visibilia se tangere et quod ea va
cuitates. Differa sed erat in modi loquendi. quia ille
dicebat esse vacuitates quod sibi gradebantur corpora in
visibilia. empedocles vero dicebat esse pro pro. Adhuc
dum quod nova causa cum hoc passim deferunt esse
recitando est sed ad uerum. ut legatur recedo autem
Vnde cum dicit. modi quod g. epilogat et de
ciata. dicens quod modi et quos hi corpora facunt. hi
a pacunt sere hi dicunt. quod dei et addit quod in e
quo dicunt de hus. n. de age et pati. Vnde
est dicit. et ad eorum opiniones. dat differentiam in decem
opiniones et duo facit. quia et dat hi tertium so quod dicunt
mant ibi. hus. n. erunt. Dicit quod et ad opiniones
eorum sup. quod assignare dram quam ad eas hi uterque
ad congenerat a sup. et in democritus. n. id quod demo
critus dicebat generare et esse sere vi esse quod stesse. et

seus quod et appetit vi quod sere. et empedocles in saluando
appetitum dicit inter alius. id est dicit quod empedocles
quod dicit quod empedocles. n. et de empedocles non esse ut quo
erat gratia et corruptio ut et alteratio quia si lo quod de
talibus non quod lecte saluant quod tessa et appetitus.
Vnde cum dicit. hus. n. erunt. non fit quod decem
diffiam et duo facit. quia et dat decem quod democritus saluabat
plet appetitus. so quod empedocles saluabat quamcorpes
ibi. empedocles a. Dicit quod quod hus. s. democritus et sus
legitimi erant corpora in visibilia prima. n. primum alium corpus
quod in visibilia prima sunt solum differebant formis et
quibus corporibus in visibilibus primum quod alia corpora et
vitio dissoluuntur et ea tunc per quod hanc quod primum
omnes appetitus saluabat. Sed a democritus vo
luisse in visibilia corpora differre et sed corpora sunt figura et po
ne et ordine tum quia dicta quod principal
Vnde cum dicit empedocles a. et quo empedocles. non et
quod quo gratiam alia. n. unita. quam et quam talia mixta
usque ad ela habent gratiam et corruptionem. et quo co
actum quietata. n. quo corpus magnitudo horum elorum
gratiam et corruptionem et dicit in quod et non quod quod et
et in doctrina eleum et ignis. qui dicit quod ex quo
ignem et terram et aerem et aquam ponebat prima sunt et
rerum non ponebat alia ela et prima non potest saluare
gratiam et corruptionem eorum. et democritus potest hoc
quia ponebat talia resolui in corpora in visibilia. Sunt
d. a quod ignis et terra et cetera habent sua ela et sua prima
in quod resolunt. quia habent nomen et formam. Ideo sed gratia
et corruptibilia. et si quis ponet habent corpora esse sup
prima et non esse resolubilia in alia negaret eorum gra
nem et corruptionem et quia hoc possunt empedocles talia
saluare non potest. Vnde cum dicit. sed a et alium
quod opinionem democriti ad opinionem plorum et duo
facit. quia et dat genera in eis. so differentiam ibi. sed
cum differt. n. quantum sic empedocles non possunt quod
ignis esset aliquid elim et primum. sed a et omnia
alium elorum. ut terra aqua et aer. sup non possit aliquid
pora prima. ut plo possunt et sic pstir in tumeo. et no
lunt ignem terram et talia posse resolui in aliquid pora in
quo sup. debant cum democrito. Vnde cum dicit
in cum differt. dat dram in plonem et democritum et tam
et tria quod et tres differas assignet. sa ibi. et hi quod in sim
tis. et ibi. lucretius quod. n. Dicit quod in cum dif
fert plo ut non eodem in dicit ipsi lucretius. quia hi quod
n. lucretius in visibilia in quod resolunt ora alia corpora et
esse solida. et hi. s. plo hi in visibilia dicit esse plamen
es. Vnde cum dicit. et hi quod. dat tam dram quod
hi. s. democritus vnum quod in visibilium solidorum. n. ora in
visibilia corpora possunt commutari in tumeis figuris. sed. s.
plo possunt sua in visibilia differre figuris commutatis. n.
tumeis dum. n. plomen in visibilia esse commutatum figuris
ponebant. n. hi resolone usque ad sex tetraedra angula
ret quod appellabant in visibilia. quod in visibilia non possunt
commutari figuris. et dicit esse tetraedra angularia. addit
a quod ex hus indivisibilibus faciebant plomen gratiam et
corruptionem. Vnde cum dicit lucretius quod. dat
etiam dram quod lucretius duobus modis saluabat
hi et commutationes illes per vacuum et pertectum. sed hi
s. democritus vnum quod principium ponebat in visibilia

oportebat ergo eum ponere de huiusmodi solida indivisibilia aliquas lenitates ut sicut magnitudo plura quia in quantum non esse vacuum non potuit salvare generationem et tales transmutationes nisi per tactum solum. Est ergo hic tertia differentia assignata quia democritus plus aliorum dixit esse solida esse infinitarum figurarum et posuit vacuum. plato vero huius plura dixit esse superficies posuit ea finitarum figurarum et negavit vacuum. Ad videndum autem transmutationem nova nec in hoc passu deficiamus.

℣ lamiacebz diximus prioribus etc. Positis opinionibus antiquorum et comparatis eis ad se invicem, incipit istas improbare eas. Opiniones autem secundum tactum sunt iiii scilicet melissi, democriti, empedoclis et platonis. Sed melissus negavit actionem et passionem, ideo de eo non est hic curare. platonis autem opinio modo taliter fuit adducta. ideo hic accidentaliter reprobatur. principaliter quod redarguuntur democritus et empedocles. Et quia hic primo dividitur in tres duas. in prima primo improbat opinionem democriti ponentis actionem et passionem secundum preceptum contactum indivisibilium corporum. secundo arguit contra opinionem empedoclis ut ponebat actionem et passionem per poros ibi. quorumdam ergo per poros. Circa primum duo facit quia primo continuat se ad dicenda. secundo exsequitur de intento ibi. ut autem per poros. Dicit ergo primo leucippus ut supra letra alia habet. diximus prioribus sermonibus in tertio celi et mundi. capitulo quod contra opinionem platonis dicentes ponentes superficies indivisibiles non oportet hic principaliter dicere. cum de ea alibi sufficienter sit dictum. Sed de indivisibilibus solidis id est de opinione democriti est amplius dicere quia non est de ea sufficienter dictum. ideo hoc actenus id est hoc quantum relinquatur nunc oportet dicere de ea. Deinde cum dicit ut autem per poros exsequitur de intento improbando opinionem democriti et duo facit quia primo improbat eam quantum ad actionem et passionem. secundo quantum ad corpora indivisibilia per que actionem et passionem salvabat ibi. amplius autem impossibile. Circa primum duo facit quia primo facit quod dictum est. secundo ex hiis que dixerat arguit contra platonem ibi. licet non et solida. democritus autem in loquendo de actione et passione quantum ad dicta implicabat. ponebat enim corpora indivisibilia negabat actionem et passionem ponendo qualitates activas et passivas cogebatur ponere actionem et passionem. tamen ergo facit quia primo ostendit democritum non potuisse salvare actionem et passionem. secundo ostendit quod oportebat eum talia ponere cum quod dicit quod supposuerat probat secundum ibi. quamvis hoc indivisibile et ceteri ubi sed nunc indivisibile. Dicit ergo ut autem per poros dissolvit dicentes dicamus quod necessarium est dicere secundum opinionem democriti unumquodque corporum indivisibilium non corporum esse impassibile id est non posse pati nisi esse impossibile pati quia secundum ipsum non est possibile pati nisi per vacuum. cum ergo in indivisibili corpore non possit esse vacuum non erit tale corpus activum nec susceptivum alicuius passionis unde nec erit durum nec frigidum. Notandum autem quod ex hiis dictis possent formari duo media contra democritum ut sit primum medium quia cum poneret actionem per vacuum secundum indivisibilia corpora non possunt esse activa quia in indivisibili non potest esse vacuum. secundum medium erit quod corpus indivisibile non erit passionis activum. et actio et passio in talia corpora reservari non poterit quia frigidum et durum et alie qualitates passibiles secundum quas est agere et pati in indivisibili reservari non possunt. Deinde cum dicit quamvis hoc indivisibile ostenso democritum non posse salvare actionem et passionem ostendit quod oportebat eum talia ponere et tamen facit. secundum

quia primo hoc ostendit. secundo probat ibi. Sed tamen inconveniens etiam ibi. Si frigidum si durum. Primo narrando talis quia si democritus adaptabat calidum certam figuram quia dicebat athomos rotundos esse ut calide. Inconveniens est si solum calidum adaptabat tali figure quia necessarium erat contrarium scilicet frigidum aliquam aliam figuram adaptare quia si unum contrariorum est in natura et reliquum et inconveniens est si existunt hec scilicet caliditas et frigiditas et non existunt gravitas et levitas, duritia et mollities. Sed supponit huius contrarietatibus est actio et passio ergo democritus oportebat eum ponere per quas actio et passio hic fit. Deinde cum dicit Sed tamen inconveniens ponit secundam rationem quia democritus unumquodque corporum indivisibilium vel in unoquoque genere indivisibilium ponebat aliquid gravius secundum excedentiam et ponendo unum gravius alio ponebat unum levius alio. et quia propter hoc ponebat unum calidius alio. Sed talia etiam non pati ad invicem est impossibile. verbi gratia. a minus excedente calido patitur et corrumpitur. id est quia est leviter et remisse calidum oportebat ergo democritum ponere actionem et passionem. Deinde cum dicit Si frigidum si durum ponit tertiam rationem. nam democritus dicebat aliquid certa esse dura. Sed supponatur aliquid durum ut quia forte frigidum ponitur esse durum vel quod et molle ponatur aliquid. Sed molle dicitur in passivo aliquid autem activum est id est molle durum autem est magis activum. Sed ponendo activum et passivum. ut ponendo durum et molle oportebat eum ponere actionem et passionem ergo etc. Deinde cum dicit Sed etiam inconveniens quod dicit quod supposuerat probat. Supposuerat enim supra quod huiusmodi corpora indivisibilia non posse esse activa vel susceptiva passionis et non posse esse nec calida nec frigida quod non satis erat manifestum. cum enim supra tetigit quod duo media sunt ostendendo democritum esse non posse salvare actionem et passionem secundum medium de vacuo satis fuit notum aliud autem medium non sic notum erat. ideo supplet hic rationem illud. Dixerat enim actorem supra quod huiusmodi corpora indivisibilia non esse activa et passiva quia non sunt activorum passionum susceptiva. id est non possunt esse nec dura nec frigida. nec habere huiusmodi passiones unum corpus quia esse passionatum potest intelligi dupliciter vel quod habeat unam passionem tantum intransmutabiliter ita quod sit tantum calidum et non possit infrigidari vel quod habeat plures qualitates successive et transmutabiliter. ideo duo facit quia primo ostendit corpora indivisibilia non posse habere tantum unam qualitatem intransmutabiliter. secundo quod non possunt habere plures transmutabiliter ibi. Sed autem impossibile. Dicit ergo quod inconveniens est si corporibus indivisibilibus non existit nisi solum figura quia secundum solam figuram non fit actio et passio et si existit ei aliqua alia qualitas. quo verum hoc sit unum solum verbi gratia quod hoc quod sit frigidum solum ita quod non possit esse calidum. hoc autem calidum solum quod stare non potest quia non esset aliqua una natura corporum. Si ergo omnia existentia in specie activorum et passivorum conveniunt in una natura quia est corporum una vel oportet talia esse transmutabilia ad invicem et quod non solum competat eis una qualitas tantum. Notandum autem quod inconveniens est corporibus indivisibilibus ex quo ponuntur activa et passiva dare eis solam figuram absque alia aliqua qualitate quia secundum solam figurationem non est actio et passio. cum mathematica considerat figuras que sunt abstracta ab actione et motu. Deinde cum dicit similiter autem impossibile ostendit quod corporibus indivisibilibus non possunt competere plures qualitates transmutabiliter dicens similiter esse impossibile multa id est multas

vii

qualitates contrarias posse inesse uni corpori indivisibili, ut quod de una qualitate transmutetur in aliam. Ad evidentiam cuius notandum quod sicut in motu locali mobile non simul mutatur secundum unam partem et postea secundum aliam, ita quod mobile primum est in termino a quo et primum in termino ad quem, ita quod alteratur non statim mutat qualitatem suam sed prius alteratur in parte propinquiori agenti, ita quod cum alteratur alterabile est quodam modo in mediis qualitatibus. Si ergo corpus indivisibile ponatur alterari, quia indivisibile non habet partem et partem, in eodem habebit passiones contrarias, quod propter si patitur, id est si alteratur indivisibile ut si infrigidatur, hoc ad id est secundum aliud sui et aliud id est secundum aliud sui facit et patietur ad aliud, dicendo id est alterabile dum alteratur esse in oppositis qualitatibus, ut ergo indivisibile habebit partem et partem ita secundum quod secundum aliud et aliud patiatur, et tunc indivisibile erit divisibile, ut idem secundum idem habebit opposita, quorum utrumque est inconveniens. Et secundum quod dictum est de calido et frigido, eodem modo intelligendum est et de aliis passionibus; nullo ergo modo indivisibile transmutari potest de una transmutatione in aliam. Notandum autem ex hiis declaratum esse medium sive propositum. Nam si indivisibile non habet unam qualitatem intransmutabiliter nec potest habere plures qualitates successive et transmutabiliter, patet quod in talia non est actio et passio nec aliquod tale est passionum activum vel receptivum, cum nullum indivisibilium habere possit aliquam passibilem qualitatem. Consequitur ergo est quod nec sit durum nec frigidum, ut medium supponebat. // Deinde cum dicit <u>h. n. et solida</u>, adaptat hoc inconveniens contra platonem dicens quod dicentibus indivisibilia solida et indivisibiles planicies, id est democrito et platoni, contingit dicere eodem modo, quia nullus istorum poterat propter hoc saluare actionem et passionem; rursum quod nullus istorum oportebat ponere vacuum, quia in indivisibilibus, id est secundum indivisibilia, non est possibile generari rariora et densiora non ente vacuo. // Ad evidentiam autem dictorum notandum quod si unum indivisibile attingeret aliud, non faceret magnitudinem; oportet quod interponatur vacuum inter indivisibilia. Sed quia magnitudo consistit et tunc secundum quod dicendum apparentiam saluabitur densum cum indivisibilia erunt propinquiora et rarum cum erunt remotiora. // Notandum ergo quod sic est inconveniens non saluare actionem et passionem et ponere vacuum, inconveniens est omnibus ponentibus de indivisibilibus, sive hec indivisibilia dicantur esse planicies ut dicit plato, sive dicantur esse solida ut posuit democritus. Immo tamen peius dixit plato quam democritus, quia cum oporteret eum ponere vacuum negavit ipsum. Hoc enim sic inconveniens ponere vacuum, sed tamen fecit democritus, quod posuit ipsum ex quo sequebatur ad positionem suam. Item certa enim maxime est attendendum in scientia non dicere repugnantia et non ignorare quod consequens sit vox propria. //

a <u>Amplius autem inconveniens</u> // Postquam philosophus improbavit opinionem democriti quantum ad agere et pati, in parte ista improbat eam quantum ad corpora indivisibilia per quae dicebat fieri actionem et passionem, et hoc facit secundum quod tripliciter improbat democritum imponendo corpora indivisibilia esse rerum principia et esse causas actionis et passionis. Quia primo facit hoc accipiendo indivisibilia esse secundum quantitatem; secundo accipiendo indivisibilia secundum formam; tertio accipiendo indivisibilia absolute. Secunda ibi: <u>Amplius autem utrum una</u>. Tertia ibi: <u>Amplius autem quod quod</u>. Dicit ergo quod inconveniens est ratio democriti ponentis prima esse indivisibilia et non magna; hoc enim magis rationabile, id est magis proprie et agibiliter maiora constringantur quam parva, quia hec sunt magna ad dissolvuntur, id est dividuntur facilius parvis. Videtur ergo quam magna quando offenduntur ex inclusis partibus. Hec enim corpora activa et passiva de quibus loquimur sic se habent ad offendendum et agendum, et sic se habent ad offendi et ad pati sive ad dividi. Ideo sic ex inclusis partibus offenduntur et aguntur, ita de facili in inclusas partes dividi et pati possunt. Alia autem littera vero nos habemus offenduntur hoc procedunt et tunc est facilius intelligibile. Nam quia magis procedunt ex inclusis partibus ideo sunt de facili divisibilia. Sed videtur, id est absolute quod existit, id est competit dicere magis magnus quam parvus; quia dicendum non est dare tamen, nam absolute ratio divisionis est quantitas; cum ergo tamen corpora magna quam parva sint quanta et non sint magis quanta hec quam illa, et quantitas non recipit magis et minus, non erunt hec magis divisibilia quam illa. // Deinde cum dicit // <u>Amplius autem utrum una</u>, ostendit prima rerum non esse corpora indivisibilia considerando indivisibilia secundum formam sive secundum naturam, et duo facit, quia primo proponit quod intendit, secundo assignat causam dicti. Secunda ibi: <u>Amplius autem diversa in non</u>. // Dicit ergo quod supponuntur corpora indivisibilia esse prima rerum et esse causas actionis et passionis, queritur de illis indivisibilibus utrum sit omnium illorum solidorum una natura, aut differat alterum ab altero, quemadmodum si hoc quidem sit secundum naturam terreum, hoc vero esset igneum, id est igneum natura et hoc terreum. Si quidem est una natura omnium illorum, quid est dividens, id est quid est distinguens inter ea, aut quare tangentia non fiunt unum quemadmodum quando aqua tangit aquam. Nulla enim differentia aqua posterior a priori. Qui diceret hec corpora indivisibilia non possunt poni esse eiusdem nature, quia composita ex eis non distinguerentur nec esset dicenda intercessio, sed sic tota aqua est eiusdem nature cum alia aqua et tunc agentis generantur ex quibus componuntur. Sic quod si mixta essent eiusdem nature in se et habent eandem naturam cum athomis ex quibus procedunt, non ergo potest poni hec indivisibilia esse idem secundum naturam cum ipsis videamus dicendum non esse. Sed supponantur alia qualia, id est supponantur habere alteritatem et differentiam in qualitatibus et in viribus formis naturalis est quod has dicendas non esse ponendas esse prima et causas rerum contingentium magis quam figuras, id est magis quam corpora figurata. Ergo eo quod ponuntur prima non debent poni indivisibilia secundum quantitatem ut probabat ratio prius nec secundum naturam ut probat hec ratio secunda, et hoc nulli dubium est magis ponenda esse prima rerum et esse causas actionis et passionis quam ipsa corpora figurata. //

Deinde cum dicit <u>Amplius autem diversa</u>, probat quod suppositum, videlicet diversa secundum naturam esse rerum prima et causas actionis et passionis. Nam illa sunt talia que agunt et patiuntur appropriata ad se invicem. Sed diversa in natura faciunt et patiuntur ad se invicem; ergo talia sunt ponenda prima rerum contingentium, id est rerum mutatarum que contingunt et producuntur ex athomis, et ponenda sunt talia esse causas actionis et passionis. //

Deinde cum dicit <u>Amplius quod quod est</u>, adducit etiam rationem contra positionem democriti de corporibus indivisibilibus. Ponebat enim democritus corpora indivisibilia esse prima rerum; hoc dicebat hec corpora moveri et ferri in vacuo. Sed tunc queritur quid est quod movet, id est per quod movetur hoc indivisibile. Si quidem enim aliquid aliud, id est si movetur per aliud, tunc est quod passivum et non erit primum corpus; primum enim corpus debet moveri ex se. Ideo philosophus probat celum moveri ex se, quia est primum corpus. Si ergo hec athomi sunt prima corpora, quia sunt prima rerum non movebuntur ab alio prius ex tunc secundo. Si autem ipsum indivisibile corpus movetur secundum se ipsum, tunc unum quodque tale corpus divisibile erit, quia secundum aliud erit movens et secundum aliud motum. Probatur enim in vii physicorum quod omne quod movetur ex se est divisibile in talia duo quorum unum est per se movens et alterum per se motum

q si ii eet motii p ad motum et p ad motum. fit ad existere
qua quo potero m ii solii eet vna po. i. p poni eet hle
si et eet vna mio. sicq. p ee sibi ut qaoz. p qp teod
sit qua ponite. p a rō simpr plur coz q ponite rez
pn ii poste ee i dsibliā. // sod a q alia lra hr hoc
ego. videt q si ii solii eet vna mio. hz vna po.
q ad eiid tellim ehi dr. ut dicat in vna po. i. vna
ni p distpōnē qz tūc ad est ppe ipo ad a. qse ni.
ppmq z distpōita p illi. ut est absolute loqdo est
ipo ad statuam ii ctra. ut pbat. ix. metha. dr
g cete alii tūs laeōis sic exponi. q si teod ponit
r ee qua in ii solii erit ead mio p eem. sz erit
ead po. i. erit ead. ut ē ppmq z disponita tut acci
pit p ee q flm est. //

q Vicisq; s' ppozo. ꝛc. // Improbata opīone de
actōne z passione p coz i dsibliā. q dicebat ee
democri. ipse ista improbat opīonē p pozos q dr
empedo. dixit a hi pl i p. d. qz p improbat tal opio
q m ad agē z pati. so q m ad mod agēdi z paci di
ui. dsibliby. a oīo corpiby. p pl dixit istes. qz
p improbat dcā opio p a qui agit i qui. so p ut
sensible agit i sensū. eto ut pbat. vlt q m ad
oēm actōm z passionē. fa ibi. amp a quo agitur
tciaiby. uli a pozos facē. // Ad euidētiam
pme tōis nod empedo posuisse p actōm z passio
nē p pozos. qz agens ig dicebat p pozos illos z
replebat eos quos replendo cōstituebat passū
s hoc arguens phs ait q q; iquit agēs
passionē p uacuū pozos. i. p hoc q agens uno
tīgit pozos. sicd qz plenus pozis fit passus sup
fluit pozi. qz si ad pacie sitonat in ee hūdo
pozos pacie z eod uiz si iii sint pozos hūt. sz sit
ipm eius oīmuū. // Sod a q ponētes passionē
fi p pozos ex quo ponebāt pozos repleri ex ipo
actuo ii pl faciebāt ipi pozi. i. q p eos ponebat
agens uniq passū. oī g possit ee actuū uniq pus
sui pozis ii existēb sup fluū pozi. // Vemde cū
dicit amp a quo. ipbat spālr hūc q rōnē pur
sensible agit i sensū z duo facit. qz p pnicio
nē. so remouet quēdā camillaeōm. ibi. Sed a talia
Vicit g quo of accide de mspice. i. de unde. q
dicat quo fit visio sic utrum dūt ponebāt. n.
sic loquētes cōspiciā plena pozis. ut p cales po
ros heret visio. vt radij visuales cōsistēt per
pozos illos z tāg ut rem visam. nl e ipa visibil
a cōsistēt p eos z sīet qdā qtact rei visibil z vi
sū. Sz tūc q de hi pozis aut sē plenis nl vacui.
si a plenis ii pocit mde cōsistere radij. nl rei visi
bil. ut fiat qtact rei vise ad visū. sed aut q fm
tact ii q cōsistere cōsistētē. m p pozos. i. pp pozos si
ponāt pozi plenis. qz sic oē. i. corpū erit plenū
Sz si ponāt pozi vacui nēte ē coz hze ineis tūc
id qtingit rursū. videt q ii erit ibi cōsistē z p q ii si ii
erit ibi visio. // Vemde cū dr. Sed a talia. remo
uet quēdā camillaeōm. dicēt forte aliqs q mag
pozi repleri coz ii pm. q hoc arguens aut.
q si ponāt vacua talia. i. ita pua p magtudinē
ne ii suscipiāt corpi aliq. ridiculū ē p uū ex
istere vacuū z ii suscepiū corporis. magm ex
istere ii vacuū z ee coz si suscepiū. sino redictū

est q q; aliq vacuū existere dicē oē simpr
vacuū. n. fidelem dicē ee aliud il regionē corpis
ido p possit ee vacuū ab hoc corpe nl ab illo. ii cū
p ee vacuū simpr ab oī corpe qz i oī corpe tali vacuo
z oī tali regione ē aliq corp. nl ē qui oī corp sin
cumoze. i. p magtudinē. ē aliq spē eēq le vacuū
i. eēq le locī z eēq le regionē. // Sod a q sic nl
ab solute ab hc coz nl ab illa nīq cū absolute
a coz simpr. ita loc ab solute ab hoc corpe nl ab
illo. nīq cū absolute a corpe simpr. est g dare va
cuū fm q. z p vacuū il aliud est i regio. sit loc
pnat uno corpe z pleu alterio. z ido cuiq regio
ni z p vacuo est adaptabile aliq corp. Sod z q
p hoc rō p aliq tactū aliqd. nā si vi sic fit p
pozos. ut cōsecat mde insq. nl rel vnsa. si illi pori
ponūt pleni. impedient vnsio. si a ponūt vi
cui. qz ii pos ponī vacui simpr. sz q; eos pōie
pleno aliq corp. qz erūt tēis corp aliq. rursū q tan
gent idē. qz impedient act vndendi. // Deinde cū
dicit. Vlt a pozos o ūdo q vlt ii ē pozos pōie
z duo facit. qz p facit q dcm ē. so epilogat. fa.
qm g ita. // Dicit g q vlt pozos facē si fluū
est. si qd. n. il facit. i. il agit p oēctū. m cōsi
ens p pozos ad faciendū. cū pozi ii faciāt ii ut agēs
attingat passū. si a ī tāgēdo est vlt actio p
ris ii entib qz sū eis ii p ee oēctū. h p aciendū.
h faciēt adīnicē in inatoz. i. ii q sē aptā nata
agē z pati. // Deinde cū dr. qm g ita. epilogat
dicēs q in est ex his q dcm sē q dicē ita ee po
ros. ut qdā existimant aut ē iūdacū qz ē flin. aut
est mare. i. si fluū. qz sū eis p simam actō z
passio. // Vemde cū dr. disibliby a oīo. ipbat
p m pozos. q m ad mod agēdi z paci di. // Dicēt
forte dis ii ee necē pozos pōie p actōnē z
passionē ipam. si p mod agēdi ut faciēti hat
actō. sīl p pozos actum sīl tīgēdo passū. ideo
ē modicū agētis mq modicū passum. p q faciēti
fit actō z passio. id aut q cor by entib oīo dis
bliby. ridiculū est pozos facē fm id. in. q disibilia
sē sepati post z pocit sup. ee modicū vnū mq
modicū alicui absq pōie pozos. sic apparet in
mixtione hūdoz. oīo g sē fluū pozos pōie.

q Vo ii a existū gnare z. // Vt dicebat istis
in pte ista declarat phs de agē z pati p opīo
nē p. iii. z duo facit. qz p ostendit se ad di
cendā. so exsequi de ī tēto ibi. Accipiētes phm.
Vicit g q q; o existū gnare. i. si ī entib facē
z pati. dicēmus sup. fm opīonē p ii ex q dicimus
q; fit actō z passio p opīonē alioz. // Vem
de cū dr. Accipiētes p m. exsequi de ī tēto. z duo
facit. qz p ī uestigat q dicēntes agētis z paciētis
so ex h q dicēntib venat de fēm atq; p uiēciū
pozos p actōm z passionē. f. tūc q d existere
pati. oē p ūnū duo facit. qz p ī uestigat q dicē
tes agētis z paciētis ex pte ipi actum z passum
so ex pte mod agēdi z paciēdi ibi. mag z
mm. oē p ūnū duo facit. fm q dicas tales q di
cētes ī uestigat. fa ibi. ii tū q pati cū a non.
Vicit g q q; vna q dicēs actum z passum simul d;
accipi id p m q ē dcm in ī tēcionis. videlicet

q si hoc · s. passiū est potēcie · i. ē in pot. hoc a. s agens.
ē in actu · tale ē in actū q̄ ē in pot. est g. s. q̄ dicēdū q̄ tale dr
ēē patiens in pot. s. le ē agens in actu. // Deinde cū dr.
in tū q̄d · pati · ponit ram in q̄ dicēdū q̄ patiens dr ēē pas
sibile p q̄ h in suo ī tū dr pati · i. sim vna p̄te ēē passibile
est a ī pati · i. ī pati · sim alia p̄te · s. oīo p q̄ q̄ · i. p q̄ q̄
p̄te dr ēē tale. // Deinde cū dr. mag. a. tertiū. as
sigt q̄dūdēt agētis et patiētis p modū agēdi et pati
et a facit · p q̄ tres tales q̄dūdēt assigt · s. a. ibi.
tertiū g. ēcia ibi · silr a. // Dicit g. q̄ patiens
dr pati magis et min. p q̄ ē mag. et min. tale · i. ma
gis et min. distinctū addit quo pt ex hoc dubitari
pt de potis dicens q̄ hic in tēcēdē dicet. as mag.
g. ē mēē potos · nec dicam potos il a. ēē q̄ p̄tes in
mag. passiual nec appet in metallis · i. in minis · vbi
fodiūt metalla · vt extēdūt se vene q̄ tunc pas
sive et tales vene et tales p̄tes mag. passiuas
vellem appellare potios q̄ potios ēē. // Deinde cū
dr. q̄tum q̄d. assigt s. a. q̄dūdēm q̄ passiū sit q̄
tum et vnū q̄q · i. p vnū q̄q et p oēm mod q̄ū
sit sensibile · nec s. expias pegnias sp̄ssiones. est
in passibile eius. // Deinde cū dr. silr a. p̄ter ēcia
q̄dūdēm q̄ in appetitū ēcia in g. s. in p̄is in alius q̄ ē apta
nata facere et pati · i. q̄ agens. in appetit passio · in
p se p̄m nec p medium in sit passio et exp̄ōit q̄ ē appet
ire alius et p medium dicens · b. g. in solū ignis ta
gens calefacit aliq̄ cor. sed et in lōge sit pt ipsum ca
lefacere · nec si ignis calefacit aerē · aer a. calefacit
cor. remotū ab igne · nec aer ē in act. facere et pati
s. a. has ēē tres q̄dūdēt ex in et tordie agēdi et
pacidi · q̄ nec passiū ordinat. ad agēs · dr ēē aliq̄ tū
sensibile et dr ēē appetitū in p se p̄m in p medium
Deinde cū dr. cū q̄ existiare pati · ex q̄dūdēbus
assigtis inuestigat ātiq̄ dēfēm et dūo facit.
q̄ p. dr quo passiū patit. p q̄ in · ho assigt ātiq̄
dēfēm · s. a. sed hi indicium. // Dicit g. q̄
existiare cor. tū pati · cū a. in · i. in pati p q̄ in
ut declarem. ibi dd. et resumēdū ē q̄ in
p. tetigerim. dcm. in. sunt in p. cū solebat
dubū dēmocri et obiēdebat quo lerebat paloginas
q̄ magnitudo ē indisibilis et sp̄ indisibilia · sig. in ēēt ut
magnitudo indisibilis in sp̄ indisibilia sp̄ sing. relicta
ex dione ēē cor. in indisibile · aut latitudo in breq
erit cor. passibile · p q̄ p̄ in p̄te · q̄ p̄ indisibilis in p.
ēē sp̄ceptibilis passionis · sp̄ in g. sp̄ceptibilis
sing. si stetit dio ad indisibilia · ē g. ibi rō q̄ cor. p
patit. p q̄ ōe sui · q̄ ē indisibile p p̄tes ōi fania indi
sibiles · in g. indisibile in sit sp̄ceptibile passionis · q̄
illa p̄ cor. ē indisibil p q̄ ōe sui ē passibile cor. p.
Deinde cū dr. si a. hoc indicium · assigt q̄ hoc dr
fēm ātiq̄ · // ad ēuidēcia nō ātiq̄ philosopho
nēēt pozos in hoc defecisse q̄ ēdēbāt q̄ p̄te cor.
actu dici · nec fieri actū passio · q̄ in ē vim · sicut
est · n. cor. ēē dibile nec hoc fiat · pt. n. aer sue
cessine p p̄tes calefi · absq̄ eo q̄ vna p̄s dida
p. actu ab alia p̄te · Prio g. facit in assignando
hi defēm · q̄ p. dr q̄ in or p̄ne passiū ēē actu
alt disū ad hoc q̄ paciat. ho assigt in ēuidēcia
q̄ fecisse hoc p̄nēēt · i. ibi a. hoc grian.
Dicit g. q̄ si hoc ē indicium q̄ cor. sit dibile in
indibilia · hi ē dibile oē · i. p oēm p̄te · si dicit dicē
cor. dici tactu · aut agens tāgē cor. actū disū
aut ēē dibile · q̄ p. hi passio · ubi q̄ eo q̄ dicat
tactu · sla si cor. p. segnam et tact. nec q̄d aliū
et si in dn ē disū actu p̄ole erit disū ēē p tactū.
n. p q̄ ē p̄ole ēē disū · sing. p q̄ti p̄te. // sed a.
q̄ dici p tactū ē dici p actū agētis et nec. n. a
er dicit p tactū ignis · qn p. tāgit et calefit
ab igne p vna p̄te q̄ p alia · ē g. in tēcēdō p̄ hi
q̄ ad hoc q̄ passū dicit p tactū agētis in or
q̄ sit actu disū p q̄ti p̄te. si sufficit q̄ sit pot
dibile. // Deinde cū dr. vlr a. hoc grian.
assigt ī g. ēuidēcia q̄ sequitur. ponēdēs q̄ nec hac pas
sio · nec ē cor. actu dici p q̄ti p̄te et disgregma
ri et duo fiat · q̄ p q̄ ad duo in g. ēuidēcia addunt
p. n. or q̄ hi p̄ dēstruit altēdōm · ho q̄ destruit
angmēcū ibi · amp. a. in augmētacōm · ēē p̄ni
duo facit · q̄ p p̄ mittit q̄ in ēdt · ho mānifat
q̄ dirat ibi. Videm. n. id. Dicit g. q̄ dicē
ulr · i. absolute et sicp. grian · hoc in actū
ne et passione ēēsis · s. cor. by · ita q̄ in possit
hi passio · in cor. actu sentiāt. si primo ē ī g. ens
q̄ desdit altēdōnē. // Deinde cū dr. Videm.
n. id. manifat q̄ dirat et duo fiat · p q̄ hoc
duplr manifat · s. a. ibi · in a. nec sit. // Dicit
g. q̄ p̄dēm p̄ō repugnē appēti altēdōm · vi
dem. n. id cor. grinum eius si sensibile · qm q̄d
hmōdī · qm coagulatū et hoc nē p̄ciens in
dione in q̄dūne ut q̄ dr arthotum dīdāt
ut q̄dūnāt adinuicē in q̄sione · ut q̄ arthō
mi superiores fiant et fiores in ordīe · ut q̄ posteriores
fiant authores ut q̄ ut dicebat democr. g. corp.
q̄ in est ens ductū · i. extēsū ut tūsp̄ātū · q̄ p̄s ātior
fiat posterior in ē tū similū q̄ p̄s superior fiat ī fior
i. nullam sedituā · nullam dionē ē passū in p̄tib et tū
ex hmōdo grānū et fēnū est coagulatū p ēē g. altē
cō · absq̄ actuali dione. // Deinde cū dicit. nec
nec mist. manifat hoc alio m. dicens q̄ fēātali al
tēdōne cor. sic coagulato mīto de nouo in mist cōt
dura et coagulata et disibilia mutorib · i. p magnē
sed silr oē · i. totū in hmōdo alia p̄tes ut p̄ēt in
disū · qm q̄dē ē hmōdū qm a. est durū et coagula
tū. // sed a. q̄ p̄ sic aut hmōdū hi coagulatū · absq
eo q̄ ī sint et cor. dura et coagulata · ad remouēd
opīonē democr. q̄ cū p̄ēt actū in et passione
hi p cor. et disibilia nolunt hmōdū hi coagulatū
in aliq̄ cor. et disibilia dura et coagulata sp̄ ī g. di
rēt. id hmōdū. // Deinde cū dr. amp. a. in
or hnc p̄ne destrie augmētū · p̄nebat · n.
ātiq̄ alimēdū ī g. di pozos alitū et sic augmētare
p̄m · sed si hoc ēēt in p. ēēt p̄m alitū sed solū
pozos ēēnt repleti sic in ēēt unus ī alitū
si foramina ēēt obturarēt. id aut q̄ hnc p̄
ne · in ē p̄ole ēē augmētacōm et diminucōnē · q̄
hoc p̄ico q̄ or. i. q̄ p̄s auctū in erit fēm q̄
mag. sed solū erit appēd ad illos pozos · imo p̄m
p̄ne in p. augmētū eo q̄ alimēt ōtinet in
mētū. id hoc p̄ico ab in erit diminutū et al
ens mētū et mētū in erit ad a. in p̄m
p̄m ebū q̄ eb in admisceb. mētū · in g. dicet

ipsum ipse. Si solum sibi erit natura mixtus et ... tamen
non erit sibi se commutans ipsum aliquid. Quoniam re
spirat ad augmentationem. Videtur enim dicere. quod sed
epilogum dicens quod est gustare et tactus gustari et
pati ad nutrimentum et quomodo et quando non corrumpitur agere
et pati quomodo inquit et quo loquitur. Et decisum atque
sit hoc modo.

Et quia ante vidit de mixtione etc. Primo quia philosophi
decisum de tactu et de actione et passione. Secundo
decisum de mixtione et duo facit. quia primo
ostendit dicendis. Secundo exsequitur de primo ibi. Secundum
dicit ante quod est. Videtur quod reliquum vidit de mixti
one secundum modum methodi. Secundum modum artis sicut
assignatur. Secundo mixtio sunt tria primum primorum a primo.
exercuit quod duobus. aut de actione et tactu. Secundum illam me
thodum non restat ergo de mixtione. Verum enim dicit
secundum autem. exsequitur de intentione et duo facit quia primo ostendit
quare non sit dicenda de mixtione. Secundo exsequitur de illa ibi. Primum
primum est. Videtur quod secundum est quod est mixtio et quod
miscibile et quibus entibus. Secundum autem entibus existit mixtio
et quomodo fiat mixtio. Primo vidit utrum ne est
mixtio ante et mutationem esse. Verum enim
dicit. Ipsum enim semper inquirere dependens. Ad eum
enim dicta nos quoque sunt primum. Utrum ergo duo
sint exquirere declaratione dependent vitas aliorum. Alii
secundum an sit mixtio et quomodo fiat mixtio secundum
quod est mixtio et quid sint miscibilia et quibus entibus
existit mixtio sunt enim miscibilia. duos
facit quia primo inquirit an sit mixtio et quomodo fiat mixtio
Secundo ex declaratione horum inquirit vitam aliorum quicumque
fabri. Secundum quod sint miscibilia. et miscere primum
duo facit. quia primo inquirit an sit mixtio. Secundo quomodo fiat
mixtio ibi. Primum ante hypsomum. primo ipse dixerat in
duas. quia primo obiicit mixtionem non esse. Secundo solvit
solutionem ibi. Hic quod videtur sunt. miscibilia ante ipsum
se hinc posset. quia ut ambo maneant ut ambo sint cor
rupta ut alterum est corruptum. alterum manet tamen fa
cit. quia primo non mixtionem non esse. si autem miscibilia non
manent. Secundo non est mixtionem si alterum corrumpatur
tertio non hoc non esse si ambo sint corrupta. fabri.
altero ante corrupto. tertia ibi. eos ante nos. Videtur quod
quod quidam dicunt inpossibile esse alterum alteri misceri.
quia mixtis ad hoc entibus. i. primum et ultimum et non alterum
non magis inquirunt nec mixta esse quia primum. Si quod hic miscibilia
quod sibi se hinc nec primum. Si quod primum non erat mixti
o ut nec non quod est mixtio. si ambo miscibilia ma
neant. Verum enim dicit. altero ante corrupto. non mixtio
nem non esse. si alterum corrumpatur dicens quia altero
corrupto non non mixta esse. et hoc. s. manentis non esse
hoc ante. s. corrumpentis non esse et quia mixtio est sibi hu
cum. cum hoc posito mixta non se habent sibi. si vnum
sit corruptum et alterum manens. s. non erit i. mixtio.
Secundo ante quia mixta debent se habere sibi. et non sibi debent
se habere sibi ut sit in mixto. quia nullum contrarium est.
in actu. Sed quia in potentia. et ante mixtionem et post. non debent
se habere sibi. quia ante mixtionem debent esse in actu. cum vero
sit in mixto debent esse in potentia. primo secundo non oportebat esse
ante mixtionem non esse manentibus miscibilibus. quia se habe
bant sibi miscibilia ante mixtionem et post. sed vero non
non ita mixtionem non esse alterum miscibilium corrupto

quia non se habent sibi ut sint mixta et sic solutione quia
videtur esse contrarium. cum primo hac mixtione non esse
et miscibilia se habent sibi. Secundo vero non esse quia non
se habent sibi. Verum enim dicit. eodem ante nos. non mixti
one non esse si ambo miscibilia sint corrupta di
cens eodem nos mixtionem non esse. s. ambobus miscibili
bus generibus corruptis esse alterum mixtorum. sed
cum miscibilia sint corrupta et sint ulla tempus entia
mixta esse non potest. Verum enim dicit. hic quod videtur
solutum ad obiectiones facit et duo facit. quia primo dat
modum et viam ad solvendum primum. Secundo illam viam prosequitur
i. ar vero ut. Videtur quod iste sumo videtur esse quia
vere quod differt mixtum a gustatione et corruptione et quod
differt miscibile agnabili et corrupti. sed non est quod si
non mixtio ex eis differre actibus cum immutationibus et
habent quomodo valent ad quod sicut dicens quod manifestus
hinc entibus videtur quomodo differt mixtio ab aliis quod si
ta solvere. Verum enim dicit. ar vero ut. prosequitur
dictam viam et duo facit. quia primo separat mixtionem ab
his cum immutationibus. Secundo ex hoc solvit obiectiones facit
fa ibi. quam quod sit hic. Sed ante quod mixtio non solum
est ad agnationem hic et ab augmento et alteratione. ad ge
nerationem quod generantur ut et ignis. ad augmentum vero nu
trimentum et mixtum. ad alterationem quod habent actus et quia
ut in miscetur forma. ut enim ex ... mixtio. ut est quomodo ut augmentum. ut alteratio. tertia quod facit
quia primo separat mixtionem agnationem. Secundo ab augmento
tertio separat eam ab alteratione. Et i. Sed ante modum. tertia
ibi. ut figuram. quia ut primum non dicimus miscere ignem. ut ignem
dicimus omnia miscere obustibili. cum exardet ipsum. tertia
quia obustibile quia est quia ut ignis. ut miscetur ipsum ignem
et se totum. ut et ipsis particulis ignis. Si quod ex tali
obustione dicens gustari. hic hinc ante ut primum. et obu
stibile. dicens corrumpi. quia quia differt mixtio agnatio
ne. Verum enim dicit. Et ante modum. separat mixtio
nem ab augmento. dicens quia tum eundem modum differt
supra. mixtio ab augmento quia cibum non dicimus omnia
miscere cum cibato. quia tale cum manu cibum ante cor
rumpi. Verum enim dicit. ut figuram ante cere. separat
mixtionem ab alteratione ad alterationem. ut generatio ac
cus et ibum. unde quod mixtionem ab alteratione
differre. et unde actus et ibum non est miscibilia
ita ante fiant. sed primo actus non miscet ibo. Secundo
quia actus non miscetur actum. ita ex hoc quod dicit
separat opiniones quorundam philosophorum. sed. Si cum
ut album. tertia ibi. Si hoc dicunt. Videtur quod non
dicimus figuram mixtam cere. figuram cum more. i.
quia cere cere. quod quia figura et cera non sint miscibilia
quia ad artificialia. ut cum et album miscet quia
quia ad naturalia et totalia. i. vel propriones et hic non
sint naturales ut albedo cum. sed artificialis. ut
figura cere. non est cere mixta rebus. i. ibus sunt et
non quia talia saluata esse vnum. sed passio manu
passio et ibum manu ibum. miscibilia ante non ma
net actu in mixto. Verum enim dicit. Si non
ut album. et passiones non esse miscibiles ad inuicem
dicens quia non oportet sit miscere dissimilia et al
bum non aliquid aliud de mio non separabilium. quia dicit
miscibilia post hic quia se esse et sint separabilia.
actucia ante non sint hic. vel miscere non post. Verum

cũ dr. ⁊ hoc dicit · incipit ex hoc opione sencia dicit
q ũ bũ dicit qdã · oia alia hi fuisse mixta · ũ ex oe
oi est inscibile sz ex existe · separ. ut q mixtor
passionũ a illa e separ. // Sed a q ui fuisse opio
ne magis · oia fuisse mixta ut p ex primo phicor
Deinde cũ dr. quia a se ⁊ · ex dza inmutabilis ad ab
solut oblones fecit · sla dce oblones quia quia
inscibilia manent ⁊ sunt i mixto · ⁊ a ñ manent
penit corrupta · cũ mixto dissolut a gione ⁊
corrupcõe · ñ manet ut saluata · cũ dissolut ipsa
mixtio ab alteracõe · q ñ manet inscibilia salua
ta · ut manet albedo ut corp cũ g quia fit · sicut
mixtio aut manet aulo inscibilia · aut neque
aut alem dici d q aulo manet p ⁊ ueruce
neque a manig actu ⁊ ⁊ e · duo g fiet phis ·
q p dr quo inscibilia manet ⁊ quo ñ manet
⁊ o q dixit mani festat i · Vnde · n · q inscet ·
Dicit g q ctrũ · ⁊ qd se p a actu · mixta
g ut se i mixto · q dicit e q se p a · q a qli
ñ et · q ñ se actu · na actu a a grãtũ ex ipis ·
mixtũ g e actu · q grãtũ ex inscibilib ñ a
ipa se actu sz p a · q ad hc ut q inscibili
ñ se p a · ut redeat ad nim sua ⁊ ut sint q erãt
qui q inscente ⁊ esse erãt penitus · dica ⁊ addit
q hic bino q fiunt p · i · fiunt p q sic oblones ·
n · p fce solũ hoc q rebãt · s · quo inscibilia se
i mixto · // Vnde cũ dr. Vnde · n · q inscet ·
manifestat q dixit · Videl q inscibilia ñ ma
net actu ⁊ p a · dicens q q inscet ex p se
parts fuit generata ⁊ p ha se sexti rursũ g
inscibilia ñ manet actu ut cor ⁊ albũ · q ⁊ ex eis ñ fiet aliq vnũ ut corrpte sup · ado
ut alem ut ã lo · manet · n · Vcute ⁊ p saluat
u · vt cor ⁊ q de his ut ut sit dare mixti
one sufficiet deinde idõ ⁊ relinquit ·

Quinta autem huius qõne ⁊ c · p q p phis
venat est vt sit p mixtio · i pre
ista venat quo oriatur mixtione ⁊
et duo fiunt · q p potest ⁊ hoc opione alioq
so opione ap i · se uiq ut oriat · eo p ñ
duo facit · q p potest alioq opiones · so eas
i plat i · quia a ens est · ad eudẽtia a dicendoq
no d os ad quos i hoc defecisse · q ñ ponebãt
mixtione ⁊ p mutua cõsmutacõu · ita q
ex inscibilib resultaret ñ vna qis media
sz ponebãt mixtione ⁊ · eo q minus vni
ponebat nisi minus alteri · sz minus ⁊ p
mp. videl ⁊ sensũ · ⁊ fortũ ⁊ ⁊ qtate · pina
g p dicit mixtes pcs · q p potest opione
ponentũ mixtione q ad minima ⁊ fortitudi
sũ · ⁊ o q ad minima ⁊ fortũ · eo q ad mi
ma ⁊ qtate · ⁊ a · aut ñ se · ecia · sia e de
oeminet sic · oisũ e an sit mixtio · sz dd est
alteri oeminũ qõm huius q dca se · videl quo
sit mixtio ad sensũ · ut dicamus q cũ inscibilia mixta se · qd q inscet in ita pina didũ
et ponit ⁊ ñ ad ducẽ · ut unũ q q inscibile ñ sit ut sensu · ita q sit mixtio q ad minima ⁊ sensũ · // Vnde cũ dr. aut ñ se · potest ⁊ opione q ponebat mixtione q ad minima ⁊ fortũ dicens aut ñ se sup · mixta q ad minima ⁊ sensũ · sz cũ q q pricia sup · ⁊ fortũ sit secus · q ad q pricia mixtor · illo ñ dicit mixtio · v · g · ordeũ e mixtũ frumento qã q q g ordei ponet sec q q g frumenti · // Sed a q vnũ g ordei ut frumenti ñ e minus · ⁊ sensũ · q possimus sentire unũ vno cali g no ñ e minus ⁊ q q · q q cale g ũ q frumenta e disible ñ sz disibilia · ⁊ e minus ⁊ fortũ q d so vno g no frumenti ñ vlt videt · i · vestuam tal qes · ⁊ d de minuo ⁊ fortũ videt hũc opiõm solvida e · // Vnde cũ dr. sia e de pnit ecia opione q dr q sicor disible est de · i · corpe ⁊ cor e insca corp · i · ⁊ vna ⁊ eãd rõne i corto ⁊ i pribz · q q · i · pce q q minima ⁊ qtate si sec q q pce · ut sic mixtio totali ⁊ ⁊ minima qtate · // Vnde cũ dr. quia ñ est · ipbat pdcis opiones ⁊ ita fecit · q p ipbat ham · so ipbat pma · ecõ ipbat etiam hat · sia ⁊ pma · ecia i · ut dicine · ee pmũ duo facit ⁊ q duas rones addicit · ha ibi · m hic hic land · Dicit g quia a ñ e didi i minima sup · sin fortũ ut q p totũ sic mixtio · q ut id e q p ⁊ mixtio · sz a · q p q · ut q inscet ⁊ p pma · saluata · i · ⁊ minima ipsi saluat fort ⁊ qtate · ita lia · n · ñ q dicit ee mixta · et ut · n · i · q p ⁊ ñ p sis · i · q p ato ⁊ cõsumtacõ ⁊ p q ñ ut mixtio · e g ut rõnis · q q ad minima ⁊ fortũ · ñ e mixtio · q ita manet consumtata ⁊ suã qtem ⁊ saluata · // Vnde cũ dr. ut hic hit eadẽ · quia ñ sic ee mixtio p · ñ licet eadẽ rõm cũ toto · q ñ q p mixti e mixti · dnis cũ hoc opte · si mixtũ e ad · or · n · mixtũ ee o monios · i · et rõnis ito ⁊ ipribz · ut q ad q p ad q ita ⁊ q p tẽpati · i · mixti · d ee mixta ñ g e mixtio q ad minima ⁊ m fortũ · q i ee sig re pce ñ mixtũ · // Vnde cũ dr. sia ⁊ pma · ipbat opione pma potente mixtione q ad minima ⁊ sensũ · dicens q si fiat ut mixtio ⁊ pma · q ad sensũ mixtio eet id q q p ⁊ hoc pdto ñ orig et hoc q requirit ad mixtione · sz solũ dicens q mixta eet ad sensũ · i mixtione · n · requirit q q p mixti sit mixta ⁊ q inscibilia ñ manent actu sz si fiat mixtio ad sensũ · ñ hoc eet manent · n · inscibilia ⁊ ñ q p mixti mixta eet ⁊ videt e i d eus hoc dice · q id hinc eet mixtũ sin videt actu · hutheo a q acute vid · ñ videbit mixtũ q ñ latebit visũ et q p latet visũ alteri · // Vnde cũ dr. ut dione · impbat opione de minuo ⁊ qtate dicens · q ut dione qtitatiua sup q mixtione fit · ut q q p fit sec q q p ⁊ sla ipse ita didi cor · s · i minima ⁊ qtate · aut g ñ erit mixtio aut dd e ruq ⁊ opione ap quo q fit hoc · i · fit mixtione · // Vnde cũ dr. sed ut q p dicit quo fit mixtio ⁊ opione ap duo facit · q p pnit q da ucia adpnit · so q quo fiat mixtio · i · actuoz ⁊ passiuoz · eo pmũ duo facit · ⁊ q duo tnia pre mittit ⁊ a · hoc dd g · // Dicit g q ut p dicit

qdã eucuũ sĩ actiua et passiua ab hus. i. ad se m
uicẽ. qdã nõ et addit q̃ ḡ ũcũtur. qr q̃ ẽ in ead
ui. sĩ actiua et passiua ad ĩuicẽ et ed et q̃ fiũt
i. agũt ĩ passibilia eucuũ ꝗ eorũ ẽ ead ui. et ed.
Vende cũ dr. hoc qd' g'. et ũt a' ꝓ ambulũ di
cens. q̃ hoc ũ hũcũ eãd ui m ũ ẽ mixtio. id
medicãa. i. arl medicãe. ũ fiũt sanitatẽ sup
misceẽdo se et ut sanitas ẽ mixta eorũ. sed a'
q̃ arl medicãe ũ ḡant ĩ ui cũ sanitate q̃ eal arl
est ĩãã. sanitas vo ĩ eorũ. rursũ sanitas ũ ḡant m
ui cũ corpib q̃ corpib. q̃ cõ hũt ui m ex q̃. sanitas vo et oia accidentia ũ hũt ui m ex q̃. ḡ ĩq̃. Vende cũ dr. actiuorũ et passiuorũ a'. p' q' o' q̃ ḡ ia ĩ ui sĩ ad ĩuicẽ passibilia et miscibilia ũ ḡ ia vo nõ agũt passa ut misceẽt' ad ĩuicẽ. ꝓ ꝗ ẽ ista ex hus ꝓ ambĩs. et quo hat mixtio et duo fiũt q̃ ꝓ. et quo ũ ḡ ũ mixtionẽ. ẽ vo quo ḡ ea ũ. fa i. qũ a' ꝓtẽtus. vicit g' q̃ q̃ q̃ de uno ath vorũ et passiuorũ ad ĩuicẽ et ḡ ia ĩ ui sĩ facile dissibilia ꝗ ĩtalib; intra misceẽt' pauci et mag' ꝓtus. sic q̃ ꝓnta ũ fiũt mixtionẽ ḡ angũta cõm dnãtes. vnciũt. u. mag' et ũ misceẽt' cũ ꝓtus. ḡ angũtãe' ex eis. cũ mutat'. u. alterũ q̃ ꝓtũ indnãtes. i. ĩ magnũ et ĩ mlẽũ id' ḡ ḡ ũtur vim ꝓnat' m mille milus amphorũ q̃ nõ misceat'. i. ũ ẽ i. mixtio soluit'. u. sĩ ẽ m et ũ cũ mutat'. i. ũtit' ĩ oẽm. i. ĩ ĩtoẽ q̃. Vende cũ dr. qũ a' ꝓtẽtus. o' quo fit mixtio dicẽs q̃ qũ miscibilia ad equẽ' eq̃lit'. i. aliq̃lit ꝓtẽtus tũc vel m q̃ ex ũ sui ꝓ cũ mutat' sud dũtus. i. cũ mutat' ĩ ũũ medũ q̃ dũat' in ꝗ mixtione. sed aut addit q̃ ũ g'iat'. i. alterũ q̃ miscibilũ. ita q̃ vnũ cõtalit' dũcẽ et q̃ ũtat alterũ ad ũũ suã. sed g'iat'. i. medũ ḡe. i. aliq̃ ũ media ĩq̃ ũ actu et ꝓ ẽ. ḡ ꝓ et ũtute restituat' verũ miscibilũ. cũ g' q̃rit' quo fit mixtio dicẽs q̃ fit fit miscibilib; q̃ ĩcũtib; in ui et actus et passiuus ad ĩuicẽ ad eq̃tes. aliq̃lit ĩ ꝓ et ũtute.

m Amfestũ g' qũ ḡ sĩ miscibilia ꝛc. p' q' ꝓ ꝗ o' amfit mixtio et o' quo q̃ ḡ ingit mixtionẽ ḡ ḡ ꝗ ĩ ꝗ ĩ ista solut alia q̃ ista. q̃ vitas depẽdẽ ex declaratione hoc et ea fiũt. ꝗ q̃ ea sĩ talia q̃ ḡ ḡ ia. sed ꝓ o' q̃ sĩ miscibilia. ꝗ o declarat q̃ ḡ et q̃ ḡ ex existit eucuũ mixtio. sũ q̃ ḡ ia sĩ miscibilia. ea nõ fiũt q̃ ẽ mixtio ꝗ ꝗ. et ꝓ ia a' ꝓtus. et ea i. mixtio a' miscibilũ. o' quãg' ꝓ q̃ sĩ miscibilia dicẽs ut m ẽ. q̃ miscibilia sĩ q̃ de uno fiũt ĩ agũtũ hũt q̃ ĩcũtate et ea q̃ ea sĩ passiua ad ĩuicẽ. Vende cũ dr. et ꝓ a' ꝓtus. o' q̃ ia sĩ bũ miscibilia sũ q̃ ḡ et q̃ ḡ cũ ḡ existat mixtio et duo fiũt. q̃ ꝓ o' q̃ ia sĩ bũ miscibilia. ꝗ o declarat q̃ ia ũ sĩ bũ miscibilia. i. qũ a' alterũ solũ. vicit g' q̃ ꝓ ia ꝓnta sec' ꝓtus magnus sĩ miscibilia et ẽ ro q̃ facilĩ' ĩuicẽ cũsuerũt. i. facilĩ' se cũsumũtũ. et ut ũ et ũ tardĩ' hoc ꝓ ꝗ. i. tardĩ' cũsumũtũ. sed bũ detrabilia. i. ḡ hũda. q̃ bũ cõsumũtũ cũ alieno. q̃ talia sĩ de uno dissibilũ et passiuorũ. sed sĩ bũ miscibilia et ẽ ro q̃ ḡ facilĩ' dissũtũ ĩ ꝓ ia. nã hoc ẽ bũ detrabile cũ uno alieno q̃ ẽ ĩ ꝓ ia dissibile et tale ẽ

bũ miscibile. et ex ꝓ it se dicens. v. g'. hũda de uno corpore sĩ maxime miscibilia. sed hũ d ẽ maxime detrabile et maxime de uno miscibilũ. ita tũ q̃ sit tale hũdũ ũ sit uisdomũ. i. vnctuosũ. vnctuosa. u. ũ bũ misceẽt' hũdis. vũ oleũ ũ bũ misceẽt' aque. ḡ supnatat et et oleũ et aq̃ ũ fiũt mixtione. ḡ oleũ solũ fiũt amphore et maiore cũ minore. i. amphore et maiore q̃ ti dẽ. q̃ ꝓ occupat de loco hũdũ et vnctuosũ. q̃ hũdũ solũ et maiorem optinet locũ oleũ et aq̃ sic q̃ aq̃ solũ. nõ a' q̃ oleũ et alia vnctuosa ũ bũ misceẽt' aq̃ et alia corpa hũdis et ꝓ hoc rõne ꝓ ẽ q̃ ĩ vnctuosis sup hundat hũdita et aerea. sed talia sup natãt aq̃ sicut et aer aq̃ extellit. ꝗ o hũ vnctuose sĩ valde uisdosa. sed ũ sĩ bũ dissibilia q̃ ꝓtes eorũ mutũ ḡtinuãt' ad ĩuicẽ et ꝓ ũ sĩ bũ miscibilia eo ĩ hũ uctuosis vnũ ẽ aut ꝓ li ꝓtus. sũo ꝓ ma ḡtinũ ꝓtus. dũt q̃ d ẽ et ꝓ ẽ. q̃ sup natãt' dũgit' ĩ oleo bullientũ et cito ex ẽ hat' lesura ũ pati et. cũ g' ĩ magnus ꝓtus sit receptũ ul' et aeris. q̃ aer ũ lit' sup natat aq̃. oleũ sup aq̃ natat. videtur a' q̃ ex plũ vo ꝓ vas ḡ hei. q̃ ꝓ ĩclusionẽ aeris sĩ natat aq̃s. et do cũ q̃ lenitũ oleũ miscibile ẽt. q̃ ꝓ sui siccitatẽ euaporare fa cẽt ꝓtes aeteas. ꝓ q̃ oleũ cũ lenitũ mixtionẽ facẽt hic aq̃ simpl' oleũ miscẽ ũ possit. Vende cũ dr. qũ a' alterũ solũ. o' q̃ ũ sĩ bũ miscibilia et duo fiũt. q̃ ꝓ fiũt q̃ dicũ ẽ. vo epilogat et dẽ detracta i. ut m g' et ex hus. et ꝓ ũ ta fiũt. q̃ ꝓ ꝓ q̃ ũ sĩ bũ miscibilia. vo q̃ dicũt mũ fiũt ꝓ q̃ dã sĩ. et ꝗ o' ut m ĩ talia refuse' alia sĩ mixtio. ea i. q̃ dã. u. balbuciũt'. et ia i. vnũ q̃ ut. u. Vicit g' q̃ si alterũ miscibilũ erit solũ passiuũ. aut erit uehemẽ' passiuũ. hoc a'. i. ad miscibile ẽ valde parũ. et ũ ex aut vo ꝗ talib; aut ũ amph. i. ũ ꝓ ꝓ erit mixtũ. aut ꝓtũ ĩ ẽ en erit de mixtione. q̃ o' et ḡ stagnũ et et. stagnũ u. valde passiuũ. et a' ẽ modicũ passibile. sed talia ũ sĩ bũ miscibilia. Vende cũ dr. q̃ dã. u. balbuciũt'. manifestat q̃ dicũt ꝓ sile. nã sicut q̃ dã notabilia ab aliq̃b balbuciũt' ad ĩuicẽ. sed q̃ balbuciũt et vna hũm bũ ꝓfiũt alia hũm ũ bũ ꝓfiũt. sed solũ ꝗ q̃ dã mod' sonũt et et eum fortetũt. et amicitiũt. ul' sĩ amicitia ut hũ alia hũ. balbuciẽtes. u. amicitiũt hũ. q̃ ũ ꝓ bũ ꝓfiũt ꝓtũ amicitiũt ꝓtũ. est g' secũd ꝓ. q̃ sic ḡuũgit' hũ ĩ ore balbuciẽtes. q̃ vna bũ sonat'. alia a' q̃ euanescit sic quũgũt' stagnũ et et. q̃ stagnũ q̃ euanescit. et a' manũ. et q̃ dicũ est de stagno et ere. ĩtellũ ũ est de q̃b; miscibilib; q̃ vnũ ẽ mixtũ passiuũ. et a' ꝓtũ. Vende cũ dicit. vnũ q̃ ḡ. u. o' ut m ĩ talia sit aliq̃ mixtio. dicens q̃ vnũ q̃ ḡ. i. aliq̃ ḡ mixta. sup. ẽ talia ḡ remisse. q̃ alterũ ĩ talib; ẽ q̃ ḡ segnẽ et sbin. alterũ ẽ q̃ ḡ et passio q̃ o' ĩ ꝓ is metallis passibilis. stagnũ. u. mixtũ erit efficit' q̃ ens aliq̃ passio ens et efficit' q̃ sũ ũ. q̃ modicũ remanet ibi de sũ stagnũ mixtũ a' stagnũ erit ꝓtes euanescit. totũ. i. totũ stagnũ. solũ a' videt' ẽ colorans et et

passibile

perit, quia non evanescit tota substantia stagni vel evaporat per vincitur non eius. Sed ex quo remanet colorans res et poros erit ad remanet de substantia stagni. Hoc autem idem quod dictum est in stagno et ere, quia et talis, si se habent sic stagnum et es quod unum sit velut passivum ad alterum parum. Deinde cum dicit: Manifestum igitur ex his, epilogat esse dictata dicens manifestum esse ex his que dicta sunt quid est mixtio et quare est mixtio et quare, id est quomodo est mixtio, et que de numero entium sunt miscibilia, quoniam sunt ea que sunt quedam qualia, id est contraria passibilia ad invicem, et bene determinabilia, sicut sunt humida, et bene divisibilia. Sic sunt et in mixto unctuosa vel viscosa et in est esse necessarium, quia hec scilicet miscibilia, que sunt mixta, nec esse mixta corrupta nec ad hoc simpliciter esse eadem. Eadem dico quia probatum est quod non manet in actu secundum esse, et ultimo est mixtio ne non esse compositionem nec esse ad sensum tantum. Sed ut dictum est, necesse est bene dictabile quod est sicut activum et miscibile et corpus bene dictabile, quod est sicut activum et miscibile, et quod est passivum, et dictum est non quelibet esse miscibile cuilibet. Sed est miscibile talibus quod est ei aliquid in contrarium in potentia, et virtute, et habitum est quod miscibile et quod ipsum mixtum est omnino non, id est mixtum eius omnis in toto et in partibus, quia quelibet pars mixti est mixta. Ultimo cum dicit: Mixtio autem ex predictis declarat hanc conclusionem quid est mixtio, que iterando quedam que sunt predicta et ait quod mixtio est unio miscibilium alteratorum. Ad cuius evidentiam notandum quod sicut manent miscibilia in mixto sic uniuntur in eo. Non autem formaliter et in actu manent secundum substantiam, sed manent secundum virtutem. Salvatur enim virtus eorum, quia manent secundum qualitates activas et passivas. Mixtum enim, puta esse actu frigidum vel actu calidum, non tamen est actu ignis vel actu aqua. Formaliter ergo et actu qualitates prime remanent aliquo modo in mixto, sed formaliter et in actu forme substantiales elementorum in mixto reservari non possunt, quia tunc mixtum non esset essentialiter aliquid unum, et que sunt in mixto non essent mixta. Verum autem tales forme aliquo modo remanent in mixto, dicetur in declarationibus et de hoc tangetur in secundo libro in illo capitulo De elementis autem ex quibus corpora constituta sunt. Nulli enim dubium esse debet quod magis formaliter et in actu sunt qualitates prime in mixto quam forme elementorum. Immo dicere possumus quod omnes qualitates prime remanent in quolibet mixto. Nam mixtum quod non habet humiditatem vel siccitatem secundum excellentiam et in summo, sed habet tales qualitates fractas et remissas, ad participat de humido et sicco. Sic et quod non habet frigiditatem vel caliditatem secundum excellentiam, ad participat de calido et frigido. Sic ergo miscibilia non manent secundum substantiam, quia ergo generatio et corruptio respiciunt ipsam substantiam, mixtio Ne non est unio miscibilium generatorum vel corruptorum, immo dicere mixtionem esse unionem miscibilium corruptorum est dicere oppositum in adiecto. Corrupta enim secundum quod huiusmodi non manent. Cum ergo mixtio non sit unio miscibilium nisi ut manent et ut sunt in mixtio, cum non sunt in eo nisi manent ut sunt in mixto corrupta, non est bene dictum quod mixtio sit miscibilium corruptorum unio. Quare autem non sit mixtio unio miscibilium generatorum de levi patet, quia ex mixtione non generantur miscibilia, sed generatur aliquid ut ipsum mixtum. Bona ergo est sententia philosophi quod mixtio est miscibilium alteratorum unio. Nam cum alteratio respiciat virtutes et qualitates activas et passivas, quia secundum talia uniuntur et manent miscibilia in mixto, ideo secundum quod huiusmodi mixtio est unio miscibilium alteratorum dicitur unio miscibilium alteratorum quia sic salvantur miscibilia in mixto secundum virtutes et secundum qualitates activas et passivas. Non tamen salvantur in eo secundum tales virtutes excellentes et in summo, sed remisse et alterate. Ideo est mixtio miscibilium alteratorum unio. In hac autem declaratione si est ad presens nullum, forte suo loco aliqua supplebimus et in hoc terminatur sententia primi libri de generatione.

d E mixtione quidem et tactu et facere et pati etc.

Postquam philosophus determinavit in primo libro de generatione et corruptione, in hoc secundo ut dicebatur determinat de non generatorum et corruptorum. Generatio autem et corruptio universaliter inest rebus propter ipsum elementum, quicquid enim est universaliter generabile et corruptibile vel est elementum vel elementatum. Nam qualitates prime active et passive sunt quibus non fit transmutatio ad formam propter se et propter ipsa elementa et propter ea que sunt elementata. Cum ergo philosophus in hoc secundo libro determinet de generatione elementorum et elementatorum in quadam universitate, et ut exigit liber iste, quia talia sunt universaliter generabilia et corruptibilia, determinat hic de non generatorum et corruptorum, quia determinat de corporibus universaliter generatis et corruptis. Possumus ergo sic continuare hunc librum ad precedentem, quia in primo libro determinavit philosophus de generatione et corruptione et de aliis motibus simplicibus et de mixtione et tactu et de actione et passione, que deserviunt generationi et corruptioni communi corporibus generatis. In isto determinat de ipsis corporibus universaliter generatis et corruptis. Dicit ergo quod ea facit quod predeterminavit dicta dicendis. Secundo assignat rationem eius quod dicturus est. Tertio exsequitur de tertio, secundo ibi Generatio quidem et corruptio. Tertia ibi Horum autem subiectum non. Dicit ergo quod de mixtione et tactu et de facere et pati dictum est, quomodo insunt transmutationibus secundum naturam, et hoc quantum ad ea que deserviunt tam generationi quam corruptioni corporibus generatis. Amplius autem dictum est de generatione et corruptione, prout habet esse simpliciter et prout est aliquid secundum quid, et dictum est et quomodo et propter quam causam generatio et corruptio sunt in rebus similiter, et dictum est de alteratione et eius supra, de augmento, et dictum est quid est alterari et quid augmentari differant habet ea, id est dictum est quid est differentia inter ea. Dictum est enim quomodo alteratio et augmentum et alia hec differunt, et quia hec tractata sunt in primo libro, in hoc secundo est reliquum considerare. Etiam illa que sunt notata est de primo corporum. Sciendum autem quod in primo libro reducuntur ad tria, scilicet ad generationem et corruptionem et ad simplices motus, ut ad alterationem et augmentum, et ad ea que deserviunt huiusmodi transmutationibus, ut mixtionem et tactum et facere et pati. Deinde cum dicit: Generatio quidem et corruptio, assignat causam dicti dicens quod generatio et corruptio omnibus existentibus secundum naturam, id est omnibus generabilibus, non est non sine sensibilibus corporibus, id est sine elementis. Cum ergo propter ipsa elementa insit universaliter generatio et corruptio rebus, quia in hoc secundo libro intendimus de universaliter generatis et corruptis, dictum est ut consideremus de generatione eorum que vocantur elementa. Deinde cum dicit: Horum autem subiectum non, exsequitur de tertio et duo facit, quia primo ostendit quomodo generatio et corruptio inest universaliter elementis, secundo manifestat quomodo propter elementa inest universaliter elementatis, ibi De elementis autem ex quibus corpora constituta sunt. Ad evidentiam autem prime partis notandum quod elementa sunt universaliter generabilia et corruptibilia propter materiam et propter contrarietatem, que sunt principia elementorum, ut sunt transmutabilia ad invicem. Dicit autem textus philosophi quod primo determinat de principiis elementorum, secundum quod sunt universaliter

gibilia et corruptibilia et immutabilia ad inuicem. Sed ex hiis principiis dicitur omnium elementorum et omnium
fieri et esse et esse. Ideo dicitur de illis generatione et corruptione utrorum elementorum. Sed. i. quia a. nisi. elementa
i. quia a dicitur esse. Ideo dicendo quod de primis principiis elementorum ut illi gibilia et immutabilia
ad invicem. duo facit. quia primo dicitur de hiis primis ubi
sed de sorte. i. dicitur esse a de hiis. primis ut dicit
in duas. quia primo dicitur de primis illis secundo opinionem aliorum
sed hic. i. nos a dicimus. esse primum duo facit
quia primo narrat quid senserunt antiqui de illis primis. sed sed
ut desedit ad opinionem philosophorum. i. ut a in tertio
quia ut dicit in duas quia primo narrat antiquorum
opinionem. sed exclamat de eis. i. quia quid. Dicit
quod hic. Dicit quod de uno horum antiquorum in quo
esse unum illum sibi et hic sibi nisi esse ponere
tres qui et primum aere aut igne. aliquid medium horum
inter aere et igne quod medium dicebat esse corporeum
separabile a gracilibus. hic a. i. alii posuerunt plura
primis illa quod unum et illi sunt dicti. quia quod posuerunt duo ut ignem et terram. hic a. s. alii posuerunt
tria. quia posuerunt hic. s. ignem et terram et addiderunt
tertium. s. aere. alii a posuerunt. uno. quia posuerunt hic
s. predicta et addiderunt quartum videlicet aquam. ut enumerat
quod posuerunt. uno. et illa esse illa primis rebus et quibus
tis et segetalis et aliis dicebat quibusdam generatione et
corruptionem rebus. Deinde cum dicit. quum quod. et
sequitur de deis opinionibus et duo facit. quia primo exsequitur de
ponentibus plura illa primis. sed de ponentibus unum et
maxime de ponentibus id esse medium aliquid et separabile
i. Sed faciebat unum. exsequitur quod primo de ponentibus plura illa primis. quia dicit quod ponebat primum primis illa et dicebat
ea esse ela bus hunc dicit quod sit quasi id quod quasi
esset bum deum. quia dicebant in. quod ex hiis elementis
tis simplicibus sed quibusdam segetalibus et aliis immutationem
et aliam immutationem quibusdam generationem et
hiis dicebat quasi saluabat generationem et
corruptionem quod ad sensum quasi. Sed hos philosophos male dixisse. ponendo primum primis illa esse plura
Sed ex quod ponebat esse plura bum diximus quod ex simplicibus
eorum saluabat generationem et corruptionem in
rebus. hos a philosophis non separat. quia ea quod dicit sed in
libro et dicit hoc sed satis apparet quod esse unum
nisi omnium hiis simplicibus ad se invicem. Deinde cum dicit. Sed faciebat unum. exsequitur de faciebus
unum nisi et maxime de ponentibus ea separabilem in
exemplo eos dicit quod faciebat unum esse primum
ela. quia ponebat ea esse aliquid elementum cum ponit hunc
nisi corpora et separabile a gracilibus. quia esse corporeum
et hoc aliquid sensibile esse sum a gracilibus. quia aut erit
leue aut grave. aut calidum aut frigidum. nec esse
hoc similitudinem. hoc illi elementum quod dicunt esse primum
esse simplex. cum gracilibus et non esse separatum a gracilis. Sed quod
et esset eos et omnes philosophos illi magis accessisse ad
illum. Sed fidem omnibus. quia nisi esset distinctum. quia nisi
esset de se actu aliquid gracilis. Sed esset ipsum ad unum quod
eo ipso quod elementum nisi gracilis gracilis et hic non ponunt
nisi esse aliquid elementum. Sed ponunt ea esse aliquid medium
inter ea. ut separent ea a gracilibus quia appropinquant

ad illum. Deficiebant cum mundum. primum quia nisi quod
de se inter ad actum. quod dicunt nisi esse me
dium inter ela ex quod dicebant ea esse corporeum. dicebant primum
esse ad actum. Sed deficiebant quia ut nisi sit ad
actum cum sed esset quod hic inter nisi loquendo de nisi hoc dis
mutabilium quod est separabilis a gracilibus predicabant
illi. cum quia ponebant nisi esse corporeum. cum quia ponebant
quod dicebant ea esse actu separabile a gracilibus
sed et quod hoc spiralis separat hos philosophos. ne aliquid esset
eorum opinionem esse vana. eo quod nullum cum accedebant ad
nisi. Sed et hos posuisse inter primum
i. indeterminatum. quia ex eo quod ponebant ipsum separatum a gracilibus esse non dabant ei spiralem formam per quam determinetur et in
hoc male faciebant. nam ut ut sit de se sit quod indeterminatum. cum ut hic esse et ut existit inter nisi sed determinatum palique formam. Deinde cum dicit. ut a inter
spiralis. deficiebat ad opinionem philosophorum et ita facit.
sed quod separat ipsum in opinione sua. sed. in utrum
determinat. Sed elementis eutibus. incipiat a ipsum primo
de insufficientia. quia indeterminate loquuntur et dicunt quod in
quod separatum est a philosophis in eo ubi hic determinat
esse. a. et insufficiens et in manifestum. quia non
dicit manifestum quod pauciores. i. quia non nisi quod re
cepta in omnibus separat ab elementis et quia et in
primo ad ea. n. u. declaraunt quod sed declarandum de nisi
Deinde cum dicit. Sed utrum. incipiat philosophos. quia non
sunt ut nisi ut debuit. posuit. n. ut oportebat
cum ponere sed dicta sua nisi sed esse ad actum et du
o facit. quia primo facit quod dicunt esse. sed manifestat quod di
cit. i. Sed cum inquit. Dicit quod sed utrum. i. in illo
utrum simpliciter. ut debet. Dicit. n. nisi ita primo
perfecte et esset quod sibi aliquid accidentis elementis ut
aurum similiter oculis aureis. sed et hoc quod hoc non
dicunt esse non bum dicunt. Sed ea quia est alteratio ita se habet
Sed de eis. quia est generatio et corruptio in tuo esse et omnia
ri videlicet quod sibi ex quo generatum est sit ad actum
et se habeat sicut aurum ad opus aureum. Deinde cum
dicit. Sed cum inquit. manifestat quod dicitur quod unum
quod artificialium longe. i. multo vilius est dicere esse
aurum. quia esse quod artificiale et hoc plato inquit. i. quod
dicit et sentiret. De artificialibus. n. unus. i.
sibi primo dicere nisi quod aliud. quia tota sua artificialis
est nisi et omnis forma horum sed accidentia. sed hoc pla
to inquit et sentiret. or sed cum tota simum elementum esse nisi
et forte elementum esse accidentia ad quod se habet nisi sicut aurum ad
opus aureum. sed ita et erit alteratio et nisi sed erit ad
actum et erit tota sua res illum quod est totum.
Deinde cum dicit. Sed elementis eutibus. incipiat ita
philosophos. quia videbatur nisi velle quod nisi esset ipsa substantia
et dicit quod elementis eutibus solidis plato facit dis
solutionem. i. dissoluit elementa usque ad planiciem sicut
planiciem et id quod nisi. cum ad ea stet vetera resolutio
corporum. Sed ipsum et nisi primum primum quod dicunt intrem et
et recepta in fore esse planum. i. esse id quod sit figu
et. Deinde cum dicit. nos a dicunt determinat de illis primis
sed opinionem philosophorum dicit quod nos dicunt. esse unum aliquid nisi
sensibilium corporum quod et quod ponebant philosophi illa primis
et hic nisi dicunt non separabile a gracilibus. Sed sed esse cum gracilibus
et quod gracilia vocata ela et hoc quod et quod ponebant
unum illum primum ponebant cum ipsum separatum a gracilis.

sicut a q eleuatu ut probat. m. v. metha. p se et primo
dicit de nu primu. qz tlu est d ex q quoie res primo et
est ideo tu dicit. p forma ut ideo d. v. dz. q ipse u quit
cum u nu primo. sed phs. ignem aqm aerem et terram. dicit
esse vocata ela. qz eis u quetum u eleuati ipse et per
oem mod q quo vnu sit ipsum putebat. Sz tu qm ap
plicatione dum et vocatur eleuata.

d Et matu q est m alius et. p qm phs dectau
de pu nsh elozz. In pte ista dectat de pucipu
forlibz et duo facit. qz p ostendit se ad dicen
da. fo exsequ de tcto i. primu et primum. Dicit g q
de hus. i. de eleuatis et de g libz et leuibz dectatu e
ordo i alius. i. libro. ce. et m. Sz tu qm prima cor. i.
ela sl hoc nu. s. ex nu ut e sbta ozie dectand
e et de hus i hoc libro sup. qz hoc i libro. ce. et m.
u e ppete edictu. sed q dr ordo e dectatu de
elis i libro. ce. et m. qm h qz i nu u sh qto de mo
stones sl mag qes et vles cato sl nob mag ete
Juu i p phicoz. sl nob nocoza. qsula mag et qz i
libro. ce. et m. ultus tetat de coz mobli qm i hoc
libro. ut sup omsu fuit. sed illas deinsl dos ap
plat eo res. sed q ela absoluto noie appl
at coz prima cu tu simpr et absolute sl celestia sit
prima coz. Sz qz sinones sl iqrendi. fin u ain cu i
hoc libro u tedat de coz mobli simpr. Sz de coz
pe mobli ad forzm. qz ela sl p coz et coz pozz tus
mutabliu ad forzm. sed p exigedia ne h libu po
sl dici absolute primu u obstate q sl celestia coz
sunt pora. sed et u e i ordi i diusis libris de
tiate de eis dm tu u dectet de eis i libris illis
sb eadem rone. sla u solu diusi libu. Sz et diuse
scie post dectare de eod sb alia et alia rone ut
probat quintum. m. xu. metha. sed h de corb
primis et de elis sit dectatu i libro. ce. et m. p et
de eis d dectari et hoc qz u eod u dectat. ibi. q
h. hic ii. p se tedit de elis ut qstat ex u sbta q
uete p qm sbtone sl tus mutablia ad forzm. fin
huc a mod u principe dectat de eis i libro. ce. et
m. qz tli i. ad de gione elozz dz. tu i. u principe
tendit de motu ad forzm. Sz ad ibi. quo vi
so apet qr tedueta sit ista p praela text qm
nut sed tamen. qz ido tedueta est ut ostdit qz
alit tedit h tetare de elis. alit u i libro. ce.
et mu. Verude cu dr. primu et primu. exsequ de
tcto et duo facit. qz p exsequ de pcipus forz
hbz elozz i vli. fo i spali. fai. et u mum. pu a
forzia elozz p q sl tus mutablia sl qlitates sensi
les et ozie tes upe. tu g facit. qz p ostd q oz dare u
vnu sbta qlitatib; sensib et ozie q sl p tus
mutabiu. fo dat ordine hoz primoz ad iuice ido
ex hus q dixit repbedit enqed. et alios atq phos
sequtes upin. fai. q pp q primu. tetat. h q d. u. tus
mutat. Vnde g q u ain i separabile q d a ozie
et sbta ozius debem existare ee id q e primu et primu
sup. elozz ut sl tus mutablia. qz a o pteat dare u
sbta vtq ozior. pz q calidu u e nu frigido. u h
s. frigidu e nu calido. Sz e alq sbm amlozz. qz alu
est sb forz vnu alu sb forz alio. Verude cu dr.
q pp q de primo. qz dixit m sbta ozie et primu
et primu p elozz tus mutabliu ostd quo h primu hnt oz

dine ad iuice. sla primu tus mutaciois e nu q est
pu coz sensile ut est h primu upin coz sensile
q e ipu ad ozietates et tia primu tus mutaciois sl
upe ozietates. ut calidu et frigidu et upa ela. ut ignis
et aq et alia. Sz h primu hnt ordine ad iuice. qz primu
tale primu e coz sensile pu. fo sl ozietates. ideo sl ela
ut ignis et aq. Ad eundem tia a dozz no d q ad
vt dicebat sicu u e de rone rei vno qm. Sz e de
rone rei alio m. sed q h tes iste sensiles et ozietates
hez u sunt primi elozz ut sl sba et ut qsidam p se
sl tu de rone coz ut hnt e u le ut sl actua et
passiua et ut qsidam aphico. sl. n. p alia u de
rone coz ut h nt e u le. sla ut ela sl actu m
rez u u sep sepam pnt aqlitatib primis. imo
si exspharet pnt u alie elementi qlitatib; ppis
si vlti salvaret si illa ut si si ignis expharet
acidu et aqueo u vlti remaneret si ignis. q u e
ut calidus et siccus aliq u e de rone ignis. ut
e i effectu et ut h e u le. fo tales qlites ozie sl
de rone elozz ut sl actua et passiua et ut tus mu
tat se ad iuice. qz u tala. u ut sl quieta qlita
tib; sine ut sl qlia et qlitates sl de rone coz
qs p q h u e i deus. ideo tales qlites sensiles sl
de rone elozz. ut qsidam aphico. phice. n. u ab
sl hnt anu sensili et qz tes u sl sensiles sic accipi
at p sua simplice rone qdratis. Sz ut sl quie
ta qlitates sensibus. sed de qsidacone phici sl qlia
sensibilia p q h et qz oz qlites sensiles e de rone
elozz ut sl sensibilia. sed calidus et frigidus et ta
les qlites sensiles post e de rone elozz ut qsid
am aphico. sed et qsidacone phica hie gd
p abstetone. sed q vnu et id pt qsidari aphico
sb e mag abstento et mm ab stento. scia. u. ul.
et e scia et est ul rone qz q est scia p abstetone hnt
statu in i mo. rone q u hs hnt statu i sup mo. sla
cu scia u sit practaru. qz practaru u est scia m
diffo ut dz. vnu. metha. qz scia ut eo q scia e
hnt statu i ultimo et u pt descendere ulte spem spialis
sima. Sz qz ul e. cu ul u abstrahat a u sensibu hnt
statu i supmo et u pt ascendere ulte coz sensile. vu
et si de aliis qsidat hoc e ut qpant ad talia coz.
ul g p qsidat de coz sensibu. p ea qsidat de tali
coz sensibu. ut de coz huic ozie. vlti qsi
dat de coz sensibu. q e spes spialiste ut de igne
et tra. sed et q sic tota scia hnt suos tinos et suu
statu. sta q lib pcial suos tinos et suu statu hnt
sla sic tota scia u ul p se et p q h u tus cedit coz
sensile sunt. Sz u coz tus mutable absolute. sta
lib iste de gione q est lib pcial i scia phica hnt
suos tinos q tinui sl magis geti. sla u solu q
sidaco debita h iste libro u tus cedit coz eus mu
table simpr. Sz et u tus cedit corp tus mutabile
ad forzm. sed primu p qsidaco ne hi libri u e coz sl
sile absolute. Sz e corp sensile pu ad ozietates.
erit g h ordo q p p qsidaco in debita hnc li
bro qsidabit corp sensile q e pu ad ozietates.
sla sicut gen est i pu ad ppias differentias et post qsi
dari gen qsidaris ozius differencias. sta u abstr
hendo a u sensili post qsidari coz sensile est i pu
ad ozietates sensiles u qsidaris hi qlitatib; ozius

q̃ sunt qui dicit deū corporalē primū ut primū ad hūc
modū. erit quidare corporalē sensibile pro ad tales qualitates. so
erit quidare corporalē sensibile ut in forma dicit. quia. ideo
erit quidare corporalē sensibile ñ solū ut ē in pro ad qualitates qua
les. nil. ut in forma qualitatib; quia q̃ ut pluribus qua
lib; qualitatib; quia ad q̃s seq̃t ee ignē nil aq̃ nil aliq̃ a
spāle elementū. sed dr. q̃ si quidāmodo p̄dicā. text. 92.
dupr pr exponi p ut designet ordo quidāconis q̃
sūt quidāconē phica ut omnis est primū ē corpus
sensibile pro ad qualitates. so ē corpus sensibile in forma
quia. ideo ē corpus sensibile in forma talibus quia ut
ignis nil aqua. so pr exponi q̃m ad ordinē primū
ad principiatū et quantitatū ad quantū sla sic dicū
est calidum et frigidum et tales qualitates quae dicuntur ñ
sunt de rōne elōr ut quidāmodo sed sua q̃dratē absolute. sed cū de rōne eorū ut hūt ee nile. ut sed actiua et passiua et ut quidāmodo a phico. ut tales qualitates
sed de rōne elōr et sed q̃ differe forales eorū p̄ in
tellū m q̃ ē pro corpus sensibile sū p̄ intelligū
ipsū corpus sensibile q̃ ē in pro ad qualitates. ut calidum et
frigidum intelligūt aduenire talib; m et talib; cor
et ideo ex quietē talū qualitatū ad tale corpus
resultat unde elin ut aq̃ et ignis et ē sile sla si
cut q̃ ho qstat ex aia et corpe p̄ intelligo corpus ee
in pro ad aiam et p̄ ex aiam quēq; corporis. et ideo
intelligo hoīem resultare ex quietē aīe ad corpus
sic q̃ elin ut actuū et passiū qstat ex corpe se
sibi q̃ ē pro ad qualitates sensibiles et ex ipsis qualitatib;
sensib; idō p̄ intelligo tale corpus sensibile et so intelli
go q̃ ex aduenīte qualitates q̃ne. et ideo ex quietē
talū qualitatū ad tale corpus resultat unde elin
ut aq̃ et ignis. ē. n. p̄ intellectū quis q̃ se hūt qui
ut. so ē intellectus dicit. q̃ se hūt sic fort. ideo ē
intellectū sicut q̃ qstituit ex gne et dicā dicq̃ ex p̄ n
mili et forti et q̃ corpus sensibile ut spectat ad principū
q̃ ē pro ad qualitates se hūt. q̃ gen et ut qualitates ipse
se hūt qui dicē forales. ela vo ipsi. ut cōsumūt se
ad iuicē et sed actiua et passiua se hūt qui qstituta
ex p̄dicis. idō p̄ est corpus tale sensibile. so sed ipse qua
litates. ideo sed ignis et aqua et talia ela. q̃ sed actiua
et passiua qstituūt ex eis. hazz a' duaz et exō
nū hoī vel vīq; va sic ipsa tū magis geordat in ten
cōm text. sed cū idō aliqs adducēte sed. q̃ vna fa
cit ad intellēm alterū. sed dr. q̃ sic ela appellat phis
cōr p̄ma. cū tū ñ sit p̄ma simpr. n. sed p̄ma ut sed
de qsidācōe ñ hs absolute sed sed p̄ma ut pertinet
ad qsidāciōm h' libri i q̃ qsidāt de corib; cōsumū
tabilib; ad forīm et ite cōr sic cōsumūtabilia ela sed p̄
cōr. sic dicē possimus q̃ corpus sensibile q̃ ē pro ad qua
ñ ē p̄ q̃ qsidāciōm absolutā u et est p̄ q̃ qsidāciōm
plicam phice. u. p̄ qsidāt corpus sensibile absolute. q̃
corpus sensibile tale q̃ ē in pro ad qua. cū ut spectat
ad qsidāciōm h' libri i quo ñ qsidāt de corpe sensi
bili sū cōsumūtabili simpr. sed de cōsumūtabili ad forīm
q̃ ñ ē sic cōsumūtabile ñ q̃ ē in pro ad qua. corpus sē
sibile q̃ ē sic in pro ad est p̄mū suo qsidāciōm. ut spec
tat ad p̄sentē m. Verūtamen cū dr. q̃ qd. p. ex h
is q̃ dicā sed reprehendit empedo et suos sectores. dicēs
q̃ hi. s. ela cōsumūtūr ad iuicē. cū dicūt sic ea ee
sibi cōtrā qualis et ñ sed cōsumūtabilia. ut empedo et alii

sui sectores dicūt. sed si ela ēūt ītōsumūtabilia et sic im
ut ponebat empedo ñ ēēt vna m̄ corpus et p̄ quis ir
ēēt ale ideo. q̃ qualitates ñ cōsumūtūr ad iuicē. calidum
dicit. n. ñ fit frigidum sed q̃ ē vna m̄ horū cōsumū
tabilium q̃ ē sib forī vnū efficere p̄ ea sib forī alterū.
Verūtamen cū dr. et p ñ mun. exsequ' de dicis dif
ferencis forīb; in spāh et duo facit. q̃ p̄ determinat se
ad dicēda. so exsequ' de ītento 1. quū sed qrum. determi
ne' sic ñ sufficit sic dicē q̃ h' tales qualitates ee dicās forī
les elōr ut sed actiua et passiua. sed ñ inter. 1. illo dd'
ē q̃ lia et q̃ta sed p̄ma corpa elementaris. 1. dd' ē q̃ les
et q̃ōr sed tales q̃ tales sensibiles q̃ sed differās differe
forīles. alia. n. ī q̃ plure ēdentes ante ñdūt q̃ p̄ma
h' sed h' a' tāta. sed suppōnētes taha p̄ma ee intūr' eis.
Verūtamen cū dr. quū sed qrum. exsequ' de ītento et duo fa
cit. q̃ p̄ dr tales dicās forīles ee q̃ tales tāgibiles. so
declarat q̃ q̃ h' tales tāgibiles et pōnēd' ē ee tales dicās
ibi. igōr a tāgibilib; ee p̄mū ita facit. q̃ p̄ dr q̃ h
tales tāgibiles ee tales dicās. so dr q̃ h' tales alias ñ
ee dicās tales. ideo remouet q̃dā cōmunicōm. sed
ldō ut alledo. ideo. q̃ quū p̄ horū vnū. Dicit q̃ q̃
nos qrum p̄ma corpa sensibile. hoc a' sensibile corpus q̃
nos qrum est tāgibile et q̃ tāgibile est id ē est sensibile tac
tū. idō m est q̃ ñ omnis q̃ h' tales
sensibiles facūt. n. facīnde sed. ut hūt alia hīa sed
. forme. sū forīles differe et p̄ma elōr. sed recte fa
cientes solū. facūt talia p̄ma q̃ h' tales q̃ sed tactū.
. q̃ h' tales q̃ differūt sūm qualitē et sūm tale quētē. i.
sūm tāgibile. sed dr a' q̃ corpus sensibile tāgibile ē id ē
p̄ma qrum q̃ tale sensibile h' qsidāt aq̃ sensibile ñ
absed hūt qsidāciōm h' libri et ut sed stat ad materiā illā
dicū ē a' q̃ i hoc libro ītendit de corib; cōsumūtabilib;
ad forīm. q̃ quū corpus sensibile absolute possit forte ab
sed hūt aq̃ liquatib; tāgibilib; corpus cū cōsumūtabile
ad forīm ñ q̃ absed hūt aeribus q̃ liquatib; et q̃ hic
intendit de corpe sic cōsumūtabili corpus hic q̃si
tū ē corpus tangibile. cū quū p̄ma et forīles differe
corpis tāgibile et q̃ h' sūt qualitates tact' et tales
qualitates hic ee q̃sitas. Verūtamen cū dr. idō ut
alledo. dr ex hoc alias qualitates ñ ee q̃sitas. dicēs
q̃ ut alledo et nigredo. ut dulcedo et amaritudo
et sic ut alia q̃ aliaz qualitatū sensibiliū ab aliis
sensib; q̃ audiūtur tact' nulla. s. talium facit ela. i.
est p̄ma ela. nil ē diffīa forīl' eorū ut sed tangibilia
nil ut sed actiua et passiua. Verūtamen cū dr. quū
p̄ horū vnū. remouet q̃dā cōmunicōnē dicēs q̃ h
vnū sit p̄ tactū et sed. i. obiū vnū. p̄ ē
olō tact. sed cū q̃ q̃ litas vnū ñ ē passio corpis tā
gibilis et q̃ tāgibile. si sūm q̃ aliud ut et q̃ visibile. cū
nos qrum p̄ma corpa ut ē tāgibile ñ ut ē visibile et sic
q̃ēgit vnū ē p̄ ñ. q̃ tale p̄ortūs accidit et alteri
ā a qualitate. idō diffīāt visibiles ñ ē pōnēd' ee
dicās forīles ela. ut sed tāgibilia et sed actiua et passiua.

Ītōr autē tāgibilū et. p̄ q̃ p̄ dicit q̃ liquates
tāgibiles ee ela forīles dicās et ee p̄ma corpa ñ
q̃ dicū ē. ne laboret ī cognoscō q̃ inter sed q̃li
tates tāgibiles et ī ista q̃ q̃ liquates de nio tan
gibilū pōnēd' ē ee tales dicās et taha p̄ma. idō duo
facit. q̃ p̄ euitat diūsis qualitates tāgibilū. so et
q̃ illaz pōnēd' est ee taha p̄ma. i. horū a' gne.

Dicit g. dicendum est quod tactus est tangibilium et omnium est
quod sed prime differunt tangibilis. sed a quinque sensibus
cum hec. vij. s. prima est calidum et frigidum. secunda humidum et sic
cum. tertia grave et leve. quarta durum et molle. quinta lubricum
et aridum. sexta asperum et leve. septima gravium et subtile
Deinde quidam. hoc a grave. exsecat de predicamento et duo fa
cit. quia pro hoc quod tenendum sit de gravi et leve. sed quia de ali
is qualitatibus. i. calidum. n. est. Dicit g. quod hoc sunt hac
qualitatum tangibilium grave quidem et leve non sed actuna et passi
ua quemadmodum. i. non descendunt nec diffinitum grave et leve
impacido ad a. nec impacido ab alio et quia est ut de eis lo
quimur. et actuna et passiua ad tunc. Ad sup. ut
ad approximat quod grave et leve non possunt esse eiusdem prima
Deinde cum dicit. calidum. n. est. et hoc sit tenendum de ali
is qualitatibus et probat quod calidum et frigidum humidum et sic
cum sed ille qualitates quod sed eiusdem prima ut sed actuna et pas
siua. // Ade eiusdem tenendum notandum quod qualitates tangibiles
quod mutuo eiusdem prima ut sed mutabilia ad invicem
duo ille hic. primo quia debet esse actiue et passiue. quia sui
actione et passione non fit eius immutatio sed non debet
reduci in alias. quia si alias qualitates reducentur
iam non essent prime. nec deberent dici prima. duo quia
est. quia pro hoc calidum et frigidum humidum et siccum esse hi primi
quia sed actuna ut passiua. sed quia non reducuntur in alias.
sed magis alia reduntur in ipsa. secundo quia non omnes. esse
primum duo facit. quia pro omnibus calidum et frigidum posse esse
calia primi. quia sed actuna. sed hoc id de humido et sic
de eo quod sunt passiua. i. humidum. n. idem tactum. Dicit
g. quod calidum et frigidum possit esse hi primi quia sed actuna
nam calidum est actiuum. quia congregat homogenea et segregat
et heterogenea. Ad sup. quod sapientes tamen igne facere se
gregare alienigena et et heterogenea. quia segregare a homo
genea quod sed et et. Sed et collect et segregat alienigena. sicut a frigidum est actiuum quia uniuit
et segregat omnia similia. i. uniformiter sine sint similia ge
nia. i. homogenea. sunt non sint et et heterogenea. sed quia calidum rare facit et rare facit
quod est. subtile elevat et enumerat. Ad di quod
gregare homogenea quia gressa et gressiua retinuit deorsum
lenia et subtilia facit ascendere sursum et quia eiusdem quod
uniuit lenia lenibus et gressa retinuit cum gressis. Ad
di quod segregare homogenea frigidum a quia stipat et constin
git et hic immobilitare. Ad sunt homogenea
sunt et heterogenea quia frigidum quod gressit. frigidum. n. non
pat subtilia. quia gressis. Sed coagulat et subtil. // Dem
de eum dicit. humidum. n. est. humidum et siccum est talia primi
quia sed passiua et duo facit. quia primo facit quod dicum est
sed diuidit humidum et siccum ut ostendat quod humidum et
quod siccum est quoniam tale primum. sed. i. et a siccum et
humidum. primum duo facit. quia primo de humido et
siccum quod dicum est. sed ostendit quod qualitates alias tangibiles
non possunt esse talia primi. quia reducuntur in humidum et siccum. i.
subtile et gressum. Dicit g. quod humidum hic non passi
bile est. n. humidum idem tactum quia non est bene
tabile eius alieno. siccum autem est non tabile
mio quia difficile tabile eius alieno et quia non de
tari. sum eius quia alieno sonat in passionem
Ad humidum et siccum sed passiua. // Deinde ostendit dicit.
subtile et gressum. ostendit alias qualitates tangibiles non
posse esse talia primi. quia reducuntur in humidum et siccum. sed quia sed passiua. // Dem

reduntur in alias. esse quod duo facit. quia primo
quod tenendum. Ad exsecat de tenendo. i. quinque. n. repletum
Dicit g. quod subtile et gressum lubricum et aridum. durum
et molle et alia diffinitiones tangibiles non sed primum
sed ex hinc. n. reduntur ad hac. ut ad humidum et siccum
Deinde cum dicit. repletum. n. exsecat de tenendo. et
facit. quia pro hoc de subtili et gressum. Ad de lubrico
et arido. et de duro et molli. Ad i. et rursum lubricum
et. et i. quia non molle quod. Dicit g. quod humidum
est quod repletum. quia non et tactum tio propter est
bene tabile cum alieno et quia humidum sed tangere
quia accipit formam et figuram eius quod tangit. Ad sup.
humidum est repletum. aqua. n. et quia subtile est
magis tale. i. magis repletum. et. n. repletum
non propter pecum. et. n. de rone subtile quod totum tan
gat. subtile. n. et quia subtilius sic subtilius quod totum attingit
totum replet et quia replere quod i. et propter unum humidum
non est quod subtile erit humidum et si subtile est humidum
reduci in humidum gressum erit sicut et reduntur in
ipsum. Ad quia quia sicca et solida bene tactum et tio propter
non accipiunt figuram in quo sed non bene replet ipsum
vas. n. bene replet exaqua. non a bene replet et la
pides et aqua sed figuram vasis et adaptat se et
non aut lapides. // Deinde cum dicit. et rursum lu
bricum. reducit lubricum et aridum dicens quod lubricum
erit humidum. i. reducit in humidum. lubricum. n. est
humidum passum ad a sicco uelut oleum quia est lubricum et
viscosum. quia est. i. sicca et ad minuta humidum et
quia. i. humidat humidum. lubricum reducit in humidum
aridum est quod sicca. i. reducit in siccum. et. n. aridum
quia est sicca et quia non propter sicca et coagulata
cum. // Deinde cum dicit. minus molle quod. reducit
molle et durum dicens quod molle est humidum. sed non mol
le est quod subtile. i. se ipsum. i. quia cedit non continuum
sed. i. non resistit et quia hoc facit humidum et est propter
cedere. sed non resistere. Ad non est humidum reducibile
in molle. sed molle est humidum et reducit in ipsum. Ad
quod. n. molle propter cedere humidum non est. addit aut
quod durum est sicca. sed durum est quia idem est quod coagulatum
coagulatum est quod est siccum. i. reducit in siccum ut quod
dicebat. quia et durum in siccum reducit. // Dem
de cum dicit. dicit quod sicum et humidum ut ostendat quod humi
dum et quod siccum debet poni qualitates primo. sed. n.
quia humidum non quia siccum sed semper primo qualitates
ad eiusdem cum. Ad quod quod humidum et siccum reperiuntur in
elementis et elementis et ut reperiuntur in elementis
hunc esse duplex. quia. n. mixta sed semper humidum. quia
quod sed talia propter accens. quod sed humidum non propter sic propter accens
post dicit vda et rorata. sicut lapides propter fusi aqua
vdi et rorati dicit post. sicut quia sed sicca semper
quia sed sicca propter accens non coagulata. humida. n.
coagulata sicca sed propter rone figuras constituit
eis. si reductione hoc scire valuimus dicere possu
mus quod vdum et rorat reducit in humidum elementum
cum. humidum quod elementum in humidum elementum. quia propter
semper est primum et humidum. sic propter coagulatum in elementum
reducit in siccum elementum. siccum quod elementum
in siccum elementum quia est primum siccum. Ad primum cum

cria frigida et humida. ut ge. rō. nab. h. dilib. n. ārē. p. ine dis
tinē. p. mus. corib. fm rōm. sic. in. latitudo eor. indel.
p. uor. corpor. sup. fm. n. latitudinē. p. mar. q. lita
tū. ī. n. q. tuor. p. ma. oēr. qr. sē. mi. gbmacōes
p. ne. q. litates. et. sē. eēr. mi. gbmacōes. p. ōes. sed. q
q. euaporacō. duplex. p. gsidari. ut. q. ad id. q. ē
et. sic. ē. hūdi. ut. q. ad. oēlorē. ī. corporatū. q. facit
eū. ascēdē. et. sic. ē. calida. frigida. n. ī. q. h. ī. ascen
dūt. et. descēdūt. et. ido. gīt. potest. q. ma. aī. hē
hūdicatē. gr. ab. efficiētē. n. a. sole. et. a. sr. celestib.
corib. hē. calorē. ī. corporatū. ido. dcū. ē. q. aer. ē
calid. et. hūdus. qr. ē. qī. euaporacō. gdā. sed. et. phīn
hic. qī. suppōnie. q. ad. qlī. elīn. reqrit. gbmacō. d
duar. q. licatū. et. ex. mio. calū. gbmacōnū. argū
mentū. elōr. q. dā. a. nolētes. h. rōm. assigre.
dicūt. hoc. ē. qr. or. actū. hīe. suū. ppū. sīm
ppū. a. sīm. sūm. calidi. ī. p. ē. hūdū. qr. calidū. ī
sūmo. facit. euaporare. hūdū. igus. ge. hē. dual
q. litates. qr. ē. calid. et. sicc. h. calidū. cū. tēpamēto
fūdat. ī. hūdo. ido. aer. ē. calid. et. hūd. sicz. f
gidū. cū. tēpamēto. fūdat. ī. hūdū. ut. frigidū. a
q. ī. frigidū. a. cū. excessu. expellit. hūdū. ut. f
gidū. tre. ido. or. elīn. hīe. dual. q. litates. p. mas.
q. q. vna. seq. ad. alia. et. hē. ordinē. ad. ea. sz. hoc
dup. ī. vī. vī. vī. dcū. p. mo. qr. p. acētus. vī. ire
ad. mētē. phīs. n. ī. tēdit. h. de. elīnis. et. de. mio
eor. ut. trās. mutāt. se. ad. ī. mcē. tūt. se. actua
et. passua. ido. ex. ipa. actōne. et. passione. mag. q.
ex. ordine. q. litatū. dr. sūm. p. dca. rō. amp. suppo
nebat. ī. illa rōne. q. id. sīm. hīet. frigidū. ī. sū
mo. et. calidū. ī. sūmo. ut. calidū. igus. et. frigidū. ī
re. q. dicebāt. ē. talia. ī. sūmo. ponebat. fūda
ri. ī. sicco. hoc. a. mder. ipīs. appētib. repugā
re. qr. sīta. ppa. ī. post. ē. ad. q. or. mavīe. si
accipiāt. et. sua. excellēcia. cū. act. actuor. sunt
ī. pacētē. et. disparito. possum. ge. ne. q. ī. assig
re. rōnē. qī. ad. vnū. elīn. gerūt. due. q. litates
p. erit. ex. ipa. actōe. et. passione. ma. q. or. cū. mu
tāt. ad. ī. mcē. se. sīt. actua. et. passua. ut. pba
cū. sunt. sup. cap. o. de. mixtione. et. p. ī. cap. o. de
actu. et. de. actōe. sīg. h. agit. de. elēntis. ut. se
cūm. mutabilia. or. agē. de. eis. ut. se. actua. et. pas
sua. cum. elōr. ge. dabim. duas. q. litates. vna
actua. et. alia. passua. q. geordat. appētib.
sīa. ī. igne. q. litas. actua. ē. est. calor. passua
sicū. in. aere. passua. q. litas. est. hūdū. actu
a. calidū. et. sic. de. aliis. nīhil. ē. in. elīn. qr. ī. hē
at. vna. q. litatē. actua. et. alia. passua. et. h. via
unde. ire. ad. mcē. phī. possum. cū. si. volum. q.
ordine. ipsar. q. litatū. oūdē. quo. ad. qlīqlī. elīn
gerūt. due. q. litates. cenebam. cū. mod. aliū. anī
p. dcō. ī. n. dicem. q. ē. ita. sic. frigida. ī. sūmo.
h. q. aq. q. p. ōito. de. lem. p. dca. gbmacō. sīa. igus
q. ē. calid. ī. sūmo. de. necē. re. fūdat. ī. sicco. qr.
sūma. calidtes. facit. euaporare. hūdū. aq. a. q.
ē. frigida. ī. sūmo. qī. et. oppōita. reqrit. oppōitū. suscep
tuū. ido. frigidū. aq. fūdat. ī. hūdo. aer. a. qr. hē. cali
dū. cū. tēpamēto. fūdat. ī. hūdo. frigidū. a. tre. nō. op
pōito. fūdat. ī. sicco. ita. q. calidū. ī. sūmo. ī. q. parte
socū. hūdū. et. calidū. cū. tēpamēto. et. frigidū. ī. sūmo

ī. q. parte. secū. siccū. et. frigidū. cū. tēpamēto. qī. a. t
ra. ī. ē. frigidū. ī. sūmo. cū. sūme. dūtat. a. celo. ī. ē. pa
cebit. Deinde. cū. dr. omis. n. q. d. adducit. opīo
nes. atq. ad. q. fundādū. vīcatē. p. dcam. et. duo. facit
qr. p. narrat. atq. opīones. sō. exseq. de. eis. i.
q. q. q. dē. Dicit. ge. q. ī. ē. ponēdū. pla. ela. q. mi.
q. p. ex. dcis. atq. sīa. ōnis. q. faciūt. eor. simpli
cia. ē. ela. hu. faciūt. vnū. tale. corp. hu. a. duo.
hu. ch. hu. mi. mīn. a. q. ruarū. nīls. excessit.
Deinde. cū. dr. q. q. qr. fecit. mēcōm. de. opīo
nib. atq. exseq. de. eis. et. duo. facit. qr. p. exseq.
de. facētib. vnū. elīn. sō. de. facētib. pla. i. q.
a. mor. duo. Dicit. ge. q. q. q. q. dicūt. vnū. solū. ē
elīn. addūcūt. illo. elo. mīn. alia. p. fōrtia. et. ac
tua. ido. ait. q. deinde. ex. illo. p. mo. mīh. p. raritatē
et. densitatē. gnāt. alia. qr. a. hus. fac. duo
p. fōrtia. ut. rarū. et. densū. a. calidū. et. frigidū
h. n. sē. p. actua. et. vn. suppo. eis. tāq. ui.
Deinde. cū. dr. q. a. mor. duo. exseq. de. potētib.
pla. et. ca. facit. s. q. hu. cp. duūsificati. sūt. p. g.
exseq. de. facētib. duo. p. q. de. facētib. ca.
ēdo. de. facētib. mi. sa. i. simp. a. et. q. dā. et. mat.
q. dā. et. mor. mi. Dicit. ge. q. q. mor. i. statim. fa
cūt. duo. p. ut. p. ūcludes. q. posunt. igē. et. ca.
facūt. media. mixtura. hor. p. ūta. aerē. et. aq.
q. sē. media. ī. igē. et. ē. ra. dūt. ē. mixtāmī. ē. re
et. igus. Deinde. cū. dr. simp. a. et. q. dā. exse
q. de. potētib. ca. dicēs. q. simp. q. dā. dūt. ē. ca
p. a. q. ad. p. lo. ī. dīōnib. i. ī. cētādo. de. dīone. p. or
posunt. ca. p. a. s. magnū. p. uū. et. ydea. ydea. q. po
nebat. a. medū. ī. magnū. et. p. uū. qr. ī. fluebat
ī. ui. m. mag. et. mi. disparīta. hī. ydea. dicebat
ē. mixtām. qr. ī. fluebat. fōrtī. ī. ui. q. aūscē
bat. ei. ut. possimus. dicē. et. forte. melī. q. plo
p. ncipali. posunt. duo. p. ua. mīlia. s. magnū. et. p. uū
posunt. tū. ūlo. ē. cū. p. u. ūile. q. erat. q. medū
et. mixtū. ex. hus. qr. sic. ponebat. magnū. et. p. uū
i. ui. m. mag. et. mi. disparīta. ita. ponebat. ē. dis
parīta. medio. ui. et. i. medū. dixit. q. mixtāmī
magnū. et. p. uū. qr. ī. illo. medio. refulsit. magnū
et. p. uū. sic. ī. medio. refulsit. extrīna. addit. a. q.
sīc. cadē. dūt. q. dūt. duo. ela. et. q. ca. Ve. q. n. hor
ponūt. extrīna. et. me. h. differūt. qr. hu. q. ponūt
duo. ela. sed. dūt. n. secāt. et. dīdūt. ut. hē. alia. lī
media. ī. duo. ut. p. de. pōne. p. mendis. q. ponēdo
p. p. duo. s. igē. et. ē. ra. ponūt. duo. media. aerē
et. aq. h. q. ponūt. ca. p. a. faciūt. vnū. solū. medū
ut. p. ī. pōne. plōnis. Deinde. cū. dr. q. dā. a. et
mor. mi. dcīt. de. pōne. emxed. q. ponebat
mi. ela. et. duo. facit. qr. p. ponūt. qr. p. ponūt. pō
nē. et. sō. o. quō. ex. dcis. p. ūcipus. saluabat. gno
nē. p. r. i. ī. ē. a. Dicit. ge. q. q. dā. mor. dūt. ē.
mi. p. ua. ut. emxed. et. h. mi. p. ua. q. g. ī. duo
ōzia. qr. igni. oīa. alia. ōnē. ponūt. sō. a. q. qr. igus
erat. valde. actus. ne. vnūsū. ētro. corrpē. po
sunt. oīa. alia. ela. hīe. amūcia. ad. ī. mcē. et
oppōnū. igni. posunt. ge. mi. p. ua. s. ī. ca. erat
solū. vna. ōzietas. Deinde. cū. dr. ī. ē. a. igus
et. q. ī. ē. ex. talib. elēntis. fiebat. gno
ponebat. n. q. vnū. q. elōr. ī. ueiebāt. s. dupr

esse, videlicet quod esse purum et quod esse mixtum. dicebat enim quod ignis et aer et unumquodque elementorum non est simplex vel sed preter esse mixtum et ponebat quod simplicia elementa sunt talia idest sunt similia mixtis elementis non tamen sunt eadem eis. verbi gratia simile igni dicebat esse igneum et non ignem. et simile aeri dicebat esse aereum idest aereum ut habetur alia littera. similiter autem et aliis. quia simile aque dicebat aqueum et terre terreum. ignis autem purus secundum ipsum est secundum habundantiam caliditatis. sicut glacies frigiditatis ut sicut glacies dicitur congelatio sic ignis diceretur arsio. quia talia sunt secundum habundantiam. nam sicut congelatio est secundum habundantiam frigiditatis sic et arsio secundum habundantiam caliditatis propter quod si glacies est congelatio humidi et frigidi ignis erit arsio calidi et sicci cuius distinguit empedocles. sic elementa ponebat hoc modo fieri generationem ex eis. quia elementa puris denominantibus secundum habundantiam non ponebat generari. Dicebat enim quod non generatur ignis ex glacie nec ex igne sed solum simplicia fit generatio ex mixtis elementis. Notandum autem quod opiniones antiquorum concordare cum opinionibus aristotelis quantum ad tria. primo quia omnes posuerunt plura principia. sed aliqui posuerunt illa plura esse infinita. aliqui vero posuerunt unum medium et addiderunt illi illa plura principia activa et passiva ut si ponebant simile principium aerem per caliditatem et frigiditatem. ut per raritatem et densitatem generabant alia ut aer calefactus et rarefactus fiebat ignis condensatus et frigidatus fiebat aqua. Secundo conveniebant cum philosopho quia ponentes plura principia posuerunt aliqua contrarietatem in eis. tertio conveniunt cum eo quia locutus de simplicibus corporibus non excesserunt numerum quatuor. Deinde cum dicit <u>Contrariis</u> autem. hic determinat de loco elementorum. dicens quod contrariis autem corporibus simplicibus unumquodque duorum primorum corporum est locus. ut quod est alius duobus corporibus. nam ignis est locus aeris et aqua locus est terre. ideo ignis et aer habent unam differentiam loci ut eius loci quod ad celum fertur sursum. terra quidem et aqua feruntur ad medium deorsum. huiusmodi generantur. unde corpora competunt contrariis due differentie locorum sursum et deorsum et secundum has duas salvantur eis generationem et corruptionem. quia quando generans dat elemento de forma tunc dat ei de loco. ad intelligendum tamen quod licet unumquodque elementis debeantur duas differentias locorum sursum et deorsum secundum tamen eis uniformiter. sed extrema ut ignis et terra habent has differentias secundum per has media autem ut aqua et aer habent ea magis mixta et videtur quod secundum media sunt aer et aqua. sed contraria habent dispositionem contrariam ad extrema. videlicet ad ignem et terram. nam igni contraria est aqua aeri vero terra. sed non sunt constituta ex contrariis passionibus ut patet intuenti. Notandum autem quod duobus elementis dantur unum locum ut igni et aeri sursum et vero aque et terre deorsum. aer non dicitur esse sursum simpliciter sursum simpliciter sed quia respectu est magis sursum quam deorsum. est non deorsum per unum ut ignis sed est sursum per duo. propter quod terra sic aqua est deorsum per duo et est sursum per unum. Deinde cum dicit <u>Et non</u> simpliciter. determinat de ordine horum elementorum ad suas qualitates dicens quod cum elementa sint simplicia numero quatuor habentia binas et binas qualitates. unumquodque quia elementorum tamen est magis unius qualitatis quam alterius. ut terra est magis sicca quam frigida. aqua magis frigida quam humida. aer magis humidus quam calidus et ignis magis calidus quam siccus. Notandum autem quod quodlibet elementum habet magis et minus ordinem ad aliam et aliam qualitatem et est magis et minus activum et passivum ut ignis est maxime activus quia habet magis ordinem ad qualitatem magis activam ut ad calidum. aqua autem est subactiva quia habet magis ordinem ad qualitatem subactivam ut ad frigidum. aer autem est maxime passivus quia habet magis ordinem ad qualitatem magis passivam ut ad humidum. terra vero est subpassiva quia habet magis ordinem ad qualitatem subpassivam ut ad siccum. Dubitaret forte aliquis utrum sic se habeant elementa ad suas qualitates ut philosophus ait. nam si de igne non dubium ipsum esse summe calidum et de aere quod sit primo humidus. de terra tamen et aqua dubium est. videtur enim quod aqua non debeat poni primo frigida. sed terra cum magis distet a celo quam aqua. ideo dicunt aliqui expositorum dicentes ignem esse primo calidum et aquam esse primo frigidum. idest primo non debere ordine elementorum sed qualitatum. Nam non est sensus quod aqua sit primo frigida quia est frigidior ceteris elementis. sed sensus est quod aqua est primo frigida quia cum sit frigida et humida per prius congruit frigiditas quam humiditas. Voluerunt enim isti sentire terram frigidiorem esse aqua quod probant per celestem distantiam. sed istud non videtur posse stare secundum sententiam philosophi. nam unumquodque qualitatum videtur conditionem minimi. unde primorum corporum quod non essent elementis elementorum competere aliquam istarum qualitatum primo. sicut enim quod est primo tale est maxime tale ut innuitur secundo metaphysice. Ignis enim est maxime calidus quia est primo calidus. aqua igitur erit maxime frigida quia est primo frigida. erit igitur omnibus frigidior. Amplius quod philosophus plus fugit est quia secundum hoc videtur tollere mixtionem quia enim ignis est primo calidus quoniam mixtum est calidum est tale per naturam ignis. si enim mixta principaret naturam ignis calida esse non posset. et sic principatur mixta naturam ignis. quia calida sic principatur naturam aeris quia humida et sic non omnia elementa debuerunt in mixto. quia mixta principatur aliquam naturam ut terre et qualitates omnium elementorum non igitur alia qualitas competeret elemento per se. Ita quod omnibus aliis elementis competeret per ipsum non posset salvari quomodo omnia elementa concurrunt ad componendum libere mixta. cum igitur aqua non possit competere habundans primo. cum competat aeri competat ei primo frigiditas erit igitur aqua frigida primo non solum ex ordine qualitatum ut quod sit primo frigida et humida sed et ex ordine elementorum quia aqua est frigidior omnibus aliis. Amplius si aliqui vellent salvari primo ex ordine qualitatum philosophus posset enim unam eandem qualitatem esse primo pluribus elementis ut si aer esset primo humidus non autem elementorum solum diceretur primo tale quod ei locus quod magis esset humidus quam calidus non esset inconveniens quod elementum esse primo humidum vel alterius qualitatis. Nam igitur esset unus elementorum sed minimum. unumquodque qualitatum sed posset esse plura elementa quam qualitates. cum una qualitas pluribus elementis possit primo competere philosophi quod licet primo dicat excellentiam vel omnium aliorum elementorum ut aer est humidus primo non est humidior ceteris elementis. ideo nullum aliud elementum potest esse humidum primo. Tamen secundum unam qualitatem erit unum elementum primo sed sive minimum primorum corporum. Notandum igitur quod quodlibet elementum habet unam qualitatem primo non solum ex ordine qualitatum ut quod ei magis competit una qualitas quam alia sed ex ordine elementorum quia elementum est cui aliqua qualitas primo competit et magis et per se quam aliis elementis in omni mixto et elementa ex principatur per maius qualitatis quia principatur naturam aliorum elementorum quibus primo competunt qualitates ille. ut si aliquod unum elementum principatur autem ut vero aer diceretur calidus quia principatur naturam ignis. Sed diceretur ad presens quod sufficit scire quod ignis est primo calidus et aeris et aliorum elementorum quia est magis calidus omnibus elementis ut quod dictum est de igne vel caliditate. Intelligendum est de omnibus elementis et qualitatibus tatem quam competunt eis primo. sed si sic dicetur quod elementum

ex

bũ dcũ. ꝗ sic ꝓ uerbo ꝓsim' aqr' f'gnorare
cera. restat nob' dare modũ & uiã. quo hoc fit
pl'e cũ cera remoueat sic accelo ꝗ aqa. Sed nota
dũ ꝗ possunt' distinguere duplice calorẽ. elã
rẽ. s. & celestẽ. hoc a' d uos calores differẽ
tes esse ab' rõis pbat q uitator. i. xii. me de
& adducit ad hoc auctorem phũ i li' de alib'
dicens ꝗ iste calor celestis recepto' i sed
b' signũ rubra & fort calora' elaris de sic
cat & attenuat p'cta ut aut calor cele
stis' g'nat alia. elaris vo corrpit & destr'it
tido lb'o. ꝗ hõ g'nat' ab hore & a sole ꝗ calor
ille i e' ueniente rubra fortior' & sig'ante' vbi cecelo
p' effiat' sic g' due qlitates color & sapor sk i eod'
pomo ꝗ hee due qlitates in sk ab' rõis. sic in
eod' igne pssk esse duo calores ignis & celestis
cũ hi' calores ab' rõis in sint ignis. u. cũ h
ꝗ hẽ calorẽ qlesptẽ sptem & mũ ppam. hẽ &
calorẽ qꝰ acq'rit ex motu celi & sic distinguim'
duplicẽ calorẽ. sic distinguere possumus dupli
cem f'gidicatẽ elarẽ & celestẽ ut dicam'
aliq' hẽ celestẽ f'gidicatẽ ꝗ modicũ pcta
pãt de celesti calore & iq'm p'nãt' ad calidũ ca
lido i dnũt rõnẽ opposita & possk q'dã rõ dici f
gida. Vicam' g' aqr esse f'gidiorẽ cera q'm ad
f'gidi esse elarẽ & sptẽ sptem & mũ ppã. sũ
q'm ad f'gidi esse de q' loqm'. cera tã e f'gidi
or aqa. ꝗ magis p'nat' calore celesti. sed est
g' sile de calore ignis & aeris & de f'gidi esse
aqa & terre. ergo ignis calidior aere duplia
calore elari & celesti. elari q'd. ꝗ tal' calor
p'mo ꝗ ptinet ignem celesti vo ꝗ ignis e celo
ppinquior aqa vo f'gidior e cera. f'gidi esse elari
cera vo f'gidior e aqa. ꝗ p' p'ut' ad calore
celesti. Sed' ꝗ cog'ta vna qlitate p' gen
ere ale elo qlitates alias p' genere alius ehi.
stati ortigit cog'scere. ut si scim' q calidũ ptinet
ꝗ p' ignem. stati ignem scim' q q' ptinet ꝗ
ptinet p' aerem. ob. u. aer sit calid' & hũid'. ca
lidũ ptinet ad ignem p' ꝗ. ꝗ pticipat e h' ꝗ p' ignem
ꝗ ignem g' ei p' hũidũ. quo scito scim' q q' li
ꝗ ptinet ad aerem p'mo aqa. sed ñ hũidũ. cũ hoc
ꝗ p' aerem. f'gidũ g' p' ei ꝗ. sic ꝗ ob
cera sit f'gida & sicca scire possum' q f'gi
dũ ad ignem p' terre ꝗ ignis. terre g' cera p'
sicca cog'ta g' p' qlitates vni' ehi. alior q'
hẽ p'ma ꝗ cog'scere q declarare volo bis
a Qa declaratũ e p' p'. & c. Qa ela se
cũ mutat ad ĩuicẽ ꝗ hũt alias &
alias qlitates & ꝗ alie & q alit ordinate
ad qlitates illas & ꝗ hũt alias & alias dicas lo
cor. Sed p' q' declaratũ e de qlitib' elor & tonisũ
est quo differunt ela ordinate i suis locis &
dcũ e q' ordinẽ hũt ela ad suas qlitates ꝗ
ꝗ talia e cũsmutacõ i elis. Sed h' declarent
de cũsmutacõe elor & tonitrie' quo ela gra
ante & corrpte' ad ĩuicẽ. cũ ꝗ p' hi duo fa
cit ꝗ p' ꝗmmat se ad dicẽdũ. ꝗo ex loq'
de secto i. quũ q'd' g'. Vicit g' declaratũ q'
p' ꝗ. l. i li bro. ce. & mũ. q gno est simpliciter

corpor ex ĩuicẽ. hil' & ꝗ sensũ bũ h' ela gra
ata ex ĩuicẽ. ñ. ñ. esse alterũ elor. ñ possit
esse cor gno. Altẽ. u. e ꝗ passiones tact'
passio a' cõgibil' mag' fẽ alterat a sua
nocũ e g' gnone esse p' ꝗ' ad sensũ vide
ni' ela alterari & cõgibiles ꝗ uel suppõm
g' cor cũsmutacõe cerni' q' se ma d' cũ
mutacõis elor ad ĩuicẽ. vtm' se sic p' le
gnari ex oi. aut hoc e p' le. h' a' i p' le
ꝗ ñ q' h' ehũ gnar' ex q' h'. Vemde
cũ dr. quũ q'd' g' oia. ex' q' de secto &
duo facit. ut p'mo q' ela esse gnabilia
ad ĩuicẽ. ꝗo rep' hodie enumerad'. q hoc
negamus i. admiralẽ q' q' dicẽs. sup
ma p'te ĩtedit tale ignis. cera
aqa & aer. gnant' & corrpũt' ad ĩuicẽ.
Si h' sk p' ma cor & ela g' elor & ad ĩuicẽ
gno. in hac a' rõne sic p'cedit. q p' ꝗ ignis
aqa aere & cera ad ĩuicẽ gnari. ꝗo p' hanc talia
cor esse p'ma & ela. sed q vnũ ñ esse ehũ i' alter
Si oia debũt dici p'ma & ela. ꝗ a. si tũ ad h'
esse p'mũ duo facit. q p' p' hanc q' h' tale cor
gnari ex q' h'. ꝗo dat modũ gnionis cor i.
diffe & tuicẽ. cor p'mũ ta facit. q p' p' ns
tit q' ĩtedit. ꝗo p' hanc p'ponũ. cũ ꝗ ehũ
ĩtedũ. ꝗ a. i. gno q'd. cera i. q' p' vlt. dicit
g' ut' esse q oia q talia cor ĩnata sk ad in
uicẽ cũsmutari. Vemde cũ dr. gno
q'd. p' hanc q dicat dicens q gno e i ꝗua
& ex ꝗtis. ela a' oia. i. oia talia cor h' ñt
ꝗue esse ad ĩuicẽ. q dze ex. i. p'me qlitates
ꝗue sk. si h' ns. i. aliq' talib' cor h' sk
aut dze ꝗue. v. g'. ignis & aq. q hoc
s. cor ignis e sicciũ & calidũ hoc a. si aq
e q' f'gidũ & hũidũ. si h' ns. aliq' talib'
cor h' e ꝗua alia q' h' ns solũ. v. g'. aer & aq
hoc. u. i. aer e aliq'd calidũ & hũidũ. hoc a'
v. aq sit f'gidũ & hũidũ e i talib' maior ex
minor ꝗitatis. p'oib' cũ e ꝗitatis aliq & q oia
g' ad ĩuicẽ ꝗuare' o ia sk ad ĩuicẽ gnabilia.
Vemde cũ dr. q' p' vlt. ꝗcludit ĩtentũ dicẽs
ut' esse q oe est ĩnatũ gnari ex eis. q sim
p'dẽ ñ ñ e difficile inde ꝗ vnũqq tale
cor' quo oia erũt ex oib' q ex q' & vno q e
ꝗitatis ꝗ vnũqq q erit gno. Vemde cũ dr
diffe. dat modũ gnionis cor & duo facit
q p' dr quo vnũ tale cor' gnare' ex vno. ꝗo
quo vnũ ex duob' i. sic. vnus' e q. ela p'mũ
duo facit. q p' p'ferit q ĩtedit. ꝗo mãifat
p'ponũ i. v. g'. exigue q'd. Vicit g' q' diffe
gno istor cor quor uicier & tardi' aut facil' &
difficili'. q q' h' hũt sym bolũ & ꝗ ena ad ĩu
icẽ hor uelor erit cũsmutacõ. q q' a' ñ hũt
tardi erit cor cũsmutacõ & e ĩo. q facili'
e cũsmutare vnũ q' alia. Vemde cũ dr
v. g'. ex igne. mãifat p'ponũ & duo facit
q p' dr quor gno e facil' & uelor. ꝗo q' e
difficil' & tardi i. ex igne a' aq. ed p'mũ duo
facit. q p' declarat q ĩtedit. ꝗo mãifat
p'ponũ i. v. g'. exigue q'd. Vicit g' q' diffe
gno istor cor quor uicier & tardi' aut facil' &
difficili'. q q' h' hũt symbolũ & ꝗ ena ad ĩu
icẽ hor uelor erit cũsmutacõ. q q' a' ñ hũt
tardi erit cor cũsmutacõ & e ĩo. q facili'
e cũsmutare vnũ q' alia. Vemde cũ dr
v. g'. ex igne. mãifat p'ponũ & duo facit
q p' dr quor gno e facil' & uelor. ꝗo q' e
difficil' & tardi i. ex igne a' aq. ed p'mũ duo
facit. q p' declarat q ĩtedit. ꝗo mãifat
p'ponũ i. v. g'. ex igne q'd. Vicit g' q' ex igne

erit aer alterius consumptio. i. fœtus consumptio. i.
fœtus consumptione sicut aqua. Sed erit eorum
unum velox. qui hunc symbolum est. u. hoc est. igni
qui calidum et siccum. hoc est. i. aer qui calidum et humidum qui
ipsi siduum habet siccum ab humido aer erit. i. ignis
fiet aer. rursus qui ex aere aqua fiet. si duum habet
calidum a frigido. nam aer est calidus et humidus aqua frigida
et humida. Sed humido quod distinxit aer et aqua
qui consumptio calido et fœtus frigido aer aqua erit
eorum a. nam ex aqua terra et ex terra ignis fit. porro
hunc. u. ambo ad ambo symbola. i. generationem
aqua. u. nam quod cum terra cum sit humida et frigida terra a
frigida et sicca. qui duabus humido terra erit. i.
fiet super. aqua et rursus quum ignis et cum terra. qui
ignis est calidus et siccus. terra frigida et sicca si
corrumpitur frigidum tere. ignis erit ex terra. Ide
modo cum dicit. quinto nunc. quia prædicit dicens
quod si pluribus corporibus erit gnio et terra et erit
facile hominibus quod consumptionis. qui existit symbo
lum. i. quia terra. hunc quod deinceps. i. ellis quia se hunc
quasi per. Solum a quod hominem accipit quinque simbolum
hunc hominem. u. et quinque terre et aer aqua.
et ignis aeri et sidereum hominem quinque celaris. qui non
possumus uiere ignem ascendere. nos quod ex ignem reliqua
ni celaris ad terram. Sed aqua ignis et a celum erit
deinceps et quinque terre. Sunt nos a hunc et symbo
lum terra. u. hunc symbolum cum aqua. aqua cum aere aer
cum ignem ignis cum terra. Sed stabunt et facile cum
nos. Deinde cum dicit. ex igne et aqua. o iniquitas
consistere difficile dicens quod si ex igne fiat aqua et
ex aere terra et rursum cum ex aqua quinquit quod
de gutta ignem et ex terra aere hominem erit difficile
quinquit erit consumptio pluribus quinque. nec
nec et si ex aqua erit ignis corpus in aqua uel qui
quinquit frigidum et humidum et rursus si ex terra fiet
aer. nos corpus in terra dicens quinquit. videtur frigi
dum et siccum simul et si fiat ego. ut quod ex igne fi
at aqua et ex aere terra necesse est consumptare simul
i. ambas quinquit qui talibus non est symbolum quod
erit tardius gnio. Dubitaret forte ad
ut quinquit quinquit symbola maneat vir. u. ad utrum
qui per rationes occurre. qui sunt manus quinquit
symbola ut si non manus calidum aeris si ex aere
fit ignis. corpus due quinquit aeris. si ignis
gnet ex aere. cum corpus due quinquit
aqua cum ignis gnat ex aqua non gnet dicholi
ut tardi aqua igni quod aer quod si hoc est filium vir
quod symbola quinquit maneat. Amplius hoc ex
posse vir dicere philosophi hoc loco in templo de al
chemia. Sed si hoc accessum quod surgit gnio or
dinum. nunquam. u. remanus aeris corruptio solo.
cum corpus aer si ex eo fiat ignis nulla
quinquit ei remanebit. Amplius si remanet
aliquid quinquit aeris cum ex aere fit ignis. nunc
remanet solum sicut et totum non gnet in eo
cum. qui non est i gnio. si alterum. Ad a dicit quod
in gnione et corpus manus non manus fœtus si
n. ex aere fit ignis non manus fœtus aeris. manus
tum non qui illa eadem non quod erat solum fœtus aeris effi
cat quod ea solum fœtus ignis. Sed quod diuisiones in

dicitur magis se vir tenue ex pretium aliquid
non vnum seq fœtum non fortes sectum unum ut
et illa fœtus quod quinquit non sequitur fœtum non se
quitur unum ut et illa fœtus non vnum remanere
eorum unio. et Sunt rationes qui quinquit aeris et quod
sine eloquio non possit remanere heed unio. cum ex
uno eloquio gnat ad intendere hoc in capitio
de unitione oppositorum a hunc non difficile
solui. nam cum dicit quod si corrupet ollis quinquit aeris
sic corrupit ollis quinquit aqua cum ignis gnat ex
aere non gnetur facilius ignis ex aere quod ex aqua di
cit quod difficilius gnionis accipit ex eo quod ad corrum
pit per se et a gnio. Videtur. u. quod fœtus non hunc gnum
ad gnat facilius quod eorum gnio est instantia. luy
n. instantia non replicat sacere. qui eo gnet non hoc
facilius quod ex aere fit ignis uel aqua quinquit
aqua corrumpit per se et a gnio. et ex aere fit ignis hunc
dicit corrumpi i. per se et a gnio. et hoc dicit vno cor
rumpi i. per accidens ex corrupne sibi. quod vno adde
bat de pho. qui vir uelle quinquit symbola re
manere. dicit quod ut gnet per quod remanum eadem
sine. non aqua quod remaneat eadem unio. Dubita
ret forte ad si remaneret eadem quinquit ut et
i gnio simpliciter ad quod dicit quod quod ut sit dice
bat et est ente in ens. dupliciter quod per accipi gnio
simpliciter non quod est in ens simpliciter. quod si quinquit quod illorum
est vno quod dicit quod quia est ente simpliciter et ens
simpliciter. quia est in ente simpliciter. mor
n. et immutatio recipunt speciem ex timio ad quod non
exterio aqua ut hic declaratum. v. in metha per hiccor
ollis quod in macrocosmo per quod acquirit fœtus fœtus sicut
et ens simpliciter gnio simpliciter dicit quod esset quod per libros mo
dis gnio simpliciter si esset ex non esse simpliciter et ens
simpliciter. Nunc cum quod remaneret quinquit symbo
la et fiet consumptio in fœtum sicut et ens
simpliciter gnio simpliciter dicit quod esset. Dubitaret
forte vlterius ad si remaneret quinquit symbola
non ex aere fit ignis ut dicit quod esset et ex aere fit ignis
tum hoc non obstante ex toto aere fit corpus ignis quia non rema
net in non esse aeris corrupti. sed ut est ignis gnat
in aere si ad a remaneret. quia non remaneret ut
est corrupti. sed ut gnat est ex toto per sed dicit sed cum
Ad a vnum est quod alium corrupte. Sed per illum
o philosophus exposuit libros talibus corporibus gnat vnum
et duo fiant. quia per pertinet quod intendit. Sed declara
mus per. i. qui. u. ad. Videtur quod si accipiatur
dicto clara. quia vnum cum quod corrupat alium. i. alterum
quinquit symbolum consumptio erit facile. sed non erit ad
unum. quia vnum alterum eorum non quietum in a. sed
ex duobus quietum ut ex igne et aqua fo
rit esse terra et aer et ex aere et terra ignis et aqua
solum a quod non ex duobus ellis per se terram. in illa
diu beant quietum ad unum et vnum quinquit
Sed ex igne et aqua per gnari terram. ut terra ut aer
et ex aere et terra per se gnari terram. quia talia
opponuntur et vnum quinquit. Deinde cum dicit
qui. u. aqua. in manus fit et duo fiant. quia per o ex
alibus duobus per se terram. Sed ex alibus non per

de quibus mundi quibus elementis et magis simplex est ideo quibus
et philosophorum modus non dicitur sed fortuna quibus vocatur elementum. Sed
dicitur elementum quia ex quibus primo ad tertium magis quatuor magis
vocatur elementum. Post. n. hi primi corporis quinque appellantur elementum
et sufficit ad rationem elementi quia non dicitur indivisibilis proprietas fortis
sed si dicitur indivisibilis proprietas quantitatis. Hoc autem non ob
stante ut elementum magis quatuor magis quibus primus corporis
sensibilis ut pro propositione et. Tunc enim de rogistat de
nomine non enim multum curandum. Sed si sic sic dicatur duo non
sint nec terrent non est magna multa facienda. Deinde
enim dicit. nec quia sic. epilogat enim de declaratione
facit sic quia tres epilogos ponit sic primo et quia non
sibi. tertia ibi. si quid quinta. Dicit quod nec est
hic elementum aut est. aut est sic manentia et immutabilia
ad invicem. aut est mutabilia et si sint mutabilia
aut sint omnia tantum. aut quod sint mutabilia
si non sic probo sic primo quia posuit entia in mutabilem. quia si quia aperta ad mutationem ut ponebat. Volunt enim primo quia si quia sint planetae saluare mutationes illes. sic quod loquitur ad quod determinationem elementorum. Sed quia si sic
tarent necesse est elementa mutari ad invicem demonstratum
est. Deinde enim dicit. et quia non sibi. ponit sic epilogum dicens deinde est quod non est nolo ad elementum sit aliquid. quia humida sunt et frigida et aliquando ad invicem transmutantur. Deinde enim dicit. si quid quinta. ponit tertium epilogum dicens. quia si quinta sint. Dicit quod nec est hic elementum aut est. aut est sic manentia et immutabilia
una. nec est est duo quinta. quia non est. hic duo
est. hic duo elementa quinta et si sic est. ad illa duo
quinta habet ordinem ut quod est quod medium inter et
se est unus intervallum. quia est quod in primo est actualem
quinta inter quatuor. sic quod dicitur sic quinta
essent tunc duo. si quia unum est plus ad
minus erunt duo quinta et si sic essent mutationes
elementorum. entibus duabus quintis. quia minus. et
ad minus ut tot ponunt. et quia quinta habet duo
elementa quinta. ita et quinta tunc habet. et ad
vel. et sic minus apparet. et hic dicit. et quia
fun quinta mutantur elementa et quinque sint
tot quinque modes et tot sint elementa. quia sex quinque
entibus quinque modis tantum quinta habent duas in potest et
quinta elementum. quia sint quinta ad invicem et
erunt quinque. et elementum. si hi non dicuntur quia de
hus deum est. ⁊

9 Dominus a quibus mutantur ⁊c. primo ostendit quod
banc unum elementum in esse primum omnium alium. quia
non potest poni aliquid elementum esse aliquid inele-
mentum. quia tunc quinque essent. et ideo ⁊ quinque essent in
eodem. sicut ista ut hoc id. alia ratione quia est
si aliquid elementum esset aliquid primum et hic se ad alia
sic inele mentum. et oportet minus esse immutabile. si omnia elementa sint ad invicem immutabilia.
quinque debet dici primum et unum et unum aliquid
primum non inele mentum. et hoc a sic procedit. quia
potest ratione. ipso quod ratione addunt quod omnia ca
edum. et aer quod et ignis. Dicit quod quia quia mutantur ad invicem sunt. omnia elementa in esse aliquid

elementum esse primum hoc. et aliquid. sed non est hic
et dicit dicit. quia tale primum in primo in extremis
et sit aliquid medium. in extremis quod non est
quia omnia non sint ignis aer et ead ratione est de me
dius. quia ead ratione est si dicatur omnia esse ex aere
vel ex aqua sic dicit omnia esse ex igne vel ex terra
quia non est ex quo sint omnia hic hoc videa
tur quod dicit. quia est vis rationis quia non est
nisi ex quo sint omnia et ex quo sint omnia tamen media quia extrema
mutantur et vilius minus. Deinde enim dicit
aer quod et ignis. ponit quinta enim illa duo
facit. quia ponit enim. sic removet enim
illa duo illa et. oz quod stare. dicit in primo
enim extrema quia media essent immutabilia. quia si
a fortiori enim illa dicens quia elementum
mutatur in elementum proximum. si non in remotum. ut aer vis
mutatur in ignem et in aqua et aqua in aerem et terra in vlcia
et extrema non amplius mutantur ad invicem. sed a
quibus accipiuntur vlcima et remota non sint loci. et
sint distantia fortiores. ignis. in primo distat ab aqua quia atria
non loco et fortior. volunt quod non possint mutari posse
et invicem propinquum magnum distantia extrema non posse propinquum
distantia magna. Deinde enim dicit. oz quod stare. re
movet enim illa duo. et quia facit. quia propinquum
mutatur quod dicit sinuosum. sic illa sinuosum sinuosa de
struit enim illa duo. et illa sinuosum sinuosa et
fiat. et ita sic. quod et. quia et. quia et sinuosum et
tal quia oz stare et elementum ad utrumque pte. in sur
sum et deorsum et non ire in infinitum et reflectunt. et in
ferius et ita deorsum et ascendunt sursum dicendo ita
aqua. et vesium fundita et in ferius et in sursum et
descendunt deorsum et fundita in vesium. nam si essent
et in fundita in unum quia essent essent in uno quia et
et quia et quo sit ad propinquum sinuosum. Deinde
enim dicit. et ita sit. et sinuosum et ita oportet extrema
et immutabilia ad invicem si sint immutabilia
et medius. hic dicit et hic accipit extremum et
vlcimum et distantia non et locum. ita quia ignis et extremum
et aqua quia propinquum omnium modum differt ab ea. aer a et me
dium et ita quia propinquum et aqua et sit humidum sicut
a aer et propinquum et ignis et sit calidum sicut a aer
et extremum et propinquum et omnium modum differt ab ea duo quia
est. quia propinquum ignis et aqua quia et extrema immutari
ad invicem. sic immutantur et aere. quia et medium. Do
et hoc et aere et terra quia et sint alia extrema ad invicem
immutabilia et. sa i. palam vero quia non
et a propinquum et dicendum sic et ita quia
propinquum aer et ignis propinquum et aqua
et aer et ignis propinquum et non iam a et illis procedit ad
rationem ita et ita dicit quia si a et aer immutantur
in propinquum et aqua erit ita quia quia a propinquum et aqua
propinquum et ignis et aqua et hic quia sicut et ita
humidum et. Ita quia et hic sicut et propinquum et
humidum. aliquid a text humidum et quod sicut et

tundet' ee terr' corrupte'. h' sinellem' ipsin ex
posuie dicem' q' variat eios et intellit p. x. aere
q' p' intelligebat p. a. sbdit et q' pp' si manz al
bu cu ex aq' fit aer. cu u manz u q' fiat symb
bola. aq' q' et cu aere i albo existet g' aq' hu
da et alba. sin a'. i. sin e alba mg' erit aq'. m
gna. n. e cusmutaco. q. d. q' sine dicat aq' ee
alba sine mgn. or cu hze gne ad aere ex
q' cusmutant' ad iunce. sy. u. cusmutaco e
ignea. cusmutabilia g' ad iunce posse hze ma
iore et minore gne sy cu alia gne hebe
sdo sbdit nere ee aut alba aut mgn ee aq'
sin. erit mg' hebit maiore gne ad aere
si. u. et alba hebt minore. sic ita q' alba hebt
p'mu. i. ponat' hze minore gne. q. gnu. m. est
ex q' aer est p'nu' aq'. q' u heat ad ea maiore gne
ut q' differat due q' li' ch. sy dz hze minore gne.
g' ex quo potest aq' differe ab aere i hudo et
sicco. u est q'tu q' differat i albo et mg' erit g' al
ba. sic. a. vii alia terr' hic ponat' vtrq; p'mu.
a. u ponat' aq' alba. sic. a. i. sic aer et sic aq' et aer
q'unt in albo. sic et p. i. igm. existet. y sicitas
i existet sicitas. i existet sicitas. q' intelligit'
p. y. ita q' h. y. accipit' equoce vno nu ut no
minat aq'. alio nu ut notat hic q' li' q' sicitas
q'et g' aer cu igne i sicti' et cu aq' i alle dme
Sz si alia et alia q'ncia et alia et alia gne hi aer
cu igne et cu aq'. aq' et igm. s' quabur' et qz i q'
tia e cusmutaco vnu i a' cusmutabile'. sdo aut
q' erit cusmutaco p. igni i aq'. q'tia. u. existit
aq' igni. igni. u. p' dicebat' q' ee mg' i aq' dif
febat ab aere. Vemde dicebat' sicu i aq'
hebat cu eo. aq' a' ponebat' hudo i aq' differe
ab aere. Vemde ponebat' alba i aq' hebat cu
eo. q' li' et g' aq' q'tat' q' li' igni. g' vnu i a'
cusmutari p'. sod' a' phin n notare ppt q' li' et
igni. ni' ppt et. ppt q' li' et igni. ni' ppt q' li' et
aq'. ut ondat se argue i ni' qi et i hi qi dz. valet
h' demostrco i q' dz et cusm. sod' q' vinu rosi et
i hoc ee videt q' si igni et aq' cusmutat' i aere
et hic alia et alia gne ad ipsu. sed q'tia i se et per
gni cusmutat' ad iunce. sig' ex ima q'tat' me
dii q'tia' i se et si cusmutat' cu medii cu
mutat' i se. sod' a' q' illico h' q' dci e dupl'
ipediri posse. p' q' dicet a'. si oppte. si ex ima hic
gne ad media. q' heant gne i se. sdo phi
i rone pdci n solu of ex ima hze gne ad me
dia. h' et plur ea hze alia et alia gne g' pito
nede e ea i se ee q'tia. sm q'. u. aliq' r' el' hic
alia et alia gne. ni' i unce q'tient' so possz
dci illico ipediri. qz dicet a' n oppte si ex ima
sed q'tia q' sint ad iunce cusmutabilia. qz n cusm
mutat' ex ima i ex ima. ch possit si cusmutaco
i oia media. Dicet' g' media ee i simta et n
ee simta i elis. q' poito ex ima n cusmutabile'
ad iunce. q' hic olsne videt sufficit p' sci
videt q' i elis e stre'. q' poito p' p rone ia
dcam q' ex ima cusmutat' i se si cusmutat'
cu medii. Vemde cu dc. pala utrq; qn ex
solut ex dcis oim ee cusmutacone. si. n.

solu cusmutne' aq' i igne. hz era i aere in
sdo aut pala ee qn oibz ex adiunce erit cus
mutaco n solu iunedus hz i hus. i. iexnus
na i. g. ere existu utq' duo symbola. i. reliq'
due q' li' et symbole. videlz ignn et hundn. erit
g' era q'tia aeris. qz h. s. q' li' et ere n q'nnt' iuq'
cu q' li' aeris h q'tat' eis. era g' cusmutabile'
i ipsu aere. sod' a' phin appllare mg' et hu
do q' li' et symbola qz p' processum fcam aer
pri' alb' et sicc' differt ab igne i mg' qz ignis e
mg g' et sicc'. ab aq' vo differt i hudo. qz aq' di
cebat' hunda et alba. hec a' due q' li' et hu due
mg' i q'lz differt aer et aq' q'gat' i era. i era
hi' et s symbola et gentes cu igne et aq' qz cu igne
g' i mg' cu aq' i hudo. qr era q'tat' aeri q' si
vellem' hoc ad m' sp'ale q' hze et notare vas
q' li' et eloq pz vnu ee q' dz. ignis vo differt ab aere
qz sicc' aq' vo differt ab eo qz frgida. frgid' et
mg' sicu q'gat' i era et era g' cu igne et aq'
f sicu et frgidu. q'lz ignis et aq' differt ab aere
i ecco g' phi e p'bare era ee q'tia aeri. pp' gne
q' hic ad ipsu. ignis et aq' et ex hac gne
multe argue cusmutacoum et qz oia ela ex
ema q' media gne hus. oia fit ad iunce cus
mutabilia. Deinde cu dc. qn a' i fin tu p'bat
q' suppositat. q' duo facit. qz p' q'tinuat dca
dicedis. so exsd' de iecto i. si. u. rursy. p. ignis q'
Dicit g' q' i mstiu n e p'le ire. q' fuit i eta m'
oude supr. n. h' suppositat tq' id q' erit si
tur' oude. sdo aut q' p' vetim' ad hoc. i. ex
pos iecede ad hoc veim' ut oud'em' statu
i elis. ut ut e ex hus. n. ex dicedis. Vem
de oud dc. si. u. rursy. p'bat h' stacu. o us unum
elo n ee i simcu. so ex hus q' dixit q' eludit
i q'eu q' requ' ponebat p'une sua. fa'. q' pp in
qda. Dicit g' q' si rursy ignis. p. cusmutat'
p. et i a'. i. i q'ncu elm et n revolut'. i. n cusmu
tat' i ela q' sit sb eo. h cusmutat' i a' sup ipsu
v. g'. i. p. i. i q'ncu elm q' intelligit' p. x. q'tas
g' erit i. p. et. p. et ista q'tas existet a' pe pdcis
qa cu hi' q'ncu elm n sit id' cu aliq' alio. uni'
qz. x. n p'ut' q' sit id' cu. g. y. a. p. i. cu alis. uni'
or q' p. hac alia gne ad. x. q' ad alia. sic g'
r. i. p. et. f. i x. ita q' ignis et q'ncu elm dicat
f. r. et. f. r. utrq; existet oibz. uni' elis. videlz
g. y. a. p. cusmutat. u. se ad iunce. q. dicet
q' p'ito q'ncu elo or dare ignu aliq' li' et ab hus
q' hic ut p' et q'tat' q'ncu elo et cusmutet' cu
ipso. sic et hic q' li' et or dare oibz alis elis. qz
oia fit ad iunce cusmutabilia et sbdit q' si hoc
q'd' sit ucee n dn uno sctu e videlz q' oia sint
cusmutabilia. d' cu ul' e. q' si rursy. x. i q'ncu
elm cusmutabile' i a'. i. i sectu. alia erit q'n
tas q' existet et g. et p. i. alis elis. sy. u. cu
adiecto. i. elo addito sit addito q'ntis. qz
alia q'ntas existet hus q' ain. i. p'oubz elis
ut possint differe ab elo addito. q' pp si un
simta fit ela. qz i simta n potest differe n pi
simta. cu vnu q' elo operat differe a q'
alio. vnu. i. vnu q' elo existu i simte

ignis · vel sumere qualitates ignis · si a hoc uta ñ ad ere
distinere · qz dicto illa hzet similitudines dzac ita pri
bit lesa · nc · u · ad gniare · qz si gniabit ad ex ah
o oportebit pcussire · cor qlitates ampliores · n ·
oportebit pcussire qlitates similitudines · q oñ si ñ pos
sit ñ erit gnio et pgñs nc alterato · colitur g ista
pō sciam et cñsimilitudines ñles · / sod a q qlitates
similitudines applicat cor et ampliores · qz similitudō ur se
bit cōdō phicorz ec pte accipiendis sp ē ad ex su
mie · ita q ñ possumus accipere cor similitudo · q sp
ñ accipiamus ampliores · et ideo ñ g similitudō pcussi
re unit g phs dicere · q si ponatur similitudō qlitates
et pcussire cor qlitates et ampliores et adhuc a
pliores · pp q ñq finitur gnio · / Dubitaret
forte ac de eo q phs ait · videlz q si ponatur qlitates
elm oportebit qlitates illa sp q qlitates elm differt a
qrto ite oib alius · uiz ut si ignis differt a qrto
elo qz ē · r · ut puta qz ē albū · et hr · r · s · albedi
nē ite oib alius elic · ut oia alia ela possunt d
differre a qrto elo · sz hoc vr repugnare apparen
ti · videmus · n · q aer ē terrū elm et ignis ē qrtū
et aer differt differt ab ignis · qz ē humidus · aer g
sicc · humditas a fm q differt aer ab ignis · ñ e
ite oib alius elis · qz ñ ite tre · g alia si ponatur
qrtū elm q licet illa fm q differet qrtū elm
a qrto · ñ de necessitate ite est oib alius elis · ad hoc
dicit p q elm ē fm ab alio ut ē terrū ut qr
tū et sic de ceteris · duob modis potest intelligi · ut
p ignis forte · ut p localē distantiā sic intelli
gat regula phi · s localē distantiā pse loquendo
et gra forte ñ valz argumentū · ñ · n · et opponē
illa q hr aer · q ē terrū elm ad ignē q ē qrtū
hzē alia ela sz si intelligatur de distantia forte
vbi ē aer · u · ē fin elm ab aq · qz distat ab
ea in vna qlitate · ignis vo terrū elm ab ea · qz diff
fit ab ipsa in duab qlitatib pp q aer ē medius inter
aq et ignē in solū s locū sz fin hoc qz s qlitates
qz in vna qlitate differt ab aq et in alia ab ignis et in
vna qlitate q est ñ aq et in alia cū ignis et in tali ordi
ne eloq q accipiendo s ignis forte vt in ordi
nicat q dz · qlitas · n · illa s q differt aer ab ignis
q aq et si vult s dare ratio ad elm sup ignē · q s
forte distantia est qrtū ab aq · qlitas illa s
q differet ignis ab alio elo q aer et aq et aer · s
sio · n · se hzet p elm q ab ignis differet in
vna qlitate · qz est immediat s ab aere differ
et in duab qz est s ab eo · ab aq tely · qz
est terrū ab ipsa · oportet · u · s hñc additione
ela sup hab ignis · calidū siccū humidū siccū
addē nona ignis · ut puta albū et nigrū et fin
hñc ordinē forte differet ignis ab illo elo s
ignis addita · ut puta q ignis est alby · i vo
elm est nigrū et ut pz intuenti sic ordinatis
illa ela qz aq est alba frigida et humida · aer
est alby calidus et humidus · ignis est alby calidus
et siccus · s vo additū est nigrū calidū et siccū
hus q dicoib sic statuib elm additū est p
nū ab ignis · qz differet ab eo in vna qlitate so
lū · ut in ordine est fin ab aere · aq differet
ab eo in duab in ordine et in siccitate est terrū

ab aq · qz differt ab eo in tribus · in ordine et siccitate
et calore · loqd do hoc ordine et de vo di
stantia · oia illa dza q hzet elm additū ad ignē
hzet ad aerē et ad aq et si ita s hñc ordinē
addet ad elm sequet q oia illa dza · q hzet
elm s additū ad elm qz p addetur hzet et
ad alia · q g vo arguetur de tra equo cabat
in distantia tra · n · ñē q tra ab ignis s forte
forte · h s locū · sino pl distat ignis ab aq fin
tale forte q a tra · pz g regula phi pse lo
qdo et gra forte ceteris in distantia in ordine
s forte dzam · h gra nc ut pp aliq qualē cōm
ualē possit s s eēm distantia · / Vtrū a dubita
ret dc · qz dubū tacta et solo et alia dubū seo
t hñt deū ē tra ñ ē q tra ab ignis s forte in dzam
sz s localē distantia sz g addet q ñ oportet
hz elm additū hñc tale oppōnē ad tra q tē hzet
ad ignē · nc oportet q licet illa s q tale elm differet
ab ignis ite tre · dicendum g additū tali elo · aq
q ē terra ab ignis · loco et forte est q tra ab illo elo
loco et forte · aer vo qz ē fus ab ignis loco et forte
est ab illo elo additū · ter loco et forte · tra vo
qz ē q tra ab ignis loco et ñ forte · sunt ñ forte dza
est ab illo elo q tra · ñ p dzam forte · s p loca
lē distantia et qz in tali distantia ut deū est · ido
hñ locū s data ñ oportet tra sic differre ab elo
additū sic differt ignis · q ñ ñ phs et lia
vultum · q dzam q hzet elm additū ad ignē
hzet ad oia · uiz ela · s · ad · g · y · q · p · r · ad tra
aq · aerē et ignē · ad h a dicit q elm addi
tū p intelli q ñ solū s localē distantia s
fm forte dzam · sta q est q ñ tra · q ñ ñ
ab aq · terrū ab aere · et immediatū ignis s forte
dzam · ut q differet modicū ab ignis et modi
cū a tra et qz sp magis intelligit minus in hus q ñ
ordinata et p se dzam q hzet ad ignē hzet
ad tra et ad alia · / p et et alie dicit · q gra nō
valz q d ñ ē q licet pponat q ñ additū elm ad
ñ · sta multiplicatis elis q multiplicari
possit et differunt oib uis q differre possit · h si p ad
dicōnē q ñ ela additū nona qualitas fm qua
ernē additū ñ differet q ela oib uis q possit
differre sp sic poterit · sta sp qualitas additū du
plat elm ñ · vna · n · qualitas ñ p obstruit uis
duo ela · ut sicet solū h qualitas hñ d ñ sic
est q stur elm ex vna qlitate et ñ est ñ duo

ela ut puta crax acf. addita vo sa gnec. ut
calidū z frigidū. q stat ex illis ex duabz qlib z sic
mi. ela. qz. nū. modis qbinari poss. dē qli
tates. si vo addet. ccia gnetal z ccim tres q
rie tes p me q stituīte elox. ut puta humidū
siccū calidū frigidū. albū nigm q stares ex
ex bz qlibz z ccim octo ela. qz tales qlites ex
cepis qrnacōibz ipo libz octo modis qrnari
posset possibilit ita q p mū elū ccet frigidū sic
cū albū. q frigidū humidū albū. ccū calidū hū
dū albū. qr cū calidū siccū albū. qncū frigidū sic
cū nigm. sextū frigidū humidū nigm. septimū cal
dū humidū nigm. octauū vo calid siccū nigm
ex q pz q sp addicō nouē gnes duplat ela.
vna gnetal facit duo. due gnetes. ui. tres
gnetes octo. app z q ōs ille qrnacōes sū ōs
ille qrnacōes sū poles. qz i ulla ulla qgnē
oppōnte qlites g ex addicōe sexti ela ut pz
p ra dcā. ñ oz addē nouā gnē qz sufficiūt
tres gnes ñ solū ad qstituēd sex ela z ecā
ad qstituēd octo. s app in ī ccepta ad
hoc a dici p qz acci pi sextū elū q ī dzam
solē z tūc ñ hē dubiū q dz. sla ex cōbz gnes
ñ poss qstitui octo ela. ita q vnū elū sit octa
uū ab alio q gnal qlites. qz q hūc ordinē sit q hūc
dūtāciā. sp a remocōi elo. dz p diffio z hīc pu
tes qlites gnal ad ipm. ut si a pmo diffr ī vna
qlites ab alio diffret ī duabz ab ulteriori sēbz z
sic deinceps. ita q nū possz aliq elū ē octauū
ab aliq p solas tres qlites. ī no si dz hīc ē sex
tū ab eo q hūc mod distāciē ñ sufficiūt tres
gnes. sz requirit i. nona gnetal. Vōt z
z alie dici. sla multa ñ valēt sic qlidata q va
lēt gnā ut ī q ē locuō z multa sū pp lia vno
nō qlē ī pp lia alio. phs. n. ñ qz artifex sp al
ē sufficiat ut vitare dicat. q sic accipiat cio
gēs. ut desinit ut app p dē octo qrnacōes
z si sū poles absolute accepte ñ tū sū poles
ut sp tat ad app in. ut. n. supī ignē ut ad p sēt
sp tat p ē humidū vl frigidū. sig q qncū e
elū ē supī ignē oz q sic calidū z siccū. sig
diff ab eo qz ē nigm. ignis vo alb erit
qncū elū calidū siccū nigm. sig dabit
sextū elū i erit calidū z siccū. cū sit supī
ignē. si ccet calidū siccū albū ñ diffret ab
igne. si ccet calidū siccū nigrū ñ diffret
a qncto ela. si g dz diffre ab eis oz dare
vna gnetē. ut puta dulce z amarū z
si hoc sextū elū pt dulce. alia ela erit
amara ut atali ela q q hz fōzli diffrē
poss z talie rendere z mag ad p ūcū. q
hoc hic taceat qz statim ī alis dubīs
ostdet. Vubitaret z vlet ars. q ñ oz si sit in
finita ela z qlis elox diff ab alio. q ī vno q ela
sine ī finite qlites p qs diffat ab ī finitis elis. p
n. ad p vna dzam diffre ab ī finitis oienālis vo
bz. si. n. ccent ī finite spes bestiaz ho p vna dz
dzam ut p hoc q ē rōnale diffret ab oibz ils
p ccit g vnū elū diffro ab ī finitis elis per
vna dzam. ad hoc a dici p. q diffre fōz

ler elox de qbz loquis qlē q p me actue p
passue. qlites a z gnes p me. sdō sic notāte
qz sp alta p gnes. ī ē alio elox. q hz. n. elox
elū. ul est calidū ul frigidū ul humidū ul est
siccū z qz qlē gnes p me tot qlites ī qlē elo
sdō. n. q hz elū q stat ex duabz qlibz qz qlē due p
me gnes vna ē calida z frigida. alia humida z sicca
cū g ī finita ela ñ possēt diffre. ñ p infinitas
gnes si ī finita ccent ela. infinite qlites ccent
ī vno qz. sdō ē g sile de dīa p mag qlitatū z de
alis differtiis ut rō supponebat. Vubitaz
z vlet ars dicēs q ñ oz si sint ī finite qlites elox
q sint ī finite gnes sp ē vna. n. gnetal ē
duaz qlitatū ut dulcis z amari ē vna gnes
tal calidi z frigidi alia. erūt g duplo plēs qli
tates q gnes. sig g qlites sū ī finite gnes
ñ erūt ī finite. q tūc p ēt ret tot z sb duplū
duplo. cū ī finitū ī sit maior ī finito. phs a
sū vt ulterius q p rōne ocludēs videtz q p ūcto
ī finito nūo elox erūt ī finite qlites z gnes
tes. ad hoc dicit q ī argumēto ē fālsa accī
tas. in nūo. n. qz ē scire ī finitū. ñ sū plēs bi
nariū q qrnariū. sic. n. possūt dicē duo. qtuor
sex octo z sp sic addēdo binariū ī infinitū. ita
possūt dicē. qtuor octo. duodecim z sp adde
qrnariū ī infinitū. cū g ī finitū ñ sit maior ī
finito qz ī nūo sū ī finita binarij z ī finita qr
narij g tot sū ī. qrnarij. qot binarij z qz qtu
qrnarij qtuij duos binarios duplo plēs erūt
ī binarii q qrnarij. binarii g minor sū et plēs
qrnarius z sū duplo plēs eis q ē ī q ens sz sic
ddo instans dubīm. sz ñ solum ad fōtū arguēdi
sed g q ī finitū tm q hz ñ hē rōnē tot ut
plēs. ut p hū et tēdo p hic oz. ois g illa argu
mētacō q respicit duplū z sb duplū ul tplū z
sb tplū. ul q hic oz respicit pte z totū accīt
z ē extēnea ab ī finito. binarij g ad qrnariū
p q qrnari duplū. ul ut dc q tria cū z ut respicit
minim tria cū z sic ē p s et. qz finito z tria cū p q
pte rō tot z pte. sz si tria z qrnarij acci
piāt ut hūt ordinē ad ī finitū qz ī finito accīt
rō tot ut se hē vnū ad aliud ut totū ut
p s. totū. n. p p s dīt ad tria cū. ñ. n. ccet. ui. or
totū z duo. ū hīc tria cū sint vnitates z duali
tas ū ccet p s et. ū vnitates decimatis hīc. in
finito q accīt tria cū z ē extēnea ab eo. ū g
obstāte q binarij sū duplo plēs q qrnarij.
in nūo tū ī finito tot sū qrnarij qot binarij
sic ñ obstāte q qlites sū duplo plēs q gnes
sicū ccent ī finite qlites ccent ī finite gnes
ex hoc a inch p acte post dubīnes p missis si
ela ccent ī infinitū. cū ī infinito ñ sint plēs
binarij q qrnarij ut z q octonarij. sino in
ī finito tot sū centenarij ul p millenarij qt
binarij. sic. n. ñ deficiet nisi accipiēdo ī finī
tos binarios ddo duo qtuor ī infinitū sic ñ
deficiet accipiēdo ī finitos millenarios ddo
mille duo milia ī infinitū. si g p natū ī fini
ta ela. sū o p teat sp addendo elū addē nouā
gnes z nouā qlitatē ele ñtis sū hoc nō

q ecle. tcli sicut sile. Inquit sicut ecle. Sed a
q ecle sile et id' vinculum tempus. vt dicit. v. nec
qd vnu in sba facit id' vnu in tcli sile. vnu in
qtu ecle. vnu qd clericus alicui et vbi et pro his
alio in vnu qtu. Sed sin tale qtum pro attendi
ecli clericus. Sz qd ecli clericus vinculum dr tale ecli clericus dr
attendi q vinculum vinculum vinculum ut dicunt q vnu
prigilli aq pro eis in fridario q. p. aeris. nam
dr attendi q duisas pro cl et vtutes ut q aq possit
eis dealbare q aer calefacere. Sed ecle pro
dr vnu in qtu. et testo eis nomine pro dicto vnum
sile in tcli. Valde tu ipse dicere duisu et dis
sile in tcli. Sic empted et vnebat cla ex ecli
a si valde ipse accipit ecli oportebat q ecit
qpabilia nl q ead tcli. nl q ead qtu. Ve
nde cu dr. ignis. ostio quo pro accipi ecle
tcli arguit empted dicens q ignis vide
bz sicut clox sed eucia immutabilia tu sed qpabi
lia proprie. nq dnisas ututes et pro et q cum
si ecit ecla. Sz qpa nisura pro q ecle
calidu aut sile ut si dicunt q nodicu ignis
hz vim tata sic nlcipl aeris. cu gd et
pl dicat ad hogeneos. et d' ad rones sicla
sed sic qpabilia vnu ad a hebit tale relacio
ne. i. tale proprium q cu ipo gcabat i nl.
et potit cusimutari ie. Sed a q q mutato
re q sed sic ecla q tcli et principat q ead ro
ne vna tcli et vna vtute tpm sed d' ge
nus et q vnus gus ecli vnus nl. vt dz. v.
metha. q sed sic qpabilia hnt vna nm et sed
ad tnec cusmutabilia. si gd empted ponebat
cla ecla su accipiet ecle q qtu su q pm
et vtute cogebat addd' cla ec ad inec cus
mutabilia. Vende cu dr. Sz in augmentacio
d' empted q ea qdicit non potuisse saluare
cusimutacoes et mot' quos in in videt. mo a
large supe q phin in cto phicoz e. n. i. mi
gnibz. si illa. ut gno. ignis. ut augmentacio
ad tcli ut alteracio. Ju vbi. ut loci mutacio. mi
gd facit. q p d' q empted non potuit saluare
augmentu. so q n potuit saluare gnone. cto
q n motu locale. quia q n alteracone. Sed a
tuffeu a difficili ecia i. aup a de motu. qr
ea i. ignis a tria iam. Vicit gd q q empted
n erit augmentacio. empted. n. n potuit augmentu
si p alteracone et pgnisione augmentat in augmen
tatu. Sed d' augmentu si q adiectom. ut igni au
get in igne et vnu q q auget amplia suu pn
gemit ut ether auget ethera et frumentu si
mentu. hi a adungunt. i. hoc e adunato et adiato
q a augent in videt hic augi. si p sola addicio
ne. hz rodit i. alteracio et gnio. Vende cu dr
mlcu a difficili. dr q empted q ea qdicit no
potuit saluare gnone. dr q duo facit. qz p
dr q ipe n potuit saluare gnone. so dr q e
i q d mulit empted q facit ad gnacone vno
dr qz. i. hi a e sba. Sed d' empted potuisse
cas rex calu et fortuna lice et amicicia et
mi. ecla. duo gd facit. q p dr cu n potuisse
saluare gnone rex. potuit pm eucu ca

sui et fortuna. so dr q n potuit saluare gnom
p ic potuit pm eucu. lice et amicicia et mi
ecla. Sed p. i. aut si ita quinat. Vicit gd q
difficile fuit empted saluare augmentu. si
in ceo difficili fuit ei ecle. i. totare de gno
ne q min. sed q casu et fortuna tale gnone
saluare n potuit qz q gnane q min aut sl
sp aut sl mlcu. i. freque. q a sl ab euentu
et a fortuna sl pe sp et mlcu. q gd ecia ex hoie
gnari hoiem. aut sp. aut mlcu. et ex frumento
frumentu et n oluna. sp. n. aut ut freque ex sili
sile poucit. n. n. sic oluna ex frumento. si fru
mentu fortuna gd q e ut vano hoy ca ec n potuit
Vende cu dr. aut si quinat. dr q empted. n
potuit saluare gnone p medo pm lite et a
micicia et mi. ecla. q si quinat aut ol. aut
caro n fit hoc fortuitu. q ad ille tcto. Sz aliq
rone. sed. n. q ecubz elis. ut qu gn. i. fortu
eu si gnat. sp gd fit gno p rona bilem vino
ne eloz. q gd erit ca hoz. videl q ecla mysta
fuit rona bile n fortuitu vnu ad hi a ca n
erit ignis ac ecla. aut mi. ecla. q cu hi fuit
pla oz dare vnu ad q vnat hi i mysto. si cu
hi ca erit amicicia aut lis. q amicicia e
solu ca qgracon is. ad hoc. ut. s. lis e ca co
gracon is. ad hoc. n. q ecla fiant vnu nuz
cu n sufficit q qgret. si rerit q resultet
i vna n et bna fortuna vnions hi miscibilia
Vende cu dr. hi a e sba. q rona bile vnione
mysti n potuit saluare p pm empted. vi
delz p hoc amicicia et mi. ecla. Sed hi phis
addit q e d q fuit hnc rona bile vnione
q hoc e n et fortuna sbal. vm q empted no
leudo loq de n noz loqbat solu de mysta
Sed d no facit. q. p. aut fortu sbale ee cau
gnonis mysti. so i epat eped. de mysticione
q edebat ee vnu et sbam rex. sba i. hi a mysti
one. Vicit gd q hi q e ca gnonis. vnu e q sba
i. fortu sbal et n vnu e q et n solu e ca hi mistio
et separacio mistor. q ad ille empted i q. sed
fortuna q hi pm faciebat ad gnone notate
ad ecle. q n o mag ca q sic sit q alu. si n
e ro q ca gnonis n sit mag ca q sit sic q alu
qz. n. q deciate gnonis sit deciaci ca. nl alu
fortuna q n notate ad ecle et n mag e ca q
sic sic q alu. q nl e ca p se et deciate. Sed
n e ro q sit ca gnonis. q hi istu vna n ecit y
miscee p se et deciate. si ut q. n gd eucu ca
e q ita se hnt miscibilia i mysto et addit q
n vnu q q e hi. i e ca gnonis i vno q de q
n empted. nl dicit. nl. n. dicit de n rex et n
hi. s. rex n e q bonu et operatu i vno q.
Vende cu dr. hi a mysticone. q empted
debat unu rex ee mysticone. repheb ic
pm de mysticone et sp alu i epat cu de illa
mysticone. q mlcu laudabat dicit q hi. s.
empted solu laudat mysticone illa. sup. q
qtio e de. volebat. n. empted. q de. i. or
bis celestis ecit qtio ex mi. elis et amu
cicia. cu lite. Sed illa mysticone laudabat

q propter hoc dicebat celum esse incorruptibile. quia ad q pro
nem eius ueniebat solum amicicia non lis. quod quidem argu
it philosophus dicens quod elementa que sunt secundum empedoclem non propria de se
gregat non. licet solum sed amicicia et lis. scilicet amicicia
segregare elementa. erit ergo de corporibus celestibus corrup
tio. Vel quod ulterius unum corpus habet maiorem amiciciam
ad generatum proprium quam ad alienum. sicut ignis propter ami
ciciam diuertit propriam speram et congregatur cum aliis elementis
imo magis per amiciciam diuertet alia elementa et
redibit ad propriam speram propter quod si. [illegible] elementa et ami
cicia sunt lite componunt celum. quia sufficit ami
cicia ut illa elementa separentur et redeant ad propria loca
contingeret celum corrumpi quod est inconueniens.

A capitulum .x. de motu etc. Inpere ista p
philosophus reprehendit empedoclem. quia non potuit con
gruo saluare motum localem nec sunt lo
quuti de eo ut debuit esse quod ea facit. quia pri
cipat empedocles esse talem motum. quia non sunt locu
ti rationabiliter. ideo incipat eum. quia sunt locuti
contra rationem. etiam quia loquendo de motu quod dixit sed
sai. i. amplius autem quam uidetur. etiam. simpliciter autem
non amicicia. dicit ergo primo quod empedocles loquendo de
motu dicit simpliciter. i. narrat et non assignat rationem
dicti. propter quod non loquitur rationabiliter. non enim sufficit dicere
quam amicicia et lis mouent. quia hoc non sufficit a
moueri esse. i. non esse de ratione amicicie quod moue
at motu tali ut quod congregat elementa non est de ratione
litis quod moueat motu tali. oportebit ergo si
uolebat loqui rationabiliter aut declarare motum
talem per rationem probabilem aut demonstrare esse per
sillogismum demonstratiuum aut supponere quod licet alie
fierat principium et per se notum. Notandum autem quod ponere
principium non est malum. principia enim sunt ponenda et suppo
nenda. sed ponere quod est principium. i. ponere effectum et
conclusionem que est in principio sicut sunt causa malum
est. quia non probat quod probandum principium autem et per se notum
est quam ponitur esse de ratione sui. sicut esset principium
quod amicicia et lis mouent. ut empedocles dicebat
esset amicicie esse. i. esset de ratione amicicie uel
esset de ratione litis talis motus. Ad hoc autem ex
cludendum aut philosophus quod non est amicicie esse mouere mo
tu tali. licet si non est de ratione amicicie sic moue
quod ipsa moueat tali motu nec est principium nec per se
notum oportebat ergo empedoclem non supponere hoc
sic principium si uolebat rationabiliter loqui sed debe
bat assignare rationem probabilem uel demonstra
tiuam. Deinde cum dicit amplius autem. ostendit empedoclem
fuisse locutum contra rationem dicens quod corpora habent n
motum ui. i. preter naturam et secundum naturam. uerbi gratia ignis quod
motus sursum non ui. deorsum autem ui. i. uiolenter. mo
uetur autem ui est contrarium ei quod est secundum naturam. ergo motum quod
est naturalis et quod est secundum naturam et quia est duplex motus uiolentus
et naturalis. hanc. scilicet motionem non lis amicicia mouet
aut non quis dicat quod non propter quia empedocles loquebatur contra
rationem quia ponebat amiciciam mouere motu naturali
ponebat. n. amiciciam congregare. sed non quod congre
gat elementa. non ut ignis descendat ad terram. uel
terra ascendat ad ignem. sed contrarium. i. quod naturalem est
terram sursum ire. motus ergo naturalis non congregacionem assigna
tur. cum. n. mouet elementa naturaliter quam segregat et quia

uadit ad propriam speram. magis ergo lis est causa eius motus
quod est secundum naturam quam amicicia. quod propter et ulterius preter naturam ami
cicia erit magis mouens quam lis. Notandum ergo quod
empedocles fuit reprehensus quia non loquebatur rationabi
liter. quia non assignat sufficientem rationem dicti sui.
ideo reprehensus erat quia loquebatur contra rationem. Dice
bat. n. amiciciam magis esse causam motus quam naturalem
quod ut patet magis econuerso debuit dicere. Dubita
ret forte aliquis dicens quod non oportet ignem descendere
ad terram uel terram ire sursum ad ignem si debeat fieri
mixtio. ponamus. n. generari unum elementum ex alio. ergo
poterit esse mixtio omnium elementorum. absque eo quod ignis
descendat a propria spera. sed generabitur esse locum mix
tionis ex aliquo elemento. Ad hoc autem dicendum quod licet
dubium apud nos qui ponimus unum elementum generari ex
alio quod dubium declarari habet in capitulo de mixtio
ne. ibi. n. concedendum est utrum oportet ignem descen
dere a propria spera ut fiat mixtio tamen apud empedoclem
non est dubium. sed cum negaret transmutacionem
elementorum si debeat fieri mixtio. ipsorum oportebat et
ignem descendere ad terram sursum uel terram ire sursum
ad ignem. Dubitaret forte aliquis utrum ut
terra ascenderet sursum ut misceretur igni. uel si ignis
descenderet in sursum ut misceretur terre utrum talis motus
esset simpliciter uiolentus. sicut per contrarietatem fluxus
et refluxus maris non uidetur. quia est a causa superiori. ut
a luna et tamen uidetur esse contra naturam aque quod ascendat
et perfluat. cum ergo mixtio fiat uirtute sit cele
stis corporis. licet sit contra naturam particularem ignem descen
dere cum quia hoc esset a causa superiori et aut uel magis ui
detur esse naturalis talis motus quam uiolentus. Ad hoc autem
dicendum primo quod utrum talis motus esset naturalis uel uiolentus
declarari habet in capitulo de mixtione. put tamen spectat
ad propositum. motus ille magis esset uiolentus quam naturalis
quia empedocles non posuit ignem descendere et ire
radices esse per aliquam naturam superiorem ut uirtute
celestis corporis. sed dixit hoc esse casu et fortu
na. ut patet per ea que statim post de ipso dicit. Du
bitaret et ulterius aliquis. quia non est motus uiolentus non
sit motus naturalis. ideo est uiolentum ignem descendere
quia est non [illegible] ei ascendere. motus autem naturalis nunquam esset non esset
rerum non et [illegible] empedocles. ergo quia negauit [illegible]
et [illegible] non potuit ponere nec motum
[illegible] nec uiolentum. ergo per empedoclem motus ille non
erat uiolentus. Ad hoc autem dicendum primo quod simpliciter
non uiolentum nec non [illegible] possunt saluare per [illegible]
nem empedoclis. quia non ponebat ut debebat naturas
rerum cum eo nec quod de naturam rerum loquebatur oportebat
eum ponere uiolentum et non [illegible]. ideo forte sic dicit
philosophus non dixit quod lis esset causa motus naturalis sed ait quod
magis est causa motus naturalis quam amicicia. Deinde
cum dicit simpliciter autem n. ostendit quod empedocles contradixit ipsi
quod duo facit. [illegible] quod duplex hoc ostendit. Sa. i. [illegible]
[illegible]. Dicit ergo quod empedocles ponebat quod
simpliciter nullus esset motus corporum in mora. i. in
quiete. n. amicicia aut lis moueat. sed hoc est
inconueniens. quia amplius preter amiciciam aut litem per
secundum ipsum habent corpora esse motum a fortuna. ideo dicit
dicit quod segregans quod lis. i. alium lis mouet. sed
sed cum igitur quod quam ethere ethor dicit est simul

ñ a luce sed ut a fortuna · sla echer tuũ cum
rẽt sicut ostendit illũ motũ sic · s · a fortuna
et cũ ultro cieus cũ ẽ alit qz ñ ẽ tal' mot'
a fortuna · sed ab animata ut licet · sic et ignis
ignis ẽ natũ ẽ sicut agit · et cũ quũ ipse echer
ut ipse ignis sim emped' · ig' dicebat' p ñ dal
animal cire · videbat · n · emped' · aqa aliqa
ẽ ñ' calida et sicc' cra alũ ẽ ignis accẽsũ
ut h' cũ redd'et dixit ignis ẽ cre fortu
tu radices et animal cire g' q' dicebat s' emp
ddo ullũ motũ ẽ p' licẽ et animal zeũ aqa
p' h' p unebat alũ ñ motũ a fortuna et casu ·
Venido cũ dr · sit a' et uũdũ · o' q s' q' dicebat
alio ñ · qz iqt uũdũ sit se hic ñ ẽ cẽpe licit
et p' ẽcẽpe animal · volebat · n · q sic ñ qz ẽ cẽp'
licit ignis mouet' sicut ñ sicut ñ acasu · sed
p' cẽpe animal qñ erat ĩ chaos q fuscũ · mouebat'
sicut · qdq' ẽ principal cã mot' ñ animata
et his · s · h' · s · lis · animal sicẽ ĩ cale pñ et cã
mot' est cã mot' o' dñ · n · mot' principalis · a
municia · n · ẽ principale cã mot' · qz ẽ tal' cã
cẽpe animal et listeuqedũ licit · sed ñ cã
mot' ĩ cẽpe n' his n' animata est p' ·
Sed a' q q' dicebat s' emped' · ponendo licem
et animata vles et solas cãs mot' et ddo ẽ
motũ silem cẽpe licit et animal · qz ut ad p
poñsũ sp dat q' ñ q' ñ ẽ cãe et dissilitũ ñ
ẽ dissilet his g' et animata eruut causae mo
cũ dissilitũ ñ silitũ sed his g' sit ñ mot' mũdo
cẽpe licit et animata ab mot' ñ erit cã ñ
his n' animata · Verum cũ dr · ig' ens a' · o'
q emp' · ñ potuit saluare ol' alt'acões qz ñ po
cuit saluare alt'acões aĩe · sed aut ig' ens
ẽ aĩam ẽ ex elis · aut ẽ aliq vnũ eorũ
elor qz hoc posito quo erũt alt'acõnes aĩe
v · g' · musicũ ẽ · qi dicit tale passionẽ aĩe
p ela saluare ñ possunt et turs' sit musica
r · p' musicũ quo saluabit ĩ aĩa aut mond
aut oblivio · pala · n · q si aĩa ẽ ignis erũt
r · terũt aqz sed passiones ignis sed q ignis
sicut aĩa ñ ẽ ignis n' ẽ vnũ aliq elũ · sed ẽ mis
cibile et est ad q potũ ex elis passiones q
ĩ sed aĩe erũt corpora solũ hoc a' · r · hac passio
nis nulla ẽ corp' · g' si aĩa ẽ elũ ut ex elis potest
saluari quo ei ĩ sit musica memoria et oblivio
qz talia ñ sed corpora addit ad a' q de hus est
op' alt' q tẽplonis sp dat · n · hoc ad ultimũ
de aĩa ut ad libũ de memoria reminiscẽcie ·
Sed a' q h' rõ ẽ s' emp' · oportebat · n · s' emp'
memoria musicũ et tales passiones corporales
et ppe dẽas ex q' ponebat aĩam ut ẽ oliũ
ut ex elis · pp' q cũ ex suis principiis has
alt'acões saluare ñ possit dici p' q saluare
ñ potuit ut' o' alt'acões naturales ·

Et elis autẽ ex q' bz · Vel dicebat'
sicut' cor ñ ut' gria et corrupta sed ela
et p ut' elor sed gria bia et corrupta ela
· p' q g' p h' detiant de grione elor
sup ppe ista detiat de grione elator · Sed
a' q ponẽtes ela et cũsimilia ĩpole est

saluare grionẽ mixtorũ ponẽtes ela cũsimi
lia ñ ẽ ĩpole eos saluare grionẽ cumulũ
ẽ cũ difficile · Vno g' facit phs eo pcẽ
ulta qz p' p ñcit hoc q dicũ s · sed q dicat
manifestat · sed · his · n · q dũt · eo p' ñ duo
facit · s q duo p' ñ nã p' o' q negãtes cũsi
mutacões elor ñ possit saluare mixtorũ
grionẽ cũsimutacõnũ mixtorũ de facili
saluãt · sed · hẽ a' q dr q ponẽ ·
Dicit g' q de elis ex q' bz sed cor q istituta · sugb' vũ
ẽ aliq quãe · r · qz v ñ hẽ q ẽm m' · sed
sup · nõe ẽ dicẽ de cũlib' elis q q ig
cũsimuti sunt · nõe ẽ · n · sed alẽ m hor
grig' et alẽ · n · nõe sicela hũt vna m'
q sunt cũsimutablia ĩ nõe et ex · si sed ĩ nõe
cũsimutablia hũt vna m' sic g' lod' ẽ de
elis s vicarẽ sed q' hũc vicarẽ negãt et
si ẽcẽtũ grionẽ eorũ ex ĩ nõe ñ potũt
saluare mixtionẽ · m ex vna q re mixta
grabũt ela ñ sicut ex prete qa grianẽ lapides
ĩ g' ens ẽ · n · tal p' · qz h' posito quo ex illis elis erũt
carnes et ossa et q' alior mixtorũ · qi dicit ñ
est ẽ pole · Verum cũ dr · hẽ a q dr q ponẽ ·
o' q ponẽtes cũsimutacõnũ elor ad ĩ nõe de
difficili saluãt grionẽ mixtorũ dicẽs q ex ñ
ab' grionẽ elor ex alẽ q dr · r · grio mixtorũ
ul' de q ĩcẽdim dicẽ et cẽtare hẽ q ẽ et dis
kolcatẽ · qz q' ñ' grianẽ ela ex ĩ nõe dis
cise ẽ inde quo grianẽ ex eis mixtũ q ẽ ad
aliud p' h' pe h · r · p' ela dicto a' v · g' · ex igne
ẽ aqa et ex hac · r · ex aqua · q grari ignis · qz ẽ
eis aliq sũm q ẽ sed q' aqa et caro et medulla
grianẽ ex eis et quo utraq h' mixta grianẽ dis
kolcatẽ hẽ · Verum cũ dr · his q · q dũt ·
manifãt q dicat et duo facit s q duo p' ñ sic
p' n · o' q negãtes cũsimutacõnũ elor ñ possit
mixtionẽ saluare · s o manifãt q ponẽtes
tale cũsimutacõm de difficili mixtionẽ sal
uabãt · sed · sil' a' et facẽtib' · Dicit g' q ill'
q dũt eum emped' · q negabat cũsimuta
cõnũ elor q' sent modũ mixtionis · vam
n' mixtionẽ saluare ñ potũt · nõe ẽ · n · s
eos mixtam ẽ q p' nũ elor · sic p' ẽ q p'
t' ex lapidib' et latib' mixtã · n · h' erit ex
elis saluatis et q p' ĩ nõe s p ua sic
ita q ddo caro et vnũ q q alior mixtorũ sic
q' ita q se hẽ · q ñ ex q' libb' pce carnis q' gria
ri ignis et aq' et alia ela · qz ñ q' h' p' mixti erũ
mixta q ad' g' si ĩcera ĩ p' mãt' dicise sig'
ita q ex vna pte grianẽ sed ex alia pte ex
re grialb' pyramidal' sig' · sic g' ela erũt
ĩ mixto distincta et ab sq' q' ustione sic distincte
sig' et post ẽ ĩ dusis p' alb' cere · sed ut dice
bat' ĩ capl' de mixtione ex alẽ · r · ex q' h'
pte mixti origebat grianẽ alẽ m' · r · q' lib'
elor · h' g' ela hoc ñ grianẽ ex carne q qz ex
q' bz · r · ex q' h' pte carnis grianẽ ambo · r · ñ ẽ
et oia musci · sed ẽ q dũt illo ñ · ñ origũt
ista q' ut exprete grianẽ lapis et lacte · qz
alẽ m ex a pte et alio loco grianẽ · sic grabũt

mscibilia ex mixto. qz ex alia z alia pte mix
ti grauabit ad z ad eum. sicq; locq; ccs. Vnum
mixtum nē saluare ñ potest. Sed q; mscibi
lia cēnt saluata mixtū ñ est. q; vnū. ruir
ñ qz si cēnt i vna fōr quēgēnt z remanēt
mscibilia. q; hz ei dare cēdēt i suū ppū locū
sicq; ignis manet sb ppia fōr i mixto ñ pe
ssect. Si ex volatet i regionē ppā. sicz z
aer exspiratz i ppū locū. nullū q; mixtū
duratz ne existet p aliq tēp. Deinde
ostdt. sīl. a z facilē. hz q; possēt
cōsnuctiōm eōz de difficili mutatione
saluat. cū q; duo fiunt. qz p cāgit hz dif
ficilē. sō difficilē tacta solut. q;
pp quē. dicit q; sīl facilē hz vnū nō eōz
eōz si volūt saluare mixtionē hēt aliq ali
q; qōnē. i. difficilē tacē. sīl quō erit ad ex
ambobz. i. quō erit mixtio. b. g. quō erit
ad ex calido z frigido. aut ex igne z aq. si
n. carō ē ex ambobz z ē neue eōz qui
ē ignis ñ aq. nz mirū. q; p saluatōz q;
si manet ela i mixto saluata sb ppia fōr
relinq; ex ut elic ñ ñ. corrpt. n. alia
eli. ñ fiunt alia in eōz. ut si corrpat
vnū i ad aut fiunt ñ. ut si ñ corrpat
vnū eōm i ad. nz resultet ex hz elis ñ
mixtis ad ge vesq; z qz ñ ē eis q; ge nsi
ñ z qz sola relicta ñ ñ fit mixtio ñ erit
mixto ex eis. Deinde ostdit. q; pp quē
solunt ad difficilē tacta. ē q; duo fiunt.
qz p fiunt q; dcm ē. sō ex solōne data
assigē modū mixtionis. sīl. Sum vo q;
ē pō. dicit q; q; pp quē q; ē ad magz
min calidū z mag z min frigidū. q;
qd q; ita q; gnāt si alēm ē sim p i pō alēm
vo i actu. i. si alēm pmt dnāt ñ erit mixto
nz alēm. i. erit g; ro alēi eli. hz quē alēm q; nz
ñ ōo dnāt. hz gnāt i aliq mixtū. q; ē ut cali
dū frigidū. z ut frigidū calidū. qz ñ ē aliq q; nz
sim p. q; rectū ad de mixtō. qz tūc miscēt z
corrūpūt ītēdūt z ītēdūt excellie q; nz ad
tūc tūc ad q; dā tēpamētū. sed tūc ñ
erit ñ tūc. ñ erit actu sim p alēm ñ. ñ nz
nz resultabit q; dā ine eximit. hz.
sīl ad q; ex vna fōr ītualiter gnerē i a. ut
fōr impfēa i fōr pfēa. vegetatiuū. n. res
uat i sēsitiō. cum vo. n. p. mint mta pli
ce z p ei sēcū z vnūt vita alis z adueniēte
sēsitiō ut q; ic pōnē cedit vegetatiuū
i pōm ut. vnūpēū fōr sēsitiū sō ītēdūta
p q; q; pōnt vegetatiuū pp q; vegetatiū
i sēsitiō resuat. hz ñ resuat i. i ppa fōr
sed q; vegetatiuū plāte sic actu z fōrtie
i sēsitiō bruti. hz tpsuat i vtuali. qz sēsitiū
nū i bruto p q; q; p vegetatiū i plātis z
amplio. vñ phs dt i fo de aīa i tlo capl
pō. a aīe aut vegetatiū ed i sēsitiō sic
egonū ītēgono. angelicū. ñē ītēgo
no actu. hz ītualiter. qz omis agli egom ge
nerē ītēgono z ad hō plex. sō ē g ī geus

vna fōrm i pse ordinatis gerit ita. ut
z plex fōr vtualiter post gnerē i vna. si
pse ordinat ad illū vegetatiū. n. gnerē
i sēsitiō q; pse ordinat ad ipm. sicz vegetatiū
z sēsitiū i intellectuo gnerē. qz
hūt pse ordinē ad illd. nā sed si q; sōdā i
q; hz ali sē plex fōr. cū ut ēdo i ullo ali sē
plex aīe. hoc visō pz quō dicē possimus ōs
fōrs mscibilū reduari sēl fōr mixti. qz pse
ordinat ad illā. pz g fōrs eōz reduari i
mixto ñ fōrtie z actu. hz pt z ūtute. pz.
hoc idē ali declari. qz ut sīl dicebat ca
lidū ē pse q; pcedit ignis hūidū aer. frigi
dū aq. siccū tē. sic g q; ē calidū p
ñ ignis ut pbat. so mecha. q; hz mixtū
ē calidū. qz ē aq ñ ignē z ē hūidū. qz ē
aerem z frigidū qz ē aq z siccū qz ē terrē
mixtū g qz q; dā ñ hō se omē illas q; ñ tēt
p dici. ignē aerem aq z terrē. q; ñ ē
ñ ī eo aliq ñ reduat oīa ela mscibilia.
qz ē i mixto ñ tūc dupr p i telli. ut qz fōr
me sōq; les eōz ūtualiter gnerē i fōr mixti
ut qz ūtuces actue z passiue eōz aliq ñ
resuā ē i mixto. mixtū. n. qz ignis et
aq tēm me z ē q; dā ñ cēpidū. q; gnat m
se aliq ñ calidū z frigidū. sicz qz tēm me
ē aerē z terrā z ē q; q; dā ñ tēpatū. q; gnat. ab
q; ñ i se hūidū z siccū. q; pp aliq; p ñ. ut
pnē q; hēt q; gnāt i mixto. sed z q; cali
dū ut aliq; alia prima q; hēt dupr ad hīe p. ut
ex ordine primar q; hēt ad ī mōē ut ex or
dīe primar q; hēt ad p cōr hz. n. aer ñ sit p
calid. n. mixtū sit p calidū. hz ut q; sit ta
le ex ordīe ad a hz cū ordo alī reduat in
aere z alī i mixto. aeri. n. q; pcedit calidū ex
ordīe ad hūidū aereū. hūidū. n. aereū ē q;
pse frigidū calidū z pse frigidū calidū. ideo
aer cū sit p hūid. nz q; denuo z q; ex q; ñ
sit calid. qz ei pse in mixto a ñ. sic ñ. n.
ē mixtū q; calidū. qz ei pse z p q; pcedit
aliq q; hēt. prima z ex ordine ad illā q; pcedit
ei calidū. hz idē ē mixtū calidū qz hēt ordi
ne ad primū calidū ut ad ignē z ē hūidū. qz hēt
ordinē ad primū hūidū ut ad aerē. sed aer
ex eo q; ē calid. ñ dz pp e principare ignē
ut dz dici mixto. hz ela principādo q; hēt primū
se mixta. qz p eas principat sīl eōz q; pcedit. n.
eis hīe calor q; hēt ñ solū ex ordine eaz
ad ī mōē hz ex ordine ipāz q; hēt ad p cōr
sed q; z q; mixtio ē p nōz corporz z eōz pte
loq; do. sed ñ q; libz principādo ē libz ut fact
mixtionē. pp q; si aliq fōr principat ñ in ali
q; fōr ñ dz q; dicat mixta ex ut. hēt a dif
fusū declari hūc capl de mixtione.
sed z q; ñ solū ñ p dici q; ē pp ut elis
sz pp fōr iq in ī ea ūtualiter resuāt omis
fōrē eōz q; ē p dici. cū g argunt sīl
remanz aliq eōz i actu. hz remanz aliq
ē. g remanz ñ. argunt ex i sufficiēta z
pōnt ēō p filium q; ñ. n. relicte sola

nil ex mixtione · q resultat i qdã ñ dcia q p dia
q gñe z q me^m ut oñsiñ est ·

Scñdũ vo q ẽ p^r mag^r calidũ z c · // In pro
ista dcia plis mod^o mixtionis · z ea facit
qz p^o g^r als ẽ mod^o mixtionis · Po mãifẽt glo
me^m est · q resultat ex mixtione qz ẽ mo^m
dis^le ñ pñctuale · eco ꝓbat oia mscibilia pour
re ad gnonẽ mixti sa i · qñ a pacũt · c · cia i ·
oia · u · ista · Dicit g^o q ꝓm q elox vnũ ẽ p^o ñ
mag^r calidũ aut frigidũ ul gne qz forte est
min^o calidũ ul min^o frigidũ ꝓm hũc rõnẽ ñ
mscibilia erit rõ z mod^o mixtionis · p^r ee g^o
mixtũ rõnẽ · i · rõnabile ul rõnẽ ꝓpor mscibilia
p^r ee p^o · i · ĩtuire duplr ul t^r p^r calũ q
frigidũ · ul ꝓ aliũ tale modũ z qz sic mscibilia
resuãt ĩ mixto · Sdo erũt dcia alia mixta
ex gnis · aut ex elis gnis z alia ela erũt p^o
ex ul qlie entib; · sla mixta gnãne ex elis
p qpõnẽ ela gnãne ex eis p dissolonẽ · sle · n ·
po ela i mixto ñ ita vo ut ul solũ ; z erit
ita qd mixto ꝓ pdcũ modũ · ut cũ so salu
uat ñ ie mscibilia i mixto · Illo vo ñ q to
s · ñ remanẽ ñ id q gnãt qz tũc ñ ẽ
mixto sed gnio · // Deinde cũ dr · qñ a pacũt
ñ · dr qle ẽ me^m i mixtione dicẽs q gna
pacũt ad ĩuicẽ ꝓ dcia ad ĩuicẽ hi
ci p^o · sla actu calidũ ẽ p^o ut fiat frigidũ
ẽ p^o ut fiat calũ · q pp sicũ coeqnt mscibi
lia z vnũ oio fiat z vincat a^d tũc mutãt
ĩuicẽ · n · vnũ gnãt i a^d z ñ q ẽ ꝓ fort vnũ
efficiat ꝓ fort alci z qz ñ manẽ ñ solũ
ñ ẽ i mixto sed gnio · sil a se hẽ z ita ut gnãt
ut i hũido z siccũ · sed sup · si ela fiunt ela ab
o ñ coeqta ela ita se hũida p^r tũc mutãt
z p^r ea ex his tũc mutatis z ad eqtas gnãt
cinnes z tosla z ea q sle talia mixta · sla calu
do mixta qdẽ remisso z vegnato aliq ul frigi
do z frẽo calido qñ ad modũ ueniũt tũc fit
mixto z hãc medie^tẽ q ee neut^m mscibili
ũ z h^o me^m ẽ mlti spacii z mlt ũ amplũ tũ
ẽ i disibile z q dcũ ẽ de calido z frigido g^r
se hẽ cũ siccũ z hũidũ qz siccũ z alie due
qlie^tes p medie^tẽ z p qdã ad eqcõm fac
ũt carnẽ z ossa talia talia · // Pz g^o q mod^o
mixtionis ẽ p mod^o mscibiliũ ẽ · n · mixtũ
duplo calid q frigidũ ul eq^o · p q alie z alie q
mic mscibilia ĩ ipo · Sce pz q mscibilia ad
eqta faciũt mixtũ · q ẽ qñ me^m q dã i^d ꝓ
mscibilia z h^o me^m ñ ẽ pñctale · h ẽ ma
gne latitu^ins · sicut · p magiãti deteni q
sic sanitas q sistit in qdã ad eqcõe mscibi
liũ · sanitas · n · requirit hũores ad eqtos nõ
tũ statim cũ vn^o humor superat aliũ qd i
cosilie^v vo sani · sicut · n · sic pñctali · vellem q
accipe eqcõem humor illq forte eet san^o
hẽ g^o illa eqlitas magnã latitudinẽ z ñdr
qs i fin^o dom^o humores cũ se superent ad i
uicẽ · q cap^o h^o e^o humores illi existũt ñ
possit fac^e op^o sani · sic mscibilia eqne
i mixto ñ pñctali · qz sic ipo^le ẽ astru · h cẽ

dũ mscibilia eqcõ · qñ cũ se ñ stant ad ĩuicẽ
q vnũ possit corrũpe a^d z qñ ẽ ꝓm i mm ꝓ
h a eqcõ ñ ẽ pñctal i mo mlt mod hẽ fi
z p q ocurrit i ꝓl ul mm^o de calido z frigido
z hũido z hico gnãt mde caro z os z alia ad
mixtũ · imo z eqcõ illa q requirit q h gen^o
mixti ñ ẽ pñctal · caro · n · p^r gnãri ex mato
ri z mãozi eqcõe e lox · ñ · n · ead eqcõm requirit
caro hois z leonis · imo i ipa carne hũana
ñ ẽ eqcõ pñctal · h f alia z alia q plexione
ocurrit i alia z alia eqcõ mscibliũ z q pl ẽ in
ead q plexione sl dũsi modi eqcõnũ p ut ma
gis z min^o accedit ad q plexione illa · tot
g^o hẽ g^o d z tot modos h^o me^m z h^o eqcõ mscibi
liũ q qi sbuarracõe ñ cadit · // Deinde cũ
dr · oia · n · mixta cor · o q ad qpõnẽ oiũ mixtorũ
ocurrũt oia ela z duo fiat qz p^o ꝓbat hoc
p rõnẽ · Po ꝓbat hoc p effectũ · z qñ p signũ ·
restricam a vt · et p^m duo fiat qz p^o ꝓuitat
q ĩtedit · Po ꝓbat ꝓpo^m i · Ita qd mest · Dicit
g^o q oia mixta cor qoz sl ee medũ locũ · qui
cal ex oib; simplicib; cor b; · i · ex oib; elis
sl o d q dr mixta ee medũ locũ ad dzam q
mixtionis · de q dcia ĩ libro mechyorũ q
fit malco · i · n · ñ ita ꝓpo resuãt rõ mixtio
nis sic i mixtis q sl ee me^m locũ · Deinde
qd cũ dr · Ita qd mest · ꝓbat q dicit z duo fa
cit qz p ꝓbat q gnonẽ mixti ocurrit ita z aq
Po q ocurrit i aer z ignis · fai · qñ q gnio nes
p ma dicit i dua · qz p^o dr q ocurrit i ita · Po q
ocurrit i aq · fai · aq a qz · dr g^o q ita qd e
i est i oib; calib; mixtis · qz ut vnũ q qz ẽ ma
ñe z mlt ũ · i · mar z fragile i ipo loco · sig mix
ta ut plim sl i ita ꝓpius loc eorũ tm ẽ q ñ eet
ad mixtionẽ eorũ ocurrẽt ita · // Sl o d q
h rõ ñ solũ ꝓbat ita ocurrẽ ad oia mixta
s z p dr q i oib; mixtis dũat ita · vnũ q q
n · mixtorũ cedit ad locũ p iolinacõnẽ eli
dũmtis i ipo · // Deinde cũ dr · aq a qz · dr
ad gnonẽ mixta ocurrẽ aq z duo facit · p q
dua rões ad hoc adducit fai · ap pla z ita
dicit g^o aq ocurrit i · qz o q ẽ ꝓpiciũ z mixtũ
bũ chari · q · n · vna p tẽ ee bũ ci ita z bũ q
pactũ alti pti · s de nulo simpliciũ · q bũ e
mãable ẽ aq · // Deinde cũ dr · amplr a z ita
adducit ham rõnẽ qz ita sũ hũido ũ p^r mo
ram · s h · i · aq z hũidũ ẽ q ocurrit ita · si · n ·
ꝓ aufert hũidũ ex ipa ita decidit sup ita
mixtũ · p g^o cũ ita aq i surgit i oi mixto
o d a p ma rõm de aq ab hac fa i hoc dicit
qz p^o simpr argunt ad gnonẽ mixti ocurrẽ
aq ad hoc q mixtũ sic bũ q pactũ z bũ ita
h a rõ fa argunt ꝓ spalie ee pte ita q sũ h
hũido ũ p^r sbsl sbsistẽ z ee q pacta · // Sl o d
q hũidũ aereũ · i mixtũ ita ñ solidat cũ
n^o facit ee q pactũ · h mag^r ex spirat ab ipa
restrie g^o i hũidũ aqũ · // Deinde cũ dr ·
aer a ignis · dr ad gnonẽ istorũ ocurrẽ ignẽ
z aerẽ dicens · q aer z ignis ocurrũt ad
gnonẽ calidũ · qñ sl q ita ita z aq · ita · n · ẽ

ñ sufficiunt

que

gria aeri · aq; vo ignis · ut q; sbam sbe ee gram
si g; gnones se ex gnis & mse immutis alta
exima gnior ut tra & aq; nce ei eis i ee alta
exima videl; ignis et aere q; pp iorigpos
to erit oia sumpsia cor · i · oia ela · slo
a' q; dr ut q; sbam sbe ee gria · qr p oem
mo m ñ repre ro gne tal & sba · ut p hzi ex
v · p hicor e tu bna bor claudit pua co al
ti · maior a' & mior gnetal rahu for i nos
cescit nob · p ut qh ees segre eis mag & mu
n gnare ad iuce · // slo p q qr mutu ñ
dz hie q; ees elor ire sis & excellentes · sz
dz eas hie mutas & depatas · sdo ñ sufficia
ut ela fgida ad q pone mutu · ut q curat
l ela calida q tepatea fgidie ilor & so
la g tra & aq; si fiet mutio · sz; reqrit
aer · q tepant excellicias tre e fiat &
req rit i ignis · q tepans excellicias
aq ad q hz gne ee · // Vende cu dr · testi
ficari a' vf · p bar q dicat p qd esse in
ut p ea q videm i mutuo a' e duo q si
tre videl: alumita & id q e ro alendi ·
duo g facit · s q dicit p bar ibetis q · n ·
p bar hoc ex upo alumino · so ex rone ale
di i · qm a' sa i · qm a' e mutu · // Dicit
g q mutu vni e q vf testificari
ad mutione q curat oia ela · oia · n · eis
ex eis mutu & se sz; mutu ex mutis
ex qbus ex oib; elis · g se ex oib; elis
q p p loeu amor · na vnt mutu vno
so lo elor p plante q vnt mutu sola aq
mutte tu mtis q mutte aq mutu tra
sdo rustici tepeat irrigare platas mso
ees sint · sunt eu aq ut ut ana lea sup
mtoetes aq sic humdo · s · n · sz sola aq
mutedo plte fruk adpnedo eis sunt
sepera · // Vende eu dr · qm a' e mutu
p bar ibetis ex ex q ees ro alendi ·
dicens q mutu hz rone m · a · ro m
dendi e for & sper quieta m ro · n · mu
endi e for q ex calore digente quit ad
se eibu calor g & ro alendi q q cordat ap
petib; · q rona le e solu ignis de mio si
phetu corpor ex tunc gnator mutu so
lus · n · ignis maxie mute · q eo maxie
humdat calor · q sic phoes dnt sol ignis
maxie e spei · i · e maxie for q p q n
nat e fri · ad eiumu · n · ad eos tpenciad
eos · & q vnq q mutu e fri ad regione
sua upi · eu for & spes oim i sit i eis · i · in
celo · q celu e maxie forte ignis q e na
e fri ad celu multu principabit de for &
eus supplear ro q q mutu ag gnt i se
m & for · q mutu ñ solu q stat ex elis
fgidis q sp qi ñba · g q stat ex calidis
q sp qi for ha · slo a' hac duas rones sic
se hze · q prima ro de mutuo mag argu
mita q stare ex elis · fgidis · argumen
plantas q stare ex aq & tra · q ñ mutu so
la aq · sz; mutu aq mixti tre · sa ro sa.

mag argumt ea q mutu q stare ex elis
calidis · q calor maxie e ro alendi · ut g si
at mutuo ñ sufficit q q curat g mutuum
g; reqrit i calor & spes quiteus ignis · p
q cor ista mucta ex oib; elis q stat · q q
g gnt i se ea ela calidi q fgida · p ss; a' ali
q m ex q; dcuz rom q cludi h cor mucta q
stare ex elis oib; · unde cu sit sup ee effi
cacio q cludit i tertiu · // slo & q sic mu
tu p plantu i se tra · solu u aq solu sz req
rit i mutio tre & aq sic ro mutendi ñ est
calor ignis solu n calor aeris sol sz req ri
t i ut q calor · calor · n · ignis i occurrit · q
e maxie for calor a' aeris q e mutu ppter
corrupt vice · sunt · n · hi calor iquo vi
dem vita q sustet i hmdo q vita q sz sustet
i calido & hmdo · g ad q pone plantay q cur
rit oia ela sibi respiciu mutuum ea
& id q e ro mutendi & sic plante q stat ex
oib; elis · sic & oia mucta ex oib; elis q stat
slo & q dicit stem & for in omu e i tum ·
solu · n · q tmat sua actuor & passuor
e q oia for i q in ilcute ei effice oia for
sz; mtis q sta · // Vltio epylogat dicens q
dcu e q oia ost mucta se q structa ex oib;
simplicib; corpb; · ex oib; elis ·

9 Via vo se qd gria bhate · // ut dicetur
i hoc libro ra se pcipe tetada videl;
de gione & corrupcone de u quator g
guatoz & corpoz & de caus & de pnciplis
gionis & corpocis · expedit tis dnab; pcib;
q i p libro detiati sunt de gione & corp
cis & de alis multis sigficib; · sup vo
fi libri actu sunt de u guatoz & corpoz
ut de gione olor & elator q ñ sz gnant
& corpnt · in hac vetia ptte h opus aggdi
phis tenu i tetu p u le q detiat de caus & pn
cipiis gionis & corpcionis · cc q duo sunt
q p q gnantur se ad dicedu · so exesaf de tre
tor · se · n · & mio · Vnt g q q se q da cor
gnabla & corp lia & gno & corp o eis q se ee
medu locu ut hus q se i sua actuor & pas
suor · sdo dd e sumpt de oi gione & o dd
e q; q se pt elor · s guator · q facit i
sprequem si g stria · si qi · ut eu reqrit
neg eu & tep acripiem p q sidacon
de vlib; pncipus · // slo a' q ulte hb i li
bri phicor & i · ce · & m · ut sup dicedu
q; p tractatus e i hocem · hb sagit de oi
mobili u ad hsse hbu sp tat dirte de cio
re de caus · vlt ois mot · sz vlt de caus alio
mot & aliq mobile ñ e i o eus tetue
i hoc libro · sdo phis sigtur aut q q da cor
se gnabla & q gno e solu i hus q se ee me
dia & q se sua actuor & passuor · sdo i hoc
libro p dicit vlt de pncipiis oim guator
slo & q hz o sidacd h libru sic q pcla ric
p · celi & m · & lib phicor e cui qi ulis & qis
p alior · sdo aut q sore nces hus o sidacdes
vlt hebun · ut ad singlaria · i · ad sigla

ut sit praelaret quid a corpore aliquo liquor. // Verum de eis dicit. Sed si ut mio. et sic quod dicitur. // ad
quod quidem ita non dicit quia cum gravionis et corporalis sit
ni et ipsi fortes et efficientes. sed de ni et fortes dicitur
eis in praedicabili capitis. Sed hic principium tre
dicit in de qualibus ita gravionis et corporalis sed de ef
ficientes. dicit quod praeter ea esse principia
gravionis et corporalis videlicet minus fortium et ef
ficiens. Bo spiritus et caput dictare de eis efficien
tes i. Si hinc quod sufficiens. eo primo dicit
sed quidem ut ita dicit. Sed ut ni quod. pro ipso
ro cal. si cor gravia et corporalia sed quod aqua
longius. primitus cor sicut celestia et primaeva
gravia et mio sed ea et ipsum primum quae
gravibus et in sempiternis et primis. hoc. in. primo
h. n. e ut ni. h. a ut fortes et a. ad hunc
cis existere. efficientes. dicit. quod ni et fortes abscq effici
ente ii sed sunt ei ad gravia
sic in primis. i. celestibus ii sufficiunt ad mo
ved ni et fortes sui motores. // Sed quod gravio et
cis mov ad formam sunt origine et motu
ad vbi. Sed cis tal mov habet analogiam ad
motum localem et quae esset est simpliciter sua
ca primi quae currit ad motum localem et currit
ad gravem ad motum a localem quae currit i. ni
quae et primi magiari in ni vermoti. i. in ve quod mo
quae eludit quae ione intentam. videlicet gravia esse ni
lia et eludo quae eos ca e ni et cas eos esse for
ma et efficiens. dicens. Sed quod hi se habent ut ni e
ca gravibus et quae fortes et spes e id est gra est ni
et quae hi. s. fortes ut dicit so methaec. quae quae currit i
fortes. quae quae e libum mov e ad actu. po. n. pa
et ni primum in se quidata ut esse libita motui
et tussimutaedum ut sunt probabat id quod quae
i efficiens. quae et ve motam hic motores et sic
hi ita primi. ni fortes et efficiens quae tum ad motum
localem. in to magis quae currit ad motum gravio
nis cum gravio psuppuat motum sed situm et esse
gravile sit mobile sum motum. // Verum de
eis dicit. ut ni quod. probat hoc id. alia via et in.
quae ad esse gravium quae tum i. ni et p ni nam probat
quae quae currit fortes et efficiens sunt de a tale in
quae esse et ne esse hic ni nam prae sin et sed in lia -
gravia posse esse et ne esse gravia sed ni lia. in hac a to
ne sic procedit. quae quae tangit id quod sent nis maio
ris. Bo potest quod dicione ex quod hic nimior. eo quod
eludit in se tu. Ba i. hi quod. n. cria i. sed quae ut
ni. potest quod vim maioris dicens id quae se habet ut
ni ea gravibus quae plene esse et ne esse quae. n.
p esse et ne esse habet ni nam. // Verum de eis dicit. hi quod. n.
potest quidam dicione. si hic nimior dicens quae hi
n. quod ex necessitate sed ut ecia et horum ecinor. hi i
pole et ne esse. hi a. in pole est esse necim. n. usat esse
id quae i pole e alie se habe. pp quae necia sed ta i pole
exnecia quae immutabili. ecia. quia vo sed media
se usi quae ut ea quae e pole esse et ne esse. na hi e gra
bile corrupti le quia quod e. quia a hoc. s. hi gra
bile esse. quae pp necim est gravione et corrupcione
ed esse pole eo et ne esse. sunt a hi minor principal ro
nis. videlicet quae gravia ne pole esse et ne esse. // Verum

de eis dicit. id quae ut ni. deludit quae esse intentam videlicet gra
bilia esse ni et deludendo quae eos ca e ni or eis eos
esse fortes et efficiens dicens. sed quae hi quae se habent ut ni
e ca gravibus et quae fortes et spes e id est gravia et ni et quae
h. s. fortes ro vnio quae sibe. si sup. ni e ca gravi
bus. fortes pp quae e ni et ca e id quae ni sit. erit et ca
gravium talium et si ni et fortes sed ca ut gravium
or ad eo ceu primum. si efficiens. quae omnis ratio phi
losophiae quae nulli eos de ca efficiente dicit sunt mone
cetii ut exquisitum. // Sed quod quae primi et ca gravi
ni vnum sed duo. alium ni. alio ni. nim. et alio ni
vel ni. n. et fortes sed hi primi ictusecta et se facium
ad esse rei. primo a sed primi ictusecta quae utari pe. si
ni facit ad esse rei se. si quae accus finis vo et effi
ciens sed ca extusecte et manetes. alius cum et alio
quae efficiens movet ape finis methodice ut sup
ostium sunt. si quae accipiam primi ictu ca se fa
cta ad esse gravium. sic sed duo ni et fortes. si vo
cum principius ictusecis se facetur ad esse quum
ent ca extusecte movetes ape sic gravium
sed ca primi ni fortes et efficiens. tamis. n. sed tales cas
quae ut ni potest. quae ni movet ape ut de cum
e primi ut sed ca dupr pot accipi vno mo accipi
ne hi et alio mo ibi. // Verum de eis dicit. Si hinc quod
sufficiens. incipit spiali inquiro de causis effi
ciente gravionis et corruptionis. esse quae duo facit
quae dicit de hi ca quae opione alio. Bo pp a
i. nob a et vlr. eo primo duo facit. quae pro ante alio
or opiones. Bo eas pp bat i. ueuv a dicit hi
esse primo duo facit sed quae esse hoc duas opiones i
pot. Ba i. hi a ipam ni. pot a pro opione
plonis dicens. quae hi. s. plato et sui sed esse et ita
malut nim spes. i. nim videat sui videas esse suf
ficiens cum ad gravia. i. ad hi ut gravio fiet quod
socrates. i. plato dicit in fedone. i. in libro illo
et. n. ipse. s. plato ictanus alius quod in ponebat ide
as sui in dicetabi. suppon. n. plato quae sed duo
gravium quae hi quod se habet ut spes et formae
hi a sed ni lia et principalia spes ita sum ipsum vnum
quae dicit esse sum spem et dicit gravia sed sperem conue
spei et corpi sum rectione. i. sed abstione spei quae
quae. n. e ut dicebat esse ydea et quae corpi pam
e hoc. quae ydea pdit quae pp si hoc e in ydea ut
existimat plonici quae spes ydeas esse ca
cis gravionis et corruptionis. // Sed quod plone eo
dusse ydea et unum quae dicebat perciperare ideam
esse sufficiente cum gravione absque alia ca effici

Sed et ut ad intelligendum de primo plotinus quod idea
est principium essendi. idem enim. sed quia res
separata et abstracta ab omni materia. sicut. n. omnia hic in fiora
reduguntur in superceleste omni et omnia sublunaria omni reduguntur in inferiorem primum. et quod quidquid hic in fiori gene
rationem accipiat esse et formam primitus primum motorem
per quem fit ad generationem et hic entis et quia quidquid a
genere agit per modum naturae sive quod dicimus sicut ignis a
intellectual agit intellendo sicut ignis quem non ignis
agit ignendo nisi quatenus a deo intellendo per se opera
ri ad productionem et hic entis id habet in se formas et
ideas omnium entium sicut possunt esse ideas in
per eam et nisi possunt per hanc ideas plurare deorum.
Sed possunt esse in uno et in uno per primum quod ad
hoc nimiale dicitur. sicut quidam mercator. i. ex. me
et tu. sunt illo capito. nisi quod nisi indigeni
quia sunt idee et forte negando ideas plotinus. proprie
ideas et formas in primo motore. unde. n. quod formae
hic in fiori reducte requirunt modum et mensuram ex
distantiis stellarum et aliorum omnium hic primum ab
ante intellectum ipsi dei quasi sic et gethudo ibi
dem quia omnis approbet et formae. quia sed in primo
nisi sed actu in ipso motore. hac autem approbet et formas
ideas applicare possimus. Sed et ut magis ut
magis appareat etiam plotinus quod sic in decadibus
primis libri dicebat plotinus et. xv. nisi quod philo
phari finit. ax. n. ex sensibilibus intelli
gere. plotinus vero sapiens ab intelligibilibus volunt
ad hanc nisi ita descendere idem sic videbat apud su
ellectum. sic edidit esse in rem. videbat. n. quod
quidem et ulte posset intelligi et intellectus praeclaribus
edidit sic esse in rem. idem possunt ideas separatas
actu existere quod dicit esse ubique et quidem esse ubique
sensibilium. rursus quod videbat hac rationes rationes
et intellectum differre. edidit quod sic esset in re. quod apud di
xit eas regi esse distinctas. idem enim in primo enim tal
diversitas esse diversitas possit esse sit simpliciter in mente sicut
dicit possunt hae ideas poni in uno modo
re primo et in uno modo. et hae ideas possunt plures
esse deos et possunt ordine esse sub ordine ideas
ut sic dicit ideae et dicit quidem reduntur in
quidem unum et unitatis. sic omnis diversitas in ipsum
reducebatur in unum deum primum quod dixit esse esse
unum et unitatis. per quod plotinus possunt
ideas et quod dixit eas esse plures et realiter distinctas
et quod ordine possunt in omnibus. aug. nisi
quod libro. lxxxiii. octaginta et tribus quomodo
capito de ideis uterque excusare plotinum hac
ideas possuisse in mente dicunt. vel quia pervenerunt
ad nos de plotino et ut aliqui possit ma
gis sapiunt quam. idem vita quam suum exercuit ut
quidam exponit philosophia ab ax. et dicit.
Verum est dicere. hic quam nisi. potest sed opinion
dicens quod hic. n. alii negabant eam efficiente
posuisse. n. ipsam nisi esse sufficientem primum
motum. sed ab hac ut dicunt esse motum et eum
tacendum verum.

n Et quia quidam bene. Posita opinionibus ne
gantium eam efficiente. in parte ista ipsum eas

et duo facit. quia primum quod neque idem omnibus bonis
et omnibus quod dicit. sicut. n. sed eae. et quod
duo facit. quia primum ipsum quod pertinebat
ideas esse sufficientes primum effectivum motum
et ipsum opinione illorum dicentium esse primum
effectivum et ut. sicut. n. primus qui dixit
idem duas et duas rationes addunt quod plotinus
sa. quia quidam. Dicit quod si sit species
et ideae eae motus. quia non sit et omnium motum
et ideae et quidem sit motus. sed et omnium species
et ideae et publicae sit erit sit motus. et
n. idea ignis et non potest principare et
suscipere formam ignis stati erit motus ignis
erit quod actu ignis quod potest esse ignis et
quod potest motum stationis motus. videmus
autem omnia ad secundum. n. sit potest motum
stati motus. Dubitant forte assi. hinc
rationes efficaciam in hac. nam quomodo sit idea
et non potest suscipere idea similitudinem et pri
cipere idea in eis hoc erit motus. quia
forte non in erit disposita. actu. n. actuorum
sed et in passione et disposito. ad hoc dici
potest quod sufficit hinc rationes esse quod plotinus. n.
placuit naturae ideas et principia sufficiunt
ad motum negantur. eum alia causa efficiens
nam. cum. n. disponit sic quod agens et disposito re
quirit ad motum. sic sufficit idea et non ut
fiat motus vel non se ipsam disponet vel ipsam
nuet idea quae inducit formam disponit nisi. nisi
quod potest motum stati motus. quia. quia
formis vel libri sed phili id est disponens non
et inducens formam ignis. n. cum motum ignis
disponit nisi ad separationem ipse forte. ad
motum idea quae inducit formam disponet non et sic
idem quod. Videtur forte dubitare assi. quia non
quod erunt actus et non erunt disposita. ut requi
rit actum agentis quod fiat motus. requirit. n. ut
hoc debita appetitum agentis ad patientem et
debita praeter ea quae non curentur non
fit actum et passio et non suscipit formam quae
aptam natam ei suscipere. ad hoc dici potest
quod in agentibus corporalibus ut tangebat arguendo
ut fiat actum et passio. sed requirit debita app
titum agentis ad patientem. ita quod ignis in hyl
pannum non oburit stupam in seli alia. idem a
nullo sed. et motum locale. non motum magis et app
titum quod est in una parte orbis. quod est alia vero
motum erit ut patiens ignem ignitum. et idem
ignis quod motum fit ignis esse ignis et
motum ad sensum. Vel potest dubitare
assi quod non plotinus negasse eam efficiente. non
potest idem primum effectivum motum. ad
hoc quod dicit plotinus ideas posuisse esse sper
et quidem rem et quod est reducere ad eam
formale. propter dicit negasse eam efficiente. quia
non possunt ipsam esse alia a quidem et a forma
sunt. n. efficiens et forma. quia idem in uno
quod. n. inducit formam in hac non vel in hoc perci
pabili nequit erit quod ideas illi in quod inducit

suas similitudines et formas primo tunc ut p. i. vii. metaph.
ponebat ydeas esse quantes illorum principalium
ad quas generationes faciebat. Videtur forte dubitaret
ar. an tenendum esse primum principalium sui
ipsius et ipsum ut ar. in. vii. primo posuisset ydeas esse principalium
principalium sui cum non sufficere ad generationem negasset
actionem principalium agentium et cum negasset se
sui. et negasset ignem calefacere per se esse calefactibile. dicit ar primo nec esse negasse se sui
non videtur esse. Ad hoc ar dicit quod id est
dicere ad et dicit id ad quod hoc sequitur. sunt ydee sed
cum generantur et producunt suas similitudines in
illum principalium non de necessitate requiritur alia
agentia. quia. n. agens non producit similitudinem sui
nisi in passum nisi habet esse quod ipsum et
sic agentis non superat resistentia passi. primum
ar. s. appropinquando sibi sicut vult quantum et
eo quod determinat ad spiritalem locum. et vo ut quod agit
non licet passum quantum agentem. quia non habet omnem
rationem actionis. ut si calidum per se esset passivum non
calefaciet et non quantum passum ad se. hoc est quia est
simpliciter calidum et non habet omnem rationem caloris. sed
si esset aliquid calefaciens quantum ipse omnem
rationem calidum. id est calefacientis superaret. ydee
quod quia ponunt nisi quod esse non magis agent in vna
per vnitatem quam alia. rursus quia ponunt quod
tarent abstinere et separare habent omnem rationem
calidum. ut si esset calor separatus haec omnem ratio
nem caloris. ydea quod ignis quia est ignis separa
et habet omnem rationem ignis et vel ignibile
superabit. sic ydee sed per essentiam principium
non nisi alia agentia quantum habent principium.
Verum cum dicit. amplius ar inquirendum. adducit tam
rationem quod plures dicunt. quia multa
cialiter. medicus. n. facit sanitatem in corpore et
doctor facit doctrinam in anima. et hoc quod sanitas
ipsa et doctrina et utrique principaliter. ut
inter corpus et animam quia non nisi principaliter. nisi
quia ibi causa efficiens. ut doctor et medicus
sint quod principaliter et principalius. ut
per ydeam et principaliter efficiens et operans. ut
per ipsum operantis inducitur forma in rem. Verum
de cum dicit. si ar unum. et secundum opinionem et
duo facit. quia primo operatur causa ad primum. vo ipsum
ipsum ibi. sed cum nec hu. Vicit quod si aliquis inquit
unum quantum ipsum motum. i. ipsum hoc quod est motum
et cum mutacionem quietis. sic loquitur dicere ut
quia nihil. quod dicetur ita sic primo dicebat. alcaic
n. et consortius magis est cum quod ydea
separata quantum nihil cum mutacioni est quietis. nisi
ar. sum assuetus dicere esse id efficiens quod est
primum motum et cum mutacionis. sed sicut in hus quod
aliis et in hus quod ab arte quod est mutatus hic ro
nem essentiam primo quod non sunt loquentes nisi non
artificialiter. quia ponunt ydeas esse causas essentia
nas. quod non faciunt ad motum nec ad generationem
nisi et aliquid unum est primum et causa motum. magis quod tili
loquitur ponentes unum esse causam primum quod ydeam.
sed quod ponentes unum esse aliquid unum causa et primum ipsum

accidentium quod sit in ipso. atque primum quod ponebat
unum esse contrarium quia contrarium est aliquid nihil causa primum omnium
causarum accidentium quod sunt in ipso aliquid nihil. loquebantur
nihil ponendo unum esse primum et causam motum.
Verum de cum dicit. sed cum non hu. ipsum hanc opinionem
non facit. quia ipsum ipsum quantum negabat
vel causam efficientem. vo vero quantum negabat effi
cientem primam. amplius ar et post. Vicit quod non hu dum
iuste. i. recte. ut hic alia hanc quia non quantum
et motum. maius ar et facit esse aliquid potentiam. quia
cum ad primum actuum in passivum. ut est ar hoc
sunt quod quantum arte et ut. primum. n. aliquid in quantum et
sempiternum ar. sed agens aliquid in le hoc quod facit
non ipsum ignem quantum et se lectum. sed ars operatur
hoc. cum quod efficiens sit principalior cum quod non
ipsum hoc quod hu in dum rete deliquit. n. et aus hunc
cum principalior. aubinus cum efficiente et primum
actuum et primum aus hunc formam et quod est esse. quia
quod est actu et quod agit agit per formam et ut hic
esse. Dubitaret forte ar quia atque primum ponendo unum esse primum
et essentium. in negabat formam
et esse. cum ponunt unum esse corporis et dicunt eam esse
ad actum. Ad hoc ar dicit quod quod non et primum
est atque primum unum esse ad actum in cum ponebat
est unum esse actu. i. quod dicit et quantum. aliquid. n.
sit actu aliquid cum ipsum est. cum quod non agat
et quantum ipsum ignem quod est actum ignem et est
potentia lectum. in sit actu lectum quod est quod artificialiter
in primum actuum artis. sed aliquid quod non sit actu
aliquid. quia est potentia ar. quod est quod in le non fiet actu ar in
agens in le et primum actuum non. sed in sufficiebat primum unum esse sic actu. in ulterius hoc po
nunt cum efficiente. Verum de cum dicit. amplius ar
et post. ipsum hanc opinionem primum non negabat cum
efficientem principalem. ad evidentiam notandum
quod quia modo est agens per stationem patientem et efficiens
est per stationem unius. ut potest hic et esse
de aia. et efficiens est principalis cum primum. Ubi primum
quia efficiens est ordo quod unum efficiens est
principalius alio ut sunt celestia in agendo principa
liora. sicut ignis in inferioribus negare cum principa
lem primum intelligi dupliciter. per primum et sic est negare
omnem cum efficientem. vel primum negari cum principa
in agendo et sic negare primum est negare
agens primum et in vel omne efficiens. Sed
et quod ponit unum esse sufficiens primum actuum
generis dupliciter primum intelligi. primo quod non sempiternum
facit actum ut quod aliquid esse se ipsum faciat ar
et quod hoc potest negare omnem cum efficientem
et dicit negare cum principalem primum ut est effi
ciens principalis cum dicit. huic ar modo ipsum ro
fecit. quia sic dicentes primum passivum quod hic arte
bunt quod agunt et quod movent quod est in generis vo
nisi primum intelligi dicit primum. ut dicamus unum esse ta
le primum quia in fiorum est quod sicut in celi suffi
cit ad generationem absque ulterius celestis. hunc
quod modum ponendi ipsi primum esse quod
duo facit. quia primum potest istum modum. vo ipsum
ipsum. sed. vel ar et signis. Vicit quod ar primum
nisi intelligentes primum ydeam attribuit primum.

intuices actuales et passiuas. cor. p. est geniant. val
de organice. dicebat. u. q. cor. h. fiora p. intu
ices actuales et passiuas. si p. qda. mistia sufficiet
causabit gnone absq. suo agere pp. q. auferebat
ea cum q. f. spem et fortit. i. cor. celeste q. e. agit
principale et e. fortior et actiu. p. gnonis rex. in
quit. n. q. inaniu. e. cahdu. se gerere et frigidu. g
gere et alior. vnu. q. q. illor. i. fior. cor. p. or
hoc qde. facere. hoc a. pan. et hmt g. cor. br. et p
b. i. p. has intuices absq. auxilio sp. celestis cor
pis dnt. ora. gnan. et cor. p. i. Vende cu
dr. videt. a. et ignis. i. p. bat. pone. p. dcam et
duo facit. f. q. dup. ea. i. p. bat. hoc i. amp.
vo sile. Vnat g. q. ignis q. e. maxie actiu.
videt. ipe. pan. mot. a. sp. ora. agere ura. sp.
celesti cor. sig. maxie actiua. i. h. i. fiora
n. sufficiunt ad gnandu. sui. supiora et p. ci. age
re. multo mag. alia. n. sufficiet. Vende cu
dicit. amp. vo sile. p. dit. fam. rone. dicet
q. sic logtes. faciunt sile. ad. ut. sig. serre
et vnu. aliq. alu. instrior. arbitrat. cum cor
q. gnant. p. ea. uere. e. n. aliq. artifice ser
rare et secare. dicit. ligni. p. sarra et aliq.
i. cadere. or. coesis et ostrui. artificiatu et
q. dem. e. i. artificiabiliter. i. tellurdu. e. sicut. in
alis. i. i. libr. sic. n. i. stra. artis. n. monet
se ipa. ut. faciat. op. artis. q. sarra. n. se
cat. sui. secare. nc. securis. i. cadit. sui. i. cadere
re. sic. h. i. fiora. q. sic. i. stra. sic. celestis. cor
n. gnant. nc. faciunt op. nc. sui. ictuis. et. i.
nu. ignis. q. e. maxie actiu. i. e. ela. prior
e. sui. ictuis. celesti. q. i. stra. sui. arte. sed
sbdit. q. ela. si. ignis. q. maxie. facit. et. mo
uet. sz. quo. mouet. n. videt. motu. n.
i. ictuis. sic. celestis. cor. q. n. sui. ea. motu
deti. q. organa. sup. sui. ictuis. artis. sed. a.
q. calor. ignis. n. sufficit. ad gnone. alii. et. pla
cat. ut. et. alia. rex. gnabilii. sui. calore. cele
sti. sino. tal. calor. ignis. mag. videt. corpo
res. q. gnare. cal. ut. quintator. dr. i. xii. me
sed. ignis. sui. ictuis. celesti. e. deior. organis
sui. arte. q. organa. sui. ictuis. artis. et. si. no
gnant. re. artificiale. n. cu. corpus. ea.
calor. vo. ignis. sui. calore. celesti. cu. hoc
q. n. gnat. corpus. et. hoc. nu. i. tellit. et. exp.
hic. certu. quintator. possumus. cu. dice. alis
et. fortes. melius. q. ignis. sui. ictuis. celesti. e
deior. et. mag. actiu. q. sarra. sui. ictuis
artis. q. ignis. n. hat. aliq. actu. nc. aliq. fo
rtu. q. n. acquirit. i. ictuis. sic. celestis. cor
pis. ipa. n. fort. ab. ar. i. dicit. i. ut. ei. medi
ate. celo. sarra. cu. hat. aliq. actu. et. aliq. fo
rtu. q. n. hat. ab. arte. cu. ars. n. i. dicat
n. accidentale. fortu. remanet. g. sarra ma
g. q. i. actu. si. auferet. oem. fortu. q. hat. ab
arte. q. remanet. ignis. si. auferet. oem
fortu. q. hat. ictuis. celesti.

Obiis. et. ulr. p. dcm. e. et. p. q. phi
detiant. de. ea. efficiente. gnonis. fm
opione. aliorum. nuper. ista. detiat. de hi

ea. f. opione. pp. a. vm. q. gno. e. perpetua. f.
ipm. sed. assigt. eam. effectua. perpetuam
gnonis. Vnde. a. si. pt. idual. q. p. assi
gt. hi. cum. gnonis. perpetue. f. o. o. p. q. mo
du. gno. perpetue. i. qm. a. ignime. motus
ad eundem. pme. pnt. notad. q. omne. mo
uens. et. omne. mouens. agens. ile. agit. pp. finem
et. sp. actio. i. tellie. et. media. i. agens. et. actu
et. mo. cu. i. tellie. et. media. i. mouens. et. mo
tu. ut. p. hi. ex. v. metha. nutrib. g.
efficiendi. et. ea. g. sidere. i. agens. actione et
finem. pp. q. agit. g. i. mo. cone. et. mouens. mo
tu. et. finis. pp. q. mouet. pp. q. i. assigilando. cum
gnonis. perpetue. ea. facit. q. p. assigt. h. cum
extre. mot. f. o. extre. mouentis. f. a. i. sp.
vo. ut. dcm. e. ea. i. qm. a. nce. e. ee. et. pm.
duo. facit. q. p. o. illa. cone. celeste. et. motu
locale. ee. h. cum. f. o. q. mot. celestes. sp.
inti. benat. q. mot. celestis. e. tal. ca. f. a.
qm. a. suppoitu. e. et. pm. duo. facit. q. p. qu
mat. dca. dice. dis. f. o. exsecs. de. i. tento. f. a.
amp. vo. qm. dr. g. q. nob. i. a. nob. p. i. in
libro. phicor. dcm. e. de. cis. et. p. ncipius. in. li
br. ulr. et. mir. i. h. libro. detiatu. e. de. ui. et. fort
q. sic. p. ia. gnabilii. restat. g. dice. de. ea. efficie
gnonis. et. corpedis. sed. a. q. i. libro. phicor
et. i. h. libro. detiatu. e. de. ui. et. fort. q. sic. p. ia
gnonis. et. corpedis. sz. ibi. detiatu. est. de
cabiliter. mag. ulie. et. fort. h. a. mag. de. cedo
i. stra. li. n. e. n. i. gnis. diuisos. detiare. de
eis. sb. alia. et. a. rone. Vende cu dr. amp.
vo. qm. exsecs. de. secto. et. dno. facit. q. p.
pnit. q. i. cedit. f. o. p. bat. pnitu. i. sil. a. ul.
dicit. q. denitatu. est. qm. mot. f. allaco. ne. est. pe
tu. et. q. on. sui. est. q. pp. et. tua. est. tal. mutaco. nce
est. entib. hus. i. entib. motib. celestib. q. sic
pp. et. gnone. ptue. i. pp. et. a. allaco. n.
celestis. et. mot. cel. aris. facit. gnone. actuali
q. adducit. et. abducit. gnans. i. sole. sol. n. cu
adducit. et. cu. acced. ad. nos. causat. gnone.
cu. vo. abducit. i. cu. recedit. cat. corrupone.
Vende cu dr. sil. a. ul. p. bat. q. dicat. videli
allaco. cu. celeste. e. pma. tus. mutaco. in. et. e.
causa. gnonis. et. n. eo. dicens. q. sil. cu. dcis.
ul. est. qm. p. ora. bu. dcm. sic. q. pma. cus. muta
conu. dd. m. est. e. allaco. sz. n. cus. mutaco. m
ulcu. i. rona. bli. eus. e. cum. n. entis. gnonis
i. n. entis. gnabli. q. n. eus. e. cum. entis. sz. q.
fe. qde. i. celu. q. mouet. motu. locali. est
sui. h. rone. entis. cu. sic. sp. Q. a. gnone
qi. n. est. pp. q. allaco. celestis. e. p. or. gnaco
et. e. ea. ei. n. eo. Vende cu dr. qm. a. suppo
tu. est. q. dicat. allaco. celestem. e. cau
sam. gnonis. et. corpedis. in. uestigiat. q. cele
stis. allaco. e. tal. causa. et. q. dno. facit. q.
p. pnit. q. causa. gnonis. et. corpedis. dr. h. e
i. se. aliq. diuisitare. et. aliq. gnare. et. f. o. et
hoc. ostendit. allaco. pma. n. e. h. cum. sz
allaco. one. o. h. q. et. h. f. a. i. sed. q. n. pma. alla
co. Vnat g. q. suppoitu. e. h. sup. et. de. mtaciu

emanuel

Gracioso
Magnificio

sunt p̄ⁿ. q̄ reb; eius ꝓpetua ⁊ grima gnio ⁊ corrup
In p̄ⁿ. ii. libro demōstratū fuit gnionē esse ge
nerā ⁊ ꝓpetuā ex pte p̄ncipij ipsi. q̄ gnio vnū
corrup alterius ⁊ eōⁿ. ij. a' ex pte p̄ncipij efficientis ē
hoc suppositū. q̄ nō ē ad hoc sufficiēs ꝓbatio.
Dicim. ii. cām gnionis esse allacōnē. Si ui. q̄dē qm
allacōnē entre vna. i. vnū corpi. ū gtingit fl̄ ā
to. i. gnionē ⁊ corruptōm. q̄ cāla ḡra sl̄. id'.
ii. silr se hūt sp idē ī actū ē facē. q̄ et allacōnē
silr se hūt. aut sp erit gnio aut sp corrupcō.
sliq̄ tū et ut ꝓ. q̄. ⁊ aut ē aut ē mot' ut' cos ⁊ ij
mot' ḡziosi aut allacōe. aū ī eqlitate si d; ē gnio
mot' ḡziosi aut allacōe. aū ī eqlitate si d; ē gnio
corrupcō. q̄ ḡziosi ḡra ē cā. / sl̄d' autē q̄ d' mo
⁊ inqlimitosi a' allacōe a' ī eqlitate. q̄ mot' loca
lis ḡnerē dup' p' ꝓnm cā gnionis ⁊ corrupcō
mis. p̄ q̄ sunt diuse allacōes ⁊ diuisi mot' q̄ui
cuiset gnionē. ali' vo corrupcōm. so pōt hoc
ꝓnm silr vi ⁊ id' mot' ⁊ cū sit ī eqlitate hūs diuisita
tē ī ꝓtes cui' modi ē mot' solis ī oblīq' cēlo. q̄
p' nūi est nec hīs. q̄ ī vna ꝓte illi' cēli accedē
ad nos. cū alia vo recedē. / Dubitaret forte
ālī de ꝓtone ꝓpōta. videl; q̄ id' manēs id' ⁊ silr
sp facit id' p̄ sl̄; ii. et id' p̄ma dulcō ut' hoc vi
tate hēt ī oīb; agētib; videl; ut' ab oblīq'
agēte ī variato n' tūs mutato possent ī india
te ꝓgēdi plura ⁊ diuisa. / ad hoc a' dici p' q̄ a
gens dup' ē ūle ⁊ a. ꝓpōto. q̄ a' teneā' sic de h
hoc ī agēte ūli stricte dicet'. sl̄ a' oīnd' est
q̄ nō; q̄l; agens ꝓ ītellēcū variari ad hoc in
mediate ꝓducat multa. q̄ sic declarat' in. ii.
sup' dicebat' q̄l; agens agit ⁊ mod' ut' sue ut
ignis. q̄ ē ut' ignis agit ignicendo. agens vo a
ꝓpōto. q̄ ē ut' intellectual' agit ītellīdo ⁊ intellīdo
do ꝓducit s; ꝓ se loqndo q̄ ītellīdo ꝓducit mul'
ta sufficit q̄ multa ītelligat. ut multa ꝓducē pos
sit. si g' tale agens absq; sui variacōe p' mul'
ta ītellire absq; eo q̄ cū simmutē ꝓcit multa
ꝓducē. si vo ū p' multa ītellire ī cū simmutēcō
cū ū ꝓcit multa ꝓducē. ī variet' ī omne g' in
ītellīs q̄ ꝓdūsis spēs ītelligit multa q̄ ītellēcus
ū p' ꝓse ⁊ ꝓtēte sil' ī fōzti diuisis spēb; si tale a
gens d; ītellīdo ꝓducē multa. d; cū cū simmuta
ri ꝓ diuisas ī fōzedes spēz. s; p̄ma cā q̄ ꝓ vnica
sua sbām ītelligit oīa cū intellīdo ⁊ volēdo ꝓdu
cat ꝓcit sil' multa ꝓducē cū sil' multa ītelligat
immo q̄ q̄l; eius ꝓ sua sbām abs; alio medio in
tellit q̄l; eius ꝓ se ipīn absq; alio medio ꝓcit.
sl̄d'. ii. q̄ cū ītellīcie ū hēat organa. q̄ ut' hūt
man' ut' hūt pedes q̄cq̄ agūt ītellīdo ⁊ volendo
agūt. sīm g' q̄ ꝓ mellēcū sl̄ apte nate agē q̄cq̄
absq; sui variacōe possūt ītellire posl̄ ītellīdo
efficē. s; ī intellīcius ē ordo q̄d'. sl̄ deus cū sit p'
ut' ⁊ sup̄m agit ullo ꝓsuppōto ⁊ ei vnū diuisa ū ē
apta nata obedire q̄ⁿ ad motū ⁊ q̄ⁿ ad fōzm.
Intellīcius vo obedit ut' cōt' q̄ⁿ ad motū locale
ū q̄ⁿ ad fōzm. sl̄ ī. separare ū ꝓ adhibicōnē se
minū ⁊ q̄ūgēdo actua passiuis. ū posl̄ vas fōzes
ī dicē. s; hoc declarare ū ē ꝓsentis spēlacōis.
sufficit a' ad ꝓsēs scire q̄ q̄ de' ītellīdo agit sic'
absq; ḡōi variacōe ꝓ se ipīn absq; medio oīa

ītellit. sic absq; sui mutacōe ꝓ se ipīn ī mu
diate p' oīa ꝓducē. / Vlr' forte dubitar;
ālī. dico q̄ aliq agens ꝓ ꝓpōto possit ī me
diate diuisa ꝓducē. ꝓ. q̄ ꝓ tacta ītuitiv;
agētib; vlr' vitatē ū hēt. vt' ī oīb; agētib;
ūlib; vitatē hēat. ad hoc a' dici p' q̄ agens
ūle agit. ut est ⁊ ut hēt ē sic agens ꝓpōto
agit ut intellīt. sic' g' si agens ꝓpōto d; ꝓ se
⁊ ī mediate diuisa ꝓducē o; q̄ diuisa ītelligat.
sic agens ūle. si d; ī mediate diuisa efficē. o;
q̄ diuisa sit ⁊ q̄ī suo ē diuisitatē hēat. cū g'
ū sit ī g'ens aliq agens ꝓ ītellēcū absq; sui mu
tacōe diuisa ītellire. sit tū ī g'ens aliq agens
absq; sui mutacōe diuisa ē ⁊ hīe ī suo ē diuisi
tatē ꝓ dicā. q̄ id' manens idē ⁊ silr sp facit id'
licet ū hēat vitatē ī oī agēte ꝓpōto. vitatē
tū hēt ī oī agēte ūli. / Vlr' q̄ dato q̄ agens
aliq manens idē possit multa ꝓducē dubita
ri p' vt' ꝓceedend' sit q̄ id' sīm id' sp facit id'.
ad hoc a' dici p' ꝓtōnē ꝓdcām. vlr' ī oī agēte
vitatē hīe. p̄ma. ii. cā ⁊ si manēs ead' ⁊ ū vna
ata diuisa ꝓducit. ꝓducit tū ea ū sīm id'. q̄ ū sp
ead' ydeā. sl̄ ut sīt ꝓ quātatōzē cāge bāt' omnis
forme q̄ sl̄ ꝓ. ī nā p̄ma sl̄ actu ī motore p̄mo
habā' fōzēs ydeas appellare possimus. sp g' alia ⁊ alia
tale fōm sū sīm alia ⁊ alia ydeā de' aliud ⁊ a' ꝓ
ducē p' sicū ē ī ꝓpōle p̄mū p̄ u' ī ītuitū abl' agē
tē ꝓ ī ꝓpōle ē ipīn sīm ead' ydeā ꝓducē
horem ⁊ equū. p̄m. cā sic ꝓducit res ut est ap
ta nata ymitari ab eis. oīa. ii. ī tū sl̄ ꝓ ipīn
mq̄ ꝓtēcipāt ei' ē ⁊ sp q̄ alie ⁊ alie ꝓtēcipāt
ē dmū. alia ⁊ alia rōnē sl̄ odita. rō. ii. ⁊ ydeaq̄
ꝓducē' cēta encia ū ē aliud q̄ dina sbā ut est
ymitabil ab eis ⁊ q̄ diuisa encia diuīo ū ymi
tabil ab eis. sl̄ ī intellīcē diuisa encia ead' rōne
tē' dmū ē ū ē intellīcē diuisa encia ead' rōne
ē ꝓducta. cū g' dicim' q̄ id' silr se hūs sp fa
cit id'. si h silr ī ꝓtat vmitatē rōnis ⁊ vmitatē
p oēm modū vbi est q̄ id' q̄ⁿ sit agēs a
ꝓpōto sīm ead' rōnē ⁊ ydeā. ūq̄ facit diuisa.
si vo h silr ī ꝓtat ī variabilitatē sic ꝓ dcā
ū hēt vlr' vitatē ī agētib; ꝓpōto. q̄ aliq tale
agens ū variatū p' ī mediate diuisa ꝓducē
ex hoc g' patē p' q̄ plicat cātōz aliq' ū redu
cat' ad plicitatē ī causa. cū ūti plēs effectus re
ducūt' ī plēs rōnes ⁊ ī plēs ydeas. q̄ si ūte
dicim' ⁊ ī ꝓ d' ē dūs. ex hoc ⁊ p; q̄ ab p
vno sīm vna rōnē ū ꝓcedt ū vnū. ꝓ q̄ hoz
ē valde abusiu' mod' loqndi. ut cū ī ipis dcis
plōz aliq' vitatē accipiam' dicē possim' q̄
id' silr se hūs sp facit id' silicet dicē ipīn
p̄mū p̄m ut facit pla ū silr se hīe q̄ ū
p ead' silitudē. ū. p ydeā ead'. ū. p ead' rōnē
diuisa ꝓducit. / sl̄d cū q̄ ut saluet' lra plī
sufficit q̄ agens ūle ū possit ꝓducē diuisa
ū in se diuisibile'. Intredū. ii. ei' est. q̄ alia
cōp̄ma ū sit cā gnionis ⁊ corrupcōis. q̄ ē
sp vniformis. s; allacō oblīq' cēli ē tal' cā
s; ut plane p; ī talib; agētib; ūlib; ꝓ se
loqndo ꝓpōdcō q̄ id' silr se hūs sp facit id'
nulla hēt calūpnā. / Verūtē cū dicit.

Sed quia non prima. concludit ex dictis allacionem primam non
esse generationis et corruptionis. Si autem allacionem obliqui celi
esse quia duo facit. quia primo facit quod dicitur esse. Sed quia
quia propter tale allacionem saluari posset generacio et corruptio
ibi. nec enim. Videtur quod allacio prima non sit causa
generationis et corruptionis et ratio est quia allacio illa superior
formalis. Et allacio quod est esse obliqui celi super. est
talis causa quia in hac allacione est duplicitas. In ea. n. genera
tio mensis quia nullus deficit illa allacio et est in eadem duos
motus accessionis. s. et recessionis. qui propter ta
lem diuisitatem generationem et corruptionem causare poterit.
Sed quia in celo distinguitur duo motus. unus est primus
mobilis qui est uniformis et hic motus est super polos in
di sui equinoctialem celum equitis distinctum ab utroque polo
loco quia quia non noscitur singulis primum mobilis appellatur et
iste motus est ab oriente in occidentem et nocte diurnum
quia in die sunt qui lectum. Vlcia. n. Sed est sic mo
ui iste die et nocte quia facitum una nocte iste
reuoluitur et etiam semper. Alius motus qui opponitur
huic est ab occidente in orientem super polos zodiaci quod
distat a polis mundi. p. xxiii. gradus et aliquibus in
uentis celi a secanis quem punctum medium sed equidistantia
ab istis polis est zodiacus quod sic se habet ad
istos polos. Sicut equinoctialis ad polos mundi quia
est in polis zodiacus obliquitur super equinoctialem
et in una parte declinatur ad septentrionem septentrio
nem. In illa vero ad meridiem. Sed hoc a zodiaco et
sol quia pro sua magnitudine et luminositate dicitur esse pre
planetas et habet et dicitur et virtutes. n. planetas et
homines. Quare. n. sydera et planetas est quia est lumen
proprium hominis a quo est. et ideo gratiam hominem et sol
sunt huic a celum sol habet motus duos accessionis
et recessionis. Ita quia a primo capite corporis usque ad pedes
cancri dicitur accedere. et alia vero sed sicut recedere ita
quia tantum est motus accessionis quia est recessionis.
Hoc visio facili patet dicta et dicenda. Deinde
cum dicit. nec enim. si erit. et quia per motum obliqui
celi fiat generatio et corruptio. Et quia duo facit.
quia primo facit quod dicitur. Secundo quia appetunt sensum. t. appetunt a et sensum. Primum
duo facit. quia primo ostendit quia talis motus celaris gene
ratio et corruptio fiat. Secundo ex hoc concludit tempus et ui
tam unius et naturam quod dicitur celo et quod dicitur per polos. Sed
quia tempus et vita. dicit quod si per erit omnia
generatio et corruptio. nec est ad motum. nec si deficiat
et cessaret hec. s. generatio et corruptio. in illo
a motu. et est duo. i. diuali et diuersorum. sic
accessione et recessione nec in generat alem so
lum. quia si esset motus uniformis si esset nec. quia. si
esset alem solum. quia nec solum quia nec solum esset
quod in illo motu obliqui celi est omnium et diu
sicut ipsum quod toti omnium et aliquo motus quia ille motus omnium est si diuersorum nec pre
cedere et absentia. sum recessus et accessus causa est in
omnibus. n. obliquitas illius celi. omnium. n. solem per
obliquitatem celi in quo quia est longe. nec enim recedit
per appetitum cum accedit. Ipso vero solem esse in di
stantia in eqlio. in eqlio erit motus. n. in eqlio motus
et alterabit nos cum per diuisa in eqlio distet a nobis.
quia et si sol in aduentu et in recedendo
et in longe si ad ipsum solem et quia corpus et si in mistoa
ens adueniendo quia et in mistoa ens recedendo corpus
quod corruptum et generatio causa. addit a quia generatio et cor
ruptio quia est per motum et non ut per motum celestis cor
est in terra eqlio. quia motus accessionis enim attribuu
tur generationi et corruptioni. Deinde cum dicit.
quia et tempus. concludit ex dictis ordinem. Sed
esse dicens. quia quia hic motus reducit et motum celi
Sed tempus et vita unius et hominum et mensuram ex re
uolutionibus celi. quia. n. gradabile dicitur hoc. s.
et motus reuolutionum quia omnis est ordo et tempus
et vita mensuratur per motum. i. celum mensura. dicit. n. quia
cia. quia omnia mensuratur quod celum consonancia. sed tum
in omnis res mensuratur et quod mensuratur et quod per motum
Sed huiusmodi motus mensura est huiusmodi
mensura est annus huius a maior quam annus alius a
et mensura minor per motus quam annus. Deinde cum dicit.
appetunt a et sensum. manifestat quod dictum per ea quod secundum
dia huius quod appetit sensum. Videmus. n. quod adueniente
et sole et generatio recedente a est diminuendo et corrupti
Sunt tempus. n. eqlio et alterantur quod. videtur generatio et corruptio
quia motus accessionis eqlio et motus recessionis. Sed
tempus generationis et non celestis et celi eqlio est tempus
corruptionis. appellat hic tempus a generationis tortis in tempus
per quod res pullulat et tendit ad perfectum statum. tempus
vero corruptionis vocatur in quo deficit et tendit
ad corruptionem non sic corruptum vocatur tempus corruptionis. Si a duo tempora licet sint eqlia per non
celestis et celi posset cum si in eqlia per alia et alia dis
tinguere in. Sed videtur quod per diuisionem et eorum ad in
uicem. i. per alia et alia mixtionem generatur multo
ciens in minore tempore corrupti. Sed quia tempus corruptionis
non est tempus generationis. in. n. enim in eqlio et
in eqlio enim non est ead et eqlio diuersa ubi quia nec
et generationes in eqlio et hyas et cicorees hyas a
tardiores et quia quia vinum et corruptum alicui accidit
per generationem hoc alius gratia corruptionem sed alia
corrupta. quia sed alia gratia. Sed a quia omnis o
stellacionis omnis alterat sydera eqlio durare
et per eqlio tempus hic fluentia. sicut tale alterum
hic iupiter cum saturno quietus. quia non hic quietus cum lu
na et quia veloci dissoluitur quietem illa quia hic iupiter
ad luna. eo quia luna omnium planetarum sit uelocior
omnia. quia dissoluitur quietem tonus ad saturnum. quia
quia eorum tarde mouetur et appellatur tarde mo
ui quia tardius cursum complet polum. n. et saturnum mo
ui uelocius luna. licet luna quia sit suum cursum
in minus. saturnus vero in. xxx. annis. quia forte pluuia sicut
et celum saturnum celum luna. quia. xxx. annis unum
mensem. si. n. duo motores per gradum in eqlio bias
in tempus in eqlio. si una pluuia sicut bias. quia tempus
quia mouetur per unum in maiorem uelocius mo
ui origitur. Sed hoc non diuisibiliter per minus planetae. n. Sed quia veloci et tardi per hic motum su
um sic cum quiescunt uelocius et tardius abinuicem se
parant. sicut quietem sydera et alterat eaz. in
eqlio duracione hum. quia in alia et a mixtione.

duraturi alii et alii aliqui. Non omnia mutari est. Et duraburi
non minuentur. Ead' ypodo. Omnia mutari tp
aliquem sydii. Non solum magis et minus permanet qu
hi aliqui magis et minus durant. Sed hoc contingere
per. quod unum aliquid alio fortior est quod unum mu
cum permanet alio et quod fortior alio fortior vel de
bilior aliquid. Quod quod semper durationem omnium aliquid
cum et omnium quidem et semper mutet omnium sydii
celestis quia vel gratia [illegible] durationem
ye tp rei gentis alias proficiari possit. Sed
omnimoda necessitate non habet. Quare ut quid ipse
dari possit ex libro arbitrio. Vel ex alia et distinctio
ne vel. Ad quod est ex vel ceu omnium suarum ypo
dos et sua collacione et illa ypodos nec est. Sed aliquid est
maior. aliquid enim ypo tu ypodos bis sui sit mag
sui sit ypna vocam vni annus et dicit ypmem si sit sit mag
vere estate autumpni et ymem si sit sit mag
ypodos hiems magnum autumpni et magna estate
in vna. in die illa. unus. cetera distingue possimus
quia dicta die i. circuos quatuor assimilabit ma
gis yemi et erit frigida et humida et alia assimilabit mag
veri et erit calida et humida. alia magis estati et erit
calida et sicca. alia vo magis autumpno et erit frigida
et sicca. Ita quia et hiet vita determinata ypvna
die. quia dicit aristo quod de quadam piscee quod in end' di
e moriuntur et ozu. vnus piscis ille vocatur et dies
quia vita eius quia non est ex celesti cor. in madie nisum
et. Sed eum hic piscis posse diei vnius ypanni.
Sed ille annus est valde pu. et hiet ypnum autumpni
et ypnum vere. sic et sidiurnum rex est ypnum
c. annos omnis illi. c. am possent dici vni annus et
vna ypodos et autumpni vel yemps illi annus est
ypsi annos solarium. quia. xxv. est quarta pars cete
narii. vnus et plus in libro methedozu assignatus
enim quia vna ypsi tre vno tempore hiundat quasi
aqui et alio tempore hiundat alia ypsi aut etiam si alio
nus et alium aspectum celestium corpoz. In ypte vna
senescere et efficiet siccum. In alia vo minuentur et
et efficiet hiundum. Sed ista minuet et ista senes in
tne in magno anno et in illo anno assignare magn
autumpnum et magnum estate. nisi. u. aliquam qua
cum mille annoz vel plus annos et ita minuens et
hiunda senescat et fiat sicca et totum cum id tempo
vni magni anni dicitur. sic et in eodem anno sola
ri ypsi sex signa sol accedit et ypsi sex sol recedit
sed ypsi tempo accessionis et ex ille tempo recessio
nis. sic quia vita et ypmanentia et libro rei. quia a
ni dicit ypsi in illo anno tempo accessionis quia ypsi di
ci tempo gradatim est et ex illo tempo recessionis quia
dicit ypsi tempo corruptionis. ut sicut est apta
nata vnie ex celesti et lo ypsi. c. annos. ypsi. an
nos dicit. phice et gradi ypsi alio. l. dicit de
sice et corpi. et hoc a. ypsi quia sic in mori
sydenum non est assignare ypse stricum. quia sidia gradum
et mouet. ypsi quia assignatur ibi stat hoc est quia
sic dicit planeta stationari. non quia sub vitate stet sed
quia ypsi tempo dationem aliquam fiat directo et quia sidia sitem
dum et dicit stationari. quia tempo dicit et est gradu
cum et dicit duos motus quos est dare quia media.
sit ypsi sol in cancro et capricorno dicit stationari. vnus

et quia duo solstitia faciunt circa capricorn
sum cum vitate sol unum stat. Sed quia usque ad cancrum dicit
ad nos accedere a cancro vel dicere a nobis recedere
dicere cum sed accessus videatur esse quam recessionem.
In ypsi cano ypsi quia sidia sitem nec dicit stare. quia in duos
motus quos est dare quia media. sic et in capricorno
no stat quia usque ad capricornum sol a nobis recedit
a capricorno vel dicit ad nos accedere et sic sydia unum
stat si vel ad nos accedit vel recedit et tempo
accessionis et ex le tempo recessionis. sic quia est
ex celesti cor. et ex mundi sydium. In vita vel in
duratione alio quia habilis est dare statum ypse lo
do. si sunt celestes mediatas coci illi corpis dicit
esse tempo gradatim et alia mediatas dicit esse tempo cor
ruptionis. quia sunt et alii quia. hoc est esse
medius adhibitis ex libro arbitrio. vel ex alia et
distione mi et hinc est forte quia cum sit tempo nunc
tuis hois sit usque ad. xxxv. annos. ut quantum
ad ypsi quia vita vel humana. i. lxxx. annos et iam de
bet ypsi alia et alia distione nisi aliquid magis et min
us minuit imo ex eo quia hoies ypsi libum arbitrium ad
hibet magna diligentia et ypsum corpus dato quia tem
pus minuetur durat usque ad. xxxv. annos. Vnus cum
alii hoies ypsi. c. annos et vel. quia. hoc ypsi diligentia
ad hinc ex humana industria quia sapientes dicunt esse
ut vel proprio et celesti suo. vel hoc quia ex alia
distione mi. Est a diligentia nos quia ipsum secundum
ypsum hoies quia sit ut unum i. et ipse quia est ex ypsum
ce speciei quia est unum tempo gradatim et corrupti
mus. et quia ypse humana salutem in diversis quia
nubis et diversas quia ipsum. vel alia magis et min
uit sic absolute loquendo quia est ex ypte cele
stis et lib; speciei quia ypsum vna ypodos. et sum quia
in diua illi speciei sub alia et a quia stellacione oriuntur
sic insuratis alia et a ypodo ypsi quia parte ypsum quo
diuisificat ypodos in rebus et quo in et sub adusta sufficiat

Quia vo ut deum esse. In ypte vita ut dicebam
assignet ypsi cum ypsum gradatim ex eo
finali. et quia fac. quia ypsum facit quia deum est
so quia dicit omnia sibi subiecta suscipere insuper ex uno
tu celi reducit omnia talia in motum celestem. sed ex
hinc quia sic assignet solum et omnia dubitabitur quia
sapiens. i. sed et alia quia. et ita i. sit a. vel. ex hinc. di
cit gratia quia sicut deum est quantum et ex tempo
et ypsum quia desiderat. dicit quia est ex ypte mot
obliquo celi. sed hoc rationabile quia non solum ex ypte mot
sed ex ypte simul. quia in omnibus et desiderare sp
quia est. et ypte humana salutem. i. diuisis opleno
nubis et diuisas opleniones. illi. aliquid magis et min
sic absolute loquendo quia est ex ypte cele
stis celi et lib; speciei quia ypsum vna ypodos. et sum quia
in diua illi speciei sub alia et a quia stellacione oriuntur
sic insuratis alia et a ypodo ypsi quia parte ypsum quo
diuisificat ypodos in rebus et quo in et sub adusta sufficiat
et quantum et ypsum. cum hoc. s. et ipse sic
i. v. methaet et ypsum. i. vn. cum hoc. s. et ipse sic
et quantum in oib; ypsum loge distant a pnio. quia. m.
et quia distant et desinunt ab et primum pnipium. quia in suo
et quantum in posset. Sed reliquum in. v. alio in de quia
ne et quantum et gradibus quantum facient gradu
tu tale est. ypsum sit et ypsum gradum et. pnium et. ypsum
ipsi sole. sed a quia gradus et via mediet et usdam et quia
est via i. est. ypsum via tio gradus et ipsum ipsi et et ipsi
sole. cui ypsum gradibus in posset quantum in suo et
quantum eade alio in. videt ypsum gradum et est

ppmq ipi ee. g. ex pte finis z ex pte ipi. ee q
finalis. I ii ire. ordinabz gno. bonu e. n. eu
al ii pt. oprie ipm fine q accipiat ad ppiquu
fm z q stricta. s fine q e fm ppmquu. q e g. pte
ciu ee. acciptur ii post. accipiat ppetua gione.
q gno e ppiq ipi ee. Slo. z q z sic ppiq e
ipi ididuo. cotu. n. ee diffinitiu z cota ii idiu
du est sic ididuu. n. s. sic addit sig cone
ne. cu g. gnabilia i ee ididuah ppetuari ii po
sunt q pleuit de ppetuate ipi ee ne rehcto. n
ii aho q ppetuantur ea i ee sic rehcto. n
ii pcnur i ee sig to. sla sp fi pt gione z pp
tuari f sic fm e pnu ipi sbe ididuc q cota sba
idiu rehuat i sic. pt. g. lra pbita legi
dupr. videt; pur gno e ppiq ipi eg z pur sic
e ppiq ipi sbe ididuc. vel q. n. m. videt fm
gione z f specialiu ppetuate. h gnabilia fm
phm. Vubitatur forte al de eo q phil i lra
inuit. videt; q de ire eudonus q inch e z ire
dens ipm ee ppetuantur gione gnabliu. cu
g. ee gnabliu sit a ab ee dmo. sic cale ee i
id q ire. inoiu agere z facit efficere. ide
deo mouet diu. ut agat q e absurdu. Ad h
adicit pt q de vnu effectu ordinat ad alu ee
fectu. dnu g. age pp fine alu pt intelli dupr
ul q ille finis sit finis dei efficientis. vl q sit fi
nis ipi effec dim. pt nu locuc e i tvl. ll. n.
a ado pt ee finis ipi di. de. n. pp se ppm no
va. de. n. pt opari pp fine alu. f ille finis no
erit finis di opantis. h dim opis. qz ne tenet
vnu dimu op ordiari ad a dimu op z sic mo
uet de z q mutat gia dm pp ee gnabliu. qz
mot z gno q ll q da op dimu ordinate ad ee
ri deum q finis z bonu st o bu volu. ut
motu n sit ab intellectu apprehensu. sd mod vo
lendi q da ui seq mod intelligendi. sic g. de. n. a
se intellit q pu le o bu. s; p z p se intellit
se ipm z intelligendo se intellit ea. sic q pu le
noticu iuit sua bonitate z se ipm z volendo
se ipm iuit. Vlei forte dubitaret al. qz
ii solu e i genus ee gnabliu ee fine di. s; est
i genus tale ee ee fine ipi mot. sic. n. eo sp
celestia mouet pp gione ut ioz i fior z pp
ceoz ee. g. h st nobliora illis. cu sp finis pt
cior sit hus q st ad fine ut sufficet sig cedet h
oz. qz ho ii est celo nobli
ri. s; si h vm est vitare hr pp intellectu q ale
ii gen est z separat ab alis. sic ppetuu acorrip
z qz pse z dirte celu e ca ut ioz i fior. ut st gt
nabilia z corruptibilia. qz f q cetera ii st nobliora
celo pse lo q do videt seq q nobile ad ignobile
ordinet si mot celi sit pp ordinacone ut ioz.
amp cu celu ii faciat solu ad gione hoies. s; z
ad gione alioz. sp vi seq q nobile sit pp igno

bile. si mat celi sit pp gione q cat. Ad hoc
adicit pt q finis z id ad q ordinat ad ii e q h i
cetu pnci le. f. n. plioz suam intedit celu p su
ii motu gione ut oz i fior. ii tu intedit ea pncip
s; qz gno h i fioza existit eoz ea. intedit gno
ne hoz. ut p ea q cedit silitudine ea pme. slo
n. delem argie q nobile sit pp ignobile. n q
celu sit pp gione eloz. qz ii intedit tale gno
ne pncipi ut deum e. Vlei adsurgit dub
quo celu z ii post intede ad z si forte de celo
possum hoc q cede. qz f quo sda celi st animati
dei. qm h. Auic. i metha sua. celu e al obedient
animatos ee. n e pseuti st ire la cedis. Vnuqm q q
sit de celo. de ii tu ei cogede carent dice q ii
cedat z q sit ad de intede q vide oio absurd
ad hoc adicit q desidat ul intedit q mch e
ielinacom q da cogede procedens. qz desidiu z
appetit z intedit dnt
alia uite z cogedm vnu phipne. ii g. desidat
z appetit h appetit aliq cogedm phipne q si
ielinaret ii i ad z illa ielinaco acogede ii pce
det ii uteret nomi appetit. ii g. appetit z pco
gedm appetit ii p cogedm q sit i ipa oz p cog
edm q e i alio. sic. n. volunt appetit z tu volun
tas ii cog sent. h dirigit acog scete. sic suo ii
ii appetit z desidat h ii ii cog sent. dz tu desidare
et acog scete dirigit. cu. n. videam min ira
m argule q ii ab aliq agete i tellnte dirigit
ie vnte seq fine intentu. ensuali. n. ad seq
fine z terminu. nisi ul pte sit i se cog scetes. ul dirigat
ab aliq cog scete z ido op. n. dz ee op i tellu
ere q ii ii agit ut p intellnciam sit dirta. sic g. pta
to dz ii intede z desidare ii qz ipa ut deum est i se
cog scent. s; qz acog scete z intellnte dirigit z
ista e sua quin sup. pu. mch. dz q f hoc
e intellid. q ii facit ad pfec z ordinate z finis ii
ii intedat ii rememorata ex vtutib; agetib; no
bliorib; q dur mtlnte. Vtinde cu dc. h a ea
redit ad ordd qno omis ish mot i fiorel reduc
i motu celeste z ppetuate p ipm dicens q h ea
mlto ceus deum est. sla qz sola celaris allaco e
ornata. sd z alia q; tu simulate ad tunce. sm
passiones z f pt. i. f ii ueres actuales z passiuales
v g. e mod st simplicia cor. alia qd i suis
tu simulacib; ymitate allacom i ecutu. sla qu
ex aq gnat aer z ex aere ignis. tunc q ibi fit
qda celi. qz ex igne p ea regnat aq. diem
n. gione ecunte i ecutu qz tunc q reuitur gno
q eta cu qda ela aco sit i istis elis reta allaco q
e eloz assequis e ea allacom q e gnma i ecutu
sla sit assequ re z mot motu. ex q ela aliq
ii assequ ecelin mot uoz z ymitabz z assequ
ela aco ne qda. Sd a q ii solu gno eloz.
gz mot cor q e ret ymitat aliq ii celin
qz sole exunte i signis calidis vicin ela sioza
z gnitur aliq pce ad se. de elis i fiorib. ut
vmcete igne sup aere est igne gnat ipp

huiat aer corrupto. solo a retrahente ab illo signus fit
eo q. clara fiorum huic victoria sup. elis fiorib. et q.
clarior mor. solum clarius est ipsa tui mutatio
signus g. alii extendit se ad iii capitulo. ad de spa aeris
et aer extendit se ad iii. capitulo. ad de spa signis et q.
hoc fit clarior ut dicim est mor. ad supra et iii. ymi
cat. quia in clarius et q. tales mor. sit recti recta alla
do quia in ymitat clarioem. // Deinde cum dicit. sil a
ui. ex his q. dixat solum quia dubitabile quem
dicens q. sil. ui. ex his dicit id q. quia quiete. vide
l. qr. q. vnoq. contrarr. clor allato ipsa regio
ne in minuto. cor. clor. in distat. i. qui ia pimum
terp. et ab euo cor. clor. in sp. hic distat ta locu
ta q. absq. qualione et absq. p mixtione q. h. ma
neat in sua regione et in sua spa ca. n. h. e tusimu
nio q. clor est ad iuice. si. n. unu q. q. elm ma
net in sua pri. regione sui qualione et absq. per
mixtione et in tusimutaret ab eo clo q. e. ipse primu
iam vtiq. destrueret tusimutacoes eor. si in q.
delistur tusimutari. si tusimutat. pp duplice
entre allacone. n. pp allacone sol q. e dupl. et dif
formis pp obliquate zodiaci et q. gtinue ela se
tusimutat. sed in q. illum eor clor mane in
illa regione ordiata sp. n. e i. qmixtio et fior
diaco qda. // Sed. a. q. q. ecclarit celum mo et q
tinue in vna pte vnicuit sig. calida. in alia vo p
grida. q. ex tali victoria qlurgit qlusio clor et
vnu elm accip. de spa alei. sed h. ela in pte sta
re ordiate i spis sunt. // Deinde cum dicit. quia. n.
necte est. assigt enim gtinuitatis gtionis ex pte
motuis et duo facit. q. p. facit q. dicim est. so
qda. q. supposiat p bat i. gtinuo. a. entre. dicit g.
q. ut dicim est p. i. alius. si. i. vm. phicor si mot. erit
necte e ad ee motus et si sp. erit mot. necte ee
ad sp. ee motus et si gtinue ad mo. or. dare vnu et id
in mobile et in alterable et in grable. q. gtinue moueat
et si ubi st mot. q. st in cetum. ut ita qda. or. ee mo
netia et oia. h. moueta or. q. lin. aliq. li. ee sb vno pri
et tuc supplent. id. q. q. omis motores celestes st
sb vno motore sp. monete cum ee ordine illor. mo
cor. esset gtio et corrup. in istis in fiorib. pretua e
h. gtio q. pretum e ordo talium motor. // Deinde
cum dicit. gtinuo a. entre. q. supposiat motu primu
ee gtinuum et ee pretum. illi mot. arguebat
pretum motoris et pretua tusimutacoem in istis
fiorib. sed p bat motu illi ee gtinuum et pretu
um q. fiat in pceedei tote suppositum et duo facit. q. p
bat hi motum ee gtinuum. so in q. ut aq. hit gtinu
tate i. gtinu a. mot. de g. gtinuo a. ee. sup.
tempe necte e motu gtinuum ee. q. i pole e ee tem
sui motu. erit s. tem. mis. et mot. gtinuum q. e in
ceptu. et q. est ecclaris. q. d. q. q. tem. e pretum
et gtinuum. or. motu illu ecclare et motu primu e
tem. e nis ee pretum et gtinuum. sed a. p. h. hic est
p primo. q. q. ceq. in. ut desinit de necte e tempu
le. ee a. tempale claudit tempe sic ee locale clau
dit loco. si g. tem. ee eternum et pretum. s. ut in
pris. ut desinet tem. ee tempale claud. et tempe q.
est ingens. q. si claud. tem. tempe ee tem. aliq.
interpet tem. ut ee tem. p. q. desinet ee tem. q.

q. rd. et alie rones fee i hoc libro ad p bandum pretum de
gtionis qta bum hit i seqtib. quedt. sed. qta
q. dr tem. ee mim tem. mor. tem. n. q. n. est de
se nis est. e. n. nis mar. ipa. n. p. et i. nu
motu ut st mata ab aia qdent rone tempis
ieg. tem. q. gtinum n de se. si de rone mot. i
q. fiidat. sed. x. pulm i ligno. q. gtinum dnt
sla. h. x. palm hant rone mu. et dicit qtet dis
creta. rone tu ligni gtinum iq. fiidat. tales. x. pal
mi q. gtinum ee post. // Deinde cum dicit. gtinu a.
mot. i. ingre bu mot. hit gtinum et duo facit
q. p. p mit qone. so declarat bmte qlitr. i.
ni. utriq. Mot. g. iqred. ee. ut. mot. sit gti
nu. q. e gtinum id q. mo. i. mobile dr e gtinu. q.
diuinu ee gtinum i. iq. mo. puta locu aut p alb
one. // Sed. a. q. motu ee i aliq. p. ielli dup. ul
sic i sbo et sic ei eo q. mo. sui i mobli. ul p. mot.
dici ee i aliq. tiq. i gne ul tiq. i spe et sic mo
ee e i reb. ad q. e mot. ut mot. ad passione
ul ad qlitte e i gne q. li. tis. mot. g. e i illa re q.
p motu acq. i qm. p ee repoit i gne ul in
spe ut mot. ad qlitte e iqlitte. q. e i gne qli
est g. ronabil qo cum mot. dicat. ee i sbo et in
cio. ve. hent gtinum et alio ut a mobli ul actio
ut a loco. si mot. ille tiat. ad locu. ul a passio
ne. si tiat. ad passione. // Deinde cum dicit. ul. q.
vtiq. declarat bitate q. sit. q. sit. ni. ee motu
eo q. d. ee gtinum. q. id q. mo. sup. e gtinum. a
passione. n. gtinum et hze n p. q. qno passio
est gtinua. n. q. tel e. accidt passio gtinua est
or. g. a gtinum et sol ee tale gtinum et. s. si hoc
i. si gtinum eo q. existit i solo loco iq. e mot.
q. loc. aliq. magtu. et hit pp hoc sup. n. p. illu
ni. uli. pne motu ee gtinum i rone loci. q. so
lu dicim ee gtinum motu h. cor. q. mo. i ecclo
cum g. tale cor. n sit i loco motu mar. gtinuo
n possium dare gtinum et a loco q. ee id mobile
q. s. pri et sic pm e sp gtinum dat gtinum et
motu hoc g. cor. q. fit i ceptu facit motu
gtinum. mot. a. facit gtinum tem. sed q. tem.
hit gtinum et a motu. mot. a. a mobli. sed g. q.
mot. uli. hit gtinum et a mobli n actio. q. si de
bet hze gtinum et actio mar. vid. et gtinum et
a loco cum g. cor. p. n n moueat i loco. n. i aliq
si ee aliq. q. mot. tal. cor. et ee mar. gtinum. pri. q.
vl mot. n hit gtinum et a loco. cum mot. mar.
gtinum ab eo gtinum et hze n possit
q. a. i gtinue motis et c. // p. q. pli. pbant
pretum et gtionis et alig. int cam h. pretum sic
inpte ista. d. q. sit ista pretuitas pbant pre
tum et p delin n p. rectu et duo facit. q. p. o.
h. ncti et ecclare. so reducit h. pretum et necti et
i celeste motu. sed a. i. hoc utiq. qd. i ceptu. et
p mu duo facit. q. p. o. gtio ne ee nectam in
ceptu. so mai fac. q. n e nectia s rectu. i. sa
sid. g. i instantu. // Ad cindecia a. p. ne pcis no
q. gtio id. ee declaris. q. ead. ni q. fiunt sb for aeris
iem retinet et sic p. ea sb for aeris et ni q. fiunt sb
for nubis ul pluuie iem retinet et efficit sb
for pluuie ul nubis et q. dotu e de elis ut de aere

ut ad ⁊ de nube ⁊ ut pluma nutriri ⁊ de aliis
⁊ de aliis q gutte ille ut n. q sint sub fore mutis
ut sub fore leonis celare retrorsum ⁊ efficere sub fore
mutis ut leonis or. n. sic dicit secundo ponit phi
si. n. mundi sunt ab etno. processum in sumi mures
⁊ in sumi leones ⁊ sunt in sumi gutones aeris ⁊
nubis ⁊ plume ⁊ cetera talia sunt in sumi ⁊ sic
in sumi processum de q. talium ⁊ cetera. sic
insumi erunt ⁊ cetera sunt. ut. cum g. ut sic sumi ⁊ ex
ut sumi ut posset in sumi guttari ut sum celum or eadem
in sumi reteneri sub eadem fore. si. n. totum coll. esset sub
fore mutis ut sufficiet ad gutone cor mutum qor
sunt. sumo q. q. sumtum. q. n. or magne q. ti. ut
ner in sumi in sumi reteneri sub eadem fore mutis
si debet ex ut sumi guttari in sumi mures
de in de gutone mutis. mutrisi de oib; al
ut ut lit guttis. sed q. h de oib; aliis; gutta
ut vitare hat. q. or ut m celare retri sub eadem
fore. sta est resisio in aliqb; in mediate ut qi
in mediate. in aliqb; vo p inter media. sta
si ex aere sic ad stari ⁊ in mediate. ex ad p
si aer. si si ex mure vno gutte mus mor
tuus. ut stari ex mure mortuo gutte mus vnus
⁊ mus maxime loquendo de mutis p ppagacione
⁊ p eorum gutis. q. in aliis; mortuum ut redit
vnum ut p inter media ut hat declari. vnus. me
ta. a. in gutis p puncione possit esse in media
ta gusio. ut p seuris specialiter. sufficit a. ad p
seuis seure q de oib; gutis ut dicam q. ⁊ ad
mi de nocte reteneri sub eadem fore. si h celare ⁊
in aliqb; in mediate. in aliqb; p ut inter media
in aliqb; vo p pauca. sed p q. q. guo hat
dn est geigenus. si; aliq in e necia ut si ut q sit
sub fore mutis de necte tem erit sub fore mutis
possit argue q mus de necte gutabz. in hus
si q sit appetito sp est guo geigenus. si; in hus q sit
a ut guo est necia ⁊ si ut e necia p idiotum. est
ut necia p sepem. q. si ut de necte gutone gutabz
sub leo. ut p aer. q. tonte tal guo possit impedire
de necte ut alu gutabz leo ⁊ aer. q. vlt guo
leonis ut aeris. ut alei rei ale ut impedire ut p
ide est g. q. re vt gutio perpetue celare. ⁊ ut
guo aliqz sit necia q. si perpetuabz guo fretum
de necte gutabitur. bi ⁊ ⁊ gutta q. ut q sint
sub fore vmo. tem erit sub fore et d. ut guo e
clarit perpetuari possit. phs g. volens q re
vt guo perpetue celare q rit hat q one sub
hac fore. vt guo aliqz sit necia ut si ut
oriuntur e aer. et b a. q sitis duo facit. q
p pnctum q one. so soluit. i. qui. n. q d. Vi
cit g. q iorunue motus p gutone. aut alta
one. aut ut p ut sumtacione alie. Videm
q deinde. ut deficiat ut hat alia tra est ad
eus ⁊ gutatu h p hoc. ut deficiat guo ⁊ q
guo perpetuat. vid e ut m e ad q erit ex
necte. aut ut ex necte gutabz. si oia q ut si
⁊ gutant origet. Deinde eu dt. qui. n. q
soluit ⁊ duo facit. q p facit q dem e hy.
mastat q dicat. i. vlt a. qui q. Vicit g m

et qui mox cu qda erit. ppt hoc. i. ppt et illoz
erit a sicut. q. p q. vnu e dicet q hoc erit.
or hoc et qui vnu. q. h hi sit gutta celare
⁊ ut ut si erit pluma vnu erit dicet q erit
vapor ⁊ si erit vapor q erit nubes ⁊ si erit
nubes q erit pluma. si. si erit pluma. in
hus q sit appetito sicut a ut sit in
mutis et vnu e dicet q sicut e n. p hib; n si. q.
libo arbitrio procedit. ido cu disponit incedet ⁊
e sicut incedit p in hus tale ic. Deinde e
p mastat p opando gutacom ad et ko q dicit
q ut lit guttis. vt et guisones q. d
qui q qda eneu. n ex necte et gutone. ut
et se hebrit. q. n ex necte erit hoc. i. guio
talu si ut sit alia oia. q guio eoz sit
geigenus. aut n oiu guio e geigenus. si; qda
admod ⁊ i et. q. sic h enera sit in polia n et
i. sit necia h a. sit polia. i. geigenia. ita ⁊ et guio
ne se hat. q. qda guio et necia. qda vo oru
genus. sed a q et est cum guionus. ido vt et
iudicand de gutone sic ⁊ de et. si et et aliqz
est necin. aliqz vo geigenus guio aliqz est
guionus. exponit q dicat in ium. dicens q gu
sionus nocte e si ⁊ n p le e in gutte ⁊ q gutta
ea in lit guttis et guisone ut ex aq fit aer ⁊
eo ⁊ ex mulx pluma ⁊ eo. ido guio e necia si;
si n sit i gusio ut se hat in hus q guttis a
guio n erit necia sumpt si ex suppone. in tali
bi. n. si q p ti erit. nocte e q p. si n ex. vi. g.
domi ⁊ hidanteu ⁊ talia artificialia. hut p dem
ordine. q. si domus e hidanteu hut p. si vo e hoc
hidanteu lutu ⁊ ceuteu hut p. si; si hida
teu fetu e sed nocte e domus si aut n nocte
in fre domu. si ex suppone potest et tal illaco
ut si suppona. gutone domus et nutriam si
pr. ido dicit q si i. i. si domus sit nocte guari
sumpt. cuc ⁊ hoc potest. i. hidanteo guaro.
nocte e guari domu. sed q p sic sunt se hus
ad posti. q si erit p. i. si erit posti. nocte
e guari i q e p ⁊ q p ti. nisi p et nocte
p a. nisi posti et suppone. ido concludit q si
nocte e guari q p ea nocte e guari q p ⁊
eo. si nocte e guari q p ⁊ q posti. i. p ti
si e p. i. p hoc q potest e p et. si; tal
illaco valz ex suppone. ut si sum p ti sit
de nocte fuetum. sed. n. q hidanteu e ido
do ny erit. si; si suppona domu et de nocte
fuetum. ex tali suppone possum argue. si
e hidanteu q erit domus. si i q hz q est p ea
nocte et sed et ⁊ eud ordine hat p ad p ti q
p ti ad p i hus generatu guio ⁊ sp pozi gua
co nocte e guari q p ea sic p ti oz guaro
nocte sunt guari q p ⁊ q hunc ordine aspicam

ī grione ñlui. Ido ualuī grio ē necia ꝗ celin
dubitare forte ac qz vr ēe celin ī hus q̄ sit
a principio. sic. z ī ñlib. sla si unūd n̄ cepit ꝗ
celin sic fuit ī fuge pluue ī cepit pcipio
z erit ī fuure ī sicō sic fuit ī fuure domo
trēpe pcipio z erit ī fuure trēpe finō z qz ad
grione ī fuure. ñ sufficit nā fuura. ñ ꝗ celin
denoti ēe nā q̄ est ꝗ for dom ī fuures sunt ꝗ
for dom z ī fuures erit ꝗ for dom qz ñ ēet
ñ ī ualib ēet celacō z ñ celacō grio dum ēet
necia. ad hoc a dicit qz ī ē p z posti est
ordo noti ꝗ recti. ut qz si est qz posti noti te
fuit qz p. sz ñ ē i. ouisio recti ꝗ absolute loq
do. qz l posti ī fat p. p cū ñ absolute m
fe pti hī. n. posti sm se necīm ordinē ad
p. sz ñ eo. Ido suppto poz possum ī fiep
ti hoc ñ ē rōne q̄ p. sz necitas ouisionis tu
calib ē ex sua cā ut si cā sit necia ꝗ celin z
cata grūt necia ꝗ dcīm mod' ñlia g hēbūt
noti celare qz reduc ī motū celi q̄ est noti
z celaris artificialia vo tale noti hīe ñ posse
zqz dī de ī fuures domuū. dicendū qz accidit qz nūq
ē ꝗ for dom ī ūm redeat ꝗ for z fiat ꝗ for ta
lui elōz. ñ ē p accīns. sz p se. sla qz ela fīgida ul
calida ñ aliq pte orbis victoria hēant h ē pp
aspectū signoz fīgidoz ul calidoz z qz ectū ē
elarit vtq z signa hūt aspēin ut p hēbāt
calida z eo. Ido p se ē qz redeūtib calib signis
nā q̄ fuit ꝗ elis fīgidis fiat ꝗ calidis z eo. si.
n. diūtib signis calidis ñ ēet grio calidoz
hoc ēet p accīns z qz ullū p accīns ē sp z pp
cuū ipse ē redeūtib signis calidis ñ fiat aliū gri
acō calidoz. Ido tālib vat ouisio ut si fuit ꝗ
p. ꝗ elis calidis argile possum qz p ea erit ꝗ
fīgidis z eo. imo si h grio ipedire pp ipedimē
tū aliq. ut pp ī disp̄ne nā. qz forte ipedimētū
d z idisp̄o nā reducit ī motū celi aliq nā. ī h
ipedimēto ē aliq celacō. Ido qz ista ñlia noti
q̄dā vūr hīe celare. sl gō qz h artificialia
posse ipediri ī sua cā p se. qz p q̄ desistē pp
ne faciat qz pp sunt. sz ñlia ut reduc ī motū
celi. qz tal mot ē noti p se ꝗ h cām ipediri
ñ posse reduc in ñlia ī motū celi. qz tal mo
tō p se artificialia vo reduc ī ipm q̄dā nā p
accīns. Inter hēt in. cū n sit cor n ūr ī cor
ñ depēd a motu celi. reduc cū artificialia
aliq nā ī motū celi. qz artifices obuiāt tale
motū. ut mel o seqt fēcū ut aratores
erāt cū ea de ploca. qz facile sciūdit z fabri
lignarij ñ q̄ cēpe abscīdūt lig. qz ligna
abscisa vno cēpe ꝗ mag ī pnt fēibilia q̄ ali
o ex q̄ pz. qz ī ñlib est celis p se artificia
vo p ē celis p accīns. sl od z qz ī rdo p dia
ripl z pti pcisē. sz ī celo q̄ p pūct est ñ ē
finis z pn z qz ñlia hūt noti celare q̄ p
dici p z pti. ñ. n. se hē mulcē ad pluuiam
sic fūdamētū ad domū. fūdamētū n. respici
mo solū hē rōnē pōris dum vo pcioris q̄
pluuiae poz z pcior multe z eo. mulcē. n.

ordīate ad pluuiā z eo. mulcē. n. fōā sic pnu
via z pluuia fōā sic vapor q̄ fōā grūat pnu
bes z qz pti est p z p ī fīe abūdo. Ido ī
talib q̄ h ī fīe z ī fīe cū q̄ h p z pti ut si
mulcē sunt pluuia z erit pluuia z sic pluuia
sunt nubes z erit nubes talia qz pi nā sē
vūr ēe poza z pcioza pi nā se vūr ī fīe. hī
daūtū vo z dcīm ñ sic sīp se ī fīūt q̄ ex suppō
ne ut dcīm est.

Q̄ q̄ g ī nūsinūtū z c p qz p h c grio
ne ē necīm ꝗ celin. Iuxte istā p hat h
grione ñ ē necīm ꝗ rēcū z duo facit. qz
p facit qz dcīm g. ꝗ o recollīc q̄ dixat ut q celu
dat ī cētū. i. noēt. u. aut sine hīe. ē p
duo facit. qz p o grio ñ ē necīm ꝗ rectū
sīpōnat p cēdē ī nūsinūtū. ꝗ o hoc. sīdi
cat hī p cessū. hīe sine. i. ar vo ī sine hū
cab. Dicit g qz sīq̄d g grio tendit ī nūsinūtū
ī fīe. ñ erit necē grūari sīp. hoc de nūo eoz
q̄ sē p ostea z ñ solū p ōto p cessū grionis ī nūsin
cū ñ est necīm grūari ad sīp. sz ex suppōne
sup ñ p q̄cludi grione ē necīm. sla sīl sic
grio necia sīp. sīl suppōne necia sīmp. sīl
sp necē est ē ad ātī z p. z ī eo ēnte necē
est grūari p q̄ ē p ēi. quo ēt si sīmpl ñ ē p
n p ñ erit id p q̄ sī necē erit grūari ē g uis
rōnis q qz mag grio est necia. n sīmp n ē ex
suppōne sīl sit ī dare p z p ēi ī nūsinūto. qz ea
ret p n z sine ñ ē i. dare p z p ēi. pp q suppo
ta ī sīmtacōne ꝗ rectū ñ de necē grūabit.
a q p cessū grionis ī nūsinūtū ꝗ ēi accipiē r grūa
tor sī ꝗ ēi accipiē r grūandoz z qz p hīs fīēdē
ondē si sic ī sīmtat ī grione ꝗ p rectū q ñ de necē
grūabit. Ido sīpāle mēcōnē facit de pcessu
ad ī fīnis q accipiē respectu grūandoz ī finō
et tacet p cessum ad supīus q accipiē re
spectu generatoz mp cētro. Deinde
cū dicit. ar vo neq ī sine hūtib. o grio
ne ñ ē necīm fīm rectū. si ponāt hī grūa
bilia esse finita. ēt q duo facit. qz p facit q
dcīm est. so declāt q sup ostēdit. i. si ot sp grio
ne ē. dicit g qz ī sine ī sine hūtib. i. ī
si ponāt grūabilia finita. est vere dicē. si. s.
qm necē est grūari ad sīp. v. g. ut si dicam
q necē ē grūari domū. qm grūat fūdamētū qz
qm grūat ad si necē ē grūari grūabē sp. si g grio
ē necē ꝗ rectū z grūabilia sē finita hoc ī o ens
oēgēt. qz actid sp ēt oīmgēns. sp ñ ēt.
sl od a q si grūabilia sē finita z ñ ēitat grūa
ēō fīm ēcūlū. qz oīmgēt finita p ēlīm. ñ
deficiēt erit ad ūtimū grūabile generatio
deficiet z si deficiet ñ erit necia. sla cum
omne necīm sit semp ponere generationē
deficientem esse necessarium est ponere
esse semp. Verum cum dicit. sed op
tet semper generationē. declarat q s
suppōnēdum. videlicet quod oportet q
generationem aliquam semper esse.
Si enim generatio nulla deficiet ar

est necessa. sed ex necessitate et est sic sicut se se habet
mutatio. sed quia non est ex necessitate est in potestate
perpetuum. Idem dicit quia si ad ex necessitate sempiternum
ergo. Si est sempiternum ex necessitate. si grio habet alicuius
ex necessitate est. grio eius erit perpetua et sempiterna et ergo si
est sempiterna erit ex necessitate. declaratum est quod supposita
sint videlicet quia est necessitas sempiternum. supposita quod
quantitate grabilium grio vel rectum non erit necessa. quia tunc
deficiente et quum sit sic. sic quod grio alicuius
est simpliciter ex necessitate. nec est eclipsis et retrahere. i.
hoc necessitas accipiendum est vel eclipsim vel rectum. Deinde
cum dicit. nec est. v. a. finem hujus. recollegit quod dixerat
ut concludit intentum. et hic facit. quia primo ingerit quod dixerat
collegit quod dixerat. Secundo exponit et manifestat intentionem suam
et concludit intentum. Ita i. v. g. si hoc ex necessitate. et hic
i. intentum quod. dicit quod non est grio est grio nec aut hujus
finem aut non. et si non habet finem. aut erit infinitum aut intentum
hoc. i. predicto. si grio est sempiterna. non est possibile hoc
esse finem rectum quia si sit grio necessa vel rectum. habet non erit
se habens ut prius ut prius. quia non si grio procedat in
infinitum infinitum. ut ad finem grandanda non si accipiamus habet
erit ibidem prius et prius et quia nec est ad accipere ut
cessum infinitum non erit allegare necessitate grionis.
nisi quia non est sempiternum et deficere non erit necessa
nec est eam esse intentum. nec est grio et motus et hujus
gutti et hujus ille quod quasi nec et eclipsim si dicere
necessa. Deinde cum dicit. v. g. si hoc ex
potest intentione sua omnis quia grio est necessa sin
eclipsim. dicens quod hoc ut grio est necessa videlicet quod
eclipsim. quia si est hoc. i. sic possibile ex necessitate quod
prius et. quia si est hoc quod est prius nec est grio quod
et hoc sit ita oriunde. Ita quod unum deficiet grio et ad
dit quod non dicit hoc quod grio sit eclaris. quod du
o aut prius media. omnis est. i. finit sup. ut
retinet eclaris sed end' est hujus alium hoc ostendit inme
diate. alium prius media. alia vero prius ta. Deinde
cum dicit. intentum et motum. concludit quod
ne intentum. videlicet quod si grio est necessa. ergo ea est eclaris
et et. Ita quod aut quod inter motum et grionem intentum
est ex necessitate sicut quia si grio est intentum est necessa
quia nec est grabilis et grabilia est quia et grio est eclaris
et non solum valet si grio est eclaris quod est necessa. sed et va
let ergo. quia si grio hoc. i. aliquid est necessa intentum ergo
ea est. Deinde cum dicit. hoc utique quod intentum. et
dicit hoc necessitate eclaris motum et
efficiente et duo facit. quia primo facit quod dictum est. Secundo
monet quod dum dubitatur et declarata i. quia ergo hic quod
est primum duo facit. quia primo ponit quod intendit. Secundo ma
festat ibi. v. g. sicut allegatione. dicit
ergo quod hoc utique quod supra rationabiliter accidit. quod gra
vitas sit eclaris. quia et motus quod est eclipsis est intentum
et non sic est ex necessitate hujus figura grabilis eclaris
et erunt eclaris. quod sit effectus hujus motus et quod sit

hujus motus. si. n. quod celum supra est quod movet intentum
tum in celum sic motum hujus movet ad. quia hujus motus
hoc in figura et intentum. Deinde cum dicit. v. g. sicut
motus. manifestat et exponit quod dixerat. dicens quod enim
sicut allegatione intentum sed sic movet supra.
hunc declarat motum et quod sic movet planetae ho
rae et tempus. hic intervallum hoc grabilis et retrahere in
et ab hujus item reinitur hujus eclipsim fin. n. quod tempus
eclaris redeunt sic et res eclaris grabilis.
Deinde cum dicit. quia hujus quod. movet quod quasi quod
est declarata et duo facit. quia primo ponit quod
ea solum. secundo i. primum a. intentionis est a quo quia hujus
grabilis. ita. s. eclaris. v. g. aq et aer intentum
aq. resoluto a tempore et diminuitur signum frigidis ex aere fit
evaporat et gutta in aere. sic et nubes et pluvia
eclaris grabilis. quia si nubes erit or pluere et si plu
et or nubes est. hoc est vero et alia non retinent in se quod
sicut rursus grabilis. id. n. si parte unus grabilis
est nec est de grabilis. sed ex. sicut grabilis est. illud. s.
parte unus supra. or pluvia grabilis est. hujus ita quod grio
est in rectum non in centum. rdnalt quia quia
grio pluvia argentum et ipsum grione nubes et ex
ita quod est. et. s. grio a fluvio in fit grione partes
non ex. pluvia quod non est. et. sed. Modo a ad eundem
quia quia quasi ut restitutio ad eum sua potentia
modo sed origenia et hujus sed ita artificialia et quod supra
dependet a solitate et ab intellectu nro quod hujus sed
sicut origenia. id. futurum quia incedit non incedit et fu
tum domus non or fi. illa vero quod hujus ut restitutio ad
motum celi quia necessitatem hujus et dico quod quia neces
tate. quia quod indisibile quod grabile pro non grabilis
pro. n. origine quod fea quinetoe sydere. et quod hic plu
ma grabilis. pluma tum non grabis pro aliquo impedimento
origenis. Vinum quia illum quod accidit est sempiternum et
quia quod accidit est astris quae
recipit ad grione pluvie pluma non. id. pro igne
dum hujus pluma ut illa. s. quod ut plus pluma impedit non
est pro. sic. n. plus tacta quia videt vr grio
aliquid sit necessa solum quod sic aliquid est et necessitatem. aliquid
vero origenis. sic grio aliquid est necessa. aliquid vero o
rigenis. et hujus grabilia quia non impedit in est in individuali
et in est sed. possimus dicit quod astris motus de necessitate
grabis pluma. hujus non grabis hujus pluma ut illa ut videt
est necessitatem cum possit impedire. cum grio hoc in fi
sic sit eclaris. ut est necessa et ergo. sic est necessa et sed
erit in eclipsis et sed et fiet reiectio non et non. sed et
est specificum. Huius visus per solo quia potest. sed
quia non ita est eclipsis in alibi sic in nube et pluma. nu
bes. n. est pro et posterior pluma et pluma est pro et
posterior nube. quia ex pluma fit nubes et ergo. sed non
est ead' pluma nuio quia est ex nubis et quia cadit ab ea
sicut quia non eclaris ex puero fit vir et ex viro
puer. sed ex puio fit vir quia puer crescens accu
git etatem virilem. sed ex vino fit puer quia nascit
et grabis ab infantio non est grio id puer precedit virum et

q̃ seq̃ ipm · Imo est q̃ p omēm mod' sile de pēz
sno sui de vno z pio · z de pluma z nube · n · u · eq̃
hb; pluma sit nubes · po sit · n · dicere · nr' estus q
vapor ille ex alam aēria de p plora ita mire fiet
z quiet' i aere z n fiet nube · vel g' n impedi
r' gno nubis ex pluma · p' tu impediri i hac plu
via ul' i illa · sic z vmilit n impedir' gno hōis
ex hoīe · p' tu impediri i hoc hoīe ul' i illo · po
sum' g' argue · q̃ dicant · si puer e de necē de
erit puer vir · q dicet z fiet vir z si vir e de
necē erit puer · q puer q nascet' ex illo · p'
g' q hic puer ul' ille n dicit z n fiat vir · sy
vlt puer n impedier' qm arrungat etate vm
le · sic z ad ly uno ul' ab illo potest n gnari pm
s vlt vir n puabit filius · e g' dicaēo i alib; sic i
p'ma z nube z impedir' hy dicul' tu hic q ibi
ī ididuū hoc ist i ididuū p · si n hic n ibi vlt
impedir · si g' accipiat' dicūs z rectiēo ly sem
z ut n impedit' qd ipsum n hī difficil' tate · // De
nde est d' · p'm a' ī tēcōis · soluit ad qōnē q̃ sicā
oēs hy dicōnē accipiūt e ly sem dicens q
p'm ī tēcōis sue · s · sua ī tēcōe ad soluēd' p'cep
z simp' qōnē tacti · est rursus inuestigare rem
vm hoīa sile rectitūdē aut n z sbdit q hī ad' rectitū
d' ead' uno · hī a' sīe solū · sīla illa mota sīla mo
bilia q̃z sīa e ī corpore · p'm est q erūt z redibūt
ead' uno · q̃ mot' seq' id q mouet' · sol g' z ceti
planete · cū redeūt de pūcto ad pūctū ut de ori
ente ad orientē q n corpōr' sīa sbam · ido redeūt
ead' uno z mot' eoz e vn' z eqtim' · q nobile est
vnū z eqtanū · ea vo quoq e sīa n mani hī e cor
rupti · nēe e retinari sīe n uno · ido oēs ex aere
fit aq · Si vrsus ex aq fiat aer redibit id' aer
sīe n uno · sīa sīs rederet id' uno sīa ex · sup · nō
corpor' · si n sīe talia q̃z sīa gnar' · ens · gnā
est tal' res q̃ t n q̃ēigit nō e · ido q corpōr' ta
lia z desinūt e n redeūt ead' uno p q gno e
cularis eoz accipida e ly sem · ly q mod' q̃dam
sile est ī alib; z nube z pluma ut sīa e omīū ·
sīo a' q q gno e t mīn' mot' eū ad vnitatē
mīale p' mot' vestrat' q̃tuntas z mot' ī
rupt' n potest e id' uno · agēcia n lia · q p du
cūt res ī e p tēsmutacōnē z motū · ido q cor
rūpūt' p talia agēcia · ead' uno redire n potest ·
Si sicut tale agens q absq tēsmutacōe z
motu res ī e p duce potest · vt' ac tali agēte
corrupta restaurari potest · ead' uno it e prese
tis sp'ēlia cōnis // dubitaret forte al q vi'
q gno hōīm sit simp' oriūgens · sīa eū ad actū
gnandi q erat uelle z appetir' q talia sit gnn
gēcia · gno talū erit simp' q̃ēigēs · sic · u · ly
bam' artificialia e si p' q̃ēigēcia q fiebant
appēto · sic z hy gno q appēto sit · vi' e oio
oēgens · // Ad hoc a' dici p' q appetit' n' nō
ita ī cluat ī fōnē artificialū · sic ī gnōnē
filioz z q q e n le n vlt p' fructū · eū n' set
ocō sū ī n' vlt totū gen' humanū · n p'uat' gno
ne filioz · gno g' hōīm n solū e appēto ly
e n' q̃dā n z ut e n' lit q̃dā necessitate declare
n q' dem est —

A Vnde ūnicā a' deōz ne aliq sumat ōdōnē
errādi · ex dēs phī · ōdētes rōes et' sīp'
gclude gnōnē e ppetua z n de fīe ido
ī sūma resumam' rōes et' z ondem' eas e
sophisticas z n de necē de argue · p'ma via
et' ad ondd' ppetu de gnōis sumit' ex pte n
ni · n · nīq̃ amittit vna forīm · n iduat' alia ap
q gno vm e corrup' alter' z oo' · hoc pōto le
ue e onde q gno nīq̃ ī cepit · sīa si ad e gna
tū or q ad sit corruptū z ad corrptū p' fuit gna
tū z cū eet gnatū ad ad fuit corrptū · sy n eet
corrptū n p' fuisse gnatū · or g' sm ī fuitū p
cessū q aū gnōnē sit corrupto z aū corrpōm
gno · g' talia nīq̃ ī cepūt · sic z nīq̃ desinet
q cū ad gnat' de necē de p' ea corrpi · q oē cor
rupti le de necē de corrpet' z cū corrupet' aliud
gnabz ex ipo · q corrpō vm' est gno alter' z
illd' gnatū de necē de p' ea corrpet' ipo q p' gno
ne erit corrpō z p' corrpōm gnacō nīq̃ g' de
ficiet gno z corrpō · // hoc id' p' ondi sic · q
si gno ī cepit tūc e ad p' gemtū · sit ad · a · sy · a ·
ū e gemtū n ad a' sit corrptū · sy il' corrpi' il sit
p' gnatū · g' aū · a · est ad p' gnatū ex e' cor
rupcōe · a · gnatū e · si cū · a · z vnet' p' gemtū aū
p'ma gnōnē erit gno q e ī q̃ens · sic z si gno
deficet erit ad ultīo gnatū si ad ultīo gnatū
de necē de corrpet' q oē gnabile e corrpi le z
oē corrpi le de necē de corrpet' · si eo corrupto
ad gnabi · ex ipo · g' p' ultima gnacōm erit
gno q e ī q̃ens · // Sa via sumit' ex pte cau
se efficientis · ut ex pte motor' celestis · sīa mo
tor' sol ī obliq' celo est ca gnacōis z corrpōis
sīlis ī fīoribz · cū g' ille motor' sit gnnn' z
nīq̃ deficet · nīq̃ cessabit gno z corrpō istoz
fīoz · tēa via sumit' ex pte simis · ū · u · sy de
sidat · q ineli' e · cū g' e sit meli' q n e · sy gna
q n z posse ppetuari i se supplebit de · defectū
eoz · facient ipoz gnōnē ōmīa z ppetua sy q
lzēnt e ppetua ī suo sīli · ul' g' de · rōnabile
agēt · ul' ppetuabit gnōnē istoz cū ex sy
surgat mde e z lonū · // Quēta via sumit'
ex pte duracōis · sū ex pte tēp'is · q si sy sint
tēp' sy sint mot' · si sy sint mot' sy sint gno
z corrpō cū mot' faciat distare z faciat ad
corrpōm rez fiet' a' ad corrpōm · facit z
ad gnacōm q n est corrpō vm' · sīl gnōnē al
ti · q a' tēp' sy sint z nīq̃ ī cepit u' desinat
sup' sint oīsū · dicebat' in · q si tēp' ī cepet
ul' cepet desinet tēp' e et tēp'ale · q potio
ut onde dat' et tēp' aīq̃ ī cepet tēp' ul'
et tēp' · p' q desinet e tēp' · q z utrū; est
q'ens · posset a' z alie rōnes adduci ad hūc
m' · si q rōes p'dce sufficiēt tāgūt q ī hoc
libro difficilitate fuerūt e gnōnē q̃stīa · cū ly
hbz ex ydm tēdem' sufficiat solue rōes
metas · // Sod a' p'm sumsse silitudinē sēdm
alz appōnēs · n simp' vis · ex q̃z suppōne argm
e' gnōnē n posse tēpe n' deliqīe · p' appō
nis · q vl e ī noua dispōne · ī q p n fiat ny mo
tū aliq p'cedēte · ita q oīs nomīs argum

aliq̃ motu p̃cedẽte. mot⁹ g⁹ vlr ꝗ nou⁹
q̃ cessoris nomtal qd gnr ꝓ motu aliq̃ p̃ce
dẽte. si vlr mot⁹ cayet z ecc nou⁹. vlr aut
oem motu ecc ás mot⁹ q̃ ē ig̃ens. g⁹ ás ē
mot⁹ ecc mul z h⁹ mot⁹ ē mot⁹ celi z si mot⁹
celi ñq̃ ĩcepit gno z corrupt⁹ q̃ sp effectus
tal mot⁹ ñq̃ ĩcepit. vt. n. ec q̃ rone q̃ ce
lũ moueat⁹ z tũ ñ ꝛeigat gno z corrupt⁹
ĩ ulteris ĩ fiorib⁹. ex dcis g⁹ ꝓne seq⁹ gnone
ñq̃ ĩ cepisse. ē a alia ꝓ si q̃ sustẽtabat⁹
videl⁹ q̃ mellificie sp motu ꝛia diſpone cũ moueat
z q̃ p̃ ñ ē p̃ne ĩellica ñ ĩ ꝛia dispone si
est p̃ne ea ñ mortē vũ. i. xu. metha. ex
mio orbũ z ex mio motuũ celestũ arguit
mun ĩellicaz. ex hac a. ꝓne seq⁹ q̃ mot⁹
ñq̃ desinat q̃ sp ĩellicie moueb̃ut ut sp sit
ĩ ꝛia dispone z si ñ cessabit mot⁹ celestis
ñ cessabit sol g̃uare p̃ lancas z alia. ñ q̃ g⁹ de
ficiet gno z corrupt⁹. Q a. alla dcis ꝓnũ
sit sip⁹ va de leu p⁹. ondsũ. n. fuit ĩ dcis lacob
b⁹ p̃ mu libr q̃ qũ agens ē sic⁹ tãto paucor a
p̃ suppon agens g⁹ suppnũ z vnusale p⁹ age
nto p̃ suppono. dicē. n. agens p̃mũ de necē
p̃ suppone nm z sbm ē dicē q̃ agens p̃mũ ñ
potest ĩ ꝛductone tot⁹ rei. causalitas g⁹ p̃mu
agens ñ se extendat usq̃ ad nm n⁹ nm erit ef
fect⁹ ei⁹ nullin. n. agens de necē de p̃ suppon id
q̃ efficie p⁹ eũ g⁹ de rone p̃mu agens sic q̃ ei⁹
causalitas se extendat ad oia. q̃ p̃mũ b q̃ h⁹
ē cũ oũ alior dicē p̃mũ agens de necē te a
g̃e aliq̃ p̃ suppono. ē dicē p̃mũ ñ ē p̃mũ. si
g⁹ p̃ma cũ p⁹ age nto p̃ suppono age poeit ab
sq̃ motu z cũsumtacde p̃cedẽte. mot⁹ n. z
cũsumtacõ sp restũt nm z sbm ĩ q̃ suscipiãt
Jmo dicē p̃mũ agens ñ efficie ñ p motũ z cũs
mtacõm ē dicē ipm eē ĩ strin alie agens. de
rone. n. ĩstri ē q̃ agat motũ z q̃ medie motu
z cũsumtacde efficiat q̃ efficit. ide g⁹ q̃ ē agens
p̃mũ poeit age nto p̃ suppono q̃ ñ ē ĩ strin ali
ē agens age poeit absq̃ motu z cũsumtacde
p̃cedẽte. alia g⁹ agencia q̃ ñ sit p̃ma agens ex
p̃ suppone me. q̃ vo sit ĩ strin agens p̃mu agens
mediante motu z cũsumtacde q̃ a sit ille mo
t⁹ q̃ de necē te q̃ entrat ad actone for agencia ñ
ē p̃ sens specialis. sufficit ad p̃sens a. scire q̃
p̃ma cũ absq̃ suppone me p⁹ res mee p̃duce
z absq̃ motu p̃cedẽte p⁹ nua efficie eũ ñ op
tet ipm age p cũsumtacone z motũ. ut oũ
sit est. hoc vlo p⁹ ñ ē ig̃ens gnone ĩcepi
se. q̃ si ñ m z facere ad efficie est i fero vm
absq̃ corrpde alio. ꝓ q̃ illa fione ñ p̃cess
sit alia fero. Jmo oũso ꝓne nm ar q̃ ñ ē da
re nouitate sui motu p̃cedẽte ñ ē simpr vi
a. q̃ p̃ma cũ nouitate p̃duce absq̃ p̃cedẽte motu
p⁹ ñ solũ ñ ē ig̃ens gnom ĩcepisse ñ ē ig̃ens
motũ vlr ē nouũ z nuq̃ ĩcepisse ñ. n. o⁹ sin
mot⁹ vlr ē nou⁹. q̃ vlr aut oem motũ sic mo
t⁹ cũ sit ipse ē nouũ absq̃ cũsumtacde
p̃cedẽte. vlo ñ ē ig̃ens gnone ĩcepisse. q̃
vlr mot⁹ poeit ĩcape z fm vitate ĩcepit

restat oũde ñ ē ig̃ens gnone de hue q̃ ñ o⁹
motũ celi ꝓpetuari. q̃ cessabit gno z corrupt⁹
cessabit. si ē. n. n va. ꝓ illa aut. ĩellicias
ꝛia dispone ē cũ moueat. q̃ z si ñ moueat
ocose ē ut ista. n. ꝓ p⁹ repugat ordim in
ellicias. vo ordm actõm. ē ordim fim
ñ. si. n. ymaginari de eis. q̃ sp supina ĩ sumor
attingũt ulteria supnor. ut supna ĩ cor⁹ b⁹
attingũt ulteria ĩ sb⁹ us separis. dicē g⁹ ĩellica
s ē ꝛ ĩ ꝛia dispone cũ moueat z ñ m
ellicias ñ moueat ē dicē ñ ē ĩellicias ñ
ig̃ du ĩsimo z q̃ tuc sp ĩ ꝛia dispone cũ m
fimũ g⁹ du attingũt. ꝓ. n. ordo corpor deber
nos sufficiet ĩ strie. q̃ de ĩellicias secrem⁹
sic. n. sp q̃da supmat sola supna attingũt
mellicias z ñ infima. sic q̃da ĩellic sp ĩferior
z q̃da ĩferior z sole ĩferior ĩellic attingũt
cor z tũ ĩferior. repugat g⁹ dcis ꝓ ordim in
ellicias. vo repugat ordm actõm. est. m ĩ m
exterior ut monie h cor. ꝛia. n. disp̃ z fehi
tas alie ñ p⁹ p̃ m ĩ actone exterior. ꝓtõnale
n. ē ꝛ ne fehitas hois z ꝛiam dispone
et ĩterior. vno. Jmo et fehitas ē aliq̃ ꝛia
et ĩterior ut ꝛiacõ aie p̃ uirtute p̃ sciam. ꝛia
g⁹ disp̃ ĩellicie ñ erit ĩmotu sp ĩ aliq̃ actõ
ne exterior ñ g⁹ erit ocose ĩellicie sim mo
ueat hic brit. n. actones ĩteriores ut ĩellire
z uelle. ꝓtellido. n. z volendo ē ꝛ ĩ ꝛia
dispone. ē dcis ꝓ repugat ordm fimũ. sp
ut fimus ꝓcedr ē hus q̃ sp ad fine. mot⁹ g⁹ cor
ut ad cõile ē ñ ꝓcedit fimus ĩellic. ymaginabã
g⁹ phs cũ dicebat ĩellicias sp ĩ m fimũ mo
ue z ē ĩ ꝛia dispone cũ moueat q̃ mot⁹
ille est fimus ĩellicias fimus. n. ē id q̃ ē app
nble ĩ mfimũ ut dr p⁹ politicor z tuc ē ad
ĩ ꝛia dispone cũ fine attingit ꝓcedit g⁹
ĩellic desinit a moue z ñ moue p ĩ fimũ de
p⁹. cũ mot⁹ ñ sit fimus ea z si dicet⁹ q̃ hoc
m fine acq̃rit. q̃ p motũ assilat⁹ p̃ne
cause q̃ mo⁹ sp ea intrpa ē ĩ q̃ assilacõe q̃ sistit
ea felicitas mirabile est si ñ ē sapiẽtis hoc
q̃ dicit. illa. n. assilacõ a do modica est q̃ ea
ñ p⁹ q̃ sistē ea felicitas. sic. n. tigris felix
est cũ cale fuerit. q̃ cale facit⁹ hi rone cause
ꝓ q̃ aliq̃ ñ assequ⁹ silitudinem ē p̃ne. ñ est
n. negadũ ĩellicias felicitas ē ĩ eo q̃ assilat
r⁹ p⁹ p̃ n⁹ p q̃ assilacõm efficiũt⁹ q̃ di fortues
si hi modi assilacõ ĩ q̃ q̃ sistit ea felicitas ē
p̃ut assilat⁹ ei ĩellido z diligendo ipm ñ a
p̃ut ei assilat⁹ cor monendo. deliḡ. n. ar
gie q̃ sp desi ĩellic z diligẽt. ñ q̃ sp corpa
moue bit. poeit g⁹ cessare mot⁹ celestium
corpor z sp virtute alii cessabit. p⁹ g⁹ ñ ē
ig̃ens ĩellicias alii cessare a moue cũ ꝛia
via oũsũ sit ꝛiam dispone ea ñ ē in
moue do. si g⁹ phs diuisit q̃ p agencia ulta
q̃ agit mota ñ possum⁹ p̃ne gnone ĩcepi
nl de fine tollabil est ei⁹ silia. si sip⁹ asse
re. q̃ gno ñ ĩcepit ñ desinet tollari ñ pot

ut ē ꝓ hīta ait. Opposita a' hys ū est dif
ficile solue. sed rōnes expte uid' pncipu
ꝓ ia hīta fē ab soluere. sed cū dicit q ū est
gradū. ū ad sit corruptū z ū est corruptū ē
ū sint quarta gradū z q nō est dare ad ꝓ gentū
ꝓ hys rōnes procedē supponendo q ū fiat ū ex nū
placēte. sed ut hīcū est ꝓ res procedē ullo ꝓ sup
pōito z ꝓ nova fiāt absq; motu z cōsimutatiō
ne procedēte q pōito ū est īgenus ad ē gradū
z fieri. q cū ad ū erit corruptū. si. u. ū ē ex nū
placēte ad fiet ēt fieri vni absq corruptiō
ne alterī. Sed a' via supta. expte causē ef
ficientis. ut ex pte motor celestis ut p; ꝓ hīta de
fficili soluēd. sed cū illa ꝓpō q nouitas sp p
supponit motū procedētē ū sit simpr. ba ut ou
sū est ū ē īgenus vlr motū ē nouū. ꝓpō q ū
or gradū sp fuisse īpfecto. sed ꝓ vitare vlr
oīs ēt nova ē z ē īcepit. rursus q illa ꝓ
ꝓpō ū ē ba q opta disp̄ īteligat sit q mouē
at. imo ꝓ desistēte a motu ut ou sū ē. sed ū ē ꝓ
īgenus. gradū illorū īfiorū desicēte ū ē gradū
ꝓ sidēt. q gradū illorū īfiorū īcepit z desinet.
Tertia a' via supta. expte finis ū ē difficile ad
soluēd. sed cū dī. nūm sp desidāre z īteldē q ū
melius ē. dici d; q ū ū īteldit ꝓ cogitōnē que
sit īpa. sed ꝓ cogitōnē q ē talis ꝓ cāto. u. ū ī
teldit. q īteldit īteligēdo mouēs nūm z q vlr ū
mouens ē ipse deus. sed ō qēgit nūm īteldē. q de
mouet z īteliuat nūm q sanctus dedit īteligēdo plus
q cū ꝓ dixisset nūm sp desidāre q melius ē sta
tim sēdit q q melius ē ē q ū ē. sed reli quo
nū q pleunt de facientē gratuitā gradū rez.
Hoc viso rō difficile tarē ū hē. sed de ut p nci le
volentū z ex necēte nūle sua voluntate. voluit a'
dātū. cū ū augeat voluntū dīnū z cū de sua vō
tate ū q sed ꝓ dātās. sed sit ꝓfectissimus īse.
nulla dāta exīnte. simpr z absolute loq do. de
ū nūle ex necēte aliq voluntū dātū. sed si sine
ꝓpōne possem ē ꝓfēte sanus. si de necēte nelle
ē sanus ū oportet me ex necēte nelle ꝓpōnē
vnde g deus oīa voluntate sua vo
lendo. u. se alia nūle. ꝓ cū a' ū nelle. ū ob
stāte q se de necēte nūle. q id q ē īse z ꝓfectum
q hē ꝓ alia ū q sed ut deūm ē. sig aliq aliq
voluntū dātū ē necēm. hoc ū ē absolute. sed ex or
dine z dispōne dīna. tūm g ex necēte dura
gradū q nūm de ordīantur z dispōnt. ē g rō dat
ta vetho z simpr ū q eludit. Quarta a' rō
de tēpe ē sophistica. sed cū dī q q ꝓ īcepit nū
desinit ē tēpale z tēpe claudit. ꝓ cāto vī
tate hē. q si ad īcepit. g alū ū sint. sig tē
pe īcepit. vīm ēt dicē q sint alū q tēpus
ū erat. sed alū ē diffrā tēpis. g si erat alū z
ū erat tēp. erat diffrā tēpis cū ū ēt tēp
sed diffrā tēpis ū ē sū tēpe. g erat tēp cū ū
ēt tēp. sic z ꝓ si tēpus desicēt ēt alū q
ū ēt tēp. g ēt tēp ꝓ q desinet ē tēpus
cū ū sit alū z diffrā tēpis sū tēpe. tēp g sp
sint z sp erit. sed si hec rō vna ēt ostēdē
mūdū z vmūsū ē īsimū. sed si cor mūdū

z vmūsū cōtī sua simta z tēta ē. g ē am
bū vmūsū cōtīs ū est. sed ē ē diffrā loci
g ubi o mūe corp ē aliq diffrā loci. sed dīa
loci ū ē sū loco. loc ū ē sū corpe g ubi
o mūe corp ē aliq cor. ut g mūdū predīc
īmūtū. ut si ē dare īmūdo īmūtū aliq.
ex q ū predīc erit dare diffrām loci z per
gūs locū z corp ex ōe corp. q stat a' hūc rō
ne ē sophistica. sed cū dī q ex vmūsū ūl
est h. ex. dicit diffrām loci ū simpr. sed ynā
gradū solū. vmūsū g ē simū z tētū. sed ynā
gradū tēlīnēā mām. ū q simū z tēta
ynagīaus ex celū ē locū z spacū ī sim
cū. vū z phīs tēd phīcor volens omē ī simū
ū ē. ut q īgenus est ēdē īteliūcē. ī ynagīacōī
nūnēus q ꝓ ynagīacōī predīc ad ī simū
sed illī ynagīacōī ū respondē sūdarūtū expte
rei z sic ipse solut de ī simū. sic nos possumus solue de ī simū
sed sic solut z vū cū dī. si tēp īcepit g
alū sint q ū erit tēp. h. alū dicit dīam tē
pis ynagīatā. tēp g ꝓ ynagīacōnē. sp
sint z sp erit. sic spacū ynagīacū ī simū
vadit. vīm cū vitate tēp q ē passio ynī mo
tū īcepit z desinet sū desinē. q motū sup
celestū corpor. ū sp sint nō īpetū dura
bit. sed alū desinet. q ponē ū est īrēdūabile
ut ou sū est. possēt a' ēt tēp z ēt ꝓpetua
tē gradū alie difficultates tāgi. sed hec dō
dante alibi diffusē tētabūt. ad ꝓsens a'
hec q sūt dicta sup libro de gradū sufficiant
lanus sit ipi ipō filio dī vnigenito. o īenar
rabit gradū omūs gradū est ꝓncipū causa
z rō qui cū patre z spū scō est vnus deus ꝓ
benedictus ī secla secl. amen.

Explicit sūma sup libro de gratiacōne edi
ta a fre egidio de roma ordinis frūm hēmi
tar sēi augustini.

Sicut philosophus dicit in tertio de anima, sicut separabiles sunt res a materia sic et que sunt circa intellectum sunt. Unumquodque enim intantum est intelligibile inquantum est a materia separata sunt secundum se ipsa intelligibilia actu. Que vero sunt a nobis a materialibus conditionibus abstracta fiunt intelligibilia actu per lumen nostri intellectus agentis. Et quia habitus alicuius potentie distinguuntur specie, necesse est quod habitus scientiarum quibus intellectus perficitur distinguantur secundum differentiam separationis a materia. Et ideo philosophus in vi metaphysice distinguit genera scientiarum secundum diversum modum separationis a materia. Nam ea que habent separata a materia secundum esse et rationem pertinent ad metaphysicum. Que autem sunt separata a materia secundum rationem et non secundum esse pertinent ad mathematicum. Que autem in sua ratione concernunt materiam sensibilem pertinent ad naturalem. Et sicut diversa genera scientiarum distinguuntur secundum hoc quod res sunt diversimode a materia separabiles, ita etiam in singulis scientiis et precipue in scientia naturali distinguuntur partes scientie secundum diversum separationis et concretionis modum. Et quia universalia sunt magis a materia separata, ideo in scientia naturali ab universalibus ad minus universalia proceditur, sicut philosophus docet in primo physicorum. Unde et scientiam naturalem incepit tradere ab his que sunt communissima omnibus naturalibus, que sunt motus et principium motus. Et deinde processit per modum concretionis sive applicationis principiorum communium ad quedam determinata mobilia. Quorum quedam sunt corpora viventia, circa que simili modo processit distinguens hanc considerationem in tres partes. Nam primo quidem consideravit de anima secundum se quasi in quadam abstractione. Secundo vero considerationem facit de his que sunt anime secundum quandam concretionem sive applicationem ad corpus, sed in generali. Tertio considerationem facit applicando omnia ista ad singulas species animalium et plantarum determinando quid sit proprium unicuique speciei. Prima igitur consideratio continetur in libro de anima. Tertia vero consideratio continetur in libris quos scribit de animalibus et plantis. Media vero consideratio continetur in libris quos scribit de quibusdam que pertinent communiter vel omnibus animalibus vel ad plura genera eorum vel etiam ad omnia viventia. Circa quos libros est presens intentio. Unde considerandum est quod in libro de anima iiii gradus viventium determinantur. Quorum primus est eorum que habent solum partem anime nutritivam per quam vivunt, sicut sunt plante. Quedam sunt que cum hoc habent etiam sensum sine motu progressivo, sicut sunt animalia imperfecta, puta conchilia. Quedam vero sunt que habent insuper motum localem progressivum, sicut animalia perfecta, sicut sunt equus et bos. Quedam vero insuper habent intellectum, sicut homines. Appetitivum enim, quamvis ponatur quintum genus potentiarum anime, non tamen constituit quintum gradum viventium, quia semper consequitur sensitivum. Intellectus vero non est actus alicuius partis corporis, ut probatur in tertio de anima. Unde non potest considerari per concretionem vel applicationem ad corpus vel ad aliquod organum corporeum. Maxima enim eius concretio est in anima. Summa autem eius abstractio est in substantiis separatis. Et ideo preter librum de anima Aristoteles non fecit librum de intellectu et intelligibili, vel si fecisset, non pertineret ad scientiam naturalem, sed magis ad metaphysicam, cuius est considerare de substantiis separatis. Alia vero omnia sunt actus alicuius partis corporis. Et ideo potest eorum esse specialis consideratio per applicationem ad corpus vel organa corporea, preter considerationem que habita est de ipsis in libro de anima. Oportet ergo hanc considerationem mediam in tres partes distingui, quarum una contineat ea que pertinent ad vivum inquantum est vivum, et hec continetur in libro quem scribit de morte et vita, in quo etiam determinatur de respiratione et exspiratione per que in quibusdam vita conservatur, et de iuventute et senectute per que diversificatur status vite. Similiter etiam in libro qui inscribitur de causis longitudinis et brevitatis vite, et in libro quem fecit de sanitate et egritudine, que etiam pertinent ad dispositionem vite, et in libro quem dicitur fecisse de nutrimento et nutribili, qui duo libri apud nos nondum habentur. Alia vero pertinet ad motivum, que quidem continetur in duobus libris, scilicet in libro de causa motus animalium et in libro de progressu animalium, in quo determinatur de partibus animalium opportunis ad motum. Tertia vero pertinet ad sensitivum. Et quia considerari potest quod pertinet ad actum interioris et exterioris sensus, et quantum ad hoc consideratio sensitivi continetur in hoc libro qui inscribitur de sensu et sensato, id est de sensitivo et sensibili, ad quem etiam pertinet tractatus de memoria et reminiscentia. Et tamen ad considerationem sensitivi pertinet id quod facit differentiam circa sensum in sentiendo vel non sentiendo, quod per somnum et vigiliam, de quo determinatur in libro qui inscribitur de somno et vigilia. Sed quia ex prioribus magis simplicibus ad composita transire convenit, ideo convenienter est horum librorum ordo, ut post librum de anima, in quo de anima secundum se determinatur, immediate sequatur liber de sensu et sensato, quia ipsum sentire magis ad animam quam ad corpus pertinet; post quem ordinandus est liber de somno et vigilia, qui importat ligamentum et solutionem sensus. Deinde sequuntur libri qui pertinent ad motivum, quod est magis propinquum sensui. Ultimo autem ordinantur libri qui pertinent ad communem considerationem viventis, quia ista consideratio maxime respicit corporis dispositionem. Iste igitur liber qui est de sensu et sensato in scribendo primo quidem in duas partes dividitur, scilicet in prohemium et tractatum qui incipit ibi: De sensu et sentire et cetera. Circa primum duo facit: primo manifestat intentionem ostendendo de quibus sit tractandum. Secundo assignat rationem, quod necessarium est de his tractare, ibi: videtur autem maxime et cetera. Dicit ergo primo quod determinatum est prius in libro de anima de anima secundum se ipsam, ubi scilicet animam diffinivit, et determinatum est de virtutibus eius, id est potentiis eius, secundum divisionem ex parte ipsius. Cum enim potentie anime sint principia quarumdam partium corporis, duplex de eis consideratio potest haberi: una quidem secundum quod pertinent ad animam, inquantum scilicet sunt potentie vel virtutes ipsius; alia vero ex parte corporis. De ipsis igitur potentiis anime ex parte ipsius anime determinatum est in libro de anima. Sed nunc consequens est facere considerationem de animalibus et omnibus habentibus vitam, ut addat ipsis pluribus determinando scilicet que sunt operationes eorum propria, scilicet singulis speciebus animalium et plantarum, et que communes, scilicet vel omnibus viventibus vel omnibus animalibus vel multis generibus eorum. Illa igitur que dicta sunt de anima supponantur vel supponamus, id est accipiamus ipsis in sequentibus, tamquam suppositionibus iam manifestatis. De reliquis vero dicamus et primo de primis, id est primo de communibus et postea de propriis. Iste enim est ordo debitus scientie naturalis, ut determinatum est in primo libro Phisicorum. Deinde cum dicit: videtur autem maxime et cetera, ostendit necessitatem consequentis considerationis. Si enim operationes tam proprie quam communes animalium et plantarum essent proprie ipsius anime, sufficeret ad hoc consideratio de anima. Sed quia sunt communes anime et corporis, ideo oportet de eis hic determinare, ut sciatur que dispositio corporis ad huiusmodi operationes vel passiones requiritur. Et ideo philosophus hic ostendit omnia communia esse anime et corporis, et tamen hoc non etiam facit prius per rationem quam per inductionem, exemplificans ea de quibus est intentio, ibi: puta sensus et cetera. Et de pluribus proponit ibi: videtur autem omni dari et cetera. Dicit ergo primo quod ea que sunt maxima et propria viventium, ea que pertinent ad animalia et plantas, sive sint communia omnibus aut pluribus, sive sint propria singulis

licet, scilicet quod sensus sit communis anime et corporis, dicit esse manifestum et per rationem et sine ratione. Ratio autem in promptu est quia cum sensus principaliter anime sibi, sic ostensum est in libro de anima, [illegible] necesse est corporeum esse quia [illegible] sensibilibus [illegible]. Absque autem ratione manifestum est per experimentum quia lesis corporeis organis impeditur operatio sensus et eis ablatis totaliter sensus tollitur.

De sensu et sensibili etc. Premisso prohemio in quo plus quam dicit [illegible] sunt in tractatu, hic in capitulo prosequitur suum propositum. Et primo determinat ea que pertinent ad sensum exteriorem, secundo determinat de quibusdam pertinentibus ad cognitionem sensitivam interiorem, scilicet de memoria et reminiscentia, ibi: De memoria et reminiscentia etc. [illegible] tractatus est post istum librum secundum Grecos. Et primum in duas partes. Primo resumit quedam que de sensu dicta sunt in libro de anima, quibus [illegible] tamquam suppositionibus in sequentibus [illegible] est. Secundo determinat [illegible] in tractatu [illegible] circa sensum et sensibilia, ibi: In quibus vero hec fiunt etc. Tertio solvit quasdam dubitationes ex premissis, ibi: Obiciet vero aliquis si omne corpus etc. Et primum in duo. Primo dicit primo quod de sensu in libro de anima dictum sit, secundo assumit quedam eorum, ibi: Animali autem secundum quod animal etc. Dicit ergo primo quod in libro de anima dictum est de sensu et sentire, id est de potentia sensitiva et actu eius, et duo dicta sunt de eis, scilicet quid sit [illegible] eorum et [illegible] accidit [illegible] passione quadam, quod autem sensus in patiendo fit, ut planum est in libro de anima. Quare autem sit sensus et [illegible] sentiunt [illegible] de anima [illegible] quod alia tempore possint sensus sensibilium [illegible]. Deinde cum dicit: Animali vero unicuique etc. assumit [illegible] ex hiis que in libro de anima dicta sunt de sensu, quorum primum pertinet ad sensum [illegible], secundum pertinet ad sensus qui sunt communes omnibus animalibus, et hic ibi: Ipse vero unumquodque etc. Tertium pertinet ad alios sensus qui inveniuntur in aliquibus perfectis, ibi: Sensus vero qui per extrinseca etc. Dicit ergo primo quod omne animal in quantum est animal necesse est quod habeat sensum, [illegible] quod est sensitivum esse constituit animal per quod animal ab aliis distinguitur. Attingit enim [illegible] cognitionem [illegible] cognitione carentibus [illegible] in se continere possint [illegible] hoc plenius se extendens et quanto [illegible] cognoscens maiorem habet [illegible] tanto [illegible] est absolutior et immaterialior et perfectior [illegible] sensitiva que [illegible] aliquibus est [illegible] tamen [illegible] in ordine cognoscentium [illegible] organo corporali. Deinde cum dicit: Ipse vero unumquodque etc. ponit [illegible] ad sensus [illegible] considerandum est quod sensus necessarii [illegible] omni animali sunt illi qui sunt cognitivi eorum que sunt necessaria animali. Est autem animali aliquod sensibile necessarium dupliciter. Uno modo inquantum corpus est mixtum ex [illegible] elementis et sic necessarium est animali debita [illegible] calidi et frigidi, humidi et sicci et aliorum huiusmodi que sunt differentie corporum mixtorum. Alio modo est necessarium animali [illegible] corpus est vivum nutribile. Et secundum necessarium est ei [illegible] per [illegible] et [illegible] per [illegible] mixto corpori [illegible] sit necessarium [illegible] alimentum [illegible] potione [illegible]. Ideo [illegible] cognoscat ea que sunt [illegible] in [illegible] corporis mixti ordinatur sensus tactus qui est cognoscitivus predictarum differentiarum. Ideo autem quod cognoscat [illegible] nutrimentum [illegible] est ei gustus per quem cognoscit saporem [illegible] quod est signum nutrimenti convenientis vel inconvenientis. Et ideo dicit quod gustus et tactus ex necessitate consequuntur omnia animalia. Et de tactu quidem causa assignata est in libro de anima [illegible] cognitivus corporum ex quibus [illegible] animal. Gustus vero est ei necessarius propter cibum [illegible] per gustum animal discernit delectabile et [illegible] circa cibum ut unum eorum prosequatur et aliud fugiat. Et totaliter sapor est passio nutritive partis anime [illegible] potentie nutritive [illegible] ordinatur ad actum nutritive potentie sicut ad finem [illegible] in quibusdam libris [illegible] quod sapor est [illegible] nutribilis partis anime passio, quia videlicet sapor [illegible] ordinatur ad nutritionem. Deinde cum dicit: Sensus autem qui per extrinseca etc. prosequitur de sensibus qui insunt solum aliquibus perfectis. Et primo assignat causam propter quam [illegible] sensus insunt omnibus talibus animalibus. Secundo assignat causam [illegible] quibusdam perfectis eorum, ibi: [illegible] prudentiam etc. Dicit [illegible] alia [illegible] animalia quibus non solum inest sentire sed motum progressivum [illegible] in se habent motum [illegible] progressivum. Est autem considerandum [illegible] alia [illegible] mobilia [illegible] plurima [illegible] in [illegible] habent [illegible] eorum que sunt eis necessaria [illegible] immobilia habent [illegible] eorum solum [illegible] presentia [illegible] progressiva [illegible] cognitione [illegible] eorum quedam magis attendunt [illegible] ad cognitionem [illegible]. Et ideo omnibus aliquibus ad cognitionem [illegible] nutritionem [illegible] presentia [illegible] ordinatur gustus ita ad ea cognoscenda [illegible] a remotis ordinatur odoratus. Odor enim et sapor quandam affinitatem habent ut in [illegible] dicetur et sic per saporem cognoscitur [illegible] a remotis. Alia autem duo sensus scilicet [illegible] ordinatur ad cognoscendum [illegible] remotis omnia [illegible] vel corruptiva [illegible] sunt ei [illegible] corporis [illegible] fugit corruptiva [illegible] et [illegible] sensus [illegible] perfectiora [illegible] est in [illegible] odoratus [illegible] non sit [illegible] motu progressivo [illegible] remotis [illegible] sicut per gustum [illegible] sentientia [illegible] prosequuntur [illegible] et fugiant mala et corruptiva [illegible] sic ovis que fugit lupum [illegible] sequitur [illegible] vel audita [illegible] odorata vel [illegible] alimentum. Deinde cum dicit: [illegible] etc. assignat causam [illegible] quibusdam perfectis [illegible] habent [illegible]. Et primo [illegible] quod prudentia est [illegible] alios [illegible] prudentia est [illegible] hominibus [illegible] habent [illegible] aliquibus sicut quidam [illegible] ad aliquos [illegible] sicut formica [illegible] congregat in estate [illegible] hyeme. [illegible] sensus [illegible]

[illegible] qui dicunt aqueum vel visum igni. Deinde cum dicit Sed quod omnes etc. attendit specialiter ad organum visus quod attribuebant igni. Et primo improbat eorum positionem. Secundo ipse ponit veritatem ibi Quoniam si ignis esset etc. Attendit specialiter ad organum visus quod attribuebant igni. Circa primum tria facit. Primo ponit causam ex qua quidam movebantur ad attribuendum organum visus igni. Secundo movet quandam dubitationem ibi Habet autem dubitationem etc. Tertio determinat veritatem ibi Causa vero huius etc. Dicit ergo primo quod omnes qui attribuunt organum visus igni hoc faciunt quia ignorant causam cuiusdam passionis que accidit oculo. Si enim oculus comprimatur et fortiter moveatur videtur quod ignis luceat. Quod accidit solum quando aer exterior est tenebrosus sive aperte sint palpebre aut etiam in aere claro si prius claudantur palpebre quia tunc sunt tenebre oculis clausis. Et hoc reputabant esse manifestum signum quod organum visus ad ignem pertinet. Deinde cum dicit Habet autem dubitationem etc. movet quandam dubitationem contra positionem. Cognitum enim est quod sensus cognoscit sensibile presens. Unde et visus cognoscit visibile presens. Sic ignis per suam lucem est quoddam visibile. Sic ergo semper presente igne visum ut puta organo visus in eo existente videtur quod visus semper ignem deberet videre. Sed hoc quidem secundum principia que ante supposuit non sequitur. Posuit enim quod sensus est in potentia ad sensibile et ideo quod per eundem modum non sentiens sensibile sibi immutetur. Unde et ipsum sensibile secundum potentiam sensum non sentit ut dicit in secundo de anima. Unde si etiam organum visus esset igneum propter hoc visus non videret ignem. Sed secundum alios philosophos qui ponunt quod sensus percipiunt sensibilia inquantum sunt actu tales scilicet similes sensibilibus ut puta unum principiorum habentes ut dictum est et ideo secundum eos si organum visus erat igneum sequitur quod predicto modo videret ignem. Sed tunc remanet dubitatio quam Aristoteles hic inducit quare oculus quiescens non videt ignem sicut oculus motus. Deinde cum dicit Causa vero huius etc. assignat causam predicte apparitionis per quam et dubitatio mota solvitur et ostenditur quod non est necessarium ponere ignem esse visum. Et ad hoc attendendum est quod corpora levia id est polita et clara ex propria natura habent quendam fulgorem quamvis corpora aspera et non polita non habeant. Quia quedam partes superficiei eminent aliis et obumbrant eas. Et quamvis in se aliqualiter fulgeant huiusmodi corpora non tamen habent tantum de fulgore quod possint facere medium lucidum in actu sicut facit sol et huiusmodi corpora. Manifestum est autem quod id quod est medium oculi quod vocatur nigrum oculi est quid leve et politum. Unde habet quendam fulgorem ex ratione levitatis non ex natura ignis sicut antiqui estimabant. Per hoc ergo remota est necessitas attribuendi organum visus igni quia etiam huiusmodi claritas que apparet non est aliquo modo ab igne. Sed sive sit ex igne sive ex levitate pupille remanet ergo dubitatio quare talis fulgor videtur oculo moto non autem oculo quiescente. Et ideo assignat causam huius et dicit Ideo talis fulgor apparet moto oculo quia accidit per velocem motionem id est quod unum fiat duo videlicet videns et visum. Ipsa enim est pupilla fulgens et videns. Inquantum vero est fulgens proicit fulgorem suum ad extra. Inquantum vero est videns recipit fulgorem quasi recipiendo ipsum ab exteriori. Cum ergo oculus quiescit emissio fulgoris fit ad extra et tamen visus hunc fulgorem non recipit ut videre possit. Sed quando oculus velociter movetur medium nigrum oculi transfertur ad exteriorem locum in quem pupilla emittebat suum splendorem antequam ille splendor desinat et ideo pupilla ad alium locum velociter translata recipit splendorem suum quasi ab exteriori ut sic videatur esse aliud videns cum tamen sit idem subiecto. Et ideo huiusmodi apparitio fulgoris non fit nisi quando velociter oculus moveatur. ·celer· Quia si moveatur tarde prius desineret impressio fulgoris in exteriori loco ad quem fulgor pervenit quam pupilla illuc perveniat. Sed videtur quod nulla velocitas motus ad hoc sufficiat quia cum motus localis sit velox oportet tamen quod fiat in tempore. Emissio autem fulgoris ad presentiam corporis fulgentis et eius cessatio ad ipsius absentiam fit in instanti. Non ergo videtur possibile quod quantumcumque oculus celeriter commoveatur quod prius perveniat pupilla ad exteriorem locum quam desinat fulgor illuc perveniens ex pupilla in alio loco existente. Sed advertendum est secundum Alexandrum in commento quod pupilla corpus quoddam est et in partes divisibile. Unde celeriter commoto oculo cum aliqua pars pupille ad aliquem locum pervenerit in quem adhuc fulgor illuc pervenit ex reliqua parte pupille que nondum attingit locum illum et inde est quod pupilla incipit videre fulgorem quasi aliunde resplendentem. Et huius signum est quod hic fulgor quasi videtur descendisse sed paulisper et subito disparet. Iterum assignat etiam causam quare talis apparitio accidit in tenebris et non in lumine quia fulgor corporum levium propter sui modicitatem ~~obumbratur~~ obscuratur a magna claritate. Sed in tenebris videtur sicut etiam accidit de quibusdam aliis que modicum habent lucis et propter hoc videntur in tenebris et non in lumine sicut quedam capita piscium et humor [illegible] piscis qui dicitur sepia. Et contingit quod si oculus lente id est tarde moveatur non accidit predicta apparitio propter hoc quod videns et visum sic videantur esse unum et duo ut dictum est. Quando scilicet celeriter movetur oculus tunc oculus videt seipsum quasi secundum suum divisum situm a seipso immutatur sicut accidit in refractione vel reflexione puta cum oculus videt seipsum in speculo aqueo scilicet ab exteriori redeunt species oculi ad ipsum oculum per modum reflexionis cuiusdam. Sic etiam in predicta apparitione fulgor oculi redit ad ipsum ut dictum est. Deinde cum dicit Quoniam si visus esset etc. accedit ad improbandum ipsam positionem. Et primo quantum ad hoc quod visum attribuebant igni. Secundo quantum ad hoc quod ponebant visum videre extramittendo ibi Irrationabile autem omnino est etc. Circa primum tria facit. Primo ponit opinionem Platonis. Secundo Empedoclis ibi Empedocles autem videtur etc. Tertio opinionem Democriti. Circa primum duo facit. Primo obicit contra positionem. Secundo removet eius responsionem ibi Dicere autem quod extinguitur etc. Circa primum sciendum est quod Empedocles et Plato in Timeo in duobus conveniunt. Quorum unum est quod organum visus pertinet ad ignem. Secundum est quod visio contingit per hoc quod lumen exit ab oculo sicut extramittendo. Ex hiis autem duobus principiis concludit Philosophus quod visus deberet videre in tenebris sicut in luce. Potest enim in tenebris lumen a lucerna emissum illuminare medium. Quare si per emissionem luminis oculus videt sequitur quod etiam in tenebris oculus videre possit. Deinde cum dicit Dicere autem quod extinguitur etc. excludit quandam responsionem Platonis qui in Timeo dixit quod cum lumen egreditur ex oculo si quidem invenit in medio lumen solare [illegible] per ipsum sicut per sibi simile et ex hoc accidit visio quando invenit lumen. Sed in tenebris propter dissimilitudinem tenebrarum ad lumen extinguitur lumen ab oculo egrediens et ideo oculus non videt. Sed Aristoteles dicit hanc causam esse vanam et hoc probat ibi Quomodo enim extinguitur etc. Non

medium. Et ideo oportet quod solum organum odoratus sit id quod est actu frigidum et humidum, quod proprie est in loco circa cerebrum. Unde odoratus odor est circa cerebrum. Deinde cum dicit: Et oculi autem gustato etc. ostendit convenientiam organi odoratus ad organum visus. Et dicit quod et oculi generatio sit eodem modo, quia ad hoc quod constat ex cerebro, quia cerebrum inter omnes partes corporis est frigidius et humidius, et ita sit naturae aquae, quae est similis frigidi et humidi. Et sic congruit organo odoratus quod oportet esse calidum in potentia, et organo visus, quod oportet esse aqueum. Sed tunc maxime convenit attribuisse primo visum igni, sicut et hi antiquiores odoratum. Dicendum est quod organum odoratus est aquae in quantum aqua est potentia calidum; est aquae in quantum est potentia calidum, quod est ignis. Organum autem visus est aquae in quantum est perspicua et per consequens lucida in potentia. Sed quia ignis qui est lucidus actu sit et calidus, ad hunc possent quis dicere quod convenientius visus attribuitur igni. Dicendum est igitur quod eo modo quo antiquiores attribuunt odoratum igni, multo plures visum attribuunt igni, non propter eius qualitates quae sunt calidum et siccum, sed quia est lucidus actu. Et quia quandoque visus videtur aliquibus philosophis quasi scintillas a fulgore qui apparet moto oculo. Sed tamen quia ad hoc implicant eorum opinionem antiquiores, non quidem quod ponebant visum in actu esse ignem, quod quaesitum esset in quantum quae scilicet visus in actu non sit sine lumine, sicut non odoratus in actu sine calore; sed quia ponebant organum visus esse lucidum actu, ponentes visum fieri non suscipiendo sed extramittendo. Deinde cum dicit: Tactivum autem etc. determinat de organis sensuum aliorum, et primo ostendit cui elemento sint attribuenda, secundo in quo loco sint sita, ibi: Et ideo iuxta cor etc. Dicit igitur primo quod organum tactus attribuitur terrae, et similiter organum gustus, qui est tactus quidam, ut in secundo de anima dictum est; quod quidem non est sic intelligendum quod organum tactus vel gustus sit simpliciter terreum, cum capilli et ungues et consimilibus non sentimus, quae sunt magis terrea. Sed quia, ut in secundo de anima dictum est, tactus maxime videtur terminus in organo aliorum sensuum et de organo quidem tactus. Consequens est quod, ut dictum est in secundo de anima, organum tactus, ad hoc quod sit in potentia ad contrarias qualitates tangibiles, debet esse medie complexionatum, et ideo oportet quod sit ibi secundum quantitatem plus de terra quam de alio elemento, cum minus habeat de virtute activa. De organo autem gustus eodem modo dictum est sicut de organo odoratus: debet esse aqueum ut sit in potentia calidum, sed quod non sit odoratus in actu; ita et organum gustus debet esse terreum ut sit potentia humidum, sed quod non est gustus in actu. Deinde cum dicit: Et ideo iuxta cor etc. ostendit ubi sit organum gustus et tactus constitutum, et dicit quod est iuxta cor, et assignat huius causam: quia cor est oppositum cerebro secundum situm et qualitatem, et sicut cerebrum est frigidissimum omnium quae in corpore sunt, ita et cor est calidissimum inter omnes corporis partes; et propter hoc sibi invicem opponuntur secundum situm, ut per frigiditatem cerebri contemperetur caliditas cordis. Et inde est quod illi qui habent parvum caput secundum proportionem ceterorum membrorum impetuosi sunt, tamquam calore cordis non sufficienter refrigerato per cerebrum; et e contrario illi qui excedunt immoderate in magnitudine capitis sunt nimis morosi et pigri, quia calore cordis per magnitudinem cerebri infrigidato. Sed quia autem organum tactus quod tactus est esse principaliter in loco calidissimo corporis, ut per caliditatem cordis ad temperiem tactus frigiditas reducatur, non obstat quod circa corpus aliter sentitur sensu tactus, quia sunt quidam sensus per medium extrinsecum, ut tactus et gustus per medium intrinsecum, quod est caro, et sit in uno principium, ideo est in se sine medio. Sed intrinsecum tamen et principium tactivum est in intrinseco circa cor, et signum est quod laesio si contingat in locis circa cor est maxime dolorosa. Sic tamen oportet dicere esse duo principia sensitiva in quolibet animali: unum circa cerebrum, ubi continuantur principium visivum, odoratiuum et auditivum; et aliud circa cor, ubi continuantur principium tactivum et gustativum sensitivum. Unum principium primo quidem est in corde, ubi est fons caloris in corpore animalis. Unde est sensitivum sine calore, ut dicitur in libro de anima. Sed a corde derivatur virtus sensitiva ad cerebrum et exinde procedit ad organa trium sensuum, visus, auditus et odoratus; tactus vero et gustus referuntur ad ipsum cor per medium continuum, ut dictum est. Ultimo autem epilogat quod determinavimus de partibus corporis, sicut hic necessarium determinatum sit in sensationibus habitum est.

Et sensibilibus autem etc. Postquam philosophus consideravit de sensibus autem et organis sensuum, applicavit hic applicare eam ad ipsa sensibilia. Et primo dicit de quo est intentio, secundo exequitur propositum ibi: Quod autem igitur omne est de lumine etc. Circa primum duo facit: primo proponit intentum, secundo manifestat quod dixerat ibi: Est quidem igitur unumquodque etc. Dicit igitur primo quod de sensibilibus propriis quae sentiuntur secundum unumquodque sensitivum, id est secundum singula organa sensuum, quod dicitur ad differentiam sensibilium communium, scilicet de colore, sono et odore quae sentiuntur per visum et odoratum, et de gustu et tactu, id est de sensibilibus horum sensuum, dictum est in secundo de anima universaliter, et quod habent in sensu et quae sunt operationes sensus secundum unumquodque organum in unitate ad dicto sensibilium. Dictum est enim in secundo de anima quod sensus est potentia sensibile, et quod sensibilia faciunt sensum esse in actu. Sed nunc ad considerandum est quid sit unumquodque sensibile secundum se ipsum, scilicet quid sit color, quid sonus, quid odor, quid sapor, et similiter de tactu, id est de sensibilibus tactus. Sed primo dicendum est de colore qui est obiectum visus, eo quod visus est spiritualior inter omnes sensus. Non est autem sic intelligendum quod de omnibus huius sensibilibus in hoc libro determinare intendat, sed quod omnium horum sensibilium consideratio necessaria sit ad propositum intentum. Sed tamen sensibilia tactus sunt vel proprietates elementorum, scilicet calidum, frigidum, humidum et siccum, de quibus determinatum est in libro de generatione, vel sunt proprietates corporum distinctorum, sicut durum et molle et alia huiusmodi, de quibus determinatum est in libro metheororum. Unde nunc restat determinare de tribus, scilicet de colore, odore et sapore. De sono autem determinatum est in secundo de anima, eo quod eadem est consideratio soni et immutationis auditus organi a sono. Qualiter autem immutentur organa sensuum a sensibilibus pertinet ad considerationem libri de anima. Deinde cum dicit: Est quidem igitur etc. exponit quod dictum est, scilicet quod considerandum quid sit color et sapor etc. Unumquodque horum enim dupliciter est: uno quidem modo prout sentitur in actu; alio modo non nisi prout est sensibile in potentia. Quod autem sit unumquodque eorum secundum actum, scilicet secundum quod est color actu percipitur a sensu, vel sapor, vel quodcumque aliud sensibile, dictum est in secundo de anima, quod scilicet sit unumquodque eorum idem vel sensui secundum actum, scilicet in visione vel auditione, quia in dictis visibile in actu est idem visioni in actu; visibile autem in potentia non est idem visui in potentia. Quid igitur sit unumquodque sensibilium ut in actu dictum est in secundo de anima, in quo determinatum est de sensibilibus in actu. Sed quid sit unumquodque eorum secundum se ipsum, quod natum est facere sensum in actu, est nunc dicendum in hoc libro. Deinde cum dicit: Quod autem igitur omne est etc. de sensibilibus determinat secundum modum praetactum, et primo de colore, secundo de sapore, ibi: De odore autem et sapore etc., tertio de odore, ibi: Eodem autem modo oportet intelligere etc. Prima iterum pars dividitur in duas partes: in prima ostendit quid sit color in se; in secunda parte determinat de differentiis colorum, ibi: Est igitur in esse in perspicuo etc. Circa primum duo facit: primo proponit principia coloris, secundo investigat coloris diffinitionem ex hiis principiis, ibi: Quod autem igitur et corpus etc. Est autem duplex coloris principium: unum quidem formale, scilicet lumen, aliud est mate-

ad minus manifesta procedit. manifestius autem nobis est genus sa-
poris quam odoris. unde saporibus prius est agendum. ideo autem sapor est no-
bis manifestior quia tactu sensu a nobis percipitur. sensu enim olfactus pe-
iorem habemus per comparationem ad ceteros sensus qui in nobis sunt.
cuius ratio est quia sicut supra dictum est odoratus in actu perficitur per calidum
igneum. est autem organum olfactus odoratus iuxta cerebrum quod est frigidi-
us et humidius omnibus partibus corporis ut supra dictum est. homo autem inter omnia
alia animalia habet cerebrum maius secundum quantitatem sui corporis ut dicitur
in libro de partibus animalium. et ideo oportet quod homo deficiat in sensu o-
doratus. sed homo habet certissimum tactum inter alia animalia. cum enim
tangibilia sint ea ex quibus constituitur corpus animalis scilicet calidum
et frigidum humidum et siccum et alia huiusmodi que consequuntur, non potu-
it esse quod organum tactus esset denudatum ab omni qualitate
tangibili sicut pupilla caret omni colore. sed oportuit or-
ganum tactus esse in potentia ad qualitates tangibiles sicut medium
est in potentia ad extrema ut dicitur in secundo de anima. et ideo oportet quod sensus tac-
tus sit certior quanto complexio corporis est magis temperata, qua-
si ad medium reducta. hoc autem maxime oportet esse in homine ad hoc quod
corpus eius sit proportionatum nobilissime forme. et ideo homo inter
alia animalia habet certissimum tactum et per consequens gustum qui est ta-
ctus quidam. et huius signum est quod homo minus potest sustinere vehe-
mentiam frigoris et caloris quam alia animalia. et inter homines
tanto aliquis est magis aptus mente quanto est melioris
tactus, quod apparet in his qui habent molles carnes sicut
dicitur in secundo de anima. Deinde cum dicit: quemadmodum autem aque
natura etc. exequitur propositum. et primo determinat de sapore secundum ue-
ritatem. secundo excludit falsas opiniones quorundam de natura sapo-
ris ibi: De motis autem etc. primam partem dividit in duas. In
prima dicit determinat quid sit natura saporis. In secundo determinat
de speciebus saporum ibi: quemadmodum autem colores etc. circa primum duo
facit. primo excludit opiniones quorundam circa generationem
saporum. secundo determinat veritatem ibi: apparet autem sapores
etc. circa primum duo facit. primo ponit tres opiniones circa genera-
tionem saporis. secundo improbat eas ibi: horum autem sicut empedo-
cles etc. Inprimis quidam determinare unam sui generationem saporis ab
aqua quam videtur esse subiectum saporum. et dicit quod ipsa natura aque
secundum se vult esse, id est habet naturalem aptitudinem ad hoc quod sit in-
sipida. et si aliqua aqua habet aliquem saporem, hoc est ex permi-
xtione alicuius terrestris. et tamen quamvis aqua sit secundum se insipi-
da, est tamen materia et principium omnium saporum quodammodo. hoc autem ce-
positum triplici aliqui assignaverunt. empedocles enim dixit quod
omnes sapores sunt actu in ipsa aqua, sed sunt insensibi-
les propter parvitatem partium in quibus inveniuntur. secunda opinio
fuit democriti et anaxagore sicut alexander dicit, qui
nito. primum aqua quidem non erant sapores in actu
sed erat ibi quedam materia saporum quasi omnium saporum semi-
naria, id est vel semina. ita scilicet quod omnes sapores fiunt quidem
ex aqua. sed alii sapores ex aliis aque partibus. tertia opinione
ex aqua. sed alii sapores ex aliis aque partibus. ponebant
enim partes indivisibiles esse principia corporum
scilicet quod indivisibile est actu saporosum. sed oportet corpora sa-
pida esse composita. et ideo posuerunt esse sapores in actu
scilicet saporum semina ita tamen quod diversa indivisibilia corpo-
rum sint semina diversorum saporum sicut et diversarum figurarum. tertia
opinio est dicentium quod diversitas saporum non est ex parte ipsius
aque, sed solum ex parte agentis quod aquam transmu-
tat diversimode sicut sol vel ignis. aliquod calidum

Deinde cum dicit: horum autem sicut empedocles etc. improbat per ordinem
tres predictas opiniones. et primo opinionem empedoclis di-
cens quod positum est ab empedocle est falsum manifeste. si enim diversi-
tas saporum esset actu in parvis partibus aque, oporteret
quod immutatio saporum non fieret nisi per hoc quod diverse partes
aque attraherentur ad corpus cum sapores immutantur. hoc autem
non est sic. si enim fructus ablati ab arbore exponuntur so-
li vel decoquuntur ab igne manifestum est quod immuta-
tur eorum sapor per actionem caloris et non per hoc quod attrahant
ab aqua quod posset dici de fructibus qui dum pendent in arbo-
re immutant saporem attrahendo diversos humores terre. sed
in fructibus decisis ab arbore videmus transmutationem sa-
poris fieri per hoc quod ipsi fructus transmutantur secundum resolutionem
maturis humoris per modum cuiusdam resudationis et ita per
iacentes aliquo tempore ad solem transmutantur de dulcedine
in amaritudinem aut econverso vel ad quoscumque alios sapores
secundum diversam qualitatem decoctionis. secundo cum dicit: similiter autem et impos-
sibile etc. improbat secundam opinionem democriti et anaxa-
gore et dicit quod impossibile est aquam esse materiam saporum
quasi continentem omnia semina eorum, ita scilicet quod diverse partes ei-
us sint semina diversorum saporum. quia videmus unum et idem corpus
immutari ad diversos sapores. sic eadem enim esca que
sumitur ab animali vel planta convertitur in diversas partes ani-
malis vel plante, ita quod convertitur in diversos sapores convenientes
diversis partibus. sicut unius plante alius sapor est radicis se-
minis et fructus et diversarum plantarum sunt diversi
sapores. hoc est manifestum. videmus quod diversi sapores non
causantur ex diversis partibus aque. unde relinquitur quod causen-
tur ex hoc quod aqua transmutatur in diversos sapores per
hoc quod patitur ab aliquo immutativo. tertio ibi: Quod
autem etc. improbat tertiam opinionem dicentium quod sapores
causantur ex immutatione aque a sole calido. et dicit mani-
festum esse quod aqua non accipit qualitatem saporis ex so-
la actione calidi in mutationis. aqua enim est subtilis-
sima inter humores, id est inter omnia corpora que sensibiliter hu-
mectant. non autem dicit inter omnia humida, quia aer qui est humidus
est subtilior aqua. potest autem esse dubium de oleo, propter hoc quod
supernatat aque ~~tantum~~ et plus diffunditur quam aqua. et
ideo ad hoc removendum subdit quod aqua est subtilior quam ipsum o-
leum. et quod quamvis oleum supernatet aque, est propter aereitatem
ipsius et lingua supernatet aque. et quod oleum plus
diffunditur quam aqua contingit propter lubricitatem et visco-
sitatem aque. enim est valde dissolubilis. et ita minus pars eius se
continet in oleo. et propter hoc aqua est
non aliam. sic contingit in oleo. Difficile est continere aquam sub-
tiliorem oleo et magis divisibilem. totam enim manu elabitur
in manum quod oleum facit. enim tota cum manu elabitur
Quia igitur aqua propter sui subtilitatem sicut patet non habet
aliquam principium non ingrossatur a calido agente. sicut
aliquam ponentium non ingrossatur. remanent
vel in quibus sunt partes terrestres que remanent in
tali humido exsiccate manifeste sequitur quod oportet aliquam
causam ponere generationis saporis que in mutatione aque a
calido. propter omnis sapores in natura in corpore aliquo grossi-
tudine habente nos tamen removet quod calidus sit aliquis
solum in mutationis aqua non saporem. sed non est tota
causa. requiritur enim aliquid aliud
unde est magis quod est.

```
t. no.
```

denominatur a principiis cum illis eorum, ita quod et tale agendi consequitur huiusmodi qualitatibus quod virtute fortiori obtinuit. Omne enim quod agit in virtute alterius facit simile ei in cuius virtute agit. Sic ergo facit domum ex virtute artis quae est in anima, et calor naturalis generat carnem animatam ex virtute animae, et per hunc etiam modum qualitativo per actionem qualitatum elementarium transmutantur materiae ad formas similes. Deinde cum dicit: quemadmodum igitur qui lavant etc., concludit ex praemissis generationem saporis. Et dicit quod sicut illi qui in humido aqueo lavant colores et sapores, id est corpora colorata et saporosa, faciunt aquam habere talem colorem et saporem, ita et natura humidum aqueum colat per siccum terrestre et cum hoc facit ipsum moveri in meatibus a calido digerente et quodammodo commiscente humidum sicco, constituitur humor aqueus in qualitate saporosa. Deinde cum dicit: et hic est sapor etc., inducit ex praemissis definitionem saporis. Et dicit quod sapor nihil est aliud quam passio facta in humido aqueo a dicto sicco, scilicet terrestri, cum adiectione caloris, quae gustum secundum potentiam alterando reducit in actum; quod quidem additur ad differentiam odoris et quarumdam aliarum passionum quae fiunt de humido et sicco per actionem calidi, quae tamen non sunt immutativa gustus, sed aliorum sensuum. Deinde cum dicit: ducit enim sentiens etc., manifestat definitionem saporis positam quantum ad ultimam partem eius. Non enim prius manifesta est ex praecedentibus. Dicit ergo quod sapor alterat gustum secundum potentiam, et ad hoc manifestandum subdit quod sapor sicut et quodlibet sensibile reducit in actum sentiendum quod prius non erat in potentia ad sensibile, quia sentire quod consequitur actionem sensibilis in sensum non sit secundum addiscere, sed secundum speculari, id est non habet similitudinem cum eo quod est addiscere, quia in eo qui addiscit generatur habitus scientiae de novo, sed in eo qui sentit non generatur scientia de novo per actionem sensibilis, sed sensus fit actu operans, sicut contingit in eo qui speculatur actu. Deinde cum dicit: Quod autem non omnis sicci etc., manifestat quod supradictum est, scilicet quod sapor non sit solum in humido sine sicco. Et circa hoc tria facit. Primo ostendit quod sapor fundatur simul in humido et sicco. Secundo probat quoddam quod supposuerat, ibi: et sunt obliqui alii. Tertio probationem manifestat, ibi: Quoniam quidem igitur etc. Dicit ergo primo quod sapores sunt passiones quantum ad dulce, vel privationes quantum ad amarum, quod se habet ut privatio formae et privatio ad dulce sicut nigrum ad album, non cuiuslibet sicci, sed sicci nutrimentalis, ex quo scilicet possunt nutriri animalia vel plantae, et ex hoc possumus accipere quod non siccum sine humido, nec humidum sine sicco pertinet ad sapores, quia esca qua nutriuntur animalia non est solum humidum vel solum siccum, sed commixtum ex his. Ex eisdem enim nutrimur ex quibus sumus, ut dictum est in primo de generatione, et eadem ratio est de plantis. Deinde cum dicit: et sunt obliqui alii etc., probat quod supposuerat, scilicet quod sapor sit passio vel privatio nutrimenti. Ubi considerandum est quod cibi non conferunt animalibus nisi ad duo eis deserviunt, scilicet ad augmentum, quo perveniunt ad perfectam quantitatem, et ad nutrimentum, per quod conservantur salva. Deservit autem cibus et ad generationem, sed hoc non pertinet ad individuum, sed ad speciem. Dicit ergo quod cibis quibus obliqui cum sint de numero sensibilium, inquantum sunt tangibilia, causant augmentum et decrementum, quia calidum et frigidum faciunt augmentum et decrementum. Inquantum calidum ipse facit augmentum, eius enim est dilatare et distendere; eodem modo ad contrarium se habet frigidum, cuius est constringere quasi movendo ad centrum. Unde in nutrimento alia augentur in se ipsum, decrescunt; non est contrarium quod dicitur in libro de anima quod cibus augent prout est quantum, quia quantitas non sufficeret ad augmentum nisi esset calor quantitatis ad augmentum et dilatandum.

Sed inquantum obligata nutriunt, inquantum est gustabile, et sic placet per quod omnia nutriuntur dulci proprie sumpto, vel simpliciter dulci vel cum commixtione aliorum saporum. Nec hoc est contrarium quod in libro de anima dictum est, quod tactus est sensus alimenti, quia ibi humorem, id est saporem, posuit inter tangibilia, et ideo dicit quod sapor est delectamentum nutrimenti, inquantum scilicet indicat convenientiam ipsius. Deinde cum dicit: Sed quidem igitur etc., confirmat per rationem praemissum, et primo quantum ad hoc quod dixit omnia nutriri dulci, secundo quantum ad hoc quod dixit de commixtione aliorum, ibi: commiscetur quidem etc. Dicit ergo primo quod praeter hoc quod pertinet ad augmentum oportet determinare in his quae sunt de generatione. Dicit autem aliquando determinatum esse de generatione; sed ad hunc magis dictum est de his in libro de generatione animalium, ad quod pertinet consideratio de alimento animalium. Nunc autem quantum ad propositum pertinet dicendum est quod calor naturalis actione sua augmentum perficiens quoddam constituit nutrimentum digerendo, inquantum scilicet attrahit illud quod est leve et dulce, et relinquit id quod est salsum et amarum propter gravitatem. Unde feces omnes animalium sunt sat amare vel si salse. Et hoc manifestatur per similitudinem in toto universo, quia idem facit calor naturalis in animalibus et plantis quod facit calor solis in corporibus exterioribus: attrahit enim humidum subtile et relinquit id quod est terrestre et grossum. Unde aquae pluviae sunt dulces, quantum vero maris aqua sit plurima resoluta fit salsum. Et ex hoc concludit quod omnia nutriuntur dulci quod est attractum a calido naturali. Deinde cum dicit: commiscetur autem alii sapores etc., assignat causam commixtionis aliorum saporum ad nutrimentum. Et dicit quod alii sapores commiscentur in cibo dulci quod solum nutrit eodem modo, sicut manifeste apparet de sapore salso et acuto, ut scilicet per huiusmodi sapores temperetur dulce, ne nimis nutriat. Est enim nimis repletivum et supernatativum, quia facile attrahitur a calore propter suam levitatem.

Verum autem et colores etc. Postquam philosophus determinavit generationes saporis, hic distinguit species saporum. Et circa hoc tria facit. Primo ostendit in qua generatione mediorum saporum. Secundo ostendit quomodo medii sapores distinguuntur, ibi: et secundum proportionem etc. Tertio ostendit quomodo album et nigrum se habeant ad invicem, ibi: Et quemadmodum nigrum etc. Dicit ergo primo quod sicut alii colores medii generantur ex commixtione albi et nigri, ita et sapores medii generantur ex commixtione dulcis et amari vel ipsorum secundum se vel ex commixtione causarum dulcis et amari. Calidum enim perfecte digerens humidum causat saporem dulcem; privatio autem humidi perfecte digesti est causa amaritudinis. Alii vero sapores causantur secundum quod humidum medio se habet, quia neque totaliter est consumptum neque totaliter est digestum. Et enim sapor propinquius sequitur humorem quam colorem, non oportet considerare medium et extrema per calidum, sed per humidum aliqualiter passum a sicco et calido, quia in hoc principaliter consistit natura saporis. Alioquin si medium et extrema acciperentur in saporibus per calidum, non esset dulce et amarum extrema, sed dulce esset medium. Nam calidum intensum et consumens frigidum autem digerens. Calidum vero deficiens in digerendo propter victoriam frigidi causat ponticum vel acetosum saporem; calor vero moderate sufficiens ad digerendum causat dulcedinem. Deinde cum dicit: et secundum proportionem etc., agit de distinctione mediorum saporum, et primo quantum ad differentiam delectabilis et non delectabilis, secundo quantum ad nomina, ibi: quidem igitur pinguis etc., tertio quantum ad numerum per similitudinem ad colores, ibi: fere autem equales etc. Dicit ergo primo quod medii colores distinguuntur secundum diversam proportionem commixtionis, inquantum scilicet unusquisque eorum vel magis vel minus accedit ad dulcedinem seu amaritudinem. Quod quidem contingit dupliciter sicut in coloribus

dulcis est. Uno modo per unitatem proportionis [illegible] in prima commixtione et transmutatione humidi aquei. Alio modo per indeterminationem siue humiditatem absque proportione in ali[illegible] et alii sapores delectant gustum qui sunt commixti per [illegible] proportionem. Deinde cum dicit: quemadmodum etc. distinguit sapores medios per nomina et dicit quod sapor pinguis est quasi idem cum dulci. Utrumque enim sapor consequitur digestionem humidi aquei, sed [illegible] in dulci sapore ostendit calorem magis dominari super humidum, unde pinguis sapor propinquior est aquoso siue insipido sapori propter humiditatem habundantem. Similiter et amarus sapor et salsus fere sunt idem. Utrumque enim ostendit excessum caloris consumentis humidum, sed [illegible] in amaro uidetur esse maior consumptio humiditatis quam in salso, quia in salso uidetur esse consumptum humidum in fumum, in amaro autem uidetur esse ultimus resolutionis et consumptio uel totalis uel in parte humidi [illegible] combustionem. Unde fere corpora resolutiora et [illegible] sunt amara. In medio autem sunt pontici siue [illegible] sapor et austerus, scilicet acetosus et stipticus et acutus. Ita tamen quod ponticus et acutus consistunt in humore non omnino digesto propter defectum caloris. Propter quod fiet in digestione siue uel [illegible] saporis ut [illegible] uel ponticus sit prius. [illegible] ponticus tamen sapor uidetur plus habere [illegible]. Unde et [illegible] fere [illegible] saporem habet. Acetosus autem uidetur plus habere de frigido stiptico uel sapor [illegible] habet de [illegible] propinquius est. Ponticus sed plus habet de calido magis, scilicet ad digestionem [illegible]. Unde et quedam digesta habent stipticum saporem sicut [illegible]. Amarus autem sapor significat excessum caloris quam quod consumitur super digestionis humidum. Deinde cum dicit: fere enim equales etc. distinguit sapores medios secundum numerum per similitudinem ad colores et dicit quod species humoris, id est saporis, sunt fere equales numero speciebus colorum. Septem enim species saporum sunt, nam dulcis et pinguis sapor non distinguuntur, salsus autem distinguitur ab amaro. Ita quod si his tribus saporibus addantur alii quattuor, scilicet [illegible] erunt septem sapores. Similiter et comparabiliter dicit ex parte colorum quod fuscus se habet ad nigrum sicut salsum ad amarum, flauum quod ad album sicut pingue ad dulce. In medio autem erunt hii colores: puniceus, id est rubeus, et alurgon, id est [illegible], et uiridis et kyaneus, id est color celestis. Ita tamen quod uiride et kyaneum magis appropinquant ad nigrum, puniceum et citrinum magis appropinquant ad album. Sunt autem et alie species plures colorum et saporum ex commixtione predictorum [illegible]. Deinde cum dicit: et quemadmodum nigrum etc. comparat amarum ad dulce et dicit quod sicut nigrum est priuatio albi in perspicuo, ita amarus uel salsus est priuatio dulcis in humido nutrimentali, scilicet [illegible] alterum contrariorum est in priuatione ut patet ex x. methaphisice, et ideo amarum est priuatio dulcis. Inde est quod omnis cinis est amarus uel combustus propter exalationem humidi nutrimentalis quod potabile uocant. Deinde cum dicit: Democritus autem et plurimi etc. excludit falsas opiniones quorundam de natura saporis et primo in generali quantum ad omnia sensibilia, secundo in speciali quantum ad sapores ibi: quidam autem propria etc. Et primo duo facit. Primo improbat opinionem antiquorum quantum ad hoc quod reducebant omnia sensibilia ad qualitates tangibiles. Secundo quantum ad hoc quod reducebant sensibilia propria ad sensibilia communia ibi: am

plius autem communibus etc. Dicit ergo primo quod Democritus et plurimi naturalium philosophorum quicumque intromittunt se ad loquendum de sensibus faciunt quoddam inconuenientissimum, quia scilicet omnia sensibilia dicunt esse tangibilia. Quod si esset uerum sequeretur quod quilibet sensus esset tactus, cum [illegible] distinguitur [illegible]. Quod autem hoc sit falsum facile est uidere, quia alii sensus sentiunt per medium extrinsecum, non est tactus. Deinde cum dicit: amplius autem etc. arguit antiquos in hoc quod [illegible] sensibilibus communibus quasi propriis, reducentes scilicet colores et sapores et alia sensibilia ad magnitudinem et figuras. Magnitudo autem et figura et asperum et lene et quod ad figuram pertinet, scilicet acutum et obtusum, que pertinent ad dispositiones figurarum habentium angulos, sunt communia sensibilia, que etsi non omnibus sensibus percipiantur, pluribus tamen sensibus percipiuntur, saltem tactu et uisu. Et ita non sunt propria sensibilia, quia sic uno solo sensu sentirentur. Dicit autem acutum et obtusum [illegible] in corporibus ad differentiam acuti et [illegible] quod dicitur in uocibus et in saporibus. Et quod propria sunt sensibilia [illegible] manifestat per hoc signum, quod circa communia sensibilia decipiuntur sensus, qui tamen non decipiuntur de propriis sensibilibus, sicut uisus non decipitur de colore nec auditus de sonis. Deinde cum dicit: quidam autem propria etc. excludit opiniones falsas in speciali quantum ad sapores. Et primo ponit eas, secundo improbat ibi: quamuis autem nulli etc. Dicit ergo primo quod quidam reducunt propria sensibilia ad ista communia, sicut Democritus qui nigrum dixit esse asperum, existimans obscuritatem nigri causari ex hoc quod partes que superius eminent in aspero occultant alias; album autem dixit esse lene, estimans claritatem albi prouenire ex hoc quod lene totaliter illuminatur propter hoc quod partes eius sunt equaliter iacentes. Sapores autem reducit ad figuras propter hoc quod in [illegible] dicitur acutum et obtusum [illegible] sicut in figuris, equiuocatione decepti. Deinde cum dicit: quamuis autem nulli etc. improbat predictam opinionem de saporibus [illegible] rationibus, quarum prima est quod unusquisque sensus cognoscit singula propria sensibilia, et si [illegible] aliquem sensum [illegible] maxime pertinet ad [illegible]. Sed si sapores essent figure sequeretur quod gustus esset magis cognoscitiuus figurarum. Sed cum [illegible] sensus [illegible] quanto est certior, tanto possit magis discernere etiam minima in uno quoque genere, sequeretur quod gustus tamquam certissimus maxime cognosceret communia sensibilia et maxime discerneret figuras, quod patet esse falsum, quia uisus in hoc est potentior. Secundam rationem ponit ibi: amplius sensibilia etc. Que talis est: omnia sensibilia habent contrarietatem, ut scilicet ea sit aliquid [illegible] in [illegible] sicut in colore sunt contraria album et nigrum, et in saporibus dulce et amarum [illegible]. Non autem uidetur esse contrarietas in figuris [illegible] se non habent contrarietatem [illegible] corporis [illegible] non oportet [illegible] contrarietatem [illegible] in coloribus [illegible] figura non uidetur esse [illegible] figure. Non enim est [illegible] polygonum, id est figuram habentem multos angulos, sit [illegible] id est [illegible] angulum habet contrarium [illegible] non est [illegible] figuram [illegible] non sit [illegible] plures angulos habet. Ergo sapores non sunt figure. [illegible] ibi: amplius et figuris existentibus etc. [illegible] est figure sint infinite [illegible] multiplicantur, scilicet secundum numerum angulorum et linearum, ut patet in triangulo et quadrato. Si ergo sapores essent figure sequeretur quod essent infinite species

hec duo. quia evaporatio nichil est aliud quam quedam humiditas aquea resoluta ex calore et sine fumo. est autem aeris et terre cum sit resolutio quedam ex sicco terrestri sicut dictum est et signum huius differentie est quod ex evaporatione quando condensatur generatur aqua, ex fumali autem evaporatione aliquid terrestre. Deinde cum dicit Sed neutrum horum videtur etc. excludit predictas opiniones duabus rationibus. quarum prima quia odor pertinet ad aquam que non est odorabilis nisi admixtione sicci sicut supra dictum est. fumus autem non potest fieri in aqua in qua tamen sit odor ut supra ostensum est per hoc quod quedam alia odorant in aqua. ergo odor non est fumus. nec vapor. Secundam rationem ponit ibi. Amplius evaporatio etc. que talis est. sicut evaporatio dicitur odor ita colores dicuntur effluxiones secundum modum. non dicitur bene de coloribus ut supra ostensum est. ergo nec istud bene dicitur de odoribus in utrisque. idest sequitur quod species sint per tactum et odor et color et quod corpora nimis odorata diminuuntur et corrumpuntur, totaliter resolvuntur per effluxionem vel resolutionem et hic est inconveniens presertim cum inveniantur tam aromatica aliqua mixta et odorata et quod nullo modo resoluta corpora videntur per diu possit. Sic autem ad tantam distantiam et coloris et odoris per spiritualem immutationem medii. Deinde cum dicit. Quoniam ergo etc. concludit propositum. idest quod ex quo odor non est vapor nec fumus manifestum est quod humidum quod est in spiritu idest in aere et in aqua patitur ab enchima siccitate et sic odor fit et sentitur. humidum enim non solum invenitur in aqua sed et in aere. Deinde cum dicit. Adhuc autem etc. manifestat quod enchimum sit activum odoris per similitudinem ad saporem et circa hoc tria facit. Primo ponit propositum dicens quod sicut enchimum siccum facit odorem in humido aque et in aere sicut siccum terrestre lavatum per humidum aqueum facit sapores manifestum est quod odores sunt proportionales esse saporibus. Secundo ibi. Adhuc hoc etc. manifestat proportionem ad species de saporibus et dicit quod in quibusdam hoc autem manifestum. Dicuntur enim quidam acetosi et dulces odores et austeri idest stiptici et pontici et acuti. sicut et sapores. Sed amari odores non dicuntur sed putridi odores proportionaliter respondent amaris saporibus quia sicut amari sapores difficiles sorbentur ita predicti sunt odores inspirabiles idest difficilis respirationis. Unde manifestum est ex hac affinitate odoris ad saporem quod sicut sapor sit in aqua ita odor in aere et aqua. Tertio ibi. Et propter hoc frigus etc. probat predictam assimilitudinem per impedimenta saporis et odoris quia propter frigus et congelationem sapores obtunduntur et [illegible] res extinguuntur inquantum per potentiam calidi motivam [illegible] congregat et movet odores et sapores ut ex dictis

species autem odorabilis etc. postquam philosophus probavit determinavit generationem et naturam odoris. hic determinat de speciebus odoris et circa hoc duo facit. primo determinat diversas species odoris. secundo determinat modum odorandi ibi. Et propter hoc fit per respirationem etc. circa primum tria facit. primo ponit esse aliquas species odoris. secundo determinat de speciebus odoris per comparationem ad species saporis ibi. Huius enim quidem est per sapores etc. tertio determinat species que sunt odoris per se ibi. quidam autem per se ipsos etc. Dicit ergo primo quod due sunt species odorabilis. una quidem per comparationem ad sapores. alia per se scilicet. ut quidam dicunt odorabile species non habere. habet. idest species habet. sed oportet determinare quando habeat et quando non habeat. est enim determinare species odoris secundum comparationem ad species saporis ut dictum est. Non autem sic determinate odoris species per se. nisi solum per dulce sit odorabilis. sic enim dicimus alium esse odorem crocei et viole et aliorum. huius distinguntur tamen in huius odoribus delectabile et abhominabile. Deinde cum dicit. Huius enim etc. de speciebus determinat odoris que consequuntur species saporis. et dicit quod in odorabilibus aliquid est odoratum secundum saporis species ut supra dictum est et ideo delectabile et contristans est in eis per accidens. idest non inquantum habent odorem sed inquantum eorum odor significat nutrimentum. odor enim est quedam passio nutrimenti sicut et sapor ut dictum est. differunt secundum nutrimenti convenientiam ut per odorem sit coniectura per saporem. et ideo huius odores non sunt delectabiles animalibus repletis et quando non indigent. sicut neque esca. huius autem hos odores est huius delectabilis. Sed animalibus appetentibus idest esurientibus vel sitientibus sunt odores huius appetibiles. sicut et cibus vel potus est eis appetibilis. Unde manifestum est quod huius odorabile habet delectationem et tristitiam per accidens sicut dictum est. scilicet ratione nutrimenti et quia nutrimentum est commune omnibus animalibus ideo omnia alia percipiunt odores hos. quod tamen intelligendum est de animalibus habentibus motum progressivum que necesse habent querere alimentum ex longinquo per odorem. animalibus autem immobilibus sufficit gustus tactus ad discernendum quod conveniat alimentum. Deinde cum dicit. quidam autem secundum se ipsos etc. determinat species odoris per se. et primo ponit huius species odoris. secundo ostendit quibus animalibus percipiantur ibi. Hic autem secundum odorabile etc. circa primum tria facit. primo ponit propositum quod intendit. secundo probat propositum ibi. Inclinant autem nihil magis etc. tertio excludit obiectionem quandam ibi. Qui autem nunc consumpserunt. Dicit ergo primo quod quidam odores sunt delectabiles secundum se ipsos idest non per comparationem ad alimentum. sicut est de odoribus florum. Deinde cum dicit. Inclinant autem nihil magis etc. probat quod huius odores sunt per se delectabiles quia scilicet non se habent quantum ad escam vel inclinant. appetentes escam magis huius odoribus delectentur et repleti minus. nec huius odores conferunt aliquid ad desiderium esce. sicut odores de quibus supra dictum est proveniunt esse appetentium. sed magis verum est contrarium quod perceptione horum odorabilium reddunt escam indelectabilem quia frequenter que bene redolent per huius odorem sunt mali sapores et inde dicitur adhuc non Stratim poetam comicum qui tempore dicebatur. ut Strides qui in increpatione accusavit poete scilicet Euripidis exprimentis talia nimis delicate [illegible] dixit. quando lentem decoquitis non infundatis myron idest unguentum suave redolens. quasi dicat. Non oportet quod in pulmento tali apponas aliquid suave redolens. Deinde cum dicit. Qui autem nunc consumpserunt etc. excludit obiectionem que posset fieri per consuetudinem quorundam talia cibis admiscentium. et ipse respondet dicens quod illi qui huius utuntur idest res odoriferas commiscent cibis et potibus faciunt per usum et consuetudinem quandam violentiam delectationis ut scilicet percipiant ad hoc quod una voluptas sit delectabile duobus sensibus scilicet gustui et odoratui. sicut naturaliter unum est delectabile uni sensui. Deinde cum dicit. Hic autem secundum etc. ostendit quibus huius odorabilia percipiuntur et circa hoc tria facit. primo ponit quod intendit. secundo assignat rationem dicti ibi. Causa autem est etc. tertio excludit obiectionem ibi. quod autem etc. Dicit ergo primo quod hoc odorabile

quod per se delectat vel contristat est proprium hominis quia scilicet solus homo huius odorabilia discernit et in eis delectatur vel contristatur. Unde quamvis non sit humanitatem in homine sensus odoratus prae aliis animalibus, secundum quod coordinatur sapori quantum in aliis animalibus, quae in his odoribus discretionem habent a virtute sensus quam homo; et quamvis non sit dicendum quod sensus odoratus hominis peior animalibus, quia illi odores qui coordinantur saporibus habent delectationem per accidens scilicet per comparationem ad escam. Secundo species eorum distinguuntur per species saporum quibus coniungitur in his odoribus qui secundum propriam naturam habent rationem vel delectationem; sed huius odoris species distingui non possunt nisi per odorabilia ut iam dictum est. Deinde cum dicit: quod vero est etc., assignat causam praedictorum et dicit quod odor per se delectabilis est proprius hominis ad contemperandum frigiditatem cerebri ipsius hominis. Homo enim habet maius cerebrum secundum quantitatem sui corporis inter cetera animalia. Cerebrum autem secundum suam naturam est frigidum et sanguis qui circa cerebrum continetur in quibusdam subtilibus venis est de facili infrigidabilis, et ex hoc contingit quod fumi resoluti a cibo sursum ascendentes propter eorum infrigidationem inspissantur, infrigidantur, et ex hoc causantur reumaticae infirmitates in hominibus. Et ideo in adiutorium sanitatis contra superfluam cerebri frigiditatem adinventa est ista species odoris hominibus, et signum huius quod odores calefaciunt cerebrum hoc est quia non adhibentur plus quam debent et super finem ipsum calefacientes faciunt nimiam resolutionem. Sed si modo debito adhibeantur confirmant ad sanitatem et hoc manifeste apparet ex eis. Cum tamen nullum aliud animal [illegible] appetit talis odoris; propter hoc desiderant [illegible] per talem odorem ad intelligendum in nec frigiditate [illegible] [illegible] cerebri [illegible] et [illegible]. Unde [illegible] est. Deinde cum dicit: quae vero etc., excludit quandam obiectionem. Posset enim aliquis dicere quod ad praedictum remedium sufficeret illa species odorabilis quae coordinatur saporibus. Sed ipse respondet quod illa species odoris quae est delectabilis per accidens [illegible] magis generat [illegible] ut propter [illegible] humiditatem vel propter siccitatem superfluum. Sed ista species odoris quae per se delectabilis semper est utilis ad sanitatem ex suo nocumento [illegible] in debitum usum. Deinde cum dicit: et propter hoc fit per respirationem etc., ostendit ex praedictis debitum modum odorandi et primo in hominibus et in aliis respirantibus. Secundo in aliis non respirantibus, ibi: quae vero non respirant etc. Circa primum tria facit. Primo ostendit quod intendit. Secundo assignat causam quare ad homines, ibi: in sanguinem namque odoribus etc. Tertio quare ad alia animalia, ibi: quae non quaeque pulmonem habent etc. Dicit ergo primo quod odor utilis est ad contemperandum cerebri frigiditatem. Ideo adoratus fit per respirationem non quidem in omnibus aliis sed in hominibus et in quibusdam habentibus sanguinem sicut quadrupedibus et avibus quae quadam participant naturam aeris ut corpus moderantur. Deinde cum dicit: in sanguinem namque etc., manifestat causam quare odor propter respirandum quantum ad homines, et dicit quod odores ascendunt ad cerebrum quia calor igneus qui resolvit odores per cibum ascendit ad cerebrum propter suam levitatem in superiora petunt et ex hoc sequitur quod circa sanitatem cerebri odor non habet virtutem calefaciendi propter calidum igneum a quo causatur et resolvitur. Unde natura utitur respiratione ad duo ut ostendetur inferius: principaliter quidem ad adiutorium thoracis, id est pectoris, id est ad refrigerium caloris cordis

naturae non eligunt. Amplius secundum rationem ad percipiendum odorem ducitur. Unde acceptam quemadmodum aerem per nares attrahendo. Et sic fiunt primum odores usque ad organum olfactus. Et hoc satis legitur esse proprium vel humane, quia hoc sit intra cetera animalia secundum proportionem suae magnitudinis maius cerebrum et humidius aliis animalibus. Et ideo solus homo inter animalia alia sentit et delectatur in odoribus florum et aliorum huius, eo quod calor huius odoris et motus odorum ad cerebrum reducunt ad debitam mensuram superfluitatem id est superexcessum frigiditatis et humiditatis cerebri. Addidit autem ut in excessu, quia omnia alia fugiunt malos odores in quantum sunt corruptivi. Deinde cum dicit: aliis vero etc., assignat causam odorandi per respirationem quantum ad alia animalia, et dicit quod aliis habentibus pulmonem quae sola respirant non accidit sentire utrumque, scilicet pertinens ad cibum et per respirationem, ut non sint duo organa, unum respirandi aliud odorandi, cum sufficiat organum respirandi quantum ad odorandum. Sic hominibus quantum ad duo genera odorabilium et aliis animalibus quantum ad unum tantum.

Quae vero non respirant etc. Postquam philosophus ostendit quod homines et quaedam alia animalia adorant respirando, hic inquirit quo alia non respirantia odorant. Et circa hoc duo facit. Primo ostendit quod certa alia hic sit manifestum. Secundo quod certa sit dubium, quae autem sentiunt etc. Dicit ergo primo quod manifestum est quod alia quae non respirant sentiunt odorabile. Ex hoc quod multa piscis et omne genus entomorum, id est intersectorum, quae sic sunt formicae et apes, et a longe sentiunt cibum proprium quo diriguntur per suum odorem. Et ipsius quod [illegible] praecipue quia perciperet propter naturam suum odoris, id est magis sentiunt illum odorem suum quam proportionem saporis. Et inde sentiunt quaedam animalia, et potissime de quibus a longe moventur ad suum cibum quaerendum, et de apibus formicis huiusmodi. Id est per se de quibusdam a longe moventur ad suum cibum quaerendum et de quibusdam aliis animalibus quae propter suum nocivum propter mollem. Et ideo multa alia non respirantia inveniuntur quae nimis a remotis sentiunt suam escam propter odorem. Deinde cum dicit: quo vero sentiunt etc., ostendit quod certa huius aliud sit dubium. Et certa huius causa sunt propter motivum dubium. Sed solutio ibi: sed non forte eodem etc. Et certa solutionem manifestum per simile ibi: sed vero et aliorum. Dicit ergo primo quod tamen manifestum sit quod praedicta animalia sentiunt odorem non est tamen manifestum quo sentiunt, et ideo dubitationis est. Quoniam omnia alia respirantia sentiunt odorem uno modo, scilicet respirando. Hoc enim perspicuum apparet in omnibus aliis respirantibus. Sed certa praedicta animalia apparet quod non respirant et tamen sentiunt odorabile. Postea tamen ad huius dubitationem assignat solutionem dicens quod [illegible] modo aliud est praeter quinque sensus nominatos huius alia sentiunt odorabile quod possunt intendi. Et responsio probabilis quia sentire est pati quoddam; unde diversus modus sentiendi est secundum diversitatem modi patiendi, quia indicat diversitatem virtutis sentiendi sicut diversus modus agendi significat diversitatem virtutis activae. Videmus enim quod quanto calor est fortior tanto calefactio est vehementior. Et sic ex parte passionis, quod quodam modo sentiendo est quod quaedam alia sentiunt aliam potentiam passivam habentem. Et sic est quod quaedam potentia passiva aliter patitur quam alia quae alio modo sentiunt inde habent aliud sensum. Sed quod alio modo sentiunt odorabile est in potentia quod vel est idem sensibile est idem quantum potentia non distinguitur per obiecta idem autem est sensi

attrahitur vadit ad locum spirituum, i. ad pulmonem. manifestum est autem quod in animalibus nec cerebrum nec pulmo est locus [illegible] propter [illegible] unde manifestum est quod odor mittit eo fortiter per inmutationem que est calido humido et sicco per delectationem, sicut malus odor corrumpit, ut dictum est. Delectationem [illegible] quod tamen non consequitur etc. Unde tamen obiectio possibilis, i. aliquid obiecte si odor non nutrit, ergo non videtur possibilis. Sed ipse videtur quod licet nutrit tamen confert ad sanitatem. Sic manifestum est ad sensum et per ea que dicta sunt in [illegible] qualiter sit sapor ordinatur ad nutritionem, ita odor ad sanitatem. Ultimo autem epilogando concludit quod dictum est de sensibilibus per unumquemque organum sensus.

Dubitabit autem aliquis etc. Postquam philosophus determinavit de organis sensuum et de sensibilibus, hic determinat quasdam questiones circa sensum et sensibilia, et primo movet questionem circa ipsa sensibilia. Secundo movet aliam circa immutationem sensus a sensibilibus, ibi: Dubitabit autem utrumque aliquis etc. Tertio movet etiam circa ipsum sensum, ibi: Est autem quedam obiectio etc. Circa primum tria facit. Primo movet questionem. Secundo ponit solutiones ad questionem, ibi: aut in potentia etc. Tertio solvit rationes ad [illegible], ibi: ad solutionem autem eorum etc. Dicit ergo primo quod si omne corpus in infinitum dividitur, sicut [illegible] de ratione continui, ut patet in vi Physicorum, qualitates autem sensibiles que passiones dicuntur [illegible] dividuntur secundum quod in corpore aliquo sunt in subiecto. Est ergo questio utrum [illegible] et ipse qualitates sensibiles sicut color et sapor et alia huiusmodi in infinitum dividantur. Deinde cum dicit: aut in potentia etc. obicit ad questionem, et primo ad ostendendum quod qualitates sensibiles dividuntur in infinitum. Secundo ad oppositum, ibi: Si autem non sic etc. Tertio excludit unam falsam solutionem, ibi: Sed si sic [illegible] sit etc. Dicit ergo primo quod in potentia videntur qualitates sensibiles dividi in infinitum, quia unaquaeque [illegible] sensibilium qualitatum est infinita, quia [illegible] magnitudo in infinitum [illegible] quod possit [illegible] quod moveat sensum sicut videmus colorem. Primum quod possit movere visum. Sic ergo patet qualitates in infinitum dividi [illegible] quod sensus [illegible] ipsum sentire in infinitum dividatur. Sed motus dicitur in infinitum sicut dicitur magnitudo per quam aliquid movetur, et ita sequeretur quod si [illegible] quod movetur. Primum sit quod magnitudine ita sentiens sentit quod movetur [illegible] magnitudine [illegible] non [illegible] magnitudo esset sensibiles [illegible] quod in potentia est [illegible] concluditur quod parva esse sensibilia quia in potentia est [illegible] ut non sit quantum et [illegible] de sensibilibus [illegible] quod non sit [illegible] quod sensus est [illegible] in magnitudine cum sit virtus organi corporalis, et ideo potest pati ab aliquo habente magnitudinem in corpore et ideo [illegible] esse proportionatum passivo [illegible] intelligendi esse ei magnitudine esse sensibile quod non sit intelligibile [illegible]. Unde concludit quod qualitates sensibiles dividuntur in infinitum. Deinde cum dicit: Si autem non sic etc. obicit ad oppositum duabus rationibus quarum prima [illegible]. Si enim qualitates sensibiles non dividuntur [illegible] contingit esse aliquod corpus minimum consequens divisionem sensibilium qualitatum, nullius [illegible] sensibilem qualitatem, i. neque colorem neque [illegible], neque aliquid aliud habens [illegible] corpus non erit sensibile, quia sole [illegible] qualitates sunt sensibiles. Cum ergo haec prima corpora sint partes totius corporis quod est sensibile, sequeretur quod corpus sensibile

sit compositum non ex sensibilibus. Sed necesse est sensibile corpus ex sensibilibus componi [illegible] patet dicit quod corpus sensibile componitur ex mathematicis corporibus, in quibus considerantur quantitates sine qualitatibus sensibilibus. Relinquitur ergo quod et qualitates sensibiles in infinitum dividi. Secundam rationem ponit ibi: Amplius autem non indivisibilium etc. [illegible] sit ex his quae [illegible] notitia est omnis cognitio vel per sensum vel per intellectum, ut habetur in [illegible] de anima. Sic ergo ponatur per divisionem corpora minima que tamen secundum divisionem qualitatum sensibilium non fuerint sensibilia, ut patet sensibilibus qualitatibus carentia, non possunt cognosci nisi intellectu [illegible] sed non potest dici quod sint intelligibilia, nihil enim eorum que sunt extra animam intellectus intelligit nisi cum sensu eorum, i. simul cum sentiendo. Sic ergo huiusmodi minima corpora non sentiuntur, intelligi non poterunt. Dicit autem hoc ad excludendum opinionem Platonis qui posuit formas intellectas esse extra [illegible] res intellectae sint ipse naturae rerum quae sunt in singularibus, quae quidem secundum quod in singularibus sunt cadunt sub apprehensione sensus, intellectus autem apprehendit huiusmodi naturas absolute et attribuit eis quasdam intentiones intelligibiles, scilicet esse genus vel speciem, que quidem intentiones sunt solum in intellectu non autem extra. Unde solus intellectus cognoscit. Deinde cum dicit: Sed si sit hoc etc. excludit falsam [illegible] divisione possit [illegible] dicere quod ex quo potest dividi magnitudo [illegible] dicuntur de sensibilibus [illegible] qualitatibus sine quod dicantur in infinitum [illegible] ut [illegible] tertiam[?] opinionem illorum qui ponunt aliquas magnitudines indivisibiles. Philosophus autem non [illegible] dubitatio solutiones [illegible]. Si enim corpus non divisibile in infinitum non sequitur aliquod [illegible] corpora esse insensibilia, si in infinitum non dividantur qualitates sensibiles [illegible] hoc est impossibile, scilicet aliquas magnitudines esse indivisibiles, ut patet per ea que dicta sunt in [illegible] de motu indivisibiles, ut in vi Physicorum. Deinde cum dicit: De solutione autem etc. solvit [illegible] questionem quam movit de divisione sensibilium qualitatum, et primo agit de [illegible] que est [illegible] in species [illegible] divisio [illegible] ne [illegible] ibi: Continuum quidem ergo etc. Dicit ergo primo [illegible] in solutione predictarum dubitationum simul manifestum erit [illegible] quod sint finite species coloris et saporis et aliorum huiusmodi [illegible] determinandum primum [illegible] causa [illegible] quia sicut [illegible] extremis necesse est [illegible] que in medio [illegible] ex parte utrimque [illegible] infinitum [illegible] in potentia [illegible] possibile dicitur esse finitum, ut patet in [illegible] sensibilium est quedam contrarietas que est [illegible] in quibus [illegible] sensibilium est quedam contrarietas [illegible] distantias [illegible] colo[illegible] album et nigrum, in sapore dulce et amarum, et in aliis similiter. Unde relinquitur quod species medie finite sunt. Deinde cum dicit: Continuum quidem ergo etc. solvit propositam questionem de divisione sensibilium qualitatum. Et primo [illegible] ad solvendum, ibi: quia ergo passiones etc. [illegible] primo [illegible] continuum quodammodo dividitur in infinitum [illegible] dividi in partes equales non potest divi[illegible] [illegible] in infinitum procedere [illegible] continuum sit finitum [illegible] accipiatur aliquod [illegible] continuum [illegible] consumetur. Si vero fiat divisio in partes inequales procedet divisio [illegible] in infinitum [illegible] dicitur in dimidium [illegible] in infinitum [illegible] tota [illegible] in infinitum [illegible] totum [illegible] sit color et alia huiusmodi [illegible]

sentit in specie finitus sicut primo autem dictum est. Deinde cum dicit
Quoniam autem passiones etc., procedit ad solvendum propositam questi-
onem que erat de divisione sensibilium qualitatum. Et quia ad
hanc questionem solvendam assumpserat quod ex parte sensus, ideo primo inquirit
de divisione minimi finiti quantum ad ipsum sentire. Secundo quantum
proponit quantum ad ipsa sensibilia ibi: Cum autem natura etc. Circa primum
duo facit. Primo inquirit utrum sentire possit in infinitum. Secundo
partes existentes in toto. Secundo utrum partes separatas, ibi:
separate etc. Dicit ergo primo quod non latet nos, scilicet sensibiles quantitates
descendere sunt, et quecumque species et forme que non sunt infinite per
se considerate sunt, sicut dictum est. Et tamen existunt in continuo sic
sicut per accidens divisiones per animam dividitur, consequens est quod sit in con-
tinuo aliquid in actu, scilicet partes separate, et aliquid in po-
tentia, scilicet partes in continuo existentes non separate, in eo quod
in hiis qualitatibus que sunt divisibiles per accidens, pars separa-
ta est actu existens. Unde patet actu sentiri; pars autem non divisa
est in potentia et ideo non sentitur in actu. Et inde est quod, quamvis sensus videat
totum etiam, pars eius minima, puta decima millesima la-
tet visum. Et similiter quamvis auditus audiat totum cantum continuus,
latet tamen auditum aliqua parva particula de cantu, dyesis quod
est minimum in melodia, id est distantia quedam toni et semi-
toni, hoc est distantia media inter utrumque latet. Et idem est
in aliis sensibilibus, quia in eo quod sunt omnino parva latent omnino
sensum; sunt enim visibilia in potentia non autem in actu nisi quando separan-
tur. Sicut enim in magnitudinibus quod in linea unius pedis est
in potentia linea bipedalis, scilicet que est actu quando dividitur a toto.
Patet autem ex premissis falsum esse quod quidam mathematici dicunt quod
nichil sensibile totum videtur. Sed nec etiam partes invisibiles ac-
si inde sic continuum sit et modicum. Decipiuntur autem mathematici quia
partes continui non sunt invisibiles in actu, sed solum in potentia.
Unde visus intuetur toto visibili ut quodam uno indivisibi-
li in suo genere vel forte intuetur partibus non divisis in di-
visio sicut in sigillatim respicit unamquamque. Sed tamen non sic pro-
cedit usque ad quaslibet minimas partes, et sic sentire di-
citur in infinitum quod supra dimissum est pro quo inquirimus.
Deinde cum dicit Separate autem etc., ostendit quod partes separate
non sunt in infinitum sensibiles, et primo ex parte ipsarum partium, secundo
ex parte ipsius sensus ibi: Quinimmo etc. Dicit ergo primo quod si partes in par-
vitate scilicet superabundantes separantur a toto, consequens est
quod non possint permanere propter parvitatem virtutis conservative,
et ideo corrumpuntur divise per divisionem magnitudinis, ut patet in
primo Physicorum. Et ideo statim una minima separata convertitur in
corpus continens, puta aerem vel aquam, sicut patet de aliquo
liquore saporoso qui infunditur magno; et ex hoc patet quod
corpus mathematicum est divisibile in infinitum, in quo
considerantur sola quantitas, in qua nichil est repugnans
divisioni infinite. Sed corpus naturale quod consideratur sub certa forma non
potest in infinitum dividi, quia cum iam ad minimum devenit
statim propter debilitatem virtutis convertitur in aliud. Unde est
invenire minimam carnem sicut dicitur in primo Physicorum. Non
tamen corpus naturale compositum ex [illegible] indivisibilibus. Deinde
cum dicit Quinimmo etc., ostendit propositum ex parte ipsius sensus, ad
cuius evidentiam sciendum est quod quanto virtus sensitiva est ex-
cellentior tanto minore indiget immutatione organi a sen-
sibili, propter quod manifestum est quod quanto sensibile mi-
nus est tanto minorem immutationem facit organi, et ideo
indiget excellentiori virtute sensus ad hoc quod sentiatur in actu.
Manifestum est autem quod ipse sensus non excedit in infinitum
sicut nec alie virtutes naturales. Unde et si sensibile in infi-
nitum dividatur, tamen non sequitur in natura superhabundantiam
sensus in excellentia virtutis secundum ipsam superhabundantiam
sensibilis in parvitate. Unde et si erit superhabundantia parvitatis sen-
sibilis separata remanente, sed superhabundans parvitas sensibi-
lis in eo in potentia latebit visum, et propter hoc sensu qui si non
propter hoc non poterit actu sentiri. Sed tamen est ens sensibile
quantum est in se, scilicet in eo quo separatum est habet potentiam acti-
vam ad immutandum sensum, et quando sensus advenerit sentietur in
actu. Sic patet verum esse quod superius dicit, nullam magnitudinem esse
invisibilem, scilicet quantum est in se, quamvis aliqua sit invisi-
bilis propter defectum visus cognitivi. Ergo quod dictum est, est quod quedam mag-
nitudines et passibiles qualitates latent sensum, et propter quam
causam, et quomodo sunt sensibiles et quomodo non. Deinde cum dicit
Cum autem natura etc., concludit ex premissis quod cum alique
partes sensibilium corporum hoc modo sequantur quantitatem
ut sunt actu sensibilia non solum in toto existentes, sed
et divisim, necesse est quod huiusmodi partes sint finite secundum ali-
quem numerum sive in coloribus sive in saporibus sive in so-
nis; et sic ea que actu sunt sensibilia non in infinitum dividuntur.

Dubitabit autem utique aliquis etc. Postquam Philosophus prosecutus est
questionem primam pertinentem ad ipsa sensibilia,
hic procedit ad questionem secundam que pertinet ad im-
mutationem sensus a sensibilibus, et circa hoc tria facit. Primo movet
questionem. Secundo argumentatur ad ipsam ibi: Quemadmo-
dum et Empedocles dicit etc. Tertio solvit ibi: Vel autem sonus etc. Circa
primum considerandum quod sicut supra dictum est quidam posuerunt sensum
immutari a sensibilibus per modum cuiusdam defluxus, ita quod
ipsa sensibilia, id est defluentia ab eis, perveniunt usque ad
sensum. Alii vero posuerunt quod sensibilia per modum cuiusdam
alterationis immutant immutatum medium. Queritur
quod huiusmodi permutationes perveniunt usque ad sensum.
Est ergo questio non qualiter quodcumque fiat sensus vel sen-
sibilia secundum aliorum opinionem, vel immutationes que fiunt
a sensibilibus secundum suam opinionem, prius perveniunt ad
medium quam ad sensum. Et hoc non habet dubitationem in
auditu et odoratu; manifestum enim est quod aliquis de pro-
pinquo prius sentit odorem, et etiam sonus posterius pervenit
ad auditum quam fiat ictus percussionis que causat so-
num, sicut manifeste patet per eum qui percussionem inspicit
ex longinquo. Manifestum est autem quod in gustu et tactu hec
questio locum non habet, quia non sentiunt per medium extrin-
secum. Unde dubitatio videtur esse de solo visu, utrum scilicet visi-
bile et lumen quod facit videre prius perveniat ad medium
quam ad sensum vel ad utrumque simul. Deinde cum dicit Quemad-
modum et Empedocles etc., obicit ad questionem motam,
et primo argumentatur ad partem falsam questionis. Secundo
excludit quandam falsam solutionem, ibi: Et si simul sit
etc. Argumentatur quidem ad questionem primo quidem per auctoritatem
Empedoclis, qui dixit quod lumen a sole progrediens
prius pervenit ad medium quam ad visum qui videt lumen
vel ad terram quam dicit per lumen. Et videtur quod verum dicit, sol non
procedit, et hanc etiam quidam questionem tangit in Secundo
de anima. Sed in Platone cum probat quod in tantum magno

spatio sit est ab oriente usque ad nos lucis nos tempus sine successionem impossibile est, sed ibi: perturbabit autem etc. Argumentatur tertio ad idem per rationem et dicit quod hoc videtur rationabile quando scilicet quod visibile vel lumen primo perveniat ad visum quam ad medium. Videtur enim quidam motus ipsius visibilis vel luminis pervenientis ad visum. Omne autem quod movetur movetur ab aliquo in aliquid, ita prius sit in termino a quo movetur et postmodum in termino ad quem movetur, alioquin si simul esset in utroque termino, non moveretur de uno in aliud. Prius autem et posterius in motu mensurat tempus, ergo necesse est esse aliquod tempus in quo visibile vel lumen movetur a corpore visibili vel illuminante usque ad visum. Omne autem tempus est divisibile, ut probatur in VI Physicorum. Sic igitur accipiatur medium illius temporis, adhuc radius luminis vel ipsum visibile nondum pervenit ad visum, sed adhuc movebatur per medium, quare oportet dividi magnitudinem per quam aliquid movetur secundum divisionem temporis, ut ostensum est in VI Physicorum.

Deinde cum dicit: et si omne simul etc., excludit quandam insufficientem responsionem. Posset enim aliquis putare quod sensibilia non prius perveniant ad medium quam ad sensum, quia sensus simul percipit sensibile absque successione, ita quod in auditione non prius est audiri quam audivisse, sicut in successivis prius est moveri quam motum esse. Sed simul dum aliquis audit, iam audivit, quia in instanti perficitur totus auditus, et universaliter hoc est verum in omni sensu, quod simul aliquid sentit et sensit. Et hoc ideo quia non est generatio eorum, sed sunt absque hoc quod fiant. Illorum enim dicitur esse generatio ad quorum esse pervenitur per aliquem motum successivum, sive ille successivus motus sit ipsorum forma terminus, sicut albedo dicitur generari, quia per successivam alterationem pervenitur ad albedinem, sive dispositiones ad formam ipsorum sit motus successivus, motus tamen, sicut ignis et aque dicitur generatio, quia dispositiones ad formam ipsorum que sunt qualitates elementares per alterationem successivam acquiruntur. Illa vero incipiunt esse absque hoc quod generentur vel fiant que nec per se nec per aliquas dispositiones precedentes in ipsis per motum successivum causantur, sic terminum consequuntur in aliquo alio motu successivo perficiente in ipso. Sed quodam alio facto sibi similiter, sicut et aer incipit illuminari nullo motu perficiente in ipso, sed ad presentiam corporis illuminantis, et similiter sensus incipit sentire nullo motu in ipso perficiente, sed ad debitam oppositionem sensibilis, et ideo simul aliquis sentit et iam sensit. Nihilominus tamen propter hoc non oportet quod sensibilia vel motus sensibilium absque successione perveniant ad sensum. Manifeste enim apparet quod simul aliquis audit et audivit, et tamen sonus non statim facto ictu qui causat sonum pervenit ad auditum. Et hoc sit manifestum per transfigurationem litterarum que aliter locute audiuntur ex longinquo, ac si sonus vocis littere deferatur per medium successive. Propter hoc enim audientes sonum non videntur audire demisse litteras, putantes quod aer motus in medio transfiguratur, ita ad invicem impressione prius formatus, quod quidem contingit quia propter aliquam alteram aeris immutationem sic immutatis loquentibus non potest discerni quod aliquis eorum dicat, propter hoc quod motus se invicem impediunt. Quod non contingit propter distantiam, sicut enim accidit tale sonantis in remotionibus debilitatur, ita et in immutatio aeris que est a primo sonante, ex quo contingit quod ad illos qui sunt prope loquentem perfecte contingit sonus loquentis cum debita expressione litterarum, ad remotos autem cum quadam confusione. Videtur igitur similiter se habere de colore et de lumine, quia et color et lumen non movent quocumque modo sint disposita secundum situm, sed requirunt determinatam distantiam. Sic enim longe et remoti audiunt absque discretione litterarum, ita et colorem videt remotus absque discretione dispositionis singularum partium. Nec est ita de visione visus et visibilis sicut de relatione equalitatis. Ad hoc enim quod aliqua sint equalia non requiritur aliquis determinatus situs, sed qualitercumque varietur eorum situs, semper manent eodem modo equalia. Nec differt utrum sint prope vel longe. Videtur igitur quod sicut transfiguratio litterarum manifestat sonum successive pervenire ad auditum, quamvis postquam iam pervenit simul audiatur, ita et imperfecta visio visibilium remotorum videtur significare quod color et lumen successive perveniant ad visum, quamvis simul videantur.

Deinde cum dicit: utrum autem sonus etc., ponit quandam solutionem ostendens differentiam visus ad alios duos sensus qui sunt per medium extrinsecum, scilicet auditum et olfactum, et dividitur in partes duas. Primo namque assignat differentiam visus ad auditum et odoratum, secundo cum dicit: propter autem, ibi: rationabile autem etc. Primo ergo dicit in duas secundum duas differentias quas assignat. Secunda incipit ibi: omnis autem et similiter etc. Dicit ergo primo quod rationabile est hoc accidere, scilicet sono et odori, quod successive perveniant ad sensum, cum tamen assignetur ad hoc quod aer et aqua que sunt media quibus huiusmodi deferuntur ad sensum sunt quidem per suam substantiam continua, tamen in eis possunt fieri motus ab invicem divisi, sicut contingit propter fenestre divisionem aeris et aque. Sic patet in motu proiectorum, ut in physicis ostenditur in VIII Physicorum, in quo sunt multi motus in aere moventis et moti. Nam una pars aeris movetur ab alia, et sic sunt diversi motus quodammodo succedentes, quia pars aeris mota adhuc retinet motionem postquam cessat movens, et sic non omnes motus partium aeris sunt simul, sed sibi invicem succedunt, ut ostenditur in VIII Physicorum. Et hoc etiam apparet in sono, qui causatur ex quadam aeris percussione; non sunt ita quod totus aer qui est medium uno motu movetur a percutiente, sed sunt multi motus sibi succedentes, ex eo quod una pars prius mota movet aliam, et inde est quod quodammodo idem est quod audit primus qui est prope et quod postea remotus circa sonum, et extremi qui sunt remoti quodammodo audiunt non idem a prope quosdam. Unde videtur esse dubium, quia quidam dicunt quod cum diversi percipiant organa sentiunt in parte est quod idem sentiunt, quod quidem non est sic, sed ad id quod primo movet sensum quod diversorum sensus immutantur in medietate a diversis partibus medii secundum propinquius et ita incipit sed distinguitur id quod unus sentit ab eo quod sentit alius, sicut accipit id quod primo movet medium. Sic unum et idem quod omnes sentiunt, sicut percussionis unius sonum audiunt omnes sive propinqui sive remoti, et similiter unius corporis odoriferi putrescentis odorant plures, ut thus in igne ardens odorant omnes. Sed id quod unum prope pervenit ad unum quod quidem est aliud numero, sed est idem specie, quia ab eadem forma precedit actuatio omnis vel immutationes

sunt. Unde simul multi vident et odorant et audiunt idem sensibile per divisionem immutationis ad eos pervenientis. Si enim quae perveniunt ad singulorum sensus non sunt corpora defluentia a corpore sensibili ut quidam posuerunt, sed singulorum est motus et passio medii immutati per actionem sensibilis. Si enim esset divisio corporis quae ad diversos per defluxum perveniret, non accideret hoc quod scilicet idem omnes sentirent, sed unusquisque sentiret solum corpus ad ipsum perveniens. Et quamvis non sint corpora, non sunt tamen sine corpore vel medio quod patitur et movetur vel sensibili quod est movens et agens. Sic ergo proponit unum: quod sonus pervenit ad auditum per multos motus partium medii continue succedentes, et simile est de odore, nisi quod in immutatione odoris fit per alterationem medii, in immutatione autem soni per motum localem. Sed de lumine est alia ratio: non enim per multos motus succedentes in diversis partibus medii pervenit lumen usque ad visum, sed primum ad esse, id est per hoc quod totum simul mobile movetur uno motu a corpore illuminante. Et non est ibi motus qui succedit motui sicut est de odore et sono. Huius autem diversitatis causa haec est, quia quod recipitur in aliquo sicut in ipso solum natum potest in eo permanere et esse principium actionis. Quod autem recipitur in aliquo solum sicut adveniens, quamvis non potest permanere nec esse principium actionis. Quia non formae sensibiles sunt principia communium actionum, illa qualitas recipitur modo aliquo sicut esse proprium et naturale, quae disponit subiectum ad formam naturalem cuius susceptivum sit aqua, unde sine motu est susceptiva formae similis, igitur quae est principium caloris, et ideo calor recipitur in aqua disponens ipsam ad formam ignis, et remoto igne adhuc aqua remanet calida calefacere potens. Et similiter odor recipitur in aere et aqua et sonus in aere quasi sicut esse proprium et naturale, et sic quia aer et aqua immutantur ab euchimia siccitate et aer a percussione alicuius corporis, et tamen cessante percussione remanet sonus in aere, et remoto corpore odorifero adhuc sentitur odor in aere. Et propter hoc quaelibet pars aeris immutata ad sonum vel odorem potest aliam sibi immutare ut sic fiant diversi motus quasi invicem succedentes. Sed diaphanum non susceptivum formae similis corporis illuminantis, puta ut sol qui est primum radix luminis, sed per receptionem luminis disponitur ad aliquid simile. Unde recipitur lumen in diaphano sicut quaedam qualitas adveniens, quae non remanet absente corpore illuminante, nec potest esse principium actionis, id est quod una pars aeris non illuminat aliam. Sed totus aer simul est a primo illuminante, potest quamvis secundum illuminatus, et ideo est unum illuminatum et una illuminatio totius medii. Deinde cum dicit: Omnino autem similiter etc., ostendit seipsam et dicit quod similiter loquendum de alteratione et latione, id est locali mutatione. Non similiter se habent in utraque, quia locales mutationes rationabiliter prius perveniunt ad medium magnitudinis, sive quod est motus, quam ad ultimum, quia scilicet in locali mutatione est motus de extremo magnitudinis ad aliud extremum eius. Unde oportet quod mobile in medio tempore pertingat ad medium magnitudinis, et sic videtur si in diversa localiter in locali mutatione. Sonus autem consequenter videtur motum localem in quantum scilicet percussione mota sonum commovet aer usque ad auditum, et ideo rationabile est quod sonus perveniat ad medium quam ad auditum. Sed in his quae alterantur non similiter se habent. Hoc enim, id est alterationis, non sunt ita extrema magnitudinis et ideo non oportet quod tempus alterationis per se loquendo commensuretur alicui magnitudini, ita quod in medio temporis motus perveniat ad medium magnitudinis. Unde sicut sit motus quasi non est, non est alteratione quae non est motus in quantitate vel in ubi, sed in qualitate veniens ad medium magnitudinis quae movetur. Contingit enim aliquando quod totum corpus simul alteretur, non autem dimidium eius prius, sicut accidit quando tota aliqua aqua simul congelatur. Sic enim in motu locali tempus consideratur magnitudinis secundum quod transit motus et per divisionem eius dividitur, ut probatur in VI Physicorum. Tamen in alteratione tempus continuatur distantia terminorum, et ideo maius tempus requirit ad hoc quod de frigido fiat calidum, et ideo sicut quaecumque extrema sint unique quae non sit inter medium, oportet de uno extremo in aliud fieri transitus absque medio, quod dicitur quod est oppositum, cum non medium, sicut dictum est in primo Physicorum, et eadem ratione de privatione subiecta aptitudine sibi cum prius nisi quod sit quod negatio in solo. Unde omnes mutationes quae inter sunt esse et non esse, vel privationem et formam, sunt in instanti, et non possunt esse successive in alterationibus. Id est successivis accidit successio per distantiam unius extremi ab alio per alternationem medii, in quo quidem distantia tota magnitudo corporis in quo potest in mediante et primum alterans considerari. Sic enim et quod statim incipit motui. Sed si sit corpus alterabile tam magnum quod virtus primi alterantis non possit ipsum attingere per totum, sed pars eius sequens quod prima pars prius alterata alterabit continuam aliam. Et ideo dicit quod fieri multum corporis quod calefit vel quod congelatur habitum patiatur ab habito, id est quod quaeque pars ab immediate praecedente alteretur. Sed prima pars simul alteratur ab ipso per alterante et simul et subito. Quod scilicet non est ibi successio ex parte magnitudinis, sed solum ex parte contrariorum continentium in quantum est. Et ideo quod odor prius pervenit ad medium quam ad sensum quia non fit per alterationem sicut motu locali, quia corpus odoriferum non potest simul immutare totum medium, sed immutat partem unam quae immutat aliam et sic successive pervenit immutatio usque ad olfactum, propter quod motus ut secundum est et ceteri simile in gustu sicut in odoratu. Sed nos videmus in humido quod gustus solum est susceptivum saporis sicut videmus in aere quod est susceptivum odoris, et si idem sapor possit sentiri per alterationem medii, remoto enim quod tangentes corpus saporosum sive contingit et odorantur, videtur quod prius dicit esse commune eius per quod passio plus in divisibile quod pars eius coniunctio aqua et pars in ad quod. Sic igitur videtur quod cum aliquid alteratur de albo in nigrum una pars eius est alba, altera sit nigra, et sic non potest esse quod totum sit alteratum, sed pars post partem. Dicendum autem quod in motu plus ibi est oppositum, non quidem quod una pars mobilis sit in termino a quo et alia in termino ad quem, scilicet quod mobile sit in una parte tamen a quo et in alia parte tamen ad quem, et sic in alteratione non oportet quod una pars mobilis prius alteretur quam alia, sed quod totum mobile quod alteratur prius de albo in nigrum habeat partem albedinis et partem nigredinis. Hoc autem non convenit in motu locali, quia propter hoc non placet dicere quod mobile esset divisibile, sed quod tamen motus est aliqualiter divisibilis, ut est in consequentibus libris quibus intendit sic per diligentem rationem eius invenientem quia manifeste refertur ad partes mobilis. Et ideo aliud dicitur est per demonstrationem in intellectu de motu locali, qui est et per se continuus. Agitur enim de eo in VI Physicorum de motu sub ratione continui. Motus enim augmenti et alterationis non sunt simpliciter continui, ut dicitur in VIII Physicorum. Unde in

pu.

alteratione non videtur aliquid accidere omnino, sed solum quod contingit quadam continuitate ex mobili et magis post aliam aliam mobile non quantum totum simul attingit utique per [illegible] hoc scilicet sit quod est indivisibile quod ad quod simul alterat. // Deinde cum dicit: Convenibilius autem etc. concludit ex premissis propositum intentum et dicit quod convenibile in sensibilibus in quibus est aer medium inter sensibile et organum sentiendi non simul patitur et movetur totum medium sed successive et hoc ipse probat [illegible] primo quidem quod illuminatio non fit per motum localem in sonando sit enim positio [illegible] per modum alterationis [illegible] non sunt ubi multa motu [illegible] de odore. Sed unius tantum in quibus [illegible] lumen non habet contrarium, tenebra opponitur ei sicut simplex privatio et ideo illuminatio fit subito [illegible] lumen fit inde. Unde medium immutatur a visibilibus propter continue lumen.

Habet autem quandam obscuritatem etc. Solutis dubiis communibus hic philosophus prosequitur ea que sunt ex parte ipsius sensus et circa hoc tria facit. Primo movet questionem. Secundo obicit ad partem falsam ibi: Si autem semper etc. Tertio determinat veritatem ibi: Dicendum autem omnino etc. Dicit ergo primo quod circa ipsos sensus est quandam aliam talem [illegible] scilicet contingat quod simul et in eodem modo indivisibili tempore sentiat duo sensibilia, puta simul dulcem videat colorem audiat vocem. // Deinde cum dicit: Si autem semper etc. obicit ad partem falsam, scilicet ad ostendendum quod duo sensibilia non possit simul sentire et primo ponit rationes ad hoc [illegible] excludit quandam falsam solutionem per quam hoc sustinere [illegible] ibi: Quod autem dicunt etc. Circa primum ponit tres rationes quarum prima accipitur ex immutationibus sensibilium, secunda ex parte ipsius sensus ibi: Adhuc si magis etc. Tertia ex contrarietate sensibilium ibi: Amplius si horum etc. Circa primam rationem ponit duas suppositiones quarum prima est quod maior motus repellit minorem et ex hoc dicit procedere quod [illegible] ea que latent [illegible] homines non sentiunt propter aliquam fortiorem motum vel minorem sive sonos sicut homines [illegible] sine [illegible] sicut quod homines [illegible] vel ex errore alicuius sensibilis sicut quod homines [illegible] supposito [illegible] quod unum magis sentitur si sit simplex quam si sit [illegible] sic unum [illegible] fortius sentitur quam si sit [illegible] aqua et idem est de melle quantum ad gustum et de colore quantum ad visum et quantum ad auditum de una nota que magis sentitur si sola sit quam si audiatur in consonantia ad aliam notam puta in diapason vel in aliis consonantiis [illegible] obscurant se invicem [illegible] non sit locum [illegible] ex quibus unum [illegible] sola [illegible] duabus [illegible] Si autem maior etc. [illegible] quod si maior motus repellit minorem in prima suppositione dictum est [illegible] motus sit simul [illegible] maior motus [illegible] quam si esset solus [illegible] commixtione [illegible] simplicia [illegible] sunt magis sensibilia [illegible] maior motus [illegible] tanto fortius [illegible] non [illegible] alium motum [illegible] motu minori [illegible] impediat minorem motum si

Duobus motibus existentibus necesse quod minor motus in aliquo obscuret maiorem. Si ergo motus sint omnino equales diversi existentes neuter erit sensibilis quia totaliter alter obscurabit alterum, nisi forte ex illis duobus motibus per commixtionem fiat unus motus. Sed non potest [illegible] eorum simpliciter sentiri [illegible] illorum motuum equalium quod sit quidam alius sensibilis compositus ex utroque et hoc manifeste apparet in omnibus que commiscentur quod mixtum non est aliquod eorum que commiscentur. Sed quedam alterum compositum ex utroque. Sic ergo ex premissis patet quod si duo motus fuerint inequales maior obscurabit minorem. Si equales neuter sentietur nisi forte compositum ex utroque. [illegible] ponens quod quedam sunt ex quibus [illegible] unum fit. Quedam non sunt ex quibus unum fit [illegible] illa que sentiuntur diversis sensibus sicut color et odor [illegible] solum commisceri possint in quibus extrema sunt contraria [illegible] commixtio fit per quamdam alterationem. Sed ea que sentiuntur diversis sensibus non sunt contraria ad invicem. Unde non possunt commisceri. Non fit ergo unum ex colore albo et sono acuto nisi forte per accidens [illegible] conveniunt in eodem subiecto, non autem per se sicut simphonia constituitur ex voce gravi et acuta. Et ex hiis concludit quod nullo modo contingit sensibilia sentire diversorum sensuum simul. Quia si eorum motus sunt equales omnino destruent se invicem cum non possit unum fieri ex eis. Si autem sint inequales maior motus prevalebit et ipse solus sentietur. // Deinde cum dicit: Adhuc si magis etc. ponit secundam rationem que sumitur ex unitate et pluralitate sensuum et arguit per locum a minori [illegible] magis enim videtur quod anima possit duo aliqua sentire simul pertinentia ad unum sensum sicut acutum et grave in sono quam diversa sensibilia ad diversos sensus pertinentia [illegible] quanto motus sit diversi magis [illegible] eadem simul posse accidere. Duo autem motus qui [illegible] diversis sensibus sentiuntur diversi [illegible] diversorum generum [illegible] per diversos sensus quam duo motus quibus per unum sensum sentiuntur diversa [illegible] eiusdem generis. Unde magis videtur quod possint esse simul in una anima motus unius [illegible] diversorum sensibilium eiusdem generis quam motus duorum sensuum puta visus et auditus. [illegible] hac ratione [illegible] magis videtur [illegible] dicit quod non [illegible] sentire duo sensibilia per unum sensum [illegible] illa duo fuerint commixta [illegible] commixta sunt non sunt duo [illegible] mixtum necesse est aliquod unum. Quod autem sensus unus non possit cognoscere multa [illegible] unum [illegible] sensus [illegible] esse [illegible] unum [illegible] non motus [illegible] ad unum sensum [illegible] non potest esse simul in actu. [illegible] tempore diversis [illegible] necesse est quod [illegible] audire debeat sentire plura [illegible] unum per mixtionem [illegible] sentit illa duo [illegible] unum sensum in actu [illegible] operationem sensitivam [illegible] sensus per actum [illegible] sensitiva [illegible] unus [illegible] sensus per actum [illegible] sensitiva [illegible] sicut [illegible] sonos [illegible] eadem species [illegible] visio [illegible] differt [illegible] sensus per actum [illegible] dicit

66

a. moveret. Ergo oportet si sunt mixta quod commisceantur primo. Si ergo non sunt mixta, necesse est quod sint duo sensus contrariorum, id est duo opposita sentire. Sed necesse est quod unius potentie in eodem indivisibili tempore sit una operatio, quia unius rei non potest esse nisi unus motus et unus [illegible]. Unius autem operatio sensitiva [illegible] sit quod visus [illegible] quia anima [illegible] sensitiva et motus [illegible] ipsi potentie in qua sensus movetur a sensibili. Cum ergo unius sit sensus unius potentie non [illegible] quod sit ipsius sentiendi [illegible] non sentire. Si ergo ea que sunt unius sensus non possunt simul sentiri, sic sunt duo manifestum videtur esse quod minus contingit sentire que sunt sub diversis sensibus, sicut album et dulce. Hanc autem rationem concludit [illegible] manifestum, dicens quod anima nullo alio videtur [illegible] esse unum numero nisi in quantum simul ab ea percipitur. Ipsa enim [illegible] sensitiva est una numero in quantum est simul, ut dictum est [illegible] esse unum specie non ex eo quod simul sentit. Sed quia est idem sensus qui iudicat utraque et quia est idem modus quo iudicat et quia est idem modus quo iudicat sentit. Et ad explicandum hoc quod dixerat subdit quod idem specie, id est unius speciei sensus, prius iudicat de duobus diversis, scilicet de albo et de nigro, et similiter dulce et amarum iudicat quidam sensus qui est idem in se [illegible] eodem sensu [illegible] cognoscit. Sed iste sensus quando idem existens cognoscit dulce et amarum, alius est ab illo qui cognoscit album et nigrum. Sed tamen unus [illegible] idem sensus alio cognoscit [illegible] contrariorum [illegible] cognoscit sicut [illegible] et ad [illegible] quod [illegible] sic [illegible] et aliquid in [illegible] omnis [illegible] sensibus [illegible] idem est modus quo utraque sensus cognoscit [illegible] proportionaliter [illegible] respondens eo [illegible] modo quo [illegible] sentit dulce [illegible] sentit albo [illegible] magis sentit magis [illegible] amarum. [illegible] quod anima [illegible] aliud esse diversa [illegible] diverso sensu sicut album et dulce vel diverso [illegible] sicut album et nigrum [illegible] unius [illegible] sentit [illegible] potentie [illegible] quod est unum [illegible] est unum [illegible] potentie esse quod [illegible] sentit [illegible] sensus [illegible] ea que cognoscuntur diversis sensibus vel [illegible] ea que cognoscuntur uno sensu. Sed alio modo que sunt diversa esse [illegible].

Amplius si contrariorum motus etc. Ponit duas rationes ad ostendendum quod non [illegible] duos sensus simul sentire. [illegible] idem [illegible] que sunt ex [illegible] sensibus [illegible] et dicit quod [illegible] que sunt [illegible] sicut [illegible] et [illegible] quod [illegible] non possunt simul esse in eodem [illegible] id est in indivisibili [illegible] indivisibili [illegible] sunt [illegible] esse [illegible] diversas partes [illegible] est [illegible] que [illegible] sunt dulce et amarum ergo non possunt simul sentiri [illegible] est in his que non sunt [illegible] in mediis [illegible] magis [illegible] contrarium [illegible] magis [illegible] sicut [illegible] est de coloribus et saporibus, quod colorum mediorum quidam pertinent ad album et quidam ad nigrum, et similiter saporum mediorum quidam pertinent ad dulce, quidam ad amarum, et eadem [illegible] est de omnibus commixtis quod diverse commixtiones habent quandam [illegible] contrarietatem, quia diverse commixtiones sunt secundum diversas proportiones. Diverse autem proportiones habent quandam oppositionem ad invicem vel [illegible] in consonantiis quarum una dicitur [illegible] que consistit in dupla proportione, que est duorum ad unum. Alia [illegible] que consistit in proportione sesquialtera, que est [illegible] ad duo [illegible] sit commixta diversis proportionibus non possunt simul sentiri [illegible] oppositionem proportionum [illegible] sentiri [illegible] unum [illegible] sic fiet una proportio ex duabus [illegible] convenientibus non [illegible] diversas proportiones esse oppositas [illegible] dupla [illegible] opposita [illegible] in [illegible] una est [illegible] et [illegible] proportio dupla et proportio dimidii [illegible] proportio dupla est [illegible] ad [illegible] proportio [illegible] est [illegible] in [illegible] Unde non oportet [illegible] par et impar [illegible] opponuntur [illegible] proportio dupla et sesquialtera. Nam proportio dupla est duorum ad unum [illegible] pars [illegible] unum [illegible] est [illegible] in [illegible] unum [illegible] proportio est tamen [illegible] quod est impar [illegible] Ergo patet quod non possunt simul sentiri que cadunt sub eodem sensu plus quam diversa [illegible] que [illegible] quo [illegible] in diverso genere [illegible] sicut dulce et album. Quia ea que sunt unius generis [illegible] ea que sunt unius generis non distinguuntur [illegible] propter modum sentiendi sicut album et nigrum [illegible] non que sunt diversorum generum possunt differre [illegible] non solum ex parte sensus [illegible] parte modi. Sic dulce [illegible] magis plus differt [illegible] album [illegible] non possunt simul sentiri quod est [illegible] esse unum numero ut dictum est. Si ergo ea que sunt unius generis propter contrarietatem non possunt simul sentiri [illegible] minus ea que sunt diversorum generum possunt simul sentiri.

Deinde cum dicit: quod autem dicunt quidam etc. excludit quandam falsam solutionem. [illegible] propter [illegible] prima [illegible] ponit [illegible] quod si musica etc. Dicit ergo primo quod quidam de symphoniis, id est de consonantiis musicis cantantes dicunt quod soni consonantes non simul perveniunt ad auditum, sed videntur simul pervenire eo quod tempus medium est insensibile. De quo potest esse dubium utrum vere dicatur vel non. [illegible] vere dicatur [illegible] aliquis sub [illegible] proportione [illegible] consonantie [illegible] quod non est possibile simul videre et audire. Sed tamen sensibile videtur tempus contingere [illegible] nos tempus medium visionis et auditionis. Deinde cum dicit: aut si non est verum etc. Improbat predictam solutionem, et primo [illegible] ipsam [illegible] id quod posuit solo supponit [illegible] quod dictum [illegible] Si autem quod [illegible] etc. [illegible] quod sit verum etc. [illegible] dicit: omne quidem ergo etc. Dicit ergo primo quod non verum quod posuit solo supponit, scilicet quod sit aliquod tempus insensibile vel latens sensum [illegible] id est tempus est tale [illegible] que sentire. Deinde cum dicit: Si igitur quod ipse etc. probat quod [illegible] duobus [illegible] quorum [illegible] est quod tempus non [illegible] aliquas [illegible] proportionaliter sentire. Sic [illegible] tamen [illegible] magnitudine. Sed [illegible] tempus [illegible] sentit [illegible] quod est in [illegible] tempore [illegible] quod si aliquod tempus non sit sensibile [illegible] quod in [illegible] non sit sensibile. Dicit ergo quod si [illegible] non sentit seipsum esse in aliquo continuo tempore non [illegible] tempus esse [illegible] est quod [illegible] vel [illegible] est [illegible] continuo tempore in quo [illegible] oportet esse in sensibile [illegible] est quod latebit in homine [illegible] est in illo tempore [illegible] eum. Si in illo tempore [illegible] sentit quod est [illegible] in [illegible] ergo impossibile est [illegible] tempus [illegible] esse insensibile. [illegible] possit dici. Amplius non utique erit etc. [illegible] quod [illegible] est quod sicut philosophus dicit in V Physicorum tempus [illegible] movere aut moveri uno modo per accidens ut si dicamus musicum ambulare. Alio modo [illegible] partem ut si dicamus hominem sanari quia oculus sanatur. [illegible] modo per [illegible] quod [illegible] movetur aut movetur [illegible] quod [illegible] est [illegible] movetur. [illegible] est [illegible] partibus [illegible] et [illegible] dicit [illegible] sentire: uno modo per accidens sicut dulce [illegible] alio modo

quamvis sint eiusdem speciei, puta plures musici aut plures audientes. Sic signis dicit scientias non differentes specie esse plures in eodem homine, puta plures geometrias vel plures geometricas scientias esse, quamvis plures geometrias vel plures musicas in diversis hominibus possibile est esse, non autem in uno et eodem homine. Sic non plures motus alterationes sunt in uno et eodem subiecto. Concludit ergo ad ostendendum quod non possint esse plures sensus eiusdem speciei in eodem, quia sensitivum et corpus sensitivum consequentia sunt, quia hic est similiter ut cum se componit in corpore simplici immediate corpore autem sensitivo contingit per sensibile. Et ideo ubi sunt omnia eadem sensibilia non sunt diversi sensus, tamen sensibiliter diversas compositiones et similiter et de lineis sicut

[illegible] quomodo aliter distinguuntur per ordinem. Deinde cum dicit, ostendit hoc esse impossibile in sensibus diversorum sensuum, ut scilicet palatum pro aliquo sentiant, ut dicunt quod si sensibilia diversorum generum sentiuntur per aliquid unum et idem indivisibile, manifestum est quod multo magis una quae scilicet sunt unius generis. Plurimum enim est unum super quod magis contingit ea quae sunt unius generis simul sentire quam ea quae sunt diversorum generum, et maxime cum quod contrarie sentiens quod autem eodem indivisibili anima sentiat sensibilia diversorum generum patet, quia sensu sentit per aliud simul per dulce et per aliud album. Aut existens unum aliquid non est, sed necesse est dicere quod sit aliquid unum ad quod referuntur omnia ista pura, scilicet diversi sensus, quod sensibile unum quamvis plures autem. Non autem potest dicere quod pro sensibilibus sint alterius generis unius sensibilium, non forte dicitur quod ex omnibus sensibilibus perficiuntur sensum, puta colore, sono et aliis huiusmodi fiet unum sensibile quod respondeat uni parti sensitivae quae est communis omnibus propriis sensibilibus. Hoc autem est impossibile. Est ergo quod sit aliquid unum animae quo alia omnia sentit, sed aliud genus per aliud, puta colorem per visum et sonum per auditum et sic de aliis. Considerandum autem est hic quod ubicumque sunt diverse potentie ordinate, inferiorum potentia comparatur ad superiorem per modum quo instrumentum comparatur movens. In superiore autem attribuitur principalis agenti per instrumentum, sicut dicimus quod carpentarius secat per serram. Et per hunc modum philosophus hic dicit quod sensus communis sentit per visum et per auditum et alios sensus proprios, qui sunt diverse potentie sensitive animae. Non autem diverse partes alicuius communis, ut supra diximus.

Deinde cum dicit: Igitur in indivisibile etc., ostendit quomodo eadem primo animae indivisibili posset sic sentire diversa, et assignat duos modos, quorum primus habetur et ob simile potest quod in uno eodem aliquid potest esse ad hoc ergo evidentiam considerandum est quod cum proponens sensuum proprios referuntur ad sensum communem sicut ad principium et terminum, hoc modo se habent sensus communis ad sensus proprios et operationes eorum sicut unum punctum ad diversas lineas quae in ipsum concurrunt, puncto autem quod est terminus diversarum linearum per quod in se consideratum est unum et indivisibile. Et hoc modo sensus communis prout est in se indivisibile est unum sensitivum actu dulcis et albi, dulcis per gustum et albi per visum. Secundum quod consideratur punctum seorsum ut est terminus huius lineae et seorsum ut est terminus alterius lineae, sic est quodammodo divisibile, quia utitur uno puncto ut duobus. Et similiter sensus communis inquantum accipitur ut divisibile quodammodo, puta cum seorsum iudicat de albo et seorsum de dulci, est alterum per alterum. Per hoc enim quod est in diversis differentibus sensibilibus. Et per hoc solvitur obiectio superius inducta, quoniam aliquo modo est unum et quodammodo non

unum. Inquantum quod sentit diversa sensibilia per modum potentie ibi.

Ut quodam etc. Et dicit quod sicut est in rebus exterioribus, ita potest dici in anima, videlicet quod corpus unum et idem numero est album et dulce et multa alia habet quae accidentaliter adveniunt, per diversas tamen habet passiones non secundum eas ad invicem sicut quantitas cum corporibus, circumtantis albedine et dulcedine, sed quamvis non sint separate passiones album et dulce tamen idem subiecto sunt; sed differunt secundum esse. Et similiter potest poni de anima quod unum et idem subiecto est sensitivum omnium sensibilium, tamen eorum quae differunt genere sicut album et dulce et eorum quae differunt specie sicut album et nigrum. Et sic dicit quod anima sentit diversa sensibilia quodammodo secundum unum et idem, scilicet subiecto quamvis non numero, sed non idem numero ratione differt. Potest autem contra hoc obici quod in rebus quae sunt extra animam, etsi possit esse dulce et album, tamen nigrum non potest idem esse album et nigrum. Et ita videbitur quod anima non possit sic sentire sensibilia unius generis cum sint contraria. Hanc autem obiectionem excludens monet ipse de anima, cum dicit quod impossibile est album et nigrum esse simul quia nec species prout recipiuntur simul, sed ponit hoc sicut sibi est sensus et intellectus. Per hoc quod aliud intelligit quod non sic recipit sensum et intellectus sint in corporibus naturalibus, corpora enim naturaliter recipiunt formas secundum esse naturale et materiale, per quod habent contrarietatem, et ideo non potest idem corpus simul recipere albedinem et nigredinem. Sed sensus et intellectus recipiunt formas rerum spiritualiter et immaterialiter secundum esse quoddam intentionale, prout non habent contrarietatem. Unde sensus et intellectus simul possunt recipere species sensibilium contrariorum. Et similiter potest videri in diaphano quod unum et eadem sui parte immutatur ab albo et nigro, quia immutatio non est materialis secundum esse naturale, ut supra dictum est. Est ergo considerandum unum, quod sensus et intellectus non solum recipiunt formas, ut dictum est, habent iudicium de ipsis, iudicium autem de contrariis habet quantum sunt unum et idem, quia per unum contrariorum sunt iudicium de alio. Quia privatio est quia enim secundum est quod magis sensibile possit sentire sensibilia unius generis, de quorum uno in dicit puta ipsum quod sensibilia diversorum sensuum est, et quod dicit est hic dubium, quia praemissa illa philosophi consonant opinioni illorum qui posuerunt quod non diversis potentiis sentit colores et odores et alia sensibilia, sed non sunt diversae potentiae sensitivae, sed ipsa anima per se ipsam cognoscit omnia sensibilia non differens in ratione. Sed dicendum est quod ista philosophi solutio supponit praemissam, videlicet intelligendum est quod anima per sensus proprios ut per instrumenta solum et ratione differens cognoscit diversa genera sensibilium, quae tamen referuntur ad ipsum per diversos potentias sensitivarum proprios.

Deinde cum dicit: Quoniam autem sensibile etc., prout quod super supponebat, scilicet quod nihil sentitur nisi quantum et dicit quod aliquis enim posset dubitare si omne sensibile est magnitudo et quod nullum indivisibile est sensibile. Et ad hoc primo dicit quod est quaedam distantia extra quam non potest aliquid videri, et haec distantia dicitur esse infinita, quia si esset infinita illa distantia, contingeret nihil videri. Est autem aliqua distantia unde aliquid videtur, et haec est finita, quia a finita distantia incipit aliquid videri. Et similiter est de aliis sensibus qui sentiunt ab aliqua distantia per medium extrinsecum, non tangentes ipsa sensibilia, sicut audire et odorare. Cum ergo distantia unde non videtur aliquid sit infinita per remotionem a visu, finita autem a visu in finem, sequitur quod sit dare ultimum aliquid unde non videtur. Distantia autem extra quam videtur aliquid est extrinsecus pro finita. Ergo est dare aliquid ultimum unde possit aliquid videri. Omne autem quod est medium divisibile [illegible]

in materia continuatarum. Et ideo dicit quod necesse est esse aliquid indivisibile alias quod nichil possit sentiri, et erit quod necesse sit aliquid sentiri. Si igitur aliquid indivisibile sit sensibile et ponatur in nullo indivisibili tanto, sequitur quod illud sit simul visibile et invisibile: invisibile quidem in quantum est in toto in visibili distincte, visibile autem in quantum est in continuo visibili. Sed hoc est impossibile. Ergo et primum, scilicet quod aliquid indivisibile sit sensibile, sic non adeo divisibile in infinitum proportione, et non ponatur primum in decidendo et primum non videbitur, quod de minimo si dividi non potest. Videtur autem hec ratio non valere, quia non est dare aliquid tantum. Unde omnia visibilia incipiunt videri secundum maiorem et minorem distantiam. Maiora a maiori distantia videntur, et minora non omnino nisi de ea quod unumquodque sensibile ab aliqua determinata distantia videtur. Si igitur nullum indivisibile quod potentia posse sentiri videtur ex aliqua determinata distantia, sicut et aliquid divisibile consideratur tamen actu, et ideo non sit determinare aliquam distantiam ex qua primum incipiat videri cum aliquo divisibili sentiri, quod nullo modo posset videri, oportet quod accipere proportionem distantie ex qua videtur aliquid divisibile ex proportione magnitudinis quod videtur. Non est autem aliqua proportio indivisibilis ad magnitudinem divisibilem, sicut puncti ad lineam, et ita sequitur quod ex nulla distantia possit videri indivisibile, quod nullius distantie est aliqua proportio ad illam distantiam secundum quam videtur continuum visui quod est continuum magnitudinum secundum sui que non tangentes senciuntur. Sic igitur indivisibile non potest sentiri nisi forte per hoc quod est in toto continuo sicut et dictum continuorum sentitur. Deinde cum dicit: De sensitivo quidem igitur etc., epilogat que dicta sunt in hoc libro, continuans se ad sequentia. Et dicit quod dictum est de sensitivo, idest de organo sentiendi, et de sensibilibus, quomodo se habeant ad sensum ~~communiter~~ communiter et secundum unumquodque organum sensus, partim in hoc libro, partim ~~libro~~ de anima. In reliquis autem primo considerandum videtur de memoria et reminiscentia et de sompno, quia sicut per sensum cognoscuntur presentia, ita per memoriam cognoscuntur preterita, et in sompno fit aliqua pronosticatio futurorum.

EXPLICIT LIBER.

Sicut philosophus dicit in VII de historiis animalium, natura ex imperfectis ad perfecta paulatim procedit. Ita quod genus inanimatorum prius invenitur quam genus plantarum, quod quidem ad alia corpora comparatum videtur esse animatum, ad genus autem animalium inanimatum. Et similiter a plantis ad alia quodam continuo ordine progreditur, quia quedam animalia immobilia, que scilicet terre adherent, parum videntur a plantis differre. Ita etiam in progressu ab animalibus ad hominem quedam inveniuntur in quibus aliqua similitudo rationis apparet. Cum enim prudentia sit propria hominis, est enim prudentia recta ratio agibilium, ut dicitur in VI Ethicorum, inveniuntur quedam animalia quandam prudentiam participare, non ex eo quod habeant rationem, sed eo quod instinctu naturali moventur per apprehensionem sensitive partis ad quedam opera facienda ac si ex ratione operarentur. Prudentia autem ad precipiendum, ut prudens dirigatur per eam in hiis que imminent agenda, consiliatione non solum presentium sed et preteritorum. Unde Tullius in sua rethorica prudentie partes ponit non solum providentiam per quam futura disponuntur, sed et intelligentiam per quam considerantur presentia et memoriam per quam apprehenduntur preterita. Unde et in aliis animalibus in quibus invenitur prudentie similitudo preter hoc necesse est esse non solum sensum presentium sed et memoriam preteritorum. Et ideo Philosophus dicit in principio Metaphysice quod quibusdam animalibus ex memoria fit, et per hoc prudentia sunt. Sed sicut prudentiam imperfectam habent respectu hominis, ita et memoriam. Nam alia animalia memorantur tantum, homines autem et memorantur et reminiscuntur. Et ideo consequenter post librum in quo determinavit de sensu, qui communis est omnibus animalibus, determinat de istis, idest de memoria et reminiscentia, quarum altera invenitur in solis hominibus, altera non in hominibus solum sed in aliis perfectis animalibus. Dividitur ergo liber iste in partes duas. Primo ponit prohemium in quo manifestat suam intentionem. Secundo accedit ad tractandum ea de quibus intendit, ibi: Primum quidem etc. Circa primum dicit de duobus esse dicendum. Primo quidem de memoria et memorari, quid est et ex qua causa fit, ut ita se promittit dicturum, scilicet quid sit memoria et memorari, et que sit causa eius, et cuius parti anime accidat passio memorandi. Dicit autem operationes sensitive partis passiones, que dicuntur sunt per quod sentire passio quedam est. Secundo promittit se dicturum de reminisci. Et videtur idem esse reminisci et memorari, sed magis per aliam figuram differunt. Ex parte hominum in quibus inveniuntur hec duo: non enim iidem homines inveniuntur esse boni memorativi et boni reminiscitivi. Sed sicut frequenter accidit illi sunt meliores memorantes qui sunt tardi ad inveniendum et discendum; illi autem melius reminiscuntur qui sunt veloces ingenii ad inveniendum et discendum. Cuius ratio est quia diverse sunt dispositiones hominum ad opera anime provenientes ex diversa corporis complexione. Videmus autem in corporalibus quod illa que difficulter et tarde recipiunt impressionem bene retinent eam, sicut lapis; que vero de facili recipiunt non bene retinent, sicut aqua. Et quia memorari nichil est aliud quam bene conservare sola accepta, inde est quod illi qui sunt tardi ad recipiendum bene retinent receptum, quod est bene memorari. Qui autem de facili recipiunt plerumque de facili amittunt. Sed reminisci est quedam reinventio preteritorum non conservatorum, et ideo illi qui sunt veloces ingenii ad inveniendum et recipiendum disciplinam sunt bene reminiscitivi. Deinde cum dicit: Primum quidem igitur etc., exequitur propositum. Et primo determinat de memoria; secundo de reminiscentia, ibi: De reminisci autem reliquum dicere etc. Circa primum tria facit. Primo ostendit quid sit memorari. Secundo cui parti anime accidat, ibi: Quoniam autem de fantasia etc. Tertio per quam causam fiat, ibi: Dubitabit autem utique aliquis etc. Quia operationes et habitus et potentie specificantur ex obiectis, ideo circa primum duo facit. Primo inquirit quid sit obiectum memorie. Secundo concludit quid sit memoria, ibi: Est quidem igitur memoria etc. Circa primum duo facit. Primo dicit de quo est intentio. Secundo manifestat propositum, ibi: Neque enim futurum etc. Dicit ergo primo quod ad determinandum de memoria primo oportet accipere que sunt memorabilia, quia obiecta sunt priora actibus, et actus potentiis in ratione, ut dictum est in secundo de anima. Multum autem est hoc determinare, quia multi errant circa hoc, ut dicunt de recepto, et hoc dicunt aliqui putantes memorari

omne esse memorationem quorundam non possibile est. Deinde cum dicit: Neque enim futuri etc., manifestat propositum. Et primo ostendit quod memoria non est futurorum; secundo quod non est praesentium, ibi: Neque praesentis est etc.; tertio quod est praeteritorum, ibi: Memoria autem futuri est etc. Dicit ergo quod futuri non contingit memoriam, sed eorum est opinio et expectatio, inquantum cognoscitur. Unde sensus opinativa aliquis esse futura, et spes ex parte appetitiva dicitur, scilicet spes; et ideo futurum sperando tamen sit tamen dicitur quod quaedam scientia [illegible] futurorum quae potest dici prophetia sive. Quaedam autem ponunt etiam divinativam per quam aliqui possint cognoscere in futurum contingentia, de qua est spes sive futurorum quae ab homine cognosci possunt. Huiusmodi autem sunt futura contingentia, de quibus non potest esse scientia; unde quod nulla scientia possit esse speculativa futurorum. Ideo est autem quod de futuris contingentibus per considerationem non potest sciri, sed per quamdam sive considerationem potest aliquis scire esse praeteritum, scilicet sive cognoscere esse in eius naturalibus causis ad tales effectus; sicut et sicut naturalis est de generabilibus et corruptibilibus, et aliquo modo astrologi possunt sciendam praenuntiare quosdam futuros eventus, puta ubertatem vel sterilitatem per considerationem corporum caelestium ad tales effectus. Deinde cum dicit: Neque eius praesentis, sed hoc dicit pertinere ad sensum, per quem neque futurum neque praeteritum cognoscimus, sed tantum praesens. Deinde cum dicit: Memoria autem est etc., ostendit quod memoria est praeteritorum. Et hoc probat per communem usum loquendi: nullus enim ad praesentialia, dum sunt praesentia, puta videns album, nullus diceret se memorari albi, sicut et nullus diceret se memorari id quod praesentialiter actu considerat, cum actu consideret et intelligat; sed quilibet homo in tali casu de albo nominat sentire, considerare autem actu nominat solum intelligere. Cum autem aliquis habet scientiam et sensum sine actibus vel operibus eorum, tunc dicitur memorari praeteritorum actuum, puta quod considerasset intellectu triangulum habere tres angulos duobus rectis aequales, et forte sensibiliter de superpositione figurae vidit; et ex parte quidem operationis intellectualis memoratur aliquis quod didicit ab alio vel quod speculatus est per se ipsum; ex parte autem sensitivae apprehensionis memoratur quod audivit vel vidit vel aliquo alio sensu percepit. Semper enim cum anima memoratur, pronuntiat se vel prius audivisse vel sensisse vel intellexisse. Ex quo patet quod non est [illegible] quod philosophus dicit quod memoria non possit esse [illegible], tamen quod est praesentium sicut scilicet solum corporum quae fuerunt. Potest enim esse memoria non solum hominum qui mortui sunt, sed etiam qui modo vivunt, sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Nec tamen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligi voluit quod memoria praesentium sit, sed intentio philosophi est dicere quod memoria est praeteritorum quantum ad nostram apprehensionem, id est quod prius sensimus vel intelleximus aliquid, in differentia ad actus per se considerate sunt in praesenti sumptione. Deinde cum dicit: Est quidem igitur etc., concludit ex praemissis quid sit memoria. Et dicit quod memoria neque est sensus neque opinio, quae potest etiam esse futurorum, sed est quidam habitus horum pertinens ad [illegible], vel passio, puta si sit aliqua impressio cum fiens. Sed memoria pertinet ad sensum vel opinionem cum [illegible] tempus medium inter priorem apprehensionem sensus vel intellectualis opinionis et memoriam subsequentem,

ut sic memoria possit esse praeteritae apprehensionis, quia ex eo quod nunc quis apprehendit, in ipso nunc non est memoria, ut dictum est, sed sensus quidam praesentis. Sed et futuri memoria non, praeteriti autem; et ideo quod omnis memoria sit cum aliquo tempore intermedio inter ipsam et priorem apprehensionem. Et ex hoc concludit quod sola illa quae possunt sentire tempus memorantur, et illa parte animae memorantur qua et tempus sentiunt; et de hoc in sequentibus inquiretur.

Quoniam autem de phantasia etc. Postquam philosophus ostendit quid est memoria, hic ostendit ad quam partem animae pertineat. Et circa hoc duo facit. Primo praemittit quaedam quae sunt necessaria ad propositi manifestationem; secundo manifestat propositum, ibi: In magnitudine autem et motu etc. Circa primum tria facit. Primo praemittit quod intendit; secundo manifestat quod dixerat per exemplum, ibi: Accidit enim eadem passio etc.; tertio ostendit quod est sic alibi manifestatum, ibi: Propter quam igitur causam etc. Proponit ergo primo quod in libro De anima dictum est de phantasia, quod sit quidam motus factus a sensu secundum actum; et in eodem libro dictum est quod non contingit hominem sine phantasmate intelligere. Deinde cum dicit: Accidit enim etc., manifestat hoc quod ultimo dixerat. Posset enim alicui videri inconveniens si non possit homo sine phantasmate intelligere, cum phantasma sit similitudo rei corporalis, intelligere autem sit universalium quae a particularibus abstrahuntur. Et ideo ad huius manifestationem inducit quoddam exemplum, dicens quod ita accidit in intellectu quod ad hoc indiget phantasmate, sicut accidit in descriptionibus figurarum geometricarum, in quibus describimus quemdam triangulum alicuius determinatae quantitatis, cum geometria in sua demonstratione non utatur aliqua determinata quantitate trianguli. Sic et ille qui intelligit, etsi non intelligat rem aliquam sub determinata quantitate, ut potest singularis, puta volens intelligere hominem oportet imaginari aliquem hominem bicubitum, sed intellectus intelligit hominem inquantum est homo, non autem inquantum habet hanc quantitatem. Sed quia intellectus potest intelligere naturam quantitatis, non sub ea quantitate quae debent intelligi, sed per suam naturam quanta, puta lineam sive fines, et nihilominus non tamen finita, id est determinata determinatione singularis, indiget tamen potest ad oculos phantasma quantum determinatum, sicut volens intelligere lineam oportet phantasma lineae bipedalis, sed intellectus intelligit eam solum secundum naturam quantitatis, non secundum quod est bipedalis. Deinde cum dicit: Propter quam igitur causam etc., ostendit quod hoc considerationi reservetur, et dicit quod ad aliam tractationem pertinet assignare causam quare non potest homo intelligere sine continuo et tempore, quae quidem accidunt in quantum non potest homo intelligere sine phantasmate; phantasma enim oportet quod sit cum continuo et tempore, eo quod est similitudo rei singularis quae est hic et nunc. Quare autem homo non possit intelligere sine phantasmate, de hoc potest assignari [illegible] causa quantum ad primam acceptionem specierum intelligibilium, quae a phantasmatibus abstrahuntur, secundum communem [illegible] [illegible] de quo experimento patet quod ille qui iam acquisivit scientiam intelligibilem per species intellectus non potest actu considerare id cuius scientiam habet nisi occurrat ei aliquod phantasma, et etiam quia laeso organo imaginationis impeditur homo non solum ab intelligendo aliquid de novo, sed etiam a considerando ea quae prius intellexerat, ut patet in freneticis. Potest autem ratio dici quod species intelligibiles non remanent in intellectu possibili humano nisi quando actu intelligit; postquam autem desinit actu intelligere, cessant species intelligibiles esse in intellectu per modum quo cessat lumen esse in aere recedente corpore illuminante, quia necesse est si intellectus velit de

nono intellectus quod non [illegible] sed ad fantasmata nunc acci-
piat species intelligibiles. Sed hoc est expresse contra Aristotelem in 3o de anima
ubi dicit quod cum intellectus fiat singula intelligibilia quod est per species con-
tinet quod est in potentia non intelligens in actu et pugnat et tamen re-
species intelligibiles recipiuntur in intellectu possibili immobiliter per
modum habitus quod autem intellectus possibilis habet species intelligibiles et
cum actu non intelligit. Non est sicut in potentiis sensitivis
in quibus ipse conditionem organi corporalis quod est recipere in passionem
quod facit sentire in actu et ideo remanere et quando res actu non
sentiuntur in obiecto animalis. Sed quia ipse divisum [illegible] sunt
intelligibilium vel per potentiam passivam sicut [illegible] vel ad discer-
per actum per [illegible] sit quando actu intelligit vel medio modo inter potentiam et
actum quod est esse in habitu non [illegible] intellectus possi-
bilis [illegible] fantasmate ut acquirat intelligibiles species. Sed
[illegible] in fantasmatibus [illegible] quod dicit in 3o de
anima species ergo in fantasmatibus intellectivum intelligit. Hic
est quod operationem propriam intellectus et intellectivum autem hominis est
in sensitivo sicut dicitur in 3o de anima et ideo propria operatio eius est intelli-
gere intelligibilia in fantasmatibus sic intellectus sine sensitivo opera-
tionem intellectus sicut intellectus [illegible] est tamen
[illegible] ad quam pertinent considerare diversos gradus intellectum. Deinde
cum dicit: In magnitudine autem et motu etc. ostendit ad quam partem anime per-
tineat memoria et primo proponit. Secundo probat per signa ibi: Unde et al-
iis etc. Tertio concludit propositum ibi: Cuius quidem igitur etc. Dicit ergo
primo quod necesse est quod eadem parte anime cognoscitur magnitudo et motus
qua et cognoscitur tempus ut supra dictum est tamen se consequuntur in ordi-
ne quod in eo quod est esse finitum et infinitum ut probat in 6o physi-
corum. Magnitudo autem cognoscitur sensu et est unum de sensibilibus com-
munibus. Similiter autem et motus per quem [illegible] cognoscitur in quantum consi-
deratur distinctio magnitudinis. Tempus autem cognoscitur in quantum consideratur
prius et posterius in motu. Unde et tria sensu percipi possunt. Dupliciter
autem ad sensum percipit. Uno quidem modo per immutationem
sensus a sensibili et sic cognoscuntur a sensibili proprio [illegible] et a
sensibilibus per se [illegible] sensus communis. Alio modo cognoscuntur ab
quodam secundo motu qui relinquitur ex prima immutatione
sensus a sensibili manente quidem motu etiam cum [illegible] absen-
tiam sensibilium et pertinet ad fantasiam. Ut habitum est in 3o de anima.
Fantasia autem que sequitur secundum immutationem semper est pas-
sio sensus communis. Consequitur enim totam immutationem sensus que inci-
pit a sensibilibus propriis et terminatur ad sensum communem. Unde mani-
festum est quod ista [illegible] scilicet magnitudo motus et tempus [illegible] que in fan-
tasmate comprehenduntur et cognoscuntur per sensum communem memo-
ria non solum sensibilium preteritorum est dicimus memorari nos sensisse sed
intelligibilium preteritorum est dicimus memorari nos intellexisse non
est sine fantasmate sensibili. [illegible] preterita absentia non per-
cipiuntur nisi sicut in fantasmate [illegible] intellectus et non est sine fantasma-
te ut [illegible] quod memoria sit intellectus per se
anime. Sed per accidens sit primi sensitivi [illegible]
per quod intellectum ponitur in fantasmate quod determinatur [illegible]
intellectus per se consideret tempus absolute ad memoriam
[illegible] apprehensio temporis secundum determinationem quamdam [illegible]
autem [illegible] preteritum [illegible] in presenti [illegible] per se
distinctionem in preterito [illegible] memoria ad apprehensionem fantasmatis pertinens autem ad
memoriam [illegible] intellectus possibilis autem [illegible] quod ex hiis que hic
modum intellectus possibilis [illegible] memoria non sunt [illegible] dicitur
dicit quod fantasia et memoria non sunt [illegible] passiones [illegible] memoria
sensus [illegible] sunt quedam passiones [illegible] memoria

corporalis dicuntur esse diverse potentie, ut in 2o de sensu sensitive sunt
actus corporalium organorum, unde et ad diversas potentias pertinet
receptio formarum sensibilium quod pertinet ad sensum et conservatio earum
quod pertinet ad fantasiam sive imaginationem, sicut in corporalibus
videmus quod ad aliud principium pertinet receptio et conservatio humidi cui
sunt bene receptibilia sicut aqua et tamen bene conservantur. Sed et
ad aliud principium pertinet recipere vel conservare formas receptas per se
sensum et interiorem aliquid per sensum non apprehensum quod vis
estimativa percipit et in aliis animalibus. Unde et memoria
ma retinet. Cum est memoria non absolute sed prout
est in preterito apprehensum sensu vel intellectu contingit tamen quod di-
versas potentias. Una est quod tardius et corporalius aliquorum [illegible] actio
ipsi propter quod presupponit sic motiva est quando motus augmentative
et generative quod est unum intellectivum. Sed etiam sensus communis
est radix fantasie et memorie que presupponunt actum sensus communis.
Deinde cum dicit: Unde et aliis etc. Infert quod dixerat per conclusio-
nem. [illegible] primo sint aliquem animalium habere memoriam et dicit quod
quia memoria est per se primi sensitivi inde est quod memoria inest quibus-
dam aliis animalibus sensum et carentibus intellectu et non solum
hominibus et quibusdam aliis animalibus contingentem quod pertinet ad intellectum
[illegible] et secundo [illegible] quod pertinet ad intellectum primum
Sed etiam memoria esset aliqua de potentiis intellectivis non inesset mul-
tis aliorum animalium de quibus manifeste constat quod habent memo-
riam et tamen non habent intellectum et forte non inesset memoria alicui
mortalium nisi homini qui solus habet inter mortales intellectum
dicit autem forte propter quosdam qui dubitaverunt de quibusdam aliis a-
nimalibus ab homine utrum haberent intellectum propter opera quedam similia operi-
bus rationis sicut sunt opera symearum et quorundam aliorum per-
signum ponit ibi: Quoniam nunc inest etc. Et sunt ex aliis non habentibus
memoriam et dicit [illegible] esse manifestum quod memoria pertinet per se ad par-
tem sensitivam. Quod quidem non [illegible] supponimus solum homines inter morta-
les habere intellectum memoria non inest omnibus aliis. Sed solum illa
habent memoriam que sentiunt tempus quoddam. Cum alia [illegible] percipiunt
nisi [illegible] preteritum sensibilium sicut quedam alia immobilia que
ipsa habent indeterminate fantasiam. Ut dicitur in 3o de anima. Et
ipsa non possunt considerare prius et posterius et per consequens non tempus unde non
habent memoriam. Sicut [illegible] cum aliquis agit per memoriam ut prius enim
est sic sentit aliquis quod hoc prius vidi vel audivi vel didi-
ci. Prius autem et posterius pertinent ad tempus. Deinde cum dicit:
Cuius quidem igitur etc. Concludit propositum et dicit manifestum esse ex predictis
ad quam partem anime pertinet memoria quia ad eam ad quam pertinet
fantasia et quod illa sunt per se memorabilia quorum est fan-
tasia, scilicet sensibilia per accidens autem per memorabilia sunt intelli-
gibilia que sine fantasia non apprehenduntur ab homine et inde
est quod ea que habent subtilem et spiritualem considerationem minus
possumus memorari magis autem sunt memorabilia que sunt
grossa et sensibilia et oportet si velimus intelligibiles rationes non
de facili memorari quod eas quasi alligemus quibusdam
aliis fantasmatibus ut docet Tullius in sua rethorica.
Memoria tamen [illegible] pertinet ad partem intellectivam per
per memoriam intelligit [illegible] secundum eorum
quod pertinet ad partem intellectivam.

Dubitabit autem utique aliquis etc. Postquam philosophus ostendit
quid sit memoria et cuius partis anime sit, hic con-
dit causam memorandi et circa hoc duo facit primo propo-
nit dubitationem. Secundo solvit ibi: Aut est ut contingit etc. Circa primum tria facit.

primo mouet dubitationem secundo manifestat quoddam quod dubitatio supponit ibi manifestum enim quod oportet etc. tertio inducit rationes ad questionem ibi sed si quidem tale est etc. dicit ergo primo quod potest aliquis dubitare cum memorando quedam passio presentialiter afficiat animam res uero de qua memoramur sit absens quare quod memoramur id quod non est presens scilicet rem et non memoramur passionem que presens est. Deinde cum dicit manifestum enim etc. manifestat quoddam quod supposuerat scilicet passionem quandam esse in anima dum memoramur. et primo manifestat hoc secundo per signum ibi unde et hiis quidem etc. Dicit ergo primo manifestum esse quod oportet intelligere aliquam talem passionem a sensu esse factam in anima et in organo corporali cuius quidem habitum memoriam dicimus esse quasi quandam picturam. et hec quidem passio est quasi quedam pictura. et est scilicet sensibile imprimit suam similitudinem in sensu et huius similitudo remanet in fantasia quam sensibile abierit et ideo subiungit quod motus qui fit a sensibili in sensu imprimit in fantasia quasi quandam figuram sensibilis que manet sensibili abeunte ad modum quo illi qui sigillant cum anulis imprimunt signum quoddam in cera quod remanet et sigillo uel anulo remoto. dicit autem in anima et in parte corporis quia cum huiusmodi passio pertineat ad partem sensitiuam que est actus organi corporalis huiusmodi passio non pertinet ad solam animam sed ad coniunctum. memoratiuum autem nominat habitum huius partis quia memoria est in parte sensitiua et ea que in memoria conseruantur quamuis non actu apprehendantur sed quasi habitualiter tenentur. Deinde cum dicit unde et hiis quidem etc. manifestat propositum per signum scilicet quod in memorando fit per quandam passionem presentem et dicit quod propter hoc quod talis passio necessaria est ad memoriam contingit quod quibusdam non fit memoria quia sunt in multo motu siue hoc fiat propter passionem uel corporis sicut accidit in infirmis et ebriis uel anime sicut in hiis qui sunt commoti ad iram uel ad concupiscentiam et hoc autem propter etatem de pueritia augmento siue decremento et sic propter huiusmodi causas corpus hominis est in quodam fluxu et ideo non potest retinere impressionem que fit ex motu rei sensibilis sicut contingeret si aliquis motus uel sigillum imprimeretur in aquam fluentem. statim enim propter fluxum deperiret figura. in quibusdam autem non accidit non recipitur propter duritiem impressio quemadmodum propter frigiditatem congelantur humores sicut accidit in hiis que sunt in magno tempore constituta quia propter infrigidationem quandam non potest imprimi ad modum rigoris et ponit exemplum de antiquis edificiis in parietibus eorum [illegible] in spissitudine [illegible] non [illegible] recipitur quia autem et non potest infrigidationem sed propter duritiam naturalem ei quod debet recipere passionem corporis [illegible] hec si sint calida corpora non equaliter impressio [illegible] quod super infrigidantur et propter hoc dicit quod illi qui sunt ualde noui scilicet pueri et ualde senes sunt immemores quia corpora puerorum sunt in fluxu propter augmentum senum autem propter decrementum [illegible] uiget in eis ut retineatur impressio [illegible] que de prima etate [illegible] fluit in memoria tenacius propter uehementiam motus ex nouitate ut ea que admirantur magis memoriter imprimuntur [illegible] et in solito [illegible] de nouo [illegible] tibi minor aduenit ad [illegible] de aliquibus et in solito et ex hac et causa fluit memorare [illegible] corporis fluentis [illegible] ut sint labiles

memoriam [illegible] autem quod similiter propter predictam causam uidentur esse immemores uelle qui sunt ualde ueloces et prompti et illi qui sunt ualde tardi [illegible] qui sunt ualde ueloces sunt magis humidi quam oporteat humidi autem est facile recipere impressiones illi autem qui sunt magis tardi sunt et magis duri et ideo ueloces non retinent impressionem fantasmatis in anima duros autem non tangit uel non recipitur fantasmatio impressionem. Potest autem et aliter exponi quod dictum est ut primo quidem intelligatur assignasse causam de suo memoriam propter motum superuenientem quod postea manifestat per exemplum iuuenum et senum per causam assignat tamen ex uitiosa complexione uel etiam in aliquibus huiusmodi habundat humor aquosus qui est frigidus et humidus et ideo dispergit de facili [illegible] impressiones fantasmatum sicut facile dissoluitur aqua [illegible] uel etiam in aliquibus habundat humor terrestris qui propter duritiam non recipit impressionem et hec predicta manifestantur per exemplum ueloces et tardos. et est considerandum quod ideo imprimitur impressio fantasmatis sic in anima et in parte corporis quodammodo [illegible] homines diuersimode se habent ad huiusmodi impressionem diuersa corporis dispositione. Deinde cum dicit sed si quidem tale etc. argumentatur ad questionem prius motam et primo interim manifestato quod suppositum erat querit questionem et dicit quod si accidit circa memoriam scilicet quod sit in ea passio quedam presens ut pictura quedam dubium est utrum aliquis memoretur hanc passionem que presentialiter est uel memoretur rem sensibilem a qua facta est ista impressio. secundo ibi si quidem enim hoc etc. obicit ad unam partem et dicit quod si quis dicat quod homo memoratur hanc passionem presentem sequitur quod nullus absentium memoretur quod est contra predicta. tertio ibi sed uero illud etc. obicit ad partem aliam quod tamen uidetur quam prius posuit dicens quod si homo memoretur illud rem a qua facta est passio uidetur esse inconueniens quod homo sentiat id quod est presens scilicet passionem et quod simul cum memoretur id quod est absens quod non potest sentire. dicit enim esse quod memoria pertinet ad partem sensitiuam et iterum non uidetur quod sensus sit de uno et memoria de alio. quarto ponit ibi et si est simile etc. et dicit quod si huiusmodi passio que est presens memorantibus est in nobis sicut quedam figura aut pictura ipsius sensibilis idest representans primam immutationem sensibilis a sensu quare memoria erit alterius scilicet rei et non ipsius in huiusmodi figura uel pictura. cum ei sit figura sensus manifestum est quod apprehendi potest et sic exprimitur potest quod ille qui memoratur speculetur aliquid per intellectum hanc passionem uel sentiat per partem sensitiuam et cum in genere presentem eo quod cadit sub apprehensione illius non apprehendatur sed ad alterum pertinet ibi. Quomodo ergo etc. et querit quomodo possit presentis mutationem memorari id quod non est presens. cum enim sensus exterior sit de sensibili [illegible] sequeretur quod et sensus exterior esset rei non presentis. item scilicet quod contingeret uidere et audire rem non presentem quod non est in genere. Deinde cum dicit an est contingens etc. soluit propositam dubitationem et primo ostendit per quem modum contingit memorari. secundo ostendit que sit causa quod aduenit in memoria continetur ibi meditationes autem etc. tertio epilogat ibi quid quidem igitur etc. Circa primum duo facit primo soluit dubitationem secundo manifestat solutionem per signum ibi et obliquum autem etc. Dicit ergo primo quod potest assignari quomodo contingit et accidit id quod dictum est scilicet quod aliquis sentiat passionem presentem et memoretur rem absentem et manifestat quomodo hoc exemplum de animali quod pingitur in tabula quod quidem et [illegible] est animal pictum et est imago alicuius

in 2° tamen idem subiecto sunt cum quinti sed ratione differunt, unde duo ratione et idem. Quare est considerandum est in quantum est ut pictura et in quantum est ymago alicuius. Itaque et fantasma quod est in nobis potest accipi ut pictura et ad in re picture est fantasma aliquid secundum quod est quedam speculatio. Et quod speculatur intellectus vel fantasma quod pertinet ad partem sensitivam secundum quod est fantasma aliquid quod prius sensimus vel intelleximus secundum considerationem ut ymago in quantum dicitur et principium memorandi. Et idcirco tamen anima memoretur secundum modum fantasmatis sicut convertit ad ipsum secundum se tamen ante ad esse ut ad intellectum quod intellectus in fantasmate inspicit ut simpliciter fantasma quod in nobis ymaginatur apprehendit. Similiter anima convertit se ad fantasma in quantum est fantasma aliquid et considerat ipsum tamen ymaginem eius quod prius sensimus vel intelleximus in quantum est et picture et sic ille qui non inest cogitat considerans est fantasma ut cogitat ymaginem hic tamen est alia passio huius considerationis que videtur tamen secundum pertinet ad memoriam. Et sic actum de fantasmate. Aut sicut figurans hominis picta cogitans quod qui considerat est secundum se quoniam ut ymago. Itaque et animi et intelligibilium quoniam intellectus in sic ad fantasma sicut ad quandam vel picturam simpliciter spiritus ad ipsum secundum se solum considerat quandam intelligibile. Sed intellectus inspicit ad ipsum in quantum est ymago. Sed ut principium memorandi dicit autem ibi id est picturam. Sed in suum est quod quando anima convertit se ad fantasma picture est quandam scilicet residua in parte sensitiva sicut est actus ymaginationis sive fantasie. Vel quam intellectus considerantis et sed ille. Sed cum anima convertit ad ipsum sicut in quantum aut intelleximus sed pertinet ad actum memorie et quod esse ymaginem significat in textu cum quod autem et hic secundum. Ideo quaerentem animam quod memoria respicit in textu considerationis ymaginationis non solum per sensum apprehensionis. Deinde cum dicit et obliviscimur nescimus etc. manifestat quod dicit per quandam signum et dicit quod quare tunc memoramur quando anima convertit ad fantasma in quantum est ymago eius quod prius sensimus et intelleximus. Ideo tamen actum memorie exemplis se habet autem id est quod cum in nobis sint motus fantasmatum qui sunt facti ab eo quod prius sensimus quandoque relinquentes ex imitatione sensus a sensu tamen nequandoque sciamus hos motus esse in nobis ex hoc quod prius sensimus aliquid et ideo dubitamus utrum memoremur vel non. Secundo non contingit aliquem quod homo intelligit et reminiscitur quod prius audivit vel vidit. Memini ideo est fantasma nobis tamen videtur quod est ipse memoramur et hoc quando ille qui speculatur fantasma movetur quandoque ab obiecto pertinenti fantasmatum. Et considerat ipsum in quantum est ymago alicuius quod prius sensit vel intellexit. Ideo animo autem contingit primum modum ut scilicet contingit homo se memorari et quandoque non memoratur sic accidit antiquis qui dicuntur ut patet de ~~antiph~~ antipheron et erat origine oreita et similiter quibusdam aliis qui patiuntur alienationem mentis fantasmata id est que de novo occurrunt estimant velud esse quandoque ... ac si memorentur maque numquam ... intellexit vel audierit ... contingit cum ... considerat ... ut ymago alicuius prius facti ac si esset eius ymago. Deinde est ymago alicuius ... Deinde cum dicit meditationes etc. ostendit quod memoria ... et dicit quod frequentes meditationes eorum que sensimus aut intelleximus conservant memoriam eorum que ... vel reminiscantur eorum que ... intellexit

ymo
prius

etc. Est autem memoria ut quod intencio considerare aliquid sicut ymaginem per eorum apprehensionem et non solum secundum se quod quidem modus considerandi pertinet ad totam memoriam. Ymaginationem est autem quod exercitationem memorandi habitum memorandi confirmat, sicut et quilibet alius habitus per similes actus et multiplicatur et fortificatur effectus. Deinde cum dicit quod quidem est igitur etc. epilogat quod dictum est et dicit quod dictum est quid est memoria et memorari quia memoria est habitus id est passio quedam considerationis fantasmatis non quidem secundum se ipsum sed prout comparatur ymaginationem, scilicet in quantum fantasma est ymago alicuius prius apprehensi. Deinde est et horum particularum cuius sint in nobis sit pertinentes. Quia pertinet ad primum sensitivum in quantum per ipsum cognoscimus tempus.

De reminisci etc. Postquam philosophus determinavit de memoria et memorari, hic determinat de reminisci. Et primo dicit de quo est intentio secundum prohemium ibi. Non enim est memorie etc. Dicit ergo primo quod restat quod dicendum est de memorari reliquum est dicere de reminisci. Sed oportet ut quedam vera possent accipi per disputativas rationes pro supponant quia experientia vera per experientiam se applicat disputatione eorum que ad reminiscentiam pertinent. Deinde cum dicit Non enim est memorie recuperatio etc. ... et sic habita ... quod sit reminiscentia per comparationem ad alias apprehensiones sed determinat modum reminiscendi ibi. Contingit autem reminiscentie etc. ... quedam passio sit reminiscentia ibi. Quod autem eorum quam passio etc. Et primo duo facit primo ostendit quod non sit reminiscentia sed quod sit ibi. Sed cum reminiscitur etc. Et primo duo facit primo ostendit quod in ... sed manifestat per ... ibi. Cum enim primo ad differt etc. Dicit ergo primo quod reminiscentia non est resumptio memorie. Itaque id est quod non sit reminiscentia quod ratio memorari. Nec iterum reminiscentia est acceptio eius considerabilis parte que sit per sensum vel intellectum. Deinde cum dicit Cum enim primo etc. manifestat quod dicit et circa hoc duo facit primo ostendit differentiam duorum predictorum scilicet resumptionis memorie et acceptionis sed ostendit quod reminisci non sit memorie resumptio nec acceptio ibi. Amplius manifestum etc. Et primo duo facit primo ostendit quod acceptio non est memoria nec ille qui accipit non memoratur. Secundo ostendit quod non est eius memoria est acceptio ergo quod ille qui memoratur non de novo accipit et dicit ergo primo quod cum aliquis primum addiscat quod ad apprehensionem intellectivam aut patiatur quod ad apprehensionem sensitivam nullam memoriam tunc resumit quia non resumit neque pro erat ante nunc a memoria precessit. Ergo primo ad discendum vel sentire non memoriam resumit. Deinde cum dicit Nec ex principio etc. ostendit quod memoriam non sit per acceptionem et circa hoc duo facit primo ostendit quod memoriam non consistit in hoc quod est per acceptionem adhuc etc. Dicit ergo primo quod neque memoriam accipit apud se principio notitiam rei memorate. Cum enim memoria sit facta ut supra habitum est. Tunc est memoria quando notitia per modum habitus vel saltem passionis. Iam est ut in facto esse. Sed cum ipsa passio intus scilicet acceptionis notitie non dum in factum esse. Ergo non dum sit in ratione memorie. Deinde cum dicit Adhuc autem cum primo etc. ostendit quod non memoria est in primo instanti in quo natura facta est notitia sive per modum habitus sive per modum passionis sed quando non dum notitia est in

·que·

[illegible] nunc quoniam manifestum est quod sic probatur in vi. phisicorum
secundo dicit esse tempus quo in diuisibili instanti quod est terminus ultimus
temporis in finitis motum dicit ergo quod cum primo factum est notitia
in diuisibili quod est ultimum temporis generationis notitie in illo quidem
instanti dici potest quod iam inest presentia id est acquirenti no-
titiam passio et similiter [illegible] nos faciamus in nocte sic quod per
se sit habitum. Sed accipitur hic nomen quod est per passione et per passi-
one et ideo hic comprehendit quod est in ultimo instanti generationis.
Unde cum dicit id nunc est generatum sicut in ultimo instanti generationis
genitum iam est existere et similiter nunc preteritur memo-
riam et que iam sunt. hic est passio. Secundo id est memoriam
eam nisi in presenti eorum similitudinem habeat et per se memorari non con-
tingit quin sit tempus id est nisi interueniat tempus medium inter no-
titiam prius existentem et ipsum memorari. Memoratur enim cum
aliquis que prius audiuit uel uidit uel [illegible] passio-
nem non autem memoratur quod nunc presens est. Manifestum est autem
quod primo cum iam passio est in ultimo ipso in instanti passio-
nis non ergo tunc potest esse memoria. Deinde cum dicit Amplius
manifestum est et cetera. ostendit ulterius quod reminisci non est memori-
e resumptio neque noua acceptio et dicit quod ex premissis mani-
festum est quod memoriam contingit non reminiscentem id est non
memorantem aliquid habere quod non reminiscitur sed ei quod a principio sen-
tit uel qualiter cum passio est et ideo reminiscentia non est resump-
tio memorie sed refert ad aliquid quod prius aliquis apprehen-
dit. Deinde cum dicit Sed cum resumit et cetera. manifestat quo-
modo sit reminiscentia et primo dicit quod reminiscentia et secundo dicit quod remi-
niscentia est resumptio prime acceptionis. secundo ostendit quomodo
quedam talis resumptio est reminiscentia ibi: Neque tamen et cetera. dicit
ergo primo quod reminiscentia non est resumptio memorie. Sed cum resumit
aliquis id quod prius sciuit uel sensit [illegible] prius uel [illegible]. hoc hic
tunc dicimus esse memoriam. Sic enim memoria refert ad
prius scitum notitiam ita reminisci et tunc est reminisci. scilicet
cum aliquod resumimus post apprehensionem non autem ita quod
reminiscentia sit ad eo que dicta sunt scilicet uel sensus memo-
ria uel fantasia uel scientia. Sed per reminiscentiam accidit me-
morari quia reminiscentia est quidam motus ad memorandum
et ideo memoria sequitur reminiscentiam sicut terminus motus uel [illegible]
quia scilicet reminiscentia secundum memoriam quia sicut inquisitio
rationis est uia ad aliquid cognoscendum et tamen ex aliquo cognito
procedit, ita et reminiscentia est uia ad aliquid memorandum et
tamen ex aliquo memorato procedit ut infra magis pa-
tebit. Deinde cum dicit Neque iterum hec et cetera. ostendit quod non quel-
libet resumptio scientie uel sensus est reminiscentia et dicit quod non est
hoc uerum quod reminiscentia sit quandocumque idem sit congito scie-
re uel sentire que prius fuit. Sed quandoque contingit reminis-
centiam autem scientie reminisci et quandoque non et quod non sit
[illegible]. Secundo ostendit per hoc contingit eundem hominem secundo post a-
missam scientiam iterum addiscere et inuenire quod prius sciuit non
est reminisci. oportet ergo quod reminisci differat ab hiis ab ante-
dictis addiscere uel inuenire et quod ad plus insit quod sit principium
reminiscendi quam quod insit ad addiscendum quod autem sit aliud
prius, posterius manifestabitur.

Contingit autem reminiscentie et cetera. Postquam philosophus in-
quisiuit quid reminiscentia se habet ad alia
que ad cognitionem pertinent hic incipit mani-
festare reminiscendi modum et primo manifestat modum reminiscendi.
secundo ostendit differentiam inter memoriam et reminiscentiam ibi:
Quod quidem igitur non idem sit et cetera. circa primum duo facit primo ostendit modum re-
miniscendi quantum ad res quas reminiscimur. secundo quantum ad tempus
ibi: Reminiscentia enim contingit tempus sicut et memoria [illegible] ibi: Ma-
xime autem cogitare et cetera. circa primum duo facit primo ponit causam reminis-
cendi secundo ostendit modum quo procedit in reminiscendo ibi: Cum igitur remi-
niscimur et cetera. Causa autem reminiscendi est ordo motuum qui relinquitur
in anima ex prima impressione eius quod primo apprehendimus. hanc ergo causam
proponens dicit quod reminiscentie contingunt per hoc quod iste mo-
tus natus est post alium nobis occurrere quod quidem contingit du-
pliciter uno modo quando secundus motus consequitur primum ex necessitate
sicut ad apprehensionem hominis sequitur apprehensio animalis ex necessitate
et hoc manifestum est quod cum anima mouetur primo motu mouebi-
tur et secundo. alio modo contingit ipsos motus sequi post primum non ex
necessitate sed ex consuetudine quia scilicet consueuerunt post hoc illud cogi-
tare uel dicere uel facere et tunc secundus motus sequitur post primum sicut
[illegible] uel adminus in pluribus. Contingit autem quod quidam [illegible] in pau-
cis ex semel [illegible] non sicut [illegible] consuetudo non firmatur
equaliter in omnibus hominibus. Sed accidit quod quidam semel cogitando ue-
locius firmentur in se consuetudinem quam alii. Sed in contingendo
cogitationem hoc post illud quod potest contingere uel per maiorem affectio-
nem et per studiosiorem cogitationem uel propter naturam que est melius re-
ceptiua et retentiua impressionis et inde et contingit quod quos-
dam uidentes semel magis memoramur quam quosdam alias multo-
tiens uisos quia ea quibus uehementius intendimus magis in
memoria mouentur. Ea uero que superficialiter uidemus magis
[illegible] a memoria labuntur. Deinde cum dicit
Cum igitur reminiscimur et cetera. ostendit quomodo reminiscens procedat
supposito predicto ordine motuum et circa hoc duo facit primo
manifestat modum procedendi in reminiscendo. secundo ostendit
unde oportet reminiscentem procedere ibi: Et autem accipere ex
principio et cetera. circa primum duo facit primo manifestat modum quo pro-
cedit in reminiscendo. secundo excludit quandam dubitationem remi-
nisci et eam addiscere quod est in [illegible] dimisit et hoc
ibi: Quando [illegible] reminiscitur et cetera. circa primum tria facit primo ponit modum
reminiscendi secundo excludit quamdam dubitationem ibi: Non autem
et cetera. tertio manifestat propositum per signa ibi: Uniuersaliter et cetera.
dicit primo ergo contingit ex premissis quod ex quo unus motus sequitur
post alterum uel ex necessitate uel consuetudine oportet quod quando reminis-
cimur moueamur per aliquem priorum motuum quousque ueniamus ad
hunc quem mouemur apprehendere illo motu qui consueuit esse post
ipsum. Et propter hoc motum intendimus reuenire reminiscendo quia
reminisci non est aliud quam inquisitio alicuius quod a memoria excidit
et ideo reminiscendo uenamur id est inquirimus hoc quod consequenter est ab
aliquo priori quod in memoria tenemus. Sicut enim [illegible]
inquisitione procedit ex aliquo priori quod est notius
quo uenitur ad prius quod est ignotum. ita et reminis-
cens ex aliquo priori quod in memoria habet procedit ad re-
inueniendum id quod ex memoria excidit. hoc autem principium
a quo reminiscens sumit inquisitionem incipit. quandoque
quidem est tempus aliquod notum quandoque autem aliqua res nota per
tempus quidem incipit quandoque nunc id est a presenti tempore procedendo
in preteritum. cum aliquis querit memorari [illegible] memo-
ria id est quod fecit nudius tertius dico memorari quod hodie fecit. Sed
heri [illegible] motuum con-
suetorum procedit resoluendo in id quod fecit. Quandoque autem [illegible]

verbi gratia si incipit ab aliquo alio tempore puta signato in memoriam habet quod fecit .viii. die antequam oblitus sit quod fecit quartadecima, procedat descendendo ad .xii. et sic inde quousque veniat ad quartam, vel etiam ab .viii. die ascendat in [illegible] ad tempus praeteritum. Similiter etiam quandoque reminiscitur incipiens ab aliqua re cuius memoratur a qua procedit ad aliam. Quandoque quidem ratione similitudinis, sicut quando aliquis memoratur de Socrate et per hoc occurrit ei Plato qui est similis in sapientia. Quandoque vero ratione contrarietatis, sicut si aliquis memoretur Hectoris et per hoc occurrit ei Achilles. Quandoque vero ratione propinquitatis cuiuscumque, sicut cum quis memor est patris et per hoc occurrit ei filius, et eadem ratio est de quacumque alia propinquitate vel societatis vel loci vel temporis. Et propter hoc fit reminiscentia quia motus horum se invicem consequuntur. Quorundam enim praedictorum motus sunt iidem, sicut praecipue similium; quorundam autem simul, scilicet contrariorum, quia cognito uno contrariorum simul cognoscitur aliud; quandoque vero motus habent partem aliorum, sicut contingit in quibuscumque propinquis, quia in uno propinquorum consideratur aliquid quod pertinet ad alium, et id quod residuum est de apprehensione cum sit parvum consequitur motum priorem, unde apprehensio parvo quod deest addito sequitur apprehensionem eius quod est quasi consequens. Ultimo quia pervenit ad motum priorem ex aliquo priori secundum praedictum modum alius qui quaerit reminiscendo motum consequentem priorem, et hoc proprie est reminiscentia, quando scilicet aliquis ex intentione inquirit aliquid vel memoriam consequitur. Aliquando quia [illegible] non quaerit memorari per modum praedictum ex priori motu in posteriorem ut contingit devenire in memoriam alicuius vel cum ille motus vel oblitus fiat in anima post aliud et hoc quandoque evenit praeter intentionem. Sed ut multum, idest ut in pluribus, factis aliis motibus quales diximus, scilicet similibus vel contrariis vel propinquis, ingeritur memoria qui dicitur [illegible] ad similitudinem reminiscentiae. Est enim casualis memoria sicut [illegible] quaedam reminiscentia. Deinde cum dicit: Et non oportet intendere etc., solvit ex praemissis quamdam dubitationem. Posset enim aliquis credere ea quae procul sunt, puta ea quae ante multos annos contigerunt, non memoramur, ea quae sunt prope, puta quae fuerunt ante paucos dies. Sed ipse dicit quod etiam si non oportet intendere, idest [illegible] similiter manifestum est quod aliquis [illegible] eodem modo [illegible] qui in praemissis positus est et ex positione reminiscens quod dictum est, scilicet quod quandoque anima ducitur [illegible] quod quaerit est cui erat oblitum absque hoc quod inquirat vel ex intentione reminiscatur propter consuetudinem qua unus motus sequitur ad alium. Unde in agendo pluries motum sequitur [illegible] non intendat. Et sicut contingit hoc ex consuetudine praeter intentionem, ita et si faciat aliquis cum ex intentione reminisci voluerit quaerere, scilicet ut quaerat principium motus ad quod consequitur motus posterior. Propter quod contingit quod motus eorum qui sunt procul sunt magis per consuetudinem firmati. Propter hoc eorum recordamur magis memoriter vel ex inquisitione vel sine inquisitione. Deinde cum dicit: Velocissime etc., manifestat propositum motum per duo signa, quorum primum ponit dicens quod ex priori motu propter consuetudinem necesse est in sequentem vel in quaerendo vel non in quaerendo. Inde est quod citissime et optime fiunt reminiscentiae quando incipit aliquis meditari a principio totius negotii quoniam ordine quo res sunt ordinate in mente consequenter sunt motus eorum in anima. Sicut quando quaerimus aliquid versum primum incipimus a capite. Secundum signum ponit ibi: Et sunt magis etc.

et dicit quod illa sunt magis reminiscibilia quae sunt bene ordinata sicut mathematica et theoremata mathematicorum quorum unum consequitur ex primo et secundum debitum ordinem. Illa autem quae sunt male ordinata difficiliter reminiscimus. Sic igitur ad bene memorandum vel reminiscendum ex praemissis .iiii. documenta utilia addiscere possumus, quorum primum est ut studeat quae vult retinere in aliquo ordine deducere. Secundum ut profunde et intente eis mentem apponat. Tertium ut frequenter meditetur secundum ordinem. Quartum ut incipiat reminisci a principio.

Cum igitur reminisci differt etc. Postquam philosophus ostendit modum reminiscendi hic manifestat duo quae supposita sunt. Primo quidem quo differunt reminisci et iterum addiscere. Secundo quod oportet reminiscentem a principio incipere ibi: Oportet autem accipere etc. Circa primum duo facit. Primo ostendit quo differunt reminisci et iterum addiscere. Secundo quo differunt reminisci et iterum invenire ibi: Multotiens autem etc. Circa primum considerandum est quod tam ille qui reminiscitur quam ille qui iterato addiscit recuperat notitiam quam amisit. Sed ille qui reminiscitur recuperat eam secundum rationem memoriae in ordine, scilicet ad id quod fuit prius cognitum; ille autem qui iterato addiscit recuperat eam absolute, non quasi aliquid prius cognitum. Sed quia ad notitiam ignotorum non pervenimus nisi ex aliquibus principiis praecognitis, necesse est quod principia ex quibus procedimus ad aliquid ignotum cognoscendum sint eius de genere, ut patet in posterioribus. Et ideo necesse est quod reminiscens ad recuperandum notitiam secundum rationem memoriae procedat ex aliquibus principiis memoratis, quod non contingit iterato addiscenti. Dicit ergo quod in hoc differt reminisci ab eo quod est iterato addiscere quod reminiscens habet potentiam quodammodo ut moveatur in id quod consequitur ad principium in memoria retentum, puta cum aliquis recordatur quod tale quid dictum ei fuit vel ei quis dixit. Vel autem ergo ad reminiscendum id cuius est oblitus eo quod fuit in memoria. Sed qui non pervenit ad recuperandum amissam notitiam per principium in memoria retentum sed per aliquid quod ei de novo traditur addiscit. Non igitur memoratur neque reminiscitur, sed est de novo addiscere. Deinde cum dicit: Multotiens autem etc., manifestat quo differunt reminisci et iterum invenire. Et dicit quod multotiens homo non potest iam reminisci eius quod oblitus est, quia non manet in eo motus aliquis ex quibus possit devenire in id quod quaerit memorari, sed si quaerat quasi de novo notitiam illius, potest procedere et iterum invenire id quod quaerit ac si de novo sciam ut quaereret istud. Et contingit quod anima diversa excogitans multis motibus movetur, et si contingat quod perveniat ad motum vel ad modum quem consequitur cognitio rei, tunc dicitur invenire. Ideo autem non potest reminisci licet possit invenire, quia reminisci contingit per hoc quod homo intus retinet quandam potentiam vel virtutem movendi se ad motum rei quam quaerit. Hoc autem contingit cum potest pervenire ad id quod moveat motum quem amisit [illegible] et hoc ex se ipso non ex aliquo docente ut contingit quando iterum addiscit et ex motibus praecedentibus sicut dictum est, non ex novis motibus sicut contingit quando iterum invenit. Deinde cum dicit: Oportet autem accipere etc., manifestat quod oportet reminiscentem a principio incipere. Et circa hoc duo facit. Primo ponit quod dictum est. Secundo assignat causam dicti, quia quandoque videmur in reminiscendo deficere, ibi: Eius autem quod ab eo dicitur etc. Circa primum duo facit. Primo ostendit quod oportet reminiscentem incipere a

quasi ad quantitatem distantie localis et proportionaliter quantitas temporis que accipitur per distantiam a presenti nunc. Huiusmodi autem magnitudines cognoscit anima non extendendo ibi intelligentiam sicut quidam cognoscunt magnitudinem contingendo eas per intellectum quod intellectus dicitur propter Platonem in primo de anima et per hunc modum quendam dicunt visum fieri per radios visuales pertingentes usque ad totam distantiam usque ad rem visam ut dictum est in libro de sensu et sensato. Sed non potest esse quod magnitudines cognoscantur ab anima per contactum intelligentie quia sic non posset anima intelligere nisi magnitudines existentes. Hic autem invenitur quod intelligit magnitudines que non sunt [illegible] similiter etiam intellectus quantitate dupla quantitatis eius non cognoscit anima magnitudinem ei se coextendendo. Sed per hoc quod quidam motus aut species similis relinquitur in anima est proportionalis magnitudini exteriori. Sunt enim in anima quedam forme et motus similes rebus per quos eas cognoscit. Deinde cum dicit Quo ergo differt etc. determinat quandam questionem circa premissa et circa hoc tria facit. Primo ponit questionem. Secundo solvit ibi Aut quia etc. Tertio solutionem exemplificat in lineis ibi Sit igitur etc. Quantum igitur ad primum dicit quod cum anima per similitudinem magnitudinis quam habet magnitudinem cognoscat, in quo differt modus quo cognoscit maiorem et minorem magnitudinem. Videtur enim non habere differentiam similitudinem eo quod non differunt specie. Deinde cum dicit Aut quia intelligit etc. Solvit questionem et dicit quod per eandem vel per similem figuram seu formam intelligit maiora id est maiorem quantitatem et per formam similem cognoscit minorem magnitudinem; forte enim et motus interiores proportionales correspondent magnitudinibus exterioribus. Et forte ita est de magnitudinibus sicut de distantiis locorum et temporum. Sicut et de speciebus rerum sic in ipso cognoscente sunt diverse similitudines et motus proportionales [illegible] diversis speciebus rerum puta equo et homini ita etiam et diversis quantitatibus. Deinde cum dicit Sit igitur etc. manifestat hoc in diversa proportione per exemplum. Ad cuius evidentiam considerandum est quod ut supra dictum est intellectum est similes figuras et motus proportionales rebus. Est hic tamen ex similitudine figure sicut geometrice verificatur apud quos figure similes dicuntur quorum latera sunt proportionalia et anguli equales ut patet in vi Euclidis. Describatur igitur angulus b a e cuius latus sit b e. Deinde a puncto g signato in latere b a ducatur linea equedistans lateri usque ad a que sit g d et sic in triangulo g a d protrahatur linea z i equedistans lateri. Est autem demonstratum in primo Euclidis quod linea recta cadens super duas equedistantes facit angulos oppositos equales. Angulus igitur a g d est equalis angulo a b e et angulus a d g est equalis angulo a e b. Angulus autem a est communis utrique triangulo. Ergo anguli trianguli g a d sunt equales angulis trianguli b a e. Igitur linee que subtendunt equalibus angulis sunt proportionales secundum quartam propositionem vi Euclidis. Ergo sicut est proportio a b ad a g eadem est proportio b e ad g d. Et per permutatam proportionem que est proportio a b ad b e eadem est proportio a g ad g d. Et sic duo trianguli predicti sunt figure similes. Per lineam autem a b et partes eius intelliguntur motus anime quibus anima cognoscit. Per lineas autem b e g d z i que sunt latera triangulorum intelliguntur diverse quantitates magnitudinum et proportione differentes. Considerandum igitur exemplificando quod si anima per motum a b movetur ad cognoscendum quantitatem b e, faciet etiam iste motus quod ad similem cognitionem quantitatis g d, quia motus a g qui continetur in a b et magnitudo g d in eadem proportione se habent in qua motus a b et magnitudo b e. Sed tunc videtur quod non sit differentia motuum, quia nunc plus requiritur ad cognoscendum quantitatem g d que est maior quam ad cognoscendum quantitatem z i que est minor. Et ut hic expressius modo possit accipere motus indistinctos quorum unus non continetur in altero, sit igitur una linea k m et dividatur in puncto t. Taliter autem ut eadem sit proportio k t ad t m que est linee a g per quam cognoscitur quantitas g d ad lineam a b per quam cognoscitur quantitas b e. Sic igitur similiter per hos motus quod sicut per motum a g cognoscitur quantitas g d ita per motum k t. Et sicut per motum a b cognoscitur quantitas b e ita per motum t m. Si igitur anima velit per motum a z cognoscere quantitatem z i, oportebit quod sit habitudo a z ad a g sicut est g z [illegible] ad cognoscendum quantitatem b e. Sed si volumus accipere motus distinctos oportebit accipere loco duorum motuum k t et t m loco cuius ponitur nunc t c ita quod c et m insistant eidem puncto, alios duos motus quorum unus sit k l et alius l m, ita quod linea k m dividatur in puncto l per hanc tamen ut sit proportio k l ad l m sicut proportio a z ad a b ut sic per motum l m cognosceret quantitatem z i. Deinde cum dicit Cum igitur rei etc. infert principale propositum et primo ostendit quod reminiscentem oportet cognoscere tempus. Secundo manifestat duplicem modum cognoscendi tempus ibi Cum non est tempus etc. Dicit ergo primo quod quando in anima simul occurrit motus rei memorande et temporis preteriti, tunc est memorie actus. Si vero aliquis putet ita se habere et non ita sit, memorari putat. Quia ubi deest motus rei vel motus temporis non est memoria [illegible]. Possibile enim quod in memoria sit mendacium, sicut cum aliquis mentitur quod memoretur et non memoratur, quia occurrit ei tempus preteritum sed non res quam memorat. Sed alio modo etiam contingit aliquis memoratur et non putat se memorari sed latet ipsum, quia scilicet non occurrit ei tempus sed res, quia ut supra dictum est hoc est memorari intendere fantasmati alicuius rei prout est ymago prius apprehensi. Si vero similitudo rei fiat sine motu temporis aut econverso non reminiscitur. Deinde cum dicit Cum vero est tempus etc. ostendit duplicem modum quo reminiscentes cognoscunt tempus. Quandoque enim aliquis recordatur temporis non quidem sub certa mensura, puta quod tertia die fecit hoc, sed quod aliquando fecit; quandoque autem recordatur et sub certa mensura temporis, sed in memoria est si recordatur temporis preteriti quamvis non sub certa mensura. Consueverunt enim homines dicere quod recordantur quidem aliquam rem in preterito sed nesciunt quando fuit, quia nesciunt temporis metrum id est mensuram, et hoc contingit propter debilem impressionem sicut contingit in hiis que videntur a remotis quod indeterminate cognoscuntur.

Quod quidem igitur non idem etc. Postquam philosophus ostendit modum reminiscendi, nunc ostendit differentiam memorie et reminiscentie. Et ponit tres differentias quarum prima est a participatione ad invicem. Dicit ergo sicut superius dictum est quod non idem homines sunt bene memorativi et bene reminiscitivi. Secunda autem differentia est ex parte temporis quia scilicet reminiscentia

cum sit via commemorandi tempore ipsum procedit ut ex precedentibus patet. Tertia differentia est ex parte subiecti in quo utrumque eorum invenitur. Potest quia sicut quod est memorativum multis aliis animalibus preter hominem ut in superiori dictum est. Sed nullum aliud quod nos cognoscimus reminiscitur nisi homo quod quidem dicit quia non quasi omnium sunt. In aliquo autem esset conveniens preter hominem. Causa autem quare soli homini convenit reminisci est quia reminisci est in similitudine cuiusdam sillogismi. Sicut enim in sillogismo pervenitur ad conclusionem ex aliquibus principiis, ita et reminiscendo aliquis quodammodo sillogizat se prius vidisse aut audisse aut aliquid aliud huiusmodi propassum, et quodam principio in hoc deveniens ad reminiscentiam est quaedam inquisitio. Quia non casu reminiscens ab uno in aliud, sed intentione deveniendi in memoriam alicuius. Hoc autem scilicet quod aliquis inquirit in aliquo pertinere solis ut autem quibus inest naturaliter ut ad deliberandum. Quia et deliberatio fit per modum cuiusdam sillogismi. Deliberatio autem soli hominibus competit. Et tamen non aliqua non ex deliberatione sed ex quodam naturali instinctu operantur. Deinde cum dicit Quod autem corporea etc. ostendit qualis passio sit reminiscentia. Quia enim dixerat quod reminiscentia est sicut sillogismus quidam, sillogizare autem est actus rationis que non est actus corporis cuiusdam ut patet in 3o de anima, posset aliquis credere quod reminiscentia non esset passio corporea id est corporis, sed circa per organum corporale. Primo ostendit contrarium. Et primo quod est per quoddam quod accidit reminiscentibus. Secundo per eos qui habent impedimentum reminiscentie. Circa primum tria facit. Primo monet accidens predictum. Secundo assignat causam accidentis ibi. Causa autem est etc. Tertio manifestat per simile ibi. Unde et ire et timores etc. Dicit ergo primo quod signum huius quod reminisci sit quedam corporea passio scilicet existens in inquisitione fantasmatis alicuius id est in aliquo particulari vel alicuius id est in quodam organo corporeo est quod quidam non possunt reminisci tristantur id est quadam inquietudine sollicitantur et valde opponunt mentem ad reminiscendum. Et si contingit quod iam desistant non tenent ad reminiscendum, quod cessantes reminiscendi nihilominus adhuc inquietudo illa cogitationis remanet in eis. Et hoc maxime contingit in melancolicis qui maxime moventur a fantasmatibus, quia propter terrestreitatem impressiones fantasmatum magis firmantur in eis. Deinde cum dicit Causa autem etc. assignat causam predicti accidentis. Et primo ponit causam. Secundo ostendit in quibus maxime locum habet ibi. Maxime autem turbantur etc. Circa primum considerandum est quod operationes que sunt partis intellective absque organo corporali sunt in nostro arbitrio constitute ut possit aliquis eis desistere cum voluerit. Sed non ita est de operationibus que per organum corporale exercentur quia non est in potestate hominis quod ex quo organum corporale est motum eius passio statim cesset. Et ideo dicit quod causa eius quod est reminisci non ut esse in ipsis reminiscentibus id est in potestate eorum ut scilicet possint desistere cum voluerint, quia sicut accidit proicientibus quod postquam moverunt corpus proiectum non est amplius in eorum potestate ut sistant, sic et reminiscens quia inquirens in vestigiis per organum corporale movet corporale organum in quo est passio. Unde non statim motus cessat cum homo voluerit. Deinde cum dicit Maxime autem turbantur etc. ostendit in quibus maxime predicta causa locum habet. Et dicit quod maxime turbantur id est commoventur in reminiscendo illi quibus humores humiditatis habundant circa locum ubi sunt organa sensitiva, puta circa cerebrum et circa cor, quia humiditas mota non de facili quiescit nisi quousque obtineat illud quod quaeritur et motus inquisitionis procedat usque ad finem. Nec est mirum quod supra dixit maxime accidere in melancolicis qui sunt sicci, nam quia in illis contingit propter vehementiam impressionis, in hiis autem propter facilem commotionem. Deinde cum dicit Unde et ire et timores etc. manifestat quod dixerat per simile. Et ponit duo similia, quorum primum est de passionibus anime quibus organum corporale quodammodo commovetur. Et dicit quod quando ira vel timor vel concupiscentia vel aliquid huiusmodi movet aliquem, etsi homines velint in contrarium movere retrahendo se ab ira vel timore non cedit passio sed adhuc quasi eodem modo, quia contingit quia commotio corporalis organi non statim quiescit. Secundum simile ponit ibi. Et compatitur etc. Et dicit quod predicta passio que accidit in reminiscendo compatitur nominibus et melodiis et sermonibus cum aliquis eorum cum aliqua intentione per os profertur. Si autem unus qui cum magna intentione recitat nomen vel cantum vel argumentum, quamvis ipse nolit desistere adhuc preter intentionem eorum accidit quod cantent vel dicant predicta propter hoc quod motus precedentis imaginationis adhuc manet in organo corporali. Deinde cum dicit Sunt autem et superiora etc. manifestat positum per hoc quod reminiscentia impeditur per aliquam corporalem dispositionem et ponit duas dispositiones corporales impedientes reminiscentiam. Quarum primam ponit dicens quod illi qui habent membra superiora maiora quam inferiora, quod est dispositio nanorum qui habent curtas tibias et superiorem partem corporis proportionaliter maiorem, sunt minus memorativi quam illi qui habent contrariam dispositionem, propter hoc quod organum sensitivum in eis quod est in superiori parte est aggravatum in eis multitudine materie, et propter hoc nec motus sensibilium in eis possunt diu permanere sed cito dissolvuntur propter confusionem humorum quod pertinet ad defectum memorie, nec etiam de facili possunt recte procedere reminiscendo quia non possunt regulare motum inquisitionis, quod pertinet ad defectum reminiscentie. Secundam dispositionem impedientem est quod illi qui sunt penitus novi sicut pueri nuper nati et multum senes sunt immemores propter motum augmenti qui est in pueris et decrementi qui est in senibus ut supra dictum est. Et hec dispositio pertinet convenit cum prima, scilicet quantum ad pueros qui usque ad longum etatem sunt nanosi quasi habentes superiorem partem corporis maiorem. Sic ergo patet quod reminisci est corporalis passio nec est passio actus partis intellective sed sensitive, que in homine est nobilior et virtuosior quam in aliis animalibus propter coniunctionem ad intellectum. Semper enim quod est inferioris ordinis perfectius fit suo superiori coniunctum quasi aliquid de eius perfectione participans. Ultimo autem epilogando concludit quod dictum est de memoria et memorari, que sit natura ipsorum et per quam partem anime alia memorentur, et similiter de reminisci quid sit et quomodo fiat et propter quam causam.

de memoria et remin

Explicit. Deo gratias. Amen.

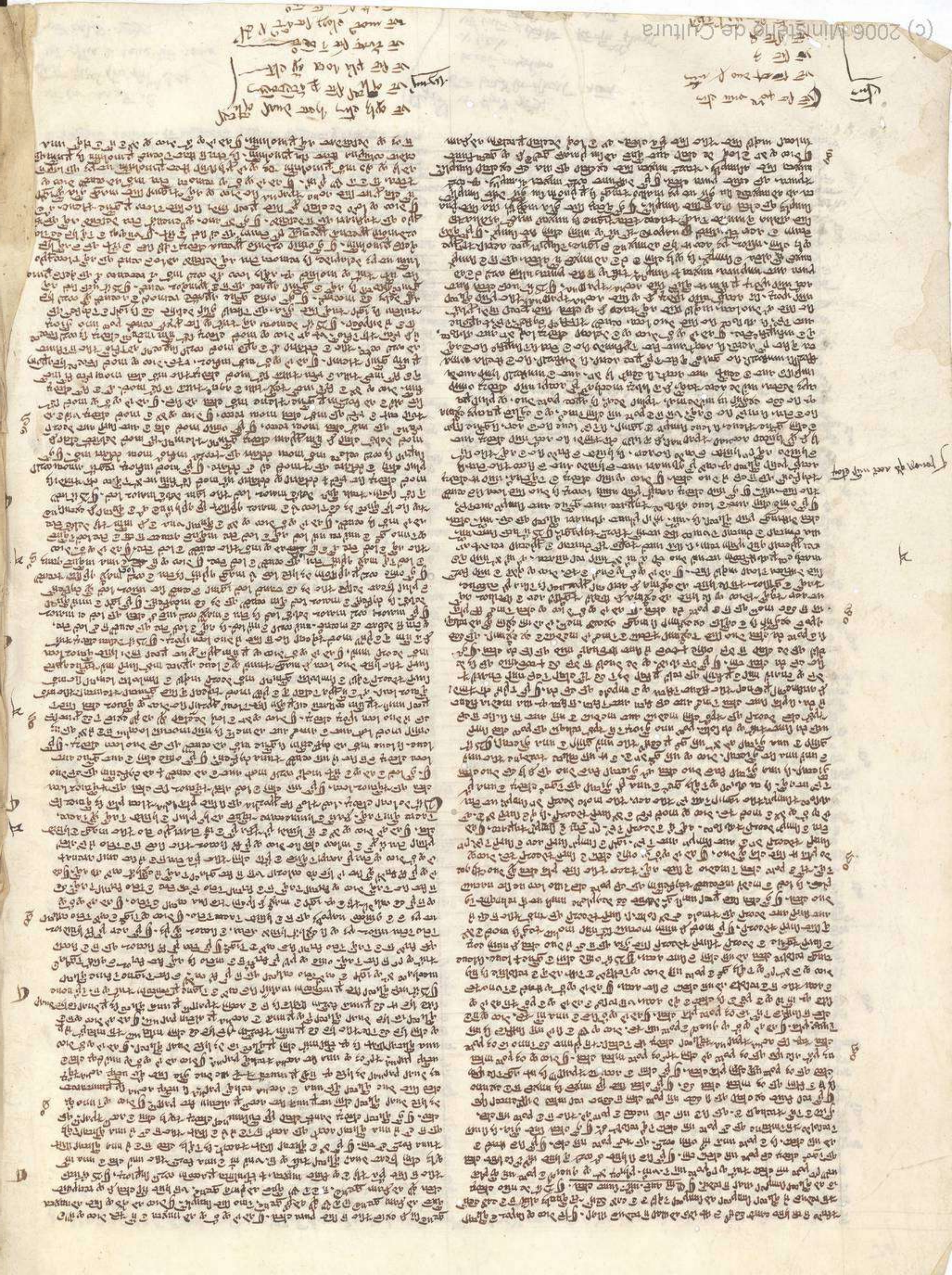

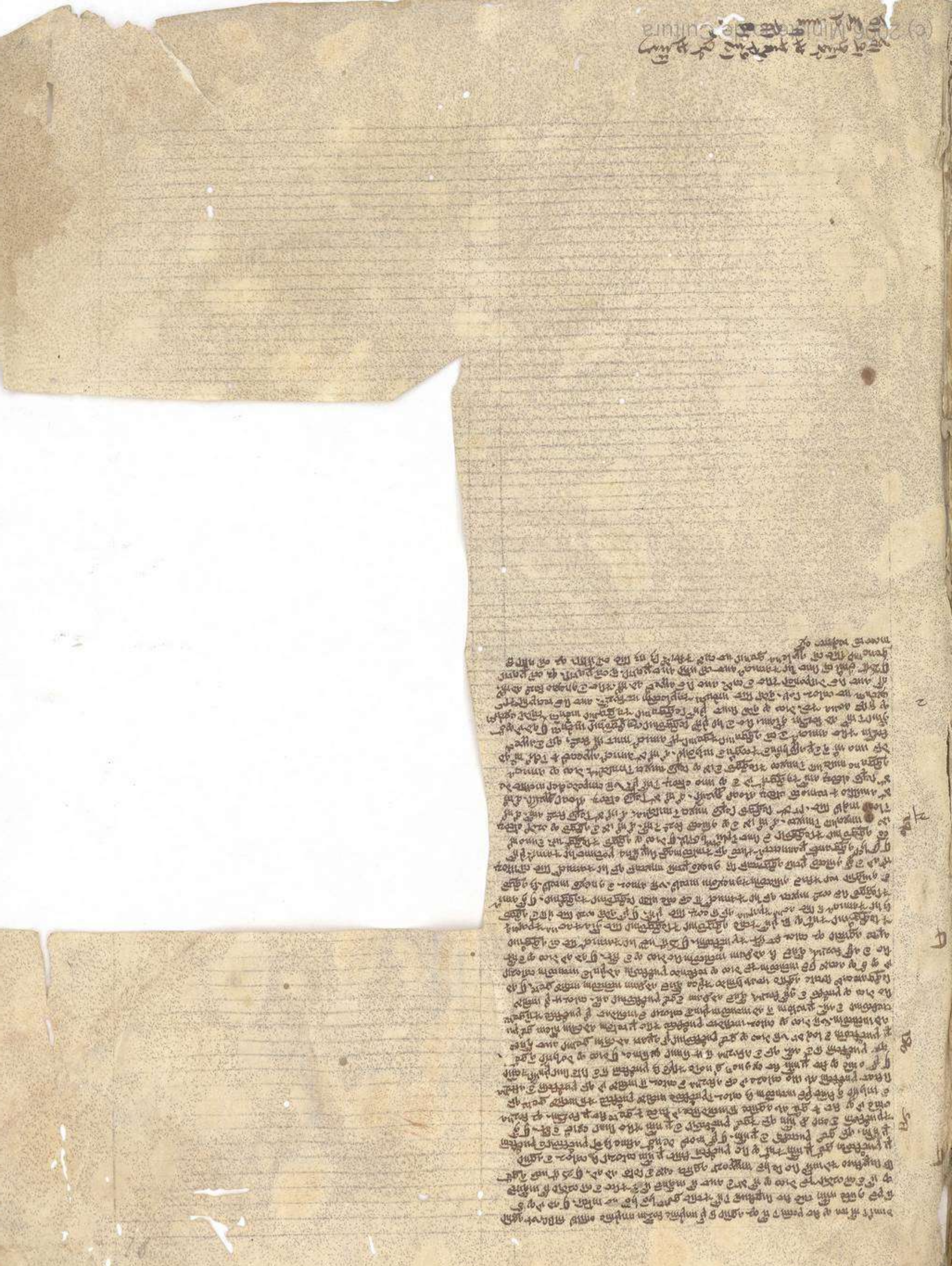

Iste liber est [illegible] de [illegible] [illegible]

[illegible]

ALBUM